

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Urząd Marszałkowski
Województwa Zachodniopomorskiego

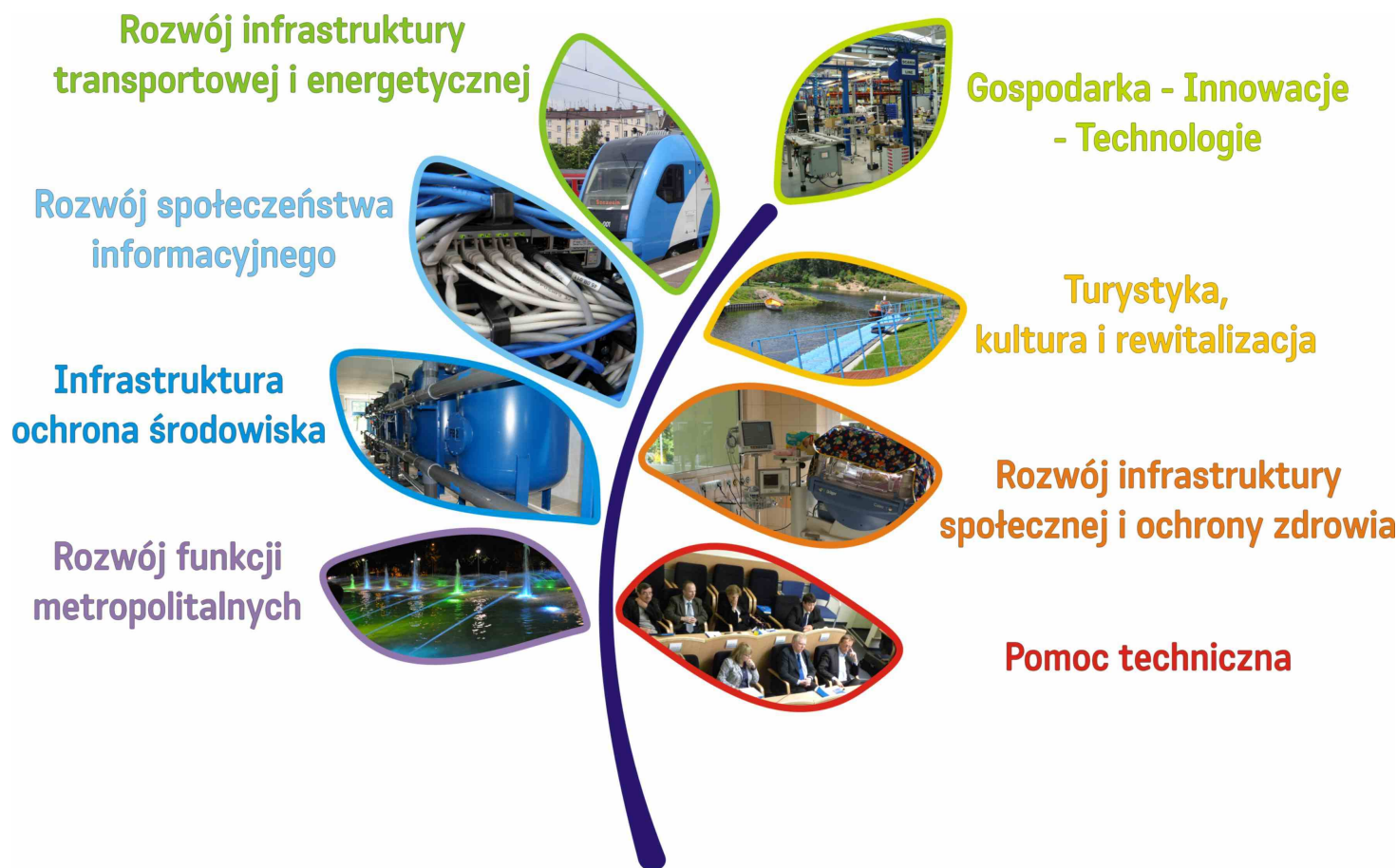

Program Regionalny
dla rozwoju
Pomorza Zachodniego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Sprawozdanie roczne za rok 2010 z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013

Szczecin, czerwiec 2011

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI	2
STRESZCZENIE	5
1. IDENTYFIKACJA.....	6
2. PRZEGŁĄD REALIZACJI PROGRAMU OPERACYJNEGO	7
2.1 REALIZACJA I ANALIZA POSTĘPÓW	7
2.1.1 INFORMACJE NA TEMAT POSTĘPÓW RZECZOWYCH W REALIZACJI PROGRAMU OPERACYJNEGO.....	8
2.1.2 INFORMACJE FINANSOWE	8
2.1.3 INFORMACJE NA TEMAT PODZIAŁU WYKORZYSTANIA FUNDUSZY.....	8
2.1.4 POMOC W PODZIALE NA GRUPY DOCELOWE.....	8
2.1.5 POMOC ZWRÓCONA LUB PONOWNIE WYKORZYSTANA.....	8
2.1.6 ANALIZA JAKOŚCIOWA.....	8
2.1.6.1 SYSTEM REALIZACJI PROGRAMU	8
I ZMIANY W DOKUMENTACH IZ RPO WZ 2007-2013	8
III USZCZEGÓŁOWIENIE REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO NA LATA 2007 – 2013 (URPO WZ).....	11
IV ZMIANY SYSTEMU INSTYTUCJONALNEGO.....	16
V ZMIANY W KRYTERIACH WYBORU PROJEKTÓW.....	21
VI PROGRAMY POMOCOWE.....	22
2.1.6.2 POSTĘP FINANSOWY I RZECZOWY	23
I. STAN WDRAŻANIA RPO WZ.....	23
II. NABORY W RAMACH RPO WZ W 2010 R.....	27
III. PROJEKTY INDYWIDUALNE.....	29
IV WSKAŹNIKI FINANSOWE.....	40
V ROZKŁAD PROJEKTÓW (GRUPY DOCELOWE).....	42
VI ANALIZA STOPNIA REALIZACJI WSKAŹNIKÓW OKREŚLONYCH NA POZIOMIE PROGRAMU61	
VII WNIOSKI DLA DAŁSZEJ REALIZACJI PO, W TYM DOTYCZĄCE PLANOWANYCH REALOKACJI ORAZ PODZIAŁU ŚRODKÓW KRAJOWEJ REZERWY WYKONANIA I DOSTOSOWANIA TECHNICZNEGO.....	82
2.1.6.3 REKOMENDACJE KE.....	83
2.1.6.4 REKOMENDACJE IZ I INNYCH INSTYTUCJI	90
2.1.6.5 INSTRUMENTY INŻYNIERII FINANSOWEJ.....	93
2.1.6.6 REALIZACJA STRATEGII LIZBOŃSKIEJ W RAMACH RPO WZ 2007 – 2013.....	103
2.1.6.7 STRATEGIA UE DLA REGIONU MORZA BAŁTYCKIEGO.....	114
2.2 INFORMACJE NA TEMAT ZGODNOŚCI Z PRAWEM WSPÓLNOTOWYM.....	127
2.2.1 ZASADA RÓWNOŚCI SZANS I ZASADA PARTNERSTWA.....	141
2.2.2 ZASADA PARTNERSTWA	143
2.3 NAPOTKANE ZNACZĄCE PROBLEMY ORAZ PODJĘTE ŚRODKI ZARADCZE.....	145

2.4 ZMIANY W KONTEKŚCIE REALIZACJI PROGRAMÓW OPERACYJNYCH	149
2.5 ZASADNICZE MODYFIKACJE NA MOCY ART.57 ROZPORZĄDZENIA (WE) NR 1083/2006..	153
2.6 KOMPLEMENTARNOŚĆ POMOCY Z INNYMI INSTRUMENTAMI WSPARCIA	153
2.6.1. WPŁYW DZIAŁALNOŚCI KM/PKM, INSTYTUCJI I GRUP NA ZAPEWNIENIE KOORDYNACJI I KOMPLEMENTARNOŚCI WSPARCIA.....	154
2.6.2. INFORMACJE NA TEMAT STOSOWANYCH MECHANIZMÓW I NARZĘDZI SŁUŻĄCYCH ZAPEWNIENIU KOORDYNACJI I KOMPLEMENTARNOŚCI WSPARCIA ORAZ ICH OCENY	154
2.6.3. CROSS-FINANCING.....	158
2.6.4. KOORDYNACJA I KOMPLEMENTARNOŚĆ JAKO PRZEDMIOT BADAŃ EWALUACYJNYCH	165
2.6.5. PRZYKŁADY PROJEKTÓW KOMPLEMENTARNYCH.....	170
2.6.6. MECHANIZMY UNIKANIA PODWÓJNEGO FINANSOWANIA DZIAŁAŃ REALIZOWANYCH W RAMACH POLITYKI SPÓJNOŚCI Z DZIAŁANAMI REALIZOWANYMI W RAMACH WSPÓLNEJ POLITYKI ROLNEJ ORAZ WSPÓLNEJ POLITYKI RYBACKIEJ.....	170
2.6.7. KONTROLE KRZYŻOWE	177
2.7 MONITOROWANIE I OCENA.....	178
2.8 KRAJOWA REZERWA WYKONANIA.....	199
3. REALIZACJA W PODZIALE NA PRIORYTETY	203
3.1. OŚ PRIORYTETOWA 1 GOSPODARKA – INNOWACJE – TECHNOLOGIE	203
3.1.1 OSIĄGNIĘCIE CELÓW I ANALIZA POSTĘPÓW	203
DZIAŁANIE 1.1 WZROST KONKURENCYJNOŚCI PRZEDSIĘBIORSTW POPRZEC INNOWACYJNE INWESTYCJE	222
DZIAŁANIE 1.2 INNOWACJE I TRANSFER TECHNOLOGII.....	226
DZIAŁANIE 1.3 ZAAWANSOWANE USŁUGI WSPARCIE DLA PRZEDSIĘBIORCÓW.....	227
3.1.2 OPIS ISTOTNYCH PROBLEMÓW WE WDRAŻANIU WRAZ Z PODJĘTYMI ŚRODKAMI ZARADCZYMI	229
3.2. OŚ PRIORYTETOWA 2 ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TRANSPORTOWEJ I ENERGETYCZNEJ	230
DZIAŁANIE 2.1 ZINTEGROWANY SYSTEM TRANSPORTOWY WOJEWÓDZTWA.....	243
DZIAŁANIE 2.2 LOKALNA INFRASTRUKTURA ENERGETYCZNA.....	245
3.2.2 OPIS ISTOTNYCH PROBLEMÓW WE WDRAŻANIU WRAZ Z PODJĘTYMI ŚRODKAMI ZARADCZYMI	247
3.3. OŚ PRIORYTETOWA 3 INFRASTRUKTURA SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO	247
3.3.2 OPIS ISTOTNYCH PROBLEMÓW WE WDRAŻANIU WRAZ Z PODJĘTYMI ŚRODKAMI ZARADCZYMI	257
3.4. OŚ PRIORYTETOWA 4 INFRASTRUKTURA OCHRONY ŚRODOWISKA.....	257
3.4.2 OPIS ISTOTNYCH PROBLEMÓW WE WDRAŻANIU WRAZ Z PODJĘTYMI ŚRODKAMI ZARADCZYMI	272
3.5 OŚ PRIORYTETOWA 5 TURYSTYKA, KULTURA I REWITALIZACJA.....	274
DZIAŁANIE 5.3 ŚCIEŻKI ROWEROWE	293
DZIAŁANIE 5.4 PROMOCJA, OCHRONA I WALORYZACJA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO.....	294
DZIAŁANIE 5.5 REWITALIZACJA	294
3.5.2 OPIS ISTOTNYCH PROBLEMÓW WE WDRAŻANIU WRAZ Z PODJĘTYMI ŚRODKAMI ZARADCZYMI	296

3.6 OŚ PRIORYTETOWA 6 INFRASTRUKTURA TURYSTYCZNA NA OBSZARZE METROPOLITARNYM	296
3.6.2 OPIS ISTOTNYCH PROBLEMÓW WE WDRAŻANIU WRAZ Z PODJĘTYMI ŚRODKAMI ZARADCZYMI	310
3.7 OŚ PRIORYTETOWA 7 ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ I OCHRONY ZDROWIA	310
3.7.2 OPIS ISTOTNYCH PROBLEMÓW WE WDRAŻANIU WRAZ Z PODJĘTYMI ŚRODKAMI ZARADCZYMI	323
4. PROGRAMY EFS: SPÓJNOŚĆ I KONCENTRACJA	323
5. PROGRAMY EFRR/ FUNDUSZ SPÓJNOŚCI : DUŻE RPOJEKTY	323
6. POMOC TECHNICZNA.....	323
7. PROMOCJA I INFORMACJA.....	327
SPIS TABEL	332
SPIS WYKRESÓW.....	334
SPIS MAP.....	339
SPIS RYSUNKÓW	340
WYKAZ SKRÓTÓW	341

STRESZCZENIE

Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 (RPO WZ) został zatwierdzony przez Komisję Europejską w dniu 11 października 2007 r.

Alokacja z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) dla Programu wynosi 835 437 299 EUR. Środki przeznaczone na współfinansowanie projektów w ramach Programu, są podzielone na 8 osi priorytetowych:

Oś 1 – Gospodarka - Innowacje- Technologie - 27,86 % alokacji

Oś 2 – Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej - 25,83 %

Oś 3 – Rozwój społeczeństwa informacyjnego – 5,03 %

Oś 4 – Infrastruktura ochrony środowiska – 7,34 %

Oś 5 – Turystyka, kultura i rewitalizacja – 8,97 %

Oś 6 – Rozwój Funkcji Metropolitalnych – 13,98 %

Oś 7 – Rozwój infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia – 7 %

Oś 8 – Pomoc Techniczna – 4 %.

Niniejsze sprawozdanie to czwarte sprawozdanie z wdrażania Programu, przygotowane przez Województwo Zachodniopomorskie, czyli Instytucję Zarządzającą RPO WZ.

Od uruchomienia Programu ogłoszono 47 naborów wniosków o dofinansowanie projektów w trybie konkursowym, z czego 21, to nabory ogłoszone w roku sprawozdawczym 2010. W 2010 roku został otwarty 1 nabór wniosków o dofinansowanie projektów w trybie systemowym, a w ramach 12 działań/ poddziałań RPO WZ udostępniona została dokumentacja aplikacyjna dla projektów realizowanych w trybie indywidualnym. Łącznie, od uruchomienia Programu, do IZ RPO WZ wpłynęły wnioski poprawne formalnie na prawie całą alokację na Program, umowy o dofinansowanie zawarto na 69 % alokacji z EFRR, zaś zatwierdzone wnioski o płatność na koniec okresu sprawozdawczego opiewały na ponad 23 % alokacji. Pod względem zawartych umów największą kontraktację wykazuje oś siódma, zaś pod względem wydatków wykazanych w zaakceptowanych wnioskach o płatność- oś pierwsza. Najślabszą kontraktacją cechowała się zaś oś czwarta, a w zakresie wniosków o płatność – żaden nie został zaakceptowany w ramach osi trzeciej. Powyższe dane wskazują, że w roku 2011 intensyfikacja prac spoczywać będzie na realizacji i rozliczaniu zakontraktowanych wcześniej projektów.

Sprawozdanie przedstawia stan realizacji RPO WZ w roku 2010 i odnosi strategię wdrażania Programu do ogólnej sytuacji społeczno-gospodarczej oraz wynikających z niej wyzwań stojących przed regionem. Zaakcentowane zostało zwłaszcza skoncentrowanie się IZ RPO WZ na działaniach służących wsparciu przedsiębiorczości, infrastruktury drogowej i tworzeniu miejsc pracy (osie: pierwsza, druga i piąta).

Sprawozdanie przedstawia również działania IZ RPO WZ związane z wdrażaniem dwóch Inicjatyw Wspólnotowych: JEREMIE i JESSICA. Rok 2010 był niezwykle istotny z punktu widzenia implementacji obu inicjatyw w ramach RPO WZ. W obu przypadkach ogłoszono i wybrano pośredników finansowych i fundusze rozwoju obszarów miejskich a do przedsiębiorców trafiło do końca 2010 r. 1 335 019 EUR, z czego ponad 74 % w formie pożyczki.

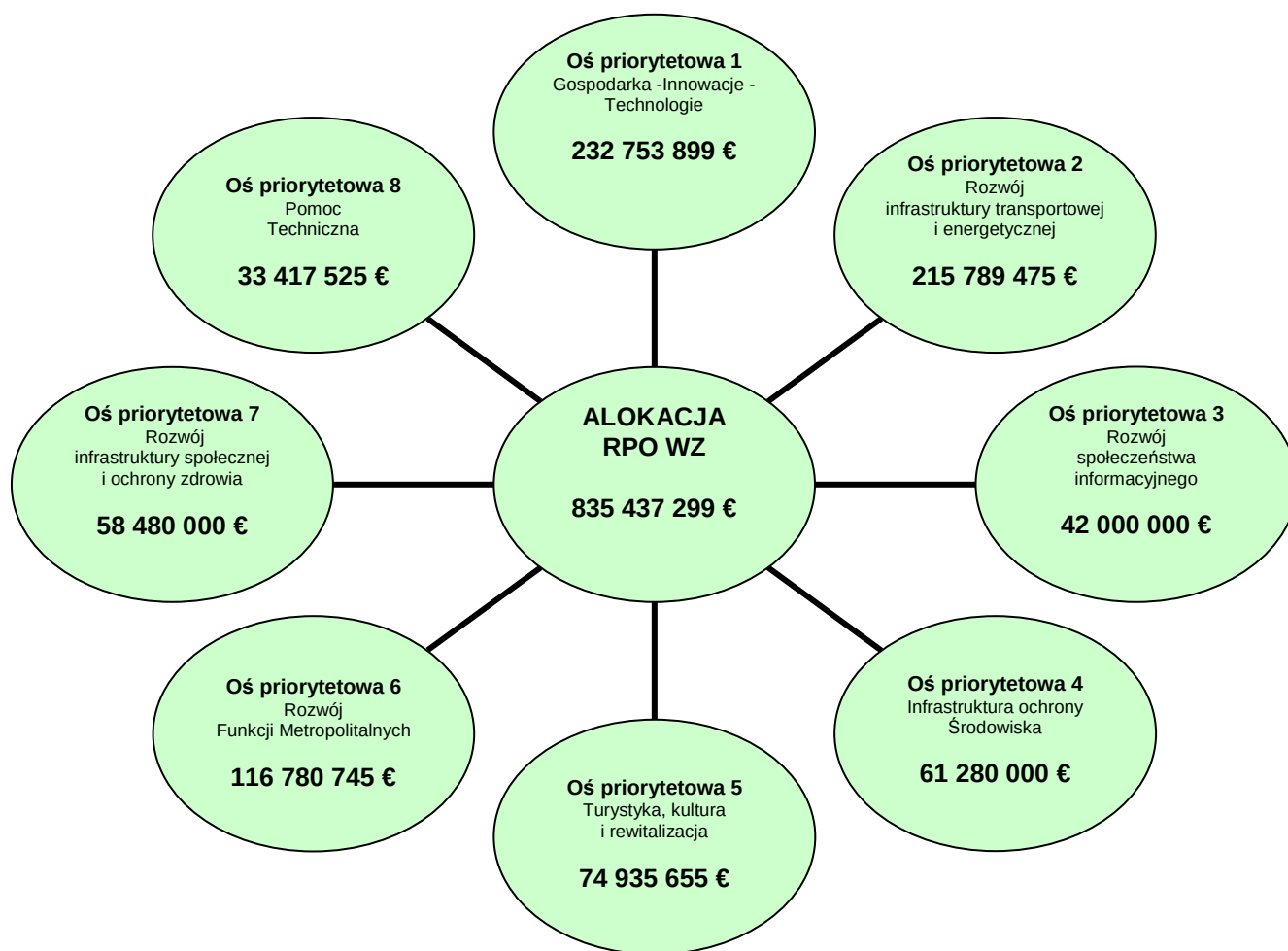
1. IDENTYFIKACJA

PROGRAM OPERACYJNY	Cel	Konwergencja
	Obszar kwalifikowalny	Polska – Województwo Zachodniopomorskie
	Okres programowania	2007 - 2013
	Numer programu (nr CCI)	2007PL161PO016
	Nazwa programu	Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013
ROZNE/KONCOWE SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI	Rok sprawozdawczy	2010
	Data zatwierdzenia rocznego sprawozdania przez komitet monitorujący	

2. PRZEGLĄD REALIZACJI PROGRAMU OPERACYJNEGO

RPO WZ na lata 2007-2013 został zatwierdzony przez Komisję Europejską w dniu 11 października 2007 r. Środki przeznaczone na współfinansowanie projektów w ramach Programu, pochodzące z EFRR, podzielono na osiem Osi Priorytetowych. Alokacje (EUR) przeznaczone na poszczególne Osie Priorytetowe przedstawia poniższy schemat:

Rysunek 1 Alokacja RPO WZ w podziale na Osie Priorytetowe

Źródło: Opracowanie własne na podstawie RPO WZ.

2.1 Realizacja i analiza postępów

Do przeliczenia wartości w PLN na EUR, użyto w sprawozdaniu kursu Europejskiego Banku Centralnego z przedostatniego dnia roboczego 2010 roku, tj. **1 EUR = 3,965 PLN** (kurs z dnia 30 grudnia 2010 r.).

2.1.1 Informacje na temat postępów rzeczowych w realizacji programu operacyjnego

Informacje na temat postępów rzeczowych w realizacji programu operacyjnego znajduje się w załączniku I *Tabela 1 Postęp fizyczny programu operacyjnego*. Analizę wskaźników celu głównego i szczegółowych opisano w pkt. 2.1.6.2.

2.1.2 Informacje finansowe

Informacje o postępie finansowym RPO WZ zostały przedstawione w *Tabeli 2. Osie priorytetowe w podziale na źródło finansowania (w EUR)*, w Załączniku B.

2.1.3 Informacje na temat podziału wykorzystania funduszy

W *Tabeli 3. Podział kumulatywny przyznanego wkładu wspólnotowego wg kategorii*, w Załączniku C została przedstawiona wartość przyznanego dofinansowania w części odpowiadającej wkładowi środków EFRR.

2.1.4 Pomoc w podziale na grupy docelowe

Informacje w podziale na grupy docelowe, sektory lub obszary zostały zamieszczone w p. 2.1.6 Analiza jakościowa.

2.1.5 Pomoc zwrócona lub ponownie wykorzystana

W okresie od 1 stycznia 2010 r. do 31 grudnia 2010 r. we wdrażaniu RPO WZ nie wystąpiły sytuacje związane z wykorzystaniem zwróconej pomocy lub ponownym wykorzystaniu pomocy anulowanej, w rozumieniu art. 57 i 98 ust. 2 *rozporządzenia (WE) nr 1083/2006*.

2.1.6 Analiza jakościowa

2.1.6.1 System realizacji programu

I Zmiany w dokumentach IZ RPO WZ 2007-2013

1. 7 stycznia 2010 r. Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego przyjął zmiany w RPO WZ na lata 2007-2013, które podyktowane były zmianami ustawy o finansach publicznych obowiązującej z dniem 1 stycznia 2010 r.

Zmiany wprowadzone w RPO WZ 2007- 2013 dotyczą:

- **Przepływów finansowych między KE a krajem członkowskim**

- KE przekaże środki EFRR na finansowanie Programu w formie płatności zaliczkowych, płatności okresowych i płatności salda końcowego; powyższe środki wpłyną na wyodrębniony rachunek bankowy, prowadzony w EUR i zarządzany przez Ministra Finansów.

- **Finansowania RPO WZ**

- środki odpowiadające wkładowi UE będą przekazywane do Beneficjentów za pośrednictwem Banku Gospodarstwa Krajowego, który będzie pełnił rolę Płatnika; BGK wypłaci je na podstawie zleceń wypłaty środków wystawionych przez IZ RPO WZ.

- środki na rzecz Beneficjentów są przekazywane na podstawie umowy o dofinansowanie oraz wniosku Beneficjenta o płatność, z uwzględnieniem wcześniejszych wypłat.

2. W dniu 11 stycznia 2010 r. Instytucja Zarządzająca w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej przedłożyła Komisji Europejskiej wniosek w sprawie zmiany programu operacyjnego "Zachodniopomorski Regionalny Program Operacyjny" w ramach pomocy wspólnotowej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego objętego celem Konwergencji w regionie Zachodniopomorskim w Polsce, przyjętego decyzją Komisji K(2007)5084 z dnia 11 października 2008 r. Proponowana zmiana programu operacyjnego była uzasadniona trudnościami w realizacji i została przyjęta decyzją K(2010) 3090 z dnia 12.05.2010 r.

3. 2 marca 2010 r. Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego przyjął zmiany w RPO WZ.

Zmiany obejmują aktualizację Załącznika 3. do RPO WZ „*Indykatorywny podział wkładu wspólnotowego według kategorii interwencji (w EUR)*”.

Dokonano następujących przesunięć:

- 11 000 000 EUR z 23. do 18. kategorii interwencji,
- 3 000 000 EUR z 57. do 58. kategorii interwencji,
- 2 900 000 EUR z 76. do 79. kategorii interwencji.

4. 4 maja 2010 r. Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego przyjął kolejne zmiany w RPO WZ

Zmiany obejmują: Załącznik nr 3.– nastąpiło przesunięcie środków z 47. kategorii interwencji *Jakość powietrza* do 46. kategorii *Oczyszczanie ścieków*. Wartości po dokonaniu zmian:

- 46 kategoria interwencji – 19 507 648 EUR
- 47 kategoria interwencji – 2 000 000 EUR

Tabela 17. Wskaźniki produktu i rezultatu dla Osi priorytetowej 2 - oszacowane zostały wartości wskaźników produktu i rezultatu

- Liczba kilometrów nowych dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich,
- Oszczędność czasu (na zmodernizowanych liniach kolejowych) w przewozach pasażerskich i towarowych,
- Oszczędność czasu (na nowych i zmodernizowanych drogach) w przewozach pasażerskich i towarowych.

5. W dniu 17 sierpnia 2010 r. Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego przyjął zmiany w RPO WZ. Zmianom uległ Załącznik nr 3. – nastąpiło przesunięcie środków z:

- 57. kategorii interwencji - Inne typy wsparcia na rzecz wzmocnienia usług turystycznych do kategorii 59. Rozwój infrastruktury kulturalnej,
- 48. kategorii interwencji - Zintegrowany system zapobiegania i kontroli zanieczyszczeń do kategorii 53. Zapobieganie zagrożeniom.

Wartości po dokonaniu zmian:

- 53. kategoria interwencji 4 210 000 EUR,
- 57. kategoria interwencji 52 655 705 EUR,
- 59. kategoria interwencji 41 586 400 EUR.

6. 3 listopada 2010 r. oraz 23 listopada 2010 r. Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego przyjął zmiany RPO WZ.

W przedmiotowym dokumencie wprowadzono następujące zmiany:

- przesunięto 5 155 705 EUR z kategorii 57 inne typy wsparcia na rzecz wzmocnienia usług turystycznych (poddziałania: 5.1.1. Infrastruktura turystyki, 6.1.1. Infrastruktura turystyki na obszarze metropolitarnym) do kategorii 58 Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego (poddziałanie 5.2.2. Zachowanie dziedzictwa kulturowego, 6.2.2. Zachowanie dziedzictwa kulturowego na obszarze metropolitarnym)

- przesunięto 1 652 849,90 EUR z kategorii 25 Transport miejski (działanie 6.4. Zintegrowany system transportu publicznego na obszarze metropolitalnym) do kategorii 58 Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego (poddziałanie 6.2.2. Zachowanie dziedzictwa kulturowego na obszarze metropolitalnym).
- przesunięto 1 513 400,00 EUR z 5 kategorii interwencji - Zaawansowane usługi wsparcia dla przedsiębiorstw i grup przedsiębiorstw – poddziałanie 1.3.2. Promocja przedsiębiorstw w wymiarze międzynarodowym – do kategorii 7 - Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i innowacji (innowacyjne technologie, tworzenie przedsiębiorstw przez uczelnie, istniejące ośrodki B+R+T i przedsiębiorstwa, itp.) – poddziałanie 1.1.3. Inwestycje MŚP w nowe technologie.
- przesunięto 9 256 600 EUR z kategorii 8 – Inne inwestycje w przedsiębiorstwa - poddziałanie 1.3.3. Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej i działanie 1.4. Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej –Inicjatywa Wspólnotowa JESSICA - do kategorii 7 - Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i innowacji (innowacyjne technologie, tworzenie przedsiębiorstw przez uczelnie, istniejące ośrodki B+R+T i przedsiębiorstwa, itp.) – poddziałanie 1.1.3. Inwestycje MŚP w nowe technologie.
- zaktualizowano Załącznik nr 3.
- zaktualizowano Załącznik nr 4.

II Projekty indywidualne

Zgodnie z załącznikiem nr 4 do Uszczegółowienia RPO WZ, 31 grudnia 2009 roku na Indykatywnej liście projektów indywidualnych znajdowało się 38 projektów, na których realizację przeznaczono **174 380 985,27 EUR** łącznej wartości dofinansowania z EFRR.

Dnia 22 kwietnia 2010 roku, decyzją Zarządu Województwa wprowadzono zmiany na Indyktywnej Liście Projektów Indywidualnych. Na zmienionej liście znalazły się 73 projekty, na których realizację przeznaczono **369 516 191,48 EUR** łącznej wartości dofinansowania ze środków EFRR. Stanowi to 42,15% alokacji przeznaczonej na nabory.

Na nową listę zostały wpisane projekty w ramach następujących działań/poddziałów:

- 1.2.1 *Wsparcie proinnowacyjnych instytucji otoczenia biznesu* (5 projektów),
- 1.2.2 *Infrastruktura B+R* (3 projekty),
- 1.3.3 *Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej* (6 projektów),
- 2.1.5 *Wzmocnienie portów morskich i rzecznych* (3 projekty),
- 2.2.2 *Sieci dystrybucji gazu ziemnego* (1 projekt),
- 3.1 *Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego* (3 projekty),
- 3.2 *Rozwój systemów informatycznych i e-usług* (6 projektów),
- 5.2.2 *Zachowanie dziedzictwa kulturowego* (2 projekty),
- 6.2.2 *Zachowanie dziedzictwa kulturowego na obszarze metropolitalnym* (3 projekty),
- 6.5 *Inteligentne systemy transportowe na obszarze metropolitalnym* (1 projekt),
- 7.4 *Infrastruktura dla osób niepełnosprawnych* (2 projekty).

W okresie sprawozdawczym zostały usunięte 4 projekty z Indyktywnej Listy Projektów Indywidualnych:

- 5 sierpnia 2010 r. usunięto w ramach poddziałania 2.2.1 *Sieci elektroenergetyczne* projekt pn. „Modernizacja linii 15 kV na linię 110 kV - relacja Drawsko Pomorskie - Kalisz Pomorski”,

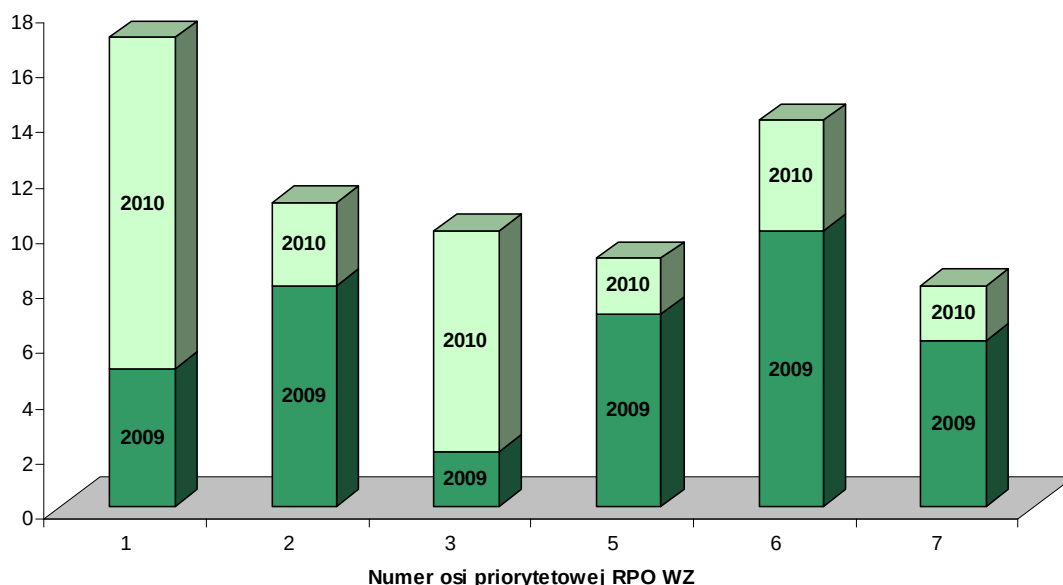
- 21 września 2010r. usunięto w ramach poddziałania 1.3.3 *Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej* projekt pn. „Kompleksowa budowa infrastruktury - w ramach powstającego Centrum Innowacyjnych Technologii”,
- 17 listopada 2010 usunięto w ramach poddziałania 1.2.1 *Wsparcie proinnowacyjnych instytucji otoczenia biznesu* projekt pn. „Dostosowanie budynku Regionalnego Centrum Innowacji i Transferu Technologii do świadczenia nowych usług proinnowacyjnych”,
- 17 listopada 2010 r. usunięto w ramach poddziałania 3.1 *Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego* projekt pn. „2011 Info WZP - Budowa infrastruktury teleinformatycznej dla kluczowych interesariuszy w Województwie Zachodniopomorskim”.

Główne przyczyny usuwania projektów z Indykatoryjnej Listy Projektów Indywidualnych:

- opóźnienia w składaniu dokumentacji aplikacyjnej przez Beneficjentów
- opóźnienia w podpisaniu umów o dofinansowanie przez Beneficjentów
- nie spełnienie kryteriów dopuszczających, w związku z oceną negatywną wniosków aplikacyjnych projekty te zgodnie z Ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz Wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 28 lipca 2010 r. w zakresie jednolitego systemu zarządzania i monitorowania projektów indywidualnych (45 pkt) dla projektów wyłanianych w trybie indywidualnym nie przewidują procedury odwoławczej od wyników oceny projektu.

Według stanu na dzień 31.12.2010 r. liczba projektów indywidualnych w ramach RPO WZ wyniosła 69. Wszystkie projekty są umieszczone na liście podstawowej.

Wykres 1 Liczba projektów indywidualnych z podziałem na poszczególne osie priorytetowe RPO WZ

Źródło: opracowanie własne.

III Uszczegółowienie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007 – 2013 (URPO WZ)

W 2010 r. dokonano zmiany w URPO WZ. Przedstawiają się one następująco:

- 1) Uszczegółowienie RPO WZ wersja 4.3, zmiana z 10 marca 2010 r. oraz 2 marca 2010 r. Zakres wprowadzonych zmian obejmuje:
 - Zmiany w uszczegółowieniu dotyczyły dostosowania zapisów do rozporządzenia MRR z dnia 7 grudnia 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej oraz lecznictwa uzdrowiskowego w ramach RPO;
 - Wprowadzono pojęcie nowej technologii w ramach poddziałania 1.1.3. Inwestycje w nowe technologie.
 - W ramach poddziałania 1.3.4. Inicjatywa JEREMIE - przesunięto środki (438 333 EUR) z poddziałania 1.3.2. Promocja przedsiębiorstw w wymiarze międzynarodowym w celu pokrycia różnicy kursowej (rozliczenie środków z KE);
 - Zwiększono maksymalny poziom dofinansowania na poziomie projektu oraz zmniejszono alokację środków z EFRR o 19 000 000 EUR, w celu dofinansowania projektów dróg gminnych i powiatowych, które pozytywnie przeszły ocenę Komisji Oceniającej Projekty (8 000 000 EUR) oraz zwiększono poziom dofinansowania projektu zakupu taboru kolejowego dla potrzeb przewozów regionalnych (11 000 000 EUR) w ramach poddziałania 2.1.7. Regionalna infrastruktura kolejowa Schemat B Tabor kolejowy;
 - Zwiększono alokację środków o 8 000 000 EUR w celu umożliwienia dofinansowania wszystkich projektów, które pozytywnie przeszły ocenę KOP w ramach poddziałania 2.1.2. Lokalna infrastruktura drogowa;
 - Zaktualizowano zapisy w działaniu 3.1. Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego;
 - Zmiany w działaniu 4.1. Energia odnawialna i zarządzanie energią polegały na aktualizacji zapisów dotyczących demarkacji;
 - Zmniejszono alokację środków o 3 000 000 EUR w poddziałaniu 6.1.1. Infrastruktura turystyki na obszarze metropolitalnym;
 - Zwiększono alokację środków o 3 000 000 EUR W ramach poddziałania 6.2.2. Zachowanie dziedzictwa kulturowego na obszarze metropolitalnym;
 - W ramach szóstej osi w działaniu 6.5 Inteligentne systemy transportowe na obszarze metropolitalnym zmieniono maksymalny poziom dofinansowania;
 - Zmiany w działaniu 7.2. Infrastruktura sportowa polegały na zwiększeniu alokacji środków o 1 900 000 EUR w celu wsparcia projektów, które pozytywnie przeszły ocenę KOP;
 - W ramach poddziałania 7.3.1. Regionalna infrastruktura ochrony zdrowia – zmniejszono alokację środków o 2 900 000 EUR w celu wsparcia projektów w działaniach 7.2. i 7.4;
 - W ramach działania 7.4. Infrastruktura dla osób niepełnosprawnych zwiększono alokację środków o 1 000 000 EUR;
 - Ponadto zaktualizowano Załącznik nr 1. oraz Załącznik nr 4. do URPO WZ;
- 2) Uszczegółowienie RPO WZ wersja 4.3, z 22 kwietnia 2010 r. W przedmiotowym dokumencie wprowadzono zmiany Indykatywnej Listy Projektów Indywidualnych i umieszczeniu na niej projektów w ramach następujących działań/ poddziałań:
 - 1.2.1. Wsparcie proinnowacyjnych instytucji otoczenia biznesu
 - 1.2.2. Infrastruktura B+ R
 - 1.3.3. Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej
 - 2.1.5. Wzmocnienie portów morskich i rzecznych

- 2.2.2. Sieci dystrybucji gazu ziemnego
 - 3.1. Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego
 - 3.2. Rozwój systemów informatycznych i e-usług
 - 5.2.2. Zachowanie dziedzictwa kulturowego
 - 5.4. Promocja, ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodniczego
 - 6.2.2. Zachowanie dziedzictwa kulturowego na obszarze metropolitalnym
 - 6.5. Integralne systemy transportowe na obszarze metropolitalnym
 - 7.4. Infrastruktura rynku pracy osób niepełnosprawnych.
- 3) Uszczegółowienie RPO WZ wersja 4.4, z 15 czerwca 2010 r. W przedmiotowym dokumencie wprowadzono następujące zmiany:
- W ramach poddziałania 1.1.1. Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwa, 1.1.2. Inwestycje w małe i średnie przedsiębiorstwa, 1.1.3. Inwestycje MSP w nowe technologie uściślono zapisy dotyczące kosztów kwalifikowanych oraz definicji nowej technologii (1.1.3);
 - Zmodyfikowano pkt 17 dotyczący klasyfikacji kategorii interwencji funduszy strukturalnych W poddziałaniu 1.3.4;
 - W ramach poddziałań 2.1.3. Drogi w miastach na prawach powiatu, 2.1.5. Wzmocnienie portów morskich i rzecznych, 2.2.1 Energia elektryczna, 2.2.2. Gaz ziemny, 2.1.7A Regionalny transport kolejowy - usunięto tryb konkursowy;
 - Zmiany w działaniu 3.1. Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego, 3.2 Rozwój systemów informatycznych i e-usług, dotyczyły wprowadzenia trybu systemowego, usuwając jednocześnie tryb konkursowy;
 - Dodano możliwość uzyskania zaliczki w ramach poddziałania 2.2.1. Energia elektryczna, 2.2.2. Gaz ziemny;
 - Usunięto ograniczenie wysokości wydatków kwalifikowalnych w poddziałaniu 2.2.1. Energia elektryczna;
 - Wyznaczono zasady udzielania wsparcia w ramach działania (m.in. wprowadzenie trybu systemowego, możliwość wsparcia jako pomocy de minimis) w ramach działania 4.2. Gospodarka odpadami;
 - W działaniu 4.3. Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków zwiększono o 4 000 000 EUR wartość z EFRR (w ramach przesunięcia środków z działania 4.4. Ochrona powietrza);
 - Uściślono zasady udzielania wsparcia (m.in. poziom dofinansowania, wsparcie jako pomoc de minimis) w działaniu 4.4. Ochrona powietrza;
 - W ramach poddziałania 5.1.2. Regionalny system informacji turystycznej oraz rozwój produktów turystycznych oraz 6.1.2. Regionalny system informacji turystycznej oraz rozwój produktów turystycznych zmieniono zapisy dotyczące typy projektów. Dla projektów typu: "Rozwój infrastruktury informacji turystycznej w regionie", „budowa, rozbudowa i modernizacja centrów informacji turystycznej” przeprowadzony zostanie nabór w trybie konkursowym;
 - Zmieniono nazwę podstawę prawną udzielania pomocy publicznej z Rozporządzenia MRR z dnia 11 października 2007 r. w sprawie udzielania pomocy na rewitalizację w ramach regionalnych programów operacyjnych – Inwestycje na Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy na rewitalizację w ramach regionalnych programów operacyjnych w ramach poddziałania 5.5.1. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych oraz 6.6.1. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych na obszarze metropolitalnym;

- W działaniu 6.4. Zintegrowany system transportu publicznego na obszarze metropolitalnym dodano podstawę prawną do udzielania pomocy Rozporządzenie (WE) Nr 1370/07 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) Nr 1191/69 i 1107/70;
 - W ramach poddziałania 7.1.2. Infrastruktura edukacyjna – szkolnictwo gimnazjalne i ponadgimnazjalne zwiększono o 400 000 EUR wartość środków z EFRR (przesunięto z poddziałania 7.1.1. Infrastruktura edukacyjna – szkolnictwo wyższe). Zaktualizowano także załączniki 1, 3, 4 oraz 5 do URPO WZ;
- 4) Uszczegółowienie RPO WZ wersja 4.5, zmiana z 15 lipca 2010 r. Zakres wprowadzonych zmian obejmuje:
- W ramach poddziałania 7.3.1 Regionalna infrastruktura ochrony zdrowia zwiększono maksymalny poziom dofinansowania do 75% całkowitych wydatków kwalifikowalnych;
 - Zwiększono maksymalny poziom dofinansowania do 85% całkowitych wydatków kwalifikowalnych w działaniu 6.5 Inteligentne systemy transportowe na obszarze metropolitalnym;
 - W ramach działania 4.1 Energia odnawialna i zarządzanie energią:
 - zmieniono zapisy dotyczące celu i uzasadnienia dla działania,
 - zmieniono typy projektów możliwych do dofinansowania,
 - zmieniono zapisy dotyczące działalności gospodarczej,
 - uzupełniono zapisy w ramach wydatków kwalifikowanych dla działania,
 - rozszerzono katalog beneficjentów dla działania,
 - wprowadzono dodatkowy poziom dofinansowania dla projektów nie objętych pomocą publiczną i de minimis,
 - zmieniono zapisy dotyczące wkładu własnego beneficjenta na poziomie projektu,
 - zmieniono zapisy dotyczące pomocy publicznej,
 - zmieniono zapisy odnośnie dnia rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków.
 - Rozszerzono katalog beneficjentów o przedsiębiorstwa z sektora MSP w działaniu 4.4 Ochrona powietrza.
 - Skrócono terminy składania Wniosków o dofinansowanie w ramach poddziałania 1.3.2 Promocja przedsiębiorstw w wymiarze międzynarodowym.
- 5) Uszczegółowienie RPO WZ wersja 4.6, zmiana z 29 lipca 2010 r. Wprowadzone zmiany dotyczyły:
- W ramach poddziałania 1.2.1 Proinnowacyjne instytucje otoczenia biznesu wprowadzono nową kategorię Beneficjentów – Instytucje Otoczenia Biznesu, prowadzone w ramach Przedsiębiorstw.
 - Uściślono zapisy dotyczące możliwości kwalifikowania prac remontowych w poddziałaniu 1.2.1 Proinnowacyjne instytucje otoczenia biznesu oraz 1.2.2. Zwiększenie dostępności wyników prac B+R dla MSP.
 - W ramach poddziałania 1.3.2 Promocja przedsiębiorstw w wymiarze międzynarodowym uściślono zapisy dotyczące możliwości aplikowania w ramach poddziałania.
- 6) Uszczegółowienie RPO WZ wersja 4.7, zmiana z 17 sierpnia 2010 r. Do najważniejszych można zaliczyć:
- Wprowadzono konkursowy tryb wyboru projektów w ramach poddziałania 2.2.1. Sieci elektroenergetyczne oraz 2.2.2. Sieci dystrybucji gazu ziemnego.
 - W poddziałaniu 5.2.1. Rozwój i odtworzenie infrastruktury kultury wraz z systemem informacji kulturalnej zwiększono o 4 500 000 EUR wartość środków przeznaczonych na dofinansowanie projektów z listy rezerwowej (przesunięcie z poddziałania 5.1.1. Infrastruktura turystyki).

- W Załączniku 1. do URPO WZ Indykatywna tabela finansowa oraz w Załączniku 4. URPO WZ Indykatywna Lista Projektów Indywidualnych - dokonano aktualizacji.
- 7) Uszczegółowienie RPO WZ wersja 5.0, zmiana z 28 września 2010 r. W dokumencie wprowadzono następujące zmiany:
- Wprowadzono konkursowy tryb wyboru projektów w ramach Działania 3.1. Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego.
 - Wprowadzono trybu właściwy dla projektów indywidualnych w ramach Działania 4.1. Energia odnawialna i zarządzanie energią.
 - Wyodrębniono w ramach 1. osi priorytetowej działanie 1.4. Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej – Inicjatywa Wspólnotowa JESSICA;
 - Zaktualizowano Załącznik nr 1. oraz Załącznik nr 4. do URPO WZ.
 - Zaktualizowano zapisy Działania 6.5 Inteligentne systemy transportowe na obszarze metropolitalnym w zakresie demarkacji i komplementarności.
 - Wprowadzono nową kategorię beneficjentów – „partnerstwa wyżej wymienionych podmiotów” w ramach Działania 7.4 Infrastruktura dla osób niepełnosprawnych.
- 8) Uszczegółowienie RPO WZ wersja 5.1, zmiana z 26 października 2010 r. Zakres wprowadzonych zmian obejmuje:
- Wprowadzono nową kategorię beneficjentów – „partnerstwa wyżej wymienionych podmiotów” w ramach Działania 7.4 Infrastruktura dla osób niepełnosprawnych.
 - Zaktualizowano typy projektów podlegających dofinansowaniu w ramach Działania 4.4 Ochrona powietrza.
 - Zaktualizowano Załącznik 1 do URPO Indykatywna tabela finansowa.
 - Zaktualizowano załącznik 4 do URPO Indykatywna Lista Projektów Indywidualnych.
- 9) Uszczegółowienie RPO WZ wersja 5.2, zmiana z 3 listopada 2010 r. Wprowadzone zmiany dotyczyły:
- Wprowadzono zapisy umożliwiające przeprowadzenie naboru wniosków o dofinansowanie projektów w trybie konkursowym otwartym w ramach poddziałania 1.3.1 Specjalistyczne doradztwo dla MSP.
 - Przesunięto środki przeznaczone na dofinansowanie projektów z poddziałania 6.1.1 Infrastruktura turystyki na obszarze metropolitalnym oraz z działania 6.4 Zintegrowany system transportu publicznego na obszarze metropolitalnym do poddziałania 6.2.2 Zachowanie dziedzictwa kulturowego na obszarze metropolitalnym oraz z poddziałania 5.1.1 Infrastruktura turystyki do poddziałania 5.2.2. Zachowanie dziedzictwa kulturowego.
 - Zaktualizowano Załącznik nr 1. do URPO WZ Indykatywna tabela finansowa.
 - Zaktualizowano typy projektów podlegających dofinansowaniu w ramach Działania 4.4 Ochrona powietrza.
- 10) Uszczegółowienie RPO WZ wersja 5.3, zmiana z 23 listopada 2010 r. W przedmiotowym dokumencie wprowadzono następujące zmiany:
- Wprowadzono zapisy umożliwiające przeprowadzenie naboru wniosków o dofinansowanie projektów w trybie konkursowym w ramach poddziałania 1.2.1 Wsparcie proinnowacyjnych instytucji otoczenia biznesu.
 - W ramach poddziałania 4.5.1 Promowanie bioróżnorodności i ochrona przyrody (w tym NATURA 2000) wprowadzono zapisy umożliwiające przeprowadzenie naboru wniosków o dofinansowanie projektów w trybie konkursowym w ramach poddziałania.

- Przesunięto środki przeznaczone na dofinansowanie projektów z poddziałania 1.3.2 Promocja przedsiębiorstw w wymiarze międzynarodowym, poddziałania 1.3.3 Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej oraz z działania 1.4 Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej – Inicjatywa Wspólnotowa JESSICA na poddziałanie 1.1.3 Inwestycje MSP w nowe technologie.
- Zaktualizowano Załącznik nr 1. do URPO WZ Indykatywna tabela finansowa.
- Zaktualizowano Załącznik nr 2. do URPO WZ Indykatywny podział środków EFRR na kategorie interwencji w zestawieniu wydatków na realizację celów Strategii Lizbońskiej w RPO WZ.

IV Zmiany Systemu Instytucjonalnego

Informacja dotycząca zmian Instrukcji Wykonawczej (IW) IZ RPO WZ w 2010 roku.

Tabela 1 Zmiany Systemu Instytucjonalnego

Instrukcja Wykonawcza (wersja 5.0)	Zmiana z dnia 22 lutego 2010 r.	Aktualizacje dotyczą: - Zmieniono nomenklaturę komórek organizacyjnych w związku z nową strukturą w WZRPO - Uwzględniono uwagi IPOC do v. 4.0 IW - Doprecyzowano zapisy dotyczące procesu dokonywania zmian w OSZIK, Uszczegółowieniu RPO WZ oraz IW IZ RPO WZ; dokonano aktualizacji zapisów w zakresie polskich aktów prawnych - Dokonano aktualizacji zapisów w zakresie ZKM i IZ RPO WZ (zmiana regulaminu organizacyjnego i struktury organizacyjnej) - Dokonano aktualizacji zapisów w zakresie wprowadzania danych do KSI oraz do funkcjonowania LSI - Wprowadzono zmiany wynikające z podpisania w dniu 1/07/2009 r. „Porozumienia w sprawie funkcjonowania na terenie województwa zachodniopomorskiego systemu informacji o funduszach europejskich” z MRR oraz z konieczności doprecyzowania procedur - Doprecyzowano zapisy procedur w celu wdrożenia usprawnień, zaktualizowano zapisy w oparciu o nowelizację ustawy o finansach publicznych - Dokonano zmian zapisów w związku z zawarciem Aneksu nr 3 do Kontraktu Wojewódzkiego - Wprowadzono zmiany w celu możliwości przedstawiania do certyfikacji zaliczek wypłacanych Beneficjentom - Doprecyzowano zapisy w oparciu o Wytyczne w zakresie sprawozdawczości - Opracowano nowy rozdział dotyczący nieprawidłowości w ramach RPO WZ adekwatny do obowiązującego systemu realizacji RPO WZ
Instrukcja Wykonawcza (wersja 6.0)	Zmiana z dnia 10 sierpnia 2010 r.	Aktualizacje dotyczyły: – uwzględniono uwagi IPOC w szczególności dotyczące monitoringu i sprawozdawczości, nieprawidłowości, kontroli i pomocy technicznej – wprowadzono odstępstwa systemowe od wersji 5.0 Instrukcji Wykonawczej – zaktualizowano nazwy obowiązujących Wytycznych i aktów prawnych – zmianie uległy terminy związane z organizowaniem konkursów i naborów w ramach RPO WZ – wprowadzono zapisy dotyczące Monitoringu Pracy Ekspertów – zaktualizowano zapisy IW pod kątem nowych Wytycznych MRR dotyczących procedury odwoławczej: dodano definicję dnia roboczego, rozbudowano zapis dotyczący nadania pisma w placówce pocztowej, wprowadzono zapis dotyczący braku możliwości częściowego wycofania protestu – usunięto przesłanki pozostawienia protestu bez rozpatrzenia nie wynikające

		bezpośrednio z ustawy – usunięto zapisy dotyczące obowiązku wydawania przez WZRPO opinii i interpretacji merytorycznej w przypadku odmowy podpisania umowy o dofinansowanie – usunięto zapisy dotyczące możliwości odwołania od uchwały Zarządu Województwa o rozwiązaniu umowy o dofinansowanie/ uchylenia decyzji o dofinansowaniu – dokonano zmiany w procedurze wydawania decyzji dla projektów realizowanych w trybie systemowym (doprecyzowanie zapisów w oparciu o art.28 ust.2 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U.2009.Nr157.poz.1241.) – doprecyzowano zapisy w Liście sprawdzającej do weryfikacji formalno-prawnej w oparciu o zmiany wprowadzone w Karcie Oceny Środowiskowej – usunięto zapisy dotyczące Wytycznych MRR w zakresie trybu dokonywania płatności i rozliczeń z dnia 24/09/2007 r.- aktualizacja pod kątem nowych Wytycznych MRR – wprowadzono procedury regulujące działania związane z nadaniem rekomendacji branżowej misji gospodarczej – wprowadzono zapisy dotyczące możliwości modyfikacji danych finansowych we wniosku przed podpisaniem umowy o dofinansowanie – dostosowano procedury IW do zapisów zawartych w umowach o dofinansowanie projektów, zmodyfikowano wzory pism do Beneficjentów wynikające z wprowadzenia i rozliczania oraz certyfikacji płatności zaliczkowych – dostosowanie procedur IW w związku z wprowadzeniem modułu zaliczek w KSI – wprowadzono zapisy rozgraniczające sytuację Wnioskodawcy pod względem występowania w projekcie pomocy publicznej, który otrzymał inną pomoc na inwestycję lub uzyskał dofinansowanie z innego źródła środków publicznych, wpływające na montaż finansowy inwestycji (zmodyfikowany zapis odnosi się także do zagrożenia wystąpieniem podwójnego finansowania) – doprecyzowano zapisy dotyczące możliwości modyfikacji projektu przed podjęciem decyzji o dofinansowaniu i po podjęciu decyzji o dofinansowaniu – wprowadzono zapis umożliwiający dokonanie zmian w projekcie większych niż 15% w stosunku do pojedynczego wydatku – doprecyzowano procedury dotyczące nieprawidłowości pod kątem uwag IPOC, uzupełniono procedury o decyzję Zarządu , dodano zapis dotyczący powiadamiania o nieprawidłowościach inne komórki organizacyjne na potrzeby prowadzonego monitoringu pracy ekspertów – usunięto zapis o grupie roboczej ds. nieprawidłowości – procedura dokonania czynności kontrolnych na miejscu (w siedzibie Beneficjenta) – wprowadzono zmiany, które usprawnią pracę WWRPO.
Instrukcja Wykonawcza (wersja 7.0)	Zmiana z dnia 21 grudnia 2010 r.	Aktualizacje dotyczyły: – wprowadzono odstępstwa systemowe od wersji 6.0 IW – doprecyzowanie zapisów Instrukcji w oparciu o nową nomenklaturę komórek Wydziału Wdrażania RPO i Wydziału Zarządzania RPO – uwzględniono uwagi IPOC do wersji 6.0 IW – doprecyzowanie zapisów dotyczących wyznaczania rezerwy finansowej – doprecyzowano zapisy w kwestii oceny wniosków i prac KOP – doprecyzowano zapisy dot. zakresu informacji jakie udostępniane są opinii publicznej po zakończeniu oceny formalnej oraz zasad wydawania pisemnego potwierdzenia, że projekt, z zastrzeżeniem szczegółowej weryfikacji wniosku, kwalifikuje się do objęcia pomocą – doprecyzowano zapisy w zakresie procedury wycofania dokumentacji aplikacyjnej

		– zapisy dotyczące podejmowania decyzji o dofinansowaniu projektów w oparciu o wysokość dostępnej alokacji przeznaczonej na daną kategorię interwencji zmieniono na zapis w oparciu o wysokość dostępnej alokacji przeznaczonej na dany konkurs – uzupełniono zapisy dot. zakresu informacji jakie udostępniane są opinii publicznej po dokonaniu wyboru projektów do wsparcia przez Zarząd Województwa – dodano zapisy dotyczące etapów oceny rozpatrywania wniosków o dofinansowanie projektów w ramach Poddziałania 1.3.1 w ramach trybu konkursowego otwartego – zrezygnowano z konieczności dekretacji Dyrektora WWRPO na protokole z przekazania dokumentacji aplikacyjnej- przekazanie protokołu odbywa się na szczeblu kierowniczym – dodano procedurę dot. pozyskiwania informacji zawartych w rejestrze podmiotów wykluczonych na podstawie Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 23.06.2010 r. (Dz. U. z 2010 r. Nr 125, Poz. 846) w sprawie rejestru podmiotów wykluczonych z możliwości otrzymania środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich – dodano procedurę badania czy zachodzą przesłanki świadczące o fakcie, iż Wnioskodawca jest podmiotem, który na podstawie odrębnych przepisów realizuje zadania interesu publicznego, a odmowa udzielenia temu podmiotowi wsparcia spowoduje niemożność wdrożenia działania w ramach programu, lub znacznej jego części – dodano zapisy dot. kontroli krzyżowych horyzontalnych- na podstawie Wytycznych MRR – doprecyzowano zapisy wniosku o płatność w ramach PT w celu ochrony przed wystąpieniem zagrożenia podwójnego finansowania.-Modyfikacja uwagi IPOC-a: Zamiast dodatkowych pytań w liście sprawdzającej dot. kontroli krzyżowej wprowadzono dodatkowe oświadczenie Beneficjenta do treści wniosku o płatność – skrócenie liczby dni na weryfikację wniosku o płatność do 22 dni roboczych (11 dni dla Opiekuna Projektu i 11 dni dla drugiego pracownika) – dodano zapisy dotyczące kwot do odzyskania lub w przypadku zwrotu zaliczki przez beneficjenta Instrukcja Wykonawcza IZ RPO WZ (wersja 7.0) wprowadza usprawnienia w systemie realizacji RPO WZ m.in. w zakresie naboru i oceny wniosków o dofinansowanie projektów, podpisywania umów o dofinansowanie projektów, dokonywania płatności na rzecz Beneficjentów, przeprowadzania kontroli na miejscu.

Informacja dotycząca zmian Opisu Systemu Zarządzania i Kontroli (OSZiK) RPO WZ w 2010 roku.

OSZiK – wersja 4.0	Zmiana z dnia 22 lutego 2010 r.	Aktualizacje dotyczą: 1. Pkt 1.3 Schemat obrazujący organizacyjne relacje/zależności między instytucjami zaangażowanymi w system kontroli i zarządzania - w związku z nowelizacją ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o <i>finansach publicznych</i> w schemacie uwzględniono instytucję płatnika, którą pełni Bank Gospodarstwa Krajowego Pkt 2.1.1 Data i forma formalnego powołania Instytucji Zarządzającej upoważniającego ją do realizacji powierzonych jej zadań - dodano zapis: „Zgodnie z art. 22 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999, całkowite środki finansowe alokowane na poszczególne państwa członkowskie w ramach każdego z celów funduszy oraz ich komponentów nie jest

		przenoszona między nimi. Utworzono Krajową Rezerwę Wykonania wynoszącą 3% całkowitej alokacji" 2. Pkt 2.2.1 Schemat organizacyjny i lista zadań realizowanych przez poszczególne jednostki (w tym indykatory/przewidziana liczba etatów) - zaktualizowano strukturę organizacyjną Wydziału Zarządzania RPO i Wydziału Wdrażania RPO UM WZ 3. Pkt 2.2.3 Tryb odwoławczy - dodano podstawy prawne - w podpunkcie dotyczącym kontroli krzyżowych programu dodano zapis: „Instytucja Zarządzająca odpowiada również za zapewnienie kontroli krzyżowych horyzontalnych z projektami Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 (zgodnie z <i>Porozumieniem o współpracy</i> zawartym w dniu 7 lipca 2009 r. pomiędzy Ministrem Rozwoju Regionalnego a Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi i Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa)" 4. Pkt 2.2.6 Sposób przekazywania informacji przez Instytucję Zarządzającą do Instytucji Certyfikującej - dodano zapis: „Instytucja Zarządzająca zobowiązana jest, w przypadku stwierdzenia rażącego zaniedbania zasad systemu zarządzania i kontroli albo rażącego naruszenia warunków certyfikacji, do niezwłocznego przekazania, drogą pisemną, do Instytucji Certyfikującej, wyprzedzającej informacji o ustaleniach kontroli, bez oczekiwania na ostateczny termin jej zakończenia" Pkt 2.5.1 Opis sposobu w jaki wymogi art. 15 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 będą stosowane w RPO - zaktualizowano zapisy dotyczące ścieżki audytu dotyczącej przestrzegania kryteriów wyboru projektów wyłonionych w trybie konkursu Pkt 2.6.1 Instrukcje dotyczące raportowania/ informowania o nieprawidłowościach i ich korygowania oraz rejestrowania kwot podlegających procedurze odzyskiwania oraz kwot wycofanych po anulowaniu całości lub części wkładu dla projektu z wyodrębnieniem wkładu publicznego oraz wkładu wspólnotowego dla programu operacyjnego. - dodano zapisy o rejestrze dłużników i kwot odzyskanych w ramach RPO WZ. 5. Pkt 4.3.1 Opis procedury, zgodnie z którą deklaracje wydatków są sporządzane, poświadczane i przedkładane Komisji - dodano zapis o ujmowaniu zaliczek wypłaconych beneficjentom pomocy publicznej w rozumieniu art. 87 Traktatu przez podmiot przyznający pomoc, po spełnieniu jednocześnie wszystkich warunków wymienionych w art. 78 ust. 2 rozporządzenia nr 1083/2006.
OSZiK – wersja 5.0	Zmiana z dnia 10 sierpnia 2010 r.	Pkt 1.3 Struktura/organizacja systemu (ogólne informacje i schemat pokazujący organizacyjne relacje/zależności między instytucjami zaangażowanymi w system kontroli i zarządzania) - uwzględniono wkład Instytucji Pośredniczącej w Certyfikacji do OSZiK (wersji 4.0) w zakresie roli jaką pełni IPOC przy RPO WZ - dodano zapis dotyczący Instytucji Płatniczej i roli, jaką pełni po wejściu w życie ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

		Pkt 1.3.3. Instytucja Certyfikująca - zaktualizowano dane teleadresowe Pkt 2.2.1 Schemat organizacyjny i lista zadań realizowanych przez poszczególne jednostki (w tym indykatywna/przewidziana liczba etatów) - zaktualizowano strukturę organizacyjną Wydziału Zarządzania RPO i Wdrażania RPO UM WZ. Pkt 2.2.5. Postępowanie z wnioskami o płatność - zaktualizowano procedurę określającą otrzymywanie, weryfikację i zatwierdzanie wniosków o płatność. 2.5 Ścieżki audytu - uwzględniono wkład Ministerstwa Rozwoju Regionalnego do OSZiK (wersji 4.0) w części dot. Instytucji Audytowej Pkt 2.6.2 Opis procedury (łącznie ze schematem) realizującej obowiązek informowania o nieprawidłowościach zgodnie z art. 29 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 - dodano zapis dotyczący zestawienia kwartalnego oraz rejestru nieprawidłowości. Pkt 5.2.1 Schematy organizacyjne (w tym liczba przypisanych etatów) - zaktualizowano schemat organizacyjny kontroli skarbowej w Polsce. Pkt 5.3.1 Opis procedur dotyczących przygotowania rocznego raportu o kontroli, rocznej opinii i deklaracji zamknięcia - dodano nowe zapisy dotyczące audytu systemowego zarządzania i kontroli oraz audytu operacji. Pkt 6.1 Krajowy System Informatyczny na okres 2007-2013 (SIMIK 07-13) - opis systemu informatycznego wraz z wykresem - uwzględniono wkład Ministerstwa Rozwoju Regionalnego do OSZiK (wersji 4.0) w części dot. systemu informatycznego.
OSZiK – wersja 6.0	Zmiana z dnia 21 grudnia 2010 r.	Pkt 1.4 Wytyczne dla instytucji zarządzających i certyfikujących mające na celu zapewnienia należytego zarządzania finansowego funduszami strukturalnymi (daty i odesłania) - zaktualizowano <i>Wytyczne Ministerstwa Rozwoju Regionalnego</i> oraz poprawiono daty obowiązywania przedmiotowych dokumentów. Pkt 2.2.1 Schemat organizacyjny i lista zadań realizowanych przez poszczególne jednostki (w tym indykatywna/przewidziana liczba etatów) - zaktualizowano strukturę organizacyjną Wydziału Zarządzania RPO i Wydziału Wdrażania RPO UM WZ Pkt 2.2.3 Opis procedur dotyczących wyboru i zatwierdzenia operacji oraz odnoszących się do zapewnienia, że w całym okresie realizacji spełniają one wymogi obowiązujących przepisów wspólnotowych i krajowych (art. 60 lit. a) rozporządzenia (WE) nr 1083/2006 - dostosowano zapisy dot. instrumentów inżynierii finansowej (Jessica i Jeremie) do aktualnej sytuacji Pkt 2.2.4 Weryfikacja operacji

	- dodano opis procedury w zakresie sposobu przeprowadzania kontroli polegającej na weryfikacji wydatków w ramach RPO WZ. Pkt 2.6 Nieprawidłowości i odzyskiwanie kwot - dodano podstawę prawną dla funkcjonowania całego systemu informowania o nieprawidłowościach

Źródło: Opracowanie własne

V Zmiany w kryteriach wyboru projektów

W okresie sprawozdawczym nie wprowadzono znaczących zmian i modyfikacji w kryteriach wyboru projektów. Dokonano jednak pewnych zmian w zakresie procesu naboru i oceny wniosków o dofinansowanie.

- W ramach poddziałania 1.1.3 *Inwestycje MSP w nowe technologie* (konkurs ogłoszono 30.04.2010 r.) w celu zwiększenia liczby projektów z zakresu współpracy pomiędzy instytucjami produkcyjnymi a badawczymi, które realizują wskaźnik programowy a także wpisują się w realizację celów Strategii Lizbońskiej uszczegółowiono w karcie oceny kryterium: Innowacyjny charakter projektu. Dodano następujący zapis promujący te projekty i ułatwiający ekspertom ocenę: *jeżeli Wnioskodawca nawiązał lub zakłada nawiązanie współpracy z sektorem B+R+T w zakresie nowej technologii wdrażanej w ramach projektu - 4 pkt. Czy nabywana technologia jest efektem współpracy Wnioskodawcy w szczególności z: instytucjami zajmującymi się transferem technologii, regionalnymi sieciami innowacyjności, jednostkami naukowymi/badawczo-rozwojowymi. Czy po wdrożeniu nowej technologii Wnioskodawca planuje kontynuować lub nawiązać współpracę z w/w jednostkami.* Ponadto w celu doprecyzowania rodzaju wspieranych projektów w ramach poddziałania 1.1.3 oraz ułatwienia procesu oceny wprowadzono definicję nowej technologii.
- W ramach poddziałania 1.3.1 *Specjalistyczne doradztwo dla MSP* (konkurs ogłoszono 28.12.2010 r.) IZ RPO WZ zastosowała procedurę naboru otwartego, wdrażając tym samym rekomendację, wynikającą z badania pn. *Ewaluacja procesu naboru, oceny i selekcji wniosków w ramach RPO WZ na lata 2007-2013 wraz z oceną systemu kryteriów wyboru projektów (finansowanych operacji) w ramach RPO WZ na lata 2007- 2013*, dotyczącą dostosowania procedur do realnych potrzeb Wnioskodawców. Zastosowane rozwiązanie ma na celu uelastycznienie oferowanego wsparcia i dostosowanie go do działań podejmowanych przez wnioskodawców, w tym planowania inwestycyjnego.
- W ramach poddziałania 1.3.2 *Promocja przedsiębiorstw w wymiarze międzynarodowym* (konkurs ogłoszono 30.09.2010 r.), w celu zwiększenia liczby potencjalnych projektów, zniesiono warunek mówiący o tym, że przedsiębiorstwo ubiegające się o dofinansowanie pierwszy raz uczestniczy w danych targach lub wystawach. Ponadto zastosowano otwarty nabór wniosków oraz skrócono termin na złożenie wniosku przed datą danego wydarzenia o dwa miesiące, zarówno dla projektów dotyczących udziału w targach/wystawach jak i udziału w misjach gospodarczych. W ten sposób dostosowano warunki konkursu do oczekiwań wnioskodawców, którzy mogą swobodniej planować udział w tego typu wydarzeniach.
- W zakresie działania 4.2 *Gospodarka odpadami* (konkurs ogłoszono 31.08.2010 r.), IZ RPO WZ przed ogłoszeniem konkursu przeprowadziła ankietę wśród potencjalnych wnioskodawców w celu

zweryfikowania ich potrzeb dotyczących selektywnej zbiórki odpadów. Wyniki ankiety pozwoliły ustalić, że jednostki samorządu terytorialnego, do których konkurs miał być skierowany, nie potrzebują bezpośredniego wsparcia w tym zakresie. Jednak wskazały przedsiębiorców, jako właściwą grupę docelową dla tego rodzaju pomocy. W związku z powyższym IZ RPO WZ poszerzyła w Uszczegółowieniu RPO WZ listę beneficjentów w ramach działania 4.2 o przedsiębiorstwa. Ponadto udzielenie wsparcia zostało oparte o Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 2 października 2007 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz.U. 2007 nr 185 poz. 1317).

- Zachodniopomorski Komitet Monitorujący w grudniu 2010 r. przyjął w trybie obiegowym kryteria oceny projektów z Indykatywnej Listy Projektów Indywidualnych. Mimo, że lista projektów indywidualnych została przygotowana zgodnie z Wytycznymi MRR w zakresie jednolitego systemu zarządzania i monitorowania projektów indywidualnych, Komisja Europejska zaleciła, aby kryteria wskazane w Regulaminie Aktualizacji Indykatywnej Listy Projektów Indywidualnych stanowiącym załącznik do Instrukcji Wykonawczej IZ zostały przyjęte przez ZKM.

VI Programy pomocowe

W 2010 roku weszły w życie następujące programy pomocowe, które IZ RPO WZ jest zobowiązana stosować:

1. Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 17 czerwca 2010 r. w sprawie udzielania pomocy na projekty w zakresie badań i rozwoju w ramach regionalnych programów operacyjnych.
2. Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 9 czerwca 2010 r. w sprawie udzielania pomocy na rewitalizację w ramach regionalnych programów operacyjnych.
3. Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 21 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej przez fundusze rozwoju obszarów miejskich w ramach regionalnych programów operacyjnych.
4. Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 3 sierpnia 2010 r. w sprawie udzielania przedsiębiorcom ograniczonej kwoty pomocy zgodnej ze wspólnym rynkiem w ramach regionalnych programów operacyjnych.

Poniższa tabela przedstawia aktualizację dokumentów przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

Tabela 2 Zmiany w Programach pomocowych

Poprzednia wersja dokumentu	Obecna wersja dokumentu
Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 11 października 2007 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych
Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 2 października 2007 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych

Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z 12 grudnia 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie udzielania pomocy na usługi doradcze dla mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 1 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy na usługi doradcze dla mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych
Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z 15 grudnia 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie udzielania pomocy na szkolenia w ramach regionalnych programów operacyjnych	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy na szkolenia w ramach regionalnych programów operacyjnych

Źródło: Opracowanie własne

W przygotowaniu jest także *Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy na rewitalizację w oparciu o środki z Funduszy Rozwoju Obszarów Miejskich w ramach regionalnych programów operacyjnych*, które będzie umożliwiało Funduszom Rozwoju Obszarów Miejskich, utworzonym w ramach Inicjatywy JESSICA, udzielanie pomocy na projekty rewitalizacyjne, innej niż regionalna pomoc inwestycyjna. Rozporządzenie znajduje się na etapie zakończenia konsultacji międzyresortowych i społecznych.

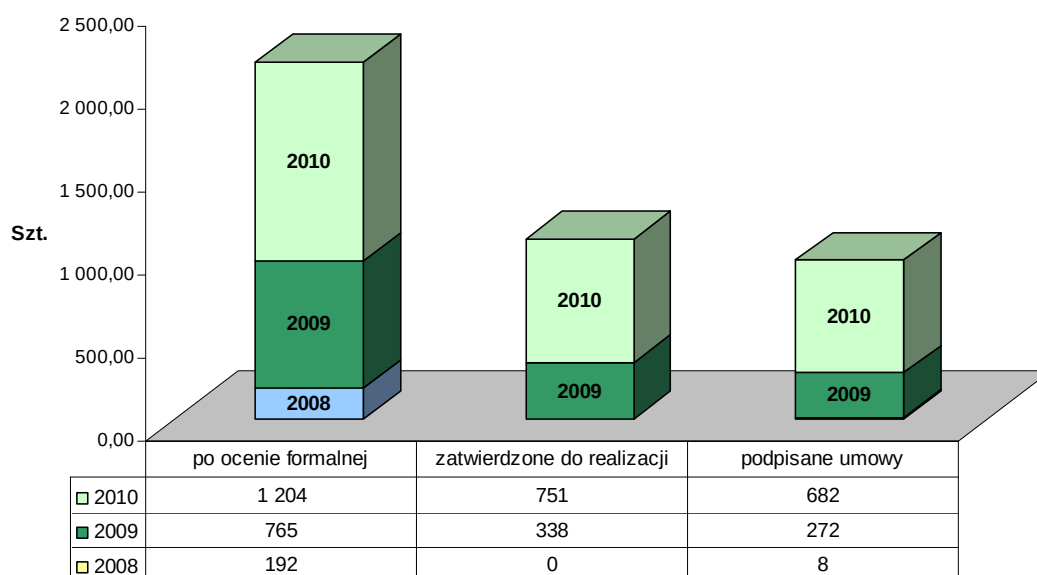
2.1.6.2 Postęp finansowy i rzeczowy

I. Stan wdrażania RPO WZ

Nabór wniosków i podpisane umowy

W ramach ogłoszonych naborów w roku sprawozdawczym złożono **1 204 wniosków** poprawnych pod względem formalnym (od uruchomienia programu – **2 161 wniosków**). Spośród nich zatwierdzono do realizacji **751 projekty**.

Wykres 2 Przyrost liczby złożonych wniosków aplikacyjnych w ramach RPO WZ od początku uruchomienia Programu do etapu podpisania umowy o dofinansowanie¹

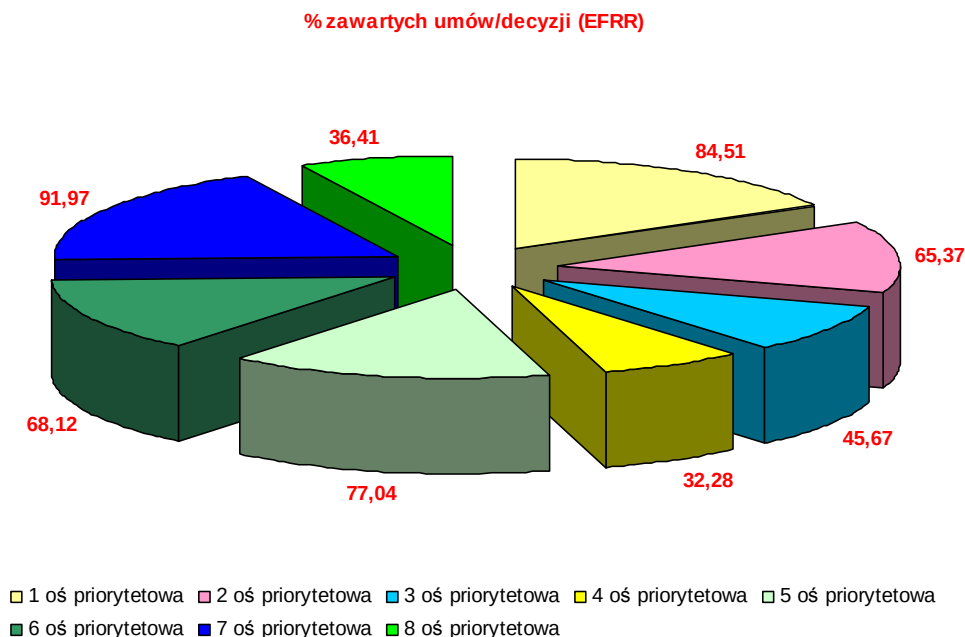
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13)

W okresie sprawozdawczym podpisano **698 umowy/decyzje** o dofinansowanie na łączną wartość **257 926 651,63 EUR** (1 022 679 173,71 zł) ze środków EFRR. Od początku realizacji Programu podpisano **962²** umowy/decyzje o dofinansowanie, ich łączna wartość dofinansowania wynosi **579 945 410,4 EUR** (2 299 483 552,41 zł) z EFRR. Wartość ta stanowi **69,42% alokacji** EFRR przeznaczonej na realizację Programu.

¹ Zawiera umowy rozwiązane

² Zawiera umowy rozwiązane

Wykres 3 Procent podpisanych umów/decyzji w podziale na poszczególne osie w stosunku do alokacji EFRR od uruchomienia Programu

Źródło: Opracowanie własne

Wnioski o płatność

W okresie sprawozdawczym IZ RPO WZ zaakceptowała Beneficjentom wydatki we wnioskach o płatność na wartość równą **101 853 171,41 EUR** (403 847 824,64 zł), co stanowi **12,19 %** w stosunku do alokacji EFRR przeznaczonej na realizację Programu. Natomiast od uruchomienia programu IZ RPO WZ zaakceptowała Beneficjentom wydatki we wnioskach o płatność na wartość dofinansowania z EFRR **193 367 551,47 EUR** (766 702 341,57 zł) co stanowi **23,15 %** alokacji EFRR przeznaczonej na realizację programu. W podziale na poszczególne osie wynoszą:

Oś 1 – Gospodarka - Innowacje- Technologie – **81 922 557,56 EUR** (324 822 940,72 zł) EFRR

Oś 2 - Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej - **40 107 235,16 EUR** (159 025 187,41 zł) EFRR

Oś 4 - Infrastruktura ochrony środowiska - **2 309 712,80 EUR** (9 158 011,27 zł) EFRR

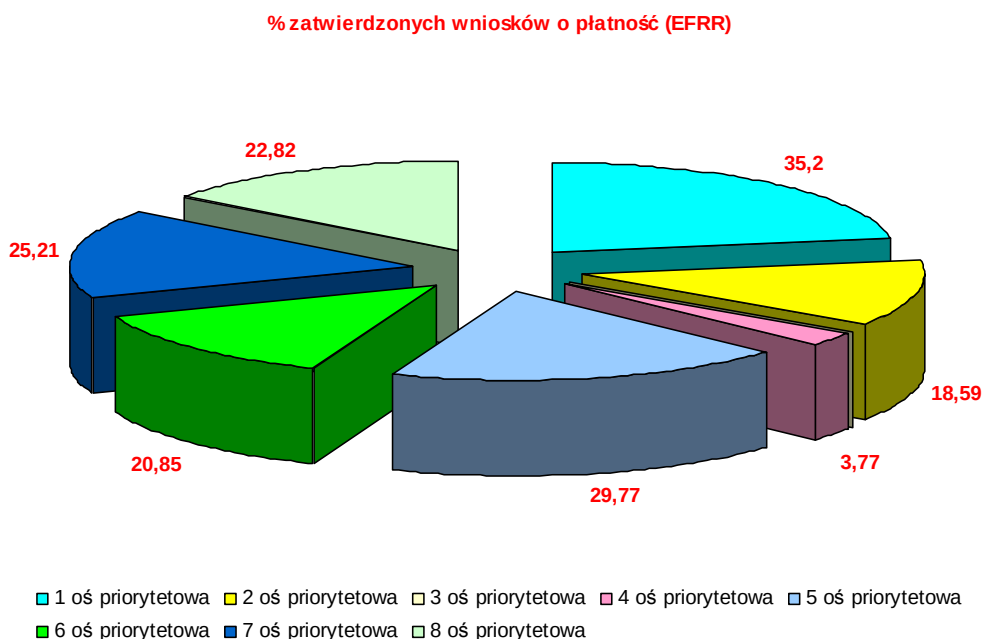
Oś 5 – Turystyka, kultura i rewitalizacja – **22 306 490,80 EUR** (88 445 236,03 zł) EFRR

Oś 6 – Rozwój Funkcji Metropolitalnych – **24 352 965,72 EUR** (96 559 509,09 zł) EFRR

Oś 7 - Rozwój infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia - **14 743 761,04 EUR** (58 459 012,51 zł) EFRR

Oś 8 – Pomoc Techniczna – **7 624 828,38 EUR** (30 232 444,54 zł) EFRR

Wykres 4 Procent zatwierdzonych wniosków o płatność w podziale na poszczególne osie w stosunku do alokacji EFRR od uruchomienia Programu

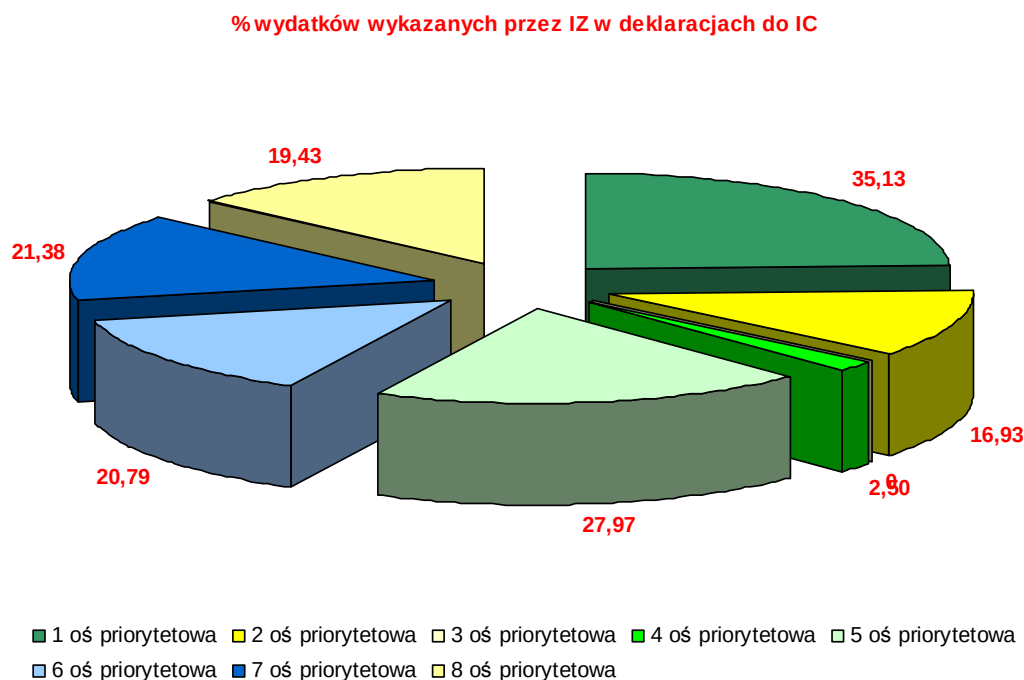

Źródło: Opracowanie własne

Deklaracje do IC

Wydatki wykazane przez IZ w deklaracjach do IC kształtowały się na **93 841 771,76 EUR** (372 082 625,03 zł) z EFRR, co stanowi **11,23%** alokacji EFRR przeznaczonej na realizację Programu. Od początku realizacji Programu wydatki wykazane przez IZ w deklaracjach do IC kształtowały się na poziomie **184 054 514,85 EUR** (729 776 151,38 zł) z EFRR, co stanowi **22,03%** alokacji EFRR przeznaczonej na Program.

Wykres 5 Procent wydatków wykazanych przez IZ w deklaracjach do IC w podziale na poszczególne osie w stosunku do alokacji EFRR od uruchomienia Programu

Źródło: Opracowanie własne

II. Nabory w ramach RPO WZ w 2010 r.

RPO WZ jest realizowane poprzez 3 tryby naboru wniosków o dofinansowanie: konkursowy, indywidualny i systemowy oraz odmiennie w przypadku inicjatyw wspólnotowych JEREMIE i JESSICA o czym mowa w punkcie 3. Liczbę ogłoszonych naborów w 2010 r. wg poszczególnych trybów z uwzględnieniem zaangażowanej alokacji EFRR przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3 Nabory ogłoszone w 2010 r. w podziale na tryby

Tryb naboru wniosków	Liczba ogłoszonych naborów w 2010 r.	Alokacja z EFRR przeznaczona na tryb w EUR	Alokacja na tryb w stosunku do RPO WZ
Konkursowy	21	104 388 398,49	12,50%
Indywidualny	12	95 172 022,45	11,39%
Systemowy	1	6 499 113,46	0,78%

Źródło: opracowanie własne

Wykaz ogłoszonych i przeprowadzonych naborów w 2010 r. przedstawia tabela nr 4.

Tabela 4 Ogłoszone i przeprowadzone nabory w trybie systemowym i indywidualnym w 2010 r.

Działanie/Poddziałanie		Planowany termin ogłoszenia naboru	Data ogłoszenia naboru	Termin przeprowadzenia naboru
Oś Priorytetowa 1				
Poddziałanie 1.2.1	Wsparcie proinnowacyjnych instytucji otoczenia biznesu - Dokumentacja dla projektów indywidualnych	-	26.05.2010 r.	Tryb projektów indywidualnych
Poddziałanie 1.2.2	Infrastruktura B+R Dokumentacja dla projektów indywidualnych	-	30.07.2010 r.	Tryb projektów indywidualnych
Oś Priorytetowa 2				
Poddziałanie 2.1.5.	Wzmocnienie portów morskich i rzecznych Dokumentacja dla projektów indywidualnych	-	07.07.2010 r.	Tryb projektów indywidualnych
Poddziałanie 2.2.1	Sieci elektroenergetyczne Dokumentacja dla projektów indywidualnych	-	29.04.2010 r.	Tryb projektów indywidualnych
Poddziałanie 2.2.2	Sieci dystrybucji gazu ziemnego Dokumentacja dla projektów indywidualnych	-	12.08.2010 r.	Tryb projektów indywidualnych
Oś Priorytetowa 3				
Działanie 3.2.	Rozwój systemów informatycznych i e-usług	-	21.06.2010 r.	Tryb projektów systemowych 21.06- nabór ciągły
Działanie 3.1	Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego Dokumentacja dla projektów indywidualnych	-	26.05.2010 r.	Tryb projektów indywidualnych
Działanie 3.2.	Rozwój systemów informatycznych i e-usług Dokumentacja dla projektów indywidualnych	-	16.06.2010 r.	Tryb projektów indywidualnych
Oś Priorytetowa 5				
Poddziałanie 5.2.2.	Zachowanie dziedzictwa kulturowego Dokumentacja dla projektów indywidualnych	-	07.05.2010 r.	Tryb projektów indywidualnych
Działanie 5.4.	Promocja, ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodniczego Dokumentacja dla projektów indywidualnych	-	31.08.2010 r.	Tryb projektów indywidualnych
Oś Priorytetowa 6				
Poddziałanie 6.2.2.	Zachowanie dziedzictwa kulturowego na obszarze metropolitalnym Dokumentacja dla projektów indywidualnych	-	07.05.2010 r.	Tryb projektów indywidualnych

Działanie/Poddziałanie		Planowany termin ogłoszenia naboru	Data ogłoszenia naboru	Termin przeprowadzenia naboru
Działanie 6.5.	Inteligentne systemy transportowe na obszarze metropolitalnym Dokumentacja dla projektów indywidualnych	-	30.09.2010 r.	Tryb projektów indywidualnych
Oś Priorytetowa 7				
Działanie 7.4.	Infrastruktura dla osób niepełnosprawnych Dokumentacja dla projektów indywidualnych	-	22.07.2010 r.	Tryb projektów indywidualnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Indyktywnego harmonogramu konkursów w ramach RPO WZ 2007 – 2013 na rok 2010 (wersja z dnia 17 listopada 2010 r.)

Informacja na temat **Trybu konkursowego** znajduje się w punkcie 3 niniejszego sprawozdania.

W 2010 r. ogłoszono jeden konkurs systemowy dla działania 3.2 Rozwój systemów informatycznych i e-usług oraz kontynuowano nabór wniosków o dofinansowanie w ramach podziałania 2.1.1 Regionalna infrastruktura drogowa dla naboru zainaugurowanego w grudniu 2008 r.

W 2010 r. udostępniono również dokumentację aplikacyjną w ramach 12 działań/poddziałania (1.2.1; 1.3.4; 2.1.5; 2.2.1; 2.2.2; 3.1; 3.2; 5.2.2; 5.4; 6.2.2; 6.5 oraz 7.4) dla projektów wpisujących się na Indyktywną Listę Projektów Indywidualnych.

W kompetencji Zarządu Województwa wypełniającego rolę IZ RPO WZ leży wybór strategii realizacji RPO WZ, tak by jego wdrażanie przebiegało w sposób jak najbardziej efektywny, i z korzyścią dla założonych w Programie celów ogólnych i szczegółowych. Decyzje IZ o wykorzystaniu przy realizacji poszczególnych działań i poddziałaniach trybu konkursowego, trybu przewidzianego dla projektów indywidualnych lub trybu przewidzianego dla projektów systemowych podejmowane są w oparciu o specyfikę danego obszaru wsparcia i dodatkowo, szczegółowe uwarunkowania występujące w tym obszarze. Poprzedzane są też przeprowadzeniem sondaży wśród potencjalnych wnioskodawców, które pozwalają oszacować skalę zainteresowania danym działaniem/ poddziałaniem zarówno w zakresie ilości ewentualnych wniosków o dofinansowanie, jak również szacunkowej wartości ewentualnie zapotrzebowanego wsparcia ze środków RPO WZ. Ponadto Zarząd Województwa – decydując się na wykorzystanie trybu przewidzianego dla projektów indywidualnych – bierze pod uwagę inne jeszcze czynniki: chociażby wielkość alokacji przeznaczonej na dane działanie/ poddziałanie czy też ograniczony katalog potencjalnych beneficjentów danego działania czy poddziałania.

III. Projekty indywidualne

Wartość całkowita projektów według zatwierdzonej Indyktywnej Listy Projektów Indywidualnych wynosi **488,12 mln EUR.**, natomiast wartość dofinansowania projektów z EFRR wynosi **244,08 mln EUR.** Spośród projektów od momentu zatwierdzenia listy projektów indywidualnych podpisano 62 umowy o dofinansowanie.

W ramach Osi Priorytetowej 1. *Gospodarka – Innowacje – Technologie*, której celem głównym jest podniesienie poziomu konkurencyjności i innowacyjności gospodarki regionu, w szczególności wzrost poziomu inwestycji w sektorze MSP, atrakcyjności inwestycyjnej regionu oraz rozwój sieci powiązań kooperacyjnych sektora przedsiębiorstw, edukacji i nauki, badań i rozwoju zgłoszonych zostało 17 projektów indywidualnych na łączną wartość dofinansowania z EFRR w wysokości **60,94 mln EUR**. Od momentu zatwierdzenia Indykatywnej Listy Projektów Indywidualnych w ramach osi 1 zostało złożonych 17 wniosków aplikacyjnych w tym:

- podpisano 16 umów o dofinansowanie na łączną kwotę **128,79 mln EUR**, w tym wsparcie z EFRR wynosi **60,21 mln EUR**
- w ramach 1 wniosku wydano decyzje Zarządu o dofinansowaniu na łączną kwotę **1,45 mln EUR**, w tym wsparcie z EFRR wynosi **0,73 mln EUR**.

W ramach Osi Priorytetowej 2. *Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej*, której celem jest poprawa stanu infrastruktury transportowej i technicznej, w szczególności poprzez wzrost dostępności komunikacyjnej regionu, rozwój i podniesienie jakości transportu publicznego oraz wzrost dostępności do infrastruktury elektrycznej i gazowej na obszarach deficytowych na ILPI umieszczonych jest 11 projektów na łączną wartość dofinansowania z EFRR w wysokości **62,55 mln EUR**.

W ramach tej osi zostało złożonych 10 wniosków aplikacyjnych w tym:

- do 1 wniosku wydano decyzję o dofinansowaniu na łączną kwotę dofinansowania **0,86 mln EUR**, w tym wsparcie z EFRR wyniosło **0,28 mln EUR**.
- w ramach kolejnych 8 podpisano umowy o dofinansowanie na łączną kwotę dofinansowania **82,75 mln EUR**, w tym wsparcie z EFRR wyniosło **46,66 mln EUR**.
- 2 wnioski o dofinansowanie w ramach projektów „Uruchomienie lotniska w Zegrzu Pomorskim k. Koszalina” na łączną kwotę dofinansowania **38,3 mln EUR**, w tym wsparcie z EFRR **9,06 mln EUR** oraz „Porty Zalewu Szczecińskiego - poprawa jakości infrastruktury szansą na rozwój” zostaną złożone odpowiednio 31 lipca 2011 r. i 14 lutego 2011 r.

Na Oś Priorytetową 3. *Rozwój społeczeństwa informacyjnego*, której celem jest rozwój regionalnej i lokalnej infrastruktury społeczeństwa informacyjnego poprzez budowę i rozbudowę infrastruktury sieciowej warunkującej prawidłowy rozwój społeczeństwa informacyjnego oraz stworzenie dostępu do usług informacyjnych, rozwoju infrastruktury komunikacji elektronicznej oraz e-usług, obejmuje 10 projektów indywidualnych. W odniesieniu do wszystkich projektów podpisane zostały umowy o dofinansowanie na łączną kwotę dofinansowania **20,83 mln EUR**, w tym wsparcie z EFRR wyniosło **14,83 mln EUR**.

W Osi Priorytetowej 4. *Infrastruktura ochrony środowiska* nie występują projekty indywidualne.

Oś Priorytetowa 5. *Turystyka, kultura i rewitalizacja*, ukierunkowana na podniesienie atrakcyjności województwa poprzez rozwój turystyki, kultury oraz rewitalizację obszarów zdegradowanych, obejmuje 9 projektów indywidualnych. W odniesieniu do wszystkich projektów podpisane zostały umowy o dofinansowanie na łączną kwotę dofinansowania **53,54 mln EUR**, łączna wartość dofinansowania ze środków EFRR w projektach wynosi **23,41 mln EUR**.

W Osi Priorytetowej 6. *Rozwój Funkcji Metropolitalnych*, wspierającej budowę potencjału rozwojowego Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego, a w szczególności rozwijanie efektywnego, atrakcyjnego

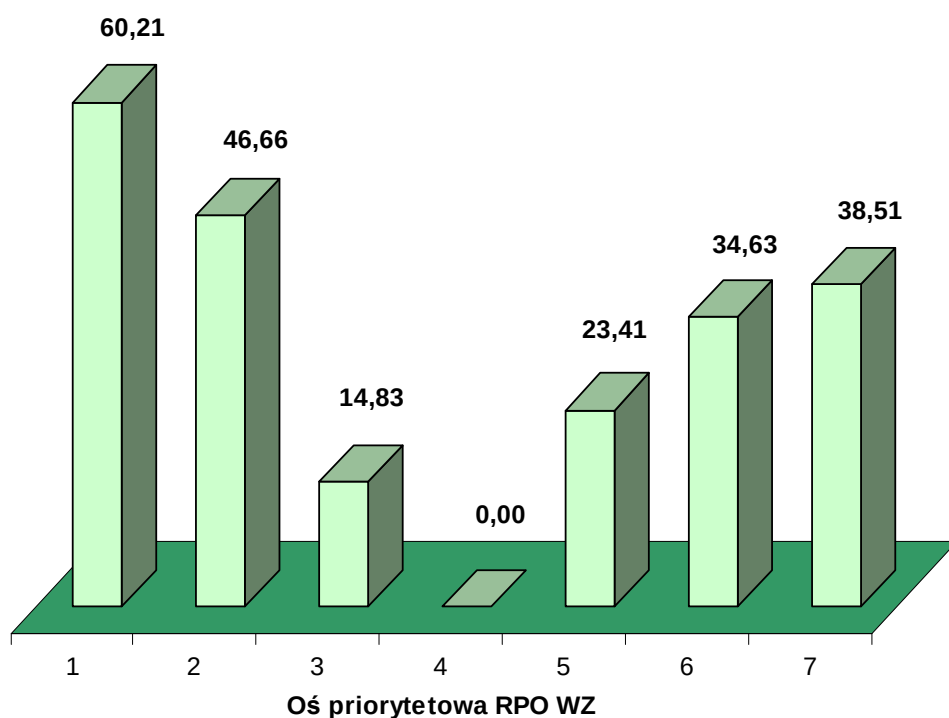
i przyjaznego dla środowiska transportu publicznego, rewitalizację i racjonalne zagospodarowanie obiektów i obszarów o znaczeniu metropolitalnym oraz wzrost atrakcyjności turystycznej i kulturalnej SOM, to 14 projektów indywidualnych, których łączna wartość dofinansowania z EFRR wynosi **45,20 mln EUR**:
W ramach osi 6 zostało złożonych 13 wniosków aplikacyjnych w tym:

- 1 wniosek rekomendowany do dofinansowania na łączną kwotę dofinansowania **4,49 mln EUR**, w tym wsparcie z EFRR wynosi **2,76 mln EUR**.
- w ramach kolejnych 12 podpisano umowy o dofinansowanie na łączną kwotę dofinansowania **87,6 mln EUR**, w tym wsparcie z EFRR wyniosło **34,63 mln EUR**.
- Złożenie wniosku aplikacyjnego projektu pn. „Rozbudowa Muzeum Narodowego w Szczecinie” przesunięto na sierpień 2011 r.

W ramach Osi Priorytetowej 7. *Rozwój infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia*, której celem głównym jest poprawa jakości i dostępności do infrastruktury edukacyjnej, sportowej oraz ochrony zdrowia, na ILPI zostało zakwalifikowanych 8 projektów indywidualnych. Łączna wartość dofinansowania ze środków EFRR w projektach w tej osi wynosi **41,56 mln EUR**. W ramach osi 7 zostało złożonych 7 wniosków aplikacyjnych, do których podpisano umowy o dofinansowanie na łączną kwotę dofinansowania **78,73 mln EUR**, w tym wsparcie z EFRR wyniosło **38,50 mln EUR**.

1 wniosek nie został złożony tj. do projektu pn. „Budowa i wyposażenie Międzygminnego Zakładu Aktywności Zawodowej” na łączną kwotę dofinansowania **4,08 mln EUR**, w tym wsparcie z EFRR wyniosło **3,06 mln EUR**. Termin złożenia wniosku aplikacyjnego przesunięty jest na 31 marca 2011 r.

Wykres 6 Wartość dofinansowania projektów indywidualnych z EFRR (mln EUR) z podziałem na poszczególne osie priorytetowe od uruchomienia Programu

Źródło: opracowanie własne.

W roku 2010 do IZ RPO WZ przedłożone zostały wnioski aplikacyjne dla 36 projektów z listy indywidualnej. Zestawienie tych projektów przedstawia poniższa Tabela.

Tabela 5 Beneficjenci projektów indywidualnych, którzy w 2010 złożyli w IZ RPO WZ pełną dokumentację projektową

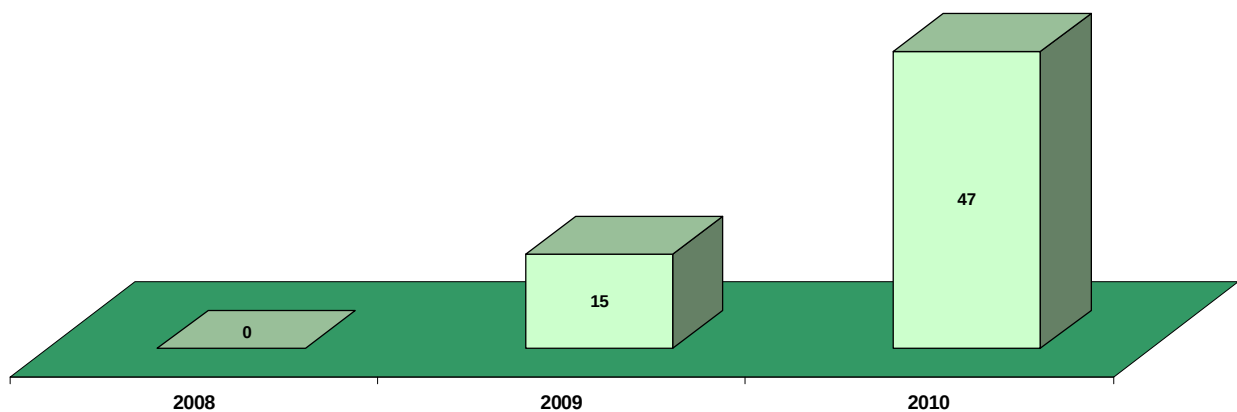
Lp.	Działanie /Poddziałanie	Tytuł projektu indywidualnego	Data złożenia pełnej dokumentacji	Data podpisania umowy
Oś Priorytetowa 1				
1.	Poddziałanie 1.2.1 Wsparcie proinnowacyjnych instytucji otoczenia biznesu	Rozwój Parku Technologicznego w Koszalinie	31.08.2010	18.11.2010
2.		Centrum Współpracy Nauki i Gospodarki	09.08.2010	22.12.2010
3.		Budowa i wyposażenie I Etapu Parku Naukowo - Technologicznego "POMERANIA" w Szczecinie przy ul. Niemierzyńskiej	25.08.2010	28.09.2010
4.		SERVICE INTER-LAB Centrum Transferu Wiedzy i Innowacji dla Sektora Usług	28.07.2010	28.09.2010
5.	Poddziałanie 1.2.2. Infrastruktura B+R	Centrum Biologii Molekularnej i Biotechnologii	30.09.2010	22.12.2010
6.		Laboratoria Badawczo -Rozwojowe Uniwersytetu Szczecińskiego (eLBRUS)	30.09.2010	28.12.2010
7.		Rozwój bazy B+R Politechniki Koszalińskiej	29.09.2010	29.12.2010
8.	Poddziałanie 1.3.3. Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej	Uzbrojenie Strefy Zorganizowanej Działalności Inwestycyjno-Przemysłowej w Koszalinie	27.08.2010	29.12.2010
9.		Uzbrojenie terenów inwestycyjnych Parku Regionalnego w Gryfinie	15.07.2010	09.11.2010
10.		Doprowadzenie niezbędnej infrastruktury technicznej do stref inwestycyjnych Trzebusza i Dunikowa przeznaczonych pod funkcje przemysłowo-składowe	30.09.2010	22.12.2010
11.		Budowa odwodnienia w Goleniowskim Parku Przemysłowym	10.08.2010	30.12.2010
12.		Utworzenie podstawowej infrastruktury urbanistyczno- technicznej "Tychowskiej Strefy Inwestycyjnej"	23.11.2010	22.12.2010
13.		Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w tym: budowa drogi do Kostrzyńsko Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej	17.09.2010	-
Oś Priorytetowa 2				
14.	Poddziałanie 2.1.5 Wzmocnienie portów morskich i rzecznych	Zakup specjalistycznych jednostek pływających oraz specjalistycznego wyposażenia na potrzeby RZGW Szczecin, niezbędnego do prac przy utrzymaniu śródlądowych dróg wodnych.	10.09.2010	02.12.2010
15.		Przebudowa Basenu Kolejowego w Porcie Morskim w Stepnicy	10.09.2010	30.12.2010

Lp.	Działanie /Poddziałanie	Tytuł projektu indywidualnego	Data złożenia pełnej dokumentacji	Data podpisania umowy
16.	Poddziałanie 2.2.1. Sieci elektroenergetyczne	Budowa linii napowietrznej 110 kV pomiędzy GPZ w m. Mirosławiec i Czaplinek	31.08.2010	04.11.2010
17.	Poddziałanie 2.2.2. Sieci dystrybucji gazu ziemnego	Zaopatrzenie w gaz ziemny podmiotów funkcjonujących w północnej części gminy Pelczyce	11.10.2010 r.	-
Oś Priorytetowa 3				
18.	Działanie 3.1. Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego	Szczecin infrastruktura społeczeństwa informacyjnego – etap 1 Infrastruktura	30.08.2010	20.10.2010
19.		Inteligentny Koszalin - rozbudowa infrastruktury społeczeństwa informacyjnego e-Koszalin - budowa sieci teleinformatycznej i systemu monitoringu wizyjnego	12.10.2010	23.12.2010
20.		Stargardzki Internet Szerokopasmowy	30.08.2010	01.12.2010
21.		„Wrota Parsęty II” - infrastruktura społeczeństwa informacyjnego na terenie dorzecza Parsęty	29.10.2010	29.12.2010
22.	Działanie 3.2. Rozwój systemów informatycznych i e-usług	Portal edukacyjny województwa zachodniopomorskiego - Koszalin	20.08.2010	01.10.2010
23.		Telemedycyna - element e-zdrowia WZP	29.10.2010	30.12.2010
24.		Portal edukacyjny województwa zachodniopomorskiego - Szczecin	20.08.2010	20.10.2010
25.		Portal Bezpieczni Razem	20.08.2010	20.10.2010
26.		Gmina na fali	30.07.2010	22.10.2010
27.		„Wrota Parsęty II” - usługi społeczeństwa informacyjnego na terenie dorzecza Parsęty	15.08.2010	12.11.2010
Oś Priorytetowa 5				
28.	Poddziałanie 5.1.1. Infrastruktura turystyki	Budowa infrastruktury rekreacyjnej i żeglarskiej w Stepnicy	29.07.2010	28.09.2010
29.	Poddziałanie 5.2.2. Zachowanie dziedzictwa kulturowego	Wzrost znaczenia dziedzictwa kulturowego w Województwie Zachodniopomorskim poprzez renowację średniowiecznych Katedr w Koszalinie i w Kołobrzegu	25.08.2010	13.11.2010
30.	Działanie 5.4. Promocja, ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodniczego	Rewitalizacja Parku Księżąt Pomorskich „A” w Koszalinie	20.10.2010	27.11.2010
Oś Priorytetowa 6				

Lp.	Działanie /Poddziałanie	Tytuł projektu indywidualnego	Data złożenia pełnej dokumentacji	Data podpisania umowy
32.	Poddziałanie 6.2.1. Rozwój infrastruktury kulturalnej na obszarze metropolitalnym	Przebudowa Opery na Zamku	30.07.2010	29.10.2010
33.		Budowa pawilonu wystawowego służącego celom "Centrum Dialogu Przełomy"	29.07.2010	-
34.	Poddziałanie 6.2.2. Zachowanie dziedzictwa kulturowego na obszarze metropolitalnym	Podniesienie atrakcyjności historycznej XIV-wiecznego kościoła pw. św. Jana Ewangelisty w Szczecinie jako unikatowego zabytku na Europejskim Szlaku Gotyku Ceglanego	13.07.2010	28.09.2010
35.	Działanie 6.5. Inteligentne systemy transportowe na obszarze metropolitalnym	Budowa systemu zarządzania ruchem w Szczecinie	29.11.2010	22.12.2010
Oś Priorytetowa 7				
36.	Działanie 7.4 Infrastruktura dla osób niepełnosprawnych	Rozbudowa i modernizacja Centrum Rehabilitacji Chorych Na Stwardnienie Rozsiane – nowa powierzchnia, nowe możliwości	27.08.2010	25.10.2010

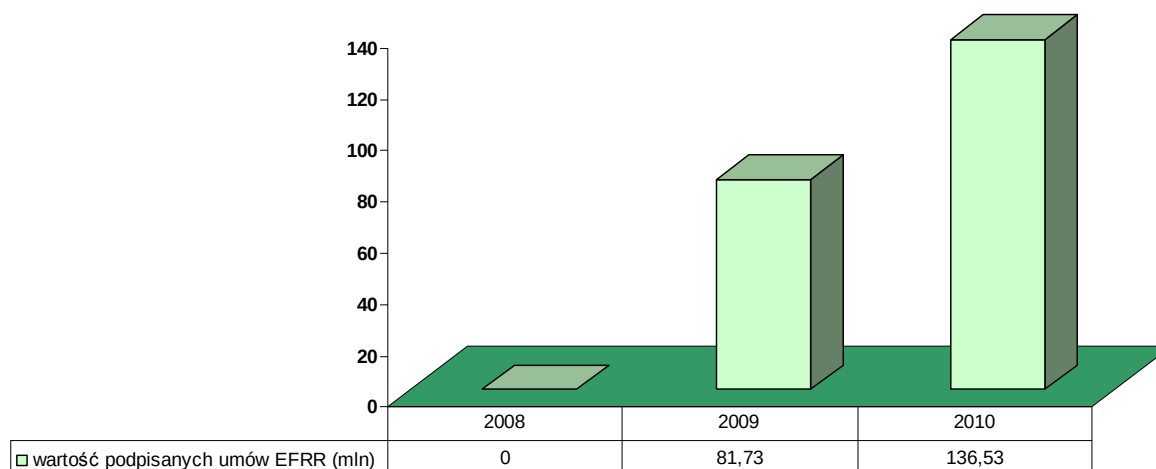
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportu z monitorowania stanu przygotowania projektów indywidualnych w ramach RPO WZ (stan na 31.12.2010 r.).

Wykres 7 Liczba podpisanych umów w ramach projektów indywidualnych od uruchomienia Programu w podziale na poszczególne lata

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 8 Wartość podpisanych umów z EFRR (mln) w ramach projektów indywidualnych od uruchomienia Programu w podziale na poszczególne lata (EUR)

Źródło: Opracowanie własne

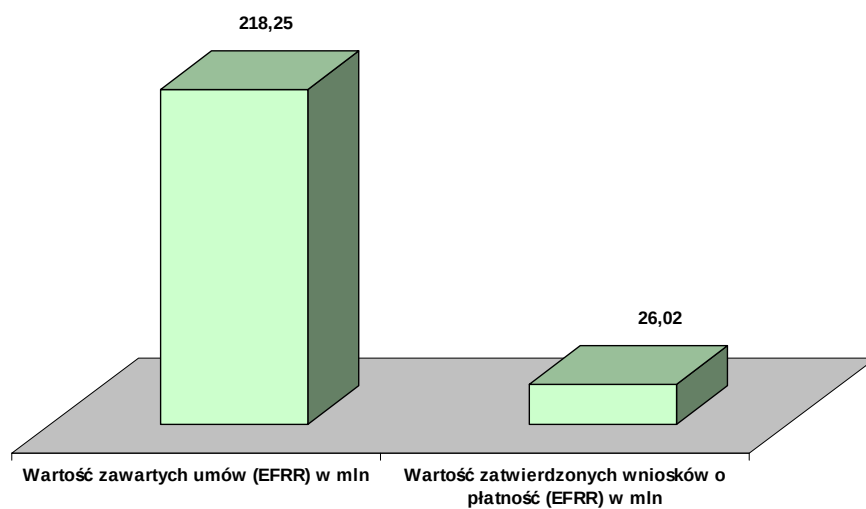
Zakończone projekty Indywidualne (wg zakończenia realizacji projektu):

1. Projekt pn. *Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w Stargardzie Szczecińskim* realizowany przez Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Termin realizacji projektu: 19.07.2007 – 31.05.2009. Całkowita wartość projektu wynosi **9,02 mln EUR**, dofinansowanie z EFRR – **3,65 mln EUR**;
2. Projekt pn. *Budowa komunikacji pomiędzy terenami Parku Przemysłowego Nowoczesnych Technologii w Stargardzie Szczecińskim a krajowym systemem dróg wraz z uzbrojeniem terenów inwestycyjnych w Stargardzie Szczecińskim* realizowany przez Gminę Miasto Stargard Szczeciński. Termin realizacji projektu: 24.07.2009 - 15.06.2010. Całkowita wartość projektu wynosi **3,22 mln EUR**, dofinansowanie z EFRR – **1,59 mln EUR**;
3. Projekt pn. *Budowa infrastruktury drogowej dla terenów przemysłowych w Stargardzie Szczecińskim* realizowany przez Gminę Miasto Stargard Szczeciński. Termin realizacji projektu: 08.05.2007 – 30.11. 2009. Całkowita wartość projektu wynosi **7,23 mln EUR**, dofinansowanie z EFRR – **2,73 mln EUR**;
4. Projekt pn. *Regionalne Centrum Kultury w Kołobrzegu – etap II* realizowany przez Gminę Miasto Kołobrzeg . Termin realizacji projektu: 06.02.2009 – 30.06.2010. Całkowita wartość projektu wynosi **3,06 mln EUR**, dofinansowanie z EFRR – **2,30 mln EUR**;
5. Projekt pn. *Modernizacja budynku Książnicy Pomorskiej przy ul. Dworcowej - Muzeum Literatury* realizowany przez Książnicę Pomorską im. Stanisława Staszica Termin realizacji projektu 26.06.2008- - 30.09.2010 Całkowita wartość projektu: wynosi **1,80 mln EUR**, dofinansowanie z EFRR – **1,02 mln EUR**;
6. Projekt pn. *Kompleksowa poprawa dostępności i jakości usług medycznych dla matki i dziecka – zmiana funkcji Pawilonu 2B – Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Zakład opieki Zdrowotnej „ ZDROJE” w Szczecinie* realizowany przez Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Zdroje”.

Termin realizacji projektu: 01.10.2009 – 31.12.2010. Całkowita wartość projektu wynosi **11,11 mln EUR**, dofinansowanie z EFRR – **5,40 mln EUR**;

7. Projekt pn. *Rozbudowa i modernizacja Centrum Rehabilitacji Chorych Na Stwardnienie Rozsiane – nowa powierzchnia, nowe możliwości* realizowany przez Powiat Szczecinecki. Termin realizacji projektu: 04.08.2010 – 10.12.2010. Całkowita wartość projektu wynosi **0,53 mln EUR**, dofinansowanie z EFRR – **0,39 mln EUR**.

Wykres 9 Zaakceptowane wydatki beneficjenta w stosunku do wartości zakontraktowanych na nie środków z EFRR w mln

Źródło: Opracowanie własne

Strategicznosc projektów z ILPI

W okresie sprawozdawczym lista projektów indywidualnych została poszerzona o 34 projekty w stosunku do roku 2009 i na koniec 2010 roku ILPI obejmowało 71 projektów. Najwięcej projektów tj. 13 zostało dopisanych w ramach 1 osi priorytetowej *Gospodarka- Innowacje- Technologie*.

Oś priorytetowa nr 1. Gospodarka- Innowacje- Technologie

W okresie sprawozdawczym dopisanych zostało 13 projektów w ramach omawianej osi priorytetowej. Część projektów zakłada zwiększenie dostępnej infrastruktury szkoleniowej, informatycznej oraz biurowo – laboratoryjnej oferowanej na preferencyjnych warunkach innowacyjnym przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w województwie zachodniopomorskim. Podjęcie takich działań jak stworzenie określonego standardu i zaplecza wraz z usługami towarzyszącymi przyczyni się do większego zainteresowania firm zagranicznych lokalizacją swoich oddziałów na terenie regionu. Dodatkowym bodźcem dla zwiększenia ilości podmiotów gospodarczych w regionie jest także tworzenie na terenach miast specjalnych stref ekonomicznych. Ponadto w wyniku realizacji powyższych przedsięwzięć powstaną nowe połączenia drogowe z których korzystać będą mogli wszyscy mieszkańcy miasta.

Inna część przedsięwzięć zwiększy możliwość rozwoju kadry naukowej, ukierunkowanej na innowacyjną praktykę życia gospodarczego oraz poprawi stan infrastruktury pozwalającej na kreowanie nowych

przedsiębiorstw generujących atrakcyjne miejsca pracy. Ponadto nastąpi rozwój sieci kooperacyjnych sektora przedsiębiorstw, edukacji i nauki oraz badań i rozwoju. Istotnym skutkiem realizacji ww. projektów będzie wzrost konkurencyjności regionu na tle regionów UE.

Projekty te przyczynią się do realizacji poniższych strategii i celów:

- celu głównego RPO WZ,
- Strategii rozwoju województwa zachodniopomorskiego do roku 2020,
- celu poddziałania 1.2.2, 1.3.3, 1.1.3, 1.2.1
- NSRO na lata 2007-2013,
- Strategii Rozwoju Kraju 2007 – 2015,
- Strategii Lizbońskiej,
- Regionalnej Strategii Innowacji

Oś priorytetowa 2. Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej

W aktualnym okresie sprawozdawczym, do inwestycji realizowanych w ramach 2 osi priorytetowej dopisano 4 nowe projekty kluczowe. Trzy umowy, dotyczące sfery transportowej, zawarto w ramach poddziałania 2.1.5 *Wzmocnienie portów morskich i rzecznych*, jedną umowę z zakresu infrastruktury energetycznej podpisano w ramach poddziałania 2.2.2 *Gaz ziemny*.

Celem projektów z poddziałania 2.1.5 jest wzmocnienie infrastruktury portowej, poprawa stanu infrastruktury transportowej (w tym transportu wielkogabarytowego) oraz stworzenie odpowiednich warunków do rozszerzenia usług transportu wodnego w województwie. Projekty te, z założenia wpłyną na właściwe utrzymanie i poprawę bezpieczeństwa dróg wodnych. Należy nadmienić, że w związku z ich realizacją spodziewany jest rozwój turystyki wodnej, jachtu zalewowego i morskiego a także towarzyszącej im bazy hotelowo-gastronomicznej co przełoży się na aktywizację gospodarczą poszczególnych miejscowości i całego regionu.

Projekty z zakresu infrastruktury transportowej, realizowane w ramach osi 2 wpisują się w realizację poniższych strategii i celów:

- Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020,
- celu szczegółowego RPO- poprawa atrakcyjności inwestycyjnej i spójności terytorialnej,
- celu głównego osi priorytetowej 2 RPO WZ- poprawa stanu infrastruktury transportowej i technicznej sprzyjającej rozwojowi społeczno-gospodarczemu,
- celu operacyjnego IV.1 „Strategii Rozwoju Turystyki w województwie zachodniopomorskim do roku 2015r.”- kształtowanie infrastruktury na styku środowisk woda/ląd,
- celu strategicznego „Strategii Rozwoju WZ do 2020r.”- zwiększenie przestrzennej konkurencyjności regionu

Dodatkowo jeden z projektów powiązany jest z projektem „Zachodniopomorski szlak żeglarski –sieć portów turystycznych Pomorza Zachodniego”.

Celem projektu w ramach poddziałania 2.2.2 *Gaz ziemny*, który dodano w aktualnym okresie sprawozdawczym do Indykatywnej Listy Projektów Indywidualnych jest znaczna poprawa zdolności dystrybucyjnych gazu ziemnego, a także utworzenie dostępu do sieci mieszkańców na obszarach miejskich całego województwa. Swoim charakterem projekt wpisuje się bezpośrednio w zapisy strategicznych

dokumentów związanych z realizacją polityki krajowej i regionalnej, skierowanych na rozwój społeczno-gospodarczy regionu, jest zatem niezwykle istotny z punktu widzenia wzrostu gospodarczego i zwiększenia konkurencyjności województwa. Projekt przyczyni się między innymi do zapisanej w NSRO 2007-2013 „budowy i modernizacji infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski” poprzez „dywersyfikację źródeł zaopatrzenia w energię”. Przedmiotowy projekt przyczyni się także do realizacji innych strategii i celów:

- Polityki energetycznej Polski do 2030 r.- z zakresu „rozbudowy systemu dystrybucyjnego gazu ziemnego” będącej jedną z kierunków polityki energetycznej kraju,
- Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020, która wskazuje na konieczność rozbudowy sieci gazociągów ze szczególnym uwzględnieniem terenów wiejskich, jako czynnika warunkującego dalszy rozwój społeczno-gospodarczy województwa.
- celu poddziałania 2.2.2 RPO WZ,
- celu szczegółowego RPO WZ- poprawa warunków życia poprzez zachowanie i ochronę środowiska naturalnego oraz zwiększenie bazy społecznej województwa.

Oś priorytetowa 3. Rozwój społeczeństwa informacyjnego

W osi priorytetowej nr 3, w 2010 roku uwzględniono 9 nowych projektów, z których większość wpisuje się w działanie 3.2 *Rozwój systemów informatycznych i e-usług*. Strategiczny charakter dodanych projektów jest dość zróżnicowany. Część z nich dotyczy rozwoju aplikacji i systemów informatycznych dla sektora publicznego i wzrostu usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną, dzięki czemu przyczynią się one do usprawnienia i zwiększenia dostępu do zasobów danych przestrzennych i wzmocnienia współpracy między instytucjami w województwie zachodniopomorskim, część do sprawnego zarządzania oświatą przy wykorzystaniu informatyki w funkcjonowaniu szkół i organu prowadzącego poprzez szybką wymianę informacji i dokumentów. Do działania 3.2 dopisano także projekty wpływające na rozwój aplikacji i systemów informatycznych dla sektora publicznego oraz wzrost usług administracji publicznej.

Realizacja przedmiotowych inwestycji wpłynie pozytywnie na rozwój społeczeństwa informacyjnego w województwie zachodniopomorskim. Pobudzenie rozwoju przedsiębiorczości i konkurencyjności, wprowadzenie nowoczesnych metod zarządzania przestrzenią i zasobami publicznymi, nowoczesne formy komunikacji, powszechność poczty elektronicznej czy dostępność platform wypowiedzi, to tylko niektóre zalety dodanych projektów.

Przedmiotowe projekty przyczynią się ponadto do realizacji poniższych strategii i celów:

- Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020,
- Strategii Rozwoju Szczecina,
- e-Europe 2005 Action Plan: An information society for all (Plan Działań e-Europa 2005: społeczeństwo informacyjne dla wszystkich),
- Strategii Rozwoju Kraju 2007 – 2015,
- Strategii budowy społeczeństwa informacyjnego w województwie zachodniopomorskim na lata 2006-2015,
- celów osi priorytetowej 3

Oś priorytetowa 5. Turystyka, kultura i rewitalizacja

W stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego, liczba projektów w ramach tej osi zwiększyła się o 2. Dotyczą one obszaru dziedzictwa kulturowego (poddziałanie 5.2.2) oraz rewitalizacji (działanie 5.4 *Rozwój kultury – ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego*). Dzięki realizacji tych projektów zwiększy się wartość turystyczna i kulturowa obiektów i miast, w których się znajdują oraz świadomość społeczeństwa w zakresie regionalnej tożsamości kulturowej i społecznej. Ponadto przedsięwzięcia te przyczynią się do podniesienia rangi i znaczenia przestrzeni publicznej miasta o szczególnych wartościach kulturowych. Istotnym czynnikiem jest zwiększenie dostępności obiektów dla turystów.

Przedmiotowe projekty przyczynią się do realizacji poniższych strategii i celów:

- Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020,
- Strategii Rozwoju Kraju 2007 – 2015 - Priorytet 1 „Wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki”,
- Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Kołobrzeskiego,
- Strategii Rozwoju Koszalina,
- celu głównego RPO WZ.

Oś priorytetowa 6. Rozwój funkcji metropolitalnych

Lista Projektów kluczowych dla osi priorytetowej 6 w 2010 roku została powiększona o 4 projekty. Trzy z nich wpisują się w zakres poddziałania 6.2.2 *Zachowanie dziedzictwa kulturowego*, jeden dotyczy inteligentnych systemów transportowych (działanie 6.5).

Głównym celem inwestycji z zakresu dziedzictwa kulturowego jest podniesienie rangi województwa zachodniopomorskiego w Polsce poprzez zwiększenie atrakcyjności historycznej i turystyczno – kulturalnej regionu oraz zwiększenie dostępności zabytków i wzrost turystyki kulturalnej.

Przedmiotowe projekty przyczynią się do realizacji poniższych strategii i celów:

- NSRO na lata 2007-2013,
- celu poddziałania 6.2.2 RPO WZ Zachowanie, ochrona oraz poprawa stanu obiektów zabytkowych SOM,
- Strategii rozwoju województwa zachodniopomorskiego do roku 2020,
- Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004 – 2013,
- Strategii rozwoju turystyki w województwie zachodniopomorskim do 2015 roku.

Projekt wpisujący się w zakres działania 6.5 Inteligentne systemy transportowe, z założenia ma prowadzić do poprawy płynności i bezpieczeństwa ruchu na wybranych ciągach drogowych. Oprócz zwiększenia efektywności istniejącego systemu transportowego, realizacja przedmiotowego projektu skutkować będzie podniesieniem jakości życia mieszkańców oraz zmniejszeniem uciążliwości transportu dla środowiska naturalnego.

Projekt przyczyni się do realizacji poniższych strategii i celów:

- celu głównego RPO WZ,
- celu osi priorytetowej 6- Budowanie potencjału rozwojowego Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego,

- Strategii Rozwoju Kraju 2007 – 2015,
- NSRO na lata 2007-2013,

Oś priorytetowa 7. Rozwój infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia

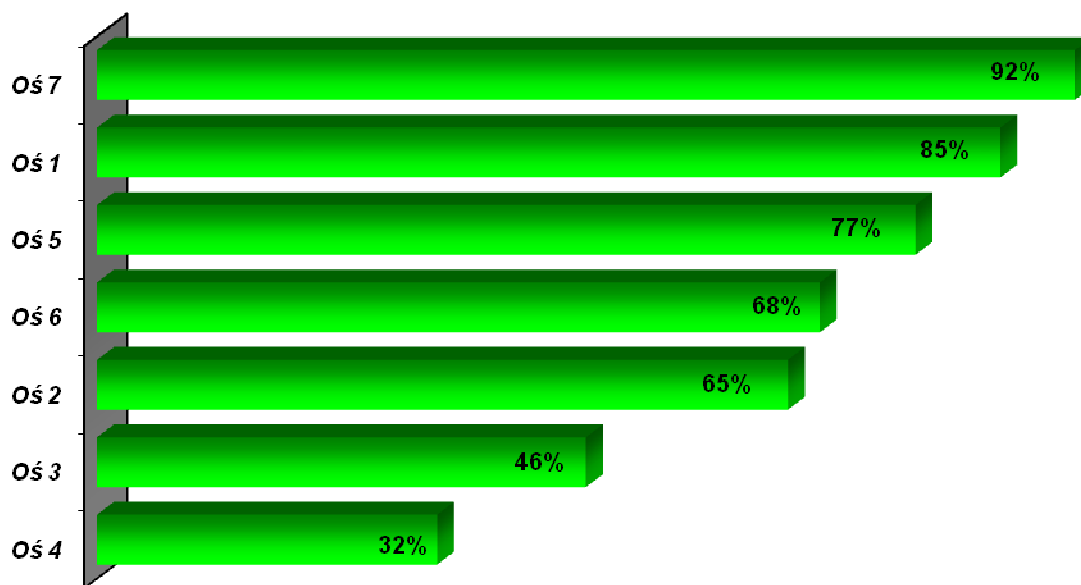
W ramach przedmiotowej osi priorytetowej, w 2010 roku do Listy Projektów Indywidualnych dołączono 2 projekty kluczowe. Celem dodanych inwestycji jest poprawa jakości i dostępności infrastruktury rynku pracy dla osób niepełnosprawnych w województwie zachodniopomorskim. Długofalowym efektem przedsięwzięć ma być m.in. umożliwienie osobom niepełnosprawnym równe uczestniczenie w życiu zawodowym i społecznym. Kolejnym efektem realizacji przedmiotowych projektów będzie zwiększenie powierzchni infrastruktury dla osób niepełnosprawnych, która pozytywnie wpłynie na wojewódzki rynek pracy.

Projekty dodane w ramach 7 osi priorytetowej przyczynią się do realizacji poniższych strategii i celów:

- Strategii rozwoju województwa zachodniopomorskiego do roku 2020,
- celu działania 7.4 RPO WZ,
- Wojewódzkiego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w latach 2007-2015.

IV Wskaźniki finansowe

Wykres 10 Procent realizacji zobowiązań UE na lata 2007-2013 (podpisane umowy do końca okresu sprawozdawczego w stosunku do dostępnej alokacji)

Źródło: Opracowanie własne

Z powyższego wykresu wynika, że w największym stopniu została wykorzystana alokacja w ramach 1 i 7 osi priorytetowej, natomiast w najmniejszym w ramach 3 i 4 osi priorytetowej. W porównaniu więc z pozostałymi obszarami, w przedmiotowych osiach występuje niski stopień realizacji wskaźników finansowych (szczegółowa analiza postępu finansowego znajduje się w punkcie trzecim niniejszego sprawozdania). W związku z powyższym poniżej zostały opisane przyczyny tej sytuacji oraz wskazane środki zaradcze podjęte przez IZ RPO WZ.

RPO WZ umożliwia współfinansowanie projektów z obszaru 3 osi priorytetowej Rozwój społeczeństwa informacyjnego kwotą z EFRR w wysokości **42 000 000 EUR**. W tej puli środków znajdują się projekty realizowane w trybie naboru indywidualnego w trybie konkursowym oraz systemowym w ramach działania 3.1 Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego **30 000 000 EUR** oraz 3.2 Rozwój systemów informatycznych i e-usług **12 000 000 EUR**. Przyczyną późnego uruchomienia naborów w ramach przedmiotowej osi jest fakt, iż ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROZWOJU REGIONALNEGO z dnia 7 grudnia 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych weszło w życie 21 grudnia 2009, a ze względu na swoją specyfikę (nie jest oparte o Rozporządzenie Komisji 800/2008) wymagało przygotowania nieco innych zasad konkursu (np. wydawanie potwierdzeń o kwalifikowaniu się projektu). Ponadto, późne uruchomienie naborów było spowodowane koniecznością zamknięcia prac nad koncepcją Zachodniopomorskiej Sieci Teleinformatycznej co wymagało wielu czasochłonnych działań (szczegółowy opis podjętych działań został wyjaśniony w sprawozdaniu rocznym za rok 2009). W 2010 r. IZ RPO WZ przeprowadziła badania sondażowe na temat ewentualnych projektów kluczowych, o znaczeniu na tyle istotnym, że mogłyby znaleźć się na ILPI. W kwietniu IZ RPO WZ podjęła decyzję o poszerzeniu listy o projekty indywidualne w ramach działań 3.1 i 3.2. Na koniec 2010 roku na ILPI znajdowało się 10 projektów w ramach przedmiotowej osi, dla wszystkich projektów podpisano umowy o dofinansowanie. Pomimo braku złożonych wniosków o płatność w ramach realizacji trzeciej osi, według IZ RPO WZ w perspektywie trwania całego Programu nie wpłynie to negatywnie na realizację wskaźników, o czym mowa w pkt.3 dotyczącym 3 osi priorytetowej.

Oś priorytetowa 4 to 61 280 000 EUR (242 975 200 zł) na poprawę stanu środowiska naturalnego w województwie zachodniopomorskim. Aż 72% z tych środków wesprze inwestycje w zakresie energii odnawialnej (działanie 4.1) oraz w zakresie gospodarki wodno-ściekowej (działanie 4.3). Ze względu na ograniczone możliwości (m.in. potencjał kadrowy) oraz na duże znaczenie tych działań, IZ RPO WZ w pierwszej kolejności uruchamiała konkursy w przedmiotowym zakresie – w związku z tym już w kwietniu 2009 r. został przeprowadzony nabór w ramach działania 4.3, którego efektem było wykorzystanie 93,80% dostępnej alokacji i długa lista rezerwowa. Konkurs w ramach działania 4.1 został ogłoszony niezwłocznie po tym, gdy weszło w życie Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych. W wyniku przeprowadzenia naboru nie udało się wyłonić projektów z zakresu energii odnawialnej. Spowodowane jest to przede wszystkim zapisami przedmiotowego rozporządzenia, zgodnie z którym podjęcie prac związanych z przygotowaniem projektu przed dniem 1 stycznia 2010 r. wyklucza sektor MŚP z możliwości aplikowania o wsparcie. Jednocześnie duże przedsiębiorstwa chcące realizować projekty o całkowitej wartości wydatków kwalifikowalnych powyżej 20 mln, z uwagi na zapisy linii demarkacyjnej, również zostały wykluczone. W związku z powyższym IZ RPO WZ planuje ogłosić w 2011 r. kolejny konkurs, do którego dopuszczone zostaną projekty, w ramach których nie wystąpi pomoc publiczna oraz projekty, w ramach których IZ RPO WZ udzielać będzie pomocy de minimis. W przyszłym okresie sprawozdawczym, dzięki przedmiotowym zmianom powinien być widoczny postęp w realizacji przedmiotowego działania. W 2010 r. zostały ogłoszone również konkursy w ramach następujących działań/poddziałów:

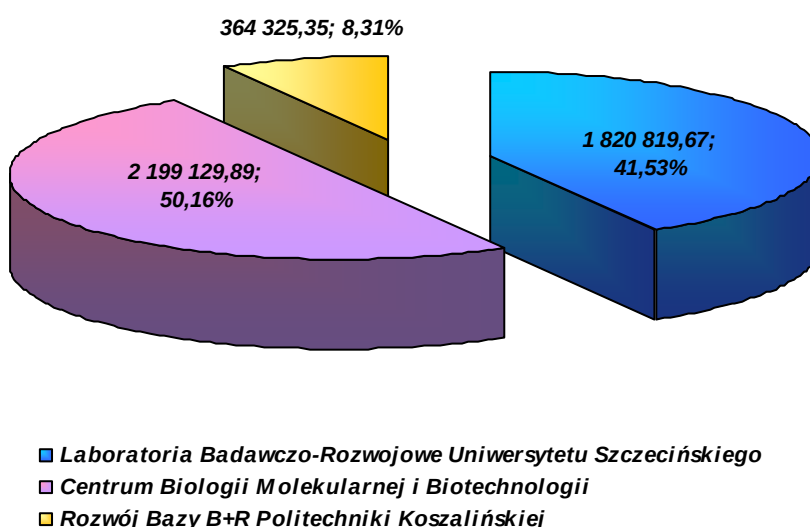
- 4.2 – w wyniku jego przeprowadzenia zostały podpisane umowy na kwotę dofinansowania z EFRR równą 543 266,51 EUR (2 154 051,70 zł), co stanowi 5,99 % dostępnej na przedmiotowe działanie alokacji. Na liście rezerwowej znajdują się dwa projekty, których wartość dofinansowania z EFRR wynosi 801 244,40 EUR (3 176 934,05 zł). Wg informacji, które IZ PRO WZ posiada na moment sporządzania niniejszego sprawozdania przedmiotowe projekty zostaną skierowane do dofinansowania w 2011 r. (alokacja zostanie wyczerpana w 14,82%). W związku z powyższym w kolejnym roku IZ RPO WZ planuje ogłosić kolejny konkurs,
- 4.4 – w dalszym ciągu do dyspozycji znajduje się cała alokacja – dzieje się tak za sprawą niskiego zainteresowania potencjalnych wnioskodawców (do 3.01.2011 r. prowadzony był nabór wniosków o dofinansowanie, w wyniku którego wpłynęło 5 dokumentacji aplikacyjnych). Sytuacja ta jest związana prawdopodobnie z brakiem świadomości wśród przedsiębiorców o możliwości aplikowania w ramach konkursów ogłaszanych poza 1 ośią priorytetową. W związku z powyższym, IZ RPO WZ podejmie dodatkowe działania informacyjno – promocyjne, a następnie w maju 2011 r. ponownie ogłosi konkurs,
- 4.5.1 – konkurs zostanie ogłoszony w marcu 2011 r.,
- 4.2.5 – konkurs został ogłoszony w styczniu 2010 r., w wyniku którego alokacja na to poddziałanie została wyczerpana w 92,94%.

V Rozkład projektów (Grupy docelowe)

Sfera badawczo-rozwojowa i społeczeństwo informacyjne

W okresie sprawozdawczym zostały podpisane 3 umowy w zakresie infrastruktury B+R, których łączna wartość dofinansowania z EFRR wyniosła 4 384 274,91EUR (17 383 650 PLN). Środki na realizację dwóch umów pozyskał Uniwersytet Szczeciński, a na jedną Politechnika Koszalińska. Przedstawia to poniższy wykres.

Wykres 11 Wartość umów podpisanych w zakresie infrastruktury B+R w EUR

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI 2007-2013

W obszarze społeczeństwa informacyjnego, w okresie sprawozdawczym, zostało podpisanych 11 umów, których łączna wartość dofinansowania z EFRR wyniosła 19 180 417,25 EUR

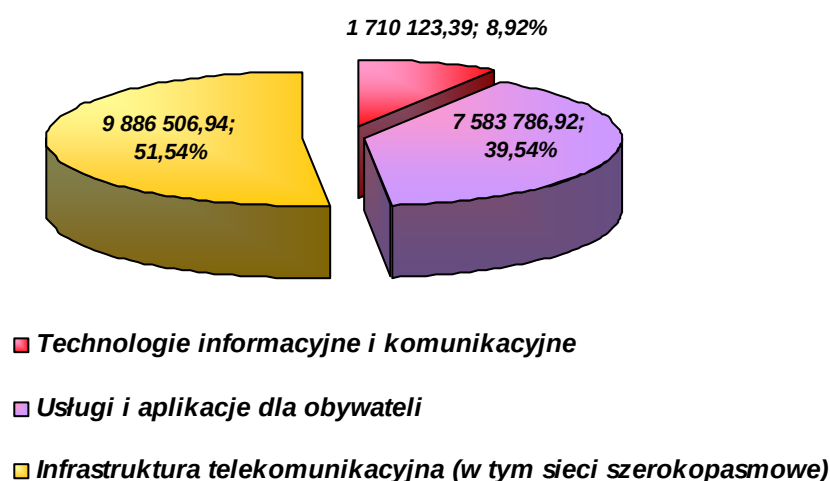
(76 050 354,38 PLN). Cztery umowy na realizację następujących przedsięwzięć: *Szczecin infrastruktura społeczeństwa informacyjnego – etap 1 Infrastruktura*, *Stargardzki Internet Szerokopasmowy*, *Inteligentny Koszalin – rozbudowa infrastruktury społeczeństwa informacyjnego e-Koszalin – budowa sieci teleinformatycznej i systemu monitoringu wizyjnego*, *Wrota Parsęty II - infrastruktura społeczeństwa informacyjnego na terenie dorzecza Parsęty* zostały podpisane w ramach kategorii interwencji 10 *Infrastruktura telekomunikacyjna (w tym sieci szerokopasmowe)*.

Dwie umowy: *Portal edukacyjny województwa zachodniopomorskiego - Koszalin* i *Telemedycyna - element e-zdrowia WZP* zostały zawarte w zakresie kategorii interwencji 11 *Technologie informacyjne i komunikacyjne (dostęp, bezpieczeństwo, interoperacyjność, zapobieganie zagrożeniom, badania, innowacje, treści cyfrowe itp.)*. Pięć umów na realizację następujących przedsięwzięć: *Gmin@ na fali*, *Portal BEZPIECZNI RAZEM*, *Portal edukacyjny województwa zachodniopomorskiego – Szczecin*, *Wrota Parsęty II - usługi społeczeństwa informacyjnego na terenie dorzecza Parsęty*, *e-Administracja i e-Turystyka w województwie zachodniopomorskim* zostało podpisanych w ramach kategorii interwencji 13 *Usługi i aplikacje dla obywateli (e-zdrowie, e-administracja, e-edukacja, e-integracja itp.)*. Rozkład projektów w podziale na kategorie interwencji i łączną wartość ich dofinansowania z EFRR przedstawia poniższy wykres.

W celu przyspieszenia realizacji projektów dotyczących łączny szerokopasmowych w ramach renegotjacji Programu z Komisją Europejską IZ RPO WZ wystąpiła w ramach renegotjacji Programu z Komisją Europejską z propozycją umożliwienia ubiegania się o dofinansowanie w ramach przedmiotowej osi priorytetowej nowego typu beneficjenta.

Ze względu na trudności w realizacji projektów z zakresu infrastruktury szkieletowej, do katalogu beneficjentów dodane zostały przedsiębiorstwa. Prowadzone działania mają na celu zwiększenie potencjału dla realizacji przedsięwzięć informatyzacyjnych w partnerstwie z podmiotami prywatnymi zarówno ze względu na dostępność kapitału jak i posiadane przez sektor prywatny know-how.

Wykres 12 Rozkład projektów z zakresu sfery badawczo-rozwojowej oraz społeczeństwa informacyjnego i wartość ich dofinansowania z uwzględnieniem kategorii interwencji

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI 2007-2013

Środowisko i energetyka³

W sferze środowiska i energetyki, w okresie sprawozdawczym, zostało podpisanych 38 umów o łącznej wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 21 797 905,89 EUR (86 428 696,88 PLN). Najwięcej – 18 umów o łącznej wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 3 912 886,49 EUR (15 514 594,95 PLN) zostało podpisanych na realizację przedsięwzięć w zakresie kategorii interwencji 53 *Zapobieganie zagrożeniom (w tym opracowanie i wdrażanie planów i instrumentów zapobiegania i zarządzania zagrożeniami naturalnym i technologicznym)*. 10 umów o łącznej wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 13 095 980,15 EUR (51 925 561,33 PLN) zostało podpisanych na realizację inwestycji w zakresie kategorii interwencji 46 *Oczyszczanie ścieków*. 5 umów o łącznej wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 543 266,51 EUR (2 154 051,70 PLN) zostało podpisanych na realizację inwestycji w zakresie kategorii interwencji 44 *Gospodarka odpadami komunalnymi i przemysłowymi*. 3 umowy o łącznej wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 1 979 644,11 EUR (7 849 288,90 PLN) zostało podpisanych na realizację inwestycji w zakresie kategorii interwencji 45 *Gospodarka i zaopatrzenie w wodę pitną*. Jedna umowa o wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 248 675,91 EUR (986 000 PLN) została podpisana na realizację przedsięwzięcia w zakresie kategorii interwencji 43 *Efektywność energetyczna, produkcja skojarzona (kogeneracja), zarządzanie energią*. Ponadto, jedna umowa o wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 2 017 452,71 EUR (7 999 200,00 PLN) została podpisana na realizację przedsięwzięcia w zakresie kategorii interwencji 33 *Energia elektryczna*. Liczbę podpisanych umów w podziale na kategorie interwencji przedstawia poniższy wykres.

Wykres 13 Rozkład projektów realizowanych w obszarze środowiska i energetyki według kategorii interwencji

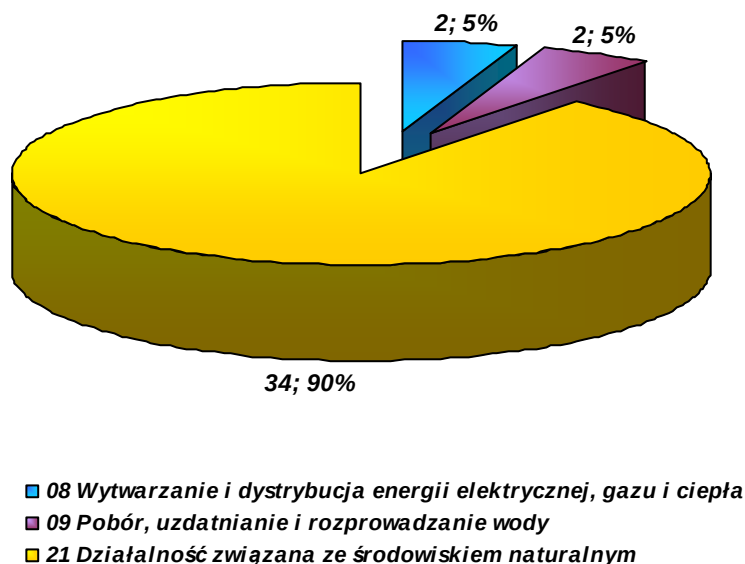

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI 2007-2013

³ Informacje przedstawione w oparciu o dane dla dwóch osi priorytetowych: 2 Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej oraz 4 Infrastruktura ochrony środowiska

Kolejny wykres przedstawia rozkład projektów uwzględniający dział gospodarki, w ramach którego realizowane są poszczególne projekty. Jak wynika z poniższego wykresu 90% projektów dotyczy działalności związanej z ochroną środowiska. Po dwa projekty dotyczą prowadzenia działalności w zakresie poboru, uzdatniania i rozprowadzania wody oraz wytwarzania i dystrybucji energii elektrycznej, gazu i ciepła.

Wykres 14 Rozkład projektów realizowanych w obszarze środowiska i energetyki uwzględniający dział gospodarki

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI 2007-2013

Transport⁴

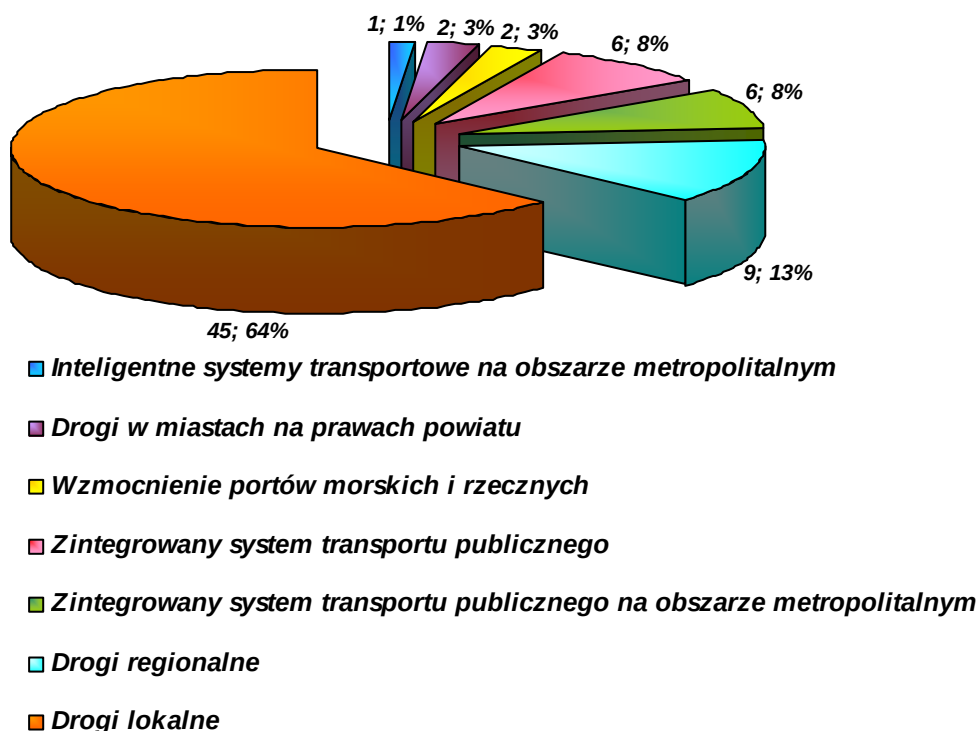
W okresie sprawozdawczym, w obszarze transportu, zostały podpisanych 71 umów o łącznej wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 95 363 385,81EUR (378 115 824,73 PLN). Najwięcej - 45 umów o łącznej wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 19 438 601,09 EUR (77 074 053,33 PLN) zostało podpisanych na lokalne inwestycje drogowe. 9 umów o łącznej wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 24 234 659,89 EUR (96 090 426,50 PLN) zostało podpisanych na regionalne inwestycje drogowe. 2 umowy o łącznej wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 7 550 504,41 EUR (29 937 750,00 PLN) na inwestycje drogowe w miastach na prawach powiatu.

Ponadto, w okresie sprawozdawczym zostało podpisanych 6 umów o łącznej wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 9 203 492,25 EUR (36 491 846,77 PLN) oraz 6 umów o łącznej wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 26 643 603,27 EUR (105 641 886,97 PLN) na realizację przedsięwzięć w zakresie zintegrowanego systemu transportowego poza obszarem metropolitalnym i na jego obszarze. Zostały także podpisane 2 umowy o łącznej wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 4 235 273,94 EUR (16 792 861,16 PLN) na inwestycje wzmacniające porty morskie i rzeczne. Jedna umowa o wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 2 039 798,23 EUR (8 087 800 PLN) została zawarta na inwestycje w zakresie inteligentnych systemów transportowych na obszarze metropolitalnym.

Poniższy wykres przedstawia rozkład projektów uwzględniający poszczególne typy działań/poddziałów.

⁴ Informacje przedstawione w oparciu o dane dla dwóch osi priorytetowych: 2 Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej oraz 6 Rozwój funkcji metropolitalnych

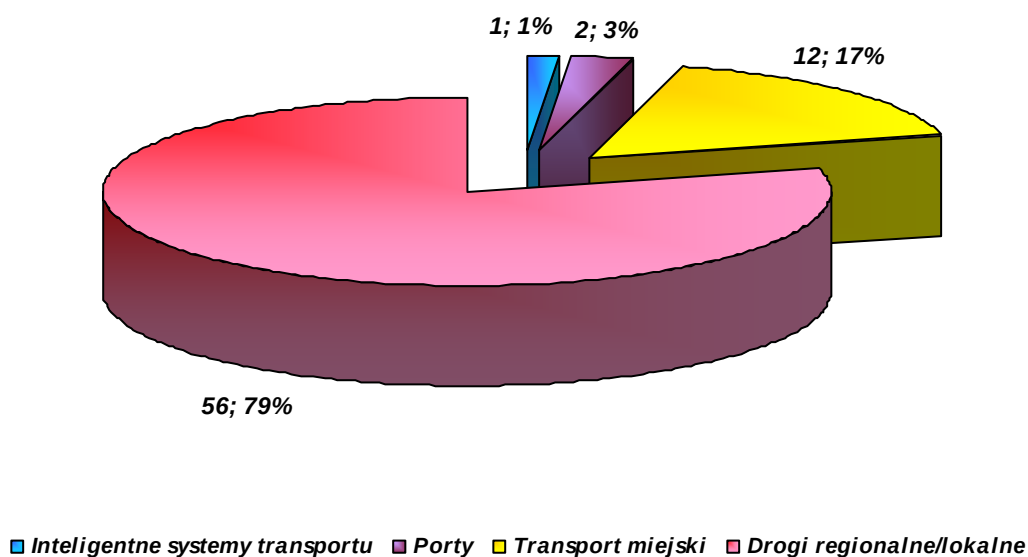
Wykres 15 Rozkład projektów z zakresu transportu uwzględniający poszczególne typy działań/poddziałów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI 2007-2013

Następny wykres przedstawia rozkład projektów uwzględniający poszczególne kategorie interwencji. Jak wynika z poniższego wykresu najczęściej projektów w okresie sprawozdawczym było realizowanych w ramach kategorii interwencji 23 *Drogi regionalne/lokalne*. Drugą dużą grupą realizowanych projektów były przedsięwzięcia w zakresie kategorii interwencji 25 *Transport miejski*. Pojedyncze projekty były realizowane w ramach kategorii interwencji 30 *Porty* oraz 28 *Inteligentne systemy transportu*.

Wykres 16 Rozkład projektów w obszarze transportu uwzględniający poszczególne kategorie interwencji

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI 2007-2013

Regionalne projekty drogowe realizowane w okresie sprawozdawczym w ramach kategorii interwencji 23 *Drogi regionalne/lokalne* mają priorytetowe znaczenie dla rozwoju infrastruktury drogowej regionu i zostały zawarte w Strategii Rozwoju Sektora Transportu Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie inwestycji ujętych w Wieloletnim Programie Inwestycyjnym dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013, które w okresie sprawozdawczym otrzymały dofinansowanie w ramach RPO WZ.

Tabela 6 Inwestycje dofinansowane z RPO WZ ujęte w Wieloletnim Programie Inwestycyjnym dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013

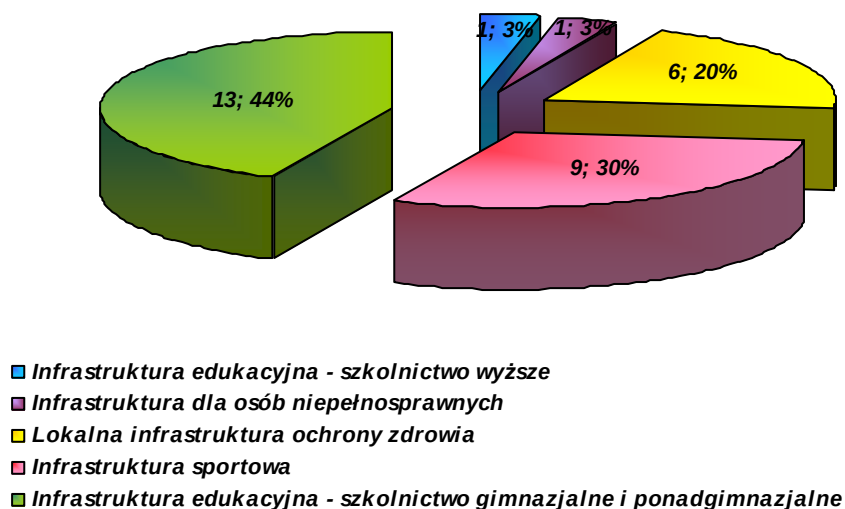
Lp.	Tytuł projektu	Wartość dofinansowania z EFRR w PLN
1	<i>Przebudowa wiaduktu w m. Białogard w ciągu drogi wojewódzkiej nr 163</i>	6 477 633,75
2	<i>Budowa obejścia m. Goleniów w ciągu drogi wojewódzkiej nr 113</i>	15 615 000,00
3	<i>Przebudowa przejścia przez m. Kołobrzeg w ciągu drogi wojewódzkiej nr 102</i>	12 305 661,75
4	<i>Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 156 na odcinku Mostkowo - Barlinek</i>	12 591 629,00
5	<i>Budowa obejścia m. Połczyn Zdrój w ciągu drogi wojewódzkiej nr 173</i>	5 536 368,00
6	<i>Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 177 na odcinku Sośnica - Mirosławiec</i>	11 560 800,00
7	<i>Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 142 na odcinku Krzywnica - Lisowo</i>	10 202 694,00
8	<i>Budowa obejścia m. Trzebiatów - połączenie dróg wojewódzkich nr 103 i 109</i>	2 600 640,00
9	<i>Budowa obejścia m. Trzebiatów w ciągu drogi wojewódzkiej nr 102</i>	19 200 000,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI 2007-2013

Infrastruktura społeczna

W okresie sprawozdawczym, w sferze infrastruktury społecznej, zostało podpisanych 30 umów o łącznej wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 10 238 937,86 EUR (40 597 388,63 PLN). Najwięcej - 13 umów o łącznej wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 4 824 291,49 EUR (19 128 315,76 PLN) zostało podpisanych na realizację przedsięwzięć w zakresie szkolnictwa gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego. 9 umów o łącznej wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 4 006 723,99 EUR (15 886 660,63 PLN) zostało podpisanych na realizację inwestycji w zakresie infrastruktury sportowej. 6 umów o łącznej wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 924 049,03 EUR (3 663 854,40 PLN) zostało zawartych na inwestycje w zakresie lokalnej infrastruktury ochrony zdrowia. Jedna umowa o wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 86 674,63 EUR (343 557,84 PLN) została podpisana na realizację przedsięwzięcia w zakresie szkolnictwa wyższego. Ponadto, jedna umowa o wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 397 225,72 EUR (1 575 000,00 PLN) została podpisana na realizację przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury dla osób niepełnosprawnych pn. *Rozbudowa i modernizacja Centrum Rehabilitacji Chorych na Stwardnienie Rozsiane - nowa powierzchnia, nowe możliwości*. Poniższy wykres przedstawia rozkład projektów uwzględniający poszczególne typy działań/poddziałów.

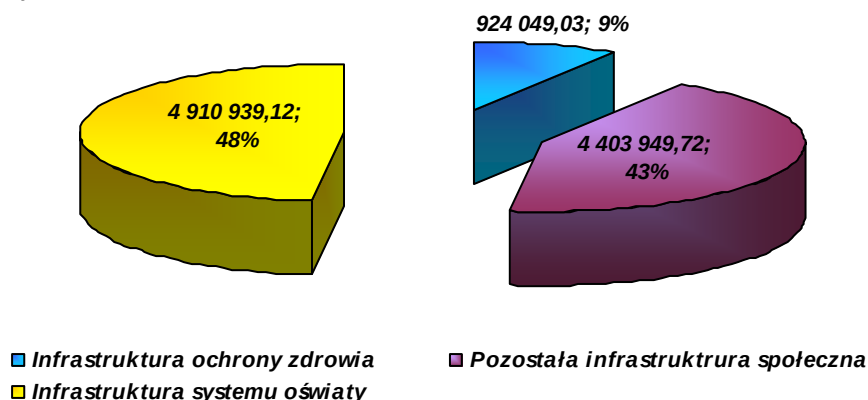
Wykres 17 Rozkład projektów z zakresu infrastruktury społecznej uwzględniający poszczególne typy działań/poddziałów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI 2007-2013

Następny wykres przedstawia rozkład projektów uwzględniający poszczególne kategorie interwencji. Jak wynika z poniższego wykresu najczęściej projektów w okresie sprawozdawczym było realizowanych w ramach kategorii interwencji 75 *Infrastruktura systemu oświaty*. Drugą dużą grupą realizowanych projektów były przedsięwzięcia w zakresie kategorii interwencji 79 *Pozostała infrastruktura społeczna*, która obejmowała realizację przedsięwzięć związanych z infrastrukturą sportową (boiska, stadion, centra sportowo-rekreacyjne) oraz z infrastrukturą przeznaczoną dla osób niepełnosprawnych. Najmniej projektów było realizowanych w ramach kategorii interwencji 76 *Infrastruktura ochrony zdrowia*.

Wykres 18 Rozkład projektów z zakresu infrastruktury społecznej uwzględniający poszczególne kategorie interwencji

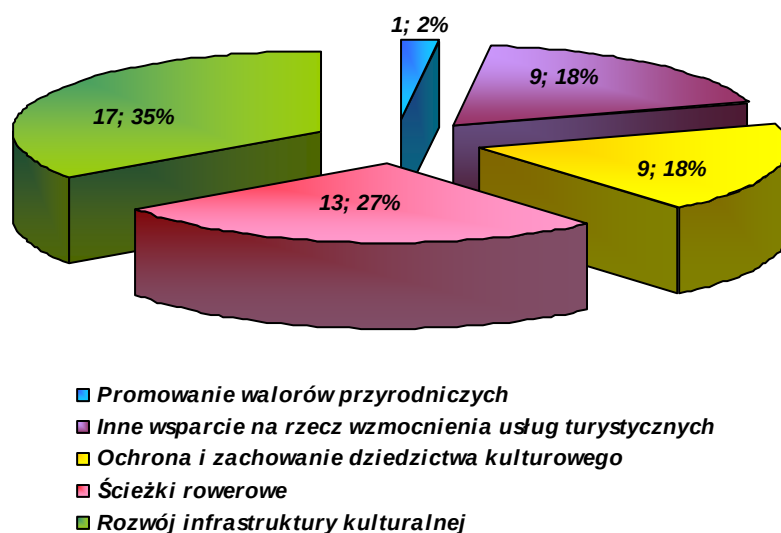
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI 2007-2013

Turystyka i kultura oraz rewitalizacja⁵

⁵ Informacje przedstawione w oparciu o dane dla dwóch osi priorytetowych: 5 Turystyka, kultura i rewitalizacja oraz 6 Rozwój funkcji metropolitalnych

W okresie sprawozdawczym, w zakresie turystyki i kultury oraz rewitalizacji zostało podpisanych 49 umów o łącznej wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 54 401 805,06 EUR (215 703 157,07 PLN). Najwięcej – 17 umów o łącznej wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 17 563 379,37 EUR (69 638 799,21 PLN) zostało podpisanych na realizację inwestycji w zakresie kategorii interwencji 59 *Rozwój infrastruktury kulturalnej*. 13 umów o łącznej wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 8 611 095,82 EUR (34 142 994,94 PLN) zostało zawartych na realizację inwestycji w zakresie kategorii interwencji 24 *Ścieżki rowerowe*. 9 umów o łącznej wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 5 633 817,04 EUR (22 338 084,55 PLN) zostało zawartych na realizację przedsięwzięć w zakresie kategorii interwencji 58 *Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego*. Również 9 umów o łącznej wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 21 751 732,25 EUR (86 245 618,37 PLN) zostało zawartych na realizację przedsięwzięć w obszarze kategorii interwencji 57 *Inne wsparcie na rzecz wzmocnienia usług turystycznych*. W ramach tej kategorii zostały podpisane 2 umowy o łącznej wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 6 583 140,42 EUR (26 102 151,77 PLN) na realizację działań związanych z rewitalizacją Kołobrzeskiej Strefy Uzdrawiskowej oraz zabytkowej linii Nadmorskiej Kolei Wąskotorowej oraz 7 umów o łącznej wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 15 168 591,82 EUR (60 143 466,60 PLN) na realizację przedsięwzięć związanych z turystyką wodną i żeglarską. Jedna umowa o wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 841 780,58 EUR (3 337 660 PLN) została podpisana na realizację inwestycji w zakresie kategorii interwencji 55 *Promowanie walorów przyrodniczych*. Poniższy wykres przedstawia rozkład projektów uwzględniający poszczególne kategorie interwencji.

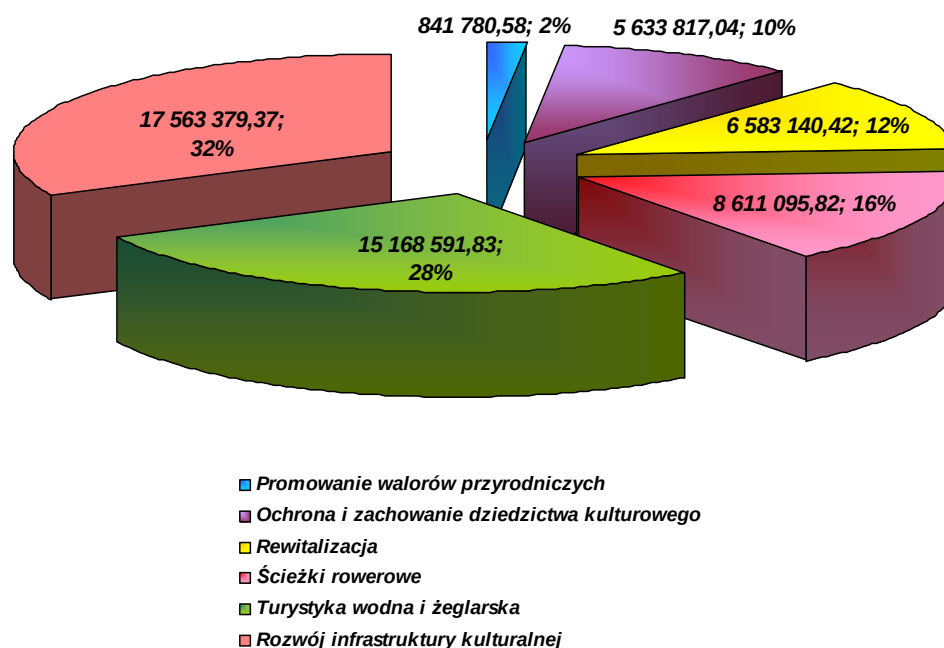
Wykres 19 Rozkład projektów realizowanych w obszarze turystyki, kultury i rewitalizacji uwzględniający poszczególne kategorie interwencji

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI 2007-2013

Kolejny wykres przedstawia rozkład projektów ze względu na typy realizowanych przedsięwzięć oraz ich wartość. Jak wynika z poniższego wykresu, w zakresie kultury najwięcej przedsięwzięć było związanych z rozwojem infrastruktury kulturalnej, natomiast w obszarze turystyki najwięcej inwestycji dotyczyło specyfiki regionu, czyli turystyki wodnej i żeglarskiej.

Wykres 20 Rozkład projektów realizowanych w obszarze turystyki, kultury i rewitalizacji uwzględniający poszczególne typy projektów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI 2007-2013

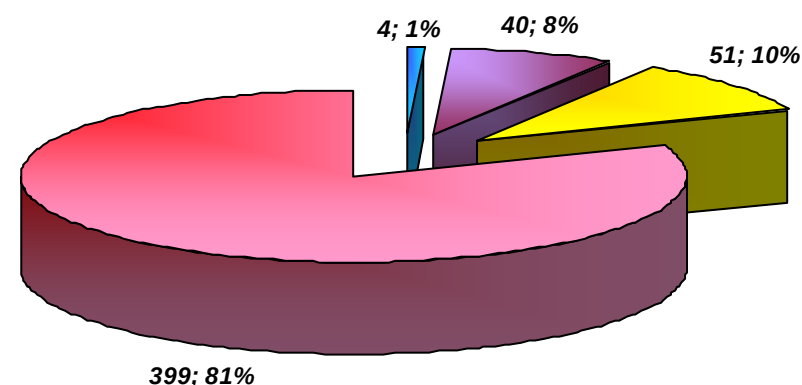
Przedsiębiorczość

W okresie sprawozdawczym, w obszarze wspierania przedsiębiorczości podpisano 494⁶ umowy - najwięcej w stosunku do umów zawartych w ramach całego RPO WZ. Łączna wartość dofinansowania z EFRR wyniosła 109 137 683,13 EUR (432 730 913,61 PLN).

Najwięcej – 399 umów o łącznej wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 65 185 447,41 EUR (258 460 298,97 PLN) zostało zawartych w ramach kategorii interwencji 8 Inne inwestycje w przedsiębiorstwa. 51 umów o łącznej wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 22 322 944,24 EUR (88 550 123,92 PLN) zostało podpisanych w ramach kategorii interwencji 7 Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i innowacji. Niewiele mniej – 40 umów o łącznej wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 158 204,69 EUR (627 281,59 PLN) zostało zawartych w zakresie kategorii interwencji 5 Usługi w zakresie zaawansowanego wsparcia dla przedsiębiorstw i grup przedsiębiorstw. Najmniej – 4 umowy o łącznej wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 21 461 086,79 EUR (85 093 209,13 PLN) zostały zawarte w zakresie kategorii interwencji 3 Transfer technologii i udoskonalanie sieci współpracy (IOB) związanej ze wspieraniem proinnowacyjnych instytucji otoczenia biznesu. Rozkład projektów z uwzględnieniem poszczególnych kategorii interwencji przedstawia poniższy wykres.

⁶ W ramach I osi priorytetowej podpisano 497 umów. O trzech umowach z tej osi mowa jest w obszarze Sfera B+R i społeczeństwo informacyjne.

Wykres 21 Rozkład projektów z zakresu przedsiębiorczości uwzględniający poszczególne kategorie interwencji

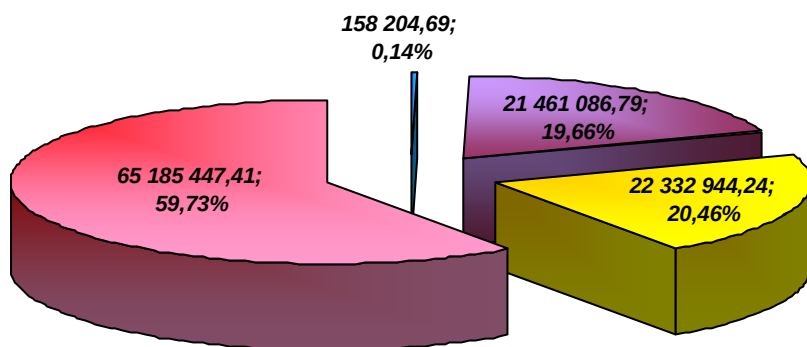

- Transfer technologii i udoskonalanie sieci współpracy (IOB)
- Usługi w zakresie zaawansowanego wsparcia dla przedsiębiorstw i grup prz
- Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i in
- Inne inwestycje w przedsiębiorstwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI 2007-2013

Kolejny wykres przedstawia rozkład projektów według wartości zawartych umów w ramach poszczególnych kategorii interwencji.

Wykres 22 Rozkład projektów realizowanych w obszarze przedsiębiorczości i ich wartość w podziale na poszczególne kategorie interwencji

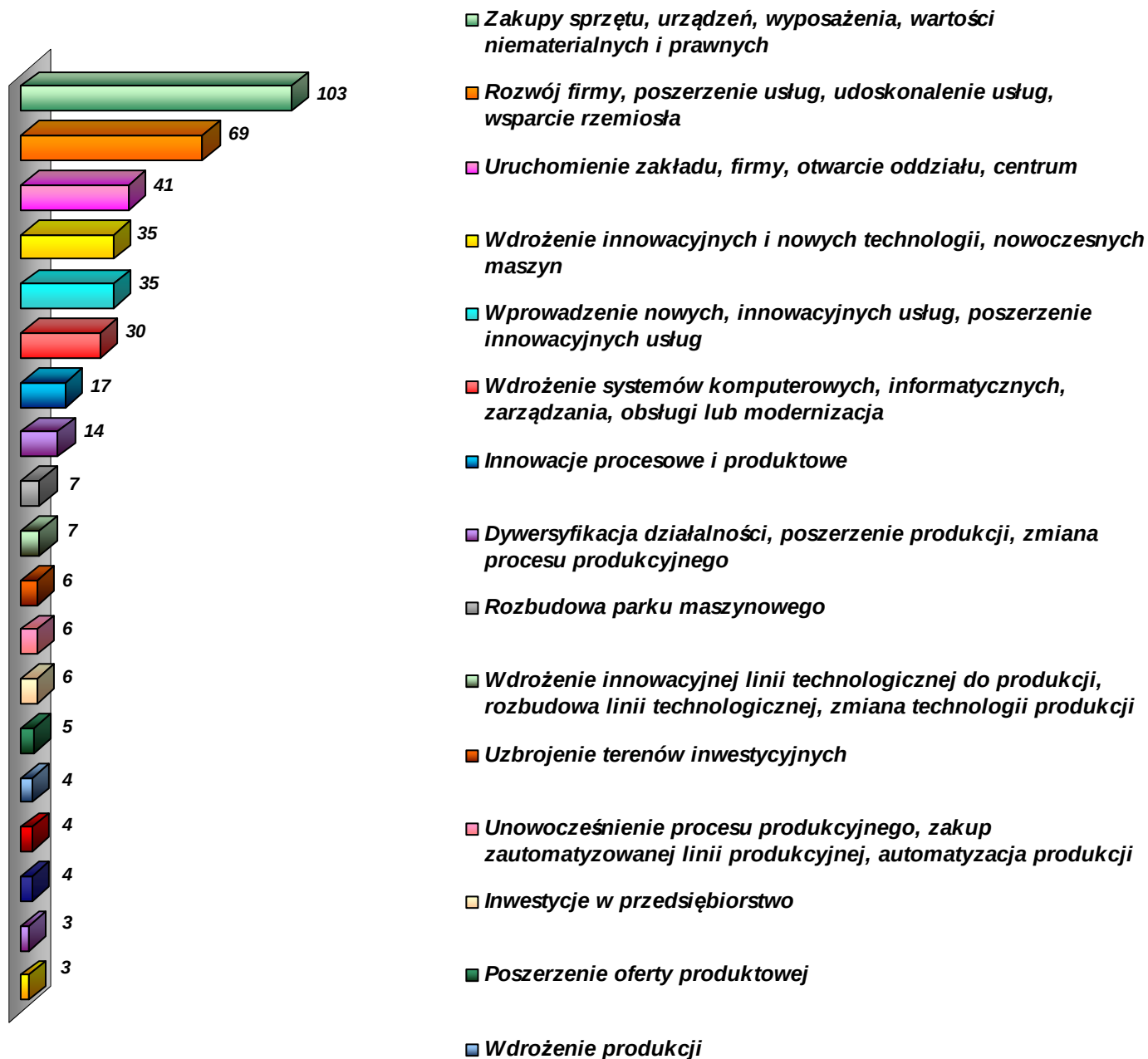

- Transfer technologii i udoskonalanie sieci współpracy (IOB)
- Usługi w zakresie zaawansowanego wsparcia dla przedsiębiorstw i grup prz
- Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i in
- Inne inwestycje w przedsiębiorstwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI 2007-2013

Umowy podpisane w ramach kategorii interwencji 8 *Inne inwestycje w przedsiębiorstwa* obejmowały realizację grup przedsięwzięć przedstawionych na poniższym wykresie.

Wykres 23 Rozkład projektów uwzględniający typy przedsięwzięć realizowanych w ramach 8 kategorii interwencji w obszarze przedsiębiorczości

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI 2007-2013

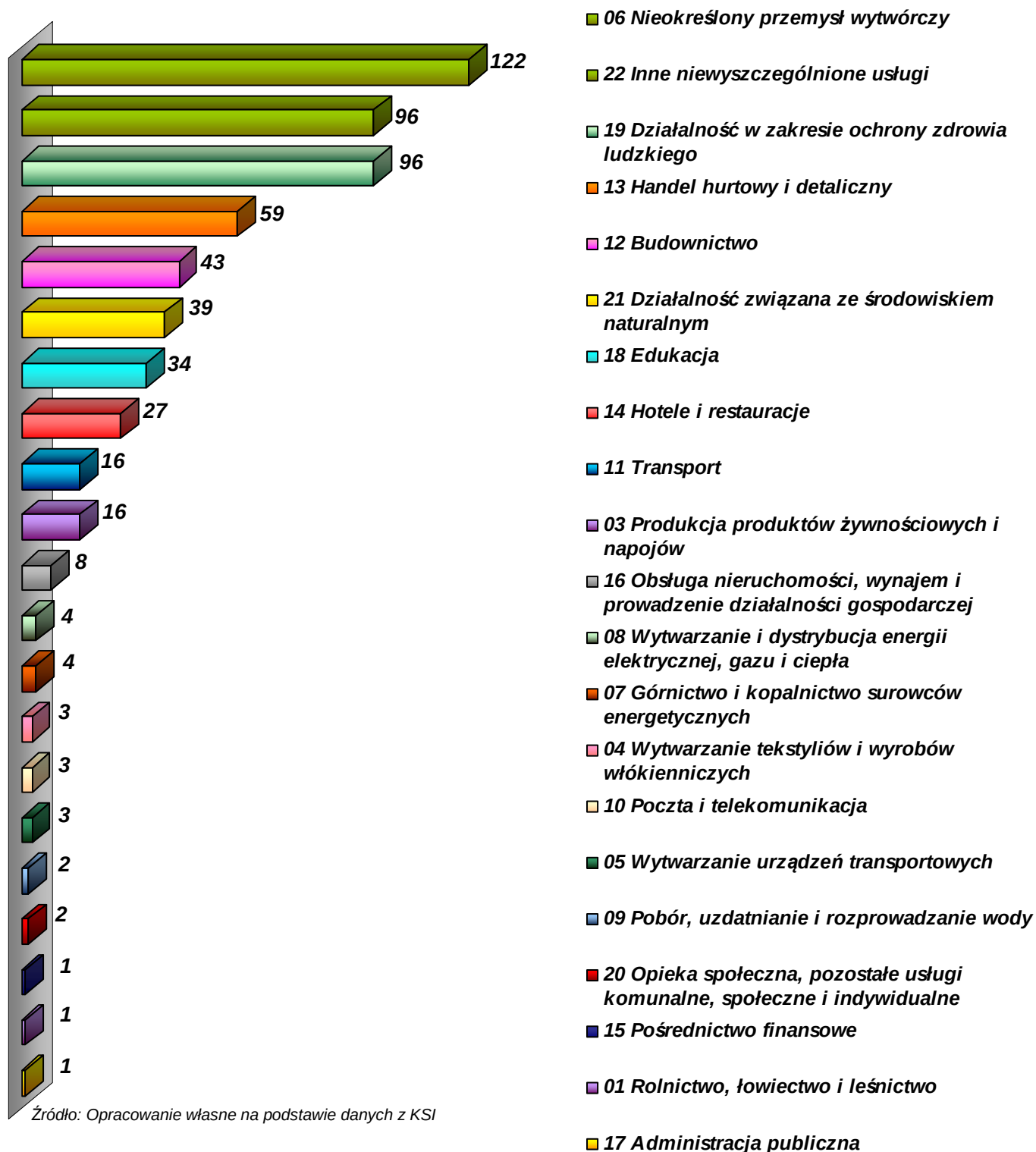
Wsparcie według działów gospodarki⁷

W okresie sprawozdawczym najwięcej projektów było realizowanych w ramach następujących działów gospodarki: *nieokreślony przemysł wytwórczy, inne niewyszczególnione usługi, działalność w zakresie*

⁷ Informacja przedstawiona na podstawie osi priorytetowych 1-7.

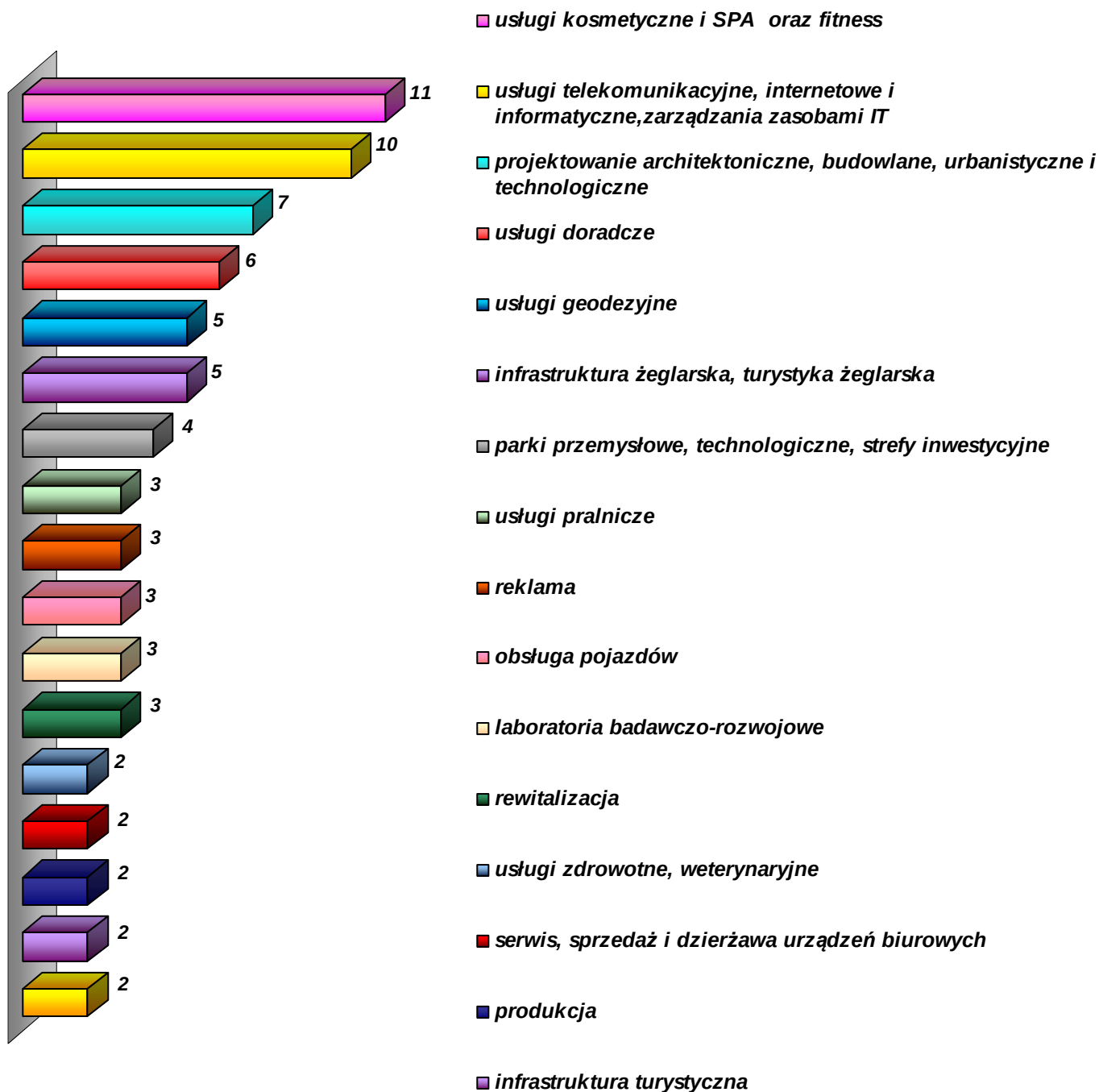
ochrony zdrowia ludzkiego. Duże grupy projektów były też realizowane w ramach działów gospodarki: handel hurtowy i detaliczny, budownictwo, działalność związana ze środowiskiem naturalnym, edukacja, hotele i restauracje. Po 16 projektów było realizowanych w ramach działów gospodarki: transport, produkcja produktów żywnościowych i napojów. 8 projektów było realizowanych z zakresu obsługi nieruchomości, wynajem i prowadzenie działalności gospodarczej. W ramach pozostałych działów gospodarki były realizowane pojedyncze przedsięwzięcia. Szczegółowe dane przedstawia poniższy wykres.

Wykres 24 Rozkład projektów uwzględniający poszczególne działy gospodarki w ramach RPO WZ

Kolejny wykres przedstawia rozkład projektów realizowanych w ramach 22 działu gospodarki „Inne niewyszczególnione usługi”.

Wykres 25 Rozkład projektów realizowanych w ramach 22 działu gospodarki „Inne niewyszczególnione usługi”

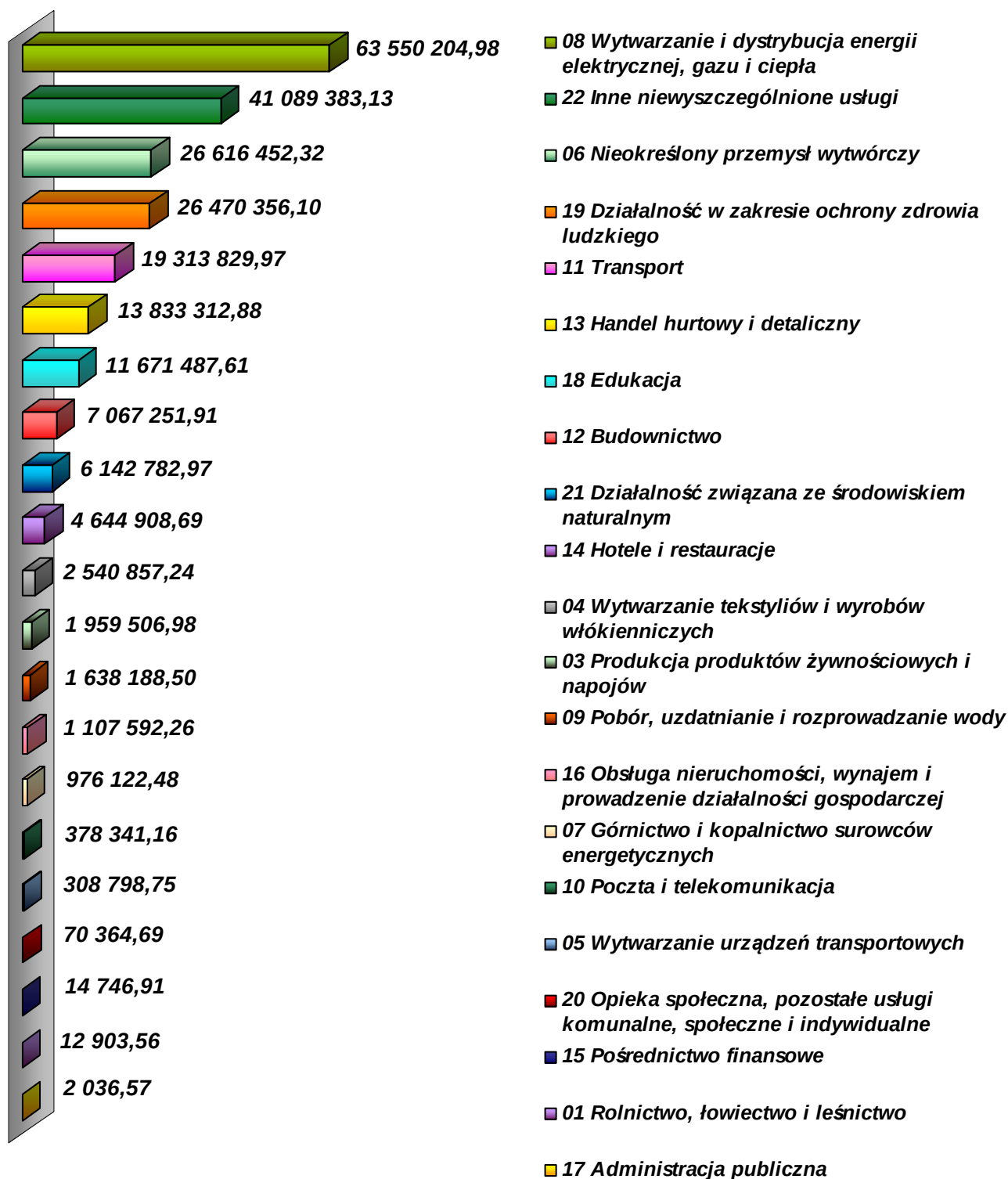

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI 2007-2013

Inaczej przedstawia się rozkład projektów realizowanych w ramach poszczególnych działów gospodarki uwzględniający ich wartość dofinansowania uzyskanego z EFRR. Największą wartość miały projekty realizowane w zakresie wytwarzania i dystrybucji energii elektrycznej, gazu i ciepła oraz innych

niewyszczególnionych usług. Dużą wartość miały też projekty realizowane w zakresie nieokreślonego przemysłu wytwórczego, działalności w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego, transportu, handlu hurtowego i detalicznego oraz edukacji. Szczegółowe informacje przedstawia poniższy wykres.

Wykres 26 Rozkład projektów i ich wartość w podziale na poszczególne działy gospodarki

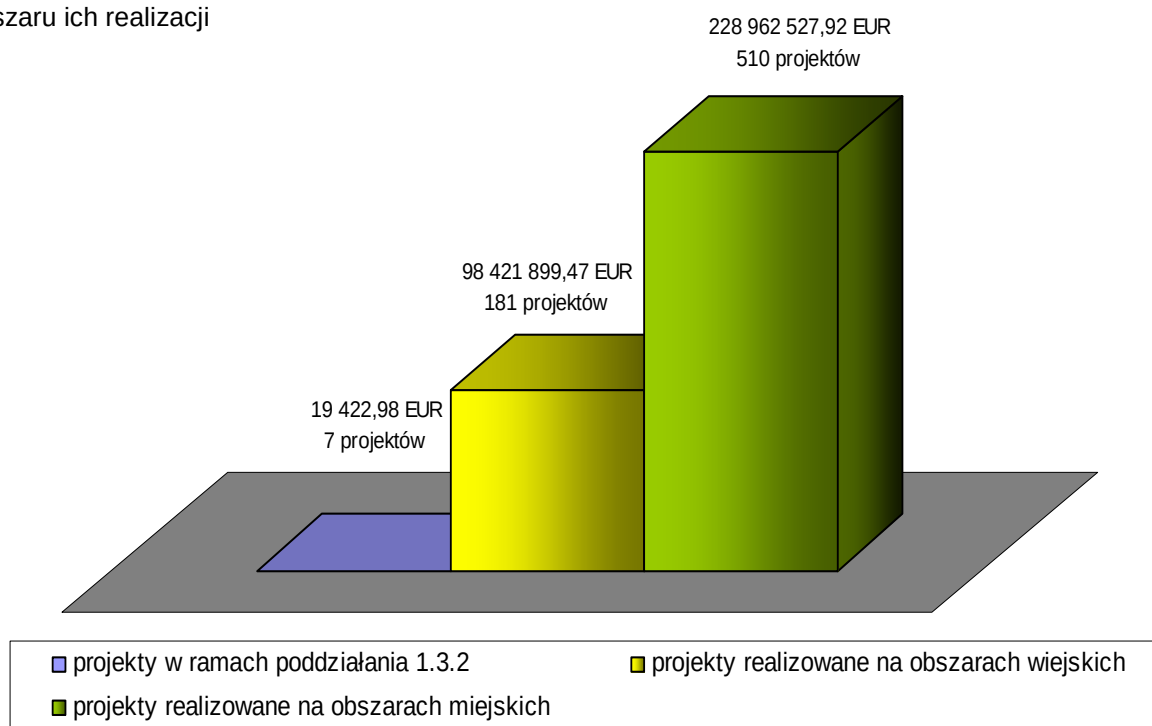
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KSI 2007-2013

Rozkład terytorialny udzielonego wsparcia w podziale na miasto i wieś oraz z uwzględnieniem obszarów defaworyzowanych.

W aktualnym okresie sprawozdawczym, w ramach RPO WZ, podpisano łącznie 698 umów. Jak wynika z danych przedstawianych przez beneficjentów, aż 510 projektów realizowanych jest na obszarach miejskich realizowanych, tymczasem na obszarach wiejskich tylko 181. Pozostałych 7 projektów nie sklasyfikowano i nie zaliczono do żadnej z grup. Są to projekty realizowane w ramach osi 1i poddziałania 1.3.2 *Promocja przedsiębiorstw w wymiarze międzynarodowym*, których celem jest umożliwienie przedsiębiorcom i ich przedsiębiorstwom udziału w międzynarodowych targach czy misjach gospodarczych. Ze względu na formę tych projektów ciężko sklasyfikować je w przestrzeni.

Powyższy podział, pod względem ilościowym i wartościowym przedstawia się następująco:

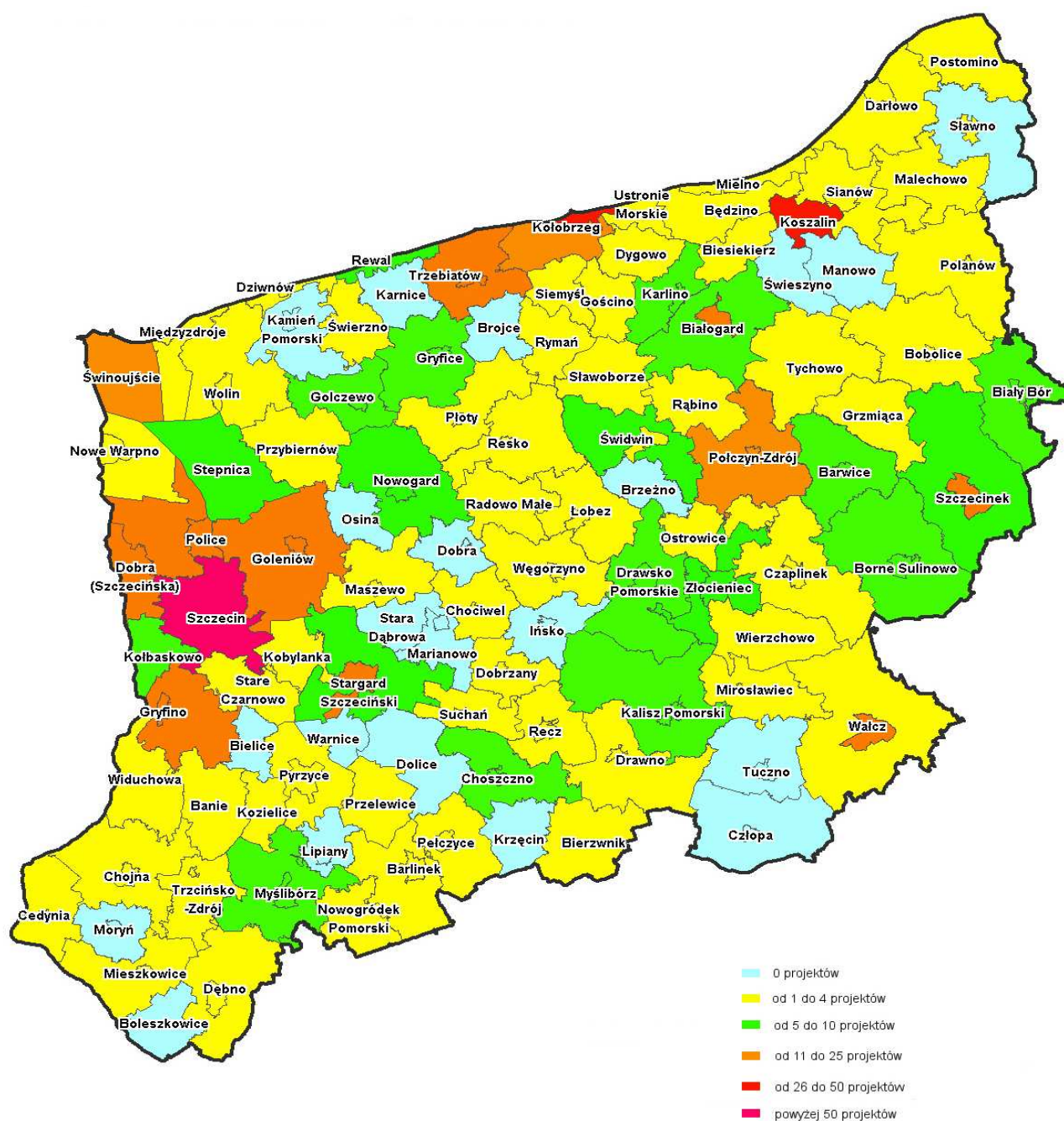
Wykres 27 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 roku w ramach RPO WZ według obszaru ich realizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Przestrzenny rozkład wszystkich projektów realizowanych w ramach RPO WZ w 2010 r., ze wskazaniem miejsca ich realizacji i podziale na ilość projektów realizowanych w danych gminach, przedstawia poniższa mapa.

Mapa 1 Przestrzenny, ilościowy podział projektów realizowanych w 2010 r. w ramach RPO WZ

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013 i Państwowego Zasobu Geodezyjnego

Spośród wszystkich projektów dofinansowanych w aktualnym okresie sprawozdawczym z EFRR w ramach RPO WZ, aż 59 realizowanych jest na obszarach gmin o szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej, wchodzących w zakres załącznika 6, z czego 36 projektów realizowanych jest na obszarach wiejskich a 23 na obszarach miejskich. Ich ogólna wartość dofinansowania w 2010 roku wyniosła 39 341 653,20 EUR. Obrazowo, przestrzenny rozkład projektów realizowanych w ramach RPO WZ na obszarach

Na szczególną uwagę zasługują dwa projekty wdrażane przez Związek Miast i Gmin Dorzecza Parsęty-*Wrota Parsęty II - infrastruktura społeczeństwa informacyjnego na terenie dorzecza Parsęty*, o łącznym dofinansowaniu z EFRR w wysokości 3 972 257,25 EUR oraz *Wrota Parsęty II - usługi społeczeństwa informacyjnego na terenie dorzecza Parsęty*, dofinansowane kwotą 377 081,26 EUR. Oba projekty realizowane są na terenach gmin wchodzących w zakres załącznika 6: MG Barwice, Gm. Białogard, M Białogard, MG Bobolice, Gm. Grzmiąca, Gm. Rąbino, Gm. Sławoborze, Gm. Szczecinek oraz Gm. Tychowo. Pierwszy swoim zasięgiem obejmuje obszary wiejskie, drugi obszary miejskie.

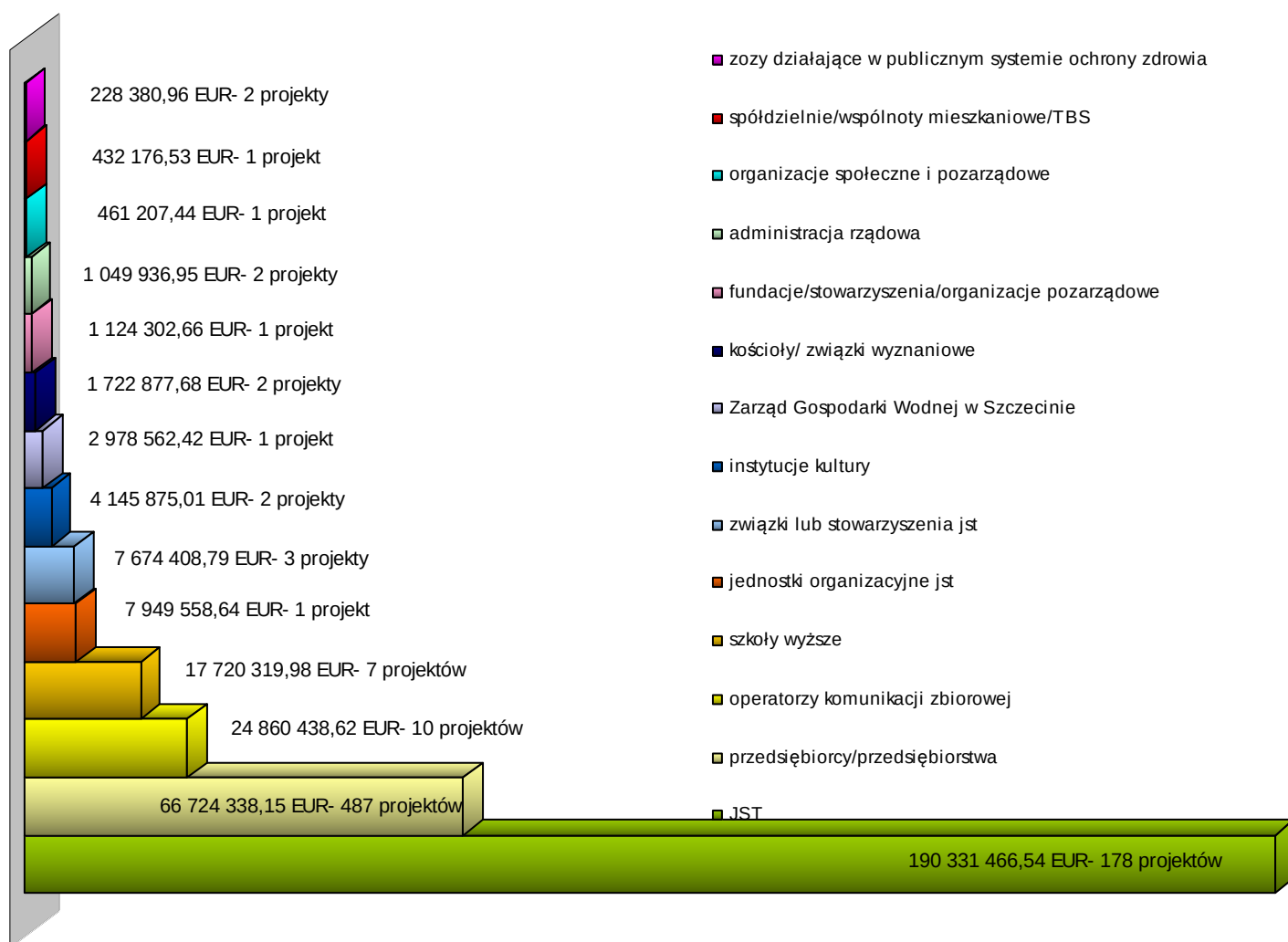
[illegible]

58

Rozkład projektów według rodzajów beneficjentów.

RPO WZ oferuje bezpośrednie wsparcie dla wszystkich typów Beneficjentów wpisujących się w zakres tematyczny odpowiednich osi priorytetowych. Szczegółowa analiza grup docelowych pod kątem typu beneficjentów aplikujących o środki w ramach RPO WZ w aktualnym okresie sprawozdawczym wykazała, że najbardziej aktywni na tym polu byli przedsiębiorcy, którzy podpisali razem 486 umów o łącznym dofinansowaniu z EFRR w wysokości 66 668 956,37 EUR. Tymczasem JST, choć zawarły o ponad 300 umów mniej niż przedsiębiorcy, na realizację swoich projektów otrzymały dofinansowanie o prawie 3 razy wyższe (190 331 466,54 EUR). Dokładne zestawienie typów beneficjentów aplikujących o środki w ramach RPO WZ w roku 2010, wg wartości i ilości podpisanych umów przedstawia poniższy wykres:

Wykres 28 Wartościowo-ilościowy rozkład projektów realizowanych w 2010 roku w ramach RPO WZ, według typów beneficjentów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Analiza grup docelowych pod kątem formy prawnej beneficjentów₁ ubiegających się o dofinansowanie w ramach RPO WZ w aktualnym okresie sprawozdawczym wykazała, że pod względem wielkości dofinansowania, najwięcej środków z EFRR pozyskały gminy, które dofinansowano łącznie kwotą w wysokości 139 205 454,19 EUR oraz duże przedsiębiorstwa o statusie spółek z ograniczoną

odpowiedzialnością (37 495 382,28 EUR), Województwo Zachodniopomorskie (30 819 760,78 EUR), powiaty (19 421 225,46 EUR), uczelnie wyższe (17 532 546,55 EUR) i osoby fizyczne prowadzące mikroprzedsiębiorstwa (13 147 606,66 EUR). Ta ostatnia grupa okazała się jednak najbardziej aktywną, jeśli chodzi o ilość podpisanych umów. Mikroprzedsiębiorcy zawarli bowiem w 2010 roku najwięcej, bo aż 206 umów. Na kolejnych miejscach znalazły się:

- samorządowe wspólnoty gminne- 138 projektów,
- osoby fizyczne prowadzące małe przedsiębiorstwa- 46 projektów,
- małe przedsiębiorstwa o statusie spółek z o.o.- 43 projekty,
- średnie przedsiębiorstwa o statusie spółek z o.o.- 35 projektów,
- mikroprzedsiębiorstwa o statusie spółek z o.o.- 34 projekty oraz
- mikroprzedsiębiorstwa o statusie spółek cywilnych- 34 projekty.

Szczegółowy, wartościowy i ilościowy rozkład projektów według formy prawnej beneficjentów ubiegających się o wsparcie w ramach RPO WZ w okresie sprawozdawczym przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 roku w ramach RPO WZ według formy prawnej beneficjentów

Typ beneficjenta (wg formy prawnej beneficjenta)	Łączna wartość podpisanych umów (EUR)	Liczba zawartych umów
spółka komandytowa - małe przedsiębiorstwo	13 904,91	1
spółka partnerska - mikro przedsiębiorstwo	104 137,07	3
spółka komandytowa - średnie przedsiębiorstwo	144 274,91	1
spółdzielnia - średnie przedsiębiorstwo	181 283,73	2
nzoz (w tym os. prowadzące praktyki lekarskie/pielęgniarskie) ⁸	223 579,83	6
publiczny zakład opieki zdrowotnej	228 380,96	2
spółdzielnia - małe przedsiębiorstwo	432 176,53	1
samorząd gospodarczy i zawodowy	461 207,44	1
spółka cywilna- małe przedsiębiorstwo	649 893,69	6
organ władzy, administracji rządowej	751 828,50	1
powiatowa samorządowa jednostka organizacyjna	885 026,10	2
stowarzyszenie	1 124 302,66	1
spółka komandytowa - mikro przedsiębiorstwo	1 239 734,35	4
spółka akcyjna - średnie przedsiębiorstwo	1 242 514,50	5
spółka jawna - mikro przedsiębiorstwo	1 372 276,71	12
Kościół Katolicki	1 722 877,68	2
spółka akcyjna - małe przedsiębiorstwo	1 779 698,09	6
spółka cywilna- mikro przedsiębiorstwo	2 399 798,17	34
os. fizyczna prowadząca średnie przedsiębiorstwo	2 878 332,78	12
spółka jawna - średnie przedsiębiorstwo	2 880 518,20	11
spółka jawna - małe przedsiębiorstwo	2 903 786,97	16
państwowa jednostka organizacyjna	3 276 670,87	2

⁸ 6 projektów z zakresu ochrony zdrowia ludzkiego realizowanych de facto przez osoby fizyczne i wpisujących się faktycznie w kategorię *osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą*, w KSI (SIMIK 2007-2013) przypisanych zostało do kategorii *nzoz (w tym os. prowadzące praktyki lekarskie/pielęgniarskie)*, stąd wyróżnienie tych projektów w tabeli.

Typ beneficjenta (wg formy prawnej beneficjenta)	Łączna wartość podpisanych umów (EUR)	Liczba zawartych umów
spółka z o.o.- mikro przedsiębiorstwo	3 312 812,00	34
samorządowa osoba prawna	3 695 693,09	2
wojewódzka samorządowa jednostka organizacyjna	3 775 252,21	1
wspólnota samorządowa	4 349 338,51	2
spółka z o.o.- średnie przedsiębiorstwo	7 756 911,92	35
os. fizyczna prowadząca małe przedsiębiorstwo	8 773 802,41	46
spółka z o.o.- małe przedsiębiorstwo	11 034 086,21	43
os. fizyczna prowadząca mikro przedsiębiorstwo	13 147 606,66	206
uczelnia wyższa	17 532 546,55	6
wspólnota samorządowa - powiat	19 421 225,46	26
wspólnota samorządowa - województwo	30 819 760,78	12
duże przedsiębiorstwa ⁹	37 683 155,70	16
wspólnota samorządowa - gmina	139 205 454,19	138

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

VI Analiza stopnia realizacji wskaźników określonych na poziomie programu

Cel główny i szczegółowy

Postęp rzeczowy RPO WZ mierzony jest za pomocą m.in. wskaźników celu głównego i szczegółowych. W 2010 r. wykonana została ekspertyza pn.: *Uszczegółowienie metodologii obliczania wskaźników celu głównego i celów szczegółowych RPO WZ. Wyznaczenie wartości wskaźników zrealizowanych w 2009r. oraz szacowanej wartości na rok 2010" wykonanego we wrześniu 2010 r.*

W ramach ww. wymienionej ekspertyzy stosowano różnego rodzaju metody badawcze (model HERMIN, badania CATI itp.). Wskaźniki obliczone i szacowane na podstawie modelu HERMIN oraz indywidualnie ustalonych metodologii mają swoje odzwierciedlenie w Tabeli 1 *Postęp fizyczny Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013* (Załącznik I) niniejszego sprawozdania. Pozostałe wskaźniki zostały obliczone na podstawie danych własnych IZ – wniosków o płatność końcową oraz umów o dofinansowanie.

Cel główny (rezultat): *Rozwój województwa zmierzający do zwiększenia konkurencyjności gospodarki, spójności przestrzennej, społecznej oraz wzrostu poziomu życia mieszkańców.*

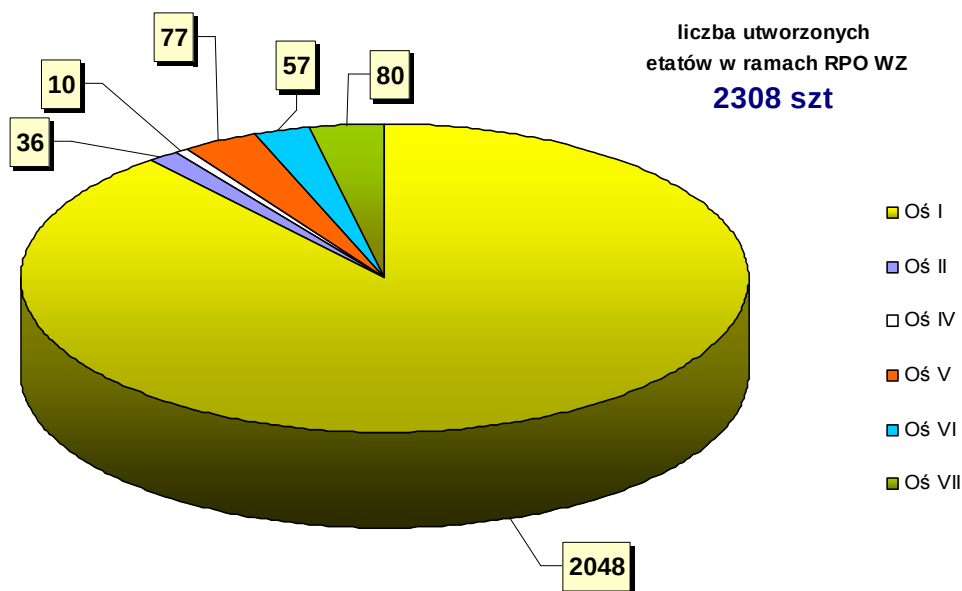
Wskaźnik nr 1) - Liczba nowo utworzonych miejsc pracy brutto (szt.) – dane własne IZ RPO WZ

W 2010 r. wskaźnik zatrudnienia w ramach Programu został osiągnięty na poziomie ponad 250 nowych miejsc pracy. Szacuje się, że do końca 2015 r. wartość ww. wskaźnika wzrośnie do ponad 2300 miejsc pracy. W stosunku do wartości docelowej dla roku 2015 określonej w dokumentach programowych wskaźnik spełni zakładane cele w ponad 87%. Ze względu na kryzys gospodarczy, którego skutki odczuwalne były jeszcze w poprzednich okresach sprawozdawczych stwierdzić można, iż poziom realizacji wskaźnika jest na

⁹ Duże przedsiębiorstwa, które uzyskały dofinansowanie w ramach RPO WZ, to Koszaliński Park Technologiczny SA (1 projekt), operatorzy komunikacji zbiorowej (10 projektów), Szczeciński Park Naukowo - Technologiczny Sp. z o.o., (1 projekt), ENEA Operator Sp. z o.o., (1 projekt), Szczecińska Energetyka Ciepła Sp. z o.o., (1 projekt), Międzygminne Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Sp. z o.o., (1 projekt) i Goleniowskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. (1 projekt).

zadowalającym poziomie. Wartość szacowaną do osiągnięcia w roku 2015, traktować należy jako liczbę miejsc pracy powstałą w wyniku oddziaływania bezpośrednich efektów wywołanych realizacją RPO WZ. Poniższy wykres obrazuje szacowaną wielkość zatrudnienia w podziale na osie priorytetowe:

Wykres 29 Szacowana liczba nowo utworzonych miejsc pracy w ramach RPO WZ w podziale na osie priorytetowe na podstawie zawartych umów o dofinansowanie

Źródło: opracowanie własne

Wskaźnik nr 2) Liczba nowo utworzonych miejsc pracy netto (szt.) – model HERMIN

Kształtowanie się tego miernika w bezpośredni sposób oddziałuje na poziom stopy bezrobocia oraz wskaźnik zatrudnienia. W ww. ekspertyzie liczba nowo utworzonych miejsc pracy netto utożsamiana jest z liczbą osób pracujących. Biorąc pod uwagę ten fakt, można sformułować pozytywny wniosek, iż w wyniku realizacji RPO WZ liczba pracujących w roku 2013 będzie większa o 8 596 osób niż w scenariuszu zakładającym brak wydatkowania środków z RPO.

Cel szczegółowy: *Wzrost innowacyjności i efektywności gospodarowania*

Wskaźnik nr 3) – Udział przedsiębiorstw prowadzących działalność innowacyjną w przemyśle (%)

– metodologia zgodna z przedstawioną w przeprowadzonej ekspertyzie

Wartości zrealizowane oraz szacowane do osiągnięcia w ramach przedmiotowego wskaźnika zostały obliczone zgodnie z metodologią przedstawioną w ww. Badaniu Ewaluacyjnym.

Przeprowadzone badanie wykazało, iż w wyniku realizacji RPO WZ udział przedsiębiorstw prowadzących działalność innowacyjną w przemyśle w 2015 roku może kształtować się na poziomie równym 27,53%, czyli o prawie 6 pp. większym w stosunku do jego wartości w roku 2009. Największy przyrost obserwowany będzie między rokiem 2010 a 2013, kiedy to wskaźnik zwiększy się o ponad 5.5 pp. Należy jednak podkreślić, iż badany parametr jest trudny i niejednoznaczny do interpretacji, gdyż na jego wartość, oprócz zmiany liczby przedsiębiorstw innowacyjnych, wpływa również zmiana ogólnej liczby przedsiębiorstw. Tymczasem wzrost ostatniej zmiennej może być dodatkowo determinowany przez działania nie mające związku z realizacją RPO WZ. Biorąc pod uwagę tendencję wzrostową drugiej zmiennej w efekcie można

oczekiwać obniżenia realnego wpływu RPO WZ na wielkość udziału przedsiębiorstw innowacyjnych w przemyśle w ogólnej liczbie przedsiębiorstw.

Wskaźnik nr 4) Powierzchnia uzbrojonych terenów pod inwestycje (ha) – dane własne IZ RPO WZ

Wskaźnik dotyczący uzbrojenia terenów w roku 2010 r. został zrealizowany na poziomie 372,15 ha, podczas gdy wartość docelowa wynosiła 70 ha. Zgodnie z szacunkami do roku 2015 wskaźnik ten zostanie zrealizowany na poziomie 652,39 ha co stanowi 186,40% wartości dla roku 2015 r. Tak duże wartości przedmiotowego wskaźnika są odpowiedzią wnioskodawców na kryzys gospodarczy. Uzbrajanie terenów pod inwestycje i nadawanie im statusu: Specjalnej strefy ekonomicznej to najlepszy sposób na przyciągnięcie zagranicznych inwestorów, a więc w rezultacie na wzrost gospodarczy.

IZ RPO WZ jest w trakcie analizy wariantów udzielania dofinansowania na tereny postoczniove - w przypadku realizacji tego typu projektów możliwym będzie osiągnięcie przedmiotowego wskaźnika w 100%.

Cel szczegółowy: *Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej i spójności terytorialnej województwa*

Wskaźnik nr 5) Powierzchnia obszarów poddanych rewitalizacji – dane własne, IZ RPO WZ

W ramach przedmiotowego wskaźnika nie odnotowano jeszcze postępu rzeczowego, jednakże w roku 2011 r. planowane są nabory w ramach 5 i 6 osi priorytetowej w dwóch systemach: bezzwrotnym (dotacje) i zwrotnym (JESSICA). W ramach systemu dotacyjnego ogłoszono w sierpniu 2010 r. konkurs na Lokalne Programy Rewitalizacyjne, którego efektem jest podpisanie 8 umów. Beneficjenci, którzy podpisali umowy w ramach ww. konkursu będą mogli się starać się o dofinansowanie podprojektów w etapie II. Ponadto, w roku 2011 planuje się również nabory wniosków w ramach Inicjatywy JESSICA, gdzie pierwszych pożyczek będą udzielały Fundusze Rozwoju Obszarów Miejskich wybrane na przełomie roku 2010 i 2011 (więcej informacji na temat rewitalizacji znajduje się w punkcie 2.1.6.5 oraz 3 niniejszego sprawozdania).

Cel szczegółowy: *Poprawa warunków życia poprzez zachowanie i ochronę środowiska naturalnego oraz zwiększenie bazy społecznej województwa*

Wskaźnik nr 6) – Wzrost dostępności aparatury medycznej na 100 000 ludności: -Tomograf komputerowy (TK); - Rezonans magnetyczny (RM) ; - Aparaty RTG (RTG)

- metodologia zgodna z przedstawioną w przeprowadzonej ekspertyzie oraz dane własne IZ

Zgodnie z danymi Ministerstwa Zdrowia na koniec roku 2008 w województwie zachodniopomorskim liczba ww. sprzętów specjalistycznych kształtowała się następująco:

- TK - 11 szt.;
- RM – 2 szt.;
- RTG – 57 szt.

W związku z tym, iż w ramach projektów realizowanych w RPO WZ planuje się zakup 6 aparatów RTG to do 2015 liczba tomografów zwiększy się o do 63 szt. W związku z powyższym można sformułować wniosek, iż w wyniku realizacji RPO WZ w województwie zachodniopomorskim zwiększy się dostępność przedmiotowej aparatury (zgodnie z metodologią przedstawioną w ekspertyzie). Wdrażanie Programu jednakże nie wpłynie na zwiększenie liczby tomografów komputerowych oraz rezonansów magnetycznych.

Cel główny (oddziaływanie): Wpływ realizacji programu na zmianę PKB – model HERMIN

W związku z tym, iż do obliczeń zastosowano narzędzie badawcze jakim jest model HERMIN, pozwala on uchwycić nie tylko efekty związane bezpośrednio z otrzymanym wsparciem finansowym, ale również efekty pośrednie generowane w szczególności w wyniku działania efektów mnożnikowych. W celu obliczenia wpływu RPO WZ na kształtowanie się Produktu Krajowego Brutto wyrażonego w cenach stałych przeprowadzono dwie symulacje przy użyciu regionalnego modelu HERMIN województwa zachodniopomorskiego: w pierwszej uwzględniono działanie RPO WZ (scenariusz bazowy), natomiast w drugiej założono jego brak (scenariusz alternatywny). Różnica bilansowa między wartościami otrzymanymi w obydwu scenariuszach wyznacza wielkość szukanego wpływu RPO WZ na kształtowanie się analizowanego wskaźnika.

W wyniku realizacji RPO WZ wskaźnik „PKB w cenach bieżących” będzie przyjmował wyższe wartości niż w scenariuszu, w którym zakłada się brak płatności w ramach RPO WZ. Wskazuje to wystąpienie znacznych efektów mnożnikowych w okresie wdrażania analizowanych funduszy. Warto również zaznaczyć, że po roku 2016, a więc w momencie zakończenia wydatkowania środków RPO WZ, dostrzegalne będą efekty o charakterze podażowym, generowane głównie przez modernizację parku maszynowego oraz poprawę stanu infrastruktury technicznej, co powoduje, iż poziom PKB w wyniku realizacji RPO WZ będzie wyższy o 0.79% w porównaniu do scenariusza, w którym zakłada się brak tego wpływu. Wartość 0.79% należy uznać za adekwatną do wielkości środków przeznaczonych na realizację RPO WZ. Analiza kształtowania się PKB, pozwoliła zwrócić uwagę na następujące dwa aspekty. Pewna część transferów wpływa na poprawę warunków życia w województwie zachodniopomorskim, a co za tym idzie przyczynia się do wzrostu kapitału społecznego, w wyniku czego generowane są dodatkowe efekty podażowe nieuwzględniane w modelu HERMIN. Z drugiej strony, realizacja RPO WZ przyczynia się do obiegu większej ilości pieniądza, a tym samym może spowodować wzrost inflacji. Oznacza to z kolei, że realne wielkości wpływu mogą kształtować się na niższym poziomie niż wartości otrzymane na podstawie modelu.

Planowane zmiany w ramach wskaźników celu głównego i szczegółowych RPO WZ:

- Przeniesienie wskaźnika pn. Liczba nowoutworzonych miejsc pracy netto z poziomu rezultatu na poziom oddziaływania. Zmiana wartości docelowych w poszczególnych latach.
- Zamiana wskaźnika pn. Wzrost dostępności aparatury medycznej na 100 000 ludności w tym: - tomograf komputerowy,- rezonans magnetyczny,- aparaty RTG, na wskaźnik pn. Przeciętne trwanie życia: kobiety, mężczyźni (w tym oszacowanie wartości docelowych) oraz przeniesienie ww. wskaźnika ze wskaźników rezultatu do oddziaływania.
- Zmiana wskaźnika pn. Udział przedsiębiorstw prowadzących działalność innowacyjną w przemyśle na wskaźnik pn. Wielkość nakładów na działalność innowacyjną oraz przeniesienie go z poziomu rezultatu na poziom oddziaływania. Oszacowanie wartości docelowej wskaźnika zgodnie z jego nową definicją.
- Dodanie definicji wskaźnika pn. liczba nowoutworzonych miejsc pracy brutto, –z podziałem na kobiety i mężczyzn oraz zmiana częstotliwości jego pomiaru.

Analiza sytuacji ekonomiczno-społecznej regionu/kraju

Wsparcie inwestycyjne przedsiębiorstw

Jak wynika z danych GUS, w końcu grudnia 2010 r. w województwie zachodniopomorskim rejestr REGON obejmował dokładnie 220, 4 tys. podmiotów gospodarki narodowej (bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie), czyli o 5,4 tys. podmiotów więcej niż w okresie poprzednim. W porównaniu z grudniem poprzedniego roku, liczba podmiotów wzrosła zatem o 2,5% i stanowiła 5,6% ogółem zarejestrowanych w kraju. Na 10 tys. ludności przypadało 1301 firm (w kraju 1021). Przedmiotowy wskaźnik kontekstowy, określający liczbę podmiotów na 10 tys. ludności jest wyznacznikiem poziomu przedsiębiorczości. Opierając się zatem na tym fakcie i powyższych danych, można stwierdzić, że w badanym okresie województwo zachodniopomorskie było wręcz krajowym liderem pod względem przedsiębiorczości. Liczba zarejestrowanych w rejestrze REGON podmiotów gospodarczych z sektora MŚP na 10 tys. mieszkańców w roku 2010 wyniosła 1.269,3 firm (dla porównania 979,3 firm na 10 tys. mieszkańców Polski). Z danych GUS dotyczących struktury podmiotów według klas wielkości wynika, iż przeważającą część wszystkich podmiotów stanowiły mikropodmioty o liczbie pracujących do 9 osób (96,2%). W porównaniu z grudniem 2009 r. w grupie tej odnotowano wzrost liczby podmiotów o 2,5%. W grupie o liczbie pracujących od 10 do 49 nastąpił wzrost o 1,6%, a w grupie od 50 do 249 pracujących niewielki spadek o 0,8%. W kontekście tych wyników, nie sposób nie zauważyć działań RPO WZ, które wzmacniają ten pozytywny trend. Z analizy stopnia faktycznego stanu wykonania wskaźników osi priorytetowej 1 *Gospodarka-Innowacje-Technologie* oraz ich szacowanej realizacji wynika bowiem, że ilość projektów z zakresu bezpośredniej pomocy inwestycyjnej/bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego dla sektora MSP (m.in. w zakresie promocji produktów i procesów przyjaznych dla środowiska), docelowo zdecydowanie przewyższa wcześniejsze założenia. Podobnie jak liczba wspartych przedsiębiorstw, w tym mikro- małych i średnich, w zestawieniu stanu faktycznego z wartością docelową określoną dla aktualnego okresu sprawozdawczego, bieżąca realizacja wskaźnika przekracza zakładane wartości a co za tym idzie, ich szacowana realizacja do 2015 roku zdecydowanie przewyższy wcześniejsze przewidywania. Ponadto, udział przedsiębiorstw z sektora MSP w kreowaniu wizerunku województwa jako lidera przedsiębiorczości wspomagany/podtrzymywany jest dzięki wsparciu tej grupy poprzez wdrożenie inicjatywy JEREMIE mającej na celu udzielanie przedsiębiorstwom wsparcia w postaci pożyczek i poręczeń ze środków RPO WZ. Ze stanu realizacji wskaźnika *Liczba utworzonych lub wspartych funduszy pożyczkowych i poręczeniowych* wynika, że jego aktualne wykonanie już dwukrotnie przewyższyło wartość docelową a szacowana realizacja pokazuje, że przewaga ta jeszcze wzrośnie. Podobnie jak liczba udzielonych pożyczek i poręczeń, która-jak wynika z szacunków- do 2015 roku 55-krotnie przekroczy zakładaną wartość docelową.

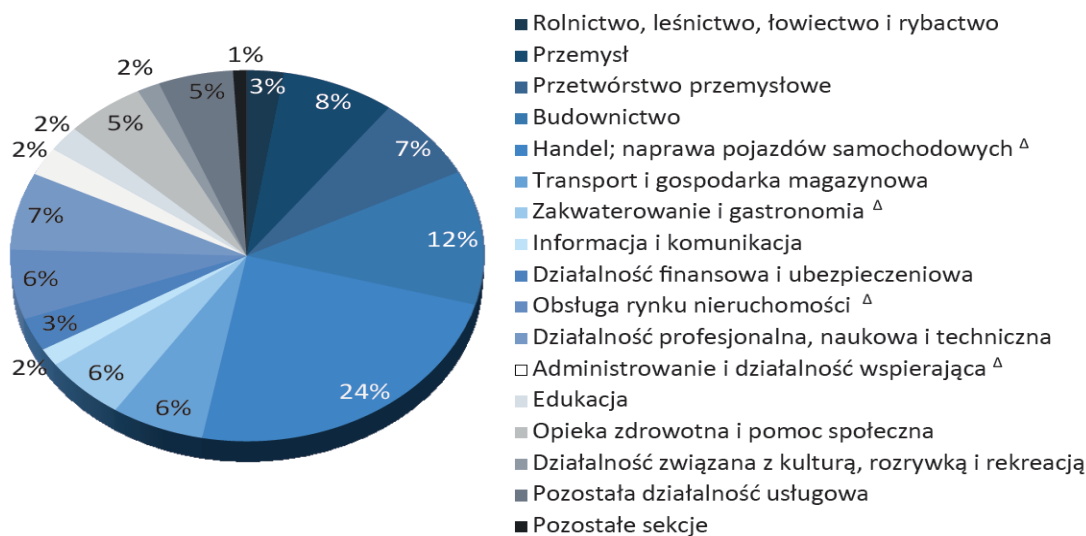
Rozwój podmiotów gospodarki narodowej

Liczba jednostek sektora prywatnego wyniosła w 2010 roku 213,4 tys. (co stanowiło 96,8% zbiorowości REGON) i wzrosła w skali roku o 2,5%, a publicznego - 7,0 tys. (wzrost o 1,7%). Najwięcej podmiotów koncentrowało swoją działalność w sekcji o handel; naprawa pojazdów samochodowych (25,8% ogółu zarejestrowanych podmiotów). Znaczny udział w liczbie podmiotów ogółem stanowiły również jednostki zajmujące się budownictwem (12,6%) oraz przetwórstwem przemysłowym (7,9%). W porównaniu ze stanem w końcu grudnia 2009 r. największy wzrost liczby podmiotów wystąpił w sekcji budownictwo (o 985- 3,7%). Natomiast najwięcej ubyło firm prowadzących działalność finansową i ubezpieczeniową (o 68- 0,1%).

Zmniejszyła się liczba przedsiębiorstw państwowych. W końcu grudnia ub. roku zarejestrowanych było 10 firm państwowych, tj. o 1 mniej niż w analogicznym okresie 2009 r. Liczba spółek handlowych wzrosła w analizowanym okresie o 655 (o 5,0%) do 13,9 tys., w tym spółek z udziałem kapitału zagranicznego - o 81 (o 1,9%) do 4,3 tys. Liczba spółek z wyłącznym udziałem kapitału zagranicznego wyniosła 2,3 tys. i była o 56 podmiotów wyższa niż w końcu grudnia 2009 r., a spółek z wyłącznym udziałem Skarbu Państwa - 22, tj. o 1 podmiot niższa. Działalność spółek prawa handlowego prowadzona była głównie w sekcji handel i naprawy (26,9%) oraz przetwórstwo przemysłowe (17,6%). W końcu grudnia 2010 r. liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą wyniosła 170,3 tys. (więcej niż przed rokiem o 3,7 tys., tj. o 2,2%), co stanowiło 77,3% zbiorowości REGONU. Osoby fizyczne prowadziły działalność gospodarczą głównie z zakresu handlu i napraw (27,7% podmiotów), budownictwa (14,4%), działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (8,2%) oraz przetwórstwa przemysłowego (7,9%). Największy wzrost liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w skali roku wystąpił w sekcji budownictwo (o 907, tj. o 3,8%). Znacznie zmniejszyła się natomiast liczba podmiotów prowadzących działalność finansową i ubezpieczeniową (o 83 podmioty, tj. o 1,3%). Z podmiotów objętych rejestrem 212,0 tys. (96,2%) to jednostki o liczbie pracujących do 9 osób, a wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą podmioty te stanowiły 98,8%. Podmiotów o liczbie pracujących 10-49 osób zarejestrowanych było 6,9 tys. (3,1%), a jednostek o liczbie pracujących 50 osób i więcej - 1,5 tys. (0,7%).

Zróźnicowanie struktury podmiotów pod względem rodzaju działalności prowadzonej w 2010 r. przedstawia poniższy wykres.

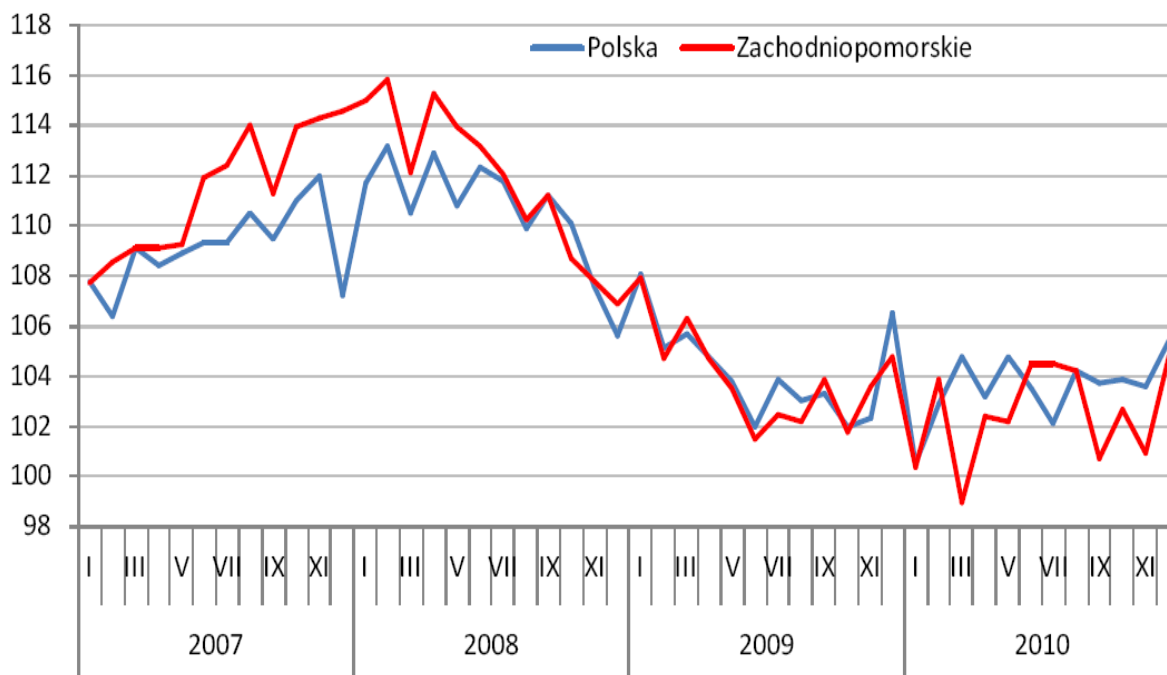
Wykres 30 Struktura podmiotów pod względem rodzaju prowadzonej działalności (2010r.)

Źródło: GUS

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w grudniu 2010 r. w województwie zachodniopomorskim wyniosło 850,99 EUR i było wyższe niż przed rokiem o 4,8%.

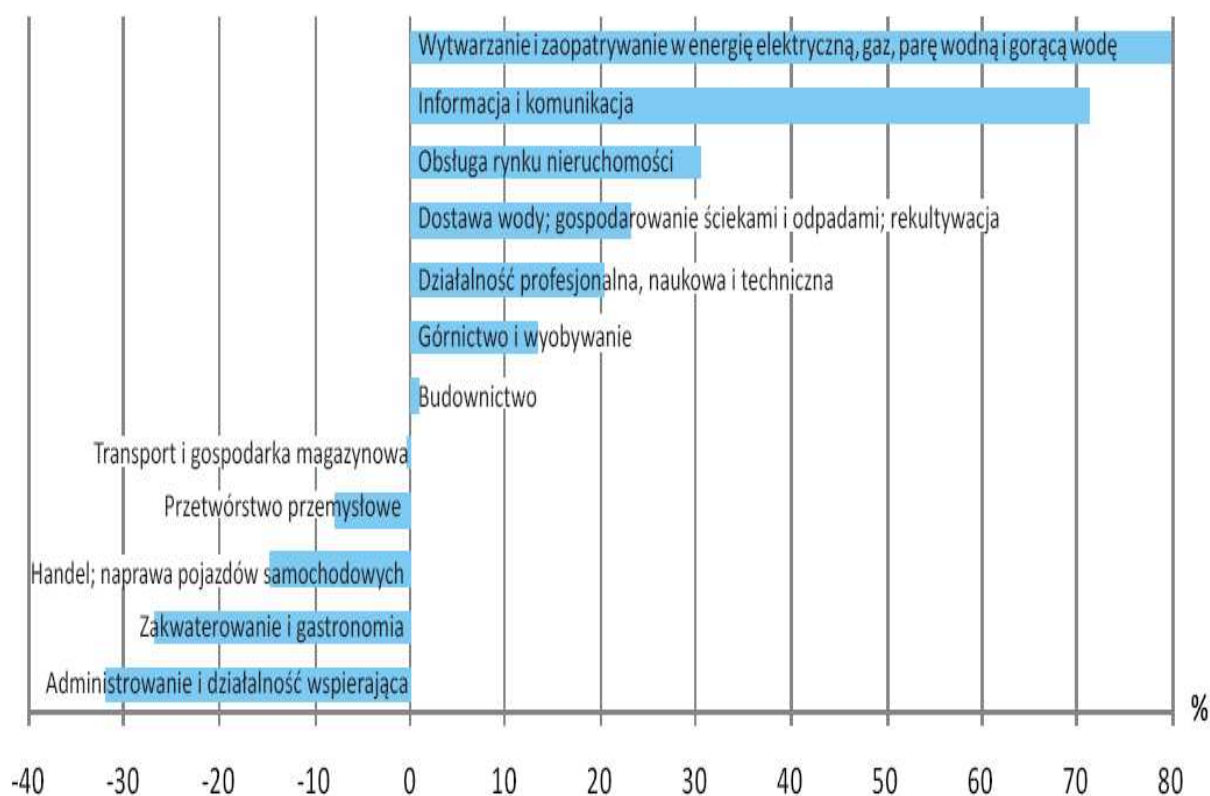
Wykres 31 Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw

Źródło: GUS

W 2010 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ukształtowało się na poziomie 771,74 EUR (3059,96 zł), tj. wyższym o 2,7% w porównaniu z rokiem poprzednim (wobec wzrostu o 3,5% w 2009 r.) i stanowiło 89,1% przeciętnego wynagrodzenia w kraju, które zwiększyło się w skali roku o 3,3%. Wzrost płac w odniesieniu do 2009 r. odnotowano w większości sekcji, w tym największy – w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 10,4%). Więcej niż średnio w województwie wzrosły również płace w sekcjach: administrowanie i działalność wspierająca (o 6,0%), obsługa rynku nieruchomości (o 5,6%), dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 5,5%), informacja i komunikacja (o 5,4%), górnictwo i wydobywanie (o 4,0%), przetwórstwo przemysłowe (o 3,8%). Niższe płace niż przed rokiem otrzymywali zatrudnieni w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 2,8%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 1,8%), transporcie i gospodarce magazynowej (o 1,3%), budownictwie (o 0,9%). Spośród działów o znaczącym udziale w zatrudnieniu wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto wystąpił m.in. w jednostkach zajmujących się budową budynków (o 5,2%), magazynowaniem i działalnością usługową wspomagającą transport (o 4,8%), handlem hurtowym (o 3,7%), produkcją artykułów spożywczych (o 3,7%), a spadek - m.in. w działach: roboty budowlane specjalistyczne (o 11,6%), handel detaliczny (o 4,7%), budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 3,7%), transport lądowy i rurociągowy (o 3,7%), produkcja wyrobów z metali (o 2,4%).

Wykres 32 Odchylenia przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto od przeciętnego w województwie w 2010 r.

Źródło: GUS

Bezrobocie, poziom zatrudnienia, nowe miejsca pracy)

Według BAEL w 2010 roku w województwie zachodniopomorskim wzrosła stopa bezrobocia z 10,3 % w 2009 roku do 11,4%. W tym samym czasie w Polsce nastąpił wzrost z 8,2% do 9,3%.

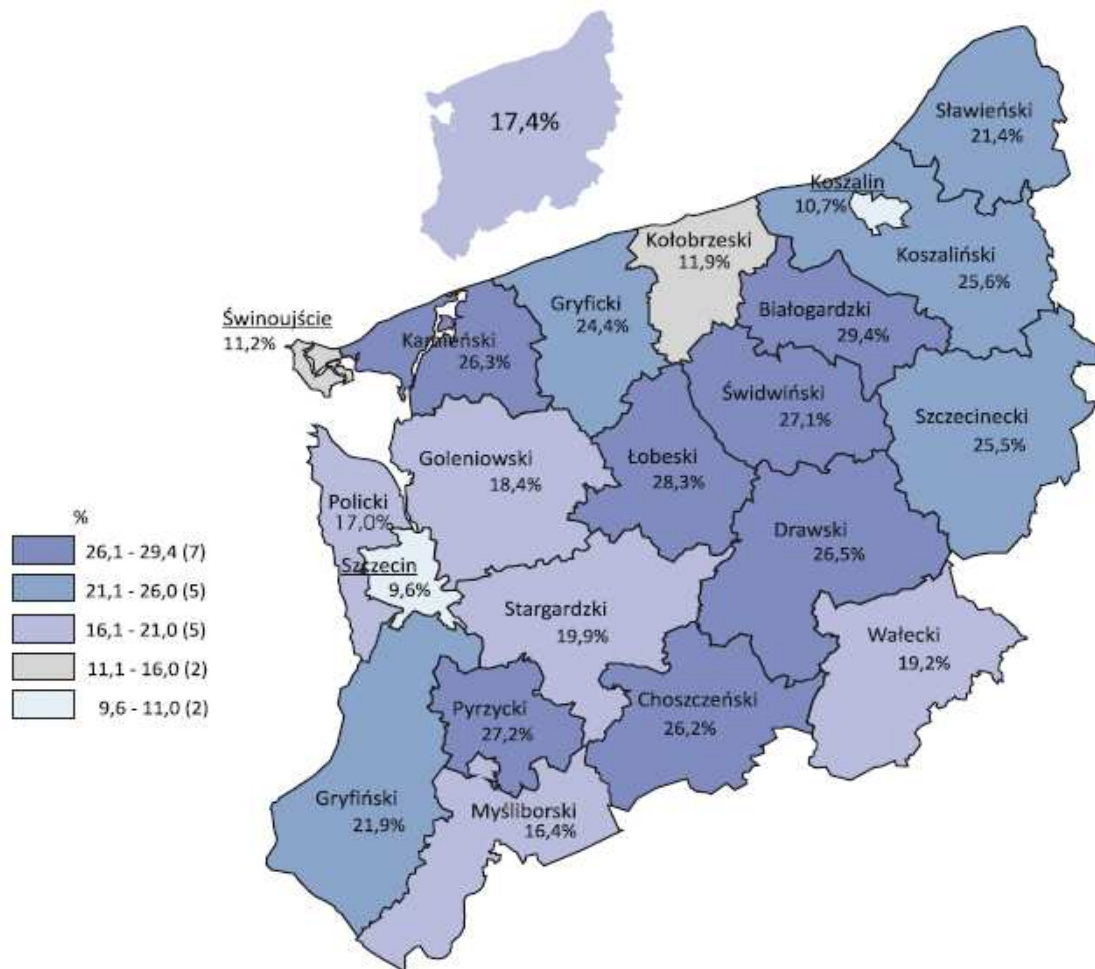
W przypadku stopy bezrobocia rejestrowanego, w grudniu 2010 roku bezrobocie w Polsce wyniosło 12,3% wobec 12,1% przed rokiem. Ogólna liczba zarejestrowanych bezrobotnych wg. stanu na dzień 31 grudnia 2010 roku wynosiła 1 954 706 osób. Było to ponad 62 tys. osób więcej w porównaniu do końca grudnia 2009 roku. Wśród bezrobotnych większość stanowiły kobiety - 51,9% (1 014 792 osoby) wobec 51,1% przed rokiem.

W województwie zachodniopomorskim liczba bezrobotnych na koniec grudnia 2010 r. była o 3,8% wyższa niż na koniec 2009 roku. Osoby bezrobotne stanowiły 17,4% osób aktywnych zawodowo w regionie tj. 5,1 pkt procentowego więcej niż w kraju. Pod względem wielkości bezrobocia województwo zachodniopomorskie zajęło 2 miejsce, za województwem warmińsko – mazurskim, gdzie bezrobocie osiągnęło poziom 20%.

Poniższe mapy przedstawiają stopę bezrobocia rejestrowanego i jej zmiany w poszczególnych powiatach województwa.

Mapa 3 Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2010 r.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2010 r.
Stan w końcu grudnia

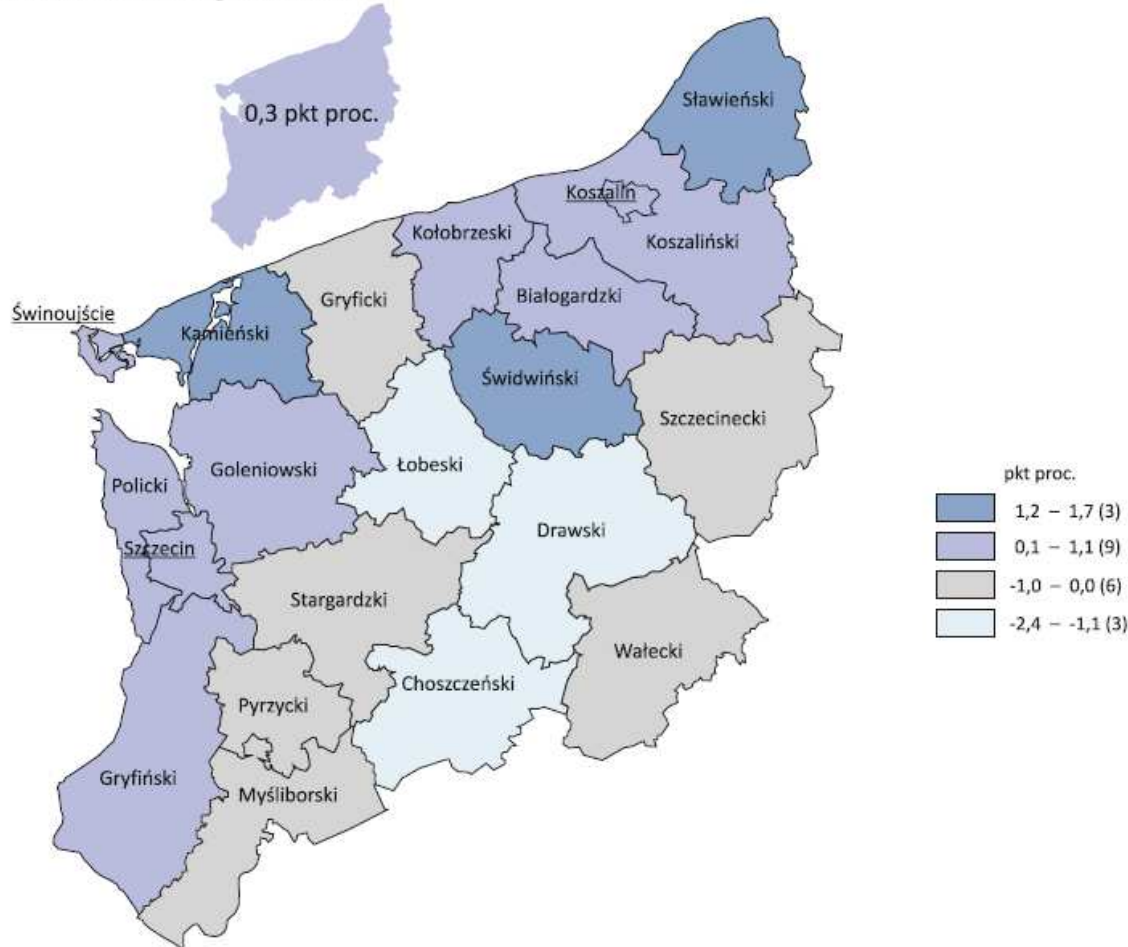

Źródło: Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa zachodniopomorskiego, Urząd Statystyczny w Szczecinie

Mapa 4 Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2009 r.

Zmiany stopy bezrobocia rejestrowanego

Grudzień 2010 r. do grudnia 2009 r.

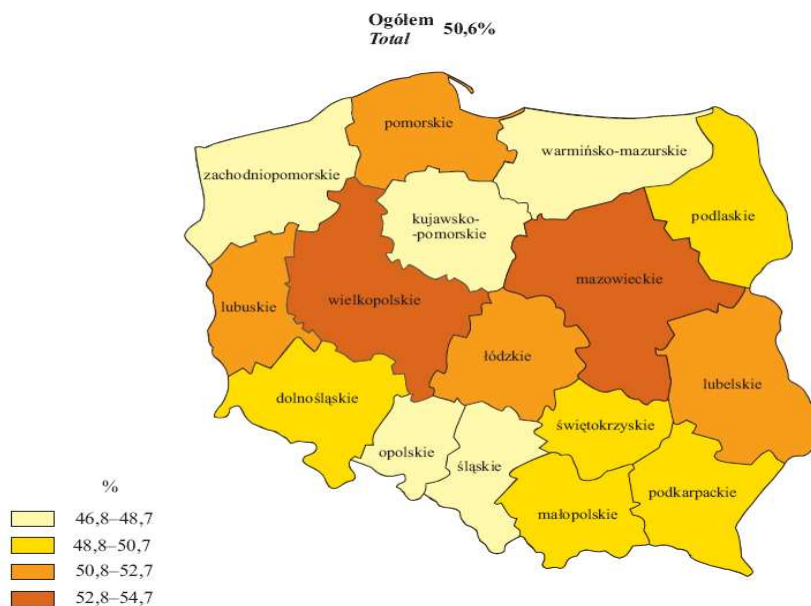
Źródło: Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa zachodniopomorskiego, Urząd Statystyczny w Szczecinie

Województwo Zachodniopomorskie jest regionem o najniższym wskaźniku zatrudnienia w Polsce, mimo stopniowego wzrostu w latach 2003-2009. W IV kwartale 2009 roku wskaźnik zatrudnienia wynosił 45,2%, natomiast w IV kwartale 2010 roku był o 1,6% wyższy i osiągnął 46,8%, przy średniej dla kraju, która wyniosła odpowiednio 50,4 % i 50,6%. Na najniższą wartość tego wskaźnika w Polsce ma wpływ niskie zatrudnienie kobiet, które od 2006 roku utrzymuje się na najniższym poziomie w kraju. W 2009 roku w województwie zachodniopomorskim zatrudnionych było 39,7% kobiet, przy średniej krajowej wynoszącej 43,2%. Natomiast w 2010 roku wskaźnik zatrudnienia kobiet w województwie wyniósł 39,8%, a w Polsce 43,4%. W przypadku mężczyzn wskaźnik zatrudnienia od 2003 roku stopniowo wzrastał, ale od 2005 roku wzrost ten był wyraźnie słabszy w porównaniu z innymi regionami w Polsce i w 2009 oraz 2010 roku był w dalszym ciągu na najniższym poziomie w Polsce osiągając wartość 54,6%, przy średniej krajowej w wysokości 58,5% w 2009 roku i 58,6% w 2010 roku.

Według BAEL wskaźnik zatrudnienia w grupie wiekowej 15-64 lat w województwie zachodniopomorskim w 2009 roku wyniósł 54,9%, a w 2010 roku 53,7 %. Oznacza to, że nastąpił spadek wskaźnika zatrudnienia o 1,2%. Natomiast średni wskaźnik zatrudnienia dla Polski w latach 2009 i 2010 nie uległ zmianie i wynosił 53,9%.

Porównanie między województwami w zakresie wskaźnika zatrudnienia w 2010 roku ogółem przedstawia poniższa mapa.

Mapa 5 Wskaźnik zatrudnienia według województw w 2010 roku

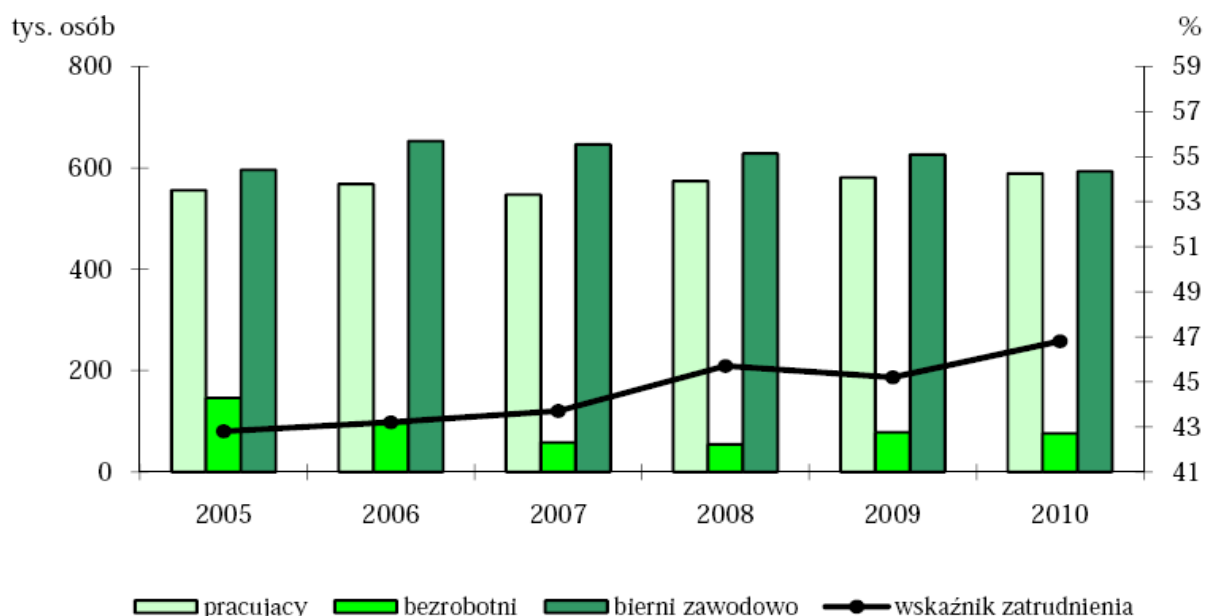

Źródło: Aktywność ekonomiczna ludności Polski IV kwartał 2010 roku, www.stat.gov.pl

Od 2002 roku liczba mieszkańców województwa pracujących w gospodarce narodowej systematycznie wzrastała i w 2008 roku osiągnęła poziom 532 218 osób. W 2009 roku nastąpił spadek liczby pracujących do poziomu 507 834 osób.

W IV kwartale 2010 roku liczba osób pracujących wyniosła 589 tys., czyli zwiększyła się o 1,4% w porównaniu z IV kwartałem 2009 r. W większym stopniu wzrosła liczba pracujących mężczyzn (o 1,6%) niż kobiet (o 1,1%).

Wykres 33 Aktywność ekonomiczna ludności województwa zachodniopomorskiego w IV kwartale lat 2005-2010

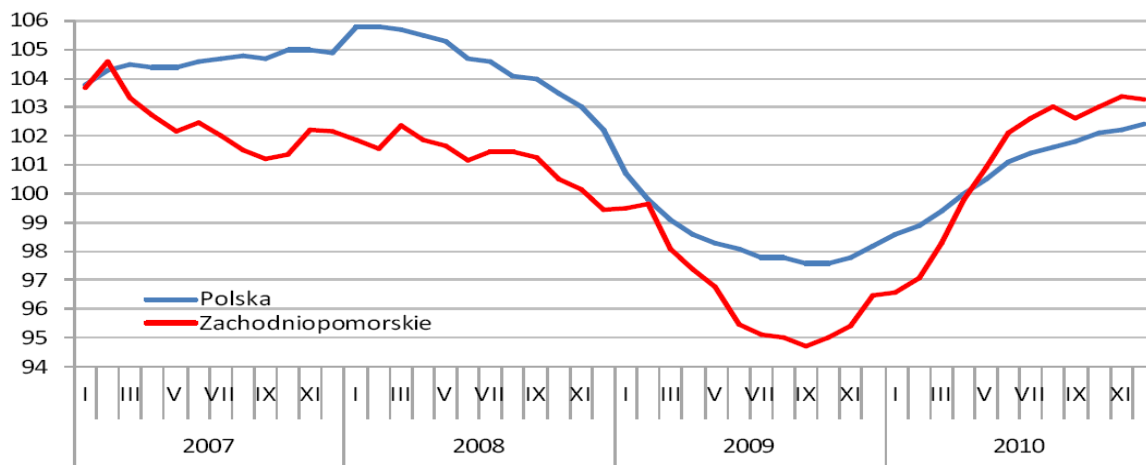
Źródło: Opracowanie własne

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw 2010 r. wyniosło 160,4 tys. osób i było o 1,0% wyższe niż w 2009 r. (przed rokiem odnotowano spadek o 2,6%). W kraju przeciętne zatrudnienie wzrosło o 0,8%. W porównaniu z 2009 r. największy wzrost przeciętnego zatrudnienia odnotowano w jednostkach z sekcji: zakwaterowanie i gastronomia (o 16,1%) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (o 16,0%). Wyższe niż przed rokiem było również zatrudnienie m.in. w budownictwie (o 9,3%), informacji i komunikacji (o 7,2%), transporcie i gospodarce magazynowej (o 6,3%), administrowaniu i działalności wspierającej (o 3,5%), handlu i naprawie pojazdów samochodowych (o 2,3%), obsłudze rynku nieruchomości (o 1,7%). Natomiast w sekcjach: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę oraz przetwórstwo przemysłowe przeciętne zatrudnienie zmniejszyło się odpowiednio o 20,8% i 2,9%.

Spośród działów o dominującym udziale w zatrudnieniu największy wzrost przeciętnego zatrudnienia notowano m.in. w jednostkach zajmujących się budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 29,8%), robotami budowlanymi specjalistycznymi (o 16,2%), transportem lądowym i rurociągowym (o 12,7%), handlem hurtowym (o 6,1%), produkcją artykułów spożywczych (o 3,7%), produkcją wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 3,1%), a spadek - m.in. w jednostkach zajmujących się magazynowaniem i działalnością usługową wspomagającą transport (o 3,2%), budową budynków (o 2,4%), handlem detalicznym (o 2,1%), produkcją wyrobów z metali (o 1,8%).

W sektorze publicznym przeciętne zatrudnienie w 2010 r. ukształtowało się na poziomie 21,9 tys. osób, tj. niższym o 8,5% niż w 2009 r. (przed rokiem spadek o 10,3%), natomiast w sektorze prywatnym wyniosło 138,6 tys. osób, tj. o 2,6% więcej (wobec spadku o 1,1% w 2009 r.).

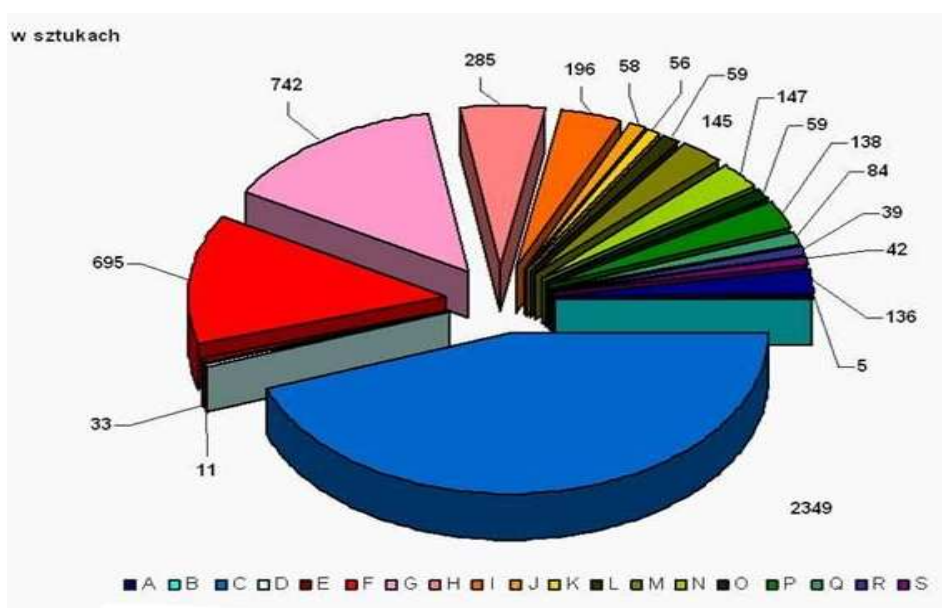
Wykres 34 Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw

Źródło: GUS

Likwidacją miejsc pracy dotknięte było w największym stopniu przetwórstwo przemysłowe (sekcja C), handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (sekcja G) oraz budownictwo (sekcja F). Szczegółowy podział zlikwidowanych miejsc pracy w województwie zachodniopomorskim (według sekcji PKD) przedstawia poniższy wykres.

Wykres 35 Liczba zlikwidowanych miejsc pracy według sekcji PKD w województwie zachodniopomorskim przeciętnie w 2009 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Przemysł pozostawał jednak sektorem o najwyższym poziomie zatrudnienia w regionie. W 2009 roku zatrudniał blisko 94 tys. mieszkańców regionu (o ponad 9 tys. mniej niż rok wcześniej), wysokim poziomem zatrudnienia charakteryzowało się zwłaszcza przetwórstwo przemysłowe (82,6 tys. pracowników w roku 2009 i 91,7 tys. w roku 2008). Zwiększenie zatrudnienia nastąpiło ponadto w administracji publicznej, budownictwie, rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie, w działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją, a także w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej. W roku 2009 przedsiębiorstwa w województwie utworzyły przeciętnie 415 wolnych miejsc pracy, głównie w sektorze prywatnym (319 miejsc

wobec 96 w sektorze publicznym). Wolne miejsca pracy oferowały przede wszystkim małe przedsiębiorstwa (przeciętnie 183), w dalszej kolejności średnie (117) oraz duże (115 miejsc). W porównaniu do roku 2008 liczba wolnych nowo utworzonych miejsc pracy zmniejszyła się o 202 (z 617), w sektorze publicznym ze 129, w prywatnym - z 488. Małe przedsiębiorstwa w 2008 roku utworzyły 190 nowych wolnych miejsc pracy, średnie 241, duże 187. Najwięcej nowych wolnych miejsc pracy powstało w budownictwie (50), handlu i naprawie pojazdów samochodowych (27), zakwaterowaniu i gastronomii (23) oraz w sekcji działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (14). Na koniec grudnia 2010 roku w województwie zachodniopomorskim było ponad 2,3 tys. wolnych miejsc pracy, z czego 77,3% oferował sektor prywatny, a pozostałe 22,3% sektor publiczny. Na koniec 2010 roku w rejestrach urzędów pracy na obszarze województwa zachodniopomorskiego pozostawały 109 964 osoby poza zatrudnieniem, co w stosunku do analogicznego okresu 2009 roku oznacza przyrost bezrobocia o 3,8% (28,3% w 2009 roku w porównaniu do 2008 roku). W skali roku poprawę na zachodniopomorskim rynku pracy obserwowano jedynie w okresie marzec – sierpień 2010, gdzie w stosunku do pozostałych miesięcy notowano niewielkie spadki w liczbie bezrobotnych oraz mniejszą liczbę rejestracji osób bezrobotnych (prace sezonowe). Zauważalną poprawę odnotowano w liczbie wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, którymi dysponowały Urzędy Pracy.

W 2010 roku zarejestrowano 53 430 ofert zatrudnienia tj. ponad 7 tys. więcej niż w 2009 roku. Ponadto mniejsza niż przed rokiem liczba zakładów pracy zdecydowała się na redukcję etatów. W 2010 roku zwolnień grupowych dokonano w 92 z nich (1 003 osoby) wobec 133 zakładów (1 932 osoby) w roku poprzednim. Według danych GUS w 2010 roku przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie zachodniopomorskim wyniosło 160,4 tys. osób wobec 158,9 tys. osób w 2009 roku, a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw 771,74 EUR (3 059,96 zł) wobec 751,42 EUR (2 979,41 zł), w roku poprzednim.

W świetle powyższych danych, nie sposób nie zauważyć udziału RPO WZ w tworzeniu nowych miejsc pracy w województwie i wspieraniu w tej kwestii gospodarki narodowej. Z aktualnego stanu realizacji wskaźnika *Liczba utworzonych miejsc pracy w sektorze przedsiębiorstw* wynika, że w aktualnym okresie sprawozdawczym utworzonych zostało 247,51 miejsc pracy, w tym 24 na obszarach wiejskich. Z szacunków wynika, że do 2015 roku utworzonych zostanie 2 015,58 miejsc pracy, w tym 585,28 na obszarach wiejskich, co ilościowo znacznie przekroczy wcześniejsze założenia i niezaprzeczalnie przyczyni się do rozwoju pozytywnego trendu- wzrostu zatrudnienia w regionie.

Sektor B&RT

Wzrost gospodarczy i społeczny regionu w dużej mierze uzależniony jest od poziomu i rozwoju działalności badawczo-naukowej, jak również od wykorzystywania jej wyników jako siły napędzającej gospodarkę. Obecnie Województwo Zachodniopomorskie stoi przed wyzwaniem, jakim jest zwiększenie konkurencyjności oraz innowacyjności gospodarki. Niestety, ogólne statystyki dotyczące nauki i techniki nie napawają optymizmem, w skali kraju udział nakładów na badania i rozwój jest stosunkowo niski i od kilku lat utrzymuje się praktycznie na tym samym poziomie. Podobnie jest w skali regionu. W roku 2007 relacja nakładów na działalność badawczo-rozwojową do PKB w Województwie Zachodniopomorskim ukształtowała się na poziomie 0,17% i do roku 2010 wzrosła zaledwie o 0,07%, co w aktualnym okresie sprawozdawczym dało regionowi 12. pozycję w kraju. Ze względu na członkostwo w Unii Europejskiej wielkość środków

przeznaczanych na działalność badawczo-rozwojową ma istotne znaczenie i z tego stanu rzeczy wynika konieczność dostosowywania i realizowania polityki naukowej i gospodarczej do wymogów polityki unijnej w tym zakresie. Znaczenie nakładów w sektorze badań i rozwoju pod względem ekonomicznym zależy w głównej mierze od struktury ich finansowania i wydatkowania. Ważny jest zatem fakt, w jakim zakresie tworzenie postępu naukowo-technologicznego finansowane jest przez podmioty gospodarcze, a w jakim z pozostałych środków. Jak wynika z danych przedstawianych przez GUS, udział podmiotów gospodarczych w finansowaniu nakładów na B+R w województwie Zachodniopomorskim, w aktualnym okresie sprawozdawczym wyniósł zaledwie 0,03%. Niski udział przedsiębiorstw w finansowaniu prac badawczo-rozwojowych w Polsce, tłumaczony może być w pewnym sensie brakiem zainteresowania lub brakiem środków finansowych z ich strony, jak również brakiem kooperacji pomiędzy ośrodkami badawczymi a światem przedsiębiorców.

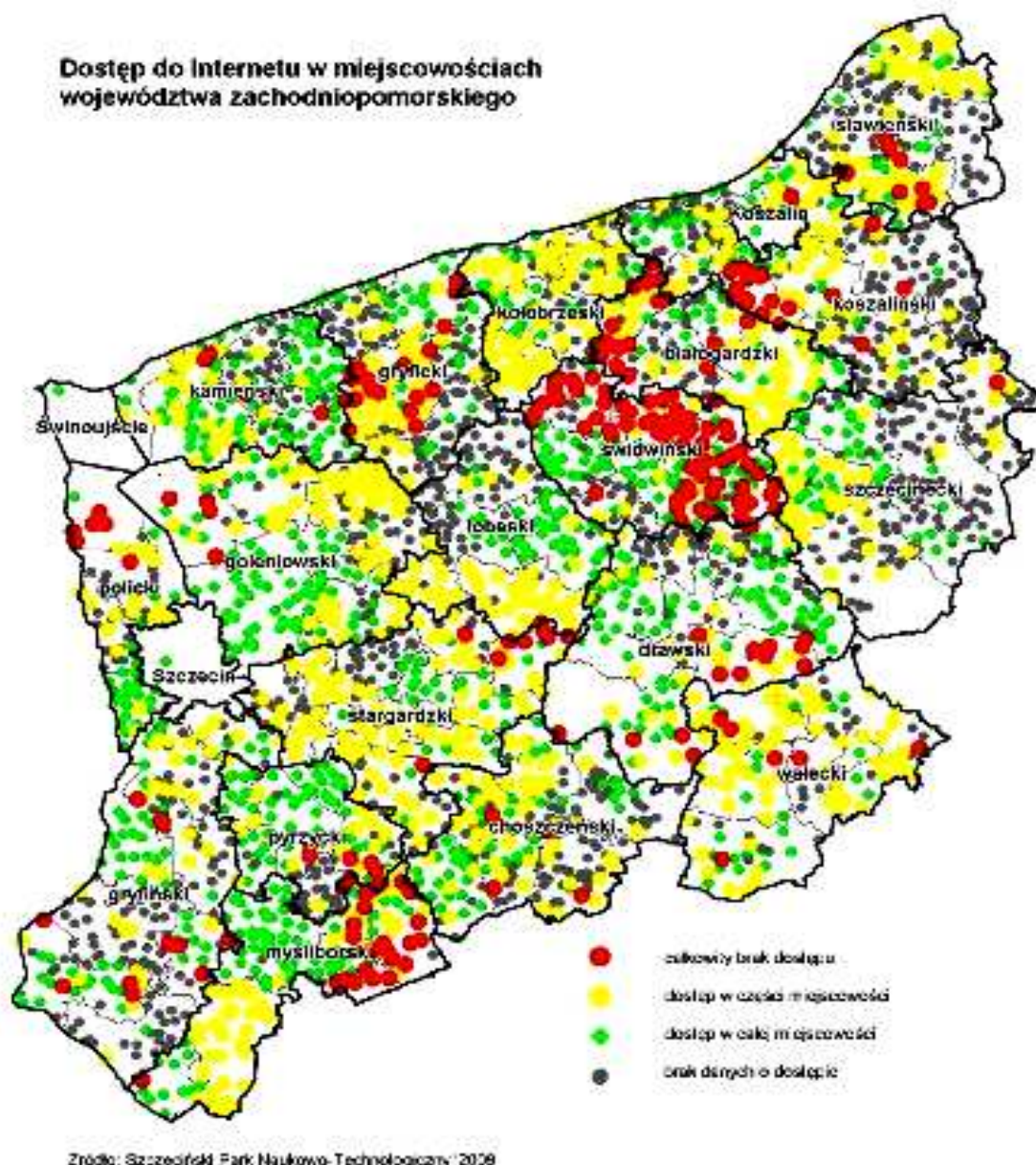
Z zakontraktowanych umów wynika, że realizacja wskaźnika *Liczba projektów współpracy pomiędzy instytucjami produkcyjnymi a badawczymi* zdecydowanie przekroczy wartość docelową, określoną na poziomie 4 projektów. Z szacunków wynika, że w roku kolejnym (2011), z zakresu współpracy między instytucjami produkcyjnymi a badawczymi, zrealizowane zostaną aż 22 projekty co świadczy o ogromnym wkładzie RPO WZ w poprawę ogólnej sytuacji w sektorze B+R. Do 2015 roku zrealizowanych zostanie 7 projektów z zakresu działalności badawczo-rozwojowej.

Z danych Banku Danych Lokalnych GUS wynika, że w 2009 roku liczba pracowników działalności badawczo-rozwojowej w województwie zachodniopomorskim wynosiła 2,4 osoby na 1000 aktywnych zawodowo, przy średniej krajowej wynoszącej 3,5 a procent osób zatrudnionych w województwie zachodniopomorskim w działalności badawczo-rozwojowej na przełomie 2007-2010 r. sukcesywnie maleje i wynosił odpowiednio 3,2% w 2007 r., 3,1% w 2008 r., 2,4% w 2009 r., i 2,1% w 2010 r. Tymczasem z szacowanej realizacji wskaźnika *Liczba utworzonych miejsc pracy w zakresie B&RT* osi priorytetowej 1 *Gospodarka-Innowacje-Technologie* RPO WZ wynika, że liczba faktycznie utworzonych miejsc pracy w zakresie B&RT do 2015 roku ponad trzykrotnie przewyższy założenia i być może pomoże odwrócić negatywny trend.

Społeczeństwo informacyjne

Na terenie województwa zachodniopomorskiego istnieją „białe plamy” w dostępie do Internetu. Jak wskazuje poniższa mapa, wschodnie i południowe miejscowości oznaczone kolorem czerwonym są pozbawione dostępu do Internetu.

Mapa 6 Dostęp do Internetu w miejscowościach województwa zachodniopomorskiego

Jednocześnie Województwo Zachodniopomorskie charakteryzuje się rosnącą dynamiką w zakresie liczby gospodarstw domowych wyposażonych w komputer osobisty z dostępem do Internetu. W 2009 roku wyniósł on 55,3% i był powyżej średniej krajowej. Prognozy na dalsze lata zakładają systematyczny wzrost wskaźnika w regionie. Na poprawę w dostępie do Internetu oraz wzrost liczby gospodarstw domowych wyposażonych w komputer osobisty z dostępem do Internetu i udziału szkół wyposażonych w komputer ma wpływ coraz lepsza realizacja III osi priorytetowej nastawionej na rozwój zarówno infrastruktury, jak i usług dla mieszkańców regionu. Realizacja projektów wspartych z RPO WZ w 2010 roku i w kolejnych latach pozwoli na zmniejszenie liczby miejscowości, w których nie ma dostępu do Internetu oraz na zwiększenie potencjału e-rozwoju oraz realizację celów Strategii Lizbońskiej. Ponadto, dzięki realizacji projektów w VII osi priorytetowej zwiększy się stopień znajomości i wykorzystania technologii informacyjnych wśród uczniów województwa.

Region zachodniopomorski jest regionem turystycznym o ograniczonej dostępności komunikacyjnej i czasowej. Region jest liderem w świadczeniu usług turystycznych oraz liczbie miejsc noclegowych w Polsce. Projekty wsparte z RPO WZ w ramach V i VI osi priorytetowej zwiększają atrakcyjność turystyczną regionu poprzez utworzenie nowych lub zmodernizowanie istniejących obiektów turystycznych. Wsparcie rozbudowy i modernizacji regionalnej infrastruktury transportowej ma decydujące znaczenie dla włączenia województwa zachodniopomorskiego w procesy rozwojowe kraju. Jej obecny stan jest niewystarczający i wykazuje znaczne dysproporcje przestrzenne. Województwo Zachodniopomorskie jest 5 województwem w Polsce pod względem wielkości obszaru, a zajmuje odległe – 13 miejsce pod względem długości dróg publicznych ogółem na terenie województw.

Poniższe zestawienie przedstawia długości dróg publicznych województwa zachodniopomorskiego wg stanu na 31 grudnia 2009 r.

Tabela 8 długości dróg publicznych województwa zachodniopomorskiego wg stanu na 31 grudnia 2009 r.

Wyszczególnienie	Drogi ogółem [w km]				
	Razem	Krajowe	Wojew.	Powiat.	Gminne
POLSKA	384 830,0	18 578,7	28 465,8	126 599,2	211 186,3
Województwo Zachodniopomorskie w tym:	18 240,4	1 141,4	2 114,9	7 872,5	7 111,6
o twardej nawierzchni	13 565,9	1 141,4	2 114,9	7 182,4	3 127,2
miejskie o twardej nawierzchni	2 865,4	259,8	290,7	797,5	1 517,4
zamiejskie o twardej nawierzchni	10 700,5	881,6	1 824,2	6 384,9	1 609,8
o twardej nawierzchni ulepszonej	12 259,7	1 141,4	2 113,9	6 702,9	2 301,5
miejskie o twardej nawierzchni ulepszonej	2 780,2	259,8	290,7	781,1	1 448,6
zamiejskie o twardej nawierzchni ulepszonej	9 479,5	881,6	1 823,2	5 921,8	852,9
o twardej nawierzchni nie ulepszonej	1 306,2		1,0	479,5	825,7
miejskie o twardej nawierzchni nie ulepszonej	85,2			16,4	68,8
zamiejskie o twardej nawierzchni nie ulepszonej	1 221,0		1,0	463,1	756,9
o gruntowej nawierzchni	4 674,5			690,1	3 984,4

Źródło: Transport - wyniki działalności w 2009 r., GUS

W związku z powyższym RPO WZ wspiera realizację projektów z zakresu infrastruktury drogowej przede wszystkim gminnych i wojewódzkich. W ramach Programu rozpoczęły się inwestycje w zakresie dróg gminnych i wojewódzkich, które wpłyną na poprawę dostępności komunikacyjnej, skrócenie czasu

przejazdu. Ponadto, RPO WZ wspiera rozwój alternatywnych środków transportu do transportu samochodowego – kolei, co ma również wpływ na poprawę dostępności regionu.

Środowisko

Ocena stanu środowiska na terenie województwa zachodniopomorskiego potwierdza wnioski z poprzednich lat o postępującej poprawie jego jakości. Jednakże nadal są potrzebne działania, które będą stymulowały tą poprawę. IZ RPO WZ zauważając potrzebę, tak wykorzystuje dostępne w ramach Programu środki, aby jakość środowiska naturalnego w regionie była na najwyższym poziomie i nie odstawała od innych regionów w kraju i Europie.

Województwo charakteryzuje się średnim stopniem zanieczyszczenia powietrza. W 2009 r. zajmowało 10 miejsce w kraju wśród województw o największej emisji zanieczyszczeń gazowych oraz 8 ze względu na emisję zanieczyszczeń pyłowych. W 2009 roku w województwie zachodniopomorskim emisja zanieczyszczeń pyłowych powietrza wyniosła 163,73 kg/km² i była niższa w stosunku do średniej krajowej, która osiągnęła poziom 197,33 kg/km². Podobna tendencja wystąpiła w przypadku emisji dwutlenków siarki (706,10 kg/km² dla województwa; 1 511,37 kg/km² Średnia dla Polski) i tlenków azotu (odpowiednio 607,68 kg/km² i 1 032,98 kg/km²).

Na obszarze województwa zachodniopomorskiego występuje zróżnicowanie pod względem ilości wytwarzanych odpadów. Najwięcej z nich powstaje w zachodniej (uprzemysłowionej) części województwa. W latach 2008 – 2009 z tego terenu pochodziło 87% wszystkich odpadów. Źródłem odpadów wytwarzanych na terenie województwa jest przemysł chemiczny, energetyczny, cukrowniczy, gospodarka komunalna oraz budownictwo drogowe. W 2010 roku wskaźnik pn. *Odpady komunalne zebrane na 1 mieszkańca* w województwie zachodniopomorskim wyniósł 318,45 kg, podczas gdy średnia krajowa była niższa i osiągnęła poziom 263,41 kg. Na obszarze województwa udział odpadów poddanych odzyskowi w ogólnej ilości odpadów wytworzonych w 2010 r. wyniósł 48,10%, natomiast w Polsce 73,40%. Projekty, które będą realizowane ze środków RPO WZ przyczynią się do zmniejszenia dysproporcji w tym zakresie.

Województwo zachodniopomorskie, ze względu na swój turystyczny charakter wymaga szczególnej ochrony i poprawy jakości wód. W 2009 r. na terenie województwa do wód powierzchniowych odprowadzono 179,991 hm³ ścieków komunalnych i przemysłowych, z czego 94% kierowana była do oczyszczalni. W tym samym roku wzrosła liczba ludności korzystającej z oczyszczalni. Ponadto na terenie województwa systematycznie wzrasta długość sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, ale nadal istnieje znacząca rozbieżność między długością obydwu sieci, szczególnie na obszarach wiejskich. Województwo posiada jedną z najkrótszych sieci wodociągowych w Polsce, jej łączna długość wynosiła w 2009 r. 8 941 km (w porównaniu do 2008 r. wartość wzrosła o 234 km), co nadal stawia region na 14 miejscu. Sytuacja ta wpływa na ilość osób mających dostęp do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej:

- z kanalizacji korzysta 1 261 430 mieszkańców województwa zachodniopomorskiego, w tym na wsi 210 460 osób, co jest na dużo niższym poziomie w stosunku do średniej krajowej, która wynosi 23 474 450 osób, w tym dla obszarów wiejskich 3 503 200 osób,

- z wodociągów korzysta 1 580 360 mieszkańców województwa zachodniopomorskiego, w tym na wsi 453 430 osób, co jest na dużo niższym poziomie w stosunku do średniej krajowej, która wynosi 33 296 690 osób, w tym dla obszarów wiejskich 11 126 230 osób.

Istotny dla poprawy warunków życia ludności oraz stanu środowiska jest rozwój i modernizacja sieci wodociągowo-kanalizacyjnej, zapewnienie dostępu do wody dla celów bytowych i przemysłowych, jak również budowa i unowocześnienie instalacji oczyszczania ścieków. Zatem projekty, które są i będą realizowane ze środków RPO WZ przyczynią się do zwiększenia dostępności do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej w województwie, w tym na obszarach wiejskich. Pozwoli to na zmniejszenie dysproporcji między regionem a krajem.

Podsumowując: działania prowadzone w zakresie infrastruktury ochrony środowiska w 2010 r. w ramach RPO WZ były kontynuacją działań z lat poprzednich (więcej informacji na ten temat znajduje się w punkcie 3.4 niniejszego sprawozdania). Poprzez projekty realizowane w ramach 4 osi priorytetowej nastąpi dalsza poprawa stanu środowiska w regionie: m.in. zostanie uporządkowany system gospodarki odpadami a także nastąpi poprawa gospodarki wodnościekowej. Ponadto na 2011 rok zostały zaplanowane konkursy dotyczące energii odnawialnej oraz ochrony powietrza.

Odniesienia wskaźników poszczególnych osi do analizy SWOT województwa.

Analiza SWOT województwa zachodniopomorskiego została podzielona na trzy kategorie:

- Konkurencyjność gospodarki;
- Społeczeństwo;
- Zróżnicowanie przestrzeni oraz środowisko.

Każdy z ww. obszarów realizowany jest przez poszczególne osie priorytetowe RPO WZ, a wskaźniki produktu i rezultatu określone na poziomie każdej z osi priorytetowej zostały tak skonstruowane, aby w pełni wykorzystać szanse województwa i wpływać na redukcję słabych stron oraz ograniczyć zidentyfikowane zagrożenia. Ważne jest, i taka też była idea autorów wskaźników realizowanych przez RPO WZ, aby ich realizacja spowodowała, że to co kiedyś było słabą stroną województwa dziś, bądź w perspektywie przyszłych okresów stało się stroną mocną.

Sytuację tą najlepiej obrazuje analiza SWOT województwa odnosząca się do konkurencyjności gospodarki regionu. Słabą stroną województwa były niskie nakłady na działalność badawczo-rozwojową, dlatego w ramach RPO WZ założono, że do 2015 zostanie zrealizowanych 7 projektów, co w pełni odpowiada liczbie projektów zakontraktowanych (wskaźnik *Liczba projektów z zakresu B&RT*). Ponadto projekty te wpływają również na ograniczanie innych słabych stron, wskazanych w SWOT, dotyczących niskiego poziomu wykorzystania wiedzy w rozwoju gospodarczym, niedostatecznie rozwiniętej struktury otoczenia biznesu oraz braku sieciowej współpracy jednostek otoczenia biznesu. Przeciwdziałają także zagrożeniu zidentyfikowanemu, jako bariery w rozwoju sektora MSP w związku z dostępem do nowoczesnych technologii, kapitału i wysokiej klasy specjalistów. Wsparte proinnowacyjne instytucje otoczenia biznesu oraz uczelnie wyższe sprzyjają przedsiębiorczości oraz wpływają na tworzenie korzystnych warunków dla rozwoju sektora MSP, w tym inwestowania w innowacje i nowe technologie. Dodatkowo projekty z zakresu inwestycji MSP w nowe technologie (poddziałanie 1.1.3) przyczyniają się do realizacji wskaźnika: Liczba projektów współpracy pomiędzy instytucjami produkcyjnymi a badawczymi (w 2010 r. zmodyfikowano system oceny

projektów pod kątem wyłaniania właśnie takich projektów – więcej w pkt 2.1.6.1 w części dot. kryteriów wyboru projektów), który również świadczy o niwelowaniu ww. słabych stron regionu.

Zagrożeniem, wskazanym w analizie SWOT województwa, była także słaba dostępność do źródeł finansowania inwestycji przedsiębiorstw. Województwo skutecznie stara się przeciwstawić temu zagrożeniu, czego dowodem jest dynamiczna realizacja Inicjatywy JEREMIE. W ramach tej inicjatywy w 2010 r. wsparcie otrzymało sześć instytucji otoczenia biznesu: trzy fundusze pożyczkowe i trzy fundusze poręczeniowe a do roku 2015 wspartych ma być 15 tego typu instytucji. Realizacja tych celów skutecznie przekłada się na zmniejszenie bariery związanej z finansowaniem i rozwojem sektora MSP w województwie. Trzeba nadmienić, że niwelacja tej bariery odbywa się nie tylko przez bezpośrednie wsparcie typu dotacyjnego, ale przez szereg możliwych form wsparcia: pożyczki, poręczenia, a do roku 2015 możliwe wsparcie typu *equity* czy *mezzanine*.

Podejmowane działania w zakresie ww. kierunków wsparcia są jednocześnie wykorzystaniem lub wzmocnieniem szans, o których mowa w analizie SWOT. W szczególności dotyczy to możliwości pozyskania kapitałów i technologii oraz rozwoju zasobów ludzkich w ramach współpracy międzynarodowej (w tym euroregionalnej), oraz budowy systemu wsparcia dla MSP ze szczególnym uwzględnieniem technologii innowacyjnych, do czego może przyczynić się realizacja 7 projektów, o których mowa powyżej.

Jako słabą stronę wskazano w SWOT również brak skutecznych środków i mechanizmów wsparcia rewitalizacji i restrukturyzacji zabudowy mieszkaniowej, przemysłowej. RPO WZ angażuje się w niwelowanie tej słabości poprzez wdrażanie Inicjatywy JESSICA oraz rozpoczęcie procedury dotacyjnej, która w roku sprawozdawczym objęła nabór i ocenę Lokalnych Planów Rewitalizacji (więcej o Inicjatywie i dotacjach w pkt 2.1.6.5 oraz w pkt 3 – os 5 i 6). Pierwsze wartości wskaźników dotyczących rewitalizacji, założonych w ramach osi 5 i 6, spodziewane są w kolejnym okresie sprawozdawczym.

Niewątpliwie mocną stroną województwa w kontekście konkurencyjności gospodarki jest dodatnie tempo przyrostu podmiotów gospodarczych oraz duża aktywność gospodarcza mierzona liczbą spółek prawa handlowego oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Według stanu na koniec roku 2010 w województwie zachodniopomorskim zarejestrowanych było 213 448 podmiotów prywatnych. Oznacza to, że w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego ilość podmiotów gospodarczych w województwie zachodniopomorskim wzrosła o 2,5% (dla Polski wskaźnik ten wynosi ok. 4%). Na uwagę zasługuje fakt, że w ogólnej liczbie zachodniopomorskich przedsiębiorstw 170 334 to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Stanowią one blisko 80% ogółu podmiotów prywatnych i z roku na rok ich liczba rośnie z dynamiką 102,2. Liczba spółek prawa handlowego w województwie zachodniopomorskim na koniec okresu sprawozdawczego wyniosła 13 884 sztuk, co daje względny przyrost w porównaniu z rokiem 2009 na poziomie 4,9%. Liczba podmiotów województwa zachodniopomorskiego stanowiła 5,6% ogółem zarejestrowanych w kraju. Na 10 tys. ludności przypadało 1301 firm (w kraju 1021). Wskaźnik określający liczbę podmiotów na 10 tys. ludności jest wyższy od średniej krajowej i pozytywnie świadczy o poziomie przedsiębiorczości.

Sytuację dotyczącą ilości wzrostu podmiotów gospodarczych w województwie i ich dynamiki należy ocenić pozytywnie. Na ten pozytywny trend niewątpliwie wpływ ma realizacja RPO WZ. W ramach pierwszej osi priorytetowej - działania 1.1 *Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez inwestycje* wspartych zostało 505 przedsiębiorstw. Liczba ta, nie uwzględnia przedsiębiorstw, które otrzymały wsparcie w postaci

pożyczek, poręczeń w ramach realizowanej w województwie Inicjatywy JEREMIE. Inicjatywa JEREMIE została szczegółowo opisana w pkt 2.1.6.5 sprawozdania. Przewaga firm jednoosobowych wskazana podczas tworzenia analizy SWOT dla województwa, jako słaba strona, dziś, z perspektywy czasu nabiera nowego znaczenia. Sektor mikro, małych i średnich przedsiębiorstw z których ponad 90% to mikrofirmy, a w nich przewaga jednoosobowych działalności gospodarczych to trzon i podstawa rozwoju gospodarczego.

Spółeczeństwo to drugi obszar ujęty w analizie SWOT województwa zachodniopomorskiego. Słabe strony wskazane w analizie w dużej mierze odnoszą się do rynku pracy, aktywności i mobilności zawodowej oraz kwalifikacji osób poszukujących pracy. Obszary te, to przede wszystkim domena Europejskiego Funduszu Społecznego (POKL) i inwestycji w kapitał ludzki. RPO WZ wpływa natomiast na niwelowanie takich słabości jak: duży udział zdekapitalizowanej zabudowy mieszkaniowej o niskim standardzie oraz przestrzeni publicznej o niskiej jakości – działania rewitalizacyjne w RPO WZ (oś 5 i 6), zastój w rozwoju kultury – projekty z zakresu inwestycji w obiekty kulturalne (wskaźniki osi 5 i 6), niski poziom opieki zdrowotnej – projekty dotyczące modernizacji szpitali i zakupu sprzętu medycznego (wskaźniki osi 7), niewystarczająca dostępność specjalistycznych usług medycznych – zakupy sprzętu specjalistycznego w ramach projektów w osi 7, niewystarczające działania w sferze kultury fizycznej, wynikające z braku odpowiedniej infrastruktury sportowej – inwestycje w infrastrukturę sportową, które odzwierciedla wskaźnik *Liczba projektów z zakresu infrastruktury sportowej* również w osi 7.

Analiza SWOT tego obszaru pokazuje także słabe strony województwa: wysoki wskaźnik poziomu bezrobocia, a co za tym idzie nasilająca się migracja za pracą poza granice regionu. Projekty realizowane w ramach RPO WZ starają się skutecznie przeciwdziałać temu negatywnemu zjawisku. Przedstawiają to wskaźniki pokazujące liczbę nowych miejsc pracy, które zostały utworzone dzięki realizowanym projektom dofinansowanym z RPO WZ. W ramach wszystkich osi priorytetowych RPO WZ do końca okresu sprawozdawczego stworzono 252 miejsca pracy, szacunek natomiast pokazuje, że liczba miejsc pracy w 2015 roku będzie wynosiła 2308.

Ostatni obszar uwzględniony w analizie SWOT województwa dotyczy zróżnicowania przestrzeni oraz środowiska. Zidentyfikowane w nim słabe strony są ograniczane dzięki środkom osi 2 i 4 RPO WZ. Projekty realizowane w ramach osi 2 niwelują słabą jakość dróg i połączeń transportowych wewnątrz województwa oraz brak obwodnic wokół większości miast województwa wpływający na uciążliwość ruchu tranzytowego przebiegającego przez ich centra a także częściowo odpowiadają na problem złego stanu sieci gazowych i elektrycznych (obecnie szacowany wskaźnik *Liczba projektów z zakresu infrastruktury energetycznej na poziomie 1*, jednak w kolejnym okresie sprawozdawczym spodziewany jest jego wzrost, o czym mowa w pkt 3 sprawozdania – oś 2). Z kolei projekty w ramach osi 4 w dużej mierze odpowiadają na problemy dotyczące gospodarki wodnościekowej i gospodarki odpadami, o czym świadczy wysoki poziom szacowanej realizacji wskaźników w tym obszarze.

Rozwój gospodarczy województwa zachodniopomorskiego oparty jest przede wszystkim na dostępie do różnorodnych form transportu. Transport morski, transport kolejowy oraz liczne projekty dróg, czynią to województwo atrakcyjnym miejscem dla inwestorów. Na terenie tym krzyżują się połączenia między Europą Południową i Zachodnią z krajami nadbałtyckimi.

Atutem województwa zachodniopomorskiego jest bezpośredni dostęp do morza, dobrze przygotowane zaplecze portowe z terminalami pasażerskimi, kontenerowymi i przeładunkowymi. Port morski w Szczecinie

posiada spośród wszystkich portów morskich w kraju najdłuższe nabrzeża przeładunkowe, mierzące ponad 14 km. Należący do sieci TEN-T, pasażerski i towarowy port lotniczy - Szczecin-Goleniów, bliskość rynków zachodnich to kolejne atuty regionu, dzięki którym rozwija się przemysł, usługi - również te związane z gospodarką morską – logistyka i rybactwo. Mimo dużych możliwości rozwoju transportu w regionie i nakładów na ten cel z RPO WZ, ciągle odczuwalne są słabe strony wskazane w SWOT, przede wszystkim dotyczące niedostatecznego połączenia Szczecina i Koszalina z resztą kraju a także małej dostępności komunikacyjnej wschodniej części województwa.

Jako słabą stronę zidentyfikowano również występowanie deficytów w wyposażeniu w infrastrukturę informatyczno-telekomunikacyjną i techniczną, szczególnie na obszarach wiejskich, na co RPO WZ idealnie odpowiada projektami realizowanymi w ramach osi 3. O istotnym ich wpływie na niwelowanie tej słabości świadczy przede wszystkim wysoka wartość szacowanych wskaźników *Długość sieci Internetu szerokopasmowego* oraz *Liczba osób, które uzyskały dostęp do szerokopasmowego Internetu*.

Wskaźniki RPO WZ, szczegółowo zostały omówione w pkt 3 sprawozdania. Powyższa analiza ma na celu powiązanie ich z obszarami wskazanymi w analizie SWOT oraz dokonania przekrojowego przeglądu wpływu RPO WZ na sytuację województwa.

VII Wnioski dla dalszej realizacji PO, w tym dotyczące planowanych realokacji oraz podziału środków Krajowej Rezerwy Wykonania i dostosowania technicznego

Konkursy z lat 2009 i 2010 cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem, gdzie często popyt przewyższał dostępną podaż środków z EFRR kilkakrotnie, szczególnie w zakresie pierwszej osi priorytetowej i bezpośredniego wsparcia przedsiębiorców. W związku z tym, wsparcie na inwestycje i innowacje to dziedziny, które w efektywny sposób przyczynią się do realizacji celów lizbońskich i wzrostu konkurencyjności gospodarki w regionie. Również konsultacje społeczne i nabór do Indykatywnej Listy Projektów Indywidualnych cieszyły się olbrzymim zainteresowaniem wśród potencjalnych beneficjentów, w związku z tym, w 2010 r. nastąpiło ponaddwukrotne rozszerzenie listy. Wskazane jest, żeby w roku 2011 prowadzić szczegółowy monitoring projektów indywidualnych i mobilizować beneficjentów do wnioskowania o wypłatę środków.

Comiesięczne statystyki porównawcze 16 RPO poczynawszy od końca 2009 r., kiedy to ustalono kryteria podziału środków z KRW wskazują, że województwo zachodniopomorskie sukcesywnie na tle kraju traciło pozycję dotyczącą płatności (zaakceptowanych wniosków o płatność) jako % alokacji EFRR w ramach Programu. Na koniec 2009 r. nasz region zajmował 9 miejsce (10,53 % ze średnią 7,99 %), podczas gdy na koniec 2010 roku- miejsce 13 (22,6 % ze średnią 27 %), Należy zatem w roku 2011 zwiększyć skalę szkoleniową dla beneficjentów rozliczających projekty z RPO WZ, uprościć procedury aplikowania o płatność i w większym stopniu monitorować wypłacane zaliczki, by nie dopuścić do sytuacji z końca roku 2010, kiedy to w ok. 60 przypadkach beneficjenci nie rozliczyli w terminie wniosku o zaliczkę bądź jej nie wykorzystali.

Ponadto, w roku 2011 Województwo powinno skupić się przede wszystkim na realizacji trzeciej i czwartej osi, gdzie kontraktacja i wydatkowanie środków są zbędnie niskie. Z uwagi na niskie zainteresowanie konkursami w ramach osi czwartej należy skoncentrować się na analizie uproszczeń warunków konkursowych i prowadzić szeroką akcję informacyjną w powiązaniu z konsultacjami społecznymi.

Ważną sferą działań, na które środki z RPO WZ są niewystarczające to drogi wojewódzkie oraz lotniska regionalne. Zła jakość dróg wojewódzkich utrudnia wykształcenie wspólnego rynku inwestycyjnego. Co więcej, region koszaliński jest najgorzej w Polsce dostępny czasowo – ma najdalej do lotniska, autostrady czy szybkiej kolei. Stąd Województwo chciałoby wspierać drogi wojewódzkie oraz rozpocząć realizację I etapu budowy lotniska pod Koszalinem, co podkreśli atrakcyjność turystyczną regionu.

Ważnym zadaniem dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego jest także zagospodarowanie terenów postoczniovych i w tym celu region kontynuuje starania o uzyskanie dodatkowych środków z dostosowania technicznego, by zagospodarować potencjał techniczny i ludzki i aktywizować gospodarczo tereny postoczniove.

Informacja dotycząca planowanych realokacji oraz podziału środków z KRW i DT została przedstawiona w punkcie 2.1.6.4 niniejszego sprawozdania. IZ RPO WZ na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania nie planowała innych realokacji środków w ramach RPO WZ.

2.1.6.3 Rekomendacje KE

Rekomendacje KE przedłożone do sprawozdania rocznego na 2009 r (do stosowania w kolejnych raportach)

1) Raport powinien być zwięzły i rzeczowy oraz stosować należy pełne nazwy osi/działów/poddziałów

IZ RPO WZ zastosowała się do rekomendacji. Jednakże ilość obszarów opisywana w sprawozdaniu oraz omawianie wybranych priorytetów z podziałem na działania powoduje często dublowanie informacji w wielu miejscach raportu.

2) Strategiczność nowych projektów na Indyktywnej liście projektów indywidualnych

IZ RPO WZ w punkcie 2.1.6.2 *Postęp finansowy i rzeczowy* podpunkt *III Projekty indywidualne* niniejszego sprawozdania przedstawiała strategiczność poszczególnych projektów, o które Indyktywna Lista została rozszerzona w okresie sprawozdawczym.

Odpowiedź IZ RPO WZ na zalecenia KE z 8 lutego br. w następstwie dorocznego spotkania przeglądowego z 26 października 2010 r.

1) Wzmocnić znaczenie analizy jakościowej w kolejnych raportach, bazując na finansowych i fizycznych wskaźnikach

IZ RPO WZ stara się wzmocnić analizę jakościową programu. W ramach poszczególnych osi IZ RPO WZ przeprowadziła szczegółową analizę danych wraz z porównaniem wyników finansowych i rzeczowych. Dane zawarte są w punkcie 3 *Realizacja w podziale na priorytety* niniejszego sprawozdania.

2) Przygotowanie się do przeglądu śródkresowego, uwzględniając zalecenia KE i wskazówki dla KRW.

Na 2011 r. przewidziano śródkresowy przegląd programów operacyjnych, w tym także regionalnych programów operacyjnych. Mając na uwadze harmonogram przeglądu i renegotiacji programów

przedstawiony przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, IZ RPO WZ przygotowała się do wprowadzenia zmian w RPO WZ, związanych po części z podziałem środków przyznanych Województwu Zachodniopomorskiemu z Krajowej Rezerwy Wykonania i tzw. Dostosowania Technicznego. Przeprowadzono niezbędne konsultacje z MRR, a następnie przedłożono projekt zmian Programu do akceptacji Zachodniopomorskiego Komitetu Monitorującego. Po podjęciu przez ZKM uchwały w sprawie przyjęcia zmian RPO WZ 2007 – 2013, przedmiotowy projekt został przesłany do Komisji Europejskiej. Szczegółowy opis planowanych zmian w ramach renegocjacji opisany jest w rozdziałach niniejszego sprawozdania, m.in.: w punkcie 2.1.6.2 *Postęp finansowy i rzeczowy*, VI Analiza stopnia realizacji wskaźników określonych na poziomie programu oraz punkcie 3 *Realizacja w podziale na priorytety* w ramach opisu jakościowego poszczególnych osi priorytetowych.

3) Inwestycje w obszarze SI

Analiza postępu wdrażania programu obszarze SI znajduje się w punkcie 3 *Realizacja w podziale na priorytety* oraz się w punkcie 2.1.6.2 *Postęp finansowy i rzeczowy*, V *Rozkład projektów (Grupy docelowe)* niniejszego sprawozdania.

4) Inwestycje w energetykę zwłaszcza w OZE i efektywności energetycznej

Zadania inwestycyjne związane ze zintensyfikowaniem wykorzystania alternatywnych źródeł energii oraz podwyższeniem efektywności energetycznej, realizowane są w ramach dwóch osi priorytetowych, tj. osi 2 (działanie 2.2.) i osi 4 (działanie 4.1), co zostało przedstawione w rozdziale 3.2 oraz 3.4 sprawozdania.

W wyniku przeprowadzonych w 2010 roku naborów wniosków o dofinansowanie, zarówno dla osi 2 jak i dla osi 4 zostały zawarte dwie umowy (po jednej na działanie). Omówienie toku naboru w ujęciu ilości złożonych wniosków, zawartych umów, wielkości nakładów finansowych dotyczących ww. naborów, zawarte są w rozdziałach 2.1.6.2, 3.2.1 oraz 3.4.1.

Ze względu na niewielkie zainteresowanie wnioskodawców ogłoszonymi naborami, Instytucja Zarządzająca podjęła szczegółową analizę przyczyn względem zaistniałej sytuacji. Analiza problemów została zamieszczona w rozdziałach 3.2.2 i 3.4.2, natomiast zdiagnozowane czynniki, które mogły mieć znaczący wpływ na wynik przeprowadzonych naborów, zostały opisane w rozdziale 2.1.6.4.

Mając na uwadze rekomendacje Komisji (rozdział 2.1.6.3), a także wnikliwą analizę przyczyn, Instytucja Zarządzająca podjęła decyzję, aby w zakresie 2 osi priorytetowej (działanie 2.2.1) dokonać przesunięcia środków z inwestycji energetycznych na drogowe, co pozwoli w pełni zrealizować zakładane wskaźniki w odniesieniu do działań drogowych, a nawet przeprowadzić modernizację większej ilości kilometrów dróg wojewódzkich. Natomiast, w odniesieniu do 4 osi priorytetowej (działanie 4.1), w 2011 roku zostanie powtórnie przeprowadzony nabór wniosków, jednakże oparty na znacznie zliberalizowanych zasadach w stosunku do pierwszego naboru, dając tym samym wnioskodawcom szersze możliwości ubiegania się o środki. Planuje się rozszerzenie typu wnioskodawcy o wspólnoty mieszkaniowe, MSP i dużego przedsiębiorcę, niebędącego przedsiębiorstwem energetycznym, a także dopuszczenie możliwości aplikowania w ramach pomocy inwestycyjnej (sektorowej), de minimis oraz bez pomocy.

Ponadto, w II półroczu IZ RPO WZ rozważała przeznaczenie części środków w ramach Inicjatywy JESSICA na projekty związane z poprawą efektywności energetycznej i odnawialnymi źródłami energii. Zlecona

została firmie Fundeko S.C. ekspertyza, która miała stanowić podstawę podjęcia decyzji o finansowaniu tego typu projektów (rozdział 2.1.6.5).

Jednakże uwzględniając wyniki powyższej ekspertyzy, IZ nie podjęła decyzji o finansowaniu projektów w ramach Inicjatywy JESSICA.

5) Synergia między inwestycjami w regionalną sieć drogową a siecią międzynarodową i TEN-T

Decydujące znaczenie dla włączenia województwa zachodniopomorskiego w procesy rozwojowe kraju ma wsparcie rozbudowy i modernizacji regionalnej infrastruktury transportowej. Ważne dla regionu jest powiązanie transportowe Szczecina i Koszalina jako dwóch ośrodków o znaczeniu ponadregionalnym, ich skomunikowanie z regionem, a także stworzenie dogodnego układu dróg wzdłuż wybrzeża Bałtyku oraz zachodniej granicy państwa. Istniejące deficyty ograniczają rolę województwa jako partnera w rozwoju terenów przygranicznych i obsłudze aglomeracji Berlina oraz „pomostu” do państw Basenu Morza Bałtyckiego, Europy południowej i Rosji.

Dostęp do Morza Bałtyckiego, szlaku Odry oraz międzynarodowej sieci autostrad stanowią o komunikacyjnym znaczeniu regionu. W województwie zachodniopomorskim przecinają się międzynarodowe i krajowe szlaki transportowe w układzie północ-południe i wschód-zachód. Aglomeracja szczecińska jest węzłem, w którym krzyżują się drogowe powiązania komunikacyjne. W oparciu o nie dokonuje się tranzyt towarów pomiędzy południem Europy i krajami basenu Morza Bałtyckiego. Przez obszar województwa przebiegają 2 trasy europejskie: E65 i E28 (A-6 i 6).

Drogi wojewódzkie w większości wymagają modernizacji i przebudowy zarówno ze względu na zły stan nawierzchni, jak i parametry techniczne. Istotną poprawę przyniosło oddanie do użytku drogi krajowej S3 w nowym przebiegu i części zachodniego obejścia Szczecina.

Do grupy priorytetowych połączeń drogowych należy zaliczyć drogi poprawiające dostępność komunikacyjną do obszarów o walorach turystycznych i uzdrowiskowych, a szczególnie do pasa wybrzeża Morza Bałtyckiego, w tym drogi wojewódzkie nr 109 na odcinku Płoty – Trzebiatów, nr 102 na odcinku Międzyzdroje – Kołobrzeg, nr 107 na odcinku Dziwnówek – Parłówko oraz nr 203 na odcinku Koszalin– Postomino.

Droga wojewódzka nr 109 prowadzi do międzynarodowej trasy E-28. W aktualnym okresie sprawozdawczym, w ramach poddziałania 2.1.1 *Regionalna infrastruktura drogowa* zawarto umowę na realizację projektu pod nazwą *Budowa obejścia m. Trzebiatów - połączenie dróg wojewódzkich nr 103 i 109*. planowanym rozwiązaniem niniejszej inwestycji jest budowa drogi będącej łącznikiem pomiędzy drogą wojewódzką nr 103 i drogą wojewódzką nr 109 łączącą się z trasą europejską E-28. Przedmiotowa inwestycja poprawi zdecydowanie spójność komunikacyjną regionu oraz wpłynie na zmniejszenie ilości wypadków oraz kosztów w przewozach pasażerskich i towarowych. Budowa obejścia m. Trzebiatów stanowi kolejny etap kompleksowego rozwiązania problemów nadmorskiego układu komunikacyjnego dróg wojewódzkich poprzez modernizację drogi nr 102 i 103 prowadzącej ruch tranzytowy wzdłuż zachodnich wybrzeży Morza Bałtyckiego w kierunku bardzo atrakcyjnych miejscowości nadmorskich, a ponadto modernizację dróg wojewódzkich na kierunku północ – południe (drogi nr 107, 109 i 110) stanowiących połączenie sieci dróg krajowych poprzez drogę nr 6 (E-28) z turystycznymi miejscowościami na odcinku od Kołobrzegu aż do Międzyzdrojów.

Ponadto, istotne dla rozwoju sieci drogowej w regionie są drogi wojewódzkie nr 163 (Kołobrzeg – Wałcz) oraz droga nr 178, przebiegające przez województwo w osi północ – południe. Dotyczy to również dróg wojewódzkich nr 162 (Rościcino – Świdwin), nr 151 (Świdwin – Barlinek) oraz nr 156 (Lipiany – Barlinek).

Droga wojewódzka nr 163 jest jedną z najważniejszych i najbardziej obciążonych dróg wojewódzkich w zachodniopomorskim. Stanowi bardzo ważne połączenie na kierunku północ – południe, zwłaszcza w sezonie letnim, gdyż prowadzi ruch tranzytowy z południowej i centralnej Polski w kierunku atrakcyjnych miejscowości nadmorskich Środkowego Wybrzeża, przede wszystkim do Kołobrzegu. Droga łączy się pod Karlinem z europejską trasą E-28 (droga krajowa nr 6). W roku 2010, w ramach Priorytetu VIII *Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe*, Działanie: 8.2 *Drogi krajowe poza siecią TEN-T* Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, podpisano umowę na realizację projektu pod nazwą *Budowa obwodnicy m. Nowogard w ciągu drogi krajowej S6*. Przedmiotowa inwestycja obejmuje m.in. budowę obwodnicy Nowogardu w ciągu drogi krajowej nr 6, budowę 3 węzłów drogowych oraz budowę dróg wspomagających dla obsługi przylegających terenów. W ramach RPO WZ, w aktualnym okresie sprawozdawczym podpisano umowę na realizację inwestycji realizowanej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 163 łączącej się bezpośrednio z krajową S6 i E-28.

W ramach RPO WZ, w 2010 r. podpisano ponadto umowę na realizację projektu pod nazwą *Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 156 na odcinku Mostkowo – Barlinek* polegającego na przebudowie i wzmocnieniu tej drogi oraz zapewnieniu jej odpowiednich parametrów eksploatacyjnych. Ze względu na perspektywy wzrostu natężenia ruchu, w tym znacznej jego części jako tranzyt w głąb kraju i z powrotem, ważne jest stworzenie możliwości komunikacji, jakie stwarza realizacja przedmiotowego projektu. Jego lokalizacja oraz występowanie powiązań z lokalnym i ponadlokalnym układem transportowym stwarza dla regionu poważne możliwości rozwoju oraz powoduje, że jego rola i znaczenie w regionalnym, krajowym i międzynarodowym układzie komunikacyjnym będzie rosła. Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 156 na odc. Mostkowo-Barlinek stanowi kontynuację przebudowy drogi nr 156 na odc. Lipiany – Mostkowo, realizowanej w ramach ZPORR 2005. Droga stanowi powiązanie komunikacyjne z siecią dróg krajowych, przede wszystkim z drogą nr 3 i ekspresową S-3 (międzynarodowa europejska trasa E-65) realizowana po nowym przebiegu.

Kluczową rolę w układzie komunikacyjnym województwa odegra zachodnie obejście Szczecina łączące autostradę A6 (rejon Kołbaskowa) z zachodnimi i północnymi dzielnicami Szczecina i Polic, obejmujące przejście przez Odrę (Police – Świeta). Inwestycja ta poprawi dostępność komunikacyjną do Portu Lotniczego Szczecin-Goleniów.

Województwo zachodniopomorskie w pełni wykorzystuje swoje przygraniczne i nadmorskie położenie, zintegrowane są tu wszystkie rodzaje transportu. Poprzez utworzenie Środkowoeuropejskiego Korytarza Transportowego (CETC--ROUTE65) region włączony jest do europejskiego łańcucha logistyczno-transportowego. Rozwój osi Środkowoeuropejskiego Korytarza Transportowego CETC ma dla regionu bardzo duże znaczenie. Inicjatywa ta ma ułatwić efektywne kreowanie multimodalnych łańcuchów logistyczno-transportowych w układzie europejskim, od Bałtyku po Adriatyk, a w dalszej perspektywie po Morze Czarne i Egejskie. Przedmiotowy korytarz transportowy łączący Skandynawię przez porty Świnoujście – Szczecin z Grecją poprzez Czechy, Słowację, Węgry i Chorwację, zawiera na terenie województwa

zachodniopomorskiego międzynarodową drogę E-65 (droga ekspresowa S-3) i łączy się z opisywanym powyżej projektem przebudowy drogi wojewódzkiej nr 156.

6) Strategie inteligentnej specjalizacji na podstawie RSI

W 2010 r. kluczowym celem realizacji I osi priorytetowej RPO WZ była poprawa warunków i dostępności finansowania badań i innowacji w regionie. Cel ten był realizowany dwutorowo.

Po pierwsze w ramach poddziałania 1.1.3 Inwestycje MSP w nowe technologie priorytetowo były traktowane projekty:

- przyczyniające się do zacieśnienia współpracy między uczelniami, społecznością badawczą i biznesem (umowy o współpracy podczas realizacji projektu między jednostkami naukowymi a przedsiębiorstwami zakładały staże, praktyki dla studentów, udostępnianie maszyn i urządzeń do zajęć praktycznych, nadzór merytoryczny naukowców nad realizowanymi projektami, itp.)
- w ramach których zostaną wdrożone wyniki prac badawczo rozwojowych prowadzonych przez Wnioskodawcę,
- których realizacja jest możliwa dzięki zakupowi i wdrożeniu wyników prac badawczo – rozwojowych prowadzonych przez inne jednostki lub dokonaniu zgłoszenia patentowego przez Wnioskodawcę,
- w ramach których zostanie zakupiona aparatura badawczo – rozwojowa do przedsiębiorstwa,
- które umożliwią prowadzenie prac badawczo – rozwojowych w przedsiębiorstwie.

Po drugie – z uwagi na wciąż niewystarczający potencjał infrastruktury wsparcia biznesu w regionie - uruchomiono środki dla proinnowacyjnych Instytucji Otoczenia Biznesu. Zostały podpisane 3 umowy o dofinansowanie projektów kluczowych w ramach poddziałania 1.2.2 *Infrastruktura B+R* oraz 4 umowy o dofinansowanie projektów kluczowych w ramach poddziałania 1.2.1 *Wsparcie proinnowacyjnych instytucji otoczenia biznesu*.

Analizując rezultaty działań podjętych w 2010 r. oraz biorąc pod uwagę sygnały płynące ze strony instytucji otoczenia biznesu i przedsiębiorców IZ RPO WZ na początku 2011 r. zdecydowała o ogłoszeniu dodatkowego, wcześniej nie planowanego konkursu w ramach poddziałania 1.2.2. *Infrastruktura B+R*. Spodziewanym rezultatem uruchomionego konkursu jest poprawa jakości i dostępności wyspecjalizowanych laboratoriów świadczących usługi na rzecz rozwoju zachodniopomorskiej gospodarki oraz wzrost zatrudnienia w sferze badawczo – rozwojowej.

Niski poziom innowacyjności zachodniopomorskich przedsiębiorstw w znaczącym stopniu wynika z istnienia wielu barier ich rozwoju innowacyjnego. W grupie czynników krytycznych dla rozwoju innowacyjności główną barierą są bariery kapitałowe: zbyt duże koszty finansowe oraz brak środków na badania i rozwój. IZ RPO WZ poprzez wspieranie projektów nastawionych na innowacje sprzyja budowaniu klimatu przychylnego innowacjom i sprawia, iż innowacyjność przestaje być pojęciem zarezerwowanym tylko dla dużych, posiadających spore zasoby finansowe firm. Środki finansowe RPO WZ przeznaczane na wsparcie sektora MSP zachęcają przedsiębiorstwa do realizacji innowacyjnych, nastawionych na nowe miejsca pracy projektów. Dofinansowywane są więc projekty, które w najwyższym stopniu spełniają kryteria tj. poprawa konkurencyjności przedsiębiorstwa, innowacyjny charakter projektu. Realizując cele osi priorytetowej

Gospodarka - Innowacje - Technologie IZ RPO WZ udziela wsparcia dla sektora MSP na projekty, które przyczyniają się do wzrostu innowacyjności i wprowadzenia innowacyjnych technologii w firmach.

Jednocześnie analiza dotychczas udzielonego wsparcia wskazuje, iż najczęściej wsparcia udzielono dla branż mających największe znaczenie w regionie, które zostały określone w trakcie prac nad opracowaniem RSI (por. Wykres 61 Sprawozdania). Opracowano „Diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w odniesieniu do polityki innowacyjności województwa zachodniopomorskiego”, a także przeprowadzono „Foresight regionalny”, których wyniki wskazały, iż największe znaczenie w regionie mają przemysły: spożywczy, budowlany, logistyka z produkcją środków transportu, chemiczny, drzewno-meblarski z papierniczym.

W roku 2010 trwały prace nad aktualizacją Regionalnej Strategii Innowacji. Dokument ten określa nową politykę regionu do kreowania innowacyjnej marki województwa zachodniopomorskiego zgodnie z założeniami projektu „Unia Innowacji”.

Do końca 2010 roku trwały konsultacje społeczne dokumentu, co miało bezpośredni wpływ brak możliwości przełożenia założeń aktualizowanej RSI na proces naboru wniosków w konkursach na wsparcie inwestycyjne w ramach I Osi, z uwagi na wyczerpanie alokacji.

Zatwierdzona w roku 2011 Regionalna Strategia Innowacji określa cel strategiczny 2 „Rozwój specjalizacji regionalnej w oparciu o endogeniczny potencjał województwa. Elementem realizacji w/w celu będzie identyfikacja specjalizacji regionalnych o największym potencjale wzrostu, a następnie przygotowanie i wdrożenie programów rozwoju dla zidentyfikowanych obszarów specjalizacji regionalnych. W chwili obecnej trwają prace nad identyfikacją specjalizacji regionalnych w oparciu o analizę funkcjonujących i potencjalnych klastrów i inicjatyw klastrowych w regionie zachodniopomorskim. Z uwagi na trwające prace nad identyfikacją atutów województwa w szczegółowym zakresie efekty tych działań zostaną wykorzystane w nowym okresie programowania.

Dużą rolę w budowaniu infrastruktury wspierania przedsiębiorczości odgrywa inicjatywa JEREMIE. Mając wspólnego menadżera IZ RPO WZ m.in. wraz z województwami sąsiednimi: pomorskim i wielkopolskim tak określa grupy docelowe MŚP by w jak najlepszym stopniu realizować cele RSI oraz by zapobiec nakładaniu się finansowania inwestycji innowacyjnych w regionach sąsiadujących. W tym względzie wspiera ją 5 przedstawicieli ze świata nauki i biznesu w celu uzyskania efektu synergii podejmowanych działań.

Wsparcie w ramach ww. inicjatywy jest uzupełnieniem oferty dotacyjnej i chętnie korzystają z niego firmy z krótką historią finansową. Liczne konferencje, szkolenia i spotkania ze studentami sprzyjają realizacji innowacyjnych pomysłów, walce ze skutkami kryzysu i samozatrudnieniu.

7) Monitorowanie typów wspieranych firm

W związku z tym, iż 1 oś priorytetowa pn.: Gospodarka – Innowacje – Technologie przeznaczona jest głównie dla przedsiębiorców, to IZ RPO WZ w ramach sporządzania Sprawozdań okresowych oraz rocznych poddaje dogłębnej analizie projekty realizowane poprzez poszczególnych Beneficjentów. Powyższe zapisy swoje odzwierciedlenie mają w punkcie 3 *Realizacja w podziale na priorytety (podpunkt 3.1)* niniejszego

sprawozdania. Dokonana analiza dotyczy głównie zbadania jak kształtowało się zainteresowanie poszczególnymi konkursami przez Beneficjentów, terytorialnego rozkładu projektów, rozkład projektów wg typów Beneficjentów a także wg typu projektów. Dokonana analiza sprawia, iż rozwój programu jest bardziej strategiczny i dobrze ukierunkowany.

8) Inżynieria finansowa

Monitoring instrumentów inżynierii finansowych – Inicjatyw JESSICA i JEREMIE w ramach Programu odbywa się zgodnie z założeniami nowej Noty COCOF z dnia 21 lutego 2011 r. Załącznik II do Noty COCOF zawiera szablon do rejestracji informacji w zakresie monitorowania stosowany przez Instytucję Zarządzającą. Przedmiotowy załącznik został przygotowany za okres sprawozdawczy i dostarczony do Instytucji Koordynującej zgodnie z jej zaleceniem.

Ponadto, umowy o finansowaniu pomiędzy podmiotami wdrażającymi inicjatywę (Menadżerami Funduszy Powierniczych) szczegółowo opisują przepisy dotyczące monitorowania realizacji zgodnie z art. 43 ust. 3 lit. b rozporządzenia wykonawczego, jak również ogólne wymogi dotyczące sprawozdawczości zawarte w rozporządzeniach ws. funduszy strukturalnych.

Opis postępu we wdrażaniu Inicjatyw Wspólnotowych znajduje się w punkcie 2.1.6.5 niniejszego sprawozdania.

9) Duże projekty

W ramach RPO WZ nie realizowane są duże projekty.

10) Udział w sieci ENEA

Zarząd Województwa jako Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 przystąpił w grudniu 2010 roku, do porozumienia, dotyczącego wzajemnej współpracy w ramach tworzenia krajowej sieci organów środowiska i instytucji zarządzających funduszami unijnymi "Partnerstwo: Środowisko dla Rozwoju".

Do prac w Grupach roboczych wyznaczono troje pracowników Wydziału Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym, którzy regularnie i aktywnie uczestniczą w pracach grup: Nowa perspektywa finansowa 2007-2014, Ocena Oddziaływania na środowisko i Problemów wdrażania programów operacyjnych.

W 2010 roku odbyło się pierwsze posiedzenie plenarne sieci „Partnerstwo: Środowisko dla Rozwoju”.

W 2011 roku, dotychczas odbyły się po dwa spotkania każdej z grup roboczych. W przyjętych założeniach planowane spotkania grup roboczych mają się odbywać raz na kwartał zgodnie z przyjętym harmonogramem.

Najważniejszą korzyścią z udziału w grupach roboczych jest możliwość dostępu do aktualności i publikacji zagadnień poruszanych na forum Komisji Europejskiej i Ministerstwa Środowiska.

„Partnerstwo: Środowisko dla Rozwoju” jest polskim odpowiednikiem ogólnoeuropejskiej sieci ENEA-MA.

Nadrzędnym celem działania Sieci jest stworzenie forum współpracy pomiędzy organami odpowiedzialnymi za ochronę środowiska oraz za zarządzanie funduszami unijnymi na różnych poziomach administracyjnych

na rzecz włączania aspektów środowiskowych w przygotowanie, zarządzanie, wdrażanie, monitorowanie i ewaluację programów operacyjnych, współfinansowanych z funduszy unijnych. Celem istnienia sieci jest kreowanie oraz wymiana wiedzy i doświadczeń pomiędzy krajami członkowskimi – instytucjami wdrażającymi fundusze UE do integrowania wymiaru środowiskowego w ramach realizacji polityki spójności wdrażanej w krajach UE.

11) Sieć RegioNetwork

W ramach sieci RegioNetwork2020 Województwo Zachodniopomorskie do tej pory nie ma oficjalnego profilu, jednakże pracownicy IZ RPO WZ sukcesywnie dołączają do użytkowników forum. Należy podkreślić, że IZ RPO WZ zainicjowało w 2011 r. grupę dotyczącą Współpracy Subregionalnej Państw Morza Bałtyckiego, której Województwo Zachodniopomorskie przewodniczy w latach 2011- 2013, jednakże w związku ze słabym odzewem ze strony partnerów, aktywność profilu jest raczej mierna.

Członkowie forum oceniają aktywność tej sieci, jak dotąd jako niską - przynajmniej jeśli chodzi o grupy do których przynależą. IZ RPO WZ ma nadzieję, że portal ten będzie kanałem nieco mniej formalnego przesyłania informacji i wskazówek przez KE oraz platformą wymiany doświadczeń.

12) Aktywność Komitetu Monitorującego

IZ RPO WZ z roku na rok obserwuje coraz większą aktywność Zachodniopomorskiego Komitetu Monitorującego. Szereg rekomendacji, które ZKM przedstawił oraz poziom ich wdrażania przedstawiony jest w punkcie 2.1.6.4 *Rekomendacje IZ i innych instytucji, Realizacja rekomendacji ZKM*.

2.1.6.4 Rekomendacje IZ i innych Instytucji

W okresie sprawozdawczym IZ RPO WZ wypracowała zalecenia odnoszące się do dalszego przebiegu realizacji RPO WZ oraz dotyczące przyszłego okresu programowania.

Wstępne rekomendacje na okres 2011 – 2013 związane z kierunkami podziału środków pochodzących z KRW i dostosowania technicznego przedstawiają się następująco:

- a) wsparcie przedsiębiorców MŚP z list rezerwowych w ramach poddziałania 1.1.2 i 1.1.3- projekty zaplanowane w ramach poddziałania 1.1.2 zakładają bardzo wysoki poziom realizacji wskaźnika „Liczba nowych miejsc pracy”, natomiast projekty z poddziałania 1.1.3 w wyraźny sposób przyczyniają się do wzrostu poziomu innowacyjności zachodniopomorskich przedsiębiorstw;
- b) wsparcie dla infrastruktury dróg wojewódzkich- projekty realizowane przez ZZDW wynikają ze strategicznego podejścia do sieci drogowej i stanowią inwestycje kompleksowo poprawiające jakość dróg w regionie. Ponadto, zwiększenie środków na drogi wojewódzkie pozwoli zrealizować w większym zakresie wskaźniki produktu, a co za tym idzie podjąć negocjacje z KE mające na celu zmniejszenie wskaźnika produktu dotyczącego nowo wybudowanych dróg powiatowych;
- c) wsparcie na projekt „Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej terenów postoczniovych (Szczecin)”- przekazanie dodatkowych środków jest niezbędne dla osiągnięcia ważnych celów ekonomiczno – społecznych i pozwoli na odbudowę działalności produkcyjnej na przedmiotowym obszarze oraz rozszerzenie jej oddziaływania na sferę gospodarczą całego miasta, podtrzymanie funkcjonalności gospodarczej lewobrzeżnej części miasta, dywersyfikację rodzajów działalności i form aktywności ekonomicznej na przedmiotowym obszarze oraz na

zwiększenie dostępności komunikacyjnej terenów postoczniovych w celu ich aktywizacji gospodarczej a także na wykorzystanie potencjału intelektualnego i ludzkiego miasta;

d) wsparcie dla infrastruktury społecznej – (ochrona zdrowia)- proponuje się udzielenie wsparcia na projekt „*Rozbudowa Szpitala Klinicznego nr 1 – Centrum Diagnostyki i Leczenia Nowotworów Dziedzicznych Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie – etap III*”. Jest to projekt, którego przedmiotem jest budowa i wyposażenie ponadregionalnego Centrum Diagnostyki i Leczenia Nowotworów Dziedzicznych będącego elementem większego przedsięwzięcia polegającego na skupieniu w jednym miejscu infrastruktury szkolnictwa wyższego wraz z nowoczesną aparaturą naukowo-badawczą, infrastruktury ochrony zdrowia oraz infrastruktury naukowo – badawczej. Wsparcie tego projektu będzie więc prowadziło do zwiększenia efektywności w systemie opieki zdrowotnej poprzez inwestycję w innowacyjną infrastrukturę przyczyniającą się jednocześnie do wsparcia obszaru wiedzy i badań naukowych z zakresu medycyny.

e) wsparcie dla infrastruktury społecznej- (sportowo- rekreacyjnej) - relatywnie mała liczba i niski standard istniejących obiektów sportowych, niewystarczające zasoby kadry szkoleniowej, a także niski poziom świadomości społecznej wpływają na niewielki odsetek osób uprawiających sport i rekreację. Nowopowstałe obiekty przyczynią się do zwiększenia efektywności w zakresie kultury fizycznej i sportu wśród dzieci i młodzieży, do poszerzenia oferty zajęć pozalekcyjnych, wzmocnienia integracji wśród społeczności województwa oraz poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży.

Poza podziałem środków pochodzących z KRW i DT planuje się zwiększenie środków przeznaczonych na realizację inwestycji z zakresu infrastruktury dróg regionalnych. W wyniku zwiększenia alokacji możliwa będzie realizacja projektów, które pozwolą wywiązać się ze zobowiązań programowych wobec Komisji Europejskiej. Ze względu na brak realizacji inwestycji z zakresu infrastruktury sieci gazowych oraz niepełne wykorzystanie środków w ramach dofinansowania inwestycji w energetykę elektryczną na zadania drogowe zostaną przesunięte niewykorzystane środki w działaniach skierowanych na rozwój sieci energetycznych w ramach kategorii interwencji 33 – energia elektryczna i 35 – gaz ziemny. Zwiększenie środków na drogi regionalne pozwoli zrealizować w większym niż pierwotnie planowano zakresie, ważne dla rozwoju społeczno-gospodarczego regionu, inwestycje drogowe.

W ramach RPO WZ ze względu na demarkację i niewykorzystane środki POIiŚ w zakresie budowy linii energetycznych nie jest możliwa ich modernizacja na szeroką skalę. W województwie funkcjonują dwaj operatorzy linii energetycznych ENEA SA. i Energa SA. Oba podmioty były beneficjentami projektów indywidualnych (ostatecznie Energa zrezygnowała z tego trybu na rzecz konkursu), ENEA w konkursie złożyła jeszcze trzy projekty. Realizowane projekty wyczerpują potrzeby inwestycyjne w zakresie „małych” projektów energetycznych (do 20 mln zł całkowitej wartości projektu) obu podmiotów. Zapisy programu dotyczące modernizacji sieci 110kV powstawały w sytuacji kiedy nie istniała jeszcze linia demarkacyjna. Są to projekty o wiele większych budżetach niż dopuszczają zapisy demarkacji. Ponadto przygotowanie takich inwestycji trwa ok. 5 lat, co uniemożliwia aplikowanie o środki RPO w przypadku projektów nieprzygotowanych w przeszłości.

Przesunięcie środków z inwestycji energetycznych na drogowe pozwoli w pełni zrealizować zakładane wskaźniki w odniesieniu do działań drogowych, a nawet przeprowadzić modernizację większej ilości kilometrów dróg wojewódzkich.

Proponowany podział środków w rozbiu na powyższe obszary prezentuje poniższa tabela.

Tabela 9 Planowany podział środków pochodzących z KRW i dostosowania technicznego w EUR.

Obszar wsparcia	Alokacja przed zmianą	Zmiany (+/-)			Alokacja po zmianie	Zmiana jako procent wartości bazowej
		KRW	Dostosowanie Techniczne	Realokacja		
Badania i Rozwój Technologiczny, Innowacje, Przedsiębiorczość	232 753 899	10 000 000	7 000 000	-	249 753 899	6,8%
Transport	238 016 625	2 800 733	1 269 372	8 500 000	250 586 730	5,3%
Energia	35 870 000	-	-	8 500 000	27 370 000	- 23,7%
Inwestycje w infrastrukturę społeczną	70 480 000	-	6 300 000	-	76 780 000	8,9%
Razem	577 120 524	12 800 733	14 569 372	17 000 000	604 490 629	

IZ planuje przedstawić powyższą propozycję do akceptacji członkom ZKM w 2011 roku.

Rekomendacje IZ RPO WZ na okres 2014 – 2020 w podziale na poszczególne obszary prezentuje poniższa tabela:

Tabela 10 Rekomendacje IZ RPO WZ na okres 2014 – 2020 w podziale na poszczególne obszary.

Obszary	Rekomendowane rozwiązania 2014-2020
Filary polityk wspólnotowych	Zintegrowane podejście do rozwiązywania problemów na szczeblu lokalnym, zmniejszenie roli polityki rolnej.
Główne cele polityki	Bieguna (lokomotywy) wzrostu, rozwój poprzez aglomeracje
Obszary wsparcia	Horyzontalnie cała wspólnota
Priorytetowe działania	Inwestycje w innowacyjność, nowe technologie, efektywne wykorzystanie zasobów
Rodzaj instrumentów wsparcia	Instrumenty zwrotne (pożyczki, kredyty, wejścia kapitałowe) - Jessica, Jeremie
Dokumenty strategiczne	Konstytucja Europejska, Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego
Filozofia wsparcia	Bardziej elastyczne podejście, koncentracja środków (komplementarność działań, efekt synergii)
Projekty kluczowe	Wypracowanie precyzyjnych, obiektywnych kryteriów wyboru projektów kluczowych i wpisanie ich wprost do programu
Budżetowanie JST	Budżety zadaniowe
Forma finansowania inwestycji JST	Obligacje komunalne
Rola instytucji szczebla krajowego	Koordinacja działań na przykład poprzez system wskaźników
Rola Instytucji Zarządzającej	Wsparcie Beneficjentów w odpowiednim przygotowaniu dokumentacji aplikacyjnej oraz wsparcie w rozliczeniu projektu

Źródło: Opracowanie własne

Ponad wyżej wymienione rekomendacje IZ RPO WZ akceptuje część wniosków i rekomendacji wynikających z przeprowadzonych w okresie sprawozdawczym badań i ekspertyz. Stanowisko IZ RPO WZ na poszczególne rekomendacje przedstawione w tych dokumentach jest ujęte w sprawozdaniu w punkcie 2.7 *Monitoring i ocena*.

Realizacja rekomendacji proponowanych przez ZKM

W okresie sprawozdawczym ZKM wypracował zalecenia odnoszące się do dalszego przebiegu realizacji RPO WZ.

Rekomendacje na okres 2010 - 2013 przedstawiają się następująco:

1. Aktualizacja Indyktywnej Listy Projektów Indywidualnych – zrealizowano ją na początku 2010 r, w odpowiedzi na postulaty poszczególnych członków Komitetu.
2. Przesunięcie terminu naboru Lokalnych Programów Rewitalizacji o trzy miesiące, tak żeby wnioskodawcy zainteresowani naborami w systemie dotacyjnym, jak i ci zorientowani na JESSICĘ mogli je przygotować, uwzględniając proces konsultacji społecznych i pozyskania odpowiednich decyzji środowiskowych.
3. Propozycja przesunięcia ogłoszenia konkursu z maja na czerwiec dla poddziałania 1.1.2. Inwestycje w małe i średnie przedsiębiorstwa i przyspieszenia z lipca na marzec dla poddziałania 1.1.1. Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwa.
4. Postulowano o jak najszybsze wybranie pośredników finansowych w ramach Inicjatywy JEREMIE, co ułatwiłoby przedsiębiorcom dostęp do kredytów. Rekomendacja została zrealizowana, jako że na koniec okresu sprawozdawczego sześciu pośredników finansowych wspierało sektor MŚP w ramach inicjatywy JEREMIE, o czym szerzej mowa w sprawozdaniu punkcie 2.1.6.5. Instrumenty inżynierii finansowej.
5. W zakresie gmin o szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno- gospodarczej Komitet postulował o kompleksowe działania zmierzające do poprawy warunków gospodarczych poprzez wsparcie z RPO WZ, z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki oraz zaangażowanie Lokalnych Grup Działania. Wysłunięto także propozycję, by władze poszczególnych jednostek budowały partnerstwa z gminami o większym potencjale oraz podejmowały wspólne działania w ramach powiatu. Odpowiedzią IZ RPO WZ w tym zakresie jest uwzględnienie ww. postulatów w aktualizacji Strategii Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2002-2015.
6. ZKM rekomendował wielokrotnie kontynuację działań promocyjnych i informacyjnych, cykl szkoleń dla beneficjentów RPO WZ oraz sieci punktów informacyjnych. Rekomendacja wdrażana jest na bieżąco.

2.1.6.5 Instrumenty Inżynierii finansowej

INICJATYWA WSPÓLNOTOWA JEREMIE

W okresie sprawozdawczym Menadżer Zachodniopomorskiego Funduszu Powierniczego JEREMIE, którego rolę pełni Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK) ogłosił 2 konkursy na pośredników finansowych dla dwóch produktów:

- Pożyczka Globalna dla Funduszy Pożyczkowych,
- Reporęczenie dla Funduszy Poręczeniowych.

W ramach konkursów wnioski złożyło 6 Pośredników Finansowych:

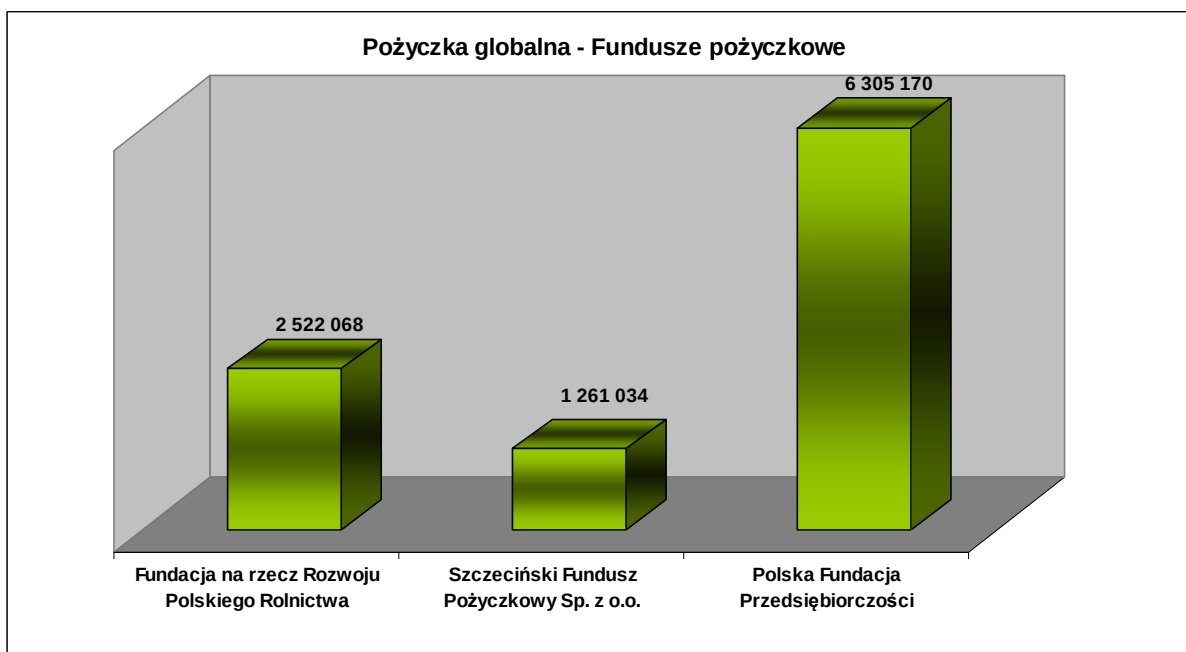
- 3 Fundusze Pożyczkowe na łączną kwotę 10 088 272 EUR, co stanowi 67 % alokacji przewidzianej na konkurs,
- 3 Fundusze poręczeniowe na łączną kwotę 10 844 892 EUR, co stanowi 54% alokacji przewidzianej na konkurs.

W wyniku przeprowadzonej oceny formalnej i merytorycznej wszystkie złożone wnioski zostały przewidziane do wsparcia ze środków Zachodniopomorskiego Funduszu Powierniczego JEREMIE.

Proces negocjacji i podpisywania umów z pośrednikami był oddzielny dla każdego pośrednika. Pierwsza umowa została podpisana w dniu 18 sierpnia 2010 r. z Fundacją na Rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa na kwotę 2 522 068 EUR kolejne umowy zostały podpisane w dniu 5 października 2010 r. z Zachodniopomorskim Regionalnym Funduszem Poręczeń Kredytowych sp. z o.o. na kwotę 7 566 204 EUR, Funduszem Poręczeń Kredytowych w Stargardzie Szczecińskim sp. z o.o. na kwotę 756 620 EUR, Funduszem Wspierania Rozwoju Gospodarczego Miasta Szczecina sp. z o.o. na kwotę 2 522 068 EUR oraz Szczecińskim Funduszem Pożyczkowym sp. z o.o. na kwotę 1 261 034 EUR. Ostatnia umowa została podpisana w dniu 15 listopada 2010 r. z Polską Fundacją Przedsiębiorczości na kwotę 6 305 170 EUR.

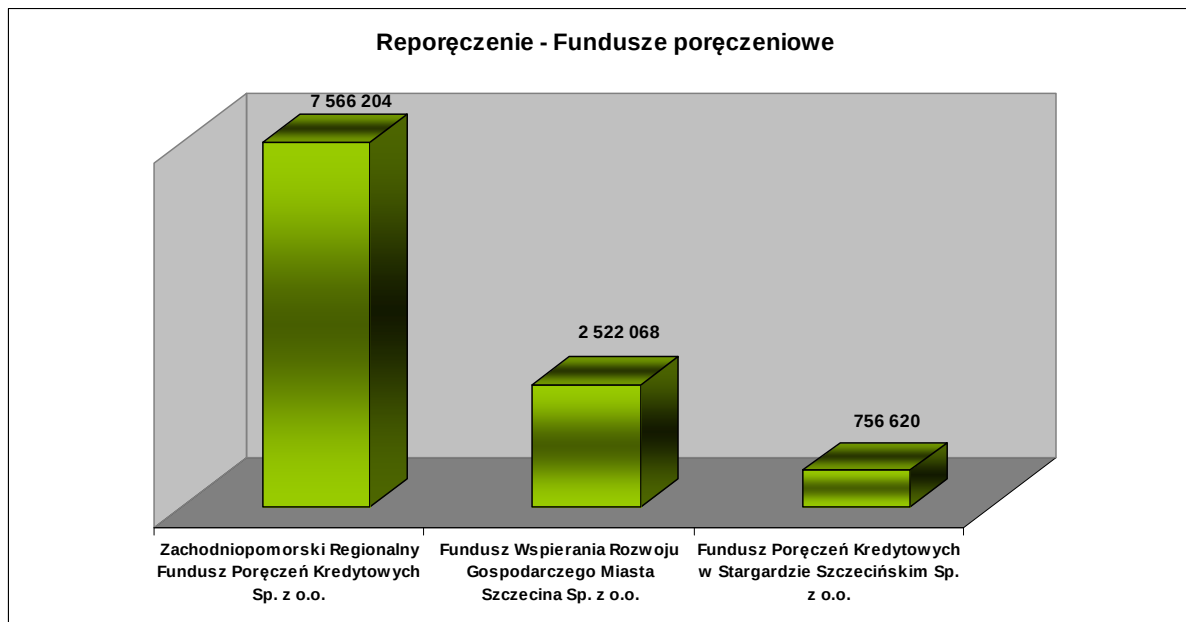
Wartości wsparcia dla poszczególnych Pośredników Finansowych z podziałem na fundusze pożyczkowe i fundusze poręczeniowe przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 36 Wartości wsparcia dla Pośredników Finansowych w ramach pożyczki globalnej (w EUR)

Źródło: opracowanie własne

Wykres 37 Wartości wsparcia dla Pośredników Finansowych w ramach reporeczenia (w EUR)

Źródło: opracowanie własne

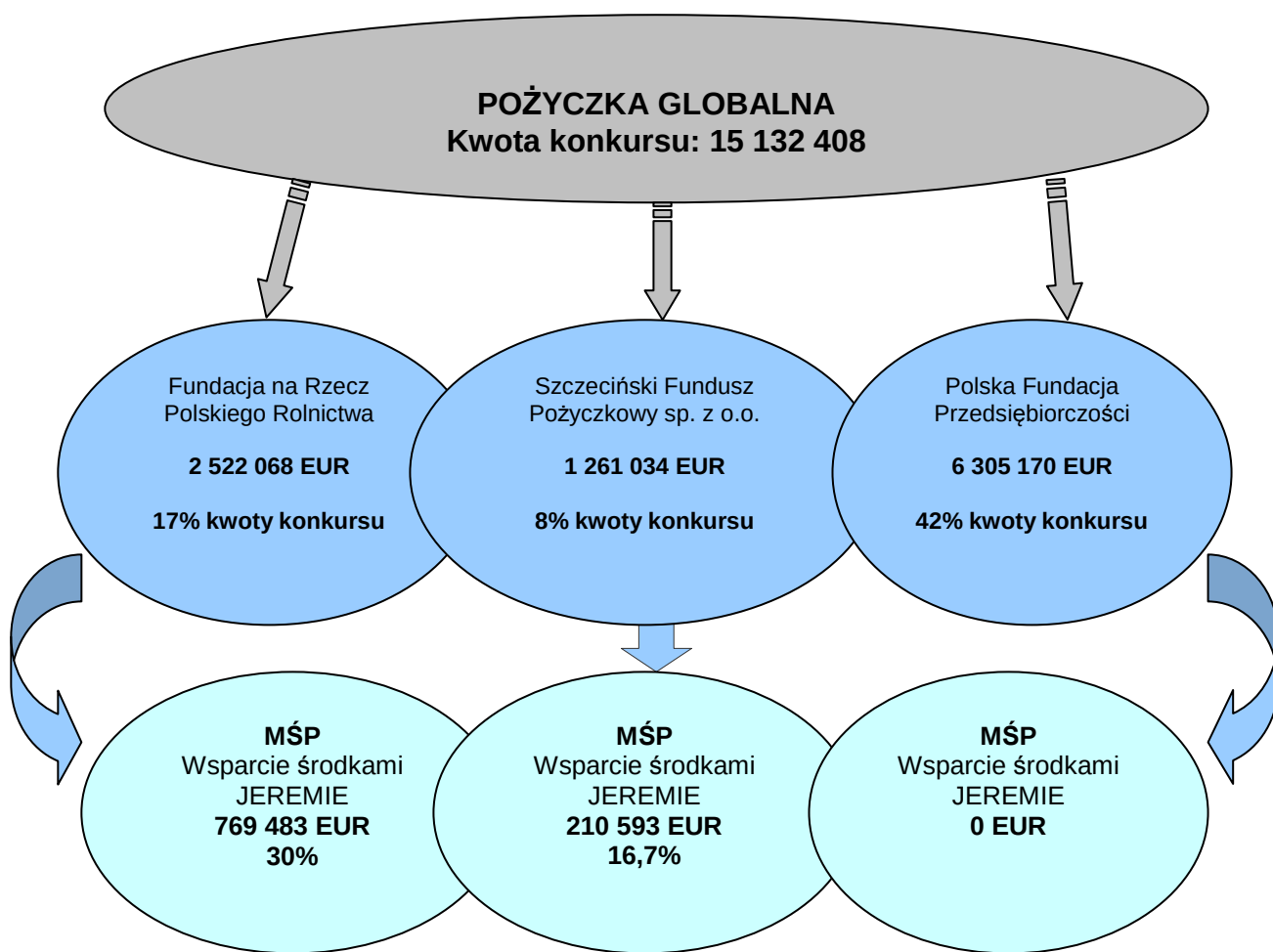
Po podpisaniu umów i wypłatach z Zachodniopomorskiego Funduszu Powierniczego JEREMIE pierwszych transz Pośrednicy Finansowi mogli rozpocząć udzielanie wsparcia dla zachodniopomorskich przedsiębiorstw w ramach środków Inicjatywy JEREMIE.

Według stanu na koniec 2010 roku Pośrednicy Finansowi udzielili wsparcia przedsiębiorcom z sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw na łączną kwotę 1 808 608 EUR z czego 1 300 067 EUR to wsparcie środkami inicjatywy JEREMIE. To pokazuje, że przypadająca głównie na IV kwartał 2010 r. akcja pożyczkowa i poręczeniowa pośredników przełożyła się na wykorzystanie środków Inicjatywy JEREMIE w ramach konkursów na poziomie 6,38%. W ramach całej alokacji Inicjatywy JEREMIE w województwie zachodniopomorskim wykorzystanie wyniosło 1,89%.

Sytuacja ta obrazuje pozytywny trend wydatkowania środków Inicjatywy. Przyjmując, że działalność operacyjna pośredników rozpoczęła się w okresie przedsięwzięcznym oraz bez dużych nakładów na informację i promocję, poziom wydatkowania środków należy uznać za zadowalający. Prognozuje się, że utrzymujący się trend wzrostowy przełoży się na wydatkowanie środków na koniec przyszłego okresu sprawozdawczego na poziomie 25%. Do realizacji tego celu pośrednicy finansowi w ramach opłat za zarządzanie przeznaczają środki na szeroko rozumianą promocję, w tym także konferencje, spotkania z przedsiębiorcami.

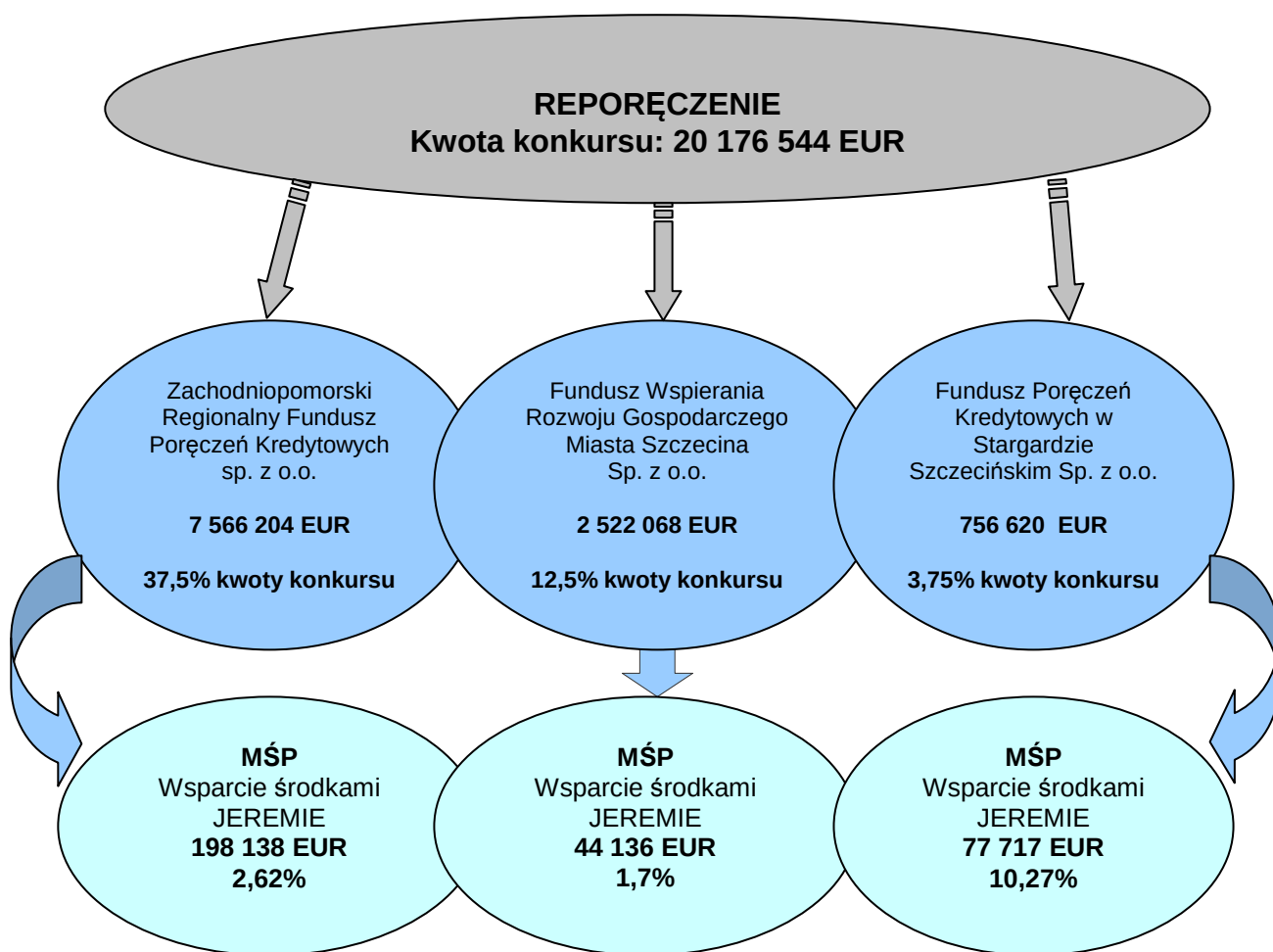
Wykorzystanie środków z podziałem na poszczególnych Pośredników Finansowych pokazuje rysunek 2 i 3

Rysunek 2 Wykorzystanie środków Inicjatywy JEREMIE przez fundusze pożyczkowe w ramach pożyczki globalnej

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 3 Wykorzystanie środków Inicjatywy JEREMIE przez fundusze poręczeniowe w ramach reporeczenia

Źródło: opracowanie własne

W okresie sprawozdawczym zostały podpisane następujące dokumenty istotne dla systemu realizacji Inicjatywy JEREMIE, ujęte w poniższej tabeli.

Tabela 11 Dokumenty podpisane w okresie sprawozdawczym istotne dla systemu realizacji Inicjatywy JEREMIE

Lp.	Nazwa dokumentu	Znaczenie dokumentu
1.	Wytyczne Finansowe	Reguluje sposób gospodarowania wolnymi środkami Zachodniopomorskiego Funduszu Powierniczego JEREMIE.
2.	Dokument Określający Koszty	Określa system rozliczania kosztów zarządzania. Stanowi podstawę do refundacji kosztów zarządzania ponoszonych przez Menadżera Zachodniopomorskiego Funduszu Powierniczego JEREMIE ze środków Zachodniopomorskiego Funduszu Powierniczego JEREMIE.

Źródło: opracowanie własne

W okresie sprawozdawczym odbyło się 6 posiedzeń Rady Inwestycyjnej Zachodniopomorskiego Funduszu Powierniczego JEREMIE oraz jedno posiedzenie nadzwyczajne. Opis omawianych kwestii został wskazany w poniższej tabeli.

Tabela 12 Posiedzenia Rady Inwestycyjnej Zachodniopomorskiego Funduszu Powierniczego JEREMIE w okresie sprawozdawczym

Lp.	Posiedzenie Rady Inwestycyjnej	Omawiane kwestie
1.	I posiedzenie-2 lutego 2010	Prezentacja założeń do dokumentacji konkursowej na Pośredników Finansowych w ramach reporeczenia oraz pożyczki globalnej.
2.	II posiedzenie-22 lutego 2010	Konsultacje dokumentacji konkursowej na Pośredników Finansowych w ramach reporeczenia i pożyczki globalnej oraz Umowy Operacyjnej. Prezentacja Sprawozdania z Postępu za IV kwartał 2009 roku oraz Dokumentu Określającego Koszty.
3.	III posiedzenie-26 marca 2010	Konsultacje kolejnej wersji dokumentacji konkursowej na Pośredników Finansowych w ramach reporeczenia i pożyczki globalnej oraz Umowy Operacyjnej.
4.	Nadzwyczajne spotkanie - 14 kwietnia 2010	Rekomendacja Rady Inwestycyjnej dotycząca Dokumentacji Konkursowej dla pośredników finansowych w ramach pożyczki globalnej dla funduszy pożyczkowych oraz reporeczenia dla funduszy poręczeniowych.
5.	IV posiedzenie-13 lipca 2010	Podsumowanie konkursów dla funduszy pożyczkowych i poręczeniowych, Prezentacja biznes planów wybranych pośredników finansowych w ramach reporeczenia i pożyczki globalnej, Prezentacja metryki produktu „Poręczenie portfelowe dla banków”
6.	V posiedzenie-13 października 2010	Przedstawienie założeń do konkursów dla banków, przedstawienie sprawozdania z wdrażania inicjatywy JEREMIE w III kwartale 2010 roku, działania promocyjne i informacyjne przy realizacji Inicjatywy JEREMIE, Pomoc publiczna w kontekście konkursu na poręczenie portfelowe
7.	VI posiedzenie-16 grudnia 2010	Konsultacje kolejnej wersji dokumentacji konkursowej na Pośredników Finansowych w ramach poręczenia portfelowego oraz Umowy Operacyjnej, Otwarta linia finansowa – propozycja nowego konkursu dla Pośredników Finansowych, dyskusja nad projektem zmiany noty CoCoF

Źródło: opracowanie własne

Członkowie Rady Inwestycyjnej Zachodniopomorskiego Funduszu Powierniczego JEREMIE byli bardzo aktywni. Swoimi uwagami do przedstawianej dokumentacji konkursowej dążyli do wypracowania jak najlepszej dokumentacji konkursowej.

W kolejnym okresie sprawozdawczym planowane są kolejne posiedzenia Rady Inwestycyjnej, podczas których jej członkowie będą opiniowali m.in.: dokumentację konkursową dla kolejnej grupy pośredników finansowych – banków, zmiany w Strategii Inwestycyjnej.

W zakresie informacji i promocji Menadżer Zachodniopomorskiego Funduszu Powierniczego JEREMIE podjął w okresie sprawozdawczym następujące działania:

- przeprowadzono szereg spotkań i konferencji promujących Projekt JEREMIE na terenie województwa zachodniopomorskiego, w Polsce i w Brukseli,
- zorganizowano spotkania informacyjne z przedstawicielami banków spółdzielczych na temat Inicjatywy JEREMIE i związanych z nią korzyści dla banków,
- współorganizowano spotkanie informacyjne „Produkty dla banków w ramach Inicjatywy JEREMIE”, w którym uczestniczyli przedstawiciele banków spółdzielczych i komercyjnych, Związku Banków Polskich i BGK,
- współorganizowano z Zachodniopomorskim Regionalnym Funduszem Poręczeń Kredytowych konferencję na temat produktów poręczeniowych dedykowanych dla funduszy przez Menadżera Funduszu Poręczeniowego,
- zorganizowano spotkania informacyjno-szkoleniowe dla Punktów Informacyjnych na terenie Województwa Zachodniopomorskiego na temat: istoty Inicjatywy JEREMIE, założeń Strategii Inwestycyjnej, wyboru Pośredników Finansowych, produktów oferowanych w ramach Inicjatywy JEREMIE oraz Beneficjentów Ostatecznych.

Ponadto, Menadżer Zachodniopomorskiego Funduszu Powierniczego JEREMIE dokonał:

- opracowania graficznego: materiałów wizerunkowych (plakatu, ulotki, rollupu),
- opracowania graficznego baneru internetowego Inicjatywy JEREMIE i zamieszczenia go na stronie internetowej www.bgk.com.pl,
- wyboru gadżetów promocyjno-reklamowych na konferencje oraz spotkania szkoleniowe dotyczące Inicjatywy JEREMIE.

W następnym okresie sprawozdawczym Menadżer Zachodniopomorskiego Funduszu Powierniczego JEREMIE planuje zorganizować spotkania informacyjne:

- dla Pośredników Finansowych – grupy banków spółdzielczych przewidujących realizację Inicjatywy JEREMIE w Województwie Zachodniopomorskim,
- z udziałem Urzędów Miast w Województwie Zachodniopomorskim na temat funkcjonowania Inicjatywy JEREMIE w Województwie Zachodniopomorskim dla sektora MŚP,
- dla MŚP z udziałem wybranych w konkursach Funduszy Poręczeniowych i Pożyczkowych na temat funkcjonowania Inicjatywy JEREMIE w regionie i możliwości otrzymania wsparcia w ramach Inicjatywy JEREMIE przez przedsiębiorców.

Ponadto, Menadżer Zachodniopomorskiego Funduszu Powierniczego JEREMIE planuje:

- dokonać wizualizacji Biura Regionalnego oraz Biura Głównego Zachodniopomorskiego Funduszu Powierniczego JEREMIE,
- opracować Księgę Identyfikacji Wizualnej Inicjatywy JEREMIE dla Województwa Zachodniopomorskiego,
- opracować materiały informacyjne (ulotki, plakaty, foldery/broszury) i rozprowadzić je do wszystkich punktów Informacyjnych oraz Urzędów Miast na terenie Województwa Zachodniopomorskiego,

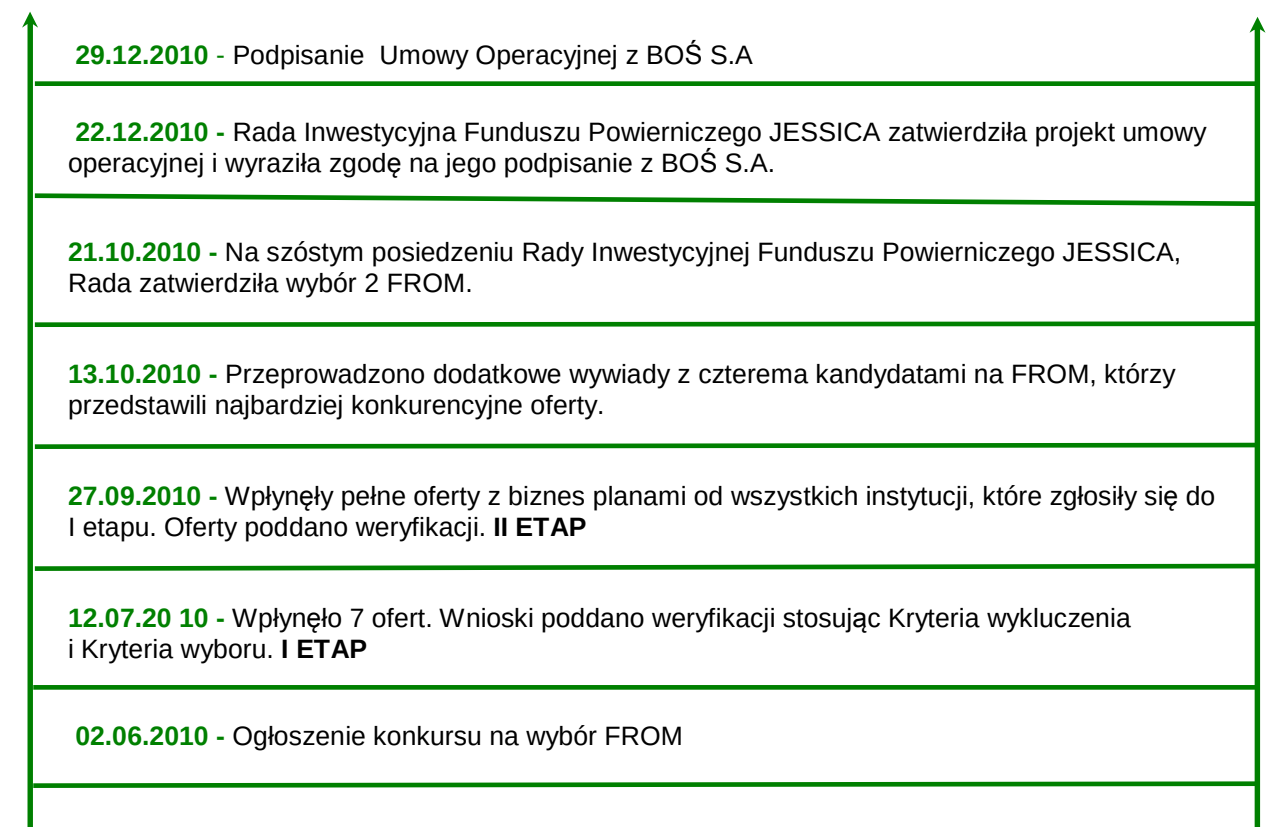
- przeprowadzić kampanię reklamową promującą Inicjatywę JEREMIE w Województwie Zachodniopomorskim.

W okresie sprawozdawczym Menadżer Zachodniopomorskiego Funduszu Powierniczego rozpoczął prace nad przygotowaniem konkursu dla banków w zakresie Poręczenia Portfelowego (planowanego na 2011 r.). Konkurs będzie przeznaczony dla banków spółdzielczych i sieciowych oraz innych instytucji finansowych. Na konkurs została zaplanowana alokacja w wysokości 30 264 817 EUR.

INICJATYWA WSPÓLNOTOWA JESSICA

Procedura konkursowa na wybór FROM

W 2010 roku najważniejszym wydarzeniem w ramach wdrażania Inicjatywy JESSICA było przeprowadzenie przez Menadżera Funduszu Powierniczego JESSICA (MFP JESSICA) procedury konkursowej na wybór Funduszy Rozwoju Obszarów Miejskich (FROM) i podpisanie umowy operacyjnej z jednym z nich. Poniżej schemat przebiegu procedury konkursowej

W dniu 29 grudnia 2010 r. została podpisana umowa operacyjna pomiędzy Bankiem Ochrony Środowiska S.A. (BOŚ S.A.) a Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI), na mocy której BOŚ S.A. będzie pełnił funkcję FROM dla Inicjatywy JESSICA w województwie zachodniopomorskim poza Szczecińskim Obszarem Metropolitalnym.

BOŚ S.A. został wybrany do zarządzania funduszem w wysokości ok. 15 910 708,45 EUR w ramach Poddziałania 5.5.2. Oprócz środków JESSICA, BOŚ S.A. przeznaczy dodatkowe 25 220 680,96 EUR własnych środków na finansowanie tych samych inwestycji. Do podstawowych zadań BOŚ S.A. jako FROM należeć będzie identyfikacja, jak również analiza i ocena pod względem formalnym, finansowym

i merytorycznym oraz finansowanie miejskich projektów rewitalizacyjnych, zgodnie z celami zawartymi w RPO WZ.

Powyższa instytucja planuje ogłosić nabór wniosków o pożyczkę w ramach Inicjatywy JESSICA w I kwartale 2011 roku.

Rada Inwestycyjna Funduszu Powierniczego JESSICA

W okresie sprawozdawczym w związku z realizacją Inicjatywy odbyło się sześć posiedzeń Rady Inwestycyjnej Funduszu Powierniczego JESSICA.

- I posiedzenie odbyło się 10 lutego 2010 r. w Luksemburgu. Spotkaniu przewodniczył Marszałek Województwa pan Władysław Husejko, który jednogłośnie został wybrany na Przewodniczącą Rady. Podczas spotkania, Rada wydała rekomendację EBI dotyczącą podjęcia wszelkich niezbędnych działań, w tym wzmocnienia zasobów kadrowych zespołu wdrażającego Działanie JESSICA, w celu jak najefektywniejszej realizacji Działania JESSICA w Województwie Zachodniopomorskim, wynikającej z harmonogramu zawartego w Strategii Inwestycyjnej i Planowania.
- II posiedzenie Rady Inwestycyjnej Funduszu Powierniczego JESSICA odbyło się w dniach 18-19 marca 2010 roku. Najważniejszym punktem spotkania było doprecyzowanie dokumentacji konkursowej na FROM.
- III posiedzenie Rady Inwestycyjnej Funduszu Powierniczego JESSICA odbyło się w Warszawie w dniu 10 maja 2010 r. Głównymi tematami Rady Inwestycyjnej były założenia i kryteria odnoszące się do wyboru potencjalnych FROM. Z uwagi na liczne zagadnienia do dokumentacji oraz trwające dopracowywanie dokumentacji pod kątem prawnym przez EBI, nie została ona przyjęta w dniu Rady,
- IV posiedzenie Rady Inwestycyjnej odbyło się w dniu 28 czerwca 2010 roku w Szczecinie, podczas której głównym tematem nad którym toczyła się dyskusja była treść projektu umowy operacyjnej pomiędzy EBI a Funduszami Rozwoju Obszarów Miejskich oraz kwestie dotyczące potencjalnych projektów. Podczas spotkania przedstawiono także prezentację dotyczącą analizy procesu inwestycyjnego dla potencjalnych projektów JESSICA w Regionie Zachodniopomorskim,
- V posiedzenie RI odbyło się w dniu 27 września 2010 roku i dotyczyło w szczególności przedstawienia przez EBI wstępnych wyników konkursu na wybór FROMów oraz przedstawienie Umowy Operacyjnej zawieranej pomiędzy EBI a FROM,
- VI posiedzenie RI odbyło się w dniu 21 października 2010 roku i koncentrowało się na omówieniu rezultatów dodatkowych rozmów z czterema wybranymi kandydatami na FROM i ich ostatecznego wyboru oraz zatwierdzenia przez RI. Ponadto omówione zostały główne elementy umowy operacyjnej zawieranej pomiędzy FROM a ostatecznym beneficjentem.

Działania promocyjno-informacyjne

Menadżer Funduszu Powierniczego we współpracy z IZ RPO WZ przeprowadził następujące działania w zakresie informacyjno-promocyjnym:

- organizacja dwóch cykli szkoleń dla potencjalnych FROM i beneficjentów pn. „Transformacja projektów dotacyjnych w projekty typu JESSICA”- 28.IX i 8.XI. 2010r. oraz 9.XI i 25.XI.2010r.

Każde z seminariów składało się z cyklu dwóch spotkań. Pierwsze z nich poświęcone było wykazaniu podobieństw i różnic systemu dotacyjnego i Inicjatywy JESSICA w świetle finansowania projektów z zakresu rewitalizacji. Na drugim spotkaniu omówione zostały istotne elementy charakterystyczne dla Inicjatywy JESSICA ważne z punktu widzenia przygotowywania projektów do finansowania w ramach instrumentów zwrotnych.

- zamieszczanie informacji na temat Inicjatywy JESSICA w prasie m.in. w METROPOLIS, Kurier Szczeciński

Ponadto w okresie sprawozdawczym, Menadżer Funduszu Powierniczego JESSICA:

- prowadził rozmaite działania promocyjne przygotowane specjalnie dla trzech konkretnych odbiorców: potencjalnych promotorów projektów, potencjalnych FROM oraz społeczeństwa.
- nawiązał bliskie kontakty z różnymi podmiotami zaangażowanymi we wdrażanie instrumentu Jessica w Zachodniopomorskim: władzami wojewódzkimi, instytucjami finansowymi, miastami, agencjami rozwojowymi, ekspertami ds. rozwoju obszarów miejskich, mediami;
- stworzył mapę rewitalizacji obszarów miejskich (mapa istniejących planów potencjalnych projektów rewitalizacyjnych w miastach Województwa Zachodniopomorskiego);
- zdefiniował potencjalne projekty Jessica w Województwie do finansowania krótko- i średniofalowego (zależnie od fazy inwestycyjnej projektów, która definiuje jego gotowość do finansowania);
- wykonał operat procesu inwestycyjnego dla potencjalnych projektów Jessica w Województwie;
- wykonał analizę realizacyjną w celu ustalenia specyfikacji istotnych warunków zamówienia dla wezwania do wyrażania zainteresowania w Zachodniopomorskim w oparciu o Regionalny Plan Rozwoju, strategię inwestycyjną oraz informacje zebrane z rynku;
- wykonał analizę prawną projektu umowy operacyjnej w celu dostosowania dokumentu do polskiego otoczenia Prawnego

Pozostałe informacje

- w II półroczu IZ RPO WZ rozważała przeznaczenie części środków w ramach Inicjatywy JESSICA na projekty związane z poprawą efektywności energetycznej i odnawialnymi źródłami energii. Dlatego też zlecono przeprowadzenie diagnozy systemu finansowania projektów z zakresu poprawy efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii na terenie województwa zachodniopomorskiego oraz przedstawienie rekomendacji w zakresie optymalnego systemu finansowania (dotacje, wkłady kapitałowe, pożyczki) ze środków RPO WZ odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej po przeprowadzeniu analizy systemu finansowania projektów.

W związku z powyższym, firma Fundeko S.C. przygotowała ekspertyzę pn. „Określenie zasadności finansowania projektów z zakresu poprawy efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii na terenie województwa zachodniopomorskiego w ramach instrumentów zwrotnych”.

Jednakże IZ RPO WZ na podstawie powyższej ekspertyzy nie podjęła decyzji o finansowaniu projektów z zakresu poprawy efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii w ramach Inicjatywy JESSICA. Podjęto natomiast kroki w celu doprecyzowania przedmiotowej ekspertyzy przez Menadżera Funduszu Powierniczego JESSICA.

- w listopadzie 2010r. EBI rozwiązał umowę z dotychczasowym konsultantem MFP JESSICA, posiadającym swoje przedstawicielstwo w Szczecinie tj. firmą City Consulting Institute Sp. z o.o. która zakończyła proces wdrażania inicjatywy JESSICA w województwie zachodniopomorskim.

- Województwo Zachodniopomorskie w okresie sprawozdawczym podpisało z EBI 2 aneksy do umowy o finansowaniu z dnia 30 lipca 2009 r.

- aneks nr 1 z dnia 15 lipca 2010r. – dotyczył on możliwość deponowania środków JESSICA przez EBI w innym banku na rzecz Funduszu Powierniczego JESSICA w formie depozytów bankowych,

- aneks nr 2 z dnia 8 grudnia 2010r. – dotyczył zmian w zakresie tworzenia przedstawicielstwa MFP JESSICA w Szczecinie, możliwości powoływania zastępców członków Rady Inwestycyjnej, możliwości pokrywania kosztów organizacji RI oraz kosztów podróży jednej osoby ze struktur administracyjnych RI przez MFP JESSICA oraz powołania sekretariatu Rady Inwestycyjnej Funduszu Powierniczego JESSICA

Środki finansowe JESSICA

Środki otrzymane w dniu **31.08.2009r.** (37 512 401,51 EUR) EBI rozdzielił na dwie części tj.

- 34 695 845,37 EUR jako depozyt krótkoterminowy-środki przeznaczone na inwestowanie w projekty miejskie

- 2 816 556,12 EUR jako opłaty za zarządzanie

Pierwotne saldo środków przeznaczonych na inwestowanie w projekty miejskie na dzień 08.01.2010 wynosiło 35 023 231,53 EUR, natomiast kwota całkowita na dzień 31.12.2010r. wyniosła 36 122 163,27 EUR. Ogólna wysokość odsetek w okresie sprawozdawczym to 1 098 932,50 EUR.

2.1.6.6 Realizacja Strategii Lizbońskiej w ramach RPO WZ 2007 – 2013

1. Strategia Lizbońska

Odnowiony lizboński program działań, ogłoszony w 2005 r., wskazał nowe podejście do realizacji założeń Strategii Lizbońskiej. Przedstawiono w nim trzy podstawowe kierunki działań dla rozwoju Europy, które określono jako:

- Bardziej atrakcyjne miejsce dla inwestowania i pracy
- Wiedza i innowacje na rzecz wzrostu gospodarczego
- Tworzenie większej liczby lepszych miejsc pracy

Środki finansowe w RPO WZ zostały podzielone na poszczególne obszary wsparcia – osie priorytetowe. Odpowiadają one zarówno potrzebom województwa jak i założeniom innych strategii, w tym również Strategii Lizbońskiej. Szczególne znaczenie dla osiągnięcia jej celów ma *Oś Priorytetowa 1. Gospodarka – Innowacje – Technologie*, która jest skierowana na wsparcie konkurencyjności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw i ich rozwój poprzez innowacje, na inwestycje w infrastrukturę B+R i transfer technologii a także na zaawansowane usługi wsparcia dla przedsiębiorstw, w tym wzrost atrakcyjności inwestycyjnej terenów przeznaczonych na prowadzenie działalności gospodarczej. W Strategii Lizbońskiej podkreślono jak istotne są działania na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw, wzrostu ich konkurencyjności na rynkach zarówno europejskich jak i globalnych oraz jak istotnym czynnikiem wpływającym na decyzje przedsiębiorców jest nowoczesna infrastruktura, ponieważ to ona świadczy o gospodarczej i społecznej atrakcyjności lokalizacji dla inwestycji oraz zapewnia mobilność osób, towarów i usług.

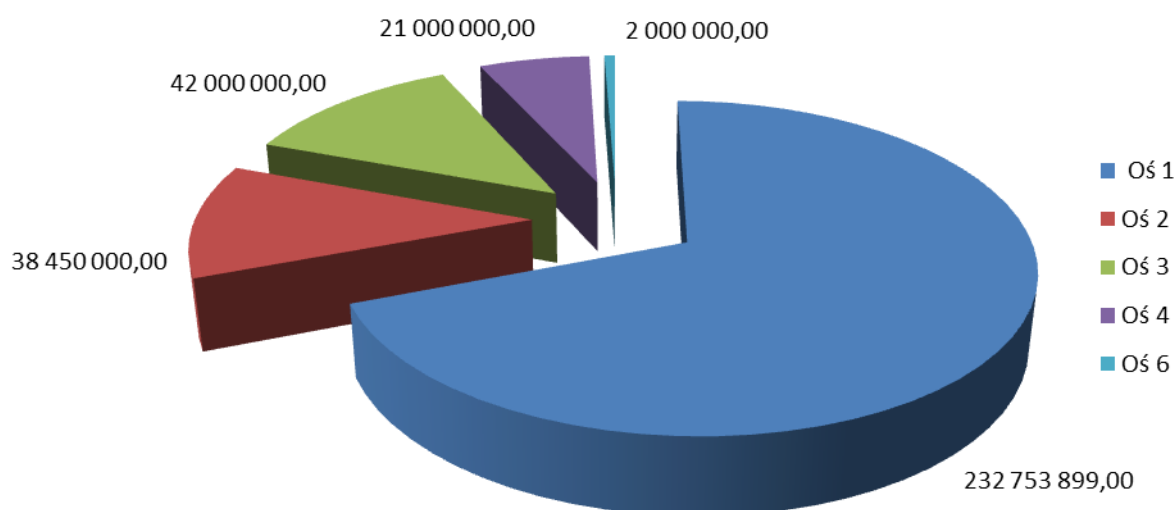
Z kolei Oś priorytetowa 3. *Rozwój społeczeństwa informacyjnego* w RPO WZ to drugi niezwykle ważny kierunek wsparcia. Obejmuje ona inwestycje w regionalną infrastrukturę internetu szerokopasmowego oraz w rozwój systemów informatycznych i e-usług, i odpowiada na wyzwanie Strategii Lizbońskiej w zakresie zwiększenia inwestycji i wykorzystania nowych technologii, w szczególności informacyjno-komunikacyjnych (ICT), zarówno przez sektor prywatny jak i publiczny, gdyż to one stanowią filar gospodarki opartej na wiedzy.

Oś priorytetowa 2. *Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej*, Oś priorytetowa 4. *Infrastruktura ochrony środowiska* oraz Oś priorytetowa 6. *Rozwój funkcji metropolitalnych* również wpisują się w realizację Strategii. Komisja Europejska zwróciła uwagę, że inwestycje w infrastrukturę, zgodne ze zrównoważonym rozwojem, przyczyniają się do wzrostu gospodarczego i prowadzą do większej spójności pod względem gospodarczym, społecznym i środowiskowym. Podkreśliła również jak ważne jest zwiększenie wydajności wykorzystywanych zasobów dzięki innowacjom przyjaznym środowisku, dlatego Komisja promuje innowacje ekologiczne, w szczególności w sektorach transportu i energetycznym, które znajdują swe odzwierciedlenie w RPO WZ właśnie w ramach 2 i 4 osi priorytetowej.

*W ramach RPO WZ, na kategorie interwencji, które wpisują się w cele Strategii przeznaczono ze środków EFRR, aż **336 203 899,00 EUR** (tj. 40,24% wszystkich środków EFRR w RPO WZ)*

Ujęcie tych środków w podziale na osie priorytetowe przedstawia wykres. Osie priorytetowe nr 1 i 3 w całości obejmują kategorie interwencji wpisujące się w Strategię Lizbońską, co oznacza, że 100% ich alokacji przyczynia się do realizacji celów Strategii. W przypadku osi 2, 4 i 6 udział środków przeznaczonych na Strategię w stosunku do całej alokacji na oś wynosi odpowiednio 17,82%, 34,27% oraz 1,71%.

Wykres 38 Podział alokacji przeznaczonej na Strategię Lizbońską wg osi priorytetowych.

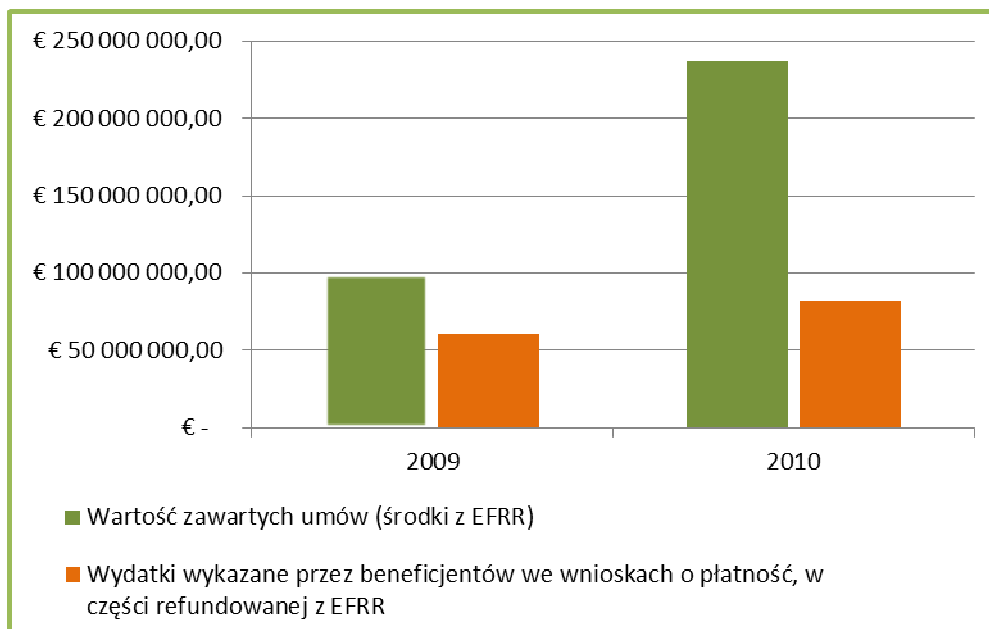

Źródło: Opracowanie własne

W roku sprawozdawczym nastąpił znaczny postęp w realizacji Programu, w tym również w zakresie realizacji Strategii Lizbońskiej. Wartość umów o dofinansowanie podpisanych w ramach kategorii interwencji

przypisanych do celów Strategii oraz wartość wydatków wykazanych we wnioskach o płatność, podlegających refundacji ze środków z EFRR na koniec roku 2009 i 2010 przedstawia wykres.

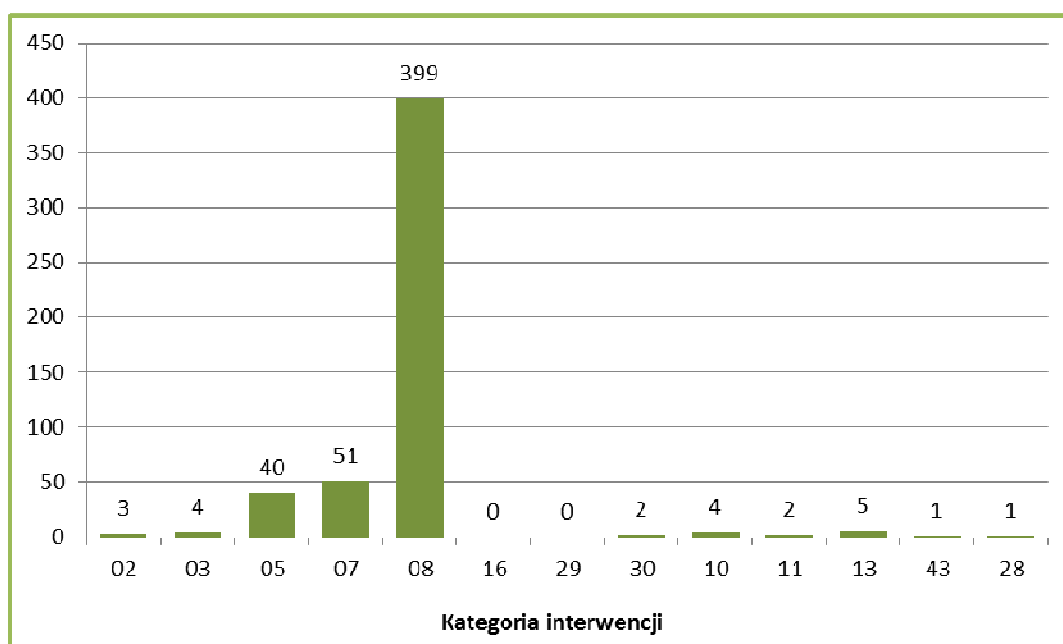
Wykres 39 Realizacja Strategii Lizbońskiej wg kontraktacji i wniosków o płatność – porównanie lat 2009 i 2010

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI

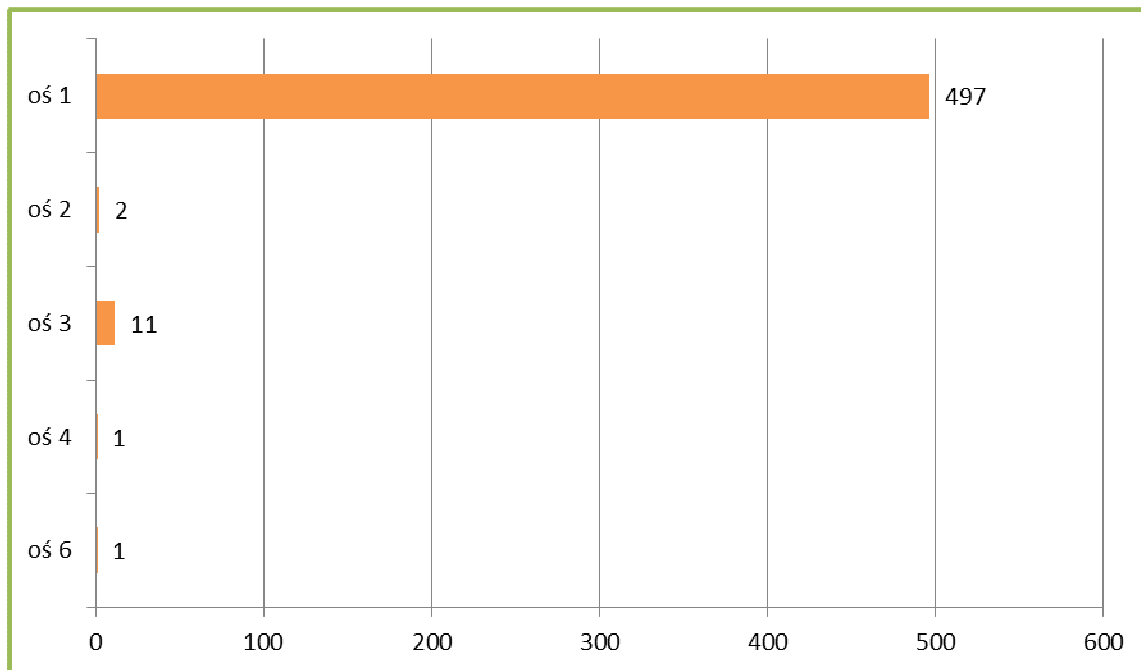
W ramach kategorii interwencji wpisujących się w Strategię, w 2010 r. podpisano aż 512 umów o wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 139 226 123,37 EUR (w ramach osi 1-7 podpisano łącznie 696, a dofinansowanie z EFRR wyniosło 313 168 589,81 EUR). Liczbę umów w podziale na kategorie prezentuje poniższy wykres natomiast w odniesieniu do osi priorytetowych umowy przedstawiono na wykresie.

Wykres 40 Umowy wpisujące się w Strategię Lizbońską zawarte w 2010 - podział na kategorie interwencji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI

Wykres 41 Umowy zawarte w 2010 r. wpisujące się w Strategię Lizbońską - podział na osie priorytetowe

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI

Indykatorywny podział środków EFRR na kategorie interwencji w zestawieniu wydatków na realizację celów Strategii Lizbońskiej w RPO WZ (w EUR), został zawarty w załączniku nr 4 do RPO WZ. Wykaz tych kategorii w podziale na osie priorytetowe RPO WZ, przez które są wdrażane oraz w zestawieniu z założoną alokacją i jej wykorzystaniem w oparciu o kontraktację oraz wydatki wykazane we wnioskach o płatność, narastająco od uruchomienia Programu przedstawia tabela nr 13.

Jak wynika z tabeli działania z zakresu zaawansowanych usług wsparcia dla przedsiębiorstw i grup przedsiębiorstw (kategoria 05; poddziały RPO WZ nr 1.3.1, 1.3.2 i 1.3.4) realizują w 100% założoną na ten cel alokację. Należy jednak zaznaczyć, że 96% alokacji zaplanowanej na ten obszar zostało przeznaczonych na dofinansowanie Zachodniopomorskiego Funduszu Powierniczego JEREMIE (poddziałanie 1.3.4). Inicjatywa JEREMIE ma istotne znaczenie z punktu widzenia celów Strategii, gdyż jest skierowana do mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, w tym również typu start-up, a środki finansowe będą przez nie wykorzystywane m.in. na inwestycje, tworzenie nowych miejsc pracy oraz wdrażanie nowych rozwiązań technicznych lub technologicznych (więcej o Inicjatywie w pkt 2.1.6.5). W ramach pozostałych dwóch poddziałów, które również realizują kategorię 05, na koniec okresu sprawozdawczego zakontraktowano nieco powyżej 15% alokacji, jednak pod koniec 2010 r. zostały ogłoszone otwarte nabory wniosków o dofinansowanie. Zatem spodziewany jest wzrost poziomu realizacji tego celu w kolejnym okresie sprawozdawczym. Obecne przekroczenie założonej alokacji wynika z przyjętego do wyliczeń kursu EUR.

Realizację 100% w zakresie kontraktacji osiągnięto również w kategorii 28, tj. Inteligentne systemy transportowe. Alokację wyczerpuje jeden projekt indywidualny pn. *Budowa systemu zarządzania ruchem w Szczecinie*, realizowany w ramach działania 6.5. Cele projektu wpisują się w założenia Strategii Lizbońskiej w zakresie tworzenia miejsca atrakcyjnego dla inwestowania i pracy oraz jak najlepszego wykorzystania do tego usług użyteczności publicznej.

Bardzo zaawansowana, w zakresie kontraktacji jest również realizacja kategorii 02 i 03. Działania te dotyczą inwestycji w dziedzinę B+R oraz transferu technologii i udoskonalenia sieci współpracy pomiędzy MŚP

a innymi podmiotami gospodarczymi i uczelniami, organami regionalnymi, ośrodkami badawczymi oraz biegunami nauki i technologii (parkami naukowymi i technologicznymi itp.). Obszar ten jest niezwykle istotny dla realizacji celów Strategii Lizbońskiej i w ramach RPO WZ w przeważającej części jest wdrażany poprzez projekty indywidualne. W okresie sprawozdawczym podpisano pierwsze umowy na realizację takich projektów (w sumie 7 projektów IPI). Dodatkowo ogłoszono konkurs w ramach kategorii 03, w którym złożonych zostało 9 wniosków o dofinansowanie. Natomiast w I połowie 2011 roku planowany jest konkurs w ramach kategorii 02, dzięki któremu alokacja na działania z zakresu B+R i transferu technologii powinna zostać wyczerpana.

W decydującą fazę wdrażania wkroczyły również działania RPO realizujące kolejne ważne kategorie interwencji odnoszące się do Strategii Lizbońskiej. Kategorie 10, 11 i 13 to cała *Oś priorytetowa 3. Rozwój społeczeństwa informacyjnego*. W roku sprawozdawczym podpisano 11 umów o dofinansowanie w ramach tej osi (10 projektów IPI + 1 systemowy). Dodatkowo ogłoszono konkurs w zakresie działania 3.2 Rozwój systemów informatycznych i e-usług (złożono 15 wniosków, które są w trakcie oceny formalnej, szacowane dofinansowanie z EFRR 7 878 860 EUR).

Wysoka realizacja celu Strategii widoczna jest również w ramach kategorii 16, dotyczącej tras kolejowych, która jest wdrażana poprzez projekty indywidualne. Dwie umowy o dofinansowanie dla tej kategorii zostały podpisane już w roku 2009 i są to jedyne projekty przewidziane do realizacji.

Realizacja pozostałych kategorii interwencji przypisanych celom Strategii Lizbońskiej (oś 2 i oś 4) napotyka pewne trudności, o których szczegółowo jest mowa w pkt 3 sprawozdania.

Biorąc po uwagę, że Strategia Lizbońska kładzie duży nacisk na rozwój dziedziny B+R oraz społeczeństwa informacyjnego, jako jednych z warunków niezbędnych do budowania gospodarki opartej na wiedzy, a także na wzrost innowacyjności i konkurencyjności MŚP, w tym na tworzenie sprzyjających temu warunków infrastrukturalnych, najbardziej efektywne z punktu widzenia osiągnięcia tych celów są projekty realizowane w ramach osi 1 i 3 RPO WZ. Świadczy o tym również skala środków przeznaczonych na te właśnie osie. Skupiają one alokację na poziomie prawie 82% wszystkich środków dotyczących Strategii. Podkreślenia wymaga również fakt, że dzięki wielu projektom realizowanym w ramach wszystkich osi RPO WZ, powstaną w regionie nowe miejsca pracy tak istotne dla jego rozwoju.

Tabela 13 Realizacja celów Strategii Lizbońskiej przez RPO WZ wg kontraktacji i certyfikacji – stan na dzień 31.12.2010 r. (wartości narastająco, od uruchomienia Programu)

Kat. interw.	Nazwa kategorii	Alokacja na kategorię w EUR	Liczba zawartych umów	Wartość umów w EUR (środki EFRR)	% realizacji celów Strategii wg kontraktacji	Wydatki wykazane we wnioskach o płatność, refundowane z EFRR w EUR	% realizacji celów Strategii wg wniosków o płatność
OŚ PRIORYTETOWA 1. GOSPODARKA – INNOWACJE – TECHNOLOGIE							
02	Infrastruktura związana z badaniami i rozwojem technologicznym (w tym instalacje, oprzyrządowanie i szybkie sieci komputerowe łączące ośrodki badawcze) oraz ośrodki kompetencji w zakresie konkretnych technologii	5 000 000,00	3	4 384 274,91	87,69%	0,00	0,00
03	Transfer technologii i udoskonalenie sieci współpracy między małymi i średnimi przedsiębiorstwami (MŚP), pomiędzy MŚP a innymi podmiotami gospodarczymi i uczelniami, wszelkiego rodzaju instytucjami szkolenia policealnego, organami regionalnymi, ośrodkami badawczymi oraz biegunami nauki i technologii (parkami naukowymi i technologicznymi itp.)	31 000 000,00	4	21 461 086,79	69,23%	0,00	0,00
05	Zaawansowane usługi wsparcia dla przedsiębiorstw i grup przedsiębiorstw	52 486 600,00	76	53 279 571,80	101,51%	53 069 378,76 ¹⁰	101,11%
07	Inwestowanie w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i innowacji (innowacyjne technologie, tworzenie nowych przedsiębiorstw przez uczelnie, istniejące ośrodki badań i rozwoju technologicznego i przedsiębiorstwa	40 770 000,00	83	30 138 796,26	73,92%	7 412 336,76	18,18%
08	Inne inwestycje w przedsiębiorstwa	103 497 299,00	490	87 434 464,75	84,48%	21 440 842,04	20,72%
OŚ PRIORYTETOWA 2. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TRANSPORTOWEJ I ENERGETYCZNEJ							
16	Trasy kolejowe	15 450 000,00	2	14 157 195,71	91,63%	0,00	0,00

¹⁰ Kwota obejmuje m.in. dofinansowanie Zachodniopomorskiego Funduszu Powierniczego JEREMIE

29	Porty lotnicze	9 000 000,00	0	0	0,00%	0,00	0,00
30	Porty	14 000 000,00	2	4 235 273,94	30,25%	0,00	0,00
OŚ PRIORYTETOWA 3. ROZWÓJ SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO							
10	Infrastruktura telekomunikacyjna (w tym sieci szerokopasmowe)	30 000 000,00	4	9 886 506,94	32,96%	0,00	0,00
11	Technologie informacyjne i telekomunikacyjne (dostęp, bezpieczeństwo, interoperacyjność, zapobieganie zagrożeniom, badania, innowacje, treści cyfrowe itp.)	3 000 000,00	7	9 293 910,31	77,45%	0,00	0,00
13	Usługi i aplikacje dla obywateli (e-zdrowie, e-administracja, e-kształcenie, e-integracja)	9 000 000,00					
OŚ PRIORYTETOWA 4. INFRASTRUKTURA OCHRONY ŚRODOWISKA							
39	Energia odnawialna: wiatrowa	4 000 000,00	1	248 675,91	1,18%	0,00	0,00
40	Energia odnawialna: słoneczna	3 000 000,00					
41	Energia odnawialna: biomasa	10 000 000,00					
42	Energia odnawialna: hydroelektryczna, geotermiczna i pozostałe	2 000 000,00					
43	Efektywność energetyczna, produkcja skojarzona (kogeneracja), zarządzanie energią	2 000 000,00					
OŚ PRIORYTETOWA 6. ROZWÓJ FUNKCJI METROPOLITALNYCH							
28	Inteligentne systemy transportowe	2 000 000,00	1	2 039 798,23	101,99%	0,00	0,00
Razem na realizację Strategii Lizbońskiej		336 203 899,00	673	236 559 555,55	70,36%	81 922 557,56	24,37%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z informacji miesięcznej – tabela 4 za grudzień 2010 r.

Krajowy Program Reform a RPO WZ

W celu zapewnienia koordynacji i jak najlepszej realizacji Strategii Lizbońskiej w Polsce, Ministerstwo Gospodarki opracowało Krajowy Program Reform (KPR), który był wydany dwukrotnie, w ujęciach czteroletnich (KPR 2005-2008 i KPR 2008-2011). W obowiązującym KPR określono trzy priorytety, które miały wyznaczać kierunki działań w tym okresie. Dodatkowo opracowano szczegółowy plan wdrażania KPR w Dokumencie Implementacyjnym. Mając na uwadze zapisy ww. dokumentów należy uznać, że RPO WZ oraz realizowane projekty wpisują się w część ich założeń. W szczególności poddziałanie 1.3.4 Pozadotacyjne instrumenty finansowe dla MSP – Inicjatywa Wspólnotowa JEREMIE realizuje Priorytet Innowacyjna Gospodarka KPR, *Działanie 1. Zapewnienie przyjaznego otoczenia prawnego i instytucjonalnego dla przedsiębiorczości, innowacyjności i inwestycji, Zadanie 1.5. Dalsza poprawa dostępu przedsiębiorców do zewnętrznych źródeł finansowania za pośrednictwem systemu funduszy pożyczkowych i poręczeniowych.*

Projekt indywidualny pt. „Modernizacja regionalnej linii kolejowej 402 Goleniów-Kołobrzeg wraz z budową łącznicy do portu lotniczego Szczecin/Goleniów” realizowany w RPO WZ w ramach kategorii 16 trasy kolejowe, przyczynia się również do realizacji tego priorytetu KPR, poprzez osiąganie celów *Działania 4. Zagwarantowanie odpowiedniej dla potrzeb nowoczesnej gospodarki infrastruktury transportowej, przesyłowej i teleinformatycznej*, wpisując się w *Zadanie 4.3. Rozwój infrastruktury transportu lotniczego*. Ponadto poddziałanie 2.1.5 Wzmocnienie portów morskich i rzecznych RPO WZ (kategoria interwencji 30) wpisuje się w założenia *Strategii rozwoju portów morskich do 2015 roku*, która również realizuje zapisy Działania 4 Priorytetu Innowacyjna Gospodarka KPR.

Biorąc pod uwagę, że zarówno KPR jak i RPO WZ służą osiągnięciu celów Strategii Lizbońskiej, należy stwierdzić, że na poziomie regionalnym RPO WZ wpisuje się w obszary i priorytety KPR.

2.Strategia Europa 2020

Z końcem 2010 r. zakończył się okres obowiązywania Strategii Lizbońskiej. W związku z tym Komisja Europejska opracowała kolejną strategię EUROPA 2020 (EU 2020), która ma kontynuować wdrażanie działań zmierzających do uczynienia z Europy gospodarki opartej na wiedzy i innowacji, bardziej przyjaznej środowisku i konkurencyjnej oraz sprzyjającej włączeniu społecznemu. Strategia została ogłoszona w Komunikacie Komisji z 03.03.2010 r., a następnie opracowano 7 inicjatyw flagowych, które w bardziej szczegółowy sposób opisują założenia Strategii.

RPO WZ był tworzony w okresie obowiązywania Strategii Lizbońskiej i to do niej bezpośrednio nawiązuje. Jednak analizując kategorie interwencji funduszy strukturalnych na lata 2007-2013 (które znajdują swe odzwierciedlenie również w Strategii EU 2020) oraz zapisy RPO WZ można również określić wpływ Programu na realizację celów nowej strategii.

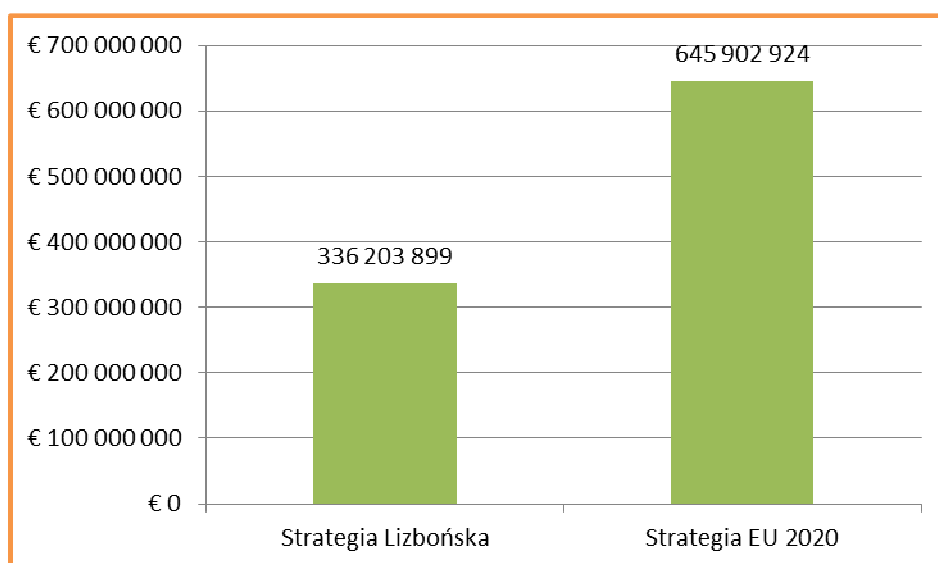
Poza kategoriami, które zostały omówione w pkt dotyczącym Strategii Lizbońskiej, w EU 2020 wpisuje się kilka nowych kategorii. Matrycę celów Strategii EU 2020 oraz kategorii interwencji, które są realizowane przez RPO WZ wraz z przypisanymi do nich alokacjami przedstawia załącznik VI sprawozdania.

W ramach RPO WZ, na kategorie interwencji, które wpisują się w cele Strategii Europa 2020 przypada aż 645 902 924 EUR ze środków EFRR (tj. 77,31% wszystkich środków EFRR w RPO WZ)

Ujęcie dodatkowych obszarów wsparcia w Strategii EU 2020 spowodowało, że alokacja w RPO WZ na jej realizację w stosunku do Strategii Lizbońskiej znacznie wzrosła, co prezentuje wykres. Oznacza to, że RPO WZ jeszcze bardziej może przyczynić się do osiągnięcia ważnych dla Komisji Europejskiej celów. Przykłady projektów obrazujące realizację obu Strategii zaprezentowano w załączniku nr VI a do sprawozdania.

Z matrycy wynika, że w zakresie priorytetu EU 2020 *Rozwój inteligentny - rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji (smart growth)*, RPO WZ realizuje także cel Edukacja, który szczegółowo określa Inicjatywa flagowa *Młodzież w drodze*. Na poziomie krajowym inicjatywa powinna być wdrażana m.in. poprzez zapewnienie odpowiedniego poziomu inwestycji w system kształcenia. W ramach działania 7.1 Infrastruktura edukacyjna RPO WZ realizowane są projekty z zakresu modernizacji szkół i sal dydaktycznych, w tym przeznaczonych do praktycznej nauki zawodu oraz wyposażenia ich w środki dydaktyczne, czy zwiększenia dostępności edukacji przez inwestycje w infrastrukturę, w tym dostosowanie szkół do osób niepełnosprawnych.

Wykres 42 Alokacja w RPO WZ na Strategię Lizbońską oraz Strategię Europa 2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI

Wyodrębnienie w EU 2020 priorytetu *Rozwój zrównoważony - wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej (sustainable growth)* oraz obszaru dotyczącego klimatu, energii i mobilności, powoduje, że RPO WZ jeszcze bardziej wpisuje się w cele Unii Europejskiej. Realizowane przedsięwzięcia w szczególności odnoszą się do Inicjatywy flagowej *Europa efektywnie korzystająca z zasobów* i są to przede wszystkim projekty z działania 4.1 Energia odnawialna i zarządzanie energią, 4.2 Gospodarka odpadami, 4.3 Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków, 4.4 Ochrona powietrza oraz 4.5 Ochrona przyrody i zapobieganie zagrożeniom. Ponadto w założenia tej inicjatywy flagowej wpisuje się także cała oś 2 RPO WZ *Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej*.

Cel Walka z ubóstwem ujęty w ramach priorytetu *Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu - wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną (inclusive growth)*, w pewnym zakresie również jest realizowany przez RPO WZ. Inicjatywa flagowa *Europejski program walki z ubóstwem* obejmuje m.in. szereg działań ukierunkowanych na zapobieganie wykluczeniu społecznemu. RPO WZ realizuje te działania poprzez przedsięwzięcia rewitalizacyjne, wdrażane przez system dotacyjny i instrumenty zwrotne w ramach inicjatywy JESSICA. Inicjatywa JESSICA to drugi innowacyjny instrument inżynierii finansowej wykorzystywany przez Instytucję Zarządzającą RPO WZ. Projekty rewitalizacyjne, które będą realizowane ze środków Inicjatywy wpłyną na poprawę warunków życia ludności zamieszkującej obszary zdegradowane, na poprawę ich bezpieczeństwa a także na tworzenie warunków dla dalszego rozwoju tych obszarów, w tym tworzenie nowych miejsc pracy (więcej o Inicjatywie JESSICA w pkt 2.1.6.5). Ponadto w RPO WZ wyodrębniono pewną pulę środków z przeznaczeniem na projekty z zakresu infrastruktury dla osób niepełnosprawnych (działanie 7.4). W okresie sprawozdawczym podpisano jedną umowę dofinansowaną z tych środków, na realizację projektu kluczowego (IPI) pn. *Rozbudowa i modernizacja Centrum Rehabilitacji Chorych na Stwardnienie Rozsiane - nowa powierzchnia, nowe możliwości*.

Stan realizacji celów Strategii EU 2020 w oparciu o kontraktację oraz wydatki wykazane we wnioskach o płatność, narastająco od uruchomienia Programu przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14 Stan realizacji celów Strategii EU 2020 w oparciu o kontraktację oraz wydatki wykazane we wnioskach o płatność, narastająco od uruchomienia

Priorytety Strategii UE 2020	Obszary/ccele Startegii EU 2020	Inicjatywy flagowe UE	Kategorie interwencji wpisujące się w realizację EU 2020	Alokacja z EFRR w EUR	Liczba zawartych umów	Wartość dofinansowania w EUR	% realizacji wg kontraktacji	Wydatki wykazane we wnioskach o płatność, w części refundowanej z EFRR (w EUR)	% realizacji wg wniosków o płatność
smart growth	Badania i rozwój, innowacje	Unia Innowacji	2,3	36 000 000	7	25 845 361,70	72%	0,00	0,00
	Społeczeństwo informacyjne	Europejska Agenda Cyfrowa	10,11,13	42 000 000	11	19 180 417,25	46%	0,00	0,00
	Edukacja	Młodzież w drodze	75	12 500 000	33	11 660 974,80	93%	2 245 870,79	18%
suistainable growth	Klimat, energia, mobilność	Europa efektywnie korzystająca z zasobów	16,18,23,25,2829,30,33,35 39,40,41,42,43,44,45,46,47 51,53	305 166 625	142	189 517 763,10	62%	49 570 346,99	16%
	Konkurencyjność	Polityka przemysłowa w erze globalizacji	5,7,8	196 753 899	649	170 852 832,81	87%	81 922 557,56 ¹¹	42%
inclusive growth	Walka z ubóstwem	Europejski program walki z ubóstwem	61,78,79	53 482 400	3	28 530 959,90	53%	28 133 734,17 ¹²	53%
Razem na realizację Strategii EU 2020				645 902 924	845	445 588 309,55	69%	161 872 509,52	25%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z informacji miesięcznej – tabela 4 za grudzień 2010

¹¹ Kwota obejmuje m.in. dofinansowanie Zachodniopomorskiego Funduszu Powierniczego JEREMIE

¹² Wartość dofinansowania Funduszu Powierniczego JESSICA

Najważniejsze cele Strategii Lizbońskiej i EU 2020 realizowane są w RPO WZ m.in. poprzez wdrażanie innowacyjnych projektów przedsiębiorców z sektora MSP. Stworzony system generuje inwestycje o wysokim potencjale technologicznym, przy jednoczesnym tworzeniu korzystnych warunków w zakresie zatrudnienia.

Jednym z podstawowych kryteriów wyboru projektów jest kryterium innowacyjności. Takie podejście zmusza przedsiębiorców do poszukiwania nowoczesnych rozwiązań w ramach ich działalności, przekładając się na wzrost konkurencyjności zachodniopomorskich firm.

Jednocześnie duży nacisk położono na ukierunkowanie wsparcia na projekty, które zakładają utworzenie jak największej liczby miejsc pracy

Ponadto wprowadzono szereg wskaźników środowiskowych, które dodatkowo punktowane w trakcie oceny projektów, skłaniają beneficjentów do zapewnienia jeszcze większej zgodności z polityką horyzontalną z zakresu ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.

2.1.6.7 Strategia UE dla Regionu Morza Bałtyckiego

RPO WZ realizuje cele określone w Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB). Działania podejmowane w ramach wszystkich osi priorytetowych RPO WZ są zbieżne z priorytetami SUE RMB i wpisują się – z uwagi na położenie geograficzne województwa zachodniopomorskiego – bezpośrednio w obszary priorytetowe określone w Planie Działania stanowiącym załącznik do SUE RMB.

Realizowane w ramach RPO WZ przedsięwzięcia wpisują się w trzy priorytety SUE RMB:

- I Rejon Morza Bałtyckiego jako obszar Zrównoważony,
- II Rejon Morza Bałtyckiego jako obszar Dobrobytu,
- III Rejon Morza Bałtyckiego jako obszar Dostępny i Atrakcyjny.

Korelację między celami RPO WZ, a priorytetami SUE RMB uwidocznia stosunek przedsięwzięć realizujących SUE RMB do wszystkich przedsięwzięć wspartych ze środków RPO WZ. Aż 93 proc. zakontraktowanych w ramach RPO WZ, od początku jego realizacji projektów wpisuje się w priorytety i poszczególne obszary priorytetowe SUE RMB. W okresie sprawozdawczym proporcja ta wzrasta do 95 proc. podpisanych umów.

SUE RMB została zaprojektowana jako instrument mający za zadanie sprostać wyzwaniom stojącym przed Regionem Morza Bałtyckiego, a jednocześnie stworzyć fundament dla trwałej i pełnej współpracy w tym obszarze. Województwo zachodniopomorskie, ze względu na uwarunkowania geograficzne oraz rolę, jaką wypełnia jako ważne centrum administracyjne, gospodarcze oraz transportowo–dystrybucyjne, jest istotnym uczestnikiem działań na rzecz realizacji SUE RMB. Lokalizacja u wybrzeża Morza Bałtyckiego oraz wynikające z niej szanse i zagrożenia stanowią wyznaczniki dla kształtowania strategii dla rozwoju województwa zachodniopomorskiego. Legły one u podstaw prac związanych z przygotowaniem RPO WZ i zaprogramowaniem wsparcia na rzecz rozwoju obszaru funkcjonalnego wybrzeża Morza Bałtyckiego. Stąd RPO WZ, mimo że zatwierdzony

przez Komisję Europejską w 2007 roku, w znaczącym stopniu wpisuje się w priorytety przyjętej w 2009 roku SUE RMB.

Zakres i formuła realizacji SUE RMB za pośrednictwem wsparcia dostępnego w RPO WZ były przedmiotem konsultacji z członkami Zachodniopomorskiego Komitetu Monitorującego (ZKM). Na posiedzeniach ZKM w roku 2010 przedstawiano członkom ZKM uwarunkowania związane z wdrażaniem SUE RMB. Prezentowano działania podejmowane na poziomie Unii Europejskiej oraz na poziomie krajowym w celu implementacji SUE RMB z wykorzystaniem realizowanych w ramach Polityki Spójności i innych polityk wspólnotowych programów operacyjnych oraz alokowanych w nich środków finansowych. Do wiadomości ZKM przedstawiono między innymi wskazania i wytyczne Komisji Europejskiej ujęte w następujących dokumentach: *European Union Strategy for the Baltic Sea Region – Governance and Implementation* oraz *Guidance Note – Practical Suggestions for Operational Programmes*. ZKM zapoznano również z informacjami w zakresie raportowania oraz zaleceniami dla instytucji zarządzających. Przedstawiono także podsumowanie realizacji SUE RMB w odniesieniu do stanu realizacji RPO WZ w okresie do końca 2009 roku.

W efekcie zaprezentowania na forum ZKM potencjalnych możliwości wdrażania celów SUE RMB z wykorzystaniem RPO WZ oraz szczegółowych analiz dokonanych przez IZ RPO WZ ustalono zakres powiązań i mechanizmy raportowania z działań prowadzonych w ramach RPO WZ w obszarze Priorytetów I, II i III SUE RMB.

W wyniku przeprowadzonych uzgodnień (prowadzonych również na poziomie instytucji zarządzających regionalnymi i krajowymi programami operacyjnymi) IZ RPO WZ zaproponowała, a członkowie ZKM zaakceptowali formułę znakowania projektów jako podstawowego narzędzia, które poprzez identyfikację projektów realizowanych w ramach RPO WZ na poziomie kategorii interwencji, wyznacza poziom zaangażowania RPO WZ w realizację SUE RMB.

Przedstawiciele IZ RPO WZ aktywnie uczestniczą w spotkaniach i konferencjach, które ściśle związane są z wdrażaniem SUE RMB. W październiku 2010 roku w Tallinie odbyło się Forum Akcjonariuszy Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego, na którym byli obecni przedstawiciele IZ RPO WZ. Spotkanie poświęcone było działaniom regionów dziesięciu państw leżących w basenie Morza Bałtyckiego na polu edukacji, kształcenia ustawicznego, mobilności w ramach uczelni wyższych i zmian demograficznych, w tym migracji społeczeństw. IZ RPO WZ reprezentowana była również na spotkaniu Roboczym dotyczącym implementacji SUE RMB w marcu 2010 roku w Rydze. Przedstawiciele IZ RPO WZ brali aktywny udział w dyskusjach prowadzonych w trakcie spotkania, które koncentrowały się na wzmocnieniu istniejącej kooperacji pomiędzy akcjonariuszami SUE RMB, budowaniu połączeń pomiędzy krajowymi i regionalnymi programami operacyjnymi Polityki Spójności i innych polityk horyzontalnych UE oraz na podsumowaniu dotychczasowych osiągnięć w realizacji SUE RMB.

IZ RPO WZ – działając jako Samorząd Województwa Zachodniopomorskiego – angażuje się również w inicjatywy, które w sposób pośredni wpływają na realizację celów SUE RMB, w tym również działania związane ze wzmacnianiem współpracy z partnerami z obszaru basenu Morza Bałtyckiego. Jednym z przykładów tego typu działań jest współpraca prowadzona przez Województwo

Zachodniopomorskie na forum Baltic Sea States Subregional Co-operation (BSSSC), organizacji skupiającej około 160 regionów z krajów nadbałtyckich. Głównym celem BSSSC jest wzmocnienie współpracy między regionami nadbałtyckimi oraz rozwijanie kontaktów między ich mieszkańcami. W latach 2011-2012 Województwo Zachodniopomorskie przewodniczy pracom BSSSC, a jednym z priorytetów prezydencji Województwa jest wsparcie na rzecz aktywnej realizacji SUE RMB. Na październik 2011 roku planowana jest organizacja w Szczecinie dorocznej konferencji BSSSC, w czasie której przewiduje się zorganizowanie panelu dyskusyjnego w całości poświęconego dotychczasowej realizacji SUE RMB oraz jej przyszłości w świetle nowej perspektywy finansowej. Zamierzeniem organizatorów jest zainicjowanie przy okazji konferencji BSSSC platformy wymiany opinii pomiędzy instytucjami zarządzającymi programami operacyjnymi, szczególnie w regionach/krajach zlokalizowanych bezpośrednio na wybrzeżu Morza Bałtyckiego.

IZ RPO WZ – po przeprowadzonych analizach – nie planuje wprowadzenia zmian w zakresie dostosowywania systemu wdrażania RPO WZ, w tym zmian kryteriów wyboru i oceny projektów, do realizacji celów SUE RMB. Mając na uwadze z jednej strony wysoki stopień korelacji celów RPO WZ z celami SUE RMB, a z drugiej – stan zaawansowania wdrażania RPO WZ (kontraktacja w okresie do końca 2010 roku ok. 70 proc. alokacji RPO WZ; certyfikacja do Komisji Europejskiej wydatków w wysokości ok. 24 proc. alokacji RPO WZ; zakończona lub przynajmniej uruchomiona większość naborów projektów przewidywanych w RPO WZ) IZ RPO WZ nie widzi potrzeby ani też możliwości modyfikacji systemu realizacji RPO WZ. Za narzędzie, które w obecnych uwarunkowaniach pozwoli najpełniej odnieść strategię realizacji RPO WZ do priorytetów SUE RMB, IZ RPO WZ uznaje system monitorowania i identyfikacji projektów wspieranych środkami RPO WZ. Monitoring odbywa się na podstawie agregacji kategorii interwencji realizowanych przez poszczególne działania w osiach priorytetowych RPO WZ do wskazanych w SUE RMB priorytetów.

W ramach RPO WZ projekty wpisujące się w poszczególne priorytety i obszary priorytetowe SUE RMB realizowane są w ramach osi priorytetowych i działań opisanych w poniższej tabeli¹³:

¹³ Przypisanie osi priorytetowych i działań/poddziałań RPO WZ do obszarów priorytetowych SUE RMB zostało opisane w dalszej części

Tabela 15 Priorytety SUE RMB realizowane w ramach osi priorytetowych i działań RPO WZ

Priorytety Strategii dla Regionu Morza Bałtyckiego	Działania RPO WZ realizujące priorytety SMB
Priorytet I Region Morza Bałtyckiego jako obszar Zrównoważony	Oś priorytetowa 2 – Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej - Działanie 2.1 Zintegrowany system transportowy województwa Oś priorytetowa 4 – Infrastruktura ochrony środowiska - Działanie 4.2. Gospodarka odpadami - Działanie 4.3 Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków - Działanie 4.5. Ochrona przyrody i zapobieganie zagrożeniom
Priorytet II Region Morza Bałtyckiego jako obszar Dobrobytu	Oś priorytetowa 1 – Gospodarka - Innowacje – Technologie - Działanie 1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje - Działanie 1.2 Innowacje i transfer technologii - Działanie 1.3 Zaawansowane usługi wsparcia dla przedsiębiorstw
Priorytet III Region Morza Bałtyckiego jako obszar Dostępny i Atrakcyjny	Oś priorytetowa 2 – Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej - Działanie 2.1 Zintegrowany system transportowy województwa - Działanie 2.2 Lokalna infrastruktura energetyczna Oś priorytetowa 3 – Rozwój społeczeństwa informacyjnego - Działanie 3.2 Rozwój systemów informatycznych i e-usług Oś priorytetowa 4 – Infrastruktura ochrony środowiska - Działanie 4.1. Energia odnawialna i zarządzanie energią Oś priorytetowa 5 – Turystyka, kultura i rewitalizacja - Działanie 5.1 Infrastruktura turystyczna - Działanie 5.3 Ścieżki rowerowe - Działanie 5.4 Promocja, ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodnicze Oś priorytetowa 6 – Rozwój Funkcji Metropolitalnych - Działanie 6.1 Infrastruktura turystyczna na obszarze metropolitalnym - Działanie 6.3 Ścieżki rowerowe na obszarze metropolitalnym - Działanie 6.4 Zintegrowany system transportu publicznego na obszarze metropolitalnym - Działanie 6.5 Inteligentne systemy transportowe na obszarze metropolitalnym Oś priorytetowa 7 – Rozwój infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia - Działanie 7.1 Infrastruktura edukacyjna - Działanie 7.3. Infrastruktura ochrony zdrowia

Źródło: opracowanie własne

Analizując dane od początku realizacji RPO WZ należy wskazać, że aż 93 proc. umów o dofinansowanie projektów podpisanych w ramach RPO WZ wpisuje się w priorytety i poszczególne obszary priorytetowe SUE RMB. W okresie sprawozdawczym wskaźnik ten wyniósł także 93 proc. ogólnej liczby podpisanych umów.

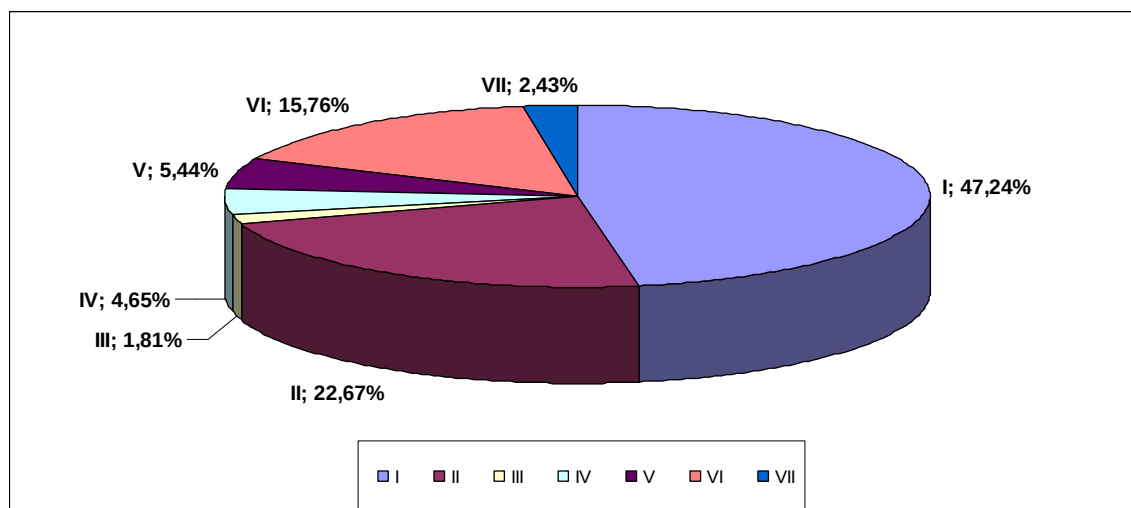
Od początku realizacji RPO WZ podpisano łącznie 962 umowy o dofinansowanie projektów, z tym na okres sprawozdawczy przypada podpisanie 698 umów. Ilość umów zawartych w ramach RPO WZ, na podstawie których dofinansowano ze środków RPO WZ projekty wpisujące się w poszczególne obszary priorytetowe SUE RMB od początku realizacji Programu, wyniosła łącznie 897, z czego na okres sprawozdawczy przypada 651.

Wartość umów (wydatki ogółem) podpisanych od początku realizacji Programu, a wpisujących się w realizację SUE RMB, wynosi 943 447 750,68 EUR, w tym wydatki kwalifikowane 837 979 563,56 EUR. Dofinansowanie ze środków publicznych w części odpowiadającej środkom UE od początku realizacji Programu wynosi 484 879 533,30 EUR.

Wartość umów (wydatki ogółem) podpisanych w okresie sprawozdawczym, a wpisujących się w realizację SUE RMB, opiewa na kwotę 558 398 508,22 EUR, w tym wydatki kwalifikowalne wynoszą 492 505 982,84 EUR. Dofinansowanie ze środków publicznych w części odpowiadającej środkom UE wynosi w okresie sprawozdawczym 271 309 548,38 EUR.

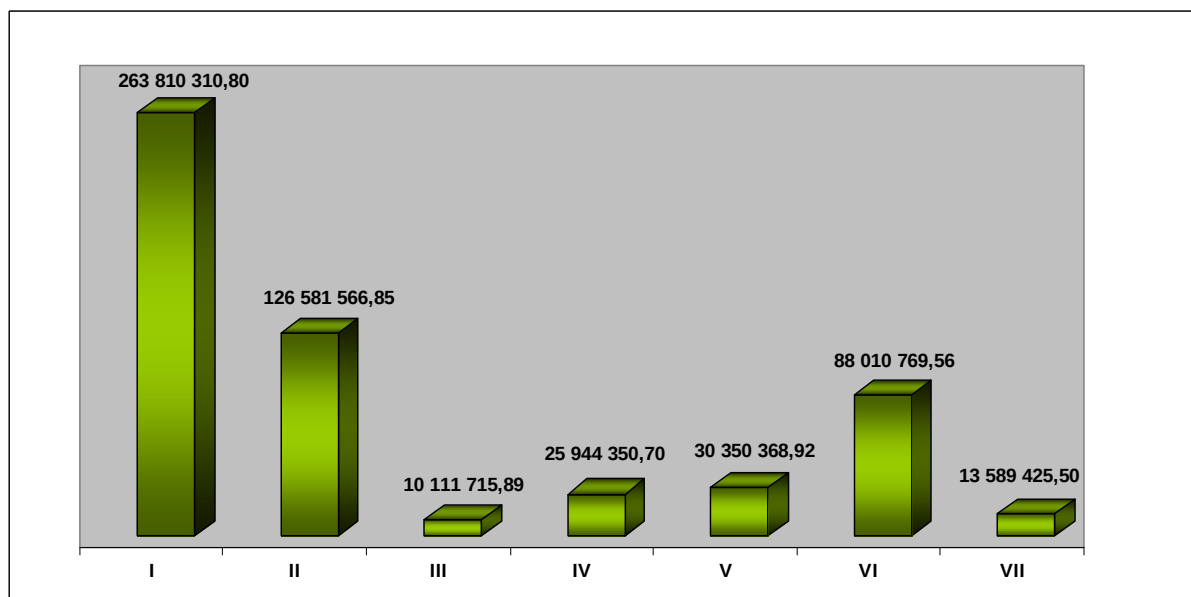
Zestawienie podpisanych wszystkich umów w okresie sprawozdawczym oraz od początku realizacji RPO WZ przedstawiają poniższe dane:

Wykres 43 Udział poszczególnych osi priorytetowych RPO WZ w realizacji priorytetów SUE RMB według wartości wydatków ogółem w podpisanych umowach w okresie sprawozdawczym

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu SIMIK 07-13

Wykres 44 Wartość wydatków ogółem w podziale na poszczególne osie priorytetowe RPO WZ w podpisanych umowach realizujących priorytety SUE RMB w okresie sprawozdawczym (w EUR)

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu SIMIK 07-13

Umowy o dofinansowanie projektów realizujących cele SUE RMB, podpisane w ramach RPO WZ w okresie sprawozdawczym i od początku realizacji Programu z podziałem na osie priorytetowe przedstawia tabela 2.

Tabela 16 Liczba umów i wartość dofinansowania z UE w umowach podpisanych w ramach RPO WZ realizujących SUE RMB z podziałem na poszczególne osie priorytetowe i działania RPO WZ

Oś priorytetowa	Działanie w ramach Osi	2010 r.		Od początku realizacji programu	
		Liczba zawartych umów	Wartość dofinansowania (EFRR w EUR)	Liczba umów zawartych	Wartość dofinansowania (EFRR w EUR)
1. Gospodarka - Innowacje – Technologie	1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje	444	62 257 337,41	564	83 201 710,82
	1.2 Innowacje i transfer technologii	7	25 845 361,70	7	25 845 361,70
	1.3 Zaawansowane usługi wsparcia dla przedsiębiorstw	46	25 419 258,93	85	87 651 121,98

2. Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej	2.1 Zintegrowany system transportowy województwa	64	64 662 531,59	97	139 036 455,70
	2.2 Lokalna infrastruktura energetyczna	1	2 017 452,71	1	2 017 452,71
3. Rozwój społeczeństwa informacyjnego	3.2 Rozwój systemów informatycznych i e-usług	5	7 583 786,92	5	7 583 786,92
4. Infrastruktura ochrony środowiska	4.1 Energia odnawialna i zarządzanie energią	1	248 675,91	1	248 675,91
	4.2 Gospodarka odpadami	5	543 266,51	5	543 266,51
	4.3 Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków	10	13 095 980,16	10	13 095 980,16
	4.5 Ochrona przyrody i zapobieganie zagrożeniom	18	3 912 886,49	18	3 912 886,49
5. Turystyka, kultura i rewitalizacja	5.1 Infrastruktura turystyczna	4	8 506 967,78	22	21 779 848,28
	5.3 Ścieżki rowerowe	6	5 349 704,79	6	5 349 704,79
	5.4 Promocja, ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodnicze	1	841 780,58	1	841 780,58
6. Rozwój Funkcji Metropolitalnych	6.1 Infrastruktura turystyczna na obszarze metropolitalnym	5	13 244 764,47	12	14 703 414,85
	6.3 Ścieżki rowerowe na obszarze metropolitalnym	7	3 261 391,03	7	3 261 391,03
	6.4 Zintegrowany system transportu publicznego na obszarze metropolitalnym	6	26 643 603,27	6	26 643 603,27

	6.5 Inteligentne systemy transportowe na obszarze metropolitalnym	1	2 039 798,23	1	2 039 798,23
7. Rozwój infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia	7.1 Infrastruktura edukacyjna	14	4 910 939,12	33	11 660 974,80
	7.3 Infrastruktura ochrony zdrowia	6	924 049,03	16	35 462 306,93
Razem		651	271 309 536,64	897	484 879 521,68

Źródło: opracowanie własne na podstawie na podstawie raportu SIMIK 07-13

Priorytet I Region Morza Bałtyckiego jako obszar Zrównoważony

Realizacja priorytetu I SUE RMB odbywa się w ramach RPO WZ z wykorzystaniem dwóch osi priorytetowych: 2 osi priorytetowej - *Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej* (działanie 2.1 *Zintegrowany system transportowy województwa*) oraz 4 osi priorytetowej - *Infrastruktura ochrony środowiska* (działanie 4.2 *Gospodarka odpadami*; działanie 4.3 *Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków*; działanie 4.5 *Ochrona przyrody i zapobieganie zagrożeniom*). Od początku realizacji Programu podpisano 35 umów wpisujących się w I priorytet SUE RMB, opiewających na łączną wartość 33 521 822,67 EUR, z czego wydatki kwalifikowane wynoszą 32 070 718,34 EUR. Dofinansowanie ze środków publicznych w części odpowiadającej środkom UE od początku realizacji w zawartych umowach 21 787 417,95 EUR. Wszystkie dotychczas podpisane umowy, przypisane do priorytetu I, zostały zawarte w okresie sprawozdawczym.

Najwięcej – 18 zakontraktowanych projektów realizujących priorytet I SUE RMB przypada na działanie 4.5 RPO WZ *Ochrona przyrody i zapobieganie zagrożeniom*. Kwota dofinansowania wynosi 5 544 740,66 EUR, z czego 3 912 886,49 EUR to środki publiczne w części odpowiadającej środkom UE.

Realizację priorytetu I w ramach RPO WZ 2007-2013 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 17 Realizacja SUE RMB w ramach priorytetu I z podziałem na poszczególne działania RPO WZ

Priorytet I Region Morza Bałtyckiego jako obszar Zrównoważony (w EUR)							
Obszar Priorytetowy Strategii RMB	Działanie RPO WZ 2007-2013	Zawarte umowy w okresie sprawozdawczym	Zawarte umowy od uruchomienia programu	Wartość podpisanych umów w okresie sprawozdawczym	Wartość podpisanych umów w okresie sprawozdawczym - wkład UE	Wartość podpisanych umów od uruchomienia programu	Wartość podpisanych umów od uruchomienia programu - wkład UE
Region wzorcowy dla czystej żeglugi i transportu morskiego	2.1 Zintegrowany system transportowy województwa	2	2	8 537 471,97	4 235 273,94	8 537 471,97	4 235 273,94
Redukcja użytkowania oraz wpływu substancji niebezpiecznych	4.2 Gospodarka odpadami	5	5	858 844,00	543 266,51	858 844,00	543 266,51
Zachowanie stref przyrodniczych oraz bioróżnorodności, uwzględniając łowiska morskie	4.3 Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków	10	10	18 580 766,04	13 095 991,02	18 580 766,04	13 095 991,02
Redukcja użytkowania oraz wpływu substancji niebezpiecznych	4.5 Ochrona przyrody i zapobieganie zagrożeniom	18	18	5 544 740,66	3 912 886,49	5 544 740,66	3 912 886,49

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu SIMIK 07-13

Wsparcie udzielane w ramach z RPO WZ wspomaga obszary wyznaczone przez priorytet I SUE RMB, ukierunkowane na propagowanie alternatywnego do transportu drogowego transportu wodnego – morskiego i śródlądowego, bardziej przyjaznego środowisku naturalnemu, ograniczanie zanieczyszczeń odprowadzanych do powietrza, wody i gleby, a także na poprawę stanu bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, przeciwpowodziowego i ochrony przed skutkami nadzwyczajnych zagrożeń środowiska. W sposób bezpośredni interwencja RPO WZ przekłada się na rozwój Regionu Morza Bałtyckiego jako obszaru zrównoważonego.

Wśród projektów realizowanych ze środków RPO WZ pojawiają się zarówno projekty związane z utrzymaniem śródlądowych dróg wodnych, rozwojem portów morskich, jak i tworzeniem systemów selektywnej zbiórki odpadów, budową sieci kanalizacji sanitarnej i modernizacją czy doposażeniem w specjalistyczny sprzęt służb ratowniczo-gaśniczych. Na podstawie danych z umów zawartych od początku realizacji Programu do końca 2010 roku szacuje się, że wsparcie z RPO WZ przełoży się na przykład na wybudowanie ponad 105 kilometrów sieci kanalizacji sanitarnej, do której zostanie podłączonych ponad 20 tysięcy osób, a selektywną zbiórką odpadów objętych zostanie ponad 56 tysięcy osób.

Opis przykładowych projektów odnoszących się do realizacji SUE RMB w przedmiotowym priorytecie znajduje się w części **Projekty**.

Priorytet II Region Morza Bałtyckiego jako obszar Dobrobytu

Od początku realizacji RPO WZ w ramach priorytetu II SUE RMB podpisano 656 umów o wartości ogółem 415 472 196,22 EUR, w tym wydatki kwalifikowane wyniosły 359 481 359,41 EUR. Dofinansowanie UE w zawartych umowach wyniosło 196 698 194,50 EUR.

Na realizację priorytetu II SUE RMB w okresie sprawozdawczym najwięcej podpisanych umów – 497 o wartości ogółem 263 810 310,80 EUR, przy wartości wydatków kwalifikowanych równej 223 561 470,41 EUR, przypada na 1. os priorytetową RPO WZ. Dofinansowanie ze środków UE w ramach tego tej osi wyniosło 113 521 958,04 EUR. Największy udział w ramach 1. osi priorytetowej RPO WZ w realizacji priorytetu II SUE RMB ma działanie 1.1 *Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje*. W okresie sprawozdawczym w jego ramach podpisano 444 umowy na łączną wartość kwotę 156 258 336,20 EUR, w tym dofinansowanie z UE wyniosło 62 257 337,41 EUR.

Tabela 18 Realizacja SUE RMB w ramach priorytetu II z podziałem na działania RPO WZ

Priorytet II Region Morza Bałtyckiego jako obszar Dobrobytu (w EUR)							
Obszar Priorytetowy Strategii RMB	Działanie RPO WZ 2007-2013	Zawarte umowy w okresie sprawozdawczym	Zawarte umowy od uruchomienia programu	Wartość podpisanych umów w okresie sprawozdawczym	Wartość podpisanych umów w okresie sprawozdawczym - wkład UE	Wartość podpisanych umów od uruchomienia programu	Wartość podpisanych umów od uruchomienia programu - wkład UE
Wykorzystanie pełnego potencjału regionu w zakresie badań i innowacji	1.1 <i>Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje</i>	51	83	54 535 623,42	22 332 944,24	74 583 923,03	30 138 796,26
Wykorzystanie pełnego potencjału regionu w zakresie badań i innowacji	1.2 <i>Innowacje i transfer technologii</i>	7	7	49 694 165,95	25 845 361,70	49 694 165,95	25 845 361,70
Wdrożenie Small Business Act: promocja przedsiębiorczości, wzmocnienie MŚP oraz podniesienie poziomu efektywnego wykorzystania zasobów ludzkich	1.1 <i>Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje</i>	393	481	101 722 712,77	39 924 393,17	140 497 040,11	53 062 914,56
	1.3 <i>Zaawansowane usługi wsparcia dla przedsiębiorstw</i>	46	85	57 857 808,65	25 419 258,93	150 697 067,13	87 651 121,98

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu SIMIK 07-13

Wsparcie sektora MSP poprzez rozwój przedsiębiorczości i promowanie innowacyjnych rozwiązań jest zgodne z obszarem priorytetowym SUE RMB „Wdrożenie Small Business Act: promocja przedsiębiorczości, wzmocnienie MŚP oraz podniesienie poziomu efektywnego wykorzystania

zasobów ludzkich". Inwestycje realizowane przez przedsiębiorców z sektora MSP przy udziale środków RPO WZ zwiększają potencjał rozwojowy zachodniopomorskich firm i wpływają na poprawę funkcjonowania rynku wewnętrznego w Regionie Morza Bałtyckiego. Jednocześnie wsparcie instytucji otoczenia biznesu w ramach 1. osi priorytetowej RPO WZ wpisujące się w obszar priorytetowy „Wykorzystanie pełnego potencjału regionu w zakresie badań i innowacji” jest elementem uzupełniającym i zarazem niezbędnym do rozwijania usług wsparcia innowacji, mających na celu zwiększenie długoterminowych zdolności innowacyjnych. Zaplanowane działania polegające na ukierunkowaniu wsparcia na podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej regionu oraz rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności sektora MSP pozwalają Województwu Zachodniopomorskiemu uczestniczyć w kształtowaniu potencjału gospodarczego UE.

Wśród projektów realizowanych ze środków RPO WZ przeważają projekty związane z podnoszeniem konkurencyjności oraz poziomu innowacyjności zachodniopomorskich przedsiębiorców poprzez tak bezpośrednie inwestycje, jak i wsparcie doradcze. Wsparcie dotacyjne dla sektora MSP uzupełnia finansowanie zwrotne obecne w RPO WZ za pośrednictwem Inicjatywy JEREMIE. W ramach RPO WZ dofinansowanie przeznacza jednak się również na działania zmierzające do wzmacniania instytucji otoczenia biznesu, inspirowania kontaktów między sektorem B+R i biznesem oraz tworzenia na terenie województwa zachodniopomorskiego warunków dla inwestowania poprzez uzbrajanie stref inwestycyjnych. Na podstawie danych z umów zawartych od początku realizacji Programu do końca 2010 roku szacuje się, że wsparcie z RPO WZ przełoży się na stworzenie w sektorze MSP ponad 2 tysięcy nowych miejsc pracy, udzielenie mikro-, małym i średnim przedsiębiorcom blisko 14 tysięcy poręczeń i pożyczek, a wartość inwestycji zlokalizowanych na wspartych z RPO terenach inwestycyjnych zbliży się do 470 milionów EUR.

Opis przykładowego projektu odnoszącego się do realizacji SUE RMB w przedmiotowym priorytecie znajduje się w części **Projekty**.

Priorytet III Region Morza Bałtyckiego jako obszar Dostępny i Atrakcyjny

Priorytet III SUE RMB w okresie sprawozdawczym realizowany był dzięki 119 umowom podpisanym w RPO WZ, opiewającym wydatki ogółem o wartości 261 066 374,75 EUR. **Redakcyjna korekta**

Od początku realizacji RPO WZ podpisano 206 umów wpisujących się w priorytet III SUE RMB o wydatkach ogółem o wartości **494 453 731,79 EUR** i wydatkach kwalifikowalnych równych 446 427 485,81 EUR. Dofinansowanie ze środków UE w ramach zawartych umów od początku realizacji Programu wyniosło 266 393 920,83 EUR.

Na realizację priorytetu III SUE RMB bezpośrednio oddziałują osie priorytetowe 2-7 RPO WZ, z tym, że najwięcej umów podpisano w ramach 2. osi priorytetowej RPO WZ w działaniu 2.1 – Zintegrowany system transportowy województwa. W okresie sprawozdawczym zakontraktowano 62 projekty o łącznej wartości 110 938 864,11 EUR, z to 60 427 258,54 EUR to środki pochodzące z dofinansowania środkami UE. Od początku realizacji RPO WZ w ramach tego działania podpisano 95 umów o wartości 225 224 820,82 EUR i dofinansowaniu z UE równym 134 801 182,65 EUR.

Tabela 19 Realizacja SUE RMB w ramach priorytetu III z podziałem na działania RPO WZ

Priorytet III Region Morza Bałtyckiego jako obszar Dostępny i Atrakcyjny (w EUR)							
Obszar Priorytetowy Strategii RMB	Działanie RPO WZ 2007-2013	Zawarte umowy w okresie sprawozdawczym	Zawarte umowy od uruchomienia programu	Wartość podpisanych umów w okresie sprawozdawczym	Wartość podpisanych umów w okresie sprawozdawczym - wkład UE	Wartość podpisanych umów od uruchomienia programu (Wydatki ogółem)	Wartość podpisanych umów od uruchomienia programu - wkład UE
Poprawa dostępności, efektywności i bezpieczeństwa rynków energetycznych	2.2 Lokalna infrastruktura energetyczna	1	1	7 105 230,77	2 017 452,71	7 105 230,77	2 017 452,71
	4.1 Energia odnawialna i zarządzanie energią	1	1	960 000,00	248 675,91	960 000,00	248 675,91
Wzmocnienie wewnętrznych i zewnętrznych połączeń transportowych	2.1 <i>Zintegrowany system transportowy województwa</i>	62	95	110 938 864,11	60 427 258,24	225 224 820,82	134 801 182,65
	5.3 <i>Ścieżki rowerowe</i>	6	6	7 325 768,84	5 349 704,79	7 325 768,84	5 349 704,79
	6.3 <i>Ścieżki rowerowe na obszarze metropolitalnym</i>	7	7	7 598 985,27	3 261 391,03	7 598 985,27	3 261 391,03
	6.4 <i>Zintegrowany system transportu publicznego na obszarze metropolitalnym</i>	6	6	44 504 712,02	26 643 603,27	44 504 712,02	26 643 603,27
	6.5 <i>Inteligentne systemy transportowe na obszarze metropolitalnym</i>	1	1	2 673 392,18	2 039 798,23	2 673 392,18	2 039 798,23
Utrzymanie i wzmocnienie atrakcyjności Regionu Morza Bałtyckiego w szczególności poprzez edukację, turystykę i poziom zdrowotności	3.2 <i>Rozwój systemów informatycznych i e-usług</i>	5	5	10 111 715,89	7 583 786,92	10 111 715,89	7 583 786,92
	5.1 <i>Infrastruktura turystyczna</i>	4	22	21 687 903,99	8 506 967,78	52 396 705,74	21 779 848,16
	5.4. <i>Promocja, ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodniczego</i>	1	1	1 336 696,09	841 780,58	1 336 696,09	841 780,58
	6.1 <i>Infrastruktura turystyczna</i>	5	12	33 233 680,09	13 224 764,47	36 466 432,76	14 703 414,85

	7.1 Infrastruktura edukacyjna	14	33	11 850 283,41	4 910 939,12	27 802 342,60	11 660 974,80
	7.3 Infrastruktura ochrony zdrowia	6	16	1 739 142,09	924 049,03	70 946 928,81	35 462 306,93

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu SIMIK 07-13

Główny akcent w RPO WZ w zakresie odnoszącym się do realizacji priorytetu III SUE RMB położony został na rozwój sieci połączeń transportowych. W Regionie Morza Bałtyckiego transport odgrywa szczególnie istotną rolę, przede wszystkim ze względu na rozległość terytorialną oraz różnorodne ukształtowanie terenu. Przedmiotowe ograniczenia, jak również umiejscowienie na uboczu gospodarczego centrum Europy powodują, iż region jest w znacznym stopniu zależny od zagranicznego handlu towarami i do zapewnienia wzrostu gospodarczego niezbędna jest sprawnie funkcjonująca infrastruktura transportowa zarówno na poziomie międzynarodowym, krajowym, jak i regionalnym. Wsparcie przekazywane w ramach RPO WZ na poprawę jakości sieci połączeń transportowych, w tym przede wszystkim drogowych i kolejowych wewnątrz regionu wpisuje się w realizację SUE RMB, zakładającej przekształcenie Regionu Morza Bałtyckiego w miejsce dostępne i atrakcyjne.

Wśród projektów realizowanych ze środków RPO WZ przeważają zatem projekty związane z budową i modernizacją dróg, głównie regionalnych, ale także lokalnych, budową i modernizacją linii kolejowych oraz rozwojem transportu publicznego w miastach regionu. W ramach RPO WZ wsparcie przeznaczone zostało jednak również na działania zmierzające do zwiększenia wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, rozwój infrastruktury turystycznej, w tym sieci ścieżek rowerowych oraz rozwój infrastruktury edukacyjnej, głównie na poziomie wyższym i ponadgimnazjalnym oraz na podniesienie jakości usług medycznych świadczonych w jednostkach ochrony zdrowia w województwie. Na podstawie danych z umów zawartych od początku realizacji Programu do końca 2010 roku szacuje się, że wsparcie z RPO WZ przełoży się na blisko 200 kilometrów zmodernizowanych w regionie dróg i ponad 200 kilometrów zmodernizowanych linii kolejowych. Dzięki wsparciu z RPO WZ zakupione zostaną środki komunikacji miejskiej o pojemności blisko 10 tysięcy miejsc, a z efektów realizacji projektów dotyczących rozwoju infrastruktury szkół wyższych skorzysta blisko 55 tysięcy studentów.

Opis przykładowych projektów odnoszących się do realizacji SUE RMB w przedmiotowym priorytecie znajduje się w części **Projekty**.

Wnioski i rekomendacje

Poprzez wdrażanie RPO WZ Województwo Zachodniopomorskie realizuje SUE RMB w sposób wielowymiarowy, odnosząc interwencję Programu do większości obszarów priorytetowych wyznaczonych przez SUE RMB w ramach priorytetów I, II i III. Każda z osi priorytetowych RPO WZ

z wyłączeniem 8. Osi priorytetowej Pomoc Techniczna realizuje Strategię, co oznacza, że zdecydowaną większość wsparcia z UE obecnego w Programie przeznacza się na wdrażanie działań zbieżnych z celami SUE RMB.

Wsparcie celów SUE RMB uwypukla się zwłaszcza w oddziaływaniu RPO WZ na realizację priorytetu „Przekształcenie Morza Bałtyckiego w obszar dobrobytu”, a dotyczy podejmowanych w ramach RPO WZ działań nakierowanych na promowanie przedsiębiorczości i innowacji. Inwestycje realizowane przez MSP, dzięki wsparciu uzyskanemu z RPO WZ, zwiększają możliwości rozwoju działalności gospodarczej i wpływają na poprawę funkcjonowania rynku wewnętrznego w regionie Morza Bałtyckiego. RPO WZ w sposób szczególny odnosi się do priorytetu „Region Morza Bałtyckiego jako obszar Dostępny i Atrakcyjny”, koncentrując się głównie na poprawie połączeń komunikacyjnych w regionie, a przez to wpływając na poprawę dostępności do Regionu Morza Bałtyckiego.

Przykłady projektów znajdują się w załączniku VII a Projekty - SUE RMB.

2.2 Informacje na temat zgodności z prawem wspólnotowym

W okresie sprawozdawczym Instytucja Zarządzająca RPO WZ 2007-2013 podjęła wszelkie środki i działania zapewniające przestrzeganie polityk wspólnotowych, zwłaszcza w następujących obszarach: równość szans i niedyskryminacja, partnerstwo, społeczeństwo informacyjne, ochrona środowiska, prawo zamówień publicznych, pomoc publiczna.

Problemy związanych z zachowaniem przepisów wspólnotowych napotkanych podczas realizacji PO/RPO wraz z identyfikacją przyczyn i opisem działań zaradczych

POLITYKA ROZWOJU REGIONALNEGO (ZASADA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU - OCHRONA ŚRODOWISKA)

Problemy we wdrażaniu:

Zakwestionowanie przez Komisję Europejską implementacji Dyrektywa Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985r. w sprawie oceny skutków niektórych publicznych i prywatnych przedsięwzięć dla środowiska, znowelizowana Dyrektywą Rady 97/11/WE z dnia 3 marca 1997 r. (Dyrektywa OOŚ) do przepisów krajowych.

Zagrożenie dla realizacji programu:

Ze względu na sytuację w której przedsięwzięcie jest wymienione w Dyrektywie OOŚ a nie kwalifikuje się do sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięć do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. Nr 257, poz.2573, z późn. zm.) możliwe jest dofinansowanie projektu niezgodnego z prawem wspólnotowym.

Podjęte środki zaradcze:

Kontynuowanie prowadzenia dwuetapowej oceny środowiskowej projektów przez ekspertów zewnętrznych oraz wymaganie od tak zwanych projektów podprogowych udowodnienia przeprowadzenia oceny.

W listopadzie 2010 roku weszło w życie nowe Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2010 r., Nr 213 poz. 1397) co spowodowało konieczność aktualizacji Przewodników po ocenie oddziaływania na środowisko przygotowanych dla Wnioskodawców przez IZ RPO.

Przeprowadzono szkolenia:

1. Ocena oddziaływania na środowisko w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 szkolenie przeprowadziła firma Jendrośka Jerzmański Bar i Wspólnicy. Prawo gospodarcze i ochrony środowiska. Sp. z o.o, która podpisała umowę na przeprowadzenie szkolenia z Urzędem Marszałkowskim Województwa Zachodniopomorskiego; 14.06.10 w Szczecinie; w szkoleniu uczestniczyło 31 osób;
2. Ocena oddziaływania na środowisko w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 szkolenie przeprowadziła firma Jendrośka Jerzmański Bar i Wspólnicy. Prawo gospodarcze i ochrony środowiska. Sp. z o.o, która podpisała umowę na przeprowadzenie szkolenia z Urzędem Marszałkowskim Województwa Zachodniopomorskiego; 15.06.10 w Szczecinie; w szkoleniu uczestniczyły 52 osoby;
3. Spotkanie szkoleniowe dla organów biorących udział w procedurze ocen oddziaływania na środowisko szkolenie przeprowadziła firma Jendrośka Jerzmański Bar i Wspólnicy Prawo gospodarcze i ochrony środowiska. Sp. z o.o, która podpisała umowę na przeprowadzenie szkolenia z Urzędem Marszałkowskim Województwa Zachodniopomorskiego; oraz Dyrektor RDOŚ W Szczecinie. 04.08.10 w Szczecinie; w szkoleniu uczestniczyły 54 osoby;
4. Spotkanie informacyjne dla organów biorących udział w procedurze ocen oddziaływania na środowisko szkolenie przeprowadziła firma Jendrośka Jerzmański Bar i Wspólnicy Prawo gospodarcze i ochrony środowiska. Sp. z o.o, która podpisała umowę na przeprowadzenie szkolenia z Urzędem Marszałkowskim Województwa Zachodniopomorskiego; oraz Dyrektor RDOŚ W Szczecinie. 07.09.10 w Szczecinie; w szkoleniu uczestniczyło 80 osób;

Zorganizowano Międzynarodową Konferencję „Ochrona środowiska w projektach inwestycyjnych. Wymogi Unii Europejskiej a realizacja przedsięwzięć współfinansowanych ze środków europejskiej w ramach Open Days 2010” w dniu 18.10.2010, Hotel Radisson w Szczecinie, w spotkaniu uczestniczyło 108 osób; organizatorem konferencji był Wydział Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego; w konferencji uczestniczyli przedstawiciele przedsiębiorców, wyższych uczelni, JST, goście zagraniczni, przedstawiciele Komisji Europejskiej, przedstawiciele organizacji pozarządowych, szczególnie związanych z ochroną środowiska, Stowarzyszeń i Fundacji, przedstawiciele sektora finansowego, media. Konferencja składała się z dwóch paneli tematycznych: „Środowiskowe aspekty realizacji projektów inwestycyjnych” oraz „Procedura udziału społeczeństwa w badaniu wpływu realizacji

infrastrukturalnych na środowisko". Przeprowadzone zostały debaty, które prowadzili Marcin Szmyt i Paweł Wiśniewski. Wydany został folder informacyjny: „Studium Przypadku – Przedsięwzięcia mogące oddziaływać na środowisko.

W 2010 roku wydano publikacje odnoszące się do problematyki ocen oddziaływania na środowisko:

- Przewodnik dla Wnioskodawcy RPO WZ – Ocena oddziaływania na środowisko przedsięwzięć po 15 listopada 2008 r. (1000 egzemplarzy),
- Studium przypadku – Przedsięwzięcia mogące oddziaływać na środowisko (500 egzemplarzy).

Problemy we wdrażaniu:

Nie wdrożenie przez Polskę zobowiązań wynikających z Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 2000/60/WE z 23 października 2000 r. w sprawie ustanowienia ram dla działalności Wspólnoty w dziedzinie polityki wodnej (zwanej Ramową Dyrektywą Wodną).

Zagrożenie dla realizacji programu:

Ze względu na nie ustanowienie Planu gospodarowania wodami w dorzeczu Odry istnieje potencjalne zagrożenie udzielenie pomocy dla projektu niezgodnego z postanowieniami Ramowej Dyrektywy Wodnej.

Podjęte środki zaradcze:

Nie jest możliwe podjęcie środków zaradczych na poziomie IZ RPO niwelujących skutki nie wdrożenia Ramowej Dyrektywy Wodnej. Jedynym krokiem możliwym do przeprowadzenia było zweryfikowanie projektów w poddziałaniu 4.5.1 Zapobieganie zagrożeniom. Większość projektów w tym działaniu miała na celu zapobieganie pożarom lasów i innym zagrożeniom. Jedyny projekt dotyczący ochrony przeciwpowodziowej był zlokalizowany w miejscowości nadmorskiej i dotyczył zabezpieczanie przed wodami morskimi.

POLITYKA KONKURENCYJNOŚCI (POMOC PUBLICZNA + ZAMÓWIENIA PUBLICZNE)

Problemy we wdrażaniu:

Niedookreślenie zasady, kiedy pomoc publiczna ma miejsce w sektorze energetycznym.

W związku z powyższym, posiadanie przez wnioskodawcę statusu *przedsiębiorcy energetycznego* wraz z *koncesją* było warunkiem udziału w konkursie. Wymóg ten wynika z rozporządzenia MRR z dnia 7 grudnia 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: *energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych* (Dz. U. z dnia 16 grudnia 2009 r), gdzie pomoc udzielana jest jedynie przedsiębiorstwom energetycznym w myśl ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625, z późn. zm.).

Wraz z wypisem/odpisem z dokumentacji rejestrowej Wnioskodawca załączał kopię aktualnej koncesji na wytwarzanie energii, której dotyczył wniosek o dofinansowanie.

W przypadku braku koncesji należało przedstawić oświadczenie o posiadaniu statusu przedsiębiorstwa energetycznego w myśl Ustawy Prawo energetyczne, w którym wnioskodawca wskazywał, że prowadzona przez niego działalność gospodarcza w zakresie wytwarzania energii nie

wymaga koncesji. Ograniczenie to spowodowało, że w ramach konkursu aplikowało tylko 3 wnioskodawców, z czego jeden otrzymał dofinansowanie.

Zagrożenie dla realizacji programu:

Niezrealizowanie wskaźnika programowego dla RPO WZ

- produktu: Liczba projektów z zakresu energii odnawialnej 12 [szt.]
- rezultatu: potencjalna wytworzona moc zainstalowana 16 [MWh].

Podjęte środki zaradcze:

Zlecono analizę możliwości stworzenia nowego działania, które realizowane byłoby na zasadach Inicjatywy Jessica.

Przygotowywana jest zmiana wskaźnika programowego rezultatu. Wobec sprzeczności miana i jednostki miary wskaźnika programowego, potencjalną moc przypisano wskaźnikowi produktu (MW), a ilość energii wytworzonej przypisano wskaźnikowi rezultatu (MWh).

Planuje się ułatwienie dostępu do środków w działaniu 4.1. Energia odnawialna i zarządzanie energią w następnym konkursie (w 2011 roku) poprzez:

- przełożenie wymogu dokumentowania koncesji na etap realizacji projektu, .
- możliwość udzielania pomocy de minimis dla wszystkich przedsiębiorstw (nie tylko przedsiębiorstw energetycznych),
- możliwość ubiegania się o dotacje nie noszące znamion pomocy publicznej.

Problemy we wdrażaniu:

Brak regulacji prawnych dla udzielania pomocy publicznej w gospodarce odpadami (programu pomocowego w zakresie gospodarki odpadami dla regionalnych programów operacyjnych). Zgodnie z *Wytycznymi MRR w zakresie reguł dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązki świadczenia usług publicznych w ramach zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego w gospodarce odpadami*, podmiot świadczący usługi publiczne na mocy umowy o świadczenie tych usług z jst, dokonuje rozliczenia usługi w oparciu o rekompensatę jednak w przeciwieństwie do usług transportu publicznego (Rozporządzenie 1991/... dotyczące transportu publicznego) nie ma żadnych przepisów wspólnotowych ani krajowych które regulowałyby te kwestie.

Zagrożenie dla realizacji programu:

Udzielanie pomocy niezgodnie z przepisami wspólnotowymi dotyczącymi pomocy publicznej.

Podjęte środki zaradcze:

Uruchomiony w 2010 roku konkurs oparty był wyłącznie o Rozporządzenie w sprawie pomocy de minimis w regionalnych programach operacyjnych.

Problemy we wdrażaniu:

Zidentyfikowanym problemem w zakresie prawa zamówień publicznych jest wysoki stopień zawłości przepisów prawa w tym zakresie oraz szeroki zakres zróżnicowanego orzecznictwa. Należy tu wskazać na trudności związane ze stosowaniem reguł prawa zamówień publicznych w przypadkach

udzielania zamówień, które nie są lub są jedynie częściowo objęte dyrektywami oraz prawem krajowym dotyczącymi zamówień publicznych.

Zagrożenie dla realizacji programu:

Nieprawidłowe stosowanie zasad udzielania zamówień publicznych może stanowić podstawę uznania tak poniesionych wydatków za niekwalifikowane, co z kolei może zagrać realizacji poszczególnych projektów, a w skali programu utrudnić osiągnięcie zaplanowanych wskaźników.

Podjęte środki zaradcze:

Jako środek zaradczy w tym zakresie Instytucja Zarządzająca zaplanowała dostosowanie dokumentacji (w tym treści umowy o dofinansowanie) do wskazówek Ministerstwa Rozwoju Regionalnego w powyższym zakresie oraz w zgodzie z Komunikatem Wyjaśniającym Komisji dotyczącym prawa wspólnotowego obowiązującego w dziedzinie udzielania zamówień, które nie są lub są jedynie częściowo objęte dyrektywami w sprawie zamówień publicznych.

Problemy we wdrażaniu:

Problematyka pomocy publicznej regulowana jest z szerokim zakresem przepisów prawa zarówno na poziomie unijnym, jak i krajowym. Na poziomie RPO WZ stwierdzono istnienie po stronie beneficjentów trudności z prawidłowym rozumieniem pojęcia i mechanizmów oraz zasad dotyczących pomocy państwa.

Zagrożenie dla realizacji programu:

Zdarzają się przypadki negatywnej oceny merytorycznej projektów skutkujące odrzuceniem wniosków z powodu niewłaściwego wskazania przez beneficjentów czy planowane przez nich projekty będą się wiązać z udzieleniem pomocy publicznej.

Podjęte środki zaradcze:

Postanowiono przeprowadzić kilka szkoleń adresowanych do beneficjentów, których tematyką była pomoc publiczna dla przedsiębiorców w kontekście ubiegania się o wsparcie z RPO WZ, a także w odniesieniu do poszczególnych osi programowych.

POLITYKA ZATRUDNIENIA (RÓWNOŚĆ SZANS)

Problemy we wdrażaniu:

Niezrozumienie zasady równości szans przez Wnioskodawców. Kluczowym wskaźnikiem na poziomie RPO dla działań/poddziałów skierowanych do przedsiębiorstw jest Liczba utworzonych miejsc pracy [etatów]. Wnioskodawcy zakładając utworzenie nowych etatów w wyniku realizacji projektu aby wykazać się zgodnością z polityką równouprawnienia wybierają wskaźnik „w tym kobiety” i zakładają zatrudnienie 100% kobiet na określonych stanowiskach. Prowadzi to do sytuacji, w której żadna kobieta nie zgłasza się w toku rekrutacji na przedmiotowe stanowisko i w związku z tym nie jest możliwe osiągnięcie wskaźnika.

Zagrożenie dla realizacji programu:

Nie osiągnięcie wskaźnika kluczowego rezultatu na poziomie RPO: Liczba utworzonych miejsc pracy w sektorze przedsiębiorstw w tym kobiety 1 000 [etatów], w tym mężczyzn 1 000 [etatów]

Podjęte środki zaradcze:

Planowane jest położenie szczególnego nacisku podczas szkoleń dla Wnioskodawców na politykę równouprawnienia. IZ RPO podjęła decyzję o rozliczaniu przedmiotowego wskaźnika rezultatu po zakończeniu projektu. Oznacza to, że w przypadku gdy wskaźnik różni się od założonych wartości we wniosku o dofinansowanie dopuszczalna jest jego zmiana jednak weryfikowane są zasady rekrutacji prowadzone w przedsiębiorstwie.

Zgodność z przepisami wspólnotowymi jest weryfikowana na wszystkich etapach przygotowania i realizacji programu: programowania/wdrażania, monitorowania i ewaluacji.

IZ RPO WZ we wniosku aplikacyjnym zawarła zapis dotyczący przestrzegania zasad poszczególnych polityk wspólnotowych przez Wnioskodawców (punkt A.13 formularza Wniosku aplikacyjnego). Wnioski o dofinansowanie projektów, które nie są zgodne z ww. politykami nie mają możliwości uzyskania dofinansowania. Wyłącznie Ci Wnioskodawcy, którzy na etapie składania projektów o dofinansowanie zobowiązali się do przestrzegania przepisów wspólnotowych (m.in. z zakresu regulacji dotyczących pomocy publicznej, oceny oddziaływania na środowisko, działań promocyjnych projektu) mogą ubiegać się o wsparcie ze środków RPO WZ (sekcja H formularza Wniosku aplikacyjnego). Każdy Wnioskodawca aplikujący o dofinansowanie projektu ze środków RPO WZ jest zobowiązany zadeklarować, że projekt jest zgodny oraz będzie realizowany zgodnie z przepisami prawa wspólnotowego. W przeciwnym przypadku projekt zostaje odrzucony z przyczyn formalnych. Ponadto, deklaracje Wnioskodawcy są weryfikowane przez niezależnych ekspertów zewnętrznych na etapie oceny merytorycznej projektu. Brak potwierdzenia w dokumentacji aplikacyjnej zadeklarowanej przez Wnioskodawcę zgodności projektu z prawodawstwem wspólnotowym jest podstawą do odrzucenia projektu na etapie prac Komisji Oceniającej Projekty. Umożliwia to na etapie składania projektów o dofinansowanie otrzymanie od beneficjenta zobowiązania do przestrzegania przepisów wspólnotowych. Zatem pierwsza weryfikacja realizacji i przestrzegania poszczególnych polityk wspólnotowych, jak również zgodności projektu z przepisami prawa wspólnotowego następuje już na etapie selekcji projektów.

W okresie sprawozdawczym zgodność realizacji projektu z prawodawstwem była również potwierdzana na etapie kontroli merytorycznej i finansowej w zakresie jego prawidłowej realizacji. Ponadto, podobnie jak w poprzednich okresach sprawozdawczych, każdy projekt, który otrzyma dofinansowanie będzie kontrolowany w trakcie realizacji przez IZ RPO WZ co najmniej jeden raz przed zakończeniem i rozliczeniem finansowym oraz na zakończenie realizacji projektu.

IZ RPO WZ podejmie wszelkie możliwe środki zaradcze w celu zapewnienia prawidłowej realizacji wszystkich polityk wspólnotowych przy wdrażaniu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007 – 2013, w sytuacjach, które mogą się przyczynić do nieprzestrzegania przez beneficjenta poszczególnych polityk wspólnotowych. Dlatego też podczas przeprowadzania kontroli beneficjentów szczególna uwaga zostanie poświęcona realizacji i przestrzeganiu poszczególnych polityk wspólnotowych.

Ochrona środowiska w RPO WZ 2007-2013

W ramach RPO WZ, poza oceną formalną, merytoryczno-techniczną oraz ekonomiczno-finansową, jest też przeprowadzana **ocena środowiskowa**, w ramach której Zespół ds. oceny środowiskowej złożony z niezależnych ekspertów dokonuje weryfikacji projektów w zakresie zgodności ze środowiskowym prawem wspólnotowym.

W okresie sprawozdawczym Instytucja Zarządzająca RPO WZ kontynuowała współpracę z kancelarią prawną specjalizującą się w zakresie ochrony środowiska.

Oddziaływanie RPO WZ na środowisko

Przedsięwzięcia przewidziane w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego 2007-2013 będą miały znaczny wpływ na środowisko naturalne zwłaszcza w zakresie poniższych osi priorytetowych:

- Oś priorytetowa 1. Gospodarka- Innowacje-Technologie,
- Oś priorytetowa 2. Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej,
- Oś priorytetowa 4. Infrastruktura ochrony środowiska

Informacje o konkursach ogłoszonych w ramach powyższych osi priorytetowych są zawarte w rozdziale 3 niniejszego sprawozdania.

W 2010 roku wpłynęło 70 protestów dotyczących oceny środowiskowej, co stanowi 20,17% wszystkich złożonych protestów. 12 protestów (17,4%) zostało uwzględnionych, 3 (4,28%) wpłynęły po terminie i nie były rozpatrywane, a pozostałe (78,57%) zostały odrzucone.

W okresie sprawozdawczym wystąpiły problemy w interpretacji przepisów obowiązującego prawa, szczególnie w kontekście konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko. Zostały podjęte środki zaradcze, które zostały opisane w punkcie 2.3 niniejszego sprawozdania.

Wskaźniki środowiskowe

W ramach I Osi priorytetowej Gospodarka – Innowacje – Technologie na etapie procesu aplikacyjnego Wnioskodawcy mają możliwość wyboru wskaźników rezultatu odnoszących się do wpływu inwestycji na środowisko tzw. „wskaźniki środowiskowe”, za co otrzymują dodatkowe punkty podczas oceny merytoryczno-technicznej. Zgodnie z zaleceniami IZ RPO WZ wskaźniki te mają odnosić się do tych oddziaływań na środowisko, które są najbardziej znaczące i na które Wnioskodawca może wpłynąć poprzez swoje działania, zarządzanie, produkty i usługi. W ramach I Osi Wnioskodawcy mają możliwość wyboru max. 2 wskaźników spośród wskaźników środowiskowych pogrupowanych zgodnie z charakterem oddziaływania na mierzące:

1. wpływ projektu na glebę;
2. wpływ projektu na jakość wód;
3. wpływ projektu na jakość powietrza;
4. oszczędność zużycia wody.

W ramach I Osi priorytetowej w 2010 roku zakończyła się realizacja 10 projektów, które realizowały wskaźniki środowiskowe.

Tabela 20 Ochrona środowiska

Lp.	Tytuł projektu
1.	Wzrost wskaźnika innowacyjności w szczecińskiej firmie M.G. SYSTEM Maciej Grygier poprzez wdrożenie skomputeryzowanej linii technologicznej do produkcji mebli i paneli ściennych do ekspozycji towarów.
2.	Podwyższenie konkurencyjności firmy poprzez zakup zintegrowanego mobilnego stanowiska do produkcji telewizyjnej.
3.	Podwyższenie jakości determinantem sukcesu firmy Radius na rynku międzynarodowym.
4.	Podniesienie konkurencyjności FOSFAN S.A. w wyniku instalacji automatycznego węzła dozowania i mieszania składników sypkich nawozów mineralnych.
5.	Rozwój laserowej technologii FIBER w firmie POWER-TECH w Wałczu.
6.	Zakup innowacyjnej linii technologicznej dla pracowni złotniczej Platinum Style Mierzyński Krzysztof w Dębnie.
7.	Wzrost konkurencyjności gabinetu poprzez inwestycje w innowacyjny sprzęt stomatologiczny.
8.	„Rozszerzenie zakresu dotychczasowej działalności gospodarczej firmy GAZ-MOT poprzez utworzenie profesjonalnego centrum pielęgnacji pojazdów w Wałczu”.
9.	Zakup linii technologicznej i wdrożenie procesu automatyzacji produkcji mieszanek mineralno – emulsyjnych wraz z zintegrowanym systemem badań laboratoryjnych
10.	Wdrożenie nowoczesnego systemu monitorowania i kontroli pojazdów w przedsiębiorstwie JUMAR.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 21 Wybrane projekty, w których realizowane były wskaźniki środowiskowe

Tytuł projektu	Wzrost wskaźnika innowacyjności w szczecińskiej firmie M.G. SYSTEM Maciej Grygier poprzez wdrożenie skomputeryzowanej linii technologicznej do produkcji mebli i paneli ściennych do ekspozycji towarów.
Nazwa beneficjenta	M.G. SYSTEM MACIEJ GRYGIER
Nr i nazwa działania	1.1.1 Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwa
Okres realizacji projektu	18.11.2008 – 31.01.2009
Cele projektu	Priorytetowym celem projektu realizowanego przez firmę „M.G. System” był wzrost wskaźnika innowacyjności w przedsiębiorstwie poprzez zakup urządzeń do wytwarzania mebli i paneli ściennych do ekspozycji towarów. Podejmowane przez Wnioskodawcę działania inwestycyjne zmierzały również do realizacji celów częściowych takich jak: – wzrost konkurencyjności na rynku lokalnym i regionalnym poprzez wzrost wskaźnika innowacyjności firmy, – dywersyfikacja działalności poprzez rozszerzenie oferty produktowo - usługowej, – poprawa jakości dotychczas oferowanych produktów i usług poprzez unowocześnienie stosowanych technologii, – obniżenie kosztów działalności i wzrost wydajności pracy, – poprawa stanu środowiska naturalnego oraz warunków BHP w przedsiębiorstwie, – zwiększenie wartości rynkowej firmy i wzrost przychodów.
Uzasadnienie i rezultaty projektu	Potrzeba inwestycyjna, polegająca na wyposażeniu parku maszynowego w technologię zawierającą komputerowe sterowanie numeryczne pojawiła się wraz ze: – wzrostem wielkości produkcji mebli, – koniecznością zwiększenia jakości wytwarzanych mebli, – chęcią rozszerzenia oferty produktowej, – koniecznością wymiany przestarzałego parku maszynowego. Realizacja projektu pt. „Wzrost wskaźnika innowacyjności w szczecińskiej firmie M.G. System Maciej Grygier poprzez wdrożenie skomputeryzowanej linii technologicznej do produkcji mebli i paneli ściennych do ekspozycji

	towarów” przyczyniła się do generowania pozytywnych rezultatów w kontekście społecznym, gospodarczym, a także środowiskowym polegającym na: – powiększeniu parku technologicznego o 5 sztuk maszyn i urządzeń poprzez zakup: piły formatowej FELDER, okleinarki Optimat 350 KDNC, centrum obróbczego CNC Profi Line BHC 260 Venture 2,5, krawędziarki prostoliniowej oraz sprężarki śrubowej powietrza, – wprowadzeniu do oferty sprzedażowej 3 nowych produktów (panele ściennie do ekspozycji towarów, meble biurowe, meble o skomplikowanych kształtach) oraz ulepszenie 9 dotychczas oferowanych produktów (systemy lad, systemy witryn, gabloty, regały, systemy ściennie, systemy eko), – zwiększeniu ilości miejsc pracy o następujące stanowiska: Operator okleinarki, Operator centrum obróbczego, Specjalista ds. telemarketingu (przewidziane zatrudnienie osoby niepełnosprawnej), – redukcji jednostkowych kosztów wytworzenia mebli związana z zastosowaniem nowej technologii, która sama wylicza ile należy zużyć materiału, – poprawie warunków BHP oraz zmniejszenie emisji hałasu o 15 db w firmie poprzez instalację innowacyjnych urządzeń o wysokim wskaźniku bezpieczeństwa, – zwiększeniu obrotów i zysków w firmie (wzrost przychodów ogółem 2009 r./2007 r. wzrost o 188%), – wzroście wskaźnika innowacyjności w przedsiębiorstwie, – zwiększenie wydajności pracy poprzez zakup innowacyjnych maszyn, – wzroście konkurencyjności firmy na rynku zachodniopomorskim, – wzroście konkurencyjności województwa zachodniopomorskiego. Konfirmacją zasadności niniejszego projektu była również opinia techniczna o innowacyjności całościowej technologii zastosowanej w centrum obróbczym CNC Profi Line BHC 260 Venture 2,5 oraz w okleinierce Optimat KDN 350 C wydanej przez Centrum Działalności Inżynierskiej "in Simp" Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Mechaników Polskich.
Efekty projektu w odniesieniu do wskaźników środowiskowych	W okresie trwałości projektu Wnioskodawca zmniejszy emisję hałasu o 15 dB poprzez instalację innowacyjnych urządzeń o wysokim wskaźniku bezpieczeństwa.
Całkowita wartość projektu	145 076,92 EUR (575 230 PLN)
Wartość wkładu UE	60 003,78 EUR (237 915 PLN)

Tytuł projektu	Podwyższenie jakości determinantem sukcesu firmy Radius na rynku międzynarodowym.
Nazwa beneficjenta	RADIUS Janusz Dołgopół Marek Rubnikowicz Spółka Jawna
Nr i nazwa działania	1.1.1 Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwa
Okres realizacji projektu	1.12.2008 – 01.07.2009
Cele projektu	Zasadniczym celem projektu było podniesienie konkurencyjności Wnioskodawcy przez podniesienie jakości dzięki wykorzystaniu linii technologicznej do obróbki wstępnej materiałów (blach, konstrukcji stalowych) do montażu. Przedsięwzięcie obejmowało zasadniczą zmianę procesu świadczenia usług (innowacja procesowa) i wprowadzenie nowych, dotychczas niedostępnych na rynku usług - Gięcia blachy na zlecenie oraz Czyszczenia do klasy - S.A. 3.0 (innowacja produktowa). Realizacja projektu przyczyniła się do powstania nowych miejsc pracy (3 etaty). Zgodnie z typologią projektów określoną w Uszczegółowieniu RPO WZ inwestycja zapewniła „dywersyfikację produkcji lub świadczenia usług przedsiębiorstwa poprzez wprowadzenie nowych dodatkowych produktów i usług”.
Uzasadnienie i rezultaty projektu	Zakup spójnej linii technologicznej zwiększył efektywność produkcji poprzez uzyskanie rezultatów jakościowych i ilościowych takich jak: – poszerzenie oferty o dwie nowe usługi: czyszczenie blachy do klasy SA 3.0 oraz gięcie blachy na zlecenie; – poprawa jakości wyrobów, która miała największy wpływ na uzyskanie certyfikatów. Dzięki posiadanym certyfikatом Wnioskodawca mógł uczestniczyć w przetargach i realizować zamówienia o wyższym stopniu zaawansowania technicznego i tym samym wyższym stopniu innowacyjności. Dotyczyło to szczególnie produkcji kontenerów offshore. Wymagają one wzmocnionej konstrukcji, gdyż wykorzystywane są w przemyśle petrochemicznym. Wykonywane muszą być zgodnie z normami i wytycznymi Det Norske Veritas; – indywidualizacja produktów, zgodnie z zamówieniem odbiorcy; – poprawa bezpieczeństwa i higieny pracy ze względu na zastosowanie barier, osłon bezpieczeństwa w konstrukcji maszyn, zabezpieczających przed zbliżeniem się do groźnych dla zdrowia i życia części urządzenia, dodatkowo montowane były detektory i czujniki ruchu, tzw. bezdotykowy system kurtyny świetlnej, po przekroczeniu, których maszyna automatycznie się wyłączała. Na poprawę BHP wpłynęło też zmniejszenie hałasu o 60dB; – neutralizacja oddziaływania na środowisko poprzez eliminację pyłów oraz odpadów z 1200 ton szlaki pomiedziowej na rok do 0 ton; – mniejsza uciążliwość pracy. Uproszczenie procesu produkcyjnego poprzez ominięcie procesu szlifowania przez pracownika oraz automatyzację pozostałych prac.

	Projekt pozwolił na osiągnięcie pozytywnych efektów społecznych w postaci nowych miejsc pracy o wysokiej jakości. W kontekście przyrodniczym nastąpiło wyeliminowanie pośredniego negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne.
Efekty projektu w odniesieniu do wskaźników środowiskowych	W okresie trwałości projektu Wnioskodawca całkowicie wyeliminuje ilość wytwarzanych odpadów (szlaki miedziowej). Ponadto zmniejszy poziom hałasu w firmie o 60 dB.
Całkowita wartość projektu	651 637,72 EUR (2 583 743,57 PLN)
Wartość wkładu UE	214 375,79 EUR (850 000 PLN)

Tytuł projektu	Podniesienie konkurencyjności FOSFAN S.A. w wyniku instalacji automatycznego wężła dozowania i mieszania składników sypkich nawozów mineralnych.
Nazwa beneficjenta	FOSFAN S.A.
Nr i nazwa działania	1.1.2 Inwestycje w małe i średnie przedsiębiorstwa
Okres realizacji projektu	02.03.2009 – 01.12.2009
Cele projektu	Podstawowymi celami niniejszego projektu było zwiększenie poziomu konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstwa FOSFAN S.A. poprzez realizację opisanego przedsięwzięcia inwestycyjnego. Żaden z polskich producentów nawozów fosforowych nie posiadał zautomatyzowanego systemu dozowania i mieszania komponentów nawozów. Stosowane były powszechnie różne proste metody mechaniczne, w tym metoda, która wykorzystywał FOSFAN. Wynikające z projektu zmiany w organizacji procesu produkcji miały więc charakter innowacji o zasięgu krajowym, która znacząco wzmocniła pozycję konkurencyjną przedsiębiorstwa Wnioskodawcy.
Uzasadnienie i rezultaty projektu	W rezultacie realizacji projektu został stworzony zautomatyzowany węzeł dozowania i mieszania surowców wykorzystywanych w produkcji nawozów. Skutkiem zastosowania nowej instalacji była poprawa jakości produkowanego nawozu polegająca na zmniejszeniu rozrzutu odchyleń zawartości składników pokarmowych w nawozach. Zastosowana nowa technologia umożliwiła precyzyjną kontrolę stosunków masowych strumieni surowców podawanych na instalację, zaś planowany punkt kontrolno pomiarowy monitorował przebieg całego procesu produkcji pod kątem jakości uzyskiwanego produktu. Zastosowanie nowej metody dozowania substratów nawozów umożliwiła ponadto wprowadzenie nowego produktu w postaci specjalistycznych nawozów pod nowym znakiem handlowym „PoliFosfan”. Marka ta została zarejestrowana. Unikalna w skali krajowej cechą tego produktu było radykalne zawężenie odchyleń proporcji poszczególnych składników pokarmowych zawartych w każdej z granul. Podobne charakterystyki miały do tej pory jedynie nawozy sprowadzane z zagranicy, które były jednak znacząco droższe od wyrobów krajowych. Receptura była wynikiem prac badawczych w jakie już od wielu lat zaangażowana jest Spółka wraz ze szczecińskimi uczelniami. Wśród istotnych korzyści z budowy zautomatyzowanego wężła dozowania surowców można wymienić: 1. Obniżenie kosztów produkcji w przeliczeniu na tonę nawozu poprzez: – zmniejszenie zużycia oleju napędowego i smarów o około 55%, – zmniejszenie zużycia surowców na skutek ograniczenia marnotrawstwa, o około 1,5 %, – zmniejszenie liczby niezbędnych analiz laboratoryjnych mieszanki o około 80%. 2. Zwiększenie potencjału produkcyjnego nawozów sypkich dzięki usunięciu wąskiego gardła w ciągu produkcyjnym poprzez przyspieszenie procesu mieszania i wyeliminowanie konieczności ponownego mieszania na skutek nieakceptowanych rozbieżności składu uzyskanego półproduktu. Zmniejszenie oczekiwania na wyniki analiz laboratoryjnych umożliwiło, korzystanie w większym stopniu z czterobrygadowego systemu pracy. Wielkość produkcji nawozów wynosiła ok. 140 tys. ton rocznie. Szacowano, że zmiana sposobu dozowania i mieszania surowców na skutek realizacji inwestycji pozwoliła zwiększyć maksymalny potencjał produkcyjny o przynajmniej 1/5 do około 168 tys. ton rocznie. 3. Obniżenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery (pyły i gazy) oraz zmniejszenie poziomu hałasu towarzyszącego czynności mieszania składników. 4. Zwiększenie elastyczności procesu produkcji – możliwość niemal natychmiastowej i bezkosztowej zmiany składu produkowanych nawozów za sprawą komputerowego systemu sterowania węzłem dozowania surowców. Umożliwiło to szybsze reagowanie na nieoczekiwane zmiany w strukturze zamówień. Realizacja projektu spowodowała zwiększenie zatrudnienia w przedsiębiorstwie o 9 osób – częściowo ze względu na konieczność zatrudnienia nowych specjalistów do obsługi zakupionych urządzeń, a częściowo z powodu przejścia na system czterobrygadowy, co było możliwe w wyniku wyeliminowania „wąskiego gardła” i zwiększenia potencjału produkcji.
Efekty projektu w odniesieniu do wskaźników środowiskowych	W okresie trwałości projektu Wnioskodawca zmniejszy ilość zużytego paliwa o 60,48 toe (55%).

Całkowita wartość projektu	1 416 793,19 EUR (5 617 585 PLN)
Wartość wkładu UE	428 751,58 EUR (1 700 000 PLN)

Tytuł projektu	Rozwój laserowej technologii FIBER w firmie POWER-TECH w Wałczu.
Nazwa beneficjenta	POWER-TECH Janusz Marcin Ejma
Nr i nazwa działania	1.1.3 Inwestycje MSP w nowe technologie
Okres realizacji projektu	04.01.2010 – 31.05.2010
Cele projektu	Celem projektu był wzrost konkurencyjności i innowacyjności oraz poprawa wizerunku przedsiębiorstwa, również na rynku międzynarodowym, poprzez: – dywersyfikację oferty o innowacyjny produkt i usługę – obrabiany element wyższej jakości, trwalszy, bardziej skomplikowany co do kształtu, grubości i terminów realizacji produkcji; – wdrożenie innowacji procesowej – cięcie laserowe w technologii FIBER 4 kW, wyższa efektywność procesu; – promocję zatrudnienia - utworzenie 5 nowych miejsc pracy; – działania prośrodowiskowe – racjonalne gospodarowanie zasobami (energooszczędność, eliminacja części zamiennych, gazów rezonatorowych, redukcja zużycia powietrza i azotu). –
Uzasadnienie i rezultaty projektu	Potrzeby: Firma zdiagnozowała konieczność zaspokojenia konkretnych potrzeb w następujących obszarach zasobów: – rzeczowych – zakup parku maszynowego, umożliwiającego rozwój produkcji z wykorzystaniem innowacyjnych rozwiązań technologicznych, korzystnych dla firmy i dla klienta; – informacyjnych – wykorzystanie know-how, dostęp do najnowszych rozwiązań; – ludzkich – wykwalifikowany personel, specjaliści w danej dziedzinie, ciągłe doszkalanie w ramach innych już przedsięwzięć prorozwojowych; – finansowych – 1/ dokapitalizowanie firmy, co było istotne zwłaszcza przy wdrażaniu kapitałochłonnych projektów innowacyjnych, 2/ wdrożenie innowacji efektywnej ekonomicznie – Laser FIBER. Tak zdefiniowane potrzeby zdeterminowały ogólny cel projektu w postaci wzrostu konkurencyjności i innowacyjności oraz poprawy wizerunku przedsiębiorstwa, również na rynku międzynarodowym, poprzez dywersyfikację oferty z wykorzystaniem innowacyjnej prośrodowiskowej technologii cięcia metalu. Rezultaty: – została wdrożona innowacja produktowa - udoskonalony produkt i usługa; – została wdrożona innowacja procesowa - cięcie laserowe w technologii FIBER 4 kW ; – nastąpił wzrost przychodów firmy; – zredukowano zużycie energii w porównaniu z tradycyjną technologią CO2; – nastąpił wzrost zatrudnienia. Uzasadnienie przyjętego rozwiązania technologicznego: Technologia FIBER zaistniała na rynku dopiero w 2008 roku – prototyp maszyny wyprodukowała indyjska firma – moc 4 kW to dodatkowe rozwiązania technologiczne, które gwarantowały firmie szersze możliwości produkcyjne. Zastosowane rozwiązania były korzystne z 3 punktów widzenia: – dla Wnioskodawcy - efektywność procesu produkcji – czas realizacji zleceń o 150% krótszy w porównaniu z maszyną 2 kW, z technologią CO2 bez porównania; – dla Klienta - jakość produktu i jego wartość użytkowa – grubszy metal poprawa o 66-133%, krótkie terminy realizacji; – dla Środowiska naturalnego – racjonalna gospodarka zasobami. Korzyści społeczno-ekonomiczne: – wzrost konkurencyjności firmy poprzez podniesienie poziomu innowacyjności to przykład dobrych praktyk biznesowych, których powielanie przyczyniło się do lokalnego, dalej regionalnego rozwoju; – promowanie zatrudnienia bez barier – nowi pracownicy, rekrutowani bez względu na wiek, płeć, przynależność rasową itp., możliwość zatrudnienia niepełnosprawnych; – promowanie rozwiązań proekologicznych - racjonalne gospodarowanie zasobami.
Efekty projektu w odniesieniu do wskaźników środowiskowych	W okresie trwałości projektu Wnioskodawca zmniejszy zużycie energii o 165 000 kWh.
Całkowita wartość projektu	491 803,28 EUR (1 950 000 PLN)
Wartość wkładu UE	250 819,67 EUR (994 500 PLN)

Tytuł projektu	Zakup innowacyjnej linii technologicznej dla pracowni złotniczej Platinum Style Mierzyński Krzysztof w Dębnie.
Nazwa beneficjenta	Platinum -Style Mierzyński Krzysztof
Nr i nazwa działania	1.1.1 Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwa
Okres realizacji projektu	15.06.2009 – 30.11.2009
Cele projektu	Do strategicznych celów przedstawionego projektu należały: 1. Unowocześnienie dotychczasowej technologii produkcji i wzrost wskaźnika innowacyjności firmy PLATINUM-STYLE, 2. Poprawa warunków pracy w przedsiębiorstwie poprzez zakup technologii przyjaznych i bezpiecznych dla jej użytkowników, 3. Poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez np. przekazywanie w bezpieczny sposób do wtórnego przerobu lub zutylizowania - zapewnienie recyklingu powstałych podczas bieżącej produkcji i usług odpadów materiałowych 4. Obniżenie stopy bezrobocia na lokalnym rynku pracy poprzez utworzenie 7 nowych miejsc pracy.
Uzasadnienie i rezultaty projektu	Uzasadnieniem konieczności realizacji inwestycji była zidentyfikowana potrzeba Wnioskodawcy wynikająca z faktu, iż park maszynowy znajdujący się w posiadaniu firmy nie był w stanie sprostać wszystkim zleceniom i oczekiwaniom klientów. Produkty oferowane przez PLATINUM-STYLE wytwarzane były tradycyjną technologią walcowania (metoda wosku traconego). W wyniku zakupu wysoce innowacyjnych maszyn, Wnioskodawca unowocześnił technologię produkcji i zaoferował obrączki oraz pierścionki najwyższej jakości wykonywane nie stosowaną jeszcze w Polsce metodą – zwana potocznie "z tuby". Dodatkowo nabyta technologia znacznie przyspieszyła proces produkcyjny. Zakupione w ramach inwestycji urządzenia służyły do produkcji przemysłowej, a nie jak dotychczas wyłącznie na potrzeby własnego sklepu. Zakładana do realizacji inwestycja wygenerowała następujące rezultaty: – został powiększony park maszynowy o 8 nowych urządzeń, – nastąpił wzrost zatrudnienia w przedsiębiorstwie o 7 nowych stanowisk, – wzrosły przychody firmy o 31,32% w 2009 r. oraz 1869,45% w 2010r. – nastąpił wzrost wydajności pracy o 337,66% w 2010 r. – zmniejszono zużycie energii i surowca (nowoczesne technologie gwarantowały znaczny spadek powstawania odpadów poprodukcyjnych) o ok. 50%, – zmniejszył się poziom hałasu w zakładzie złotniczym o ok. 30 dB, – nastąpił wzrost konkurencyjności firmy na rynku lokalnym, regionalnym i ogólnopolskim, – wystąpiła ochrona środowiska naturalnego poprzez wyeliminowanie z procesu produkcyjnego lutów złotniczych zawierających kadm. Projekt generował pozytywne rezultaty w kontekście społecznym (wzrost zatrudnienia, aktywizacja bezrobotnych), gospodarczym - wzrost efektywności gospodarowania, wzrost konkurencyjności przedsiębiorstwa oraz polskiej gospodarki - dzięki wdrożeniu innowacyjnych technologii.
Efekty projektu w odniesieniu do wskaźników środowiskowych	W okresie trwania projektu Wnioskodawca zmniejszy emisję hałasu o 30 dB.
Całkowita wartość projektu	410 615,38 EUR (1 628 090 PLN)
Wartość wkładu UE	167 470,36 EUR (664 020 PLN)

Tytuł projektu	Wdrożenie nowoczesnego systemu monitorowania i kontroli pojazdów w przedsiębiorstwie JUMAR."
Nazwa beneficjenta	ZPHG JUMAR JULIAN MARUSZEWSKI
Nr i nazwa działania	1.1.1 Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwa
Okres realizacji projektu	15.06.2009 – 30.11.2009
Cele projektu	Projekt miał na celu wdrożenie systemu monitorowania i kontroli pojazdów oparty o system GPS. Przedsięwzięcie: – podnosiło konkurencyjność na rynku; – umocniło pozycję przedsiębiorstwa na rynku; – dzięki nowoczesnym urządzeniom wprowadziło innowację procesową; – zapewniło powstanie nowych miejsc pracy.
Uzasadnienie i rezultaty projektu	Rezultatem wprowadzenia tego systemu było zoptymalizowane wykorzystanie zasobów przedsiębiorstwa, minimalizacja kosztów poprzez zmniejszenie zużycia paliwa o około 10% i sprawniejsza obsługa klientów. Ustalenie

	optymalnych tras oprócz zmniejszenia kosztów eksploatacyjnych zmniejszyło emisję spalin do środowiska. Mierzalnym rezultatem projektu było powstanie miejsca pracy dla osoby zajmującej się obsługą logistyczną związaną z realizowaną inwestycją.
Efekty projektu w odniesieniu do wskaźników środowiskowych	W okresie trwałości projektu Wnioskodawca zmniejszy zużycie paliwa o 642 toe.
Całkowita wartość projektu	33 384 61 EUR (132 370 PLN)
Wartość wkładu UE	11 629,89 EUR (46 112, 50 PLN)

Źródło: opracowanie własne

Pomoc publiczna

W ramach RPO WZ w dalszym ciągu jest przeprowadzana **ocena możliwości występowania pomocy publicznej**, w ramach której Zespół ds. oceny możliwości występowania pomocy publicznej złożony z niezależnych ekspertów dokonuje weryfikacji złożonych projektów w zakresie zgodności z prawodawstwem wspólnotowym.

W 2010 roku wpłynęło 347 protestów, w tym 6 protestów dotyczących oceny występowania pomocy publicznej, co stanowi 1,7 % wszystkich złożonych protestów. 4 protesty (66,66%) zostały uwzględnione i po ponownej ocenie zostały umieszczone na liście rezerwowej. Jeden protest (16,67%) został odrzucony, a 1 (16,67%) pozostał bez rozpatrzenia.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie konkursów i liczbę projektów poddanych ocenie pod kątem zgodności z prawem wspólnotowym w zakresie ochrony środowiska i występowania pomocy publicznej. Przedstawione w niej dane liczbowe i procentowe pozwalają stwierdzić, że mechanizm zapewnienia zgodności z prawem wspólnotowym na etapie oceny merytorycznej jest skuteczny i pozwala wyeliminować projekty, które nie spełniają wymogu zgodności z prawem w zakresie ochrony środowiska i występowania pomocy publicznej.

Tabela 22 Projekty oceniane w 2010 roku w zakresie ochrony środowiska i możliwości występowania pomocy publicznej

Konkurs	Działanie/poddziałanie	Liczba projektów poddanych ocenie KOP (ogółem)	Ocena środowiskowa			Ocena możliwości wystąpienia pomocy publicznej		
			Liczba projektów ocenianych	Liczba projektów ocenionych negatywnie	%	Liczba projektów ocenianych	Liczba projektów ocenionych negatywnie	%
RPOWZ/1.1.1/Schemat A/2009/1	1.1.1 Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwa	14	3	2	66,66	Nie dotyczy	Nie dotyczy	
RPOWZ/1.1.1/Schemat A/2010/1	1.1.1 Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwa	175	158	19	12	Nie dotyczy	Nie dotyczy	
RPOWZ/1.1.1/Schemat B Małe dotacje /2010/1	1.1.1 Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwa	258	228	9	3,95	Nie dotyczy	Nie dotyczy	
RPOWZ/1.1.2/2009/1	1.1.2 Inwestycje w małe i średnie przedsiębiorstwa	196	171	28	16,37	Nie dotyczy	Nie dotyczy	
RPOWZ/1.1.2/2010/1	1.1.2 Inwestycje w małe i średnie przedsiębiorstwa	216	193	25	12,95	Nie dotyczy	Nie dotyczy	
RPOWZ/1.1.3/2010/1	1.1.3 Inwestycje MŚP w nowe technologie	104	92	11	11,96	Nie dotyczy	Nie dotyczy	
1.2.1 IPI	1.2.1 Wsparcie proinnowacyjnych instytucji otoczenia biznesu	5	5	0	0	3	1	33,3
RPOWZ/4.2/2010/1	4.2 Gospodarka odpadami	7	7	0	0	5	4	80
RPOWZ/4.3/2009/1 – Tryb odwoławczy	4.3 Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków	2	1	1	100	Nie dotyczy	Nie dotyczy	
RPOWZ/5.3/2009/1	5.3 Ścieżki rowerowe	20	20	1	5	19	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych od WWRP

Prawo zamówień publicznych w ramach RPO WZ

Zgodność realizacji projektów z prawodawstwem w zakresie stosowania Prawa zamówień publicznych jest i będzie potwierdzana na etapie kontroli realizacji projektów. Każdy projekt, który otrzymał dofinansowanie jest kontrolowany w trakcie jego realizacji co najmniej jeden raz przed zakończeniem i rozliczeniem finansowym. Każda kontrola projektów, które otrzymały dofinansowanie w ramach RPO WZ, sprawdza w podstawowym zakresie przestrzeganie Ustawy Prawo zamówień publicznych. W przypadku projektów wpisanych na Indykatorywną Listę Projektów Indywidualnych są przeprowadzane szczegółowe kontrole ukierunkowane na zastosowanie przez Wnioskodawcę Ustawy Prawo zamówień publicznych. Kontrole te są przeprowadzane zgodnie z listą sprawdzającą, która zawiera w sobie szczegółowe pytania z zakresu stosowania Ustawy Prawo Zamówień Publicznych. Ponadto, takie kontrole są przeprowadzane na 5% projektów złożonych w ramach RPO WZ. W uzasadnionych przypadkach IZ RPO WZ będzie mogła przeprowadzać kontrole bieżące ukierunkowane na przestrzeganie przez Wnioskodawcę Ustawy Prawo zamówień publicznych. Ponadto, w celu monitorowania realizacji pre-umów Instytucja Zarządzająca RPO WZ w okresie pomiędzy podpisaniem z Beneficjentem pre-umowy a złożeniem wniosku o dofinansowanie może przeprowadzać wizyty monitorujące, których zakres dotyczy przede wszystkim stosowania Ustawy Prawo zamówień publicznych.

W 2010 roku zostało wykrytych 14 nieprawidłowości, w tym 2 dotyczyły Prawa zamówień publicznych (postępowania o udzielenie zamówienia publicznego). Stanowi to 14,28% wszystkich stwierdzonych nieprawidłowości.

2.2.1 Zasada równości szans i zasada partnerstwa

✓ etap programowania/wdrażania

Na etapie programowania/wdrażania RPO WZ zasada jest realizowana poprzez:

- stosowanie Załącznika 6 do RPO WZ, w którym znajduje się wykaz gmin o szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej. Gminy te są premiowane podczas oceny w celu wyrównywania szans poprzez wspieranie ich rozwoju;
- stosowanie kryterium merytorycznego weryfikującego zgodność projektu z zasadą równości szans (kryterium: „Realizacja polityk horyzontalnych”; część opisu kryterium: Projekt jest zgodny z polityką równych szans). Kryterium było zastosowane we wszystkich konkursach ogłoszonych w 2010 roku;
- stosowanie kryterium merytorycznego oceniającego w projektach udogodnienia dla osób niepełnosprawnych (projekty zapewniające taki dostęp są wyżej oceniane);
- wdrażanie Inicjatywy Jessica, w ramach której będą realizowane projekty rewitalizacyjne wpływające na wyrównywanie szans społeczno-gospodarczych mieszkańców na obszarach zdegradowanych;
- w ramach konkursów ogłaszanych przez IZ RPO WZ była i jest realizowana zasada równego dostępu beneficjentów do wsparcia udzielanego w ramach Programu;

- IZ RPO WZ zapewnia równy dostęp do informacji nt. ogłaszanych konkursów, zamieszczając je na ogólnodostępnej stronie internetowej www.rpo.wzp.pl oraz w dwóch lub więcej tytułach prasy lokalnej.

W projektach zakończonych w 2010 r. zasada równości szans została zrealizowana m.in. poprzez:

- zatrudnianie przez beneficjentów osób ze względu na ich kompetencje;
- promowanie zatrudnienia bez barier – nowi pracownicy, rekrutowani byli bez względu na wiek, płeć, przynależność rasową itp.,
- zatrudnianie osób niepełnosprawnych;
- nie zamieszczenie przez beneficjenta w ogłoszeniach o zatrudnienie / w procedurze wyboru wykonawcy usługi sprecyzowanych wymagań co do płci, rasy lub pochodzenia etnicznego, religii lub światopoglądów, poziomu niepełnosprawności, wieku ani orientacji seksualnej;
- stosowanie przez beneficjenta gruntownych szkoleń specjalistycznych dla zatrudnianych pracowników, przygotowujących do pracy na stanowisku oraz obejmowanie wsparciem merytorycznym tych osób przez doświadczonych pracowników firmy, co eliminowało bariery w dostępie do zatrudnienia osobom bez doświadczenia, w tym absolwentom;
- opracowanie przez beneficjenta schematu prowadzenia procesu rekrutacji oraz opis stanowisk pracy, który gwarantował równy dostęp do pracy zarówno kobietom jak i mężczyznom na tych samych warunkach (równe wynagrodzenie za taką samą pracę), zajmujących w firmie podobne stanowiska pracy;
- informowanie przez beneficjenta na swoich stronach internetowych oraz w ogłoszeniach rekrutacyjnych o naborach na stanowiska oraz o przyjętej polityce zatrudniania;
- realizację przez beneficjenta projektu w lokalu, który jest przystosowany dla osób niepełnosprawnych;
- wykonywanie przez beneficjenta usług skierowanych m.in. do osób o ograniczonej sprawności ruchowej;
- prowadzenie polityki zorientowanej na ułatwianie godzenia obowiązków rodzinnych z zawodowymi zarówno przez kobiety jak i mężczyzn.

✓ etap monitorowania

Na etapie monitorowania RPO WZ zasada jest realizowana poprzez:

- zapewnienie przez IZ RPO WZ równego dostępu do informacji nt. realizacji programu, zamieszczając je na ogólnodostępnej stronie internetowej www.rpo.wzp.pl;
- równe traktowanie kobiet i mężczyzn, które widoczne jest szczególnie w tych projektach, których realizacja przyczynia się do powstania nowych miejsc pracy i monitorowana jest poprzez wskaźnik „Liczba utworzonych miejsc pracy brutto, w tym kobiet i mężczyzn”;

Ponadto zasadą równości szans i partnerstwa kierowano się przy wyłanianiu składu ZKM. W skład Komitetu wchodzi przedstawiciele strony samorządowej, rządowej oraz partnerów społecznych i gospodarczych. Ponadto, w pracach Komitetu uczestniczą bez prawa głosu obserwatorzy z ramienia różnych organizacji oraz przedstawiciel Komisji Europejskiej.

✓ etap ewaluacji

W 2010 roku IZ RPO WZ otrzymała rekomendacje dotyczące zwiększenia roli Załącznika 6 do RPO WZ. Zostały one opisane w punkcie 2.7 niniejszego sprawozdania. Ponadto, zaproponowane rekomendacje były konsultowane z Wojewódzkim Urzędem Pracy, odpowiedzialnym za wdrażanie komponentu regionalnego PO KL. IZ RPO WZ uzgodniła kryteria aktualizacji Załącznika 6 dotyczące uwzględnienia wskaźnika długotrwałego bezrobocia i wielkości budżetu gminy. Jednocześnie uzgodnione rekomendacje zostaną wykorzystane podczas renegotjacji Programu.

Na przełomie I i II kwartału 2011 roku zaplanowano realizację badania ewaluacyjnego pn. „Ocena realizacji Strategii Lizbońskiej / Strategii Europa 2020 i Strategii Morza Bałtyckiego w ramach RPO WZ na lata 2007-2013 oraz zapewnienia zgodności realizowanych operacji z prawem wspólnotowym”. Zakończenie badania zostało przewidziane na pierwszą połowę czerwca 2011 r. Główne wnioski i rekomendacje wynikające z powyższego badania zostaną przedstawione w sprawozdaniu, które zostanie wysłane do Komisji Europejskiej do końca czerwca 2011 r.

2.2.2 Zasada partnerstwa

Zasada partnerstwa, jako jedna z głównych reguł polityki regionalnej Unii Europejskiej, w ramach RPO WZ realizowana jest na etapie jego wdrażania/ programowania, monitorowania oraz ewaluacji. Współuczestnictwo w ramach przedmiotowej zasady urzeczywistniane jest poprzez współpracę instytucjonalną, dzięki zaangażowaniu partnerów społeczno-gospodarczych w proces wdrażania i oceny Programu, prace Zachodniopomorskiego Komitetu Monitorującego (ZKM) i konsultacje społeczne oraz współpracę na poziomie projektów, dzięki możliwości realizacji projektów partnerskich.

➤ Zasada partnerstwa na etapie programowania/wdrażania RPO WZ

Na etapie programowania/wdrażania RPO WZ, w aktualnym okresie sprawozdawczym, zasada partnerstwa realizowana była między innymi poprzez organizowanie konsultacji społecznych dokumentów programowych celem uzyskania opinii, stanowisk czy propozycji od JST, partnerów społeczno-gospodarczych oraz instytucji i osób kompetentnych w zakresie przeprowadzanych konsultacji, pozwalających opracować optymalne założenia do dokumentacji konkursowej. W roku 2010 IZ RPO WZ ogłosiła konsultacje społeczne dotyczące dokumentacji aplikacyjnej do konkursu nr RPOWZ/1.2.1/2010/1, RPOWZ/2.2.1/1/10 i RPOWZ/2.2.2/1/10, informacje o ich rozpoczęciu, wraz z dokumentami konkursowymi oraz *Formularzem zgłaszania uwag*, zamieszczane były za każdym razem na stronie internetowej www.rpo.wzp.pl, w zakładce *Aktualności*, *Konsultacje społeczne*.

Współpraca w fazie wdrażania RPO WZ dokonuje się także dzięki udziałowi partnerów społeczno-gospodarczych, strony rządowej, władz samorządowych i organizacji pozarządowych w dyskusjach nad kształtem obszarów wsparcia objętych Programem. Zgodnie z propozycją Uchwały Komitetu Koordynującego Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007 – 2013 w sprawie utworzenia

Krajowej Sieci Tematycznej ds. Partnerstwa, na szczególną uwagę zasługuje na tym etapie działalność ZKM, przede wszystkim ze względu na zaangażowanie jego członków w programowanie, wdrażanie i ocenę polityk publicznych. Z założenia, celem Sieci Tematycznej ds. Partnerstwa mała być realizacja zasady partnerstwa poprzez wzmocnienie partnerów społeczno - gospodarczych oraz mechanizmów współpracy pomiędzy nimi. Biorąc zatem pod uwagę zalecenia oraz skład ZKM można uznać, że wśród członków ZKM zasiadają przedstawiciele wszystkich rekomendowanych grup, które odpowiadają za dialog społeczny. W aktualnym okresie sprawozdawczym IZ RPO WZ zorganizowała 4 posiedzenia ZKM, na których debatowano między innymi na temat stanu wdrażania Programu i Inicjatyw Wspólnotowych.

Zasadę partnerstwa IZ RPO WZ realizuje także poprzez współpracę z Wojewódzkim Urzędem Pracy w ramach działalności Podkomitetu Monitorującego PO KL. Przedmiotowa zasada wcielana jest między innymi przez przyznawanie Wnioskodawcom dodatkowych punktów w określonych kryteriach strategicznych w ramach PO KL za powiązanie z projektami realizowanymi w ramach RPO WZ.

Ponadto, udzielanie wsparcia dla mechanizmów partnerstwa poprzez wdrażanie Inicjatywy Wspólnotowej JESSICA finansującej między innymi inwestycje w partnerstwa publiczno-prywatne oraz wprowadzanie mechanizmów gwarantujących realizację projektów partnerskich poprzez umieszczenie w URPO WZ informacji na temat możliwości realizacji projektów partnerskich w danych działaniach i poddziałaniach, jest praktycznym przykładem realizacji zasady partnerstwa na etapie wdrażania RPO WZ.

➤ **Zasada partnerstwa na etapie monitorowania.**

Na etapie monitorowania RPO WZ zasada partnerstwa realizowana jest poprzez uczestnictwo partnerów ze strony samorządowej, oraz partnerów społeczno-gospodarczych i organizacji pozarządowych w systemie sprawozdawczości i ocenie Programu przez zapewnienie ich udziału w pracach ZKM. W systemie wdrażania RPO WZ, ZKM pełni istotną rolę nie tylko jako pole współpracy IZ RPO WZ z innymi przedstawicielami społeczności regionu, ale także jako ciało monitorujące realizację Programu. ZKM wraz z IZ RPO WZ prowadzą monitoring w oparciu o ilościowe i jakościowe informacje z realizacji działań i osi priorytetowych RPO WZ. W trakcie obrad ZKM analizowane i zatwierdzane są między innymi roczne i końcowe raporty z wdrażania RPO WZ, z kontroli czy też okresowe badania postępu w zakresie osiągania szczegółowych celów Programu. Zasada partnerstwa przestrzegana jest na tym etapie także poprzez zapewnienie dostępu do materiałów i informacji dotyczących prac ZKM i ich wyników.

Działalność ZKM jest formalnym przejawem partnerstwa, który nie wyczerpuje możliwości realizowania tej zasady. Do mniej formalnych zaliczyć można spotkania robocze odbywające się poza posiedzeniami komitetów bądź dyskusowanie dokumentów dotyczących RPO WZ na posiedzeniach innych ciał o charakterze doradczym i konsultacyjnym.

➤ **Zasada partnerstwa na etapie ewaluacji.**

Na etapie ewaluacji RPO WZ przedmiotowa zasada realizowana jest przede wszystkim poprzez analizę ewaluacji dotyczących realizacji Programu oraz zaangażowanie i udział partnerów społeczno-gospodarczych, władz samorządowych i organizacji pozarządowych w przygotowanie założeń badań ewaluacyjnych. Partnerstwo polegające na współpracy IZ RPO WZ z Wojewódzkim Urzędem Pracy w ramach działalności Podkomitetu Monitorującego PO KL realizowane jest między innymi przez analizowanie rezultatów realizacji RPO WZ, w szczególności osiągania celów wyznaczonych dla każdego priorytetu oraz wyników ocen (ewaluacji) związanych z monitorowaniem realizacji RPO WZ, zwłaszcza w przypadku gdy monitoring wykazuje znaczące odstępstwa od początkowo określonych celów lub gdy zgłoszone są propozycje zmian w RPO WZ.

W celu zachowania zasady partnerstwa oraz koordynacji procesu ewaluacji RPO WZ oraz Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – komponent regionalny, od 30 listopada 2007 roku funkcjonuje Zachodniopomorska Grupa Sterująca Ewaluacją (ZGSE), której rolą jest w szczególności wsparcie jednostek ewaluacyjnych w zakresie identyfikacji tematów badań ewaluacyjnych. Główną ideę powołania ZGSE stanowi wymiana doświadczeń, know-how i dobrych praktyk pomiędzy podmiotami zajmującymi się ewaluacją w zakresie oceny efektywności wykorzystania funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Powołanie Grupy pozwala na zachowanie zasady partnerstwa oraz koordynacji procesu ewaluacji RPO WZ i komponentu regionalnego PO KL, a także na zapewnienie jego wysokiej jakości. Grupa Sterująca Ewaluacją dostarcza biorącym w niej udział partnerom zestaw metod i narzędzi do przeprowadzenia ewaluacji, nie tylko skutecznej i kompletnej, ale także możliwej do porównania z innymi polskimi regionami. W dłuższej perspektywie ma ona prowadzić do lepszego wykorzystania Funduszy Strukturalnych, a co za tym idzie wsparcia rozwoju regionalnego i spójności w Województwie Zachodniopomorskim. W aktualnym okresie sprawozdawczym odbyły się dwa spotkania Grupy, o czym mowa w rozdziale 2.7.

Podczas wdrażania programu w ramach partnerstwa Instytucja Zarządzająca zwróciła przede wszystkim uwagę na problemy z realizacją projektów w formie partnerstwa publiczno – prywatnego. W ramach przyszłego okresu programowania należy zastanowić się na zmianą procedury oceny projektów realizowanych w ppp. Ponadto zwrócono uwagę, iż projekty realizowane w partnerstwie powodują zawiązywanie się silnych grup lokalnych, które wzmacniają rozwój regionu. Należy również zauważyć, że partnerstwa, zawiązywane na rzecz realizacji projektu, nie rozpadają się po zrealizowaniu projektu, czego obawiano się podczas programowania. Są one nierzadko siłą rozruchową rozwoju.

2.3 Napotkane znaczące problemy oraz podjęte środki zaradcze

Rok 2010 był rokiem intensywnych prac nad wdrażaniem RPO WZ, w którym podpisano umowy o dofinansowaniu bądź wydano decyzje na prawie 70 % alokacji EFRR od uruchomienia Programu.

Problemy we wdrażaniu: Kumulacja najbardziej popularnych konkursów w ramach I osi spowodowała, iż „nakładały się na siebie” trwające oceny formalne.

Zagrożenie dla realizacji programu: Wydłużenie terminów oceny wniosków.

Podjęte środki zaradcze: Przedłużenia oceny w ramach konkursu nr RPOWZ/1.1.1/Schemat B Małe Dotacje/2010/1 oraz RPOWZ/1.3.2/2009/1.

Problemy we wdrażaniu: Liczne błędy w dokumentacji aplikacyjnej składanej przez Wnioskodawców.

Zagrożenie dla realizacji programu: Duża liczba wniosków niepoprawnych formalnie.

Podjęte środki zaradcze: Prowadzenie konsultacji wersji roboczej dokumentacji przed jej ostatecznym złożeniem do WWRPO. Organizowanie szkoleń, podczas których pracownicy WWRPO omawiają zasady obowiązujące w danym konkursie.

Problemy we wdrażaniu: Problem w interpretacji przepisów obowiązującego prawa, szczególnie w kontekście konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko.

Zagrożenie dla realizacji programu: Błędnie przygotowywana dokumentacja projektowa.

Podjęte środki zaradcze: Stworzenie Przewodników dla Wnioskodawców RPO WZ – Ocena oddziaływania na środowisko obejmujących przegląd przepisów prawa przed i po wejściu w życie ustawy OOŚ, opisujących w przystępny sposób postępowanie przy wyborze grupy, do której należy zakwalifikować dane przedsięwzięcie oraz wymogi dotyczące niezbędnych dokumentów. Przeprowadzanie szkoleń dla Wnioskodawców, przez wyspecjalizowaną w tej dziedzinie kancelarię prawniczą. Umożliwienie skorzystania przez Wnioskodawców z konsultacji udzielanych przez pracowników WW RPO.

Problemy we wdrażaniu: Opóźnienia i odbiegająca od harmonogramu rzeczowo – finansowego realizacja projektów przez beneficjentów a tym samym przesuwanie terminów wnioskowania o refundację wydatków.

Zagrożenie dla realizacji programu: Problem skutkuje niskim poziomem wykonania wydatków w odniesieniu do planu założonego przez beneficjentów.

Podjęte środki zaradcze: Bieżący monitoring oraz wysyłka pism do wszystkich beneficjentów realizujących projekty w ramach RPO WZ przypominających o konieczności realizacji projektów zgodnie z zapisami umowy o dofinansowanie projektu.

Problemy we wdrażaniu: Brak środków na zapewnienie wkładu własnego i korzystanie przez beneficjentów z innych dotacji celowych w ramach projektów realizowanych ze środków RPO WZ.

Zagrożenie dla realizacji programu: Problem skutkuje możliwością wystąpieniem podwójnego dofinansowania projektu lub części projektu, wydłużonym czasem weryfikacji oraz koniecznością dostarczania przez beneficjentów dodatkowych dokumentów i analiz finansowych.

Podjęte środki zaradcze: Wdrożenie zasady realizacji projektu w oparciu o montaż finansowy na projekcie.

Problemy we wdrażaniu: Niska jakość składanej dokumentacji i nieznanomość zasad rozliczania projektów przez beneficjentów.

Zagrożenie dla realizacji programu: Powyższe problemy skutkują wydłużoną procedurą weryfikacji oraz koniecznością dokonywania znacznej liczby korekt i uzupełnień przez beneficjentów.

Podjęte środki zaradcze: Organizacja cyklicznych szkoleń dla beneficjentów w Szczecinie i Koszalinie, opracowywanie materiałów pomocnych niezbędnych do prawidłowego rozliczenia projektu w ramach osi priorytetowych 1-7 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013, Wytyczne dla beneficjentów ubiegających się o przekazanie części przyznanego dofinansowania w formie zaliczki), konsultacje indywidualne pracowników WWRPO z Beneficjentami (w tym telefoniczne).

Problemy we wdrażaniu: Nieznajomość zasad realizacji i rozliczania projektów w przypadku otrzymania przez beneficjentów części dofinansowania w formie zaliczki.

Zagrożenie dla realizacji programu: Problem skutkuje zwiększoną liczbą korekt wniosku o płatność dokonywanych przez beneficjentów oraz niekwalifikowalnością wydatków poniesionych niezgodnie z wytycznymi określonymi przez IZ RPO co z kolei skutkuje naliczaniem odsetek jak dla zaległości podatkowych.

Podjęte środki zaradcze: aktualizowanie zawieszonych na stronie internetowej www.rpo.wzp.pl. *Wytycznych dla beneficjentów ubiegających się o przekazanie części przyznanego dofinansowania w formie zaliczki*, konsultacje indywidualne (w tym telefoniczne) z Beneficjentami.

Problemy we wdrażaniu: Nieterminowe realizowanie projektów przez Beneficjentów Programu i co za tym idzie konieczność aneksowania zawartych umów o dofinansowanie.

Zagrożenie dla realizacji programu: Powyższe powoduje zagrożenie nieterminowego wdrażania RPO WZ na lata 2007 – 2013 oraz spowalnia wydatkowanie środków w ramach RPO WZ na lata 2007 – 2013.

Podjęte środki zaradcze: Dostosowania dokumentów programowych i ustalonych procedur postępowania do zmieniających się przepisów prawa.

Problemy we wdrażaniu: Agregacja wskaźników produktu i rezultatu w trzech płaszczyznach:

- wskaźniki projektu (realizujące cele poddziałań)
- wskaźniki programu (określone w dokumentach programowych: RPO –realizujące cele osi priorytetowych oraz wskaźniki celu głównego i szczegółowych, URPO –realizujące cele działań)
- wskaźniki KSI (obrazujące efekty wdrażania programów operacyjnych w skali kraju).

Zagrożenia dla realizacji programu: brak matryc powodował opóźnienia we wpisywaniu danych do systemu KSI oraz trudności z systemem sprawozdawania z postępu rzeczowego programu

Podjęte środki zaradcze: Przygotowanie matryc agregujących ww. wskaźniki z poziomu najniższego (poddziałania) do poziomu najwyższego (wskaźniki KSI). W przyszłym okresie sprawozdawczym zostanie opracowany i udostępniony nowy moduł w Lokalnym Systemie Informatycznym pozwalający agregować automatycznie wszelkie wskaźniki wg przygotowanych matryc. Ponadto, IZ w sposób ciągły aktualizuje ww. matryce w celu maksymalnego zwiększenia realizacji wskaźników KSI.

Problemy we wdrażaniu: Zbyt duża liczba dokumentów księgowych i pomocniczych załączanych do wniosku o płatność:

Zagrożenia dla realizacji programu: wydłużone czynności dotyczące weryfikacji wniosków o płatność oraz czynności kontrolnych

Podjęte środki zaradcze: - ograniczanie liczby dokumentów przedkładanych przez beneficjentów wraz z wnioskiem o płatność wyłącznie do dokumentu księgowego (lub równoważnego) i dokumentu potwierdzających dokonanie płatności (np. wyciąg bankowy, RK), - przeniesienie pełnej weryfikacji na oryginałach dokumentów, które beneficjent powinien posiadać i przedstawić podczas kontroli w miejscu realizacji projektu.

Problemy we wdrażaniu: Mało przejrzysta strona internetowa Programu

Zagrożenia dla realizacji programu: trudności w odnalezieniu przez Beneficjentów danych niezbędnych do przygotowania dokumentacji aplikacyjnej, rozliczenia projektów bądź aktualizacji wytycznych

Podjęte środki zaradcze: podjęcie działań zmierzających do zmiany strony internetowej, rozszerzenie zakresu tematycznego

Problem: we wdrażaniu: Zbyt szczegółowo opisane procedury, w tym Instrukcja Wykonawcza

Zagrożenia dla realizacji programu: częsta aktualizacja wytycznych absorbuje zbyt dużo czasu pracowników na opis nowych procedur oraz późniejsze zapoznanie się z nimi.

Podjęte środki zaradcze: zgodnie z zaleceniami m.in. IPOC: upraszczanie procedur

Problemy we wdrażaniu: Nieprawidłowości

Zagrożenia dla realizacji programu: IZ RPO WZ wykrywa coraz więcej nieprawidłowości, zarówno na etapie wniosków o płatność jak i kontroli projektów. Wykrywane naruszenia dotyczą m.in. prawa zamówień publicznych, kumulacji pomocy publicznej, dokonywania płatności gotówkowych w sytuacjach gdy prawo wymaga przelewu na rachunek bankowy, nieprzestrzegania rozporządzenia dotyczącego wystawiania faktur, niestosowania przepisów prawa budowlanego czy przepisów dotyczących oddziaływania inwestycji na środowisko. Większość nieprawidłowych wydatków zostaje wykryta przed dokonaniem płatności na rzecz beneficjenta, jednak coraz większa skala stwierdzanych nieprawidłowości może negatywnie wpłynąć na poziom realizacji RPO WZ, gdyż powodują one zmniejszanie dofinansowania a nawet rozwiązanie umowy.

Podjęte środki zaradcze: Biorąc pod uwagę, że część nieprawidłowości może wynikać z niedoinformowania beneficjentów na temat obowiązujących ich przepisów lub z nieświadomości konsekwencji popełnianych przez nich naruszeń, IZ RPO WZ planuje przeprowadzić działania informacyjne z zakresu nieprawidłowości. Planowane jest wydanie publikacji dotyczącej kontroli i nieprawidłowości oraz położenie większego nacisku na tą tematykę podczas szkoleń dla beneficjentów.

Problemy we wdrażaniu: Inicjatywa JEREMIE

Zagrożenia dla realizacji programu: W obecnie panującym porządku prawnym niemożliwe będzie wykorzystanie zasady de minimis w ramach wdrażanego Produktu Finansowego - Poręczenie Portfelowe. Sytuacja ta zmniejsza konkurencyjność oferty Produktów Finansowych dla potencjalnych Pośredników

Finansowych. Sytuacja dotyczy głównie banków i innych instytucji finansowych (z wyłączeniem funduszy pożyczkowych i poręczeniowych), które nie mają odpowiedniego aktu prawnego pozwalającego udzielać pożyczek, poręczeń w formule de minimis.

Podjęte środki zaradcze: Instytucja Zarządzająca RPO w porozumieniu z innymi regionami wdrażającymi Inicjatywę JEREMIE oraz Menadżerem Funduszy Powierniczych JEREMIE zawnioskowała do Ministerstwa Rozwoju Regionalnego o rozszerzenie istniejącego rozporządzenia dla funduszy pożyczkowych i poręczeniowych o banki i inne instytucje finansowe. Zmiana do rozporządzenia planowana jest na czerwiec przyszłego okresu sprawozdawczego.

Problemy we wdrażaniu: Wysoka liczba pozytywnie rozpatrzonych protestów składanych przez Wnioskodawców ubiegających się o dofinansowanie ze środków RPO WZ 2007-2013, była podstawą do podejrzenia o braku rzetelności oceny dokonywanej przez ekspertów na etapie Komisji Oceniających Projekty.

Zagrożenia dla realizacji programu: Zagrożeniem była rosnąca liczba pozytywnie rozpatrzonych protestów skutkująca koniecznością organizowania dodatkowych posiedzeń Komisji Oceniającej Projekty. Zaniechanie ekspertów w kwestiach formalnych wywołuje szereg zdarzeń w funkcjonowaniu systemu realizacji RPO powodujących wstrzymanie dalszych etapów obsługi projektu, co opóźnia terminy związane z podjęciem decyzji o dofinansowaniu, wydatkowaniem środków oraz realizacją projektów przez Beneficjentów.

Podjęte środki zaradcze: W obliczu zagrożenia, wprowadzono do systemu realizacji RPO WZ 2007-2013 *Monitoring pracy ekspertów*, na mocy uchwały nr 1427/10 Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 10 sierpnia 2010 r. przyjmującej Instrukcję Wykonawczą Instytucji Zarządzającej RPO WZ (wersja 6.0). Przedmiotowy monitoring ma na celu identyfikację znaczących różnic w pracy poszczególnych ekspertów, mogących być podstawą do podejrzenia o nierzetelną ocenę. W sytuacji, gdy stwierdzi się wadliwą lub niestaranną ocenę wniosku, Instytucja Zarządzająca ma prawo podjąć decyzję o:

1. skreśleniu danego eksperta z listy ekspertów KOP w drodze uchwały Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego
2. nałożeniu na niego sankcji finansowych zgodnie z zawartą umową, polegających na:
 - a) odmówieniu zapłaty za każdy wadliwie lub niestarannie oceniony projekt,
 - b) zażądaniu ponownego wykonania działania,
 - c) obciążeniu eksperta karą umowną w wysokości równej trzykrotnej wartości wynagrodzenia jakie przysługiwałoby za ocenę jednego projektu.

W przypadku natomiast, gdy wysokość szkody za niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest wyższa od zastrzeżonej w umowie kary umownej, Instytucja Zarządzająca może dochodzić odszkodowania nawet w wysokości przenoszącej wysokość ustalonej wcześniej kary umownej.

2.4 Zmiany w kontekście realizacji programów operacyjnych

W 2010 r. w odniesieniu do roku poprzedniego sytuację społeczno-gospodarczą w Województwie Zachodniopomorskim charakteryzowały następujące zmiany:

- na rynku pracy - po spadku notowanym w roku ubiegłym, wzrosło przeciętne zatrudnienie w sektorze

przedsiębiorstw, a dynamika tego wzrostu ukształtowała się na poziomie zbliżonym do krajowego. Zmniejszyła się liczba zatrudnionych w sektorze publicznym. Wyższa niż przed rokiem była liczba zarejestrowanych bezrobotnych, liczba osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładów pracy wzrosła prawie o jedną czwartą. Pomimo, że więcej powiatów niż przed rokiem wykazało spadek stopy bezrobocia w skali roku, nadal była ona wyższa niż w końcu grudnia 2009 r. Urzędy pracy dysponowały większą liczbą ofert pracy;

- osłabieniu uległa dynamika wzrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw a jej wartość była niższa niż średnio w kraju. Szybciej rosły płace w sektorze publicznym;
- większy był wzrost liczby podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w systemie REGON, jednak szybsze tempo wzrostu odnotowano dla jednostek sektora publicznego. Najwięcej nowych firm zaewidencjonowano w sekcji budownictwo, a najwięcej ubyło z działalności finansowej i ubezpieczeniowej;
- wzrosła produkcja sprzedana przemysłu, na co wpłynęła głównie wyższa wartość przychodów w przetwórstwie przemysłowym. Odnotowano wzrost wydajności pracy w przemyśle przy jednoczesnym spadku przeciętnego zatrudnienia;
- mniej przekazano mieszkań do użytkowania a dynamika spadku była głębsza niż średnio w kraju. Spadek odnotowało większość inwestorów (z wyjątkiem budownictwa społecznego czynszowego). Nieznacznie wzrosła liczba uzyskanych pozwoleń na budowę mieszkań; liczba mieszkań, których realizację rozpoczęto, była wyższa prawie o jedną czwartą;
- pomimo, że w budownictwie zarejestrowano więcej nowych firm niż przed rokiem, to przychody osiągnięte w tej sekcji obniżyły się w porównaniu z rokiem poprzednim. Zwiększyła się wartość przychodów produkcji budowlano-montażowej; wyższy poziom sprzedaży wystąpił we wszystkich jej działach;
- wzrosła sprzedaż detaliczna zrealizowana przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe, w tym najbardziej w jednostkach zajmujących się sprzedażą włókna, odzieży, obuwia. W znacznie szybszym tempie niż sprzedaż detaliczna wzrosła sprzedaż hurtowa w przedsiębiorstwach handlowych;
- w portach morskich - obroty ładunkowe wzrosły o ponad jedną trzecią. Wyższe obroty notowano w większości kategorii ładunkowych i we wszystkich portach województwa. Większy był także ruch pasażerów;
- na rynku rolnym - w skupie więcej płacono za podstawowe produkty rolne, a najwyższe tempo wzrostu wykazały ceny żyta i mleka. Obniżyły się natomiast ceny w obrocie targowiskowym.

Liczba ludności według stanu na koniec września 2010 r. nieznacznie zmniejszyła się w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku. Zwiększyło się ujemne saldo migracji stałej, obniżył się współczynnik przyrostu naturalnego oraz zawartych małżeństw.

Działania podjęte w związku z oznakami kryzysu światowego

W 2010 r. polska gospodarka mocno się odbiła, napędzana solidnym popytem wewnętrznym. Globalna recesja z lat 2008 - 2009 uderzyła również w Polskę, jednak nie był to mocny cios, a gospodarka nie odnotowała spadku PKB w skali rocznej.

Jednakże jednym z głównych efektów wspomnianego kryzysu utrzymującym się w kraju jest ograniczenie podaży kredytów dla MŚP i rosnącej tym samym luki finansowej na rynku finansowania dłużnego. Firmy zwłaszcza z sektora mikro oraz typu start-up nie mogące pozyskać koniecznego finansowania zewnętrznego niejednokrotnie zamykały działalność, co skutkowało jednocześnie wzrostem bezrobocia. Wpływało to z jednej strony negatywnie na postęp we wdrażaniu RPO WZ, gdyż część beneficjentów rozwiązywała umowy. Ogółem w 2010 roku rozwiązanych zostało 28 umów z czego 27 w ramach 1 osi priorytetowej Gospodarka- Innowacje – Technologie. Z drugiej strony można mówić o tym, iż efektem takiej sytuacji było duże zainteresowanie przedsiębiorców konkursami w systemie dotacyjnym w ramach 1 osi priorytetowej Gospodarka- Innowacje – Technologie. Także produkty oferowane w ramach realizowanej przez województwo Inicjatywy JEREMIE cieszą się wśród przedsiębiorców (głównie micro i start-up) dużą popularnością. Szczegółowe dane co do wielkości wspartych podmiotów w ramach Inicjatywy JEREMIE znajdują się w sprawozdaniu w punkcie 2.1.6.5 instrumenty inżynierii finansowej.

Jednym z rozwiązań zniwelowania skutków spowolnienia gospodarczego regionu oraz usprawnienia wydatkowania środków w ramach RPO WZ jest m.in. prowadzenie działań przez zespół ds. uproszczeń, który wprowadził w okresie sprawozdawczym następujące rozwiązania:

- zmiana konkursu zamkniętego na otwarty w poddziałaniu 1.3.1 (korzyści: zwiększenie elastyczności w składaniu wniosków, wpłynęło na zwiększenie zainteresowania środkami na doradztwo),
- skrócenie terminów składania wniosków w ramach poddziałania 1.3.2 (umożliwiło to objęcie dofinansowaniem misji do Chin).

Ponadto od 2010 r. Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego realizuje akcję pn. „Wypłać €URO”. To pakiet działań podjętych przez IZ w celu przyspieszenia wydatkowania środków RPO WZ.

W ramach tej akcji m.in.

a) ograniczono wymogi stawiane beneficjentom na etapie składania wniosku o płatność:

- został ograniczony katalog dokumentów, niezbędnych do złożenia wraz z wnioskiem o płatność, wyłącznie do faktur i potwierdzeń płatności dokonywanych przelewem; pozostałe dokumenty weryfikowane są w trakcie kontroli projektu na miejscu,
- zmodyfikowano wzór wniosku o płatność w Lokalnym Systemie Informatycznym (LSI), zmiany wprowadzone do wzoru pozwoliły na sprawniejsze wypełnienie wniosku o płatność w wersji elektronicznej.

b) wprowadzono tryb konkursowy, obok trybu IPI w poddziałaniach 1.2.1, 1.2.2. (dzięki temu środki stały się dostępne dla większej liczby beneficjentów).

Działania podjęte w związku z upadkiem Stoczni Szczecińskiej Nowa

Województwo Zachodniopomorskie wystąpiło do Ministerstwa Rozwoju Regionalnego o dodatkowe środki dostosowania technicznego w kwocie 7 000 000 EUR na realizację projektu: „Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej terenów postoczniowych (Szczecin)”.

Realizacja projektu „Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej terenów postoczniovych (Szczecin)” służyć ma odbudowie działalności produkcyjnej na obszarze postoczniovym oraz rozszerzeniu oddziaływania tej działalności na sferę gospodarczą miasta poprzez zwiększenie dostępności komunikacyjnej terenów postoczniovych, ich aktywizację gospodarczą i dywersyfikację rodzajów działalności oraz form aktywności ekonomicznej na tym obszarze. Przewidywane jest przeznaczenie przedmiotowych środków na działania z zakresu uzbrojenia terenu oraz kompleksowego przystosowania do prowadzenia działalności gospodarczej (w formie dotacji w poddziałaniu 1.3.3 lub w formie instrumentów zwrotnych – Inicjatywa Jessica w ramach działania 1.4).

Przekazanie dodatkowych środków jest niezbędne dla osiągnięcia ważnych celów ekonomiczno – społecznych i pozwoli na :

- **odbudowę działalności produkcyjnej na przedmiotowym obszarze oraz rozszerzenie jej oddziaływania na sferę gospodarczą całego miasta** - jest to niezbędne dla uratowania miejsc pracy w firmach dotychczas kooperujących ze stoczną, handlu i usługach; potencjał urbanistyczny i infrastrukturalny terenów postoczniovych może zostać wykorzystany – według wielu światowych i europejskich wzorców – do odtworzenia działalności według przyjętego modelu i na określonym obszarze.

- **podtrzymanie funkcjonalności gospodarczej lewobrzeżnej części miasta** – brak działań przeciwdziałających jego postępującej degradacji pozostanie w sprzeczności z rozwojem inwestycji infrastrukturalnych w oddalonym o ok. 70 km terminalu LNG w Świnoujściu, pogłębianiem toru wodnego Szczecin – Świnoujście, rozwojem portu w Szczecinie oraz aktywizacją Odrzańskiej Drogi Wodnej i Środkowoeuropejskiego Korytarza Transportowego CET-C; wszystkie te wymiary działalności gospodarczej regionu i kraju opierają się na fundamencie wydolnego organizmu gospodarczego skoncentrowanego dotychczas wokół terenów przemysłowych w lewobrzeżnej części miasta (czyli głównie terenów postoczniovych); w konsekwencji pozwoli to na **wykorzystanie potencjału urbanistycznego przedmiotowego obszaru** – miasto i jego gospodarka według dostępnych danych znajduje się w fazie kryzysu, a wobec zaprzestania działalności stoczni w kolejnych latach ulegnie on pogłębieniu; wiąże się to z **rewitalizacją strefy nabrzeżnej i jej przystosowaniem do pełnienia różnego rodzaju funkcji ekonomicznych** – obecnie miasto, mimo swego położenia, jest „odwrócone od wody”, niezbędne są działania organizacyjne i inwestycyjne na rzecz odbudowy związków z rzeką na rzecz rozwoju przedsięwzięć z dziedziny logistyki, obsługi produkcji, sfery turystycznej i społecznej.

- **dywersyfikację rodzajów działalności i form aktywności ekonomicznej na przedmiotowym obszarze** – wobec ograniczonych lub zamkniętych możliwości prowadzenia produkcji stoczniowej należy przyjąć, że przedmiotowy obszar będzie wykorzystywany i zagospodarowywany na potrzeby różnych sektorów gospodarki (przemysł, turystyka, handel i usługi), ale także ewentualnie innych sfer działalności publicznej (szkoły wyższe, placówki kulturalne)

- **zwiększenie dostępności komunikacyjnej terenów postoczniovych w celu ich aktywizacji gospodarczej** – społecznej, w tym w wymiarze metropolitalnym (połączenie prawego i lewego brzegu Odry, zachodnie obejście drogowe Szczecina) i lokalnym (przezwyciężenie separacji obszaru postoczniovego od układu komunikacyjnego i urbanistycznego miasta, utworzenie sieci komunikacyjnej wewnątrz obszaru postoczniovego)

- **wykorzystanie potencjału intelektualnego i ludzkiego miasta** – bez silnie oddziałujących podmiotów gospodarczych stopniowo tracą na znaczeniu lokalne uczelnie (w tym Akademia Morska zorientowana na tworzenie kadr gospodarki morskiej), następuje masowy odpływ młodych ludzi szukających oferty edukacyjnej i zawodowej w innych ośrodkach; wraz z narastającą frustracją rzeszy pracowników byłej stoczni, ich rodzin oraz wielu firm kooperujących i korzystających ze środków wypracowanych w oparciu o funkcjonowanie stoczni jest to obecnie źródłem narastających problemów społecznych.

Pozostałe działania podjęte w związku z realizacją RPO WZ

Na realizację Programu negatywnie wpłynęło także mało efektywne zakończenie ogłoszonego w dniu 31 marca 2010 roku konkursu dla Działania 4.1. Energia odnawialna i zarządzanie energią. Łączna kwota przeznaczona na konkurs to 22,7 mln EUR. Z pośród trzech beneficjentów, którzy złożyli wnioski jeden uzyskał akceptację i podpisał umowę na dofinansowanie w kwocie 0,29 mln EUR.

Taki stan rzeczy spowodowany był ograniczeniem listy podmiotów mogących ubiegać się o dofinansowanie tylko do przedsiębiorstw energetycznych.

IZ planuje ogłosić konkurs w ramach tego działania w marcu 2011 r. ze zmienioną listą podmiotów mogących ubiegać się o dofinansowanie która obejmie następujące typy beneficjentów:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
- jednostki organizacyjne jst,
- administracja rządowa,
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne,
- parki narodowe i krajobrazowe,
- organizacje pozarządowe,
- jednostki sektora finansów publicznych (pozostałe),
- przedsiębiorcy

Takie działanie ma przyczynić się do dużego wykorzystania środków przeznaczonych na konkurs.

2.5 Zasadnicze modyfikacje na mocy art.57 rozporządzenia (WE) nr 1083/2006

W okresie sprawozdawczym nie stwierdzono zasadniczych zmian na mocy art. 57 rozporządzenia (WE) nr 1083/2006.

2.6 Komplementarność pomocy z innymi instrumentami wsparcia

Uszczegółowienie RPO WZ zawiera zapisy dotyczące demarkacji i komplementarności. Stanowią one jeden z elementów opisujących każde działanie/poddziałanie RPO WZ. RPO WZ jest komplementarny z PROW, POiG, POiŚ, PO KL, Programem Operacyjnym Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Przybrzeżnych Obszarów Rybackich na lata 2007-2013. Ponadto, każda dokumentacja konkursowa określa kwalifikowalność wydatków, w tym warunki na jakich może być zastosowane finansowanie krzyżowe.

2.6.1. Wpływ działalności KM/PKM, instytucji i grup na zapewnienie koordynacji i komplementarności wsparcia

Przedstawiciele IZ RPO WZ aktywnie uczestniczą w spotkaniach Komitetu Koordynacyjnego NSRO i Grupy roboczej ds. komplementarności podczas których wspólnie z przedstawicielami innych programów wypracowują rekomendacje dotyczące zapewnienia koordynacji i komplementarności wsparcia. Ponadto, przedstawiciele IZ RPO WZ biorą udział w posiedzeniach Podkomitetu Monitorującego PO KL Województwa Zachodniopomorskiego, a przedstawiciele PO KL WZ uczestniczą w posiedzeniach ZKM.

Podczas posiedzeń ZKM jak i PK PO KL Województwa Zachodniopomorskiego są wypracowywane wspólne rekomendacje dotyczące zapewnienia komplementarności projektów infrastrukturalnych oraz projektów miękkich w województwie zachodniopomorskim. Jednym z takich wypracowanych narzędzi są kryteria oceny stosowane w PO KL (patrz. 2.6.2).

W ramach IZ RPO WZ działa Zachodniopomorska Grupa Sterująca Ewaluacją (ZGSE), w której biorą udział przedstawiciele RPO WZ, PO KL WZ oraz Komitetów Monitorujących obu programów.

Wpływ działania Grupy roboczej ds. koordynacji i komplementarności można zauważyć poprzez aktywne uczestnictwo pracownika Instytucji Zarządzającej w spotkaniach grupy oraz bezpośrednie stosowanie rekomendacji grupy w celu zapewnienia komplementarności projektów. Ponadto na forum grupy przekazywane są rozwiązania przyjęte w Województwie Zachodniopomorskim w celu wypracowania wspólnych mechanizmów koordynacji i komplementarności wsparcia.

2.6.2. Informacje na temat stosowanych mechanizmów i narzędzi służących zapewnieniu koordynacji i komplementarności wsparcia oraz ich oceny

Województwo Zachodniopomorskie, już na etapie programowania zastosowało rekomendację Grupy roboczej ds. komplementarności dotyczącą wprowadzenia komplementarności jako dodatkowego kryterium w procedurze selekcji wniosków w ramach działań/poddziałów Programu. IZ RPO WZ w ramach kryteriów oceny przyjętych przez ZKM wskazało kryterium - *Komplementarność i spójność z innymi przedsięwzięciami w ramach różnych programów operacyjnych i pomocy zewnętrznej*. W związku z powyższym głównym mechanizmem zapewnienia komplementarności pomiędzy projektami realizowanymi w ramach RPO WZ jest system kryteriów wyboru projektów. W ramach wszystkich działań i poddziałów przyjęto kryterium komplementarności, gdzie została określona liczba punktów przyznawana za powiązanie projektu z innymi realizowanymi w ramach RPO WZ lub szerzej w ramach NSRO. W ramach poszczególnych działań/poddziałów RPO WZ punktacja waha się od 10% do 25% maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania. Zróżnicowanie w punktacji wynika ze specyfiki projektów realizowanych w ramach RPO WZ.

Ponadto, Wydział Zarządzania RPO przygotowując Uszczegółowienie RPO WZ oraz dokumentację konkursowe stara się od początku wdrażania programu, aby poszczególne działania/poddziałania miały zawężony tematycznie zakres tak, aby pozwalały one na wyłonienie projektów

komplementarnych z innymi formami wsparcia. Ponadto opracowanie definicji poszczególnych wskaźników oraz wprowadzenie wskaźników kluczowych i kryterium premiującego *Wartość dofinansowania z RPO WZ przypadająca na poszczególne rezultaty* powoduje, iż w ramach procesu selekcji projektów wybierane są takie inwestycje, których wdrażanie może doprowadzić do osiągnięcia kilku celów lub będzie się przekładało na korzyści większej grupy osób.

W ramach V i VI osi priorytetowej IZ RPO WZ wprowadziło podejście zintegrowane dla projektów realizowanych w zakresie rewitalizacji obszarów zdegradowanych, zarówno w systemie dotacyjnym, jaki i w ramach finansowania zwrotnego oferowanego przez Inicjatywę JESSICA. Niezależnie od źródeł finansowania, inwestycje realizowane w ramach poddziałań: 5.5.1, 5.5.2, 6.6.1 i 6.6.2 muszą być elementami projektów zintegrowanych, które wynikają z Lokalnych Programów Rewitalizacji.

Stanowi to odpowiedź na rekomendację Grupy roboczej ds. komplementarności zalecającą, aby w procesie selekcji projektów dążyć do wyboru takich inwestycji, których wdrażanie może doprowadzić do osiągnięcia kilku celów lub będzie się przekładało na korzyści większej grupy osób.

Na 2011 rok zostało zaplanowane zrealizowanie badania ewaluacyjnego dotyczącego komplementarności wsparcia RPO WZ z innymi programami obecnej i poprzedniej perspektywy finansowej.

W ramach komponentu regionalnego PO KL beneficjenci realizujący projekty, które są komplementarne z RPO WZ otrzymują dodatkowe punkty. Jednocześnie PO KL WZ wykorzystuje Załącznik 6 do RPO WZ i przyznaje dodatkowe punkty beneficjentom realizującym przedsięwzięcia na terenach o szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej. W okresie sprawozdawczym PO KL WZ Plany Działania zawierają kryteria strategiczne, których celem jest wzmocnienie efektu synergii w regionie. Przedstawia je poniższe zestawienie.

Tabela 23 Kryteria strategiczne wzmacniające efekty synergii w regionie

Nazwa działania	Kryterium strategiczne	Cel kryterium	Waga
6.1.1 Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy	Projekt realizowany na obszarze gmin lub skierowany do mieszkańców gmin wymienionych w załączniku nr 6 do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego tj. gmin w szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej.	Kryterium to zapewni komplementarność projektów z działaniami podejmowanymi w ramach RPO WZ co wpłynie na równomierny i komplementarny rozwój województwa zachodniopomorskiego w kierunku wyrównywania dysproporcji w regionie. Weryfikacja na podstawie treści wniosku i załącznika nr 6 do RPO WZ.	5
6.3 Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich			20
7.2.1 Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluceniem społecznym	Projekt realizowany na obszarze gmin lub skierowany do mieszkańców gmin wymienionych w załączniku nr 6 do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego tj. gmin w szczególnie niekorzystnej	Kryterium zapewnia komplementarność działań przewidzianych w priorytecie finansowanych ze środków EFS z działaniami współfinansowanymi ze środków EFRR w ramach RPO WZ. Jako priorytet traktuje się wyrównywanie dysproporcji w	5

	sytuacji społeczno-ekonomicznej.	regionie. Weryfikacja na podstawie treści wniosku i załącznika nr 6 do RPO WZ.	
	Projekt stanowi element realizowanego Lokalnego Programu Rewitalizacji finansowanego z EFRR bądź innego źródła finansowania.	Doświadczenia potwierdzające skuteczność działań integracyjnych, realizowanych w środowiskach, gdzie działania z zakresu rewitalizacji przestrzennej, gospodarczej i infrastrukturalnej uzupełnione zostały projektami miękkimi, dostrzega się konieczność włączenia mechanizmu promującego realizację projektów, ukierunkowanych na komplementarne działania rewitalizacyjne w obszarze przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Kryterium to przyczyni się do zwiększenia skuteczności i zapewnienia komplementarności oddziaływania funduszy strukturalnych w obszarze integracji społecznej osób zagrożonych marginalizacją. Weryfikacja na podstawie treści wniosku.	5
7.2.2 Wsparcie ekonomii społecznej	Projekt realizowany na obszarze gmin lub skierowany do mieszkańców gmin wymienionych w załączniku nr 6 do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego tj. gmin w szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej.	Powyższe kryterium zapewnia komplementarność działań przewidzianych w priorytecie finansowanych ze środków EFS z działaniami współfinansowanymi ze środków EFRR w ramach RPO WZ. Jako priorytet traktuje się wyrównywanie dysproporcji w regionie. Weryfikacja na podstawie treści wniosku i załącznika nr 6 do RPO WZ.	5
7.3 Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji	Projekt realizowany na obszarze gmin lub skierowany do mieszkańców gmin wymienionych w załączniku nr 6 do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego tj. gmin w szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej.	Powyższe kryterium zapewnia komplementarność działań przewidzianych w priorytecie finansowanych ze środków EFS z działaniami współfinansowanymi ze środków EFRR w ramach RPO WZ. Jako priorytet traktuje się wyrównywanie dysproporcji w regionie. Weryfikacja na podstawie treści wniosku i załącznika nr 6 do RPO WZ.	10
8.1.1 Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw	Minimum 50% uczestników projektu jest szkolonych na potrzeby przedsięwzięć, które otrzymały dofinansowanie w ramach RPO WZ lub min. 50% uczestników projektu stanowią pracownicy firm zlokalizowanych w strefach inwestycyjnych dofinansowanych z RPO WZ.	Kryterium to zapewni komplementarność projektów z działaniami podejmowanymi w ramach RPO WZ Wzmocnienie wsparcia dla przedsiębiorców. Weryfikacja na podstawie treści wniosku o dofinansowanie projektu.	5

9.1.1 Zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej 9.1.2 Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych	Projekt realizowany na obszarze gmin lub skierowany do mieszkańców gmin wymienionych w załączniku nr 6 do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego tj. gmin w szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej.	Kryterium to zapewni komplementarność projektów z działaniami podejmowanymi w ramach RPO WZ co wpłynie na równomierny i komplementarny rozwój województwa zachodniopomorskiego w kierunku wyrównywania dysproporcji w regionie. Weryfikacja na podstawie treści wniosku i załącznika nr 6 do RPO WZ.	10
	Projekt jest komplementarny z inwestycjami zrealizowanymi bądź planowanymi do realizacji finansowanymi ze źródeł wspólnotowych innych niż EFS.	Kryterium zapewni komplementarność działań w obszarze edukacji. Weryfikacja na podstawie treści wniosku.	5
9.2 Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego 9.3 Upowszechnienie formalnego kształcenia ustawicznego	Projekt jest komplementarny z inwestycjami zrealizowanymi bądź planowanymi do realizacji finansowanymi ze źródeł wspólnotowych innych niż EFS.	Kryterium zapewni komplementarność działań w obszarze edukacji. Weryfikacja na podstawie treści wniosku.	5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PO KL WZ

Mechanizmy koordynacji i komplementarności z PROW i PO Ryby 2007-2013 funkcjonują na poziomie centralnym.

Przygotowywane zapisy dokumentacji konkursowej są zgodne z zapisami Linii demarkacyjnej, ponadto na etapie oceny weryfikowana jest możliwość nakładania się pomocy w ramach interwencji RPO WZ oraz PROW i PO Ryby. Wydziały merytoryczne zajmujące się wdrażaniem poszczególnych programów poprzez wewnętrzną współpracę (pisma, e-maile) na bieżąco koordynują uzupełnianie się poszczególnych działań finansowanych z różnych programów. Z uwagi na brak jednego spójnego systemu informatycznego, zawierającego dane nt. poszczególnych projektów, stosowane mechanizmy są bardzo czasochłonne.

Województwo Zachodniopomorskie uczestniczy w pracach grupy ds. koordynacji i komplementarności, co zostało szerzej opisane w punkcie 2.6.6 niniejszego sprawozdania.

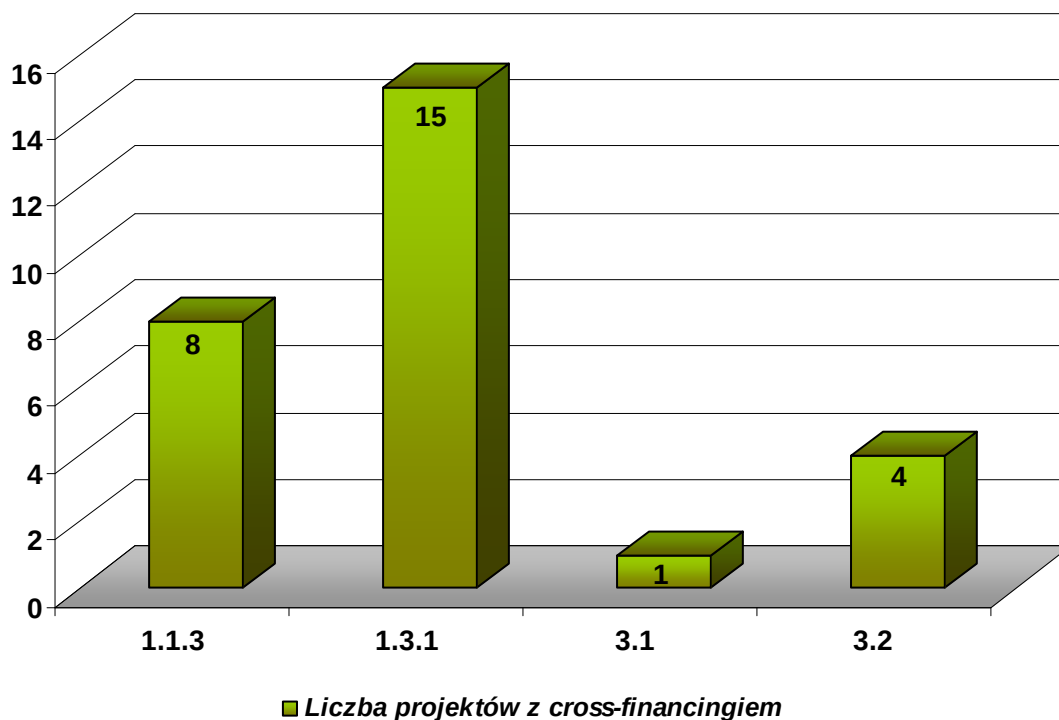
Dzięki uczestnictwu na bieżąco wprowadzane są rekomendacje grupy, jak również w trakcie tworzenia/weryfikacji poszczególnych dokumentów programowych stosowane są *Rekomendacje horyzontalne dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie i koordynację RPO w ramach NSRO 2007-2013 w zakresie koordynacji i komplementarności podejmowanych działań*. Należy jednak zauważyć, iż większość proponowanych rozwiązań/rekomendacji było stosowanych w Województwie Zachodniopomorskim od początku realizacji programu.

2.6.3. Cross-Financing

W okresie sprawozdawczym zostało podpisanych 28 umów o łącznej wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 11 190 498,51 EUR (44 370 326,63 PLN), w których wystąpiło finansowanie krzyżowe.

23 umowy zostały podpisane w ramach I osi priorytetowej *Gospodarka – Innowacje – Technologie*, w tym: 8 umów w zakresie poddziałania 1.1.3 *Inwestycje MŚP w nowe technologie* i pozostałe w zakresie poddziałania 1.3.1 *Specjalistyczne doradztwo dla MŚP*. 5 umów zostało zawartych w ramach III osi priorytetowej *Rozwój społeczeństwa informacyjnego*, w tym: 1 umowa w ramach działania 3.1 *Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego* oraz 4 umowy w zakresie działania 3.2 *Rozwój systemów informatycznych i e-usług*. Przedstawia to poniższy wykres.

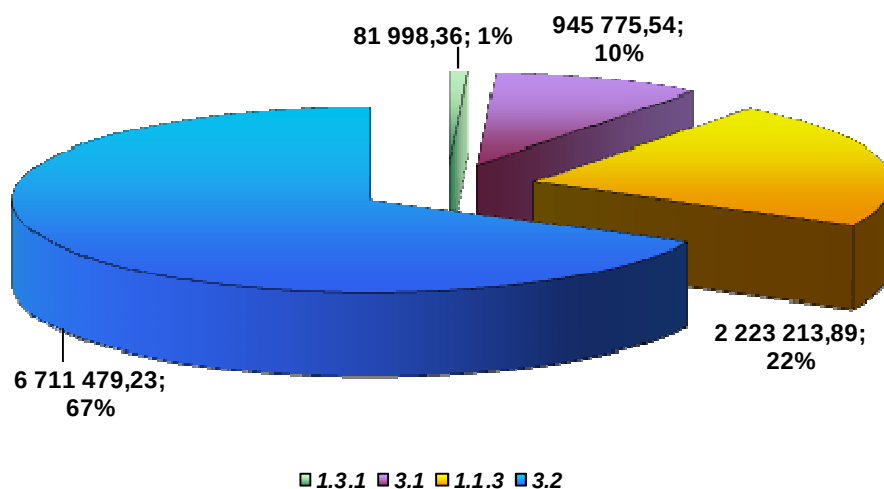
Wykres 45 Liczba podpisanych umów z finansowaniem krzyżowym w 2010 roku w podziale na działania/poddziałania

Źródło: opracowanie własne na podstawie LSI

Umowy o największej wartości dofinansowania z EFRR zostały podpisane w ramach działania 3.2 *Rozwój systemów informatycznych i e-usług*. Więcej niż 1/5 umów zostało podpisanych na inwestycje dokonywane przez sektor MŚP w nowe technologie. Jedna umowa została zawarta na realizację inwestycji z zakresu infrastruktury społeczeństwa informacyjnego. Umowy o najmniejszej wartości dofinansowania z EFRR zostały podpisane na realizację przedsięwzięć z zakresu specjalistycznego doradztwa dla MŚP. Przedstawia to poniższy wykres.

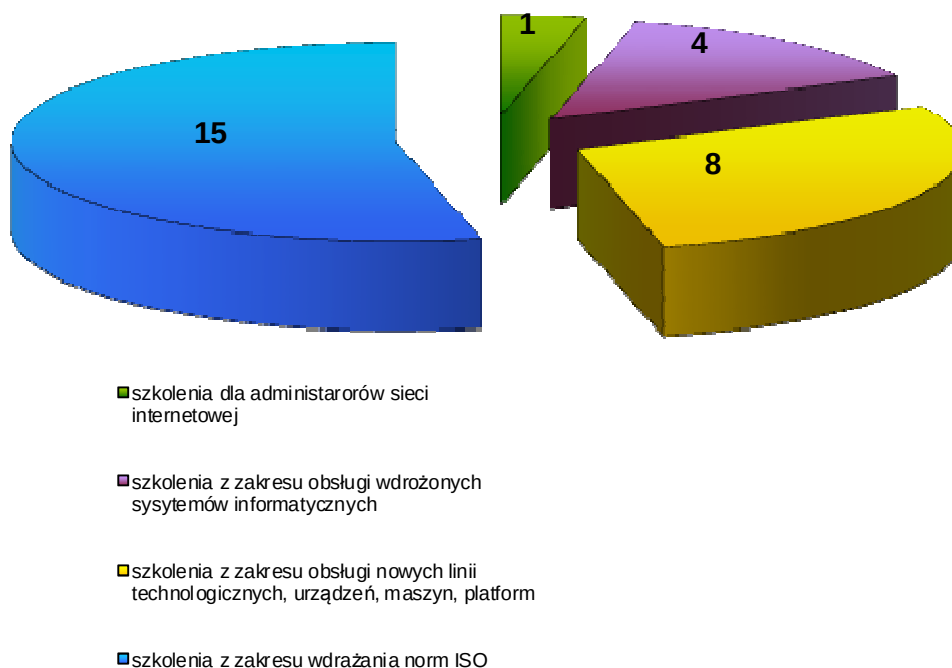
Wykres 46 Wartość podpisanych umów z finansowaniem krzyżowym w EUR w 2010 roku w podziale na działania/poddziałania

Źródło: opracowanie własne na podstawie LSI

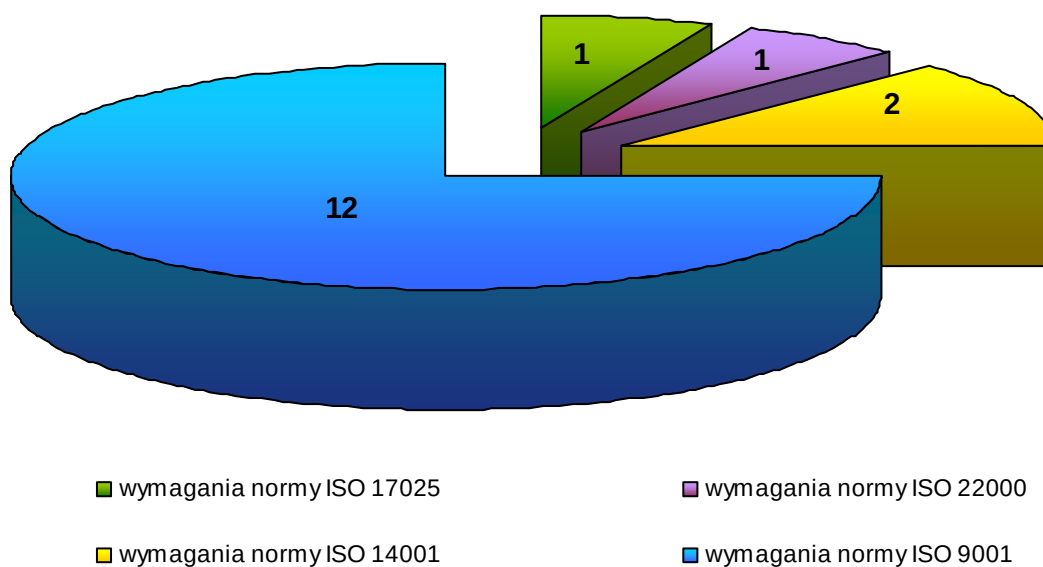
We wszystkich realizowanych projektach działania objęte finansowaniem krzyżowym dotyczyły szkoleń ściśle powiązanych z przedmiotem i celami wdrażanych przedsięwzięć. Największą grupę stanowiły szkolenia związane ze spełnianiem wymagań norm ISO i wdrażaniem systemów zarządzania jakością. W tej grupie dominowały projekty, których celem było wdrożenie normy ISO 9001 obejmujące zarządzanie systemami jakości. Pojedyncze projekty wdrażały normy: ISO 14004 (Zarządzanie Środowiskowe), 17025 (Budowa Zarządzania Jakością w Laboratoriach Badawczych) i 22000 (Systemy Zarządzania Bezpieczeństwem Żywności. Jeden projekt obejmował jednocześnie wdrożenie dwóch systemów ISO: 9001 i 14004. Drugą grupę stanowiły szkolenia związane z obsługą nowych maszyn, urządzeń, linii technologicznych czy produkcyjnych. Ponadto, szkolenia obejmowały obsługę wdrażanych systemów informatycznych. Szczegółowe informacje przedstawiają dwa poniższe wykresy.

Wykres 47 Rozkład szkoleń objętych finansowaniem krzyżowym w projektach w 2010 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie LSI

Wykres 48 Rozkład szkoleń z zakresu wdrażania systemów ISO w projektach w 2010 roku¹⁴

Źródło: opracowanie własne na podstawie LSI

¹⁴ Jeden projekt polegał na wdrożeniu dwóch systemów ISO (9001 i 14001) jednocześnie, dla tego na wykresie pokazanych jest 16 projektów, zamiast faktycznie realizowanych 15

Realizacja sześciu projektów z 2009 roku, w których wystąpiło finansowanie krzyżowe zostało zakończonych w 2010 roku. Przedstawia je poniższa tabela.

Lp.	Tytuł projektu
1.	Wdrożenie systemu zarządzania środowiskowego wg. normy PN-EN ISO 14001 podstawa do maksymalizacji efektywności działania Zakładu Elektryczno Metalowego BOEM.
2.	Doradztwo w zakresie jakości.
3.	Doradztwo w zakresie jakości.
4.	Wdrożenie Zintegrowanego Systemu Zarządzania wg. norm ISO 9001 i ISO 22000 w hotelu APOLLO.
5.	Wdrożenie i certyfikacja Systemu Zarządzania Jakością wg. normy EN ISO 9001:2000 drogą do poprawy konkurencyjności firmy Lender S.C..
6.	Implementacja Systemu Zarządzania Jakością wg. normy EN ISO 9001:2000 drogą do poprawy konkurencyjności firmy SCANWIR S.C. Rafał Pankowski, Łukasz Wojtkun.

Szczegółowe informacje na temat wybranych projektów i osiągniętych w ich ramach efektach przedstawiają poniższe tabele.

Tytuł projektu	Wdrożenie systemu zarządzania środowiskowego wg. normy PN-EN ISO 14001 podstawa do maksymalizacji efektywności działania Zakładu Elektryczno Metalowego BOEM
Nazwa beneficjenta	Jan Borodziuk Zakład Elektryczno - Metalowy BOEM
Nr i nazwa działania	1.3.1 Specjalistyczne doradztwo dla MŚP
Okres realizacji projektu	15.01.2009 – 31.12.2009
Cele projektu	Głównym celem projektu na poziomie przedsiębiorstwa był wzrost konkurencyjności dzięki wdrożeniu systemu zarządzania środowiskowego wg. normy PN-EN ISO 14001 wraz z certyfikacją i szkoleniem pracowników. Wdrożenie systemu środowiskowego było komplementarne do wdrożonego w roku 2008 systemu ISO 9001 wraz z zakupionym i wdrożonym w ramach SPO WKP systemem informatycznym zarządzania przedsiębiorstwa. Systemy jakości pozwoliły na osiągnięcie celu zgodnego z RPO WZ, tj. wypracowanie trwałej przewagi rynkowej i budowy nowoczesnego przedsiębiorstwa w oparciu nie tylko o nowe technologie wytwórcze, ale także o stabilny system zarządzania jakością oraz działalność zgodnie z ideą zrównoważonego rozwoju. Celem strategicznym rozwoju firmy był wzrost konkurencyjności. Zostało to osiągnięte dzięki możliwości legitymowania się certyfikatem ISO 14001 wydanym przez uznaną w UE Instytucję certyfikującą. Realizacja projektu stanowiła ostatni etap reengineeringu przedsiębiorstwa. Zmiany organizacyjne mające na celu wdrożenie ścisłych systemów jakości ISO 9001 i systemy informatyczne wraz z integracją sieciową z linią technologiczną budowały nową jakość firmy. Osiągnięcie celu w postaci systemu zarządzania środowiskowego bezpośrednio umocniło pozycję firmy na rynku odbiorców w kraju i na terenie UE. Zwłaszcza w okresie szybkich niekorzystnych zmian gospodarczych celem realizacji projektu była możliwość wykazania się przed zleceniodawcami wysoką jakością usługi i nowoczesnymi systemami zarządzania. Pozwoliło to na osiągnięcie lepszej pozycji negocjacyjnej, a w rezultacie na ustalenie ceny za wykonanie serii produkcyjnej pozwalającej zachować płynność finansową bez obawy o nieprzewidywalne różnice kursowe. Oddziaływanie na region zachodniopomorski i zgodność z RPO polegała na edukacji pracowników

	i wdrażaniu dobrych praktyk ekologicznych w sąsiednich zakładach produkcyjnych poprzez dawanie przykładu możliwości wdrożenia systemu i dofinansowania kosztów doradztwa w ramach dotacji. Cel projektu to również budowanie spójności wewnętrznej firmy. Osiągnięto to poprzez objęcie szkoleniami całej załogi zakładu. Wpłynęło to także na wzrost odpowiedzialności poszczególnych pracowników za swoją pracę oraz na wzrost poziomu integracji z zakładem pracy. Wnioskodawca uznał ten cel projektu jako bardzo ważny ze względu na zmniejszenie rotacji pracowników spowodowanej zagranicznymi wyjazdami zarobkowymi. Ponieważ firma BOEM jako pracodawca na terenach wiejskich była i jest postrzegana jako duży zakład pracy to wdrożenie systemu zarządzania środowiskowego wpłynęło na stabilizację społeczności lokalnej. Pomimo przejściowych trudności w gospodarce zakład pracy rozwija się i wdraża nowe systemy zarządzania co uspokaja nastroje pracowników. Rozwój lokalny, przeciwdziałanie nadmiernej emigracji zarobkowej to także spójne cele z RPO WZ. Cel projektu dla regionu to w wyniku doradztwa środowiskowego nowe plany inwestycyjne i zakup instalacji ekologicznych. Zakład zlokalizowany jest w bezpośredniej strefie nadmorskiej stąd ograniczenie emisji wpłynie pozytywnie na szczególnie chronione tereny.
Efekty projektu	Beneficjent otrzymał 1 certyfikat systemu zarządzania środowiskowego zgodnego z normami ISO 14001. Ponadto został: 1. zaprojektowany i wdrożony system zarządzania środowiskowego; 2. opracowany 1 raport ze świadczonych usług doradczych; 3. utworzony 1 etat dla kobiety na obszarach wiejskich; W ramach projektu przeszkolono 180 pracowników przedsiębiorstwa z zakresu wdrażania systemu zarządzania środowiskowego.
Całkowita wartość projektu	22 904,61 EUR (90 816,80 PLN)
Wartość wkładu UE	9 387,14 EUR (37 220 PLN)
Wartość cross-financing'u	1 089,53 EUR (4 320,00 PLN)

Tytuł projektu	Doradztwo w zakresie jakości
Nazwa beneficjenta	Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Usługowe - "DUOMAT 2" - Okonowicz Michał
Nr i nazwa działania	1.3.1 Specjalistyczne doradztwo dla MŚP
Okres realizacji projektu	05.01.2009 – 10.07.2009
Cele projektu	Głównym celem projektu był wzrost konkurencyjności przedsiębiorstwa na rynku lokalnym, regionalnym i krajowym. Celami operacyjnymi służącymi do realizacji celu głównego były: 1) zwiększenie świadomości jakościowej pracowników; 2) proceduralne ustandaryzowanie postępowania podczas realizacji zleceń; 3) usprawnienie przepływu informacji i dokumentów w firmie; 4) wzrost jakości świadczonych usług; 5) uzyskanie certyfikatu ISO 9001. Powyższe cele wynikały wprost i były zgodne z celami RPO WZ i poddziałania 1.3.1.
Efekty projektu	Beneficjent otrzymał 2 certyfikaty: systemu zarządzania środowiskowego zgodnego z normami ISO 14001 i systemu zarządzania jakością zgodnego z normami ISO 9001. Ponadto: 1. został zaprojektowany i wdrożony system zarządzania jakością; 2. został zaprojektowany i wdrożony system zarządzania środowiskowego; 3. zostały opracowane 2 raporty ze świadczonych usług doradczych.
Całkowita wartość projektu	12 307,69 EUR 48 800 PLN)
Wartość wkładu UE	5 044,14 EUR (20 000 PLN)
Wartość cross-	504,41 EUR (2 000,00 PLN)

Tytuł projektu	Wdrożenie Zintegrowanego Systemu Zarządzania wg. norm ISO 9001 i ISO 22000 w hotelu APOLLO
Nazwa beneficjenta	Hotelarstwo Gastronomia i Handel Anna Pajewska
Nr i nazwa działania	1.3.1 Specjalistyczne doradztwo dla MŚP
Okres realizacji projektu	01.04.2009 – 30.12.2009
Cele projektu	Celem projektu było przygotowanie Wnioskodawcy do wdrożenia i wdrożenie Systemu Zarządzania Jakością ISO 9001 i systemu zarządzania bezpieczeństwem żywności HACCP wg. normy ISO 22000 wraz z uzyskaniem certyfikatu. Projekt zapewnił konkurencyjność firmy na rynku polskim i międzynarodowym. Przeszkolenie pracowników pozwoliło na nowoczesne zarządzanie przez jakość. Realizacja projektu pozwoliła na: – poprawę efektywności gospodarowania, – poprawę skuteczności i sprawności zarządzania, – poprawę jakości wyrobów i usług, – elastyczne dostosowanie się do wzrastających wymagań klientów, – lepsze wykorzystanie potencjału kadry i pracowników, – gwarancje bezpieczeństwa żywności, – zaufanie klienta do marki, zgodność z prawem. Projekt był zatem zgodny z: – celem poddziałania 1.3.1: zwiększenie konkurencyjności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw poprzez ułatwienie im dostępu do specjalistycznej pomocy doradczej, – RPO, Oś priorytetowa I: - o celem głównym: podniesienie poziomu konkurencyjności i innowacyjności gospodarki regionu, - o celami szczegółowymi: wzrost poziomu inwestycji w sektorze MSP i wzrost atrakcyjności inwestycyjnej regionu, – Strategią Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020, jej celem strategicznym: Wzrost innowacyjności i efektywności gospodarowania, – Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Darłowo, Priorytet Gospodarka, cel: stworzenie systemu wspierania lokalnej przedsiębiorczości, stworzenie warunków dla rozwoju różnych form turystyki i rekreacji – Krajowym Programem Reform, 2. Rozwój przedsiębiorczości, – Narodową Strategią Spójności: Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług oraz Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, – Strategicznymi Wytycznymi Wspólnoty: 4.2.2. Wspieranie innowacji i promowanie przedsiębiorczości, 4.2 Rozwój wiedzy i innowacyjności na rzecz wzrostu gospodarczego
Efekty projektu	Beneficjent otrzymał 1 certyfikat Zintegrowanego Systemu Zarządzania zgodnego z normami ISO 9001 i ISO 22000. Ponadto: 1. został zaprojektowany i wdrożony system zarządzania jakością; 2. został opracowany 1 raport ze świadczonych usług doradczych; 3. utworzono 17 miejsc pracy, w tym: 9 kobiet i 8 mężczyzn; W ramach projektu przeszkolono 25 pracowników przedsiębiorstwa.
Całkowita wartość projektu	22 739,03 EUR (90 160,24 PLN)
Wartość wkładu UE	8 359,42 EUR (33 145,12 PLN)
Wartość cross-financing'u	1 486,79 EUR (5 895,12 PLN)

Tytuł projektu	Implementacja Systemu Zarządzania Jakością wg. normy EN ISO 9001:2000 droga do poprawy konkurencyjności firmy SCANWIR s.c. Rafał Pankowski, Łukasz Wojtkun
Nazwa beneficjenta	SCANWIR s.c. Łukasz Wojtkun, Rafał Pankowski
Nr i nazwa działania	1.3.1 Specjalistyczne doradztwo dla MŚP
Okres realizacji projektu	01.06.2009 – 30.11.2009
Cele projektu	Celem projektu było zwiększenie konkurencyjności firmy SCANWIR s.c. na regionalnym i krajowym rynku firm świadczących usługi w zakresie diagnostyki technicznej, doradztwa technicznego, projektowania, osiowania zespołów maszyn, wyważania, remontów bieżących i kompleksowych urządzeń oraz elementów maszyn, poprzez wdrożenie oraz certyfikację Systemu Zarządzania Jakością zgodnego z wymaganiami normy EN ISO 9001:2000. Poprzez realizację projektu została podniesiona jakość świadczonych przez nas usług tak, aby zostały zaspokojone wzrastające potrzeby Klientów firmy. Potrzeby te były dokładnie diagnozowane i dostosowywano do nich optymalne rozwiązania. Wdrożenie systemu jakości wg. normy ISO przybliżyło firmę w znacznej mierze do innych celów, jakimi były: – usprawnienie zarządzania, – wzrost efektywności przedsiębiorstwa, – poprawa wizerunku firmy, – wzrost zaufania Klientów, – wzrost zaufania personelu do własnej firmy oraz poprawa atmosfery i klimatu pracy, co spowodowało wzrost zaangażowania pracowników, – zwiększenie zaufania instytucji finansujących, – uzyskanie certyfikatu systemu jakości, który stanowił ważny środek promocji. Wraz z implementacją systemu zarządzania wg. EN ISO 9001:2000 możliwe będzie nie tylko utrzymanie dotychczasowych Klientów, ale również pozyskiwanie nowych, dla których coraz częściej warunkiem współpracy jest posiadanie certyfikowanego systemu jakości. Pozwoli to firmie na generowanie większych przychodów i zysków. Posiadanie udokumentowanego systemu zarządzania jakością stanowiło atut, który wpłynął na poprawę wizerunku SCANWIR s.c. w oczach Klientów.
Efekty projektu	W ramach projektu przeprowadzono 1 audyt certyfikacyjny w siedzibie przedsiębiorstwa. Beneficjent otrzymał 1 certyfikat systemu zarządzania jakością zgodnego z normami ISO 9001:2000. Ponadto, w ramach projektu został zaprojektowany i wdrożony system zarządzania jakością.
Całkowita wartość projektu	7 967,40 EUR (31 590,75 PLN)
Wartość wkładu UE	3 365,38 EUR (13 343,75 PLN)
Wartość cross-financing'u	554,85 EUR (2 200,00 PLN)

W ramach Lokalnego Systemu Informatycznego są generowane raporty według pola A.6 wniosku o dofinansowanie „Czy w projekcie zostanie zastosowany cross-financing”. Umożliwiają one wyróżnienie beneficjentów, którzy realizują projekty w których został zastosowany cross-financing. Ponadto, realizacja wskaźników związanych z cross-financingiem jest sprawdzana podczas weryfikacji wniosków o płatność pośrednią oraz końcową.

2.6.4. Koordynacja i komplementarność jako przedmiot badań ewaluacyjnych

Na przełomie I i II kwartału 2011 roku zaplanowano realizację badania ewaluacyjnego pn. ***Ocena realizacji zasady komplementarności w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013***. Zakończenie badania zostało przewidziane na pierwszą połowę czerwca 2011 r. Główne wnioski i rekomendacje wynikające z powyższego badania zostaną przedstawione w sprawozdaniu, które zostanie wysłane do Komisji Europejskiej do końca czerwca 2011 r.

Celem badania była ocena komplementarności interwencji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 z innymi programami z poprzedniej i obecnej perspektywy finansowej.

Ewaluacja prowadzona była w oparciu o 9 obszarów badawczych.

Obszar I - Komplementarność we wdrażaniu interwencji finansowanych z Funduszy Unijnych

Pierwszy obszar badawczy odnosił się do kwestii horyzontalnych związanych z komplementarnością. Obiektem niniejszego badania było zjawisko komplementarności, które umożliwia stymulowanie i wzmacnianie ich synergicznego oddziaływania. W kwestiach definicji stwierdzono dwojakie rozumienie określenia komplementarności w dokumentach programowych i analizowanych przeglądach raportach ewaluacyjnych:

- jako instrumentu zapewniania uzupełniania się interwencji publicznych – dominujące znaczenie w dokumentach programowych,
- oraz jako synergii.

Zwrócono uwagę, na uwidaczniające się wyraźne trudności z operacjonalizacją tej zasady na poziomie dokumentów wdrażających ogólne założenia strategiczne programów operacyjnych i ich wzajemnych relacji, działań/poddziałów i relacji między nimi oraz wytycznych/informacji dla potencjalnych beneficjentów.

Obszar II – Ocena komplementarności pomiędzy działaniami realizowanymi w ramach RPO WZ a innymi programami z poprzedniej perspektywy finansowej

Drugi obszar niniejszego badania odnosił się przede wszystkim do komplementarności międzyokresowej. Badanie w tym obszarze skupiało się na określeniu w jakim stopniu interwencje w ramach RPO WZ są kontynuacją i uzupełnieniem działań z poprzedniej perspektywy finansowej.

Stwierdzono występowanie komplementarności międzyokresowej między RPO WZ a programami z poprzedniego okresu programowania, szczególnie w relacji do ZPORR. Istnienie komplementarności międzyokresowej potwierdza fakt, że większość badanych (65%) realizowała projekty w poprzedniej perspektywie finansowej (niemal wszystkie JST realizowały projekty w obu okresach programowania).

Obszar III - Ocena komplementarności pomiędzy działaniami realizowanymi w ramach RPO WZ a innymi programami z obecnej perspektywy finansowej (komplementarność zewnętrzna)

W ramach Obszaru III analizie poddana została komplementarność działań realizowanych w ramach RPO WZ w odniesieniu do innych programów z obecnej perspektywy finansowej (komplementarność jednookresowa, zewnętrzna). Podstawowymi kategoriami analizowanymi w tym obszarze był zakres tematyczny i terytorialny interwencji.

Analiza zapisów RPO WZ oraz wytycznych dla beneficjentów, pozwala na jednoznaczne stwierdzenie, iż projekty RPO WZ są komplementarne (w znaczeniu uzupełniania się) z programami bieżącego okresu programowania. Głównym mechanizmem zapewniania uzupełniania się między programami z bieżącego okresu programowania jest linia demarkacyjna, która określa granice poszczególnych obszarów interwencji objętych różnymi programami.

W zakresie synergii można stwierdzić, że twórcy poszczególnych osi priorytetowych podjęli wysiłki w celu wzmocnienia potencjalnego efektu synergicznego. Jednakże w przypadku zapisów dotyczących komplementarności rozumianej jako synergii, nie ma jednego podejścia. To zróżnicowanie wynika niewątpliwie ze specyficznych cech różnych obszarów interwencji. Ponadto w tego rodzaju zapisach można ująć tylko komplementarność potencjalną, bo punktem wyjścia jest zawsze cel beneficjenta, a nie relacje uzupełniania się pomiędzy programami/działaniami.

Obszar IV - Ocena komplementarności pomiędzy poszczególnymi działaniami/ poddziałaniami realizowanymi w ramach RPO WZ (komplementarność wewnętrzna)

Obszar IV dotyczył analizy poziomu komplementarności wewnętrznej samego RPO WZ. Zbadane zostało występowanie zjawiska komplementarności pomiędzy poszczególnymi działaniami i poddziałaniami RPO WZ.

Komplementarność wewnętrzna między osiami RPO WZ (w znaczeniu uzupełniania się) została zapewniona na skutek zastosowania mechanizmu demarkacji, jako instrumentu zapewniania uzupełniania się między działaniami/poddziałaniami poszczególnych osi. Struktura ta, poprzez szczegółowe zapisy, wprowadziła specjalizację poszczególnych działań według różnych kryteriów (np. lokalizacja, wielkość przedsiębiorstwa etc.). Każda oś ma wyraźnie zaznaczany obszar. Dominuje zdecydowanie podejście przedmiotowe określane według specyficznego problemu społeczno-gospodarczego.

Obszar V - Identyfikacja projektów realizowanych na obszarze województwa zachodniopomorskiego, które są finansowane z innych programów

Przeprowadzenie analizy dla Obszaru V pozwoliło na wskazanie ilości i określenie specyfiki projektów, które są realizowane z innych programów wpisujących się w obecną perspektywę finansową.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że w momencie trwania ewaluacji było zrealizowanych/realizowanych 1682 projekty finansowane z innych programów niż RPO WZ.

W celu określenia specyfiki projektów realizowanych na terenie województwa zachodniopomorskiego z innych programów niż RPO WZ, skategoryzowano obszary interwencji w ramach analizowanych programów i wyodrębniono 10 obszarów tematycznych. W obszarach dotyczących: Sfery B+R, Społeczeństwa informacyjnego, Energetyki, Transportu, Rozwoju zasobów ludzkich i Turystyki, doszukać się możemy dużego potencjału w uzupełniania się projektów. Natomiast obszary, w

przypadku Przedsiębiorczości, Inwestycji w innowacje, Środowiska oraz Infrastruktury społecznej, występuje duży potencjał synergiczny interwencji. W tych obszarach należy zwrócić szczególną uwagę na linię demarkacyjną.

Obszar VI - Identyfikacja komplementarności zewnętrznej i wewnętrznej na poziomie projektów

Na podstawie analizy wniosków ustalone zostało, iż zdecydowana większość (98%) beneficjentów objętych badaniem wykazywała projekty powiązane z projektem składanym do RPO WZ.

Projekty wykazane jako powiązane z przedsięwzięciami realizowanymi w ramach RPO WZ były najczęściej projektami inwestycyjnymi - zarówno w obecnym jak i poprzednim okresie programowania. Powiązania projektów wykazywane były najczęściej z innymi projektami realizowanymi w ramach RPO WZ. Większość badanych określiła komplementarność realizowanych przez siebie projektów jako tematyczną (ten sam obszar tematyczny wsparcia) lub terytorialną (ten sam obszar terytorialny wsparcia).

Zdecydowana większość (82%) projektów komplementarnych, to projekty realizowane przez tego samego beneficjenta. Na uwagę zasługuje jednak fakt, iż niekiedy wykazywano we wniosku projekty połączone z projektami realizowanymi przez innych beneficjentów (15%). Istnieje zatem potencjalna możliwość stworzenia projektu komplementarnego z inwestycjami innych podmiotów, z której beneficjenci niekiedy korzystają.

Większość respondentów realizuje swoje projekty w następstwie uprzednio przygotowanych koncepcji, strategii i planów, które odpowiadają ich celom i potrzebom. Uzyskane wyniki można interpretować jako potwierdzenie tezy, że beneficjenci wpisują własne projekty w szerszą całość. Uznać można, że beneficjenci RPO WZ aplikują do Programu w sposób przemyślany, a planowane inwestycje są mocno osadzone w długofalowe plany rozwoju ich podmiotów.

Obszar VII - Identyfikacja ewentualnych obszarów nakładania się zakresów interwencji RPO WZ z innymi programami

Nie stwierdzono nakładania się zakresów interwencji RPO WZ z innymi programami. Wiele obszarów wsparcia RPO WZ jest zbieżna z innymi programami. Nie generuje to problemów z podwójnym finansowaniem z uwagi na reguły demarkacji, które „przypisują” poszczególne grupy docelowe oraz rodzaje interwencji do odpowiednich dla nich programów operacyjnych.

Przy obecnej fragmentacji systemów wdrażania programów UE w Polsce, jedynymi realnymi instrumentami weryfikacji i kontroli potencjalnych zakresów nakładania się interwencji pomiędzy programami są:

- odpowiednia specjalizacja obszarów interwencji w fazie programowania,
- system kontroli krzyżowych na etapie oceny/wdrażania projektów.

Obszar VIII - Przedstawienie propozycji systemu monitorowania komplementarności zewnętrznej i wewnętrznej projektów realizowanych w ramach RPO WZ

Można wskazać następujące, obecnie dostępne instrumenty monitorowania komplementarności jako uzupełniania oraz ich ograniczenia:

- Analiza zapisów wniosków aplikacyjnych dotyczących komplementarności, prowadzona przez członków KOP. Czyli, w praktyce przegląd i ocena projektów zgłaszanych przez beneficjentów jako powiązanych z celami projektu aktualnie ocenianego,
- System kontroli krzyżowych jako mechanizm negatywny unikania podwójnego finansowania tego samego projektu z różnych działań,
- Nadzór strategiczny przez kierownictwo WWRPO pod kątem komplementarności.

W zakresie dodatkowych mechanizmów w systemie monitoringu warto rozważyć utworzenie na poziomie UM WZ zespołów roboczych do spraw obszarów interwencji kluczowych z punktu widzenia realizacji strategii województwa (np. rozwój przedsiębiorczości, turystyka etc.). Wydaje się, że Wydział Rozwoju Regionalnego byłby odpowiedni merytorycznie do zarządzania pracą takich zespołów.

Warto zarekomendować na następny okres programowania, jednolity system baz danych beneficjentów dla wszystkich programów UE w Polsce, tak aby poprzez system monitorowania można było zbierać i analizować dane z różnych perspektyw (terytorialnej, obszarów interwencji etc.).

Obszar IX- Propozycje rozwiązań wspomagających zasadę komplementarności w ramach RPO WZ

W zakresie propozycji rozwiązań wspierających komplementarność w ramach RPO WZ warto przede wszystkim zasugerować kontynuację już stosowanych dobrych praktyk (system punktów dodatkowych za realizację projektów komplementarnych, uszczegółowienie kryteriów w Karcie Oceny Merytorycznej dodawanej każdorazowo do ogłaszanych konkursów, doprecyzowanie znaczenia synergii w Wytycznych do studiów wykonalności w zakresie infrastruktury kubaturowej i otwartej).

Odnosnie czynników instytucjonalno-systemowych warto rozważyć wprowadzenie systemu zespołów roboczych w ramach Wydziału Rozwoju Regionalnego i obydwu Wydziałów UM włączonych w programowanie i wdrażanie RPO WZ zajmujących się obszarami tematycznymi istotnymi z perspektywy UM WZ. Podobny system zespołów roboczych jest wskazany w zakresie stałego systemu konsultacji między KM RPO WZ a Podkomitetem Monitorującym PO KL Województwa Zachodniopomorskiego.

Dodatkowym instrumentem wspierania komplementarności może być kampania promocyjna oparta na wyraźnym podkreśleniu w stosunku do potencjalnych beneficjentów komplementarności w rozumieniu synergii. Czynnikiem kluczowym byłoby jasne zdefiniowanie synergii w dokumentach programowych, wytycznych dla beneficjentów oraz zasadach oceny projektów. Następnym etapem powinno być wprowadzenie tematyki synergii w programy szkoleń dla beneficjentów.

Zespół Ewaluacyjny zaproponował następujące rekomendacje:

1. Rozdzielenie dwóch znaczeń komplementarności:
 - a) uzupełniania się, jako pojęcia zarządczego, związanego z instrumentarium zapewniania spójności interwencji programów UE;
 - b) synergii, jako mechanizmu promowania kreatywnego podejścia beneficjentów do wykorzystywania sieci wzajemnie powiązanych projektów UE, w celu realizacji własnych strategii rozwojowych.

Takie rozdzielenie pojęciowe prowadzić będzie do większej przejrzystości i efektywności zarządzania systemem wdrażania programów UE w Polsce.

2. Wypracować system regularnej wymiany informacji i analizy pomiędzy KM RPO WZ i Podkomitetem PO KL WZ, poprzez utworzenie grupy/grup roboczych analizujących dane porównawcze z wdrażania obydwu programów według np. kryterium geograficznego (np. tworzenie mapy projektów w celu identyfikacji aktywnych i pasywnych obszarów w pozyskiwaniu środków UE), kryterium problemowego (np. aktywizacja obszarów popegerowskich w zakresie wykorzystywania środków UE z różnych funduszy).
3. Utworzenie na wzór województwa opolskiego Zespołu ds. programów UE składającego się z przedstawicieli wszystkich instytucji wdrażających programy UE na terenie województwa zachodniopomorskiego. W celu zwiększenia efektywności pracy takiego zespołu, wskazana byłaby organizacja wg. obszarów problemowych zdefiniowanych przez UM WZ, jako gospodarza terenu np. analiza danych dotyczących wspierania przedsiębiorczości, rozwoju infrastruktury transportowej, tworzenie mapy projektów w celu identyfikacji aktywnych i pasywnych obszarów w pozyskiwaniu środków UE.
4. Utworzenie wewnętrznych zespołów wśród pracowników wydziałów UM włączonych we wdrażanie działań/poddziałań, w zakresie różnych obszarów interwencji. Zadaniem zespołów byłaby analiza procesu wdrażania projektów w różnych obszarach interwencji, a następnie wypracowywanie rekomendacji zmian w procedurach, systemie monitoringu, mających na celu zwiększenie komplementarności wewnętrznej.
5. Wprowadzenie stałego systemu monitorowania informacji o beneficjentach projektów wdrażanych na poziomie krajowym na podstawie danych publikowanych na stronach internetowych odpowiednich instytucji, a następnie opracowanie wzoru raportu wewnętrznego/baz danych, udostępnianego wszystkim pracownikom UM WZ, zaangażowanym w programowanie, wdrażanie i monitorowanie programów UE na obszarze województwa zachodniopomorskiego.
6. Nie wprowadzać żadnych zmian w kryteriach wyboru projektów w poszczególnych działaniach/poddziałaniach. Polegać na dotychczasowym systemie, który się dobrze sprawdził – sami beneficjenci w swoim własnym interesie poszukują synergii. Zwiększyć natomiast promocję mechanizmów synergii wśród beneficjentów, poprzez wskazywanie dobrych praktyk już „przećwiczonych” przez aktywnych beneficjentów.
7. Rozszerzenie stosowania systemu projektów zintegrowanych (już obecnie stosowanego w osi 5 i 6). Beneficjent rozbija ten sam projekt na elementy finansowane z różnych źródeł i ubiega się o ich finansowanie jako projektu zintegrowanego np. nowy program nauczania w szkole zawodowej w ramach PO KL uwarunkowany modernizacją budynku warsztatów szkoły z RPO WZ. Podejście takie wymagałoby koordynacji terminów składania wniosków z WUP Szczecin. Koordynacja z innymi instytucjami ze szczebla centralnego wydaje się z założenia zbyt skomplikowana, aby można było ją realistycznie rozpatrywać.
8. Rozszerzyć podejście stosowane w lokalnych programach rewitalizacji w poddziale 5.5.1 oraz VI osi priorytetowej poprzez wymaganie od beneficjentów szerszej współpracy terytorialnej z innymi podmiotami publicznymi i prywatnymi na poziomie gminy/związków gmin.

9. Rozważyć opcję dodatkowej punktacji za jeden projekt inwestycyjny JST/innych podmiotów publicznych (typu uczelnie czy szpitale) realizowany poprzez fazowanie inwestycji na serie.
10. projektów, mających ten sam cel (np. w przypadku projektów transportowych lub wodno-kanalizacyjnych).
11. Promowanie dobrych praktyk w zakresie praktycznego stosowania komplementarności jako synergii przez beneficjentów poprzez szkolenia, media, publikacje, strony internetowe.
12. Przygotowanie do MRR wniosku o uwzględnieniu propozycji utworzenie jednolitej bazy danych o beneficjentach wszystkich programów UE na terenie Polski dla przyszłego okresu programowania 2014-2021 (przy założeniu, że ten system programowania i wdrażania Funduszy UE pozostanie bez zmian na poziomie UE).

2.6.5. Przykłady projektów komplementarnych

W ramach zaplanowanej realizacji badania ewaluacyjnego pn. ***Ocena realizacji zasady komplementarności w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013*** zostały zidentyfikowane przykłady projektów komplementarnych. Zostały one przedstawione w tabelach stanowiących Załącznik IX *Projekty Komplementarne* do niniejszego sprawozdania.

2.6.6. Mechanizmy unikania podwójnego finansowania działań realizowanych w ramach Polityki Spójności z działaniami realizowanymi w ramach wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej

Linia demarkacyjna pomiędzy Programami Operacyjnymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej

Linia demarkacyjna to przyjęte przez KK NSRO 2007-2013 podstawowe narzędzie służące zapewnieniu demarkacji pomiędzy poszczególnymi programami operacyjnymi. Stanowi zestaw kryteriów wskazujących dla określonych typów projektów miejsce (program operacyjny) ich realizacji, w celu uniemożliwienia wielokrotnego finansowania ze środków funduszy UE. Dokument ten jest wiążący dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie programów operacyjnych i stanowi tabelaryczne zestawienie zidentyfikowanych na etapie programowania wspólnych obszarów interwencji funduszy UE. Poprzez zawarte w nim kryteria demarkacyjne, rozdziela interwencje pomiędzy programami operacyjnymi. Kryteria odnoszą się m.in. do zasięgu terytorialnego projektów, jego charakteru, wartości (kosztów kwalifikowanych), a także rodzaju beneficjenta.

W roku sprawozdawczym Instytucja Zarządzająca RPO WZ wprowadziła zmiany do Uszczegółowienia RPO WZ wynikające z linii demarkacyjnej pomiędzy RPO WZ a Programem Innowacyjna Gospodarka 2007 - 2013, Programem Infrastruktura i Środowisko 2007 – 2013, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 oraz Program Operacyjny Zrównoważony Rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich na lata 2007-2013. Zmiany w demarkacji zostały wprowadzone

również wewnątrz RPO WZ pomiędzy poszczególnymi działaniami. Poniżej w formie tabelarycznej przedstawione są wprowadzone zmiany w poszczególnych wersjach Uszczegółowienia RPO WZ z zakresu linii demarkacyjnej.

Tabela 24 Linia demarkacyjna pomiędzy Programami Operacyjnymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej

Wersja URPO	Działanie/ poddziałanie	Program operacyjny (z którym występuje demarkacja)	Działanie w ramach programu operacyjnego	Zakres zmian
4.3	3.2 Rozwój systemów informatycznych i e-usług	PO IG	OP 8 Społeczeństwo informacyjne	usunięto demarkację
	4.1 Energia odnawialna i zarządzanie energią	PO IiŚ	OP IX działania: 9.1 Wysokosprawne wytwarzanie energii 9.2 Efektywna dystrybucja energii 9.3 Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej 9.4 Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych 9.6 Sieci ułatwiające odbiór energii ze źródeł odnawialnych	uszczegółowienie zapisów
			OP X działanie 10.2 Budowa systemów dystrybucji gazu ziemnego na terenach niezgazyfikowanych i modernizacja istniejących sieci dystrybucji.	dodanie demarkacji z działaniem 10.2
		PROW	OP III działanie: Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej	doprecyzowanie zapisów
			OP III działanie: – Różnicowanie kierunku działalności nierolniczej – Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	dodanie demarkacji ze wskazanymi działaniami
			OP IV LEADER: działanie 4.1 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju	aktualizacja zapisów o zakresie pomocy w OP IV dział. 4.1
		PO IG	OP 4 działanie: 4.1 Nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym 4.2 Stymulowanie działalności B+R przedsiębiorstw oraz wsparcie wzornictwa przemysłowego	usunięcie demarkacji ze wskazanymi działaniami
		RPO WZ	OP 1 działanie 1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje OP 2 działanie 2.2 Lokalna infrastruktura energetyczna	

5.0	6.5 Inteligentne systemy transportowe na obszarze metropolitalnym	PO liŚ	OP VII działanie 7.3 Transport miejski na obszarach metropolitalnych OP VIII działanie 8.3 Rozwój Inteligentnych Systemów Transportowych na drogach podlegających GDDKiA oraz JST w miastach na prawach powiatów	usunięcie demarkacji ze wskazanymi działaniami
			Dodanie demarkacji z działaniami odnoszącymi się do Inteligentnych Systemów Transportu w zakresie transportu publicznego oraz obejmujących odcinki dróg podległych Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.	
5.3	4.5.1 Promowanie bioróżnorodności i ochrona przyrody (w tym NATURA 2000)	PO liŚ	OP V działania: 5.1 Wspieranie kompleksowych projektów z zakresu ochrony siedlisk przyrodniczych (ekosystemów) na obszarach chronionych oraz zachowanie różnorodności gatunkowej 5.4 Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających ochronie środowiska, w tym różnorodności biologicznej.	aktualizacja zapisów
		PROW	OP I działania: – Poprawienie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa – Szkolenia zawodowe dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie OP II działanie: Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne	usunięcie demarkacji ze wskazanymi działaniami
			OP I działanie: Modernizacje gospodarstw rolnych	dodanie demarkacji
			OP II działanie: Program rolnośrodowiskowy (Płatności rolnośrodowiskowe)	zmiana zapisów
		PO „Ryby”	OP II działanie 2.2 Działania wodno – kanalizacyjna OP III działanie 3.2 Ochrona i rozwój fauny i flory wodnej	usunięcie demarkacji ze wskazanymi działaniami i zastąpienie jej zapisami odnoszącymi się do działań związanych z propagowaniem zrównoważonej akwakultury zgodnej ze szczególnymi ograniczeniami związanymi z ochroną środowiska, wynikającymi z wyznaczenia obszarów ochrony należących do sieci Natura 2000
		RPO WZ	OP 5 działanie 5.4 Promocja, ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodniczego	dodanie demarkacji

Źródło: opracowanie własne

Oświadczenia beneficjentów

Beneficjent podpisując umowę o dofinansowanie projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007 – 2013 oświadcza, że w ramach finansowania wydatków ujętych w Projekcie, nie następuje nakładanie się pomocy przyznanej z

funduszy Unii Europejskiej oraz krajowych środków publicznych. W 2010 roku Instytucja Zarządzająca RPO WZ nie wykryła próby sfinansowania z dwóch różnych źródeł tego samego wydatku.

Kontrole krzyżowe

Celem kontroli krzyżowej jest wykrywanie i eliminowanie podwójnego finansowania wydatków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007 – 2013. W ramach RPO WZ prowadzone są kontrole krzyżowe programowe i kontrole krzyżowe horyzontalne. Instytucją odpowiedzialną za przeprowadzanie kontroli krzyżowych programowych i kontroli krzyżowych horyzontalnych z projektami PROW 2007-2013 oraz PO RYBY 2007 – 2013 (od 2011 roku) jest IZ RPO WZ. Natomiast kontrole krzyżowe horyzontalne z wyłączeniem kontroli krzyżowych z projektami PROW 2007-2013 przeprowadzane są przez IK NSRO. (Szerzej o kontrolach krzyżowych w pkt. 2.6.7)

Komitety/Grupy/Zespoły robocze

Instytucją odpowiedzialną za zapewnienie koordynacji pomiędzy instrumentami finansowymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej polityki Rybackiej jest **KK NSRO 2007-2013**, który działa w ramach Departamentu Koordynacji Polityki Strukturalnej w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego. Do jego zadań należy m.in. monitorowanie realizacji NSRO 2007-2013 i poszczególnych programów operacyjnych oraz komplementarności działań realizowanych w ramach Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej. Przewodniczącym Komitetu jest Minister Rozwoju Regionalnego. W pracach Komitetu uczestniczą przedstawiciele administracji rządowej, samorządowej oraz partnerzy społeczni i gospodarczy. W ramach KK NSRO 2007-2013 działają Komitety oraz Podkomitety Monitorujące PO/RPO, a także grupy robocze.

W ramach KK NSRO 2007-2013 17 grudnia 2008 r. powołano **Grupę roboczą ds. koordynacji i komplementarności**. W skład Grupy wchodzi przedstawiciele administracji rządowej, samorządowej oraz partnerzy społeczno-gospodarczy. Przewodniczącym Grupy jest przedstawiciel Departamentu Koordynacji Wdrażania Funduszy Unii Europejskiej z Ministerstwa Rozwoju Regionalnego. Do głównych zadań Grupy należy m.in. monitorowanie komplementarności wdrażania działań poszczególnych programów operacyjnych w ramach NSRO 2007- 2013, Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej, koordynacja działań realizowanych w ramach programów operacyjnych na lata 2007-2013 oraz działań finansowanych ze środków krajowych w ramach polityki rozwoju, a także analiza kwestii o charakterze horyzontalnym w ramach NSRO 2007-2013 i opracowywanie spójnych propozycji rozwiązań do zastosowania w systemie realizacji NSRO 2007-2013.

W ramach grupy zostały utworzone 4 zespoły zadaniowe, tj.

- Zespół zadaniowy ds. przedsiębiorczości
- Zespół zadaniowy ds. edukacji, szkolnictwa wyższego oraz infrastruktury edukacyjnej
- Zespół zadaniowy ds. transportu
- Zespół zadaniowy ds. koordynacji regionalnej i obszarów wiejskich.

W 2010 roku Grupa robocza ds. koordynacji i komplementarności przy Komitecie Koordynacyjnym NSRO na lata 2007-2013 odbyła 6 spotkań podczas których wypracowane zostały pierwsze efekty rzeczowe.

Pierwsze spotkanie w 2010 roku Grupy roboczej odbyło się w dn. 26 stycznia 2010 r. Bezpośrednio przed nim odbyły się spotkania dwóch zespołów zadaniowych: ds. przedsiębiorczości i innowacyjności oraz ds. koordynacji regionalnej i obszarów wiejskich. Efekty ich prac zostały omówione podczas posiedzenia Grupy roboczej oraz opisane w rozdziale Zespoły zdaniowe w ramach Grupy roboczej.

Ponadto, w trakcie opisywanego spotkania Grupy omówiono następujące kwestie:

- wnioski z konsultacji dokumentu KE Guidance Note - EU Strategy for the Baltic Sea Region - Practical Suggestions to the Operational Programmes w kontekście możliwości powiązań pomiędzy PO a Strategią;
- stan prac nad dokumentem pn. Propozycja rekomendacji horyzontalnych dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie PO/RPO w ramach NSRO 2007-2013 w zakresie koordynacji i komplementarności podejmowanych działań;
- informację na temat opracowania IZ PO KL pn. Mechanizmy zapewnienia komplementarności działań pomiędzy Europejskim Funduszem Społecznym a Europejskim Funduszem Rozwoju Regionalnego;
- informację na temat badania ewaluacyjnego pn. Komplementarność i synergia projektów realizowanych na terenie Polski Wschodniej;
- konspekt badania nt. realizacji zasady partnerstwa w ramach projektów partnerskich.

W dn. 17 marca 2010 r. miało miejsce kolejne spotkanie Grupy roboczej, które poprzedzone zostało spotkaniami zespołów zadaniowych ds. edukacji, szkolnictwa wyższego, infrastruktury edukacyjnej i spraw społecznych oraz ds. koordynacji regionalnej i obszarów wiejskich. Podczas posiedzenia Grupy roboczej przedstawiono informacje na temat ustaleń ze spotkań ww. zespołów zadaniowych.

Ponadto jej członkowie prowadzili dyskusje nad tematami takimi jak:

zakres badania ewaluacyjnego pn. Komplementarność projektów z zakresu budowy/

- modernizacji dróg oraz tras kolejowych dofinansowanych ze środków RPO z istniejącym oraz planowanym do realizacji systemem komunikacji o znaczeniu międzyregionalnym, krajowym oraz europejskim (zakończenie badania planowane jest na drugą połowę 2011 r.);
- zakres ekspertyzy pn. Analiza efektywności funkcjonowania komitetów monitorujących programy operacyjne na lata 2007-2013;
- uwagi zgłoszone do zakresu badania ewaluacyjnego pn. Ocena realizacji projektów partnerskich realizowanych w ramach krajowych i regionalnych programów operacyjnych w okresie perspektywy finansowej 2007-2013 oraz sposób ich uwzględnienia;
- zmiany wprowadzone do dokumentu pn. Rekomendacje horyzontalne dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie PO/RPO w ramach NSRO 2007-2013 w zakresie koordynacji i komplementarności podejmowanych działań;
- stan prac nad horyzontalnym opracowaniem w zakresie komplementarności.

W trakcie spotkania przyjęto również dwie uchwały:

- w sprawie realizacji w ramach Grupy roboczej ds. koordynacji i komplementarności przy Komitecie Koordynacyjnym Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007-2013 ekspertyzy pn. „Ocena realizacji projektów partnerskich realizowanych w ramach krajowych i regionalnych programów operacyjnych w okresie perspektywy finansowej 2007-2013”⁶;
- w sprawie rekomendowania Komitetowi Koordynacyjnemu Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007-2013 projektu Uchwały w sprawie przyjęcia „Rekomendacji horyzontalnych dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie PO/RPO w ramach NSRO 2007-2013 w zakresie koordynacji i komplementarności podejmowanych działań” wypracowanych w ramach Grupy roboczej ds. koordynacji i komplementarności.

Trzecie posiedzenie Grupy roboczej w 2010 roku odbyło się w dn. 29 kwietnia 2010 r. Bezpośrednio przed nim spotkali się członkowie Zespołu zadaniowego ds. koordynacji regionalnej i obszarów wiejskich. W trakcie obrad Grupy roboczej podjęte zostały następujące zagadnienia:

- informacja na temat ustaleń ze spotkania ww. zespołu zadaniowego;
- wskaźniki służące ocenie postępu rzeczowego w programach operacyjnych 2007- 2013;
- praktyczne aspekty podejścia zintegrowanego – przykłady z Polski (z województw: śląskiego, łódzkiego i pomorskiego) i innych krajów UE8 oraz wnioski dla kolejnego okresu programowania.

Podczas kolejnego posiedzenia Grupy roboczej w dn. 23 czerwca 2010 r. omówiono i poddano pod dyskusję następujące tematy:

- konkluzje z dotychczasowych prac Zespołu zadaniowego ds. koordynacji regionalnej i obszarów wiejskich w ramach Grupy roboczej ds. koordynacji i komplementarności;
- sposób wykorzystania rekomendacji z badania ewaluacyjnego pn. Komplementarność i synergia projektów realizowanych na terenie Polski Wschodniej w ramach Programów Operacyjnych Polityki Spójności oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 w kontekście priorytetów Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2020;
- dane uzyskane od instytucji zarządzających i pośredniczących dotyczące projektów partnerskich.

Po zakończeniu posiedzenia Grupy roboczej, odbyło się spotkanie Zespołu zadaniowego ds. koordynacji regionalnej i obszarów wiejskich.

Piąte posiedzenie Grupy roboczej w 2010 roku miało miejsce w dn. 10 września 2010 r. i zostało poprzedzone spotkaniem Zespołu zadaniowego ds. koordynacji regionalnej i obszarów wiejskich. W trakcie posiedzenia Grupy jej członkowie zajęli się następującymi tematami:

- informacją na temat ustaleń ze spotkania ww. zespołu zadaniowego;
- wynikami badania ewaluacyjnego pn. Komplementarność i synergia interwencji realizowanych w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w perspektywie finansowej 2004 – 2006;
- wynikami badania ewaluacyjnego pn. Ocena systemu zarządzania i monitorowania projektów indywidualnych;

- konkluzjami z dokumentu opracowanego w ramach prac Grupy roboczej pn. Mechanizmy koordynacji i komplementarności w poszczególnych PO/RPO 2007-2013 – analiza porównawcza na podstawie raportów rocznych z wdrażania PO/RPO za 2009 rok
- oraz wnioski do opracowania horyzontalnego w zakresie komplementarności.

W dn. 4 listopada 2010 r. miało miejsce szóste – ostatnie z objętych sprawozdaniem posiedzenie Grupy roboczej, przed którym spotkali się członkowie Zespołu zadaniowego ds. koordynacji regionalnej i obszarów wiejskich.

Podczas spotkania Grupy dyskutowano na temat wyników z trzech badań ewaluacyjnych, do których należą:

- Analiza efektywności funkcjonowania komitetów monitorujących programy operacyjne na lata 2007-2013,
- Ocena realizacji projektów partnerskich realizowanych w ramach krajowych regionalnych programów operacyjnych w okresie perspektywy finansowej 2007-2013,
- Komplementarność projektów realizowanych w ramach działania 2.1 Infrastruktura komunikacyjna Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 z regionalnym układem komunikacyjnym.

Ponadto, członkowie Grupy wysłuchali informacji na temat ustaleń z VII. spotkania Zespołu zadaniowego ds. koordynacji regionalnej i obszarów wiejskich oraz rozpoczęli dyskusję dotyczącą założeń seminarium w zakresie komplementarności dla przedstawicieli instytucji zarządzających i pośredniczących.

Do dotychczasowych efektów rzeczowych prac Grupy roboczej należą m.in.:

- opracowanie i przedłożenie do przyjęcia przez KK NSRO dokumentu pn. Rekomendacje horyzontalne dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie PO/RPO w ramach NSRO 2007-2013 w zakresie koordynacji i komplementarności podejmowanych działań;
- opracowanie dokumentu pn. Mechanizmy koordynacji i komplementarności w poszczególnych PO/RPO 2007-2013 – analiza porównawcza na podstawie raportów rocznych z wdrażania PO/RPO za 2009 rok;
- podjęcie prac nad opracowaniem dotyczącym zagadnień związanych z obszarem koordynacji i komplementarności wsparcia (konspekt);
- wypracowanie dokumentu do przedstawienia członkom KK NSRO pn. Konkluzje z dotychczasowych prac Zespołu zadaniowego ds. koordynacji regionalnej i obszarów wiejskich w ramach Grupy roboczej ds. koordynacji i komplementarności;
- udział w projektowaniu założeń, zlecenie realizacji badania ewaluacyjnego pn. Ocena realizacji projektów partnerskich realizowanych w ramach krajowych i regionalnych programów operacyjnych w okresie perspektywy finansowej 2007-2013 oraz dyskusja nad jego wynikami;
- wkład w opracowanie zakresu badania nad komplementarnością wsparcia w ramach okresu programowania 2004-2006 oraz badania w obszarze efektywności prac Komitetów Monitorujących.

Instytucja Zarządzająca RPO WZ bierze aktywny udział w pracach Grupy roboczej ds. koordynacji

i komplementarności m. in. poprzez zgłaszanie poprawek do Linii Demarkacyjnej, jak również przedstawiając możliwości wprowadzenia komplementarności w ramach różnych kategorii interwencji.

Jednocześnie, z uwagi na zaawansowany stan realizacji RPO WZ, horyzontalne zalecenia Grupy Instytucja Zarządzająca RPO WZ wykorzysta w pracach nad dokumentami programowymi dla następnej perspektywy finansowej 2014-2020.

2.6.7. Kontrole Krzyżowe

Zgodnie z Wytycznymi w zakresie procesu kontroli w ramach obowiązków Instytucji Zarządzającej Programem Operacyjnym za zapewnienie prowadzenia kontroli krzyżowych odpowiada zarówno IK NSRO 2007-2013 (kontrole krzyżowe horyzontalne – bez kontroli krzyżowych z projektami PROW 2007-2013 oraz kontrole krzyżowe międzyokresowe) jak i IZ poszczególnych PO/RPO (kontrole krzyżowe programu oraz kontrole krzyżowe horyzontalne z projektami PROW 2007-2013).

System kontroli krzyżowej (procedury w trakcie wdrażania) ma na celu wykrycie i wyeliminowanie podwójnego finansowania wydatków w ramach programów operacyjnych. W zakresie kontroli krzyżowych Instytucja Zarządzająca odpowiedzialna jest za:

1. kontrolę, której celem jest wykrywanie i eliminowanie podwójnego finansowania wydatków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007 – 2013,
2. kontrolę, której celem jest wykrywanie i eliminowanie podwójnego finansowania wydatków w ramach różnych programów realizowanych na poziomie regionalnym perspektywy finansowej 2007 – 2013.

Komórką organizacyjną wyznaczoną przez IZ RPO WZ do przeprowadzania kontroli krzyżowych jest Wydział Wdrażania RPO w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Zachodniopomorskiego. Biuro ds. wniosków o płatność przeprowadza kontrole krzyżowe programu, których celem jest wykrywanie i eliminowanie podwójnego finansowania wydatków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007 – 2013. Kontrole krzyżowe są przeprowadzane na etapie weryfikacji każdego wniosku o płatność beneficjenta. Sprawdzenie wniosku o płatność pod kątem występowania i eliminowanie podwójnego finansowania wydatków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007 – 2013 przeprowadza Opiekun Projektu przy udziale drugiego pracownika Biura ds. Wniosków o Płatność. W Wydziale Wdrażania RPO zatrudnione są 33 osoby do przeprowadzania weryfikacji wniosków o płatność na podstawie list sprawdzających w których zawarte są pytania dotyczące kontroli krzyżowych. W 2010 roku zostało sprawdzonych 1940 wniosków o płatność (wraz z korektami).

Kontrole krzyżowe horyzontalne w ramach RPO WZ przeprowadzane są przez Biuro ds. Kontroli Małych i Średnich Przedsiębiorstw (WWRPO-VI) i Biuro ds. Kontroli (WWRPO-VII) Wydziału Wdrażania RPO dla zapewnienia kontroli krzyżowych horyzontalnych z projektami PROW 2007-2013. W 2010 roku w biurach zatrudnionych było 19 osób wraz z koordynatorami natomiast docelowo ma być zatrudnionych po 13 osób w każdym z biur. W trakcie kontroli w miejscu realizacji projektu

sprawdzone jest występowanie na oryginałach faktur lub dokumentów o równoważnej wartości dowodowej adnotacji o następującej treści: *Przedstawiono do refundacji w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.*

W przypadku, gdy pracownik Biura ds. Kontroli Małych i Średnich Przedsiębiorstw (WWRPO-VI) i Biura ds. Kontroli (WWRPO-VII) poweźmie informację o możliwości sfinansowania danego wydatku zarówno z RPO WZ jak i PROW, na podstawie Porozumienia o Współpracy w zakresie wymiany danych na temat beneficjentów realizujących projekty/operacje/przedsięwzięcia w przedmiotowych programach, zawartego pomiędzy Ministerstwem Rozwoju Regionalnego, Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z dnia 7 lipca 2009 roku, IZ RPO WZ może wystąpić o dostęp do danych Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. W 2010 roku przeprowadzono 144 kontrole na zakończenie realizacji projektu u beneficjenta, przedmiotem których były m.in. kontrole krzyżowe programu jak i horyzontalne z PROW 2007-2013.

Kontrole krzyżowe horyzontalne (z wyłączeniem kontroli krzyżowych z projektami PROW 2007-2013) przeprowadzane są przez IK NSRO 2007-2013 metodą losową na próbie co najmniej 5% beneficjentów, którzy realizują/realizowali więcej niż jeden projekt w ramach różnych PO/RPO. Dodatkowo kontroli może podlegać beneficjent, co do którego zachodzi podejrzenie podwójnego finansowania wydatków. W przypadku wykrycia przez IK NSRO 2007-2013 podwójnego finansowania tego samego wydatku, instytucja kontrolująca zawiadamia niezwłocznie o tym fakcie IZ.

Ponadto, w oparciu o zastosowanie oświadczeń beneficjenta, dokonywana jest ocena czy nie dochodzi do:

1. otrzymania refundacji ze środków funduszy strukturalnych wydatku, który wcześniej został sfinansowany ze środków publicznych.,
2. zrefundowania podatku VAT ze środków funduszy strukturalnych a następnie odzyskanie tego podatku ze środków budżetu państwa w oparciu o przepisy ustawy o podatku od towarów i usług,
3. uzyskania współfinansowania ze środków funduszy strukturalnych na wydatki kwalifikowane wykazane w projekcie przez instytucje partycypujące w kosztach projektu,
4. błędne zakwalifikowanie przez beneficjenta rat kapitałowych z tytułu leasingu finansowego.

W 2010 roku Instytucja Zarządzająca RPO WZ nie wykryła próby podwójnego sfinansowania wydatków zarówno w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007 – 2013 jak i podwójnego sfinansowania wydatków w ramach różnych programów realizowanych na poziomie regionalnym perspektywy finansowej 2007 – 2013.

2.7 Monitorowanie i ocena

W 2010 roku została zmieniona struktura organizacyjna Wydziału Zarządzania RPO. Zespół ds. Monitoringu i Ewaluacji i Kontroli funkcjonujący w ramach Biura ds. Zarządzania i Monitoringu RPO

przestał istnieć od 25 stycznia 2010 roku. Jego zadania, w tym odpowiedzialność za ewaluację, przejęło Biuro ds. Inicjatyw Wspólnotowych i Monitoringu.

Monitoring

W II półroczu okresu sprawozdawczego został ogłoszony i rozstrzygnięty przetarg na przeprowadzenie aktualizacji Lokalnego Systemu Informatycznego dla RPO na lata 2007-2013 w zakresie usprawnienia gromadzenia i przetwarzania danych a także rozbudowy o moduł do monitorowania postępów w RPO. Poniżej, wykaz wybranych usprawnień planowanych do wdrożenia w 2011 r.:

- Wprowadzenie możliwości dla administratora dodawania nowych, modyfikowania i usuwania działań/poddziałów oraz ustalania reguł funkcjonowania formularzy osobno w ramach każdego działania/poddziałania;
- Przy ocenie wniosku o płatność wprowadzenie pól: „wniosek za okres do”, „data wpływu wniosku”, „data zatwierdzenia wniosku”, „nr umowy/aneksu” (lista rozwijana zawierająca zarejestrowane w ramach projektu umowy/aneksy), „pomniejszenie kwoty do wypłaty”, „procent dofinansowania wg umowy/aneksu”. Wprowadzenie walidacji pomiędzy tymi polami, zgodnie z obowiązującymi zasadami w KSI (SIMIK 07-13);
- Rozszerzenie karty umowy w Panelu Pracownika o wskaźniki produktu i rezultatu przenoszone automatycznie z aktualnego wniosku o dofinansowanie w projekcie oraz pozostawienie w trybie do edycji, z możliwością usunięcia oraz dodania nowego wskaźnika;
- Wprowadzenie systemu agregacji wskaźników w ramach trzech grup wskaźników: wskaźników kluczowych w KSI, wskaźników na poziomie projektu, wskaźników na poziomie programu. Wprowadzenie modyfikowalnych słowników dla 3 typów wskaźników oraz ustalanie powiązań między nimi przez Administratora. Nowe menu w Panelu pracownika umożliwiające monitorowanie osiąganych wartości poszczególnych typów wskaźników itp.:

Dużym sukcesem dla IZ RPO WZ jest rozstrzygnięcie ww. przetargu oraz zapoczątkowanie wprowadzania przedstawionych wyżej usprawnień do LSI. Do tej pory IZ RPO WZ zmagala się z wieloma problemami w pozyskiwaniu kompletnych danych do wszelkich analiz, gdyż wiele z nich znajdowało się wyłącznie w LSI natomiast w procesie monitoringu programu wyznacznikiem często są dane pochodzące z KSI. W celu połączenia, zweryfikowania i ujednolicenia danych pochodzących z obu systemów IZ RPO WZ wykonywać musi wiele skomplikowanych i czasochłonnych czynności. Wprowadzone zmiany w sposób znaczący przyczynią się do ułatwienia procesu monitorowania Programu w zakresie postępu rzeczowego a także pozwolą na szybsze oraz bardziej precyzyjne pozyskiwanie danych.

Ponadto w kwestii pozyskiwania danych dotyczących stanu społeczno-gospodarczego województwa nie bez znaczenia jest fakt, że IZ RPO WZ stworzyła zintegrowany system monitorowania rozwoju województwa, który prowadzony jest w postaci wortalu eRegion (www.eregion.wzp.pl). Celem tego narzędzia jest przekazanie do publicznej wiadomości możliwie najpełniejszej i najbardziej aktualnej informacji o stopniu rozwoju regionu w oparciu o 20 obszarów diagnostycznych, które dotyczą m.in. warunków naturalnych, gospodarki, innowacyjności, społeczeństwa informacyjnego, transportu, energetyki czy stanu i ochrony środowiska. Do każdego z obszarów przypisano katalog wskaźników,

które będą monitorowane. Portal jest stale rozwijany i sukcesywnie uzupełniane są dane w systemie. Ponadto w ramach portalu działa eksplorator danych, który umożliwia generowanie zestawień i wykresów dotyczących poszczególnych wskaźników. Dane pochodzące z systemu eRegion są wykorzystywane przez IZ RPO WZ do dokonywania analiz społeczno-gospodarczych województwa na potrzeby monitorowania wpływu RPO WZ na sytuację regionu oraz opracowywania sprawozdań z realizacji RPO WZ.

Jednym z istotnych celów systemu eRegion jest również możliwość porównywania (benchmarkingu) województwa zachodniopomorskiego z regionami Unii Europejskiej. Dla porównań wskaźników systemu eRegion spośród całości regionów UE na poziomie NUTS-2 wytypowane zostały regiony referencyjne, które dla tych zestawień stanowią stałą bazę odniesienia. Kryterium wyboru regionów referencyjnych stanowiło podobieństwo do Pomorza Zachodniego pod względem geograficznym i ludnościowym (wieloaspektowo). Wytypowano 60 regionów referencyjnych, w tym zarówno polskie jak i z innych krajów UE. System jest rozwijany w kierunku uruchomienia tej funkcjonalności.

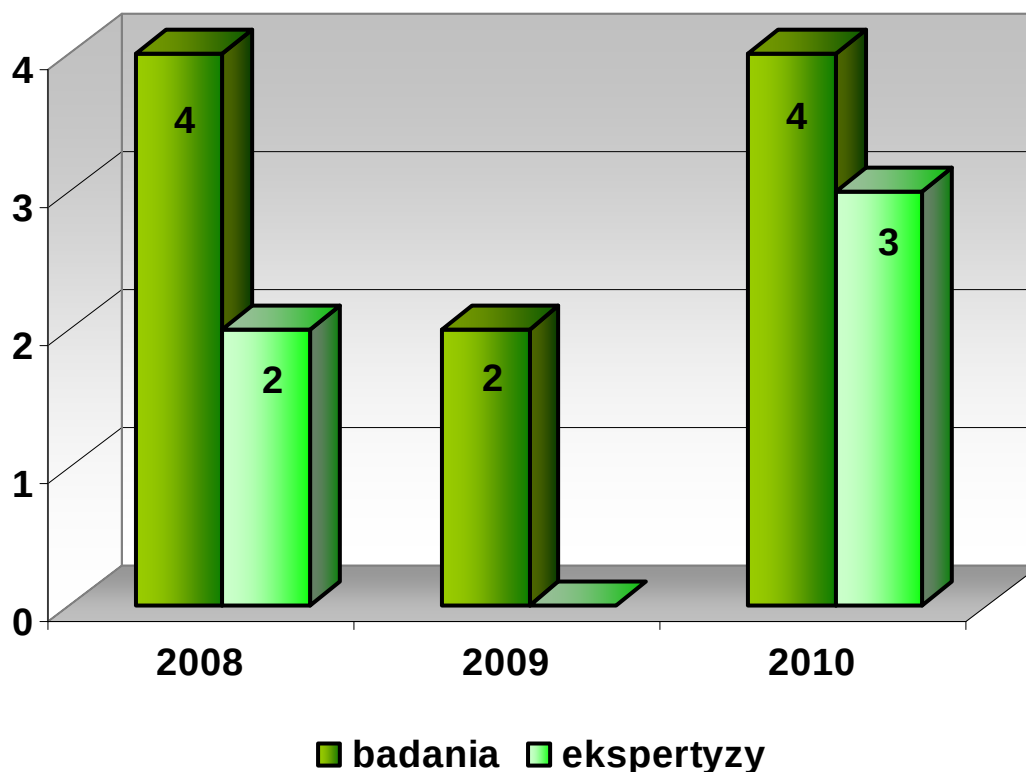
W 2010 r. IZ RPO WZ zleciła również realizację badania ewaluacyjnego pn. „Ocena zdolności monitoringu i ewaluacji we wdrażaniu RPO WZ na lata 2007-2013 oraz systemu wdrażania rekomendacji wykonywanych badań ewaluacyjnych”. Wyniki badania szczegółowo opisano w pkt 2.7 *Monitorowanie i ocena*. W zakresie rekomendacji należy zauważyć, że IZ RPO WZ jest w trakcie wdrażania zalecenia dotyczącego rozszerzenia LSI o nowe funkcjonalności, w celu zwiększenia jego użyteczności w systemie monitorowania, o czym mowa powyżej. Ponadto IZ RPO WZ wprowadzi zmiany proceduralne w zakresie usprawnienia przepływu informacji między komórkami w odniesieniu do potrzeb monitoringowych i sprawozdawczych.

W II półroczu 2010 r. w celu zapoczątkowania monitorowania trwałości projektów IZ RPO WZ wprowadziła *Sprawozdania dla Beneficjentów dotyczące trwałości projektów zrealizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007 – 2013*. Przedmiotowe sprawozdania przesyłane będą do IZ RPO WZ po zakończeniu realizacji projektu w terminie do końca stycznia każdego roku sprawozdawczego. Będą one dostarczały informacji m.in. na temat osiągnięcia zakładanych wskaźników, osiągnięcia oraz utrzymania celów projektu itp.

Wprowadzanie w życie ww. procedury będzie również służyło jako podstawa do wyboru projektów, które w przyszłości podlegały będą kontroli trwałości projektu.

Plan Ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na rok 2010 obejmował 4 badania ewaluacyjne. W okresie sprawozdawczym zostały zrealizowane wszystkie zaplanowane badania ewaluacyjne. Ponadto, ponadplanowo zostały zrealizowane trzy ekspertyzy. Porównanie między latami 2008, 2009 i 2010 przedstawia poniższy wykres.

Wykres 49 Badania i ekspertyzy zrealizowane w latach 2008 - 2010

Źródło: opracowanie własne

W 2010 roku zostało zrealizowanych prawie tyle samo badań i ekspertyz co w roku 2008. Natomiast w stosunku do roku 2009 zostało zrealizowanych dwukrotnie więcej badań ewaluacyjnych i trzykrotnie więcej ekspertyz. Wynikało to ze zwiększonych potrzeb informacyjnych i ewaluacyjnych Instytucji Zarządzającej RPO WZ.

Badania ewaluacyjne

W okresie sprawozdawczym zostały zrealizowane następujące badania i ekspertyzy ujęte w poniższej tabeli.

Tabela 25 Badania ewaluacyjne i ekspertyzy zrealizowane w 2010 r.

Lp.	Tytuł badania/ekspertyzy	Data realizacji
1	<i>Ekspertyza na temat zasadności wyznaczenia obszaru o szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 i jego wpływu na aktywność beneficjentów w aplikowaniu o wsparcie z funduszy unijnych</i>	21.06.2010
2	<i>Ocena efektów wspierania środkami ZPORR (działania 2.5, 3.4) i SPO WKP (działania 1.2.1, 1.2.2, 2.2.1, 2.1, 2.3) sektora MŚP w województwie zachodniopomorskim, ze szczególnym uwzględnieniem wzrostu innowacyjności i konkurencyjności</i>	30.09.2010
3	<i>Uszczegółowienie metodologii obliczania wskaźników celu głównego i celów szczegółowych RPO WZ. Wyznaczenie wartości wskaźników zrealizowanych w 2009 r. oraz szacowanej realizacji na rok 2010</i>	19.10.2010
4	<i>Określenie zasadności finansowania projektów w zakresie poprawy efektywności</i>	19.11.2010

	<i>energetycznej i odnawialnych źródeł energii na terenie województwa zachodniopomorskiego w ramach finansowania zwrotnego</i>	
5	<i>Ocena zdolności beneficjentów do realizacji projektów wpisanych na listę Indykatoryjnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 (tak zwana lista IPI).</i>	30.11.2010
6	<i>Ocena efektywności i skuteczności wdrażania Pomocy Technicznej w ramach RPO WZ na lata 2007-2013 i poziomu kosztów administracyjnych zarządzania i wdrażania RPO WZ 2007-2013</i>	27.12.2010
7	<i>Ocena zdolności monitoringu i ewaluacji we wdrażaniu RPO WZ na lata 2007-2013 oraz systemu wdrażania rekomendacji wykonywanych badań ewaluacyjnych</i>	27.12.2010

Źródło: opracowanie własne

Ekspertyza na temat zasadności wyznaczania obszaru o szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 i jego wpływu na aktywność beneficjentów w aplikowaniu o wsparcie z funduszy unijnych

W wyniku realizacji ekspertyzy:

- Załącznik 6 został oceniony jako dobre narzędzie do osiągnięcia celów polityki regionalnej województwa w zakresie spójności społecznej i terytorialnej. Ewaluatorzy podkreślali jego regionalny charakter i genezę oraz fakt, iż jest rozwiązaniem, które ma szansę wyznaczyć nowy kierunek w zakresie prowadzenia polityki regionalnej;
- Zdaniem Ewaluatorów kryteria doboru gmin w szczególnie niekorzystnej sytuacji nie obejmują wszystkich przypadków gmin, które borykają się z problemami natury społeczno - ekonomicznej. Aktywność gmin w aplikowaniu o środki jest w bezpośredni sposób zależna od liczby jej mieszkańców.
- Według Wykonawcy kryteria doboru gmin w szczególnie niekorzystnej sytuacji związane z występowaniem zjawiska bezrobocia nie w pełni oddają obraz sytuacji na danym obszarze.
- Zdaniem Ewaluatorów oparcie systemu aktualizacji załącznika na danych z pojedynczych lat powoduje dużą zmienność objętych nim gmin, co nie sprzyja prowadzeniu długofalowej polityki wobec tych obszarów.

Obecnie Instytucja Zarządzająca dokonuje analizy wariantów aktualizacji Załącznika 6 z uwzględnieniem kryteriów zaproponowanych przez Wykonawcę oraz w oparciu o dotychczasowe kryteria, ale na podstawie zaktualizowanych danych. Ponadto, rekomendacje będą przedmiotem renegocjacji Programu.

Szczegółowe wyniki ekspertyzy znajdują się na stronie: http://www.rpo.wzp.pl/rpo/ewaluacja/p-r-m-a-8772/raporty_z_badan.htm.

Najważniejsze¹⁵ rekomendacje zaproponowane przez Ewaluatorów przedstawia poniższa tabela.

¹⁵ Rekomendacje, którym Ewaluator przypisał ważność „wysoka”.

Tabela 26 Rekomendacje z badania *Ekspertyza na temat zasadności wyznaczania obszaru o szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej w ramach RPO WZ 2007-2013 i jego wpływu na aktywność beneficjentów w aplikowaniu o wsparcie z funduszy unijnych*

LP	Rekomendacja	Efekt wdrożenia	Stanowisko IZ RPO WZ
1	Należy rozważyć możliwość maksymalnego uproszczenia procedury naboru projektów dla wnioskodawców z obszaru Załącznika 6, aby nie obciążać budżetów gmin o szczególnie niekorzystnej sytuacji dodatkowymi kosztami aplikowania o środki. (Za dobry kierunek działań można przyjąć rozwiązania przyjęte w ramach Poddziałania 1.1.1 SCHEMAT B)	Zwiększenie zdolności najsłabszych gmin do składania wniosków w ramach RPO WZ.	Instytucja Zarządzająca wprowadziła szereg uproszczeń dla wszystkich przedsiębiorców, nie tylko z obszaru objętego Załącznikiem nr 6.
2	Zwiększenie ilości dodatkowych punktów przyznawanych podczas oceny wniosku za jego realizację na terenach w szczególnie niekorzystnej sytuacji do co najmniej 10.	Zwiększenie zachęty do składania wniosków oraz zwiększenie wpływu na szansę uzyskania dofinansowania przez projekty na obszarach w gorszej sytuacji.	Rekomendacja nie jest możliwa do wdrożenia na obecnym etapie realizacji Programu. Instytucja Zarządzająca rozważy jej wdrożenie w przyszłym okresie programowania.
3	Powinno być możliwe zwiększenie premii 10% dofinansowania na wyższą (proponuje się co najmniej 20%).	Zwiększenie oddziaływania Załącznika 6	Rekomendacja nie jest możliwa do wdrożenia na obecnym etapie realizacji Programu. Instytucja Zarządzająca rozważy jej wdrożenie w przyszłym okresie programowania.
4	Wprowadzenie dodatkowego kryterium kwalifikującego związanego z wielkością gminy. Proponowany wskaźnik to liczba mieszkańców i wielkość budżetu.	Zwiększenie poziomu adekwatności Załącznika 6 do potrzeb projektodawców w gorszej sytuacji.	Rekomendacja będzie przedmiotem renegocjacji Programu.
5	Dodatkowe wsparcie dla „biernych” samorządów związane ze wsparciem szkoleniowo - doradczym dedykowanym ich potrzebom.	Zwiększenie ilości gmin, które skutecznie aplikują o środki	Rekomendacja wdrażana na bieżąco. Systematycznie prowadzone są szkolenia dla beneficjentów.
6	Rekomenduje się, aby podczas aktualizacji załącznika wziąć pod uwagę fakt spełnienia przez dany obszar założonych kryteriów przez co najmniej 3 z pośród 5 ostatnich lat, za które dostępne są dane będące podstawą jego aktualizacji.	Zawężenie oddziaływania Załącznika 6 do obszarów, gdzie występuje szczególne natężenie zjawisk negatywnych.	Rekomendacja będzie przedmiotem renegocjacji Programu. Obecnie są analizowane różne warianty aktualizacji Załącznika nr 6.

Źródło: opracowanie na podstawie ekspertyzy na temat zasadności wyznaczania obszaru o szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 i jego wpływu na aktywność beneficjentów w aplikowaniu o wsparcie z funduszy unijnych zrealizowanej przez Centrum Rozwoju Społeczno-Gospodarczego

Ocena efektów wspierania środkami ZPORR (działania 2.5, 3.4¹⁶) i SPO WKP (działania 1.2.1, 1.2.2, 2.2.1, 2.1, 2.3¹⁷) sektora MŚP w województwie zachodniopomorskim, ze szczególnym uwzględnieniem wzrostu innowacyjności i konkurencyjności.

¹⁶ Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego: Działanie 2.5 Promocja przedsiębiorczości, Działanie 3.4 Mikroprzedsiębiorstwa;

¹⁷ Sektorowy Program Operacyjny Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw: Poddziałanie 1.2.1 Dokapitalizowanie funduszy mikropożyczkowych, Poddziałanie 1.2.2 Dokapitalizowanie funduszy poręczeń kredytowych, Działanie 2.1 Wzrost konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw poprzez doradztwo, Poddziałanie 2.2.1 Dotacje na innowacyjne inwestycje, Działanie 2.3 Wzrost konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw poprzez inwestycje.

W wyniku realizacji badania zostały ocenione:

- efekty realizacji projektów wspierających sektor MŚP w województwie zachodniopomorskim;
- stopień osiągnięcia założonych wskaźników;
- trwałość projektów;
- stopień spójności wsparcia z dokumentami programowymi i strategicznymi;
- beneficjenci ostateczni korzystający z wsparcia w ramach poszczególnych działań;
- przełożenie wartości dofinansowania uzyskanego przez zachodniopomorskie przedsiębiorstwa na zmiany w regionie w zakresie wzrostu konkurencyjności i innowacyjności.

Ponadto:

- został określony potencjał innowacyjny wyrażany jako nawiązywanie współpracy z ośrodkami badawczo- rozwojowymi;
- została wydana broszura przedstawiająca przykłady najlepszych praktyk oraz plakat zachęcający do zapoznania się z wynikami badania i raportem końcowym,
- zostały określone wskazówki dotyczące wdrażania Inicjatywy JEREMIE w województwie zachodniopomorskim,
- zostały wskazane kierunki rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności sektora MŚP na terenie województwa zachodniopomorskiego. Postuluje się: wyznaczenie **tzew. branż kluczowych dla Regionu,**
- **zostały wskazane postulaty dotyczące przyszłego okresu programowania:**
 - zwiększenie w alokacji na działalność innowacyjną małych i średnich przedsiębiorstw (zdolnych do wdrożenia innowacji przy otrzymaniu odpowiedniego wsparcia) kosztem mikroprzedsiębiorstw,
 - zastosowanie jako wskaźnika kluczowego nie tylko przyrostu zatrudnienia, ale także wzrostu obrotów oraz przychodów,
 - wsparcie komercyjnych badań naukowych w ramach RPO,
 - wyróżnienie działania/ poddziałania zorientowanego na rozwój inicjatyw klastrowych.

Ponadto, powyższe badanie zawiera rekomendacje dotyczące Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Szczegółowe wyniki badania znajdują się na stronie: http://www.rpo.wzp.pl/rpo/ewaluacja/p-r-m-a-9888/raporty_z_badan.htm

Poniższa tabela przedstawia najważniejsze¹⁸ rekomendacje dotyczące powyższego badania.

¹⁸ Rekomendacje, którym Ewaluator przypisał ważność „wysoka”.

Tabela 27 Rekomendacje z badania Ocena efektów wspierania środkami ZPORR (działania 2.5, 3.4¹⁹) i SPO WKP (działania 1.2.1, 1.2.2, 2.2.1, 2.1, 2.3²⁰) sektora MŚP w województwie zachodniopomorskim, ze szczególnym uwzględnieniem wzrostu innowacyjności i konkurencyjności.

Lp.	Rekomendacja	Proponowany sposób wdrożenia rekomendacji	Proponowany termin wdrażania rekomendacji	Stanowisko IŻ RPO WZ
1	Wsparcie powinno być różnicowane w stosunku do wielkości i potencjału beneficjenta. Efekty uzyskiwane w wyniku realizacji projektów w ramach analizowanych działań dowodzą, iż najbardziej pożądanymi formami wsparcia dla przedsiębiorstw młodych, wchodzących na rynek są projekty nakierowane na unowocześnienie wyposażenia firmy i rozszerzenie jej działalności. Przedsiębiorstwa o większym potencjale szukają przewag konkurencyjnych wdrażając innowacyjne technologie, nowe produkty oraz nowoczesne procesy produkcyjne.	Opracowanie kryteriów dostępu do poszczególnych form wsparcia. Kryteria premiujące mikroprzedsiębiorców w interwencjach dotyczących modernizacji wyposażenia firmy natomiast premiujące większe przedsiębiorstwa, funkcjonujące dłużej niż 3 lata, w przypadku projektów o większym potencjale innowacyjnym – nakierowanych na rozwój sposobów zarządzania i wprowadzania nowych produktów, usług i sposobów produkcji.	Lata 2011-2013	IŻ RPO WZ w ramach realizowanych poddziałań wprowadziło system wsparcia, w ramach, którego instrumenty i kryteria wyboru projektów, w tym dotyczące innowacyjności dostosowane są do wielkości przedsiębiorstwa.
2	Ważnym jest, aby podczas realizacji form wsparcia skierowanych na projekty o dużym potencjale innowacyjnym dopracować metodologię szacowania tych wartości stosowaną przez beneficjentów.	Opracowanie wytycznych dla beneficjentów projektów innowacyjnych w opisujących sposoby obliczania efektów projektów w postaci wartości wyprodukowanych produktów i usług. Uwzględnienie w kryteriach wyboru projektów, kryteriów premiujących projekty zawierające wiarygodną prognozę wartości wyprodukowanych w efekcie projektu produktów i usług.	Lata 2011-2013	IŻ RPO rozważy opracowanie wytycznych dla beneficjentów projektów innowacyjnych. W ramach poddziałania 1.1.3 istnieje kryterium „trwałość rezultatów projektu – realność wskaźników.
3	Wsparcie inwestycyjne skierowane do mikroprzedsiębiorstw będących na początku rozwoju powinno skupiać się na trzech najważniejszych obszarach – <i>wzroście, jakości produktów, opłacalności produkcji</i> a w efekcie <i>zwiększaniu udziału w rynku</i> . Uwzględniając fakt, iż są to obszary, w których Działanie 3.4 ZPORR przyniosło największe efekty netto ocenić możemy, że analogicznie skonstruowane wsparcie w przyszłości wykaże podobną skuteczność.	Działania skierowane do młodych, dopiero rozwijających się mikroprzedsiębiorstw uwzględniać powinny kryteria premiujące projekty dotyczące wzrostu jakości produktów, rentowności produkcji i zwiększania udziału w rynku.	Lata 2011-2013	W ramach RPO WZ nie przewiduje się wsparcia analogicznego do udzielanego w ramach ZPORR – działania 3.4 Mikroprzedsiębiorstwa
4	Istotną staje się więc odpowiednia promocja wsparcia inwestycyjnego projektów o dużym potencjale	Opracowanie i wdrożenie kampanii informacyjno - promocyjnej dotyczącej form wsparcia innowacyjnych	Lata 2011-2013	Rekomendacja dotyczy obecnej polityki szkoleniowej IŻ RPO WZ. Rekomendacja nie

¹⁹ Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego: Działanie 2.5 Promocja przedsiębiorczości, Działanie 3.4 Mikroprzedsiębiorstwa;

²⁰ Sektorowy Program Operacyjny Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw: Poddziałanie 1.2.1 Dokapitalizowanie funduszy mikropożyczkowych, Poddziałanie 1.2.2 Dokapitalizowanie funduszy poręczeń kredytowych, Działanie 2.1 Wzrost konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw poprzez doradztwo, Poddziałanie 2.2.1 Dotacje na innowacyjne inwestycje, Działanie 2.3 Wzrost konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw poprzez inwestycje.

Lp.	Rekomendacja	Proponowany sposób wdrożenia rekomendacji	Proponowany termin wdrażania rekomendacji	Stanowisko IŻ RPO WZ
	innowacyjnym oraz wdrożenie narzędzi ułatwiających do niej dostęp takich jak szkolenia, konferencje i seminaria dotyczące opracowywania projektów o dużym potencjale innowacyjnym oraz ich miejsca w zarządzaniu przedsiębiorstwem.	projektów – przede wszystkim w ramach Działów 1.1 i 1.2 RPO WZ. W ramach kampanii zorganizowane powinny zostać szkolenia, konferencje i seminaria dotyczące możliwości aplikowania i korzyści płynących z realizacji projektów w ramach ww. Działów.		uwzględnić liczby wniosków złożonych w ramach poddziałania 1.1.3.
5	Punktem wyjścia podczas planowania interwencji w obszarze wzrostu konkurencyjności i innowacyjności MŚP winny być dokumenty na poziomie strategicznym względem regionu, do którego odnosi się interwencja.	Opracowanie dokumentacji programowej powinno zostać poprzedzone analizą dokumentacji strategicznej dotyczącej regionu.	Przyszły okres programowania	Rekomendacja dotyczy Regionalnej Strategii Innowacyjności. WZRPO uczestniczy w konsultacjach społecznych dotyczących aktualizacji tego dokumentu.
6	Z uwagi na wysoką skuteczność działań doradczych w obszarze poprawy organizacji firm rekomendować należy kontynuację tego typu wsparcia. Zakres doradztwa skupiać się powinien na poprawie jakości produktów i usług, możliwości zwiększania nakładów inwestycyjnych oraz poprawie organizacji pracy w przedsiębiorstwie. Realizacja projektów doradczych umożliwia w dużym stopniu zwiększenie udziałów w rynku oraz zatrudnienia. W związku z tym wskaźniki odnoszące się do tych obszarów powinny być uwzględnione podczas realizacji projektów doradczych.	Wsparcie doradcze uwzględniać powinno kryteria premiujące projekty dotyczące wzrostu jakości produktów i usług, możliwości zwiększania nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw oraz poprawy organizacji w firmie. Wśród wskaźników realizacji projektów uwzględnić można wzrost zatrudnienia oraz wzrost udziału w rynku.	Lata 2011-2013	Rekomendacja dotyczy poddziałania 1.1.3. Zaproponowane przez Wykonawcę wskaźniki wzrostu zatrudnienia oraz wzrostu udziału w rynku nie są wskaźnikami rezultatu.
7	Badanie dowodzi, iż efektem wsparcia analizowanych Działów opierających się na dotacji inwestycyjnej jest zwiększenie konkurencyjności wspartych przedsiębiorstw. Takie wyniki badania potwierdzają zasadność wdrażania interwencji polegających na bezpośrednim wsparciu inwestycyjnym MŚP. Wsparcie takie powinno być kontynuowane. Projekty inwestycyjne najsilniej oddziaływały na rentowność produkcji a w efekcie konkurencyjność cenową produktów i usług. Analiza efektów wzrostu konkurencyjności dowodzi, iż zwiększenie rentowności i konkurencyjności cenowej, a także jakości produktów ma swoje przełożenie na wyniki przedsiębiorstwa tj. wzrost obrotów i sprzedaży. Kryteria wyboru projektów inwestycyjnych premiować powinny projekty skupiające się na poprawie sytuacji w wyżej wymienionych obszarach.	Kryteria wyboru projektów inwestycyjnych skierowanych do MŚP premiować powinny projekty skupiające się na poprawie sytuacji w obszarach wzrostu jakości oferowanych projektów, rentowności produkcji oraz konkurencyjności cenowej produktów i usług.	Lata 2011-2013	W ramach RPO WZ istnieją kryteria wyboru projektów premiujących podnoszenie konkurencyjności przedsiębiorstw, wdrożenie innowacji procesowej lub produktowej, doradztwo w zakresie jakości.
8	Odpowiednie ukierunkowanie wsparcia daje możliwość osiągania pożądanego efektów. W związku z tym projekty	Kryteria wyboru projektów inwestycyjnych o dużym potencjale innowacyjnym skierowanych do MŚP,	Lata 2011-2013	Takie podejście obowiązuje i wynika z wymogu finansowania wyłącznie nowych inwestycji,

Lp.	Rekomendacja	Proponowany sposób wdrożenia rekomendacji	Proponowany termin wdrażania rekomendacji	Stanowisko IŻ RPO WZ
	innowacyjne dotyczące wsparcia innowacyjnego ukierunkować należy na wprowadzenie nowych produktów, modyfikację dotychczasowej oferty oraz wprowadzenie innowacyjnych rozwiązań procesu produkcyjnego. Projekty doradcze odnosić powinny się do poprawy organizacji pracy.	uwzględniać powinny promowanie projektów dotyczących wdrażania nowych produktów i usług, rozwoju dotychczasowego asortymentu oraz usprawnienia procesu produkcyjnego. Kryteria dotyczące projektów doradczych powinny usprawniać zarządzanie firmą poprzez premiowanie projektów uwzględniających wprowadzanie nowych sposobów organizacji pracy.		zgodnie z Rozporządzeniem MRR w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej.
9	Zasadne byłoby: - wprowadzenie dla klientów funduszy pożyczkowych i poręczeniowych doradztwa w zakresie zwiększania innowacyjności ich przedsięwzięć. - prowadzenie szeroko zakrojonej akcji promocyjno-informacyjnej na poziomie mediów lokalnych i regionalnych, co pozwoli zwiększyć zainteresowanie przedsiębiorców z sektora MSP produktami finansowymi oferowanymi przez Pośredników Finansowych.	Wprowadzenie w zakres usług funduszy pożyczkowych i poręczeniowych doradztwa w zakresie możliwości wdrożenia innowacji na poziomie przedsiębiorstwa.	od 2011	IŻ RPO WZ rozważy wdrożenie rekomendacji w porozumieniu z BGK i pośrednikami finansowymi.
10	Zasadne byłoby: - wprowadzenie dla klientów banków doradztwa w zakresie zwiększania innowacyjności ich przedsięwzięć. - wyodrębnienie puli środków przeznaczonych na wsparcie inwestycji innowacyjnych o zwiększonym ryzyku.	Wprowadzenie w zakres usług pośredników finansowych z sektora bankowego doradztwa w zakresie możliwości wdrożenia innowacji na poziomie przedsiębiorstwa. Wyodrębnienie w planowanym konkursie specjalnej puli środków przeznaczonych na finansowanie kredytów inwestycyjnych na cele innowacyjne, obciążone wyższym ryzykiem.	2010	IŻ RPO WZ rozważy wdrożenie rekomendacji w porozumieniu z BGK i pośrednikami finansowymi.

Źródło: opracowanie na podstawie raportu z badania ewaluacyjnego: *Ocena efektów wspierania środkami ZPORR (działania 2.5, 3.4) i SPO WKP (działania 1.2.1, 1.2.2, 2.2.1, 2.1, 2.3) sektora MSP w województwie zachodniopomorskim, ze szczególnym uwzględnieniem wzrostu innowacyjności i konkurencyjności* zrealizowanego przez Europejskie Centrum Doradztwa Finansowego Badania i Szkolenia oraz EPRD Biuro Polityki Gospodarczej i Rozwoju Regionalnego.

Uszczegółowienie metodologii obliczania wskaźników celu głównego i celów szczegółowych RPO WZ.
Wyznaczenie wartości wskaźników zrealizowanych w 2009 r. oraz szacowanej realizacji na rok 2010

Podczas realizacji ekspertyzy został wykorzystany model HERMIN II generacji. W wyniku realizacji ekspertyzy zostały przeanalizowane następujące wskaźniki celu głównego i celów szczegółowych RPO WZ:

- Liczba nowoutworzonych miejsc pracy netto;
- Liczba nowoutworzonych miejsc pracy brutto, w tym kobiety i mężczyźni;
- Udział przedsiębiorstw prowadzących działalność innowacyjną w przemyśle;
- Powierzchnia uzbrojonych terenów pod inwestycje;
- Powierzchnia obszarów poddanych rewitalizacji;
- Wzrost dostępności aparatury medycznej na 100 000 ludności: (Tomograf komputerowy, Rezonans magnetyczny, Aparaty RTG).
- Wpływ realizacji programu na zmianę PKB.

Ponadto, dla powyższych wskaźników zostały określone ich wartości.

Poniższa tabela przedstawia rekomendacje²¹ z przedmiotowej ekspertyzy.

Tabela 28 Rekomendacje z badania Uszczegółowienie metodologii obliczania wskaźników celu głównego i celów szczegółowych RPO WZ. Wyznaczenie wartości wskaźników zrealizowanych w 2009 r. oraz szacowanej realizacji na rok 2010

Lp.	Rekomendacja	Stanowisko IŻ RPO WZ
1	Sugeruje się ograniczyć liczbę wskaźników. Z jednej strony powinno to zmniejszyć koszty wprowadzenia odpowiedniego oprogramowania, z drugiej, i co wydaje się być zadaniem priorytetowym, pozwoli zwiększyć jakość i transparentność oceny realizacji RPO WZ oraz pozwoli IŻ RPO WZ na zaangażowanie optymalnych środków i zasobów gromadzenia danych.	IŻ RPO wdraża rekomendację na bieżąco, opracowując dla każdego konkursu Przewodnik po wskaźnikach.
2	Zwiększenie udziału wskaźników oddziaływania w liczbie wskaźników celu głównego i celów szczegółowych RPO WZ (obecnie są tylko 2 wskaźniki oddziaływania). Stosowanie wskaźników oddziaływania pozwala na dokładniejsze i bardziej precyzyjne określenie skali oddziaływania RPO WZ (m.in. poprzez uwzględnienie efektów pośrednich, gdzie mierzona mogłaby być np.: stopa bezrobocia wg BAEL, struktura pracujących wg sektorów ekonomicznych).	Rekomendacja będzie przedmiotem renegocjacji Programu.
3	Zastąpienie bądź usunięcie wskaźników, na których kształtowanie się istotny wpływ mogą mieć czynniki nie związane z realizacją RPO WZ. Powyższa uwaga dotyczy w szczególności następujących wskaźników: <i>Udział przedsiębiorstw prowadzących działalność innowacyjną w przemyśle oraz wzrost dostępności aparatury medycznej na 100 000 ludności: (Tomograf komputerowy, rezonans magnetyczny, aparaty RTG)</i> . W przypadku podjęcia decyzji o ich nie pozostawieniu sugeruje się zastąpić je odpowiednio wskaźnikami: <i>Wielkość nakładów na działalność innowacyjną oraz Zgony według przyczyn (Nowotwory, układ krążenia)</i> .	Rekomendacja będzie przedmiotem renegocjacji Programu.
4	Ze względu na fakt, iż realizacja RPO WZ przebiega dynamicznie (o czym świadczy znaczna liczba ogłoszonych konkursów), sugeruje się częstsze wykonywanie ewaluacji bieżących (<i>on-going</i>). Pozwoli to na wcześniejszą interwencję, a w przypadku zakupu modułu dla Lokalnego Systemu Informatycznego, wprowadzenie ewentualnych korekt przez IŻ RPO, co w	IŻ RPO wdraża rekomendację poprzez cykliczne oceny realizacji wskaźników programowych jak również dotyczące dostępności środków. Ogłoszony został przetarg nieograniczony dotyczący

²¹ Rekomendacje, którym Ewaluator przypisał ważność „wysoka”.

Lp.	Rekomendacja	Stanowisko IŻ RPO WZ
	znacznym stopniu przyczyni się do podniesienia wiarygodności monitorowania oraz skutecznej i efektywnej realizacji RPO WZ.	aktualizacji Lokalnego Systemu Informatycznego dla RPO WZ na lata 2007-2013.
5	Brakuje spójności między Lokalnym Systemem Informatycznym (LSI) a Krajowym Systemem Informatycznym (KSI), co spowodowane jest brakiem automatycznego eksportu danych oraz problemami związanymi z agregacją wskaźników z poziomu RPO WZ do KSI, w którym to systemie brak jest części wskaźników oraz definicji i metodologii obliczania. Zdaniem Wykonawcy powinny zostać podjęte prace zmierzające do ujednolicenia tych dwóch ważnych systemów.	Rekomendacja zostanie wdrożona. Ogłoszony został przetarg nieograniczony dotyczący aktualizacji Lokalnego Systemu Informatycznego dla RPO WZ na lata 2007-2013.

Źródło: opracowanie na podstawie ekspertyzy *Uszczegółowienie metodologii obliczania wskaźników celu głównego i celów szczegółowych RPO WZ. Wyznaczenie wartości wskaźników zrealizowanych w 2009 r. oraz szacowanej realizacji na rok 2010 zrealizowanej przez Wrocławską Agencję Rozwoju Regionalnego*

Określenie zasadności finansowania projektów w zakresie poprawy efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii na terenie województwa zachodniopomorskiego w ramach finansowania zwrotnego.

W wyniku realizacji ekspertyzy:

- Określone zostały możliwości finansowania w ramach Inicjatywy JESSICA następujących typów przedsięwzięć:
 - Inwestycje dotyczące produkcji energii elektrycznej i ciepłej z OZE,
 - Kompleksowe inwestycje z zakresu zarządzania energią w budynkach użyteczności publicznej i będące w zarządzie spółdzielni mieszkaniowych (w tym m. in. termomodernizacja, kolektory słoneczne, pompy ciepła, wymiana oświetlenia na energooszczędne, przebudowa systemów grzewczych wraz z wymianą źródła ciepła, systemy zarządzania energią w budynkach).
 - Budowa lub przebudowa sieci ciepłowniczych oraz węzłów cieplnych poprzez stosowanie energooszczędnych technologii i rozwiązań.

Przeanalizowano też uwarunkowania formalno-prawne oraz popyt na ich realizację.

- Zaproponowano dwa, alternatywne do działania 4.1 RPO WZ warianty finansowania przedsięwzięć dotyczących OZE i oszczędności energii:
 - Pierwszy wariant polega na utworzeniu i funkcjonowaniu Funduszu OZE, dla którego kapitał początkowy będą stanowiły wyłącznie środki w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007 – 2013.
 - Drugi wariant zakłada eliminację czynników, które ograniczają skalę oraz zasięg oddziaływania programu. Polega na utworzeniu i funkcjonowaniu Funduszu OZE, dla którego kapitał obrotowy będą stanowiły środki w ramach RPO oraz dodatkowo środki innych instytucji takich jak EBI oraz banki komercyjne (partnerzy).

Szczegółowe wyniki ekspertyzy znajdują się na stronie: http://www.rpo.wzp.pl/rpo/ewaluacja/p-r-m-a-10822/raporty_z_badan.htm.

Poniższa tabela przedstawia główne rekomendacje z powyższej ekspertyzy.

Tabela 29 Rekomendacje z badania Określenie zasadności finansowania projektów w zakresie poprawy efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii na terenie województwa zachodniopomorskiego w ramach finansowania zwrotnego

Lp.	Rekomendacja	Stanowisko IŻ RPO WZ
1	Trzon finansowanych działań powinny stanowić kompleksowe inwestycje z zakresu zarządzania energią w budynkach użyteczności publicznej wykazujących komplementarność w stosunku do innych działań rewitalizacyjnych.	IZ RPO rozważy wdrożenie rekomendacji w porozumieniu z EBI po przeprowadzeniu dodatkowej, pogłębionej ekspertyzy w zakresie zastosowania finansowania zwrotnego w sferze odnawialnych źródeł energii.
2	W przypadku inwestycji dotyczących OZE i oszczędności energii należy rozważyć rezygnację z obowiązku wpisania do LPR działań, które mogą korzystać ze wsparcia w ramach Inicjatywy JESSICA. Należy rozważyć zastąpienie tego rodzaju wymogu precyzyjnie określonymi kryteriami, które będą gwarantem spełnienia strategicznych założeń Inicjatywy JESSICA.	
3	Podstawową formą wsparcia przedsięwzięć dotyczących OZE i oszczędności energii w ramach Inicjatywy JESSICA powinny być preferencyjne pożyczki. Stosowany model preferencji powinien być spójny z ofertą NFOŚiGW (przedsięwzięcia o wyższej wartości) i WFOŚiGW (przedsięwzięcia o niższej wartości). Stosowany przez NFOŚiGW oraz WFOŚiGW model finansowy jest rozpoznawalny na rynku, co powinno sprzyjać jego szybkiej implementacji.	
4	Uzupełniającą formą wsparcia powinny być gwarancje, w szczególności udzielane podmiotom, które planują wystąpienie o pożyczkę NFOŚiGW ²² lub kredyty oferowane przez banki komercyjne.	
5	Zaleca się wdrożenie w ramach Inicjatywy JESSICA pilotażowego programu dotyczącego OZE i oszczędności energii, opierającego się o zwrotne formy finansowania. Będzie on miał walor edukacyjny – umożliwi przygotowanie się wnioskodawców, zainteresowanych w długiej perspektywie, realizacją przedsięwzięć dotyczących OZE i oszczędności energii, do nowych zasad obowiązujących na rynku funduszy europejskich.	
6	Wskazana jest szeroka promocja bezpośrednia Inicjatywy JESSICA. W przypadku przedsięwzięć inwestycyjnych charakteryzujących się długim okresem przygotowania bardzo istotne jest prowadzenie działań informacyjnych z dużym wyprzedzeniem. Potencjalni wnioskodawcy powinni być informowani na bieżąco o postępach w uszczegółowieniu programów, w tym w zakresie i zasadach finansowania, szczegółowych kryteriach dostępu. Zalecany jest kontakt bezpośredni z potencjalnymi beneficjentami a rezygnacja z ogólnikowych kampanii w mediach.	

Źródło: opracowanie na podstawie ekspertyzy *Określenie zasadności finansowania projektów w zakresie poprawy efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii na terenie województwa zachodniopomorskiego w ramach finansowania zwrotnego* zrealizowanej przez Fundeko.

Ocena zdolności beneficjentów do realizacji projektów wpisanych na listę Indykatywnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 (tak zwana lista IPI).

W wyniku realizacji badania:

- zostało ocenione doświadczenie beneficjentów w realizacji większych projektów inwestycyjnych finansowanych z funduszy strukturalnych;

²² Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

- został oceniony potencjał beneficjentów rozumiany jako zdolność instytucji beneficjenta do realizacji projektu indywidualnego,
- zostały zidentyfikowane „obszary krytyczne” , które mają znaczenie dla efektywnego wdrażania poszczególnych projektów. Została przeprowadzona analiza ścieżki krytycznej przygotowania i realizacji projektów IPI. Ponadto, zostało przedstawione „drzewo problemów” dotyczące przygotowania oraz realizacji projektów. Na tej podstawie zidentyfikowano projekty, których realizacja jest zagrożona i wymaga szczególnego monitorowania ze strony Instytucji Zarządzającej. Zostały zaprezentowane propozycje rozwiązań najczęściej pojawiających się problemów;
- zostały zidentyfikowane czynniki sukcesu i ryzyka, mające wpływ na realizację projektów;
- została dokonana analiza SWOT wdrażania projektów IPI;
- została oceniona zdolność do realizacji projektów zgodnie z zaplanowanym harmonogramem. Harmonogramy zostały ocenione pod względem ich uporządkowania, aktualności i realności;
- został określony „typ idealny” beneficjenta,
- zostały ocenione procedury Instytucji Zarządzającej RPO w zakresie monitoringu projektów indywidualnych oraz zaproponowane rozwiązania w zakresie ich usprawnienia;
- został oceniony wpływ projektów indywidualnych na realizację celów i wskaźników RPO WZ;
- dla każdego projektu została opracowana indywidualna karta oceny;
- w ramach case study, zostały wybrane najciekawsze i najlepsze projekty indywidualne.

Ponadto, na podstawie przeprowadzonego badania, w celu bieżącego monitorowania realizacji projektów indywidualnych RPO WZ roku dokonany został **podział projektów na trzy grupy** w zależności od stopnia **ryzyka ich nieterminowego wykonania według stanu na dzień 31.12.2010 roku**. Pierwsza grupa obejmuje projekty o niskim, druga o średnim, a trzecia o wysokim stopniu ryzyka. Dla każdej z grup zostały określone kryteria, na podstawie których poszczególne projekty zostały przypisane do wyżej wymienionych grup. Zestawienie kryteriów przedstawia poniższa tabela.

Tabela 30 Zestawienie kryteriów podziału projektów

Grupa 1	Grupa 2	Grupa 3
Realizacja powyżej 50 % w stosunku do harmonogramu rzeczowo-finansowego załączonego do umowy o dofinansowanie.	Realizacja została wykonana na poziomie 25-50% w stosunku do harmonogramu rzeczowo-finansowego załączonego do umowy o dofinansowanie lub 25-75 % w stosunku do rzeczywistego harmonogramu rzeczowo-finansowego.	Realizacja została wykonana na poziomie poniżej 25 % w stosunku do harmonogramu rzeczowo-finansowego załączonego do umowy o dofinansowanie lub poniżej 50 % w stosunku do rzeczywistego harmonogramu rzeczowo-finansowego.
Realizacja powyżej 75 % w stosunku do rzeczywistego harmonogramu rzeczowo-finansowego.	Projekty nie rozpoczęły się w terminie wskazanym w umowie/ porozumieniu o dofinansowanie (opóźnienie nie dłuższe niż 6 m-cy).	Projekty, które nie rozpoczęły się w terminie wskazanym w umowie/ porozumieniu o dofinansowanie (opóźnienie powyżej 6 m-cy).
	Projekty realizowane w trybie „zaprojektuj i wybuduj”, w ramach których nie zostały dotychczas złożone załączniki środowiskowe.	Projekty, w ramach których został złożony wniosek o dofinansowanie, ale nie została zawarta umowa o dofinansowanie.
	Projekty, których termin rozpoczęcia realizacji zgodnie z umową o dofinansowanie nastąpi w terminie późniejszym.	Projekty, w ramach których nie został złożony wniosek o dofinansowanie.

Źródło: opracowanie własne

Szczegółowe wyniki badania znajdują się na stronie: http://www.rpo.wzp.pl/rpo/ewaluacja/p-r-m-a-10968/raporty_z_badan.htm.

Poniższa tabela przedstawia rekomendacje²³ dotyczące powyższego badania.

Tabela 31 Rekomendacje z badania Ocena zdolności beneficjentów do realizacji projektów wpisanych na listę Indykatywnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 (tak zwana lista IPI).

Lp.	Rekomendacja	Proponowany sposób wdrożenia rekomendacji	Stanowisko IŻ RPO WZ
1	Wprowadzenie obowiązku sprawozdawczości dla wszystkich projektów wpisanych na listę IPI, w formie stosowanego formularza „informacji beneficjenta o stanie przygotowania projektu indywidualnego do realizacji”.	Wprowadzenie obowiązku sprawozdawczości dla wszystkich projektów wpisanych na listę IPI.	Wdrożenie powyższej rekomendacji wiązałoby się z koniecznością szczegółowego określenia praw i obowiązków wnioskodawcy, którego projekt umieszczony został na Liście, a z którym nie zawarto pre- umowy. Obecnie w przypadku braku pre umowy pomiędzy wnioskodawcą a IŻ RPO nie istnieje żaden stosunek prawny nakładający określone obowiązki. Wprowadzenie obowiązku sprawozdawczości dla wszystkich projektów wpisanych na listę IPI powinno wiązać się z koniecznością zawarcia pre umów ze wszystkimi projektami umieszczanymi na Liście w terminie wskazanym w wytycznych MRR tj. 1 miesiąca od dnia publikacji listy.
2	Wprowadzenie dodatkowych sankcji dla wnioskodawców, którzy uporczywie przedłużają procedurę przygotowania wniosku o dofinansowanie. Zasadne wydaje się wprowadzenie: - listy rezerwowej, na którą przenoszono by projekty, które przekroczyły czas złożenia wniosku o dofinansowanie np. o 6 miesięcy. Przeniesienie na listę rezerwową powinno wiązać się z „odblokowaniem” środków zarezerwowanych na projekt IPI i przekazanie ich bądź to do puli konkursowej, bądź na realizację innych IPI. Po złożeniu wniosku o dofinansowanie mogłoby być możliwe uzyskanie dofinansowania ze środków Krajowej Rezerwy Wykonania.	Wprowadzenie dodatkowych sankcji np. listy rezerwowej w systemie wdrażania projektów IPI.	Rekomendacja wymaga zmian w systemie realizacji projektów indywidualnych określonych w Instrukcji wykonawczej IŻ RPO WZ.
3	W związku z planowaną aktualizacją LSI zasadne byłoby przeprowadzenie ankiety wśród pracowników WW RPO i WZ RPO w zakresie niezbędnych im funkcjonalności i zapewnienie im realizacji ich potrzeb w jak najszybszym terminie.	Przeprowadzenie przez Wykonawcę LSI ankiety dotyczącej funkcjonalności LSI – drogą mailową (CAWI) bądź bezpośrednią.	Instytucja Zarządzająca rozważa wdrożenie rekomendacji w porozumieniu z Wykonawcą wyłonionym w przetargu nieograniczonym.

Źródło: opracowanie na podstawie raportu z badania ewaluacyjnego: *Ocena zdolności beneficjentów do realizacji projektów wpisanych na listę Indykatywnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 (tak zwana lista IPI)* zrealizowanego przez Europejskie Centrum Doradztwa Finansowego Badania i Szkolenia

²³ Rekomendacje, którym Ewaluator przypisał ważność „wysoka”.

Ocena efektywności i skuteczności wdrażania Pomocy Technicznej w ramach RPO WZ na lata 2007-2013 i poziomu kosztów administracyjnych zarządzania i wdrażania RPO WZ 2007-2013.

W wyniku realizacji badania:

- został oceniony stan wdrażania Pomocy Technicznej w ramach poszczególnych kategorii wydatków;
- został oceniony proces planowania oraz procedury wydatkowania środków z Pomocy Technicznej;
- zostały zidentyfikowane bariery w realizacji działań z zakresu Pomocy Technicznej;
- został oceniony budżet Pomocy Technicznej oraz proces jego konstruowania;
- został określony poziom kosztów administracyjnych i wdrażania RPO WZ;
- został przeprowadzony benchmarki wydatków ponoszonych w ramach Pomocy Technicznej z innymi Instytucjami Zarządzającymi RPO;
- został oceniony system motywacyjny;
- zostały zidentyfikowane potrzeby szkoleniowe pracowników IZ RPO WZ;
- został oceniony aktualnie funkcjonujący Lokalny System Informatyczny.

Poniższa tabela przedstawia rekomendacje²⁴ dotyczące powyższego badania.

Tabela 32 Rekomendacje z badania Ocena efektywności i skuteczności wdrażania Pomocy Technicznej w ramach RPO WZ na lata 2007-2013 i poziomu kosztów administracyjnych zarządzania i wdrażania RPO WZ 2007-2013

Lp.	Rekomendacja	Stanowisko IŻ RPO WZ
1	Wydaje się, że dobrym rozwiązaniem byłoby wprowadzenie systemu ocen ekspertów, w którym oceniano by nie tylko poziom merytoryczny, ale także sumienność oraz skrupulatność pracy. Ekspert, u którego zostanie zauważone nieprofesjonalne zachowanie (czyli np. niedotrzymanie terminów, nierzetelne podejście do obowiązków, etc.) mógłby otrzymać ostrzeżenie, które nie będzie go jeszcze dyskwalifikować, ale będzie stanowiło cenną wskazówkę dla pracowników. Przy drugim ostrzeżeniu, dany ekspert przestanie być brany pod uwagę jako potencjalny oceniający wnioski. Przy wprowadzeniu tego systemu konieczne jest poinformowanie ekspertów tak, aby byli świadomi weryfikacji ich pracy.	<u>Zgodnie z zapisami IW oraz regulaminu KOP prowadzony jest tzw. Monitoring pracy ekspertów. W oparciu o dane agregowane w ramach w/w monitoringu, weryfikacji podlega jakość pracy ekspertów (paragraf 6 Regulaminu KOP, rozdział 5A.1.2.2 IW- zawierają szczegółowe informacje dotyczące wspomnianego monitoringu). Po każdym zakończonym KOP-ie WWRPO przesyła do WZRPO rejestr pracy ekspertów, na podstawie których, z uwzględnieniem danych dotyczących odwołań, WZRPO monitoruje prace poszczególnych ekspertów. Zgodnie z zapisami Regulaminu KOP, m.in. nierzetelna lub nieobiektywna ocena może spowodować skreślenie eksperta z listy. Regulamin KOP jest dokumentem zamieszczanym na stronie internetowej programu oraz każdorazowo przesyłany jest ekspertom wraz z zaproszeniem do udziału w pracach Komisji. Znając zapisy regulaminu (dokumentu organizującego ich pracę) eksperci powinni być świadomi konsekwencji niewłaściwej pracy. Pragnę dodać, iż Regulamin KOP daje możliwość udziału w pracach KOP-u w charakterze obserwatora pracownika WZRPO.</u>

Źródło: opracowanie na podstawie raportu z badania ewaluacyjnego: *Ocena efektywności i skuteczności wdrażania Pomocy Technicznej w ramach RPO WZ na lata 2007-2013 i poziomu kosztów administracyjnych zarządzania i wdrażania RPO WZ 2007-2013* zrealizowanego przez CASE-Doradcy

²⁴ Rekomendacje, którym Ewaluator przypisał ważność „wysoka”.

Ocena zdolności monitoringu i ewaluacji we wdrażaniu RPO WZ na lata 2007-2013 oraz systemu wdrażania rekomendacji wykonywanych badań ewaluacyjnych.

W wyniku realizacji badania:

- zostały ocenione rozwiązania systemowe, procedury i potencjał administracyjny w zakresie monitoringu i sprawozdawczości oraz ewaluacji;
- zostały ocenione narzędzia wykorzystywane w monitoringu;
- zostało ocenione wykorzystywanie monitoringu w zarządzaniu i wdrażaniu RPO WZ;
- dokonano analizy porównawczej okresowych planów ewaluacji, systemów ewaluacji, kryteriów wyboru ofert oraz struktury Grup Sterujących Ewaluacją w województwach: zachodniopomorskim, wielkopolskim, opolskim, pomorskim;
- dokonano analizy porównawczej systemów monitoringu oraz struktury Komitetów Monitorujących w województwach: zachodniopomorskim, wielkopolskim, opolskim, pomorskim.

Poniższa tabela przedstawia rekomendacje²⁵ dotyczące powyższego badania.

Tabela 33 Rekomendacje z badania Ocena zdolności monitoringu i ewaluacji we wdrażaniu RPO WZ na lata 2007-2013 oraz systemu wdrażania rekomendacji wykonywanych badań ewaluacyjnych

Lp.	Rekomendacja	Stanowisko IŻ RPO WZ
1	Opracować system wdrażania rekomendacji, który będzie obejmował: 1) system zarządzania rekomendacjami 2) system monitorowania rekomendacji 3) odpowiedzialność komórek w procesie zarządzania rekomendacjami. Wstępne propozycje obejmują konieczność monitorowania wdrażania rekomendacji przez ZGSE. Na spotkaniach ZGSE, jednak nie rzadziej niż dwa razy w roku będą przedstawiane rekomendacje przez osobę z Wydziału Zarządzania RPO WZ odpowiedzialną za monitorowanie rekomendacji (lub badanie w ramach którego zostało one przedstawione). Celem tych zmian będzie podkreślenie aspektu funkcjonalności systemu wdrażania rekomendacji.	Rekomendacja zostanie wdrożona.
2	Wskazane jest opracowanie systemu identyfikacji potrzeb informacyjnych poszczególnych komórek organizacyjnych obu Wydziałów zaangażowanych w realizację RPO WZ. Identyfikacja ta może mieć charakter kwartalnie wysyłanego zapytania do kierownictwa poszczególnych komórek obu Wydziałów/oraz pracowników obu Wydziałów/ Działania w tym obszarze powinny również opierać się na przeprowadzonym szkoleniu (spotkaniu) z przedstawicielami kierownictwa komórek oraz Dyrekcji obu Wydziałów, gdzie zostałyby przedstawione założenia nowego systemu wdrażania rekomendacji oraz identyfikacji potrzeb informacyjnych (badawczych). Jednocześnie proponujemy, aby do identyfikacji tematów badań ewaluacyjnych włączyć w większym stopniu Komitet Monitorujący (szczególnie w odniesieniu do strategicznych obszarów realizacji RPO WZ).	Rekomendacja zostanie wdrożona.

²⁵ Rekomendacje, którym Ewaluator przypisał ważność „wysoka”.

Lp.	Rekomendacja	Stanowisko IŻ RPO WZ
3	Ze względu na niską użyteczność systemu (oraz prowadzoną równolegle sprawozdawczość przez pracowników Urzędu) rekomenduje się rozszerzenie LSI o nowe funkcjonalności, w tym przede wszystkim: 1) uzupełnienie o możliwość automatycznego generowania wskaźników i informacji 2) wykorzystania matryc wskaźników do skonstruowania ram LSI zapewniających logiczny charakter wskaźników z różnych poziomów agregacji 3) moduł zbierania danych od beneficjentów (poprzez uruchomienie możliwości generowania elektronicznego kwestionariusza ankietowego). W ten sposób możliwe będzie zarówno zbieranie danych monitoringowych, jak i wysyłanie zapytań ad hoc - co może zostać wykorzystane na przykład w ewaluacji. Istotne jest również lepsze powiązanie LSI z systemem KSI. Opracowanie nowego LSI powinno uwzględniać w większym stopniu oba systemy.	Instytucja Zarządzająca rozważa wdrożenie rekomendacji w porozumieniu z Wykonawcą wyłoniętym w przetargu nieograniczonym.
4	Konieczne jest w pierwszej kolejności doprecyzowanie zakresu przedstawianych informacji w odniesieniu do poszczególnych sprawozdań, tak, aby unikać błędów i konieczności wnoszenia poprawek. W drugiej kolejności konieczne jest doprecyzowanie (w <i>Instrukcji Wykonawczej</i>) odpowiedzialności poszczególnych komórek organizacyjnych Urzędu za dostarczanie konkretnych informacji odpowiadających zakresowi danego sprawozdania (konieczne jest określenie kto jakie informacje przekazuje i komu lub kto i jakie informacje uzupełnia). Rekomendujemy w tym kontekście większe zaangażowanie Wydziału Wdrażania w proces przygotowania sprawozdań	Rekomendacja zostanie wdrożona.

Źródło: opracowanie na podstawie raportu z badania ewaluacyjnego: *Ocena zdolności monitoringu i ewaluacji we wdrażaniu RPO WZ na lata 2007-2013 oraz systemu wdrażania rekomendacji wykonywanych badań ewaluacyjnych* zrealizowanego przez CASE-Doradcy

Na 2011 rok zostało zaplanowanych 8 następujących badań ewaluacyjnych.

Tabela 34 Badania ewaluacyjne zaplanowane do realizacji w 2011 r.

Lp.	Tytuł badania	Planowana data realizacji
1	Postęp wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 w 2010 roku	II kwartał 2011
2	Ocena realizacji polityk horyzontalnych oraz Strategii Lizbońskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013	II kwartał 2011
3	Ocena realizacji zasady komplementarności w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013	II kwartał 2011
4	Wpływ realizacji RPO WZ na strategię Województwa Zachodniopomorskiego	II kwartał 2011
5	Analiza systemu weryfikacji wniosków o płatność w ramach RPO WZ na lata 2007-2013	III kwartał 2011
6	Ocena systemu zarządzania Instytucji Zarządzającej RPO WZ	III/IV kwartał 2011
7	Inicjowanie dodatkowych inwestycji w przedsiębiorstwie i ich wpływ na wzrost jego konkurencyjności na poziomie ponadregionalnym w wyniku realizacji projektu w ramach RPO WZ	III/IV kwartał 2011
8	Przyczyny odstępowania od podpisywania umów w ramach RPO WZ i rozwiązywania umów zawartych z Beneficjentami RPO WZ	IV kwartał 2011

Źródło: opracowanie własne

Zachodniopomorska Grupa Sterująca Ewaluacją

W 2010 roku odbyły się wszystkie, zaplanowane spotkania Zachodniopomorskiej Grupy Sterującej Ewaluacją.

Dnia 24 września 2010 roku odbyło się VI posiedzenie Zachodniopomorskiej Grupy Sterującej Ewaluacją.

Podczas spotkania:

- dyskutowano nad propozycjami do Planów Ewaluacji: RPO WZ i Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Województwa Zachodniopomorskiego na rok 2011,
- podsumowano regionalną konferencję ewaluacyjną *„Ewaluacja RPO WZ i PO KL w perspektywie regionalnej - rola administracji”*, która odbyła się w poprzednim okresie sprawozdawczym,
- wykonawca zaprezentował wyniki badania ewaluacyjnego *„Ocena efektów wspierania środkami ZPORR (działania 2.5, 3.4) i SPO WKP (działania 1.2.1, 1.2.2, 2.1, 2.2.1, 2.3) sektora MŚP w województwie zachodniopomorskim, ze szczególnym uwzględnieniem wzrostu innowacyjności i konkurencyjności.”*,
- przedstawiono informację dotyczącą realizowanych badań ewaluacyjnych w ramach obu Programów (RPO WZ i PO KL WZ).

VI posiedzenie Zachodniopomorskiej Grupy Sterującej Ewaluacją

Dnia 24 listopada 2010 roku odbyło się VII posiedzenie Zachodniopomorskiej Grupy Sterującej Ewaluacją.

W czasie posiedzenia:

- członkowie ZGSE zaopiniowali i przyjęli Plan Ewaluacji RPO WZ na rok 2011 oraz Plan Ewaluacji POKL WZ na rok 2011,
- Wykonawcy przedstawili wyniki następujących badań ewaluacyjnych i ekspertyz:

- „Ocena zdolności beneficjentów do realizacji projektów wpisanych na Indykatorywną Listę Projektów Indywidualnych dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007 – 2013 (tzw. lista IPI).”;
- „Ekspertyza na temat zasadności wyznaczenia obszaru o szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej w ramach RPO WZ i jego wpływu na aktywność beneficjentów w aplikowaniu o wsparcie z funduszy unijnych.”;
- „Uszczegółowienie metodologii obliczania wskaźników celu głównego i celów szczegółowych RPO WZ. Wyznaczenie wartości wskaźników zrealizowanych w 2009 roku oraz szacowanej realizacji na rok 2010.”;
- „Kapitał Ludzki w Województwie Zachodniopomorskim: aktualne działania, zagrożenia, potrzeby i kierunki rozwoju.”

VII posiedzenie Zachodniopomorskiej Grupy Sterującej Ewaluacją

Budowa potencjału ewaluacyjnego

W 2010 roku, w ramach budowy potencjału ewaluacyjnego pracownicy Instytucji Zarządzającej RPO WZ (Jednostki Ewaluacyjnej) zrealizowali 69% wszystkich zaplanowanych działań:

- zorganizowali dwa, wspomniane powyżej, spotkania Zachodniopomorskiej Grupy Sterującej Ewaluacją, podczas których były przedstawiane wyniki i rekomendacje ze zrealizowanych badań oraz opiniowane Okresowe Plany Ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego i Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Województwa Zachodniopomorskiego na rok 2011;
- brali udział w Międzyregionalnej Konferencji Ewaluacyjnej w Toruniu pn. „Ewaluacja jako skuteczne narzędzie wspomagające realizację programów operacyjnych” oraz w VI Konferencji

Ewaluacyjnej „Przyszłość polityki spójności - wnioski z procesu realizacji ewaluacji ex post w Polsce”;

- we współpracy z Wojewódzkim Urzędem Pracy zorganizowali Konferencję Ewaluacyjną pn. „Ewaluacja RPO WZ i PO KL w perspektywie regionalnej – rola administracji samorządowej”. Celem Konferencji było propagowanie kultury ewaluacyjnej, budowa potencjału ewaluacyjnego w województwie zachodniopomorskim oraz przedstawienie roli ewaluacji w podejmowaniu ważnych decyzji.
- został wydany Biuletyn RPO WZ w całości poświęcony ewaluacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego oraz komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki;
- opracowali Plan Ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na 2011 rok.

Na stronie internetowej www.rpo.wzp.pl w zakładce *Ewaluacja* zamieszczane są na bieżąco relacje ze spotkań ZGSE, zaproszenia do składania ofert na wykonanie zaplanowanych badań ewaluacyjnych oraz raporty z wykonanych badań.

W 2011 roku, w ramach budowy potencjału ewaluacyjnego Instytucja Zarządzająca RPO WZ zaplanowała m.in.:

- zorganizowanie spotkań Zachodniopomorskiej Grupy Sterującej Ewaluacją;
- przeprowadzenie szkoleń z zakresu ewaluacji dla pracowników Wydziału Zarządzania RPO oraz innych Wydziałów Urzędu Marszałkowskiego realizujących projekty w ramach RPO;
- zorganizowanie konferencji (spotkań roboczych) dla pozostałych Jednostek Ewaluacyjnych w ramach RPO;
- udział w konferencjach na temat doświadczeń innych regionów w przeprowadzaniu ewaluacji;
- prezentację przeprowadzonych badań ewaluacyjnych;
- publikację materiałów w zakresie ewaluacji.

Zachodniopomorski Komitet Monitorujący

Znaczącą rolę w zakresie monitorowania realizacji programu pełni Zachodniopomorski Komitet Monitorujący RPO WZ 2007-2013 (ZKM). W skład KM RPO WZ wchodzi przedstawiciele IZ RPO WZ, MRR, Ministerstwa Gospodarki, IPOC, Instytucji Pośredniczącej PO KL, JST, środowiska akademicko – naukowego, organizacji pozarządowych, organizacji pracowników i pracodawców, instytucji środowiskowych oraz innych organizacji mających znaczenie dla rozwoju regionu. Wszyscy przedstawiciele wyłonieni zostali zachowując zasady równości szans. Zadania i kompetencje ZKM określa art. 65 Rozporządzenia 1083/2006. W okresie sprawozdawczym odbyły się cztery posiedzenia ZKM oraz jedno w trybie obiegowym, na których podjęto 6 Uchwał:

- Uchwała nr 1/10 w sprawie przyjęcia protokołu z X posiedzenia ZKM w dniu 16.12.2009r.
- Uchwała nr 2/10 w sprawie przyjęcia protokołu z XI posiedzenia ZKM w dniu 04.03.2010 r.
- Uchwała nr 3/10 w sprawie przyjęcia Sprawozdania Rocznego z wdrażania RPO WZ za 2009 rok.

- Uchwała nr 4/10 w sprawie przyjęcia protokołu z XII posiedzenia ZKM w dniu 15.06.2010 r.
- Uchwała nr 5/10 w sprawie przyjęcia protokołu z XIII posiedzenia ZKM w dniu 29.06.2010 r.
- Uchwała nr 6/10 w sprawie przyjęcia kryteriów oceny projektów do Indykatywnej Listy Projektów Indywidualnych w ramach RPO WZ.

Przedmiotem obrad ZKM były następujące zagadnienia:

Tabela 35 Zagadnienia obrad ZKM

Nr/ termin posiedzenia	Tematy
XI posiedzenie 04 marca 2010 r.	– zaprezentowanie wyników badania ewaluacyjnego pn. Ewaluacja procesu naboru, oceny i selekcji wniosków w ramach RPO WZ na lata 2007-2013 wraz z oceną systemu kryteriów wyboru projektów (finansowanych operacji) w ramach RPO WZ na lata 2007-2013 – przyjęcie sprawozdania okresowego z wdrażania RPO WZ za drugie półrocze 2009 r. – zaprezentowanie stanu wdrażania RPO WZ – zaprezentowanie stanu prac nad inicjatywą JEREMIE – zaprezentowanie stanu prac nad inicjatywą JESSICA – prezentacja stanu realizacji projektu indywidualnego pn. Uruchomienie lotniska w Zegrzu Pomorskim k. Koszalina
XII posiedzenie 15 czerwca 2010 r.	– zaprezentowanie sprawozdania rocznego z realizacji RPO WZ za rok 2009 – zaprezentowanie stanu wdrażania RPO WZ oraz składania wniosków o płatność – akcja „Wypląć euro” – zaprezentowanie stanu prac nad inicjatywą JEREMIE – zaprezentowanie stanu prac nad inicjatywą JESSICA – Przedstawienie realizacji strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego – zaprezentowanie wyników badania ewaluacyjnego dotyczącego załącznika nr 6 do RPO WZ – przedstawienie stanu wdrażania rekomendacji z badania Pt. „Ewaluacja procesu naboru, oceny i selekcji wniosków w ramach RPO WZ na lata 2007-2013 wraz z oceną systemu kryteriów wyboru projektów (finansowanych operacji) w ramach RPO WZ na lata 2007-2013”
XIII posiedzenie 29 czerwca 2010 r.	– zaprezentowanie i przyjęcie sprawozdania rocznego z realizacji RPO WZ za rok 2009 z uwzględnieniem zaleceń Komisji Europejskiej
XIV posiedzenie 20 października 2010 r.	– zaprezentowanie sprawozdania za I półrocze 2010 r. z realizacji RPO WZ – zaprezentowanie stanu wdrażania RPO WZ – zaprezentowanie wyników ekspertyzy nt. „Określenie zasadności finansowania projektów z zakresu poprawy efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii na terenie województwa zachodniopomorskiego w ramach instrumentów zwrotnych” – zaprezentowanie ekspertyzy pn. „Uszczegółowienie metodologii obliczania wskaźników celu głównego i celów szczegółowych RPO WZ. Wyznaczenie wartości wskaźników zrealizowanych w 2009r. oraz szacowanej realizacji na rok 2010” – zaprezentowanie wyników badania ewaluacyjnego pn. „Ocena efektów wspierania środkami ZOPR (działania 2.5, 3.4) i SPO WKP (działania 1.2.1, 1.2.2, 2.1, 2.21, 2.3) sektora MŚP w województwie zachodniopomorskim, za szczególnym uwzględnieniem wzrostu innowacyjności i konkurencyjności” – zaprezentowanie wybranych 3 projektów realizowanych w ramach RPO WZ

Źródło: opracowanie własne

2.8 Krajowa Rezerwa Wykonania

W oparciu o przepis art. 50 ust. Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 Polska zdecydowała się na utworzenie krajowej rezerwy wykonania (KRW) w ramach dostępnych środków strukturalnych. Zgodnie z zapisami Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013 wydzielona

została kwota w wysokości 1 331 304 099 EUR w tym na regionalne programy operacyjne 512 029 305 EUR.

Do podziału Krajowej Rezerwy Wykonania zakwalifikowały się wszystkie województwa. Województwo zachodniopomorskie uplasowało się w tym rankingu na 15 pozycji co przekłada się na otrzymanie dodatkowych środków w wysokości 12 800 733 EUR.

Poniżej przedstawione zostały wyniki województwa zachodniopomorskiego na poziomie realizacji poszczególnych kryteriów:

Kryterium dopuszczające

Warunkiem udziału w podziale Krajowej Rezerwy Wykonania było osiągnięcie przez dane województwo minimalnego progu certyfikacji do KE na poziomie 20%.

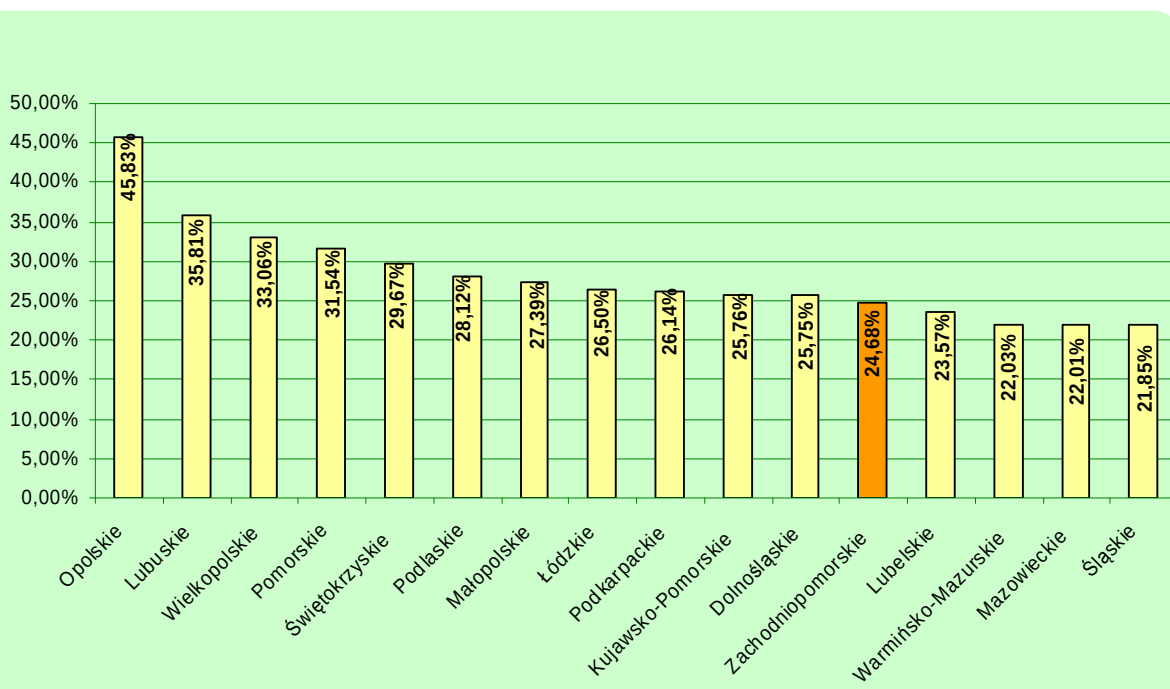
Tabela 36 Kryterium dopuszczające

Alokacja UE (EUR)	Środki UE wnioskowane do KE (EUR)
835 437 299	206 175 678,44
Realizacja kryterium dopuszczającego	
24,6788%	

Źródło: Opracowanie własne.

Kryterium to osiągnęły wszystkie regiony a zatem środki Krajowej Rezerwy Wykonania zostaną podzielone pomiędzy 16 województw.

Wykres 50 Realizacja kryterium dopuszczającego

Źródło: Opracowanie własne

Kryterium rankingujące

Kryterium wykorzystania środków wspólnotowych

Przez wykorzystanie środków wspólnotowych należy rozumieć wartość środków UE we wnioskach o płatność od IZ do IPOC, przekazanych do IPOC do końca 2010 roku, odniesioną do alokacji przeznaczonej na realizację danego RPO, z zastrzeżeniem iż w przypadku instrumentów inżynierii finansowej nie będą uwzględniane w pełnej wysokości środki wykazane we wnioskach o płatność od IZ do IPOC, lecz zgodnie ze schematem obliczeń wskazanym w metodologii podziału KRW.

Województwo, które osiągnęło najwyższy stopień wykorzystania środków, otrzymało 1 punkt, a województwo, które osiągnęło najniższy stopień, otrzymało 16 punktów.

Tabela 37 Kryterium wykorzystania środków wspólnotowych (certyfikacji)

Alokacja UE (EUR)	Wydatki kwal. poniesione przez beneficjentów i wykazane w poświadczeniach i deklaracjach wydatków skierowanych do IPOC - wartość UE (EUR)	Inicjatywa JEREMIE - wartość UE do rankingu (EUR)	Inicjatywa JESSICA - wartość UE do rankingu (EUR)
835 437 299	189 196 773,95	15 131 499,93	8 188 176,36
Wartość kryterium do rankingu (EUR)			
134 784 195,91			
16,1334%			
Miejsce w rankingu (liczba punktów)			
16			

Źródło: Opracowanie własne.

Województwo zachodniopomorskie zrealizowało powyższe kryterium na poziomie 16,1334% co dało ostatnią pozycję w rankingu.

Kryterium kontraktacji

W tym przypadku badany był poziom zakontraktowanych środków w stosunku do alokacji przeznaczonej na poszczególne obszary wsparcia odpowiadające wydatkom prolifebońskim jak niżej.

Tabela 38 Kryterium kontraktacji

Alokacja UE (PLN) wg kursu 4,0143*	Kontraktacja w obszarze (PLN)	% do rankingu częściowego	Miejsce w rankingu częściowym
BADANIA I ROZWÓJ TECHNOLOGICZNY, INNOWACJE, PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ (9-1)			
934 343 976,75	779 908 341,21	83,4712%	6
SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE (10-15)			
168 600 600	76 050 354,38	45,1068%	11
TRANSPORT (16-32)			

962 105 173,49	699 152 228,77	72,669%	10
ENERGIA (33-43)			
14 399 2941	8 985 200	6,24%	13
OCHRONA ŚRODOWISKA I ZAPOBIEGANIE ZAGROŻENIOM (44-54)			
161 696 004	77 443 496,88	47,8945%	16
Miejsce w rankingu łącznym (liczba punktów)			
13			

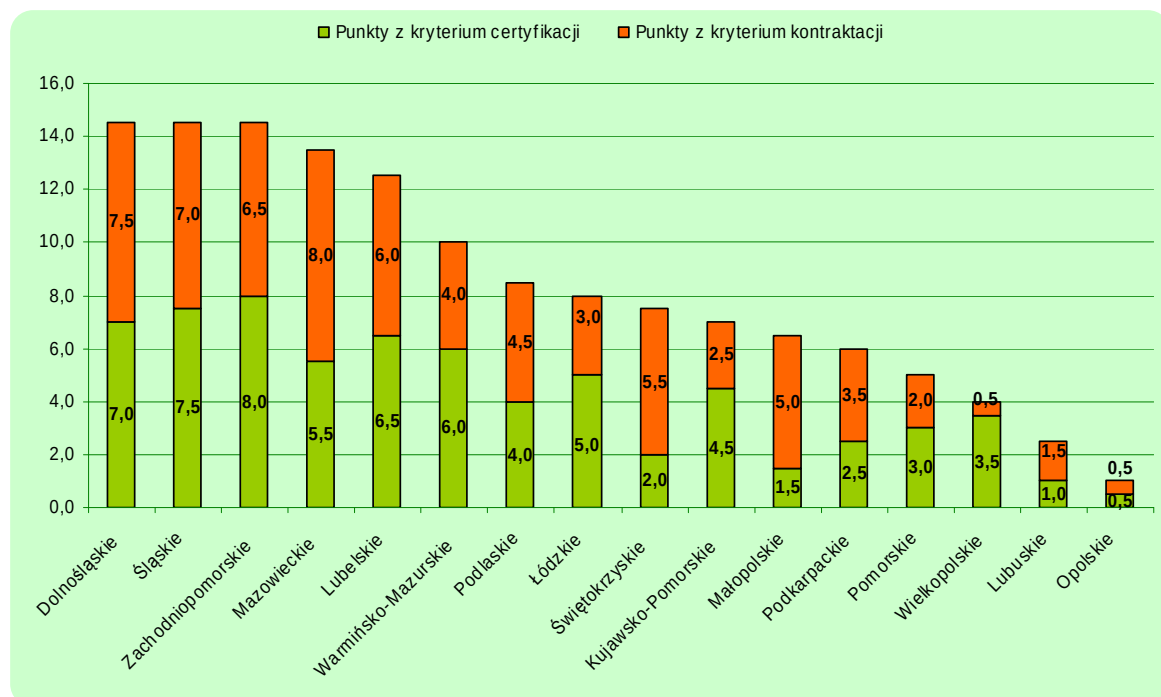
Źródło: Opracowanie własne.

*- zgodnie z metodologią podziału KRW w ramach krajowych oraz regionalnych programów operacyjnych przy ocenie do przeliczenia kwot alokacji z EUR na PLN stosowany był średni kurs EUR, obliczony jako średnia z 12 kursów księgowych EBC obowiązujących w poszczególnych miesiącach 2010 roku.

Województwo, które osiągnęło najwyższy stopień kontraktacji, otrzymało 1 punkt, a województwo, które osiągnęło najniższy stopień kontraktacji, otrzymało 16 punktów.

Dla kryterium wykorzystania środków wspólnotowych jak i kryterium kontraktacji przypisane zostały wagi po 0,5. Ostateczne wyniki rankingu dla poszczególnych województw w rozbiciu na dwa przedmiotowe kryteria przedstawia poniższy wykres.

Wykres 51 Udział punktów w poszczególnych kryteriach rankingujących w podziale na województwa (ranking łączny)

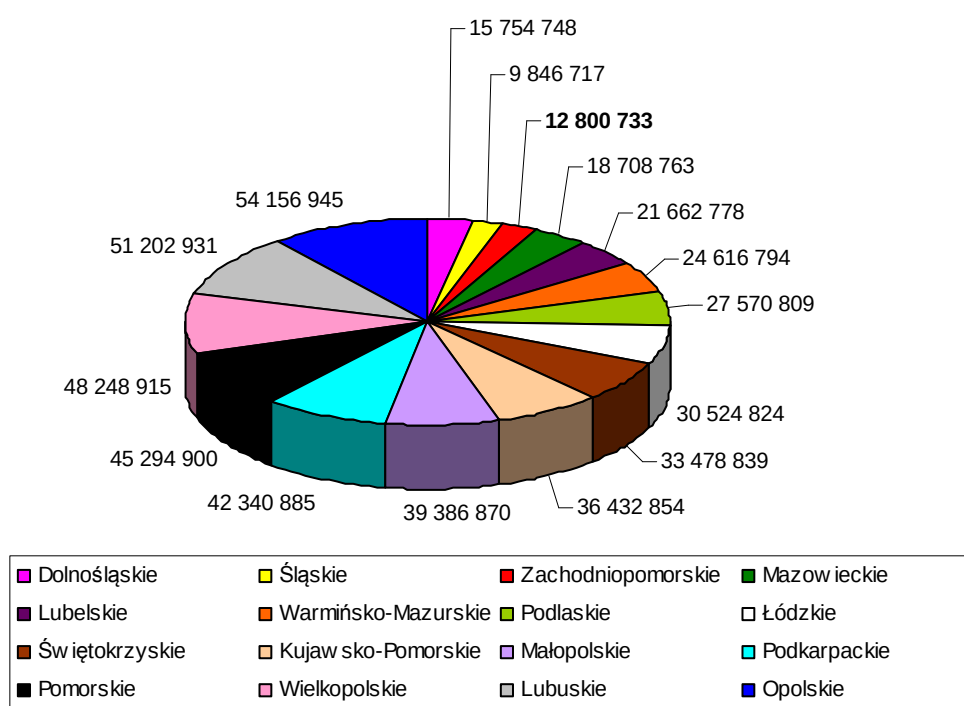
Źródło: opracowanie własne

Z przedstawionego wykresu wynika że województwo zachodniopomorskie, śląskie i dolnośląskie uplasowały się na ostatnich trzech pozycjach równolegle. Jednakże woj. dolnośląskie z uwagi na

lepsze wyniki osiągnięte w kryterium dopuszczającym wyprzedziło woj. zachodniopomorskie co dało regionowi ostatecznie 15 lokatę.

Łączna kwota krajowej rezerwy wykonania dla regionalnych programów operacyjnych wynosi 512 029 305 EUR (finansowanie z EFRR). Wielkość środków uzyskanych przez dane województwo uzależniona jest od miejsca zdobytego przez województwo w rankingu łącznym. Dane te zobrazowane są na poniższym wykresie.

Wykres 52 Podział krajowej rezerwy wykonania RPO 2007-13- ranking wg stanu na 31.12.2010.

Źródło: opracowanie własne

3. REALIZACJA W PODZIALE NA PRIORYTETY

3.1. Oś Priorytetowa 1 Gospodarka – Innowacje – Technologie

3.1.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów

Celem głównym Osi Priorytetowej 1 *Gospodarka – Innowacje – Technologie* jest podniesienie poziomu konkurencyjności i innowacyjności gospodarki regionu.

Cele szczegółowe to:

- wzrost poziomu inwestycji w sektorze MSP,

- wzrost atrakcyjności inwestycyjnej regionu,
- rozwój sieci powiązań kooperacyjnych sektora przedsiębiorstw, edukacji i nauki, badań i rozwoju.

Komplementarność z pozostałymi osiami priorytetowymi RPO WZ 2007-2013

- Oś 4. *Infrastruktura ochrony środowiska*, w zakresie:
 - inwestycji prośrodowiskowych i ekoinnowacyjnych przedsiębiorstw (kryterium demarkacji: rodzaj projektu i rodzaj beneficjenta).
- Oś 5. *Turystyka, kultura i rewitalizacja*, w zakresie bezpośredniego wsparcia przedsiębiorstw (kryterium demarkacji: wielkość przedsiębiorstwa).
- Oś 8. *Rozwój infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia*, w zakresie wsparcia na rzecz zakładów opieki zdrowotnej (kryterium demarkacji: rodzaj beneficjenta).

Na realizację Osi Priorytetowej 1 przeznaczonych zostało **232 753 899 EUR** w ramach EFRR, co stanowi **27,86% środków Programu**.

Pomoc w ramach Osi Priorytetowej 1 kierowana będzie głównie do przedsiębiorców, instytucji otoczenia biznesu, jednostek naukowych, organizacji pozarządowych, instytucji otoczenia biznesu, jednostek sektora finansów publicznych (pozostałe).

Informacja nt. fizycznych i finansowych postępów priorytetu

1 OŚ PRIORYTETOWA GOSPODARKA - INNOWACJE - TECHNOLOGIE

- **232 753 899 EUR** kwota przeznaczona na realizację 1 osi priorytetowej, co stanowi **27,86 %** alokacji EFRR przeznaczonej na Program.
- **216 860 722,68 EUR** kwota udostępnionej alokacji EFRR do końca 2010 r. przeznaczona na tryb konkursowy oraz indywidualny oraz Inicjatywę JEREMIE, co stanowi **93,17 %** alokacji przeznaczonej na Oś 1.
- **Postęp realizacji w 2010 roku:**
- **984** - liczba złożonych wniosków aplikacyjnych poprawnych pod względem formalnym o ogólnej wartości dofinansowania równej **217 692 598,06 EUR** (EFRR+BP), co stanowi **93,53 %** alokacji przeznaczonej na Oś 1
- **497** – liczba podpisanych umów o dofinansowanie o wartości EFRR równej **113 521 958,04 EUR**, co stanowi **48,77 %** alokacji EFRR przeznaczonej na Oś 1*
- **21 262 781,61 EUR** - kwota wykazana przez Beneficjentów w zaakceptowanych wnioskach o płatność, co stanowi **9,14 %** zobowiązań alokacji EFRR w ramach Osi 1
- **17 893 269,16 EUR płatności w formie refundacji** przekazane na rzecz Beneficjentów, co stanowi **7,69 %** alokacji EFRR przeznaczonej na Oś 1
- **Najwięcej projektów** realizowanych jest przez **mikroprzedsiębiorców**

*Wykaz rozwiązanych umów w 2010 r. znajduje się w *Załączniku X* niniejszego sprawozdania

* Sporządzone na podstawie KSI (SIMIK 07-13). Nie uwzględnia umów rozwiązanych. Wykaz rozwiązanych umów w 2010 r. znajduje się w *Załączniku X* niniejszego sprawozdania

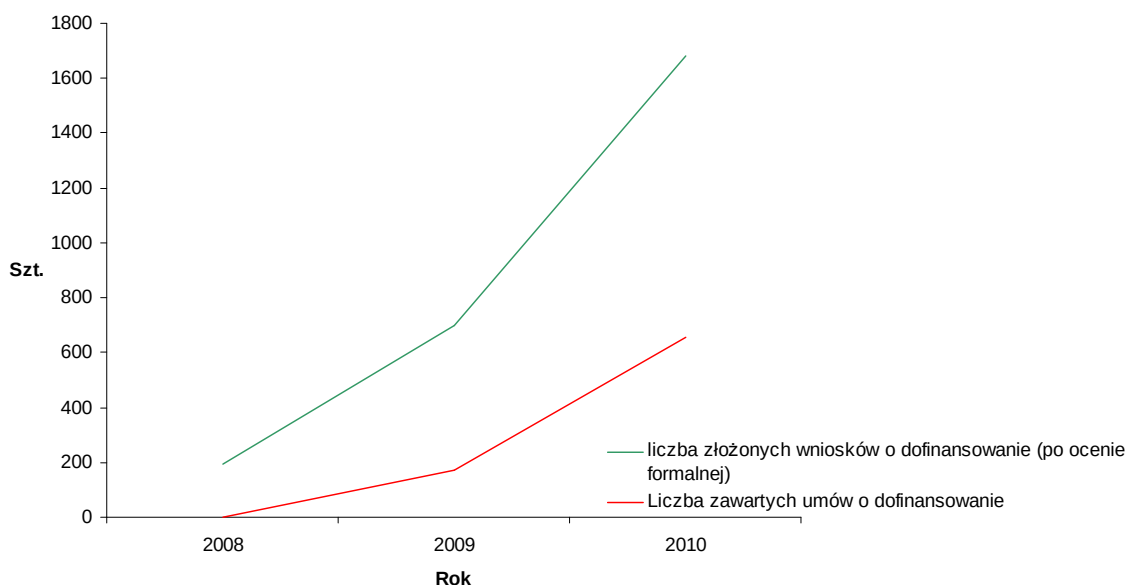
W ramach 1 osi priorytetowej w okresie sprawozdawczym złożono **984** wniosków aplikacyjnych poprawnych pod względem formalnym na łączną wartość dofinansowania **217 692 598,06 EUR** (863 151 151,31 zł) (EFRR+BP). Od uruchomienia programu w ramach przedmiotowej osi priorytetowej złożono **1 682** wniosków na łączną kwotę dofinansowania **380 832 539,47 EUR** (1 510 001 019,03 zł) (EFRR+BP), z których **780** wniosków zostało zatwierdzonych do realizacji. Łączna wartość dofinansowania ww. wniosków to **246 464 409,82 EUR** (977 231 384,92 zł) (EFRR+BP).

W 2010 r. podpisano **497** umów o dofinansowanie na kwotę równą **113 521 958,04 EUR** (450 114 563,61 zł) z EFRR co stanowi **48,77 %** alokacji przeznaczonej na oś 1. Od początku realizacji Programu podpisano **656** umów na kwotę dofinansowania z EFRR **196 698 194,51²⁶ EUR** (779 908 341,21 zł), co stanowi **84,51%** alokacji przeznaczonej na oś 1.

W okresie sprawozdawczym IZ RPO WZ zaakceptowała Beneficjentom wydatki we wnioskach o płatność na wartość równą **21 262 781,61 EUR** (84 306 929,09 zł) z EFRR. Kwota ta stanowi **9,14 %** alokacji EFRR przeznaczonej na realizację priorytetu 1. Od początku realizacji Programu IZ RPO WZ zaakceptowała Beneficjentom wydatki we wnioskach o płatność na wartość równą **81 922 557,56 EUR** z EFRR, co stanowi **35,20%** alokacji przeznaczonej na oś 1.

Wydatki wykazane przez IZ w deklaracjach do IC kształtowały się na **22 402 572,23 EUR** (88 826 198,90 zł) z EFRR, co stanowi **9,63 %** alokacji EFRR przeznaczonej na realizację osi priorytetowej. Od początku realizacji Programu wydatki wykazane przez IZ w deklaracjach do IC kształtowały się na poziomie **81 761 146,04 EUR** z EFRR, co stanowi **35,13%** alokacji przeznaczonej na oś 1.

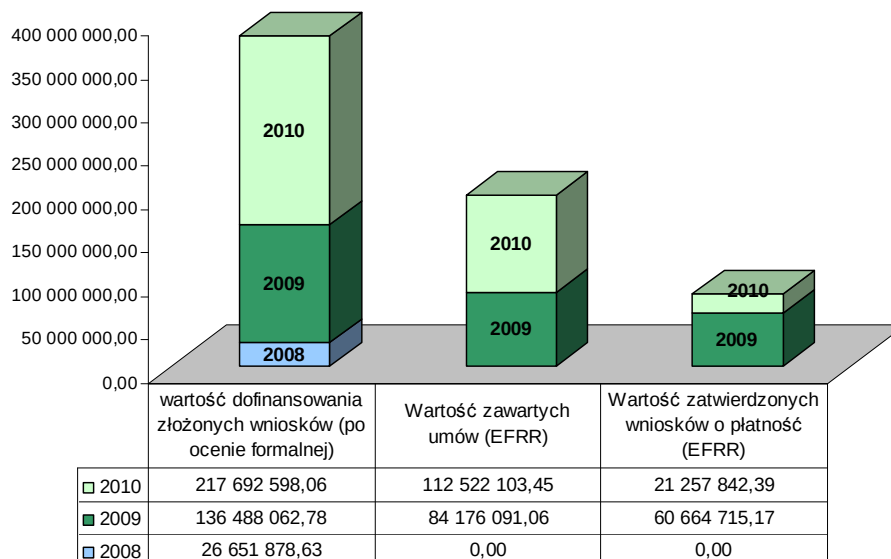
Wykres 53 Liczba złożonych wniosków aplikacyjnych oraz liczba podpisanych umów o dofinansowanie w ramach osi 1 od początku realizacji Programu

Źródło: Opracowanie własne

²⁶ Zawiera Inicjatywę JEREMIE

Wykres 54 Przyrost wartości dofinansowania złożonych wniosków (po ocenie formalnej), wartości zawartych umów (EFRR) oraz wartości zatwierdzonych wniosków o płatność (EFRR) w ramach osi 1 od początku realizacji Programu w podziale na lata w EUR²⁷

Źródło: Opracowanie własne

W ramach 1 osi priorytetowej od uruchomienia programu ogłoszono **17** konkursów. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację ww. konkursów wynosiła **157 357 538,97 EUR**. Konkursy z podziałem na działania/poddziałania zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 39 Przeprowadzone konkursy w ramach osi 1 od uruchomienia programu²⁸

Rok	Działanie	Poddziałanie	Alokacja EFRR na konkurs (EUR)
2008	1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje	1.1.1 Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwa	4 035 308,95
		1.1.2 Inwestycje w małe i średnie przedsiębiorstwa	10 088 272,38
	1.3 Zaawansowane usługi wsparcia dla przedsiębiorstw	1.3.1 Specjalistyczne doradztwo dla MSP	844 892,81
2009	1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje	1.1.1 Schemat A Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwa	8 146 279,95
		1.1.1 Schemat B Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwa	2 572 509,46
		1.1.2 Inwestycje w małe i średnie przedsiębiorstwa	17 654 476,67
		1.1.3 Inwestycje MSP w nowe technologie	27 181 815,89

²⁷ Zawiera Inicjatywę JEREMIE

²⁸ Zawiera Inicjatywę JEREMIE

2010	1.3 Zaawansowane usługi wsparcia dla przedsiębiorstw	1.3.1 Specjalistyczne doradztwo dla MSP	214 375,79
		1.3.2 Promocja przedsiębiorstw w wymiarze międzynarodowym	566 960,91
		1.3.4 Pozadotacyjne instrumenty finansowe dla MSP – Inicjatywa Wspólnotowa JEREMIE	52 963 430,01
	1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje	1.1.1 Schemat A Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwa	3 783 102,14
		1.1.1 Schemat B Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwa	1 891 551,07
		1.1.2 Inwestycje w małe i średnie przedsiębiorstwa	7 566 204,29
		1.1.3 Inwestycje MSP w nowe technologie	11 525 533,92
	1.2 Innowacje i transfer technologii	1.2.1 Wsparcie proinnowacyjnych instytucji otoczenia biznesu	7 061 790,67
	1.3 Zaawansowane usługi wsparcia dla przedsiębiorstw	1.3.1 Specjalistyczne doradztwo dla MSP	504 413,62
		1.3.2 Promocja przedsiębiorstw w wymiarze międzynarodowym	756 620,43

Źródło: opracowanie własne

Analiza jakościowa (realizacja wskaźników)

Informacje nt. wskaźników postępu fizycznego Osi priorytetowej 1 przedstawiono w *Tabeli 4 Postęp fizyczny programu operacyjnego* (załącznik nr IV).

Od początku realizacji Programu w ramach 1 osi priorytetowej Gospodarka – Innowacje – Technologie zostało zatwierdzonych 110 wniosków o płatność końcową, co skutkuje realizacją niektórych założonych wskaźników. Poza tym IZ RPO WZ oszacowała wartości wskaźników do roku 2015 na podstawie podpisanych do końca okresu sprawozdawczego umów o dofinansowanie.

Efekty realizacji 1 osi priorytetowej są mierzone przez wskaźniki:

– PRODUKTU:

- Liczba projektów z zakresu B&RT (działanie 1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje, poddziałanie 1.1.3 Inwestycje MSP w nowe technologie (IZ RPO WZ agreguje w tym miejscu te projekty, których realizacja jest/będzie ściśle powiązana z rozwojem sfery badawczo – rozwojowej, pomimo, że wskaźnik ten nie występuje w przedmiotowym poddziałaniu – w przyszłym okresie sprawozdawczym IZ RPO WZ ujednolici zapisy w tym zakresie), oraz działanie 1.2 Innowacje i transfer technologii, poddziałanie 1.2.2 Infrastruktura B+R)

- w tym MSP (działanie 1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje, poddziałanie 1.1.3 Inwestycje MSP w nowe technologie),
- Liczba projektów współpracy pomiędzy instytucjami produkcyjnymi a badawczymi (działanie 1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje, poddziałanie 1.1.3 Inwestycje MSP w nowe technologie oraz działanie 1.2 Innowacje i transfer technologii, poddziałanie 1.2.1 Wsparcie proinnowacyjnych instytucji otoczenia biznesu),
- Liczba projektów z zakresu bezpośredniej pomocy inwestycyjnej dla sektora MSP (w tym przez pierwsze dwa lata po rozpoczęciu działalności) (działanie 1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez inwestycje),
- Liczba projektów z zakresu bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego dla MŚP w zakresie promocji produktów i procesów przyjaznych dla środowiska (działanie 1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez inwestycje),
- Liczba projektów z zakresu bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego dla MŚP w zakresie: promujących atrakcyjność regionu/wspierających międzynarodową aktywność przedsiębiorstw (działanie 1.3 Zaawansowane usługi wsparcia dla przedsiębiorstw, poddziałanie 1.3.2 Promocja przedsiębiorstw w wymiarze międzynarodowym – przy najbliższej aktualizacji URPO wskaźnik zostanie przeniesiony do tego działania wraz ze zmianą nazwy adekwatną dla projektów w działaniu 1.3 „Liczba projektów promujących atrakcyjność regionu/wspierających międzynarodową aktywność przedsiębiorstw”),
- Liczba utworzonych lub wspartych funduszy pożyczkowych i poręczeniowych (działanie 1.3 Zaawansowane usługi wsparcia dla przedsiębiorstw, poddziałanie 1.3.4 Pozadotacyjne instrumenty finansowe dla MSP – Inicjatywa Wspólnotowa JEREMIE).

– **REZULTATU:**

- Liczba utworzonych miejsc pracy w zakresie B&RT (działanie 1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje, poddziałanie 1.1.3 Inwestycje MSP w nowe technologie (dotyczy tych projektów, których realizacja jest/będzie ściśle powiązana [z rozwojem sfery badawczo – rozwojowej] oraz działanie 1.2 Innowacje i transfer technologii, poddziałanie 1.2.2 Infrastruktura B+R),
- Liczba wspartych przedsiębiorstw (w tym mikroprzedsiębiorstw, małych przedsiębiorstw, średnich przedsiębiorstw) (działanie 1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje),
- Liczba utworzonych miejsc pracy w sektorze przedsiębiorstw (w tym kobiety, mężczyźni) (działanie 1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje, poddziałanie 1.1.1 Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwa i poddziałanie 1.1.2 Inwestycje w małe i średnie przedsiębiorstwa, 1.1.3 Inwestycje MSP w nowe technologie (z wyjątkiem tych miejsc pracy, które zostały ujęte we wskaźniku *Liczba utworzonych miejsc pracy w zakresie B&RT*)),
- Liczba utworzonych miejsc pracy na obszarach wiejskich (działanie 1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje),

- Dodatkowe inwestycje, wykreowane dzięki wsparciu (działanie 1.3 Zaawansowane usługi wsparcia dla przedsiębiorstw, poddziałanie 1.3.3 Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej),
- Liczba udzielonych pożyczek i poręczeń (działanie 1.3 Zaawansowane usługi wsparcia dla przedsiębiorstw, poddziałanie 1.3.4 Pozadotacyjne instrumenty finansowe dla MSP – Inicjatywa Wspólnotowa JEREMIE).

Z powyższego zestawienia wynika, iż 1 oś priorytetową opisuje 6 wskaźników produktu i 6 rezultatu. Jeśliby spojrzeć na to zagadnienie w sposób liczbowy, to w 2010 roku zostały zrealizowane 3 wskaźniki produktu (*Liczba projektów z zakresu bezpośredniej pomocy inwestycyjnej dla sektora MSP, Liczba projektów z zakresu bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego dla MŚP w zakresie promocji produktów i procesów przyjaznych dla środowiska oraz Liczba utworzonych lub wspartych funduszy pożyczkowych i poręczeniowych*) i 3 rezultatu (*Liczba wspartych przedsiębiorstw oraz Dodatkowe inwestycje wykreowane dzięki wsparciu*). Biorąc pod uwagę szacunki, do 2015 r. zostanie zrealizowanych 83% wskaźników produktu (5 mierników) i 100% wskaźników rezultatu. Niezrealizowany zostanie więc wskaźnik *Liczba projektów z zakresu bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego dla MŚP w zakresie: promujących atrakcyjność regionu/wspierających międzynarodową aktywność przedsiębiorstw*. W dalszej części analizy zostały opisane działania mające na celu realizację przedmiotowego wskaźnika.

Szczegóły dotyczące realizacji poszczególnych wskaźników w podziale na działania zostały zamieszczone w dalszej części analizy. Wskaźnik *Liczba projektów współpracy pomiędzy instytucjami produkcyjnymi a badawczymi* agreguje się z poziomu działań 1.1 i 1.2 do osi priorytetowej, w związku z czym ogólna analiza stopnia osiągnięcia tego miernika została zamieszczona poniżej, natomiast bardziej szczegółowa przy opisie poszczególnych działań.

W zeszłym okresie sprawozdawczym realizacja wskaźnika pn. *Liczba projektów współpracy pomiędzy instytucjami produkcyjnymi a badawczymi* (na poziomie osi) była zagrożona. W związku z powyższym IZ RPO WZ w 2010 roku podjęła działania zaradcze, w wyniku których przedmiotowy wskaźnik zostanie osiągnięty – do 2015 r. w województwie zostanie zrealizowanych 20 projektów, podczas gdy na etapie programowania zakładano 4 (szczegółowy opis znajduje się w dalszej części analizy).

Z przedstawionej analizy wynika, iż projekty złożone w okresie sprawozdawczym realizują w dużym stopniu wartości zawarte w programie. Osiągnięcie pierwszych rezultatów z realizacji projektów pozwala optymistycznie patrzeć na szacowany poziom wskaźników rezultatu w 2015 r. Bieżąca analiza postępu z realizacji projektów w ramach pierwszej osi priorytetowej pozwala na podejmowanie doraźnych działań mających na celu wzmocnienie efektywności wydatkowania środków w ramach tej osi (realokacje środków, ogłoszenie dodatkowego konkursu w ramach poddziałania 1.2.2, podkreślenie priorytetowego traktowania projektów MSP nastawionych na badania i innowacyjność).

Pomimo wciąż odczuwalnych skutków kryzysu gospodarczego zachodniopomorskie przedsiębiorstwa chętnie aplikują po środki z RPO WZ, co świadczy o wzroście ich świadomości o korzyściach płynących z realizacji projektów inwestycyjnych. Realizowane projekty przyczyniają się do walki ze

skutkami kryzysu gospodarczego, co potwierdza przeprowadzona analiza wskaźnika „nowe miejsca pracy”.

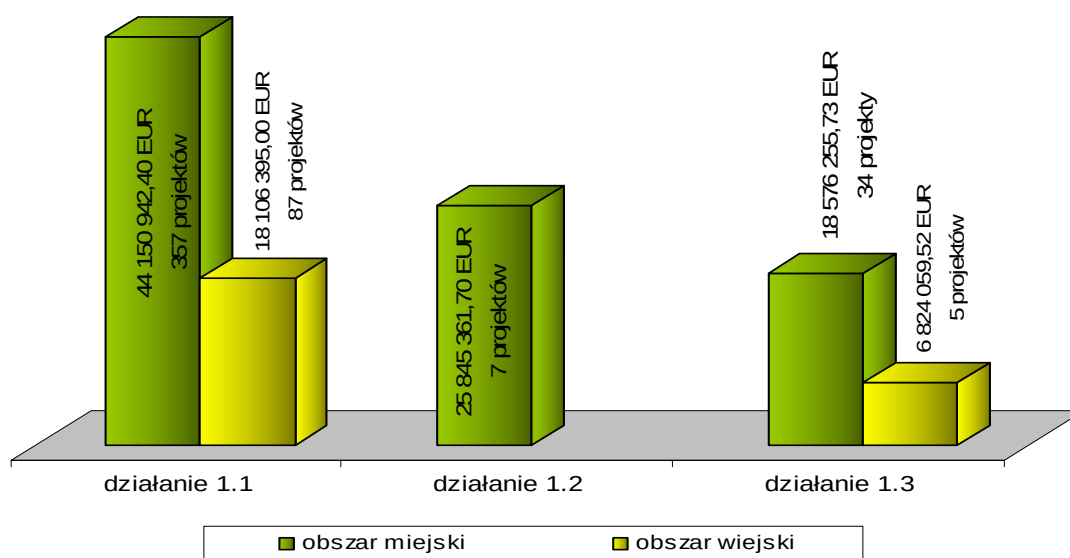
Szczególną uwagę należy zwrócić na zakładane wysokości wartości poszczególnych wskaźników, które nierzadko znacząco przekraczają wartości zaplanowane w programie. Na podstawie tych danych wnioskujemy, iż poprzez realizację poszczególnych projektów zostaną osiągnięte cele programowe, w szczególności wskaźnik celu szczegółowego udział przedsiębiorstw prowadzących działalność innowacyjną w przemyśle.

Terytorialny rozkład projektów

W ramach 1 osi priorytetowej RPO WZ, w roku 2010, podpisano 497 umów na realizację projektów o łącznym dofinansowaniu z EFRR w wysokości 113 521 958,04 EUR. 398 projektów realizowanych jest na obszarach miejskich a 92 projekty, na obszarach wiejskich. 7 projektów nie sklasyfikowano i nie zaliczono do żadnej z grup. Są to projekty realizowane w ramach poddziałania 1.3.2 *Promocja przedsiębiorstw w wymiarze międzynarodowym*, których celem jest umożliwienie przedsiębiorcom udziału w międzynarodowych targach lub misjach gospodarczych. W ramach tego poddziałania projekty nie są zatem realizowane na konkretnym typie obszaru, dlatego też zostały pominięte w przedmiotowej klasyfikacji.

Szczegółowy, wartościowo-ilościowy podział projektów wg obszaru ich realizacji i w podziale na poszczególne działania osi przedstawia poniższy wykres:

Wykres 55 Wartościowo-ilościowy podział umów podpisanych w ramach osi 1 wg obszaru ich realizacji i w podziale na poszczególne działania

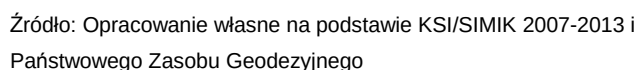

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Jak wynika z powyższego wykresu, najwięcej umów podpisano w ramach działań 1.1 *Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje* i 1.3. *Zaawansowane usługi*

wsparcia dla przedsiębiorstw. W obu przypadkach projekty realizowane są zarówno na obszarach miejskich i wiejskich, tymczasem umowy podpisane w ramach działania 1.2 *Innowacje i transfer technologii* realizowane są wyłącznie na obszarach miejskich. Spośród wszystkich podpisanych umów, ponad 20 realizowanych jest na terenie gmin o szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej, wchodzących w zakres załącznika 6.

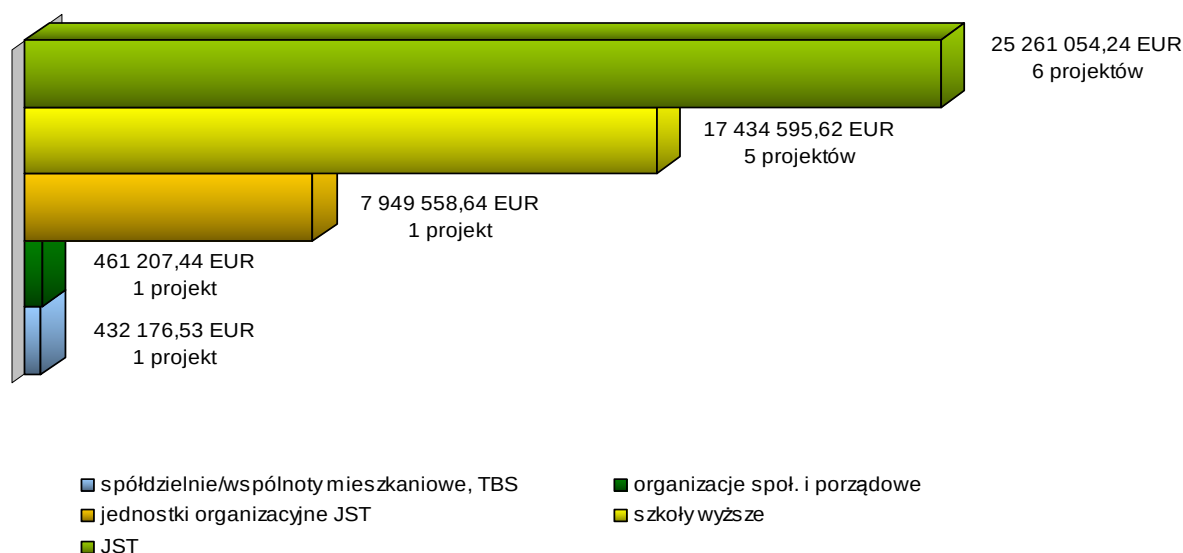
Mapa 7 Przestrzenny rozkład projektów realizowanych w 2010 r. w ramach osi 1, w podziale na miejsce i obszar ich realizacji, poszczególne działania osi i z wyróżnieniem projektów realizowanych na terenach gmin wchodzących w zakres załącznika 6

Rozkład projektów według typów beneficjentów

W okresie sprawozdawczym, w ramach osi priorytetowej 1, RPO WZ oferował bezpośrednie wsparcie przede wszystkim firmom z sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, ale też jednostkom samorządu terytorialnego, jednostkom organizacyjnym JST, uczelniom wyższym, organizacjom społecznym i pozarządowym a także spółdzielniom i osobom prawnym. Poniższy wykres przedstawia projekty (ich liczbę i wartość) realizowane w ramach osi 1, w podziale na typ beneficjenta i z pominięciem przedsiębiorców, najliczniejszej grupy korzystającej w aktualnym okresie sprawozdawczym z dofinansowania z EFRR.

Wykres 56 Wartościowo-ilościowy podział projektów realizowanych w 2010 r. w ramach osi 1 według typów beneficjentów

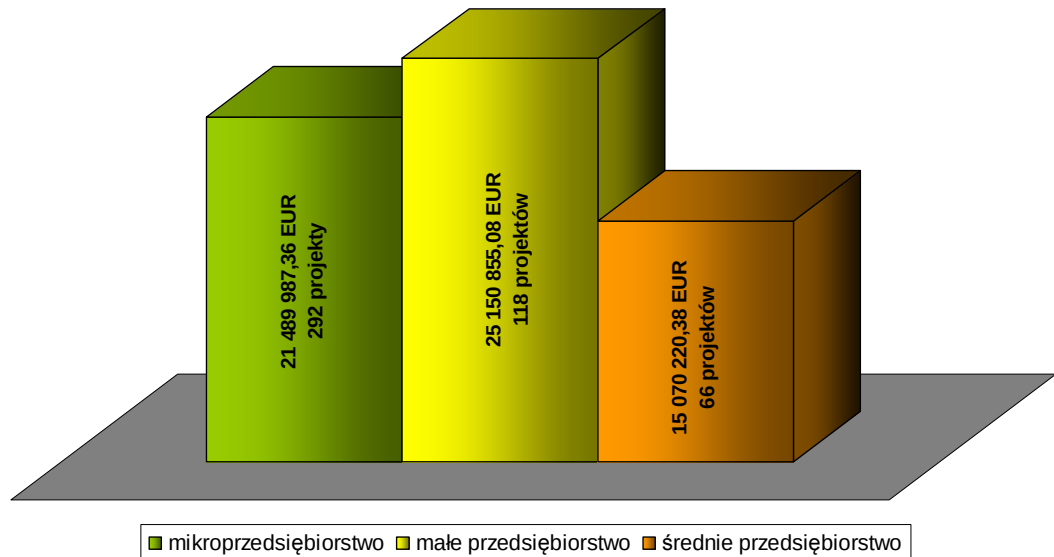

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

W 2010 r., w ramach osi 1, największą ilość umów zawarli przedsiębiorcy, realizujący łącznie **482** projekty o łącznej wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 61 983 365,57 EUR. Jak wynika z poniższego wykresu, najbardziej aktywni w aplikowaniu o środki unijne w ramach RPO WZ byli mikroprzedsiębiorcy, którzy w ubiegłym roku podpisali aż 292 umowy. Z kolei mali przedsiębiorcy, choć zawarli o 174 umowy mniej, pozyskali większe dofinansowanie na realizację swoich projektów. Dokładny podział projektów realizowanych przez przedsiębiorców, według ich typu, przedstawia poniższy wykres²⁹.

²⁹ 6 projektów nieuwzględnionych na przedmiotowym wykresie, to według danych zawartych w KSI/SIMIK 2007-2013, inwestycje realizowane przez niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej zaklasyfikowane do typu *przedsiębiorca* lub *przedsiębiorstwo*, ale nieprzyporządkowane do żadnego z typów beneficjentów uwzględnionych na wykresie (mikro-, małe, średnie przedsiębiorstwo)

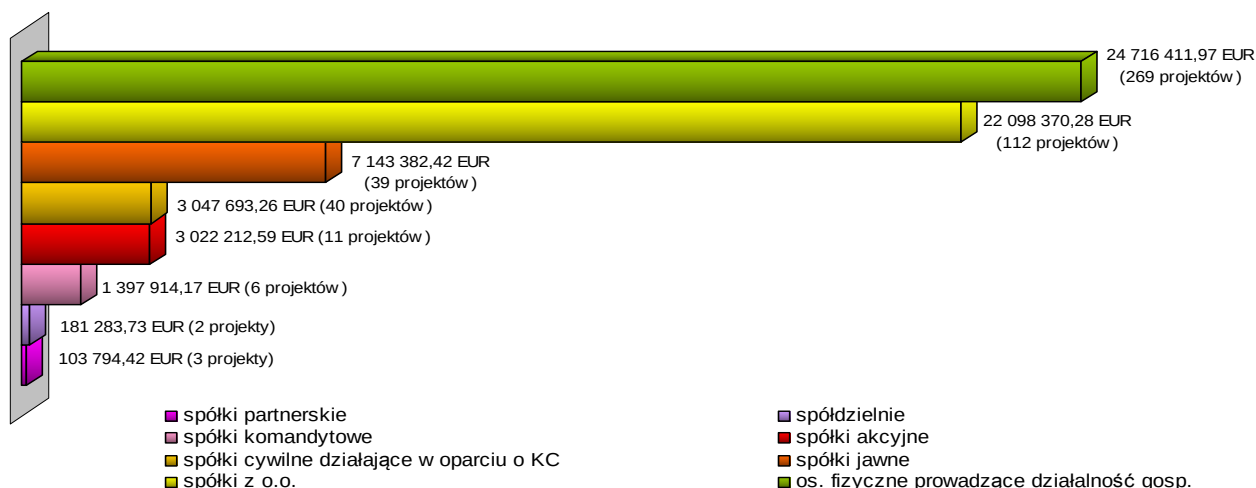
Wykres 57 Wartościowo-ilościowy podział projektów realizowanych przez przedsiębiorców w ramach osi 1, w podziale na mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Dzieląc projekty z zakresu gospodarki, innowacji i technologii między przedsiębiorstwa i przedsiębiorców według ich formy prawnej, okazuje się że w 2010r. najwięcej projektów realizowały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Ta grupa beneficjentów uzyskała zarazem najwyższe dofinansowanie w grupie przedsiębiorców/ przedsiębiorstw sektora MSP. Sporą kwotę, przy mniejszej ilości podpisanych umów, pozyskały spółki z o.o. Najniższe dofinansowanie otrzymały spółki partnerskie i spółdzielnie. Te ostatnie realizowały w ubiegłym roku najmniejszą ilość projektów. Przedstawia to poniższy wykres:

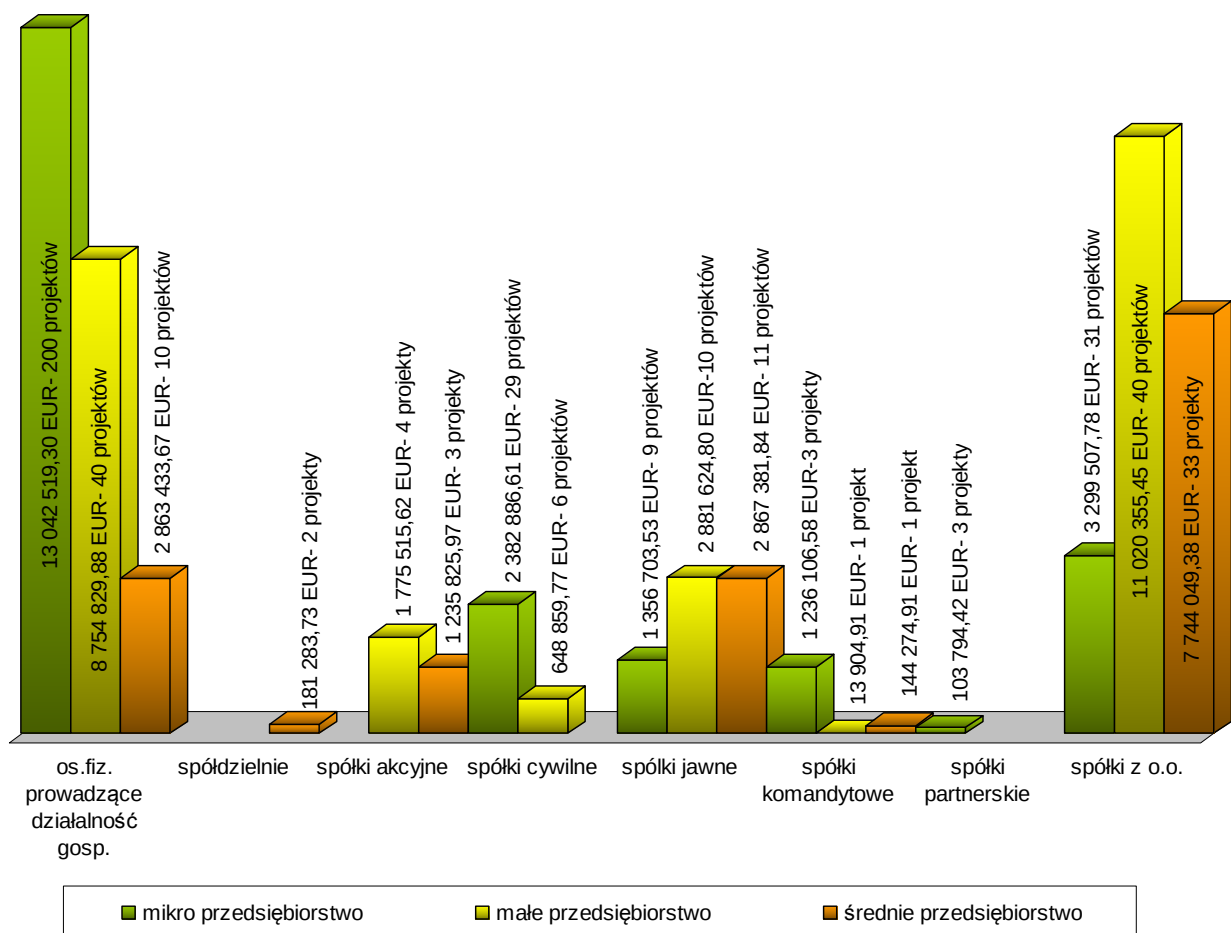
Wykres 58 Wartościowo-ilościowy podział projektów realizowanych przez przedsiębiorców w ramach osi 1 według formy prawnej beneficjentów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI.SIMIK 2007-2013

Z dokładniejszej analizy wynika, że spośród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, które w ubiegłym roku kalendarzowym zawarły łącznie 269 umów opiewających na kwotę 24 933 332,93 EUR, najbardziej aktywni w pozyskiwaniu środków unijnych na realizację własnych projektów byli mikroprzedsiębiorcy, którzy podpisali aż 211 umów na kwotę 13 281 920,57 EUR ze środków EFRR. Stosunkowo aktywne były także małe przedsiębiorstwa działające w formie spółek z o.o., które zawarły 43 umowy opiewające na kwotę 11 031 525,76 EUR oraz małe przedsiębiorstwa prowadzone przez osoby fizyczne, które podpisały 46 umów o wartości 8 773 079,607 EUR. Szczegółowy, wartościowo-ilościowy podział umów podpisanych w aktualnym okresie sprawozdawczym przez przedsiębiorców w ramach poszczególnych działań 1 osi priorytetowej RPO WZ i według formy prawnej beneficjentów przedstawiają poniższe wykresy i tabela.

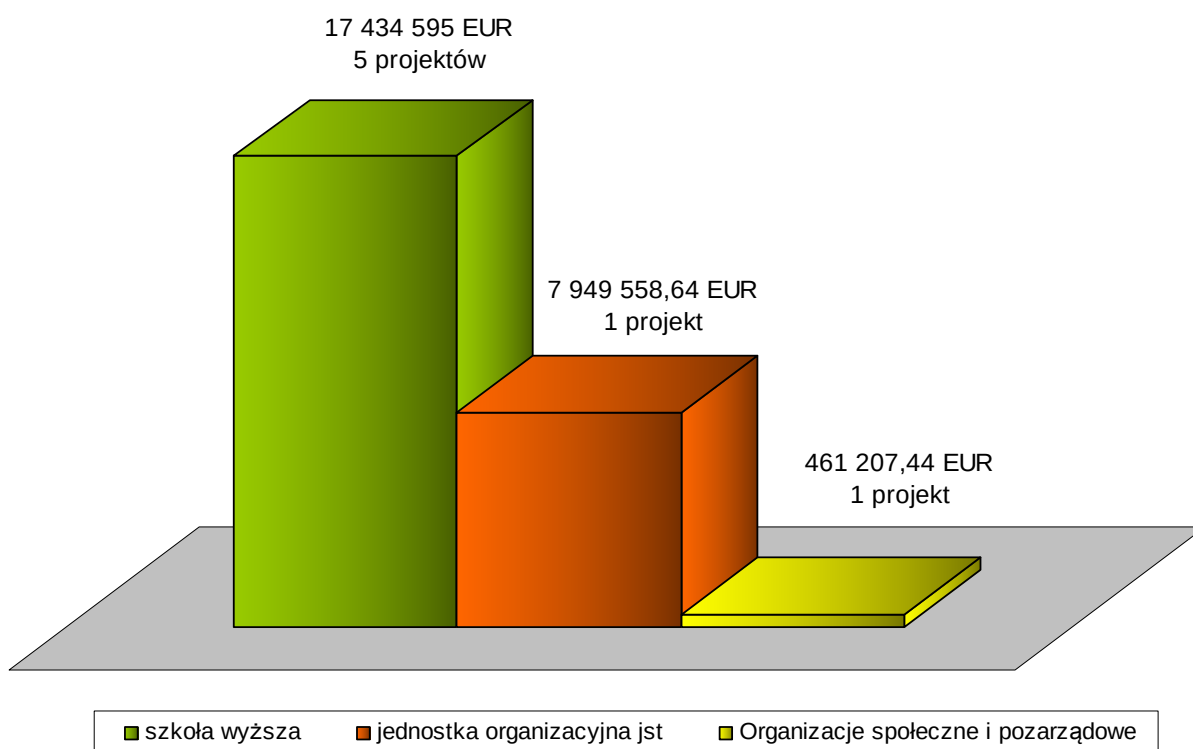
Wykres 59 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych przez przedsiębiorców w 2010 r. w ramach działania 1.1 osi 1 RPO WZ, w podziale na mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa i według formy prawnej beneficjentów³⁰

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

³⁰ 6 projektów nieuwzględnionych na przedmiotowym wykresie, to według danych zawartych w KSI/SIMIK 2007-2013, inwestycje realizowane przez niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej zaklasyfikowane do typu *przedsiębiorca lub przedsiębiorstwo* ale nieprzyporządkowane do żadnego z typów beneficjentów uwzględnionych na wykresie

Wykres 60 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 r. w ramach działania 1.2 osi 1 RPO WZ, według formy prawnej beneficjentów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Tabela 40 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych przez przedsiębiorców w 2010 r. w ramach działania 1.3 osi 1 RPO WZ, według formy prawnej beneficjentów i w podziale na mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa

	mikro przedsiębiorstwa		małe przedsiębiorstwa		średnie przedsiębiorstwa	
	Łączna wartość (EUR)	Liczba projektów	Łączna wartość (EUR)	Liczba projektów	Łączna wartość (EUR)	Liczba projektów
os. fiz. prowadzące działalność gosp.	22 480,30	5	72 360,06	6	14 899,12	2
spółki jawne	15 510,08	3	22 162,16	6	-	-
spółki cywilne	15 946,88	5	-	-	-	-
spółki z o.o.	10 904,12	3	11 294,92	3	12 862,54	2
spółki akcyjne	-	-	4 182,47	2	6 688,52	2
spółki komandytowe	3 627,77	1	-	-	-	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Rozkład wg typu projektów

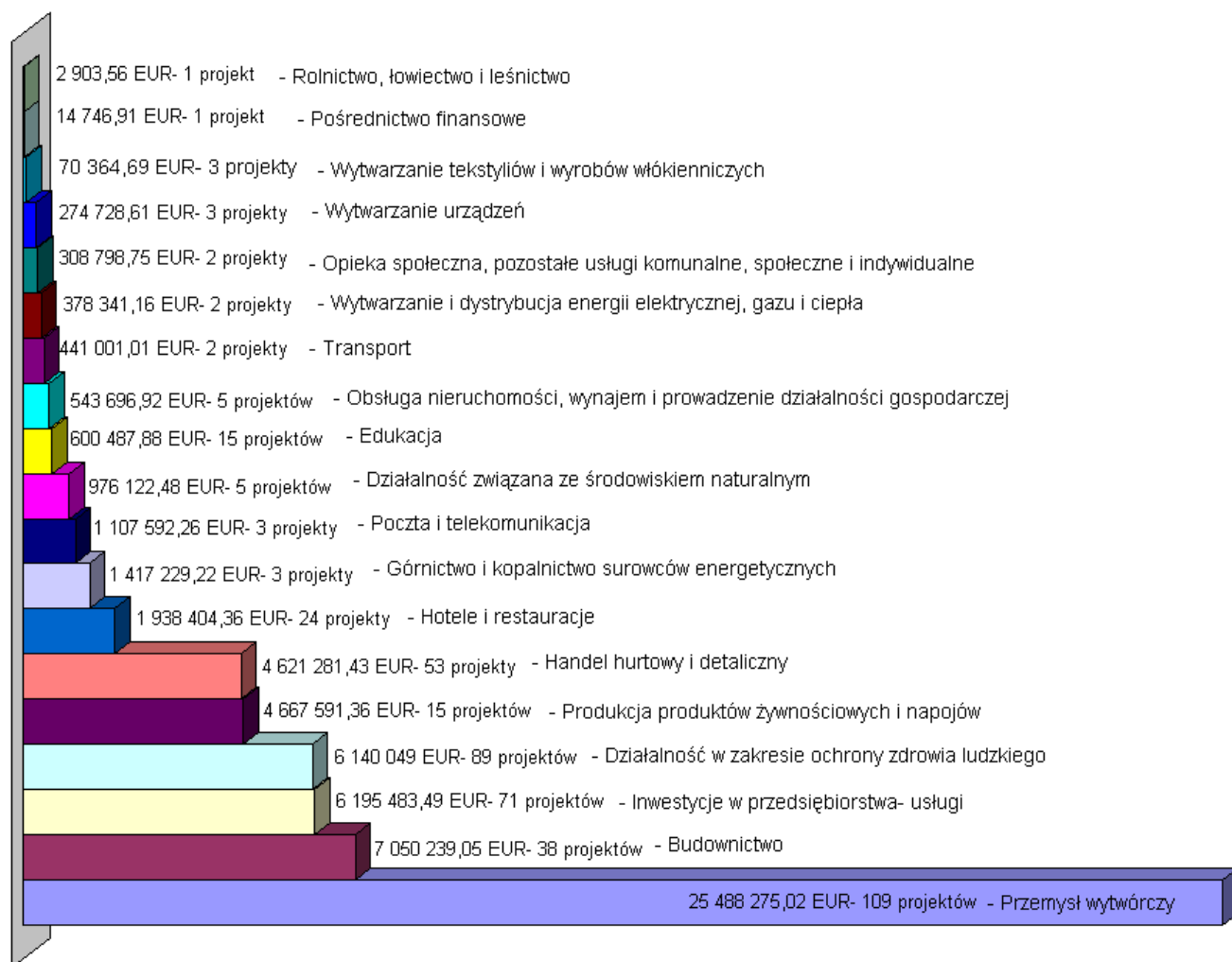
W ramach 1 osi priorytetowej RPO WZ największe zróżnicowanie pod względem typu realizowanych projektów widać w działaniu 1.1 i 1.2.

W ramach działania 1.1 projekty zakontraktowane w aktualnym okresie sprawozdawczym wpisują się w następujące działy gospodarki :

- Przemysł wytwórczy,
- Budownictwo,
- Inwestycje w przedsiębiorstwa- usługi,
- Działalność w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego,
- Produkcja produktów żywnościowych i napojów,
- Handel hurtowy i detaliczny,
- Hotele i restauracje,
- Górnictwo i kopalnictwo surowców energetycznych,
- Poczta i telekomunikacja,
- Działalność związana ze środowiskiem naturalnym,
- Edukacja,
- Obsługa nieruchomości, wynajem i prowadzenie działalności gospodarczej,
- Transport,
- Wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej, gazu i ciepła,
- Opieka społeczna, pozostałe usługi komunalne, społeczne i indywidualne,
- Wytwarzanie urządzeń transportowych,
- Wytwarzanie tekstyliów i wyrobów włókienniczych,
- Pośrednictwo finansowe,
- Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo

Powyższy podział, pod względem ilości i wartości podpisanych umów i realizowanych projektów przedstawia poniższy wykres.

Wykres 61 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 r. w ramach działania 1.1 1 osi priorytetowej RPO WZ, według typów realizowanych projektów

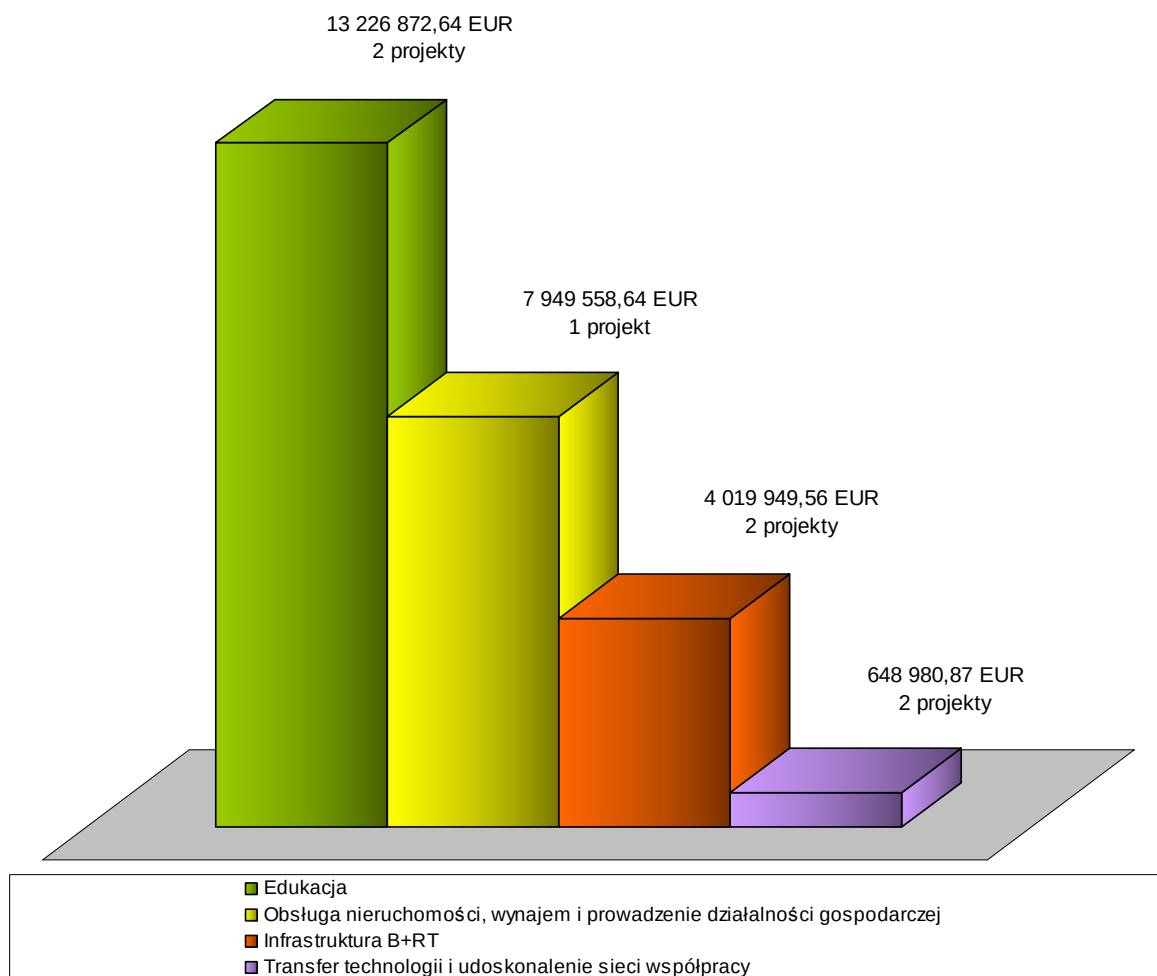
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

W ramach działania 1.2 projekty zakontraktowane w aktualnym okresie sprawozdawczym wpisują się w następujące kategorie:

- Edukacja,
- Obsługa nieruchomości, wynajem i prowadzenie działalności gospodarczej,
- Infrastruktura B+RT,
- Transfer technologii i udoskonalenie sieci współpracy.

Pod względem ilości i wartości podpisanych umów i realizowanych projektów podział ten przedstawia poniższy wykres.

Wykres 62 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 r. w ramach działania 1.2 1 osi priorytetowej RPO WZ, według typów realizowanych projektów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

W ramach działania 1.3 niemal wszystkie realizowane projekty wpisują się w 5. kategorię interwencji-zaawansowane usługi wsparcia dla przedsiębiorstw.

Opis wkładu osi priorytetowej w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn

W ramach przedmiotowego priorytetu, zasada równości szans (m.in. kobiet i mężczyzn) realizowana jest poprzez działania opisane w punkcie 2.2.1 niniejszego sprawozdania.

Cross-financing został przedstawiony w punkcie 2.6.3 niniejszego sprawozdania.

Wyniki badań ewaluacyjnych dotyczących wsparcia w ramach danej osi priorytetowej oraz sposobu wykorzystania ww. rekomendacji

W ramach I osi priorytetowej Gospodarka – Innowacje – Technologie były realizowane następujące badania ewaluacyjne i ekspertyzy:

Tabela 41 Badania ewaluacyjne w ramach osi 1

Lp.	Tytuł badania/ekspertyzy	Rekomendacje
1	<i>Ekspertyza na temat zasadności wyznaczenia obszaru o szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 i jego wpływu na aktywność beneficjentów w aplikowaniu o wsparcie z funduszy unijnych</i>	<i>Rekomendacje zostaną wdrożone po zakończeniu renegotjacji Programu. Ponadto, część rekomendacji będzie możliwa do wdrożenia w przyszłym okresie programowania.</i>
2	<i>Ocena efektów wspierania środkami ZPORR (działania 2.5, 3.4) i SPO WKP (działania 1.2.1, 1.2.2, 2.2.1, 2.1, 2.3) sektora MŚP w województwie zachodniopomorskim, ze szczególnym uwzględnieniem wzrostu innowacyjności i konkurencyjności</i>	<i>Została wdrożona rekomendacja związana ze zmianą trybu naboru wniosków w ramach poddziałania 1.3.1 z zamkniętego na otwarty.</i>
3	<i>Uszczegółowienie metodologii obliczania wskaźników celu głównego i celów szczegółowych RPO WZ. Wyznaczenie wartości wskaźników zrealizowanych w 2009 r. oraz szacowanej realizacji na rok 2010</i>	<i>Rekomendacje zostaną wdrożone po zakończeniu renegotjacji Programu. Ponadto, zostanie wdrożona rekomendacja dotycząca aktualizacji Lokalnego Systemu Informatycznego</i>
4	<i>Określenie zasadności finansowania projektów w zakresie poprawy efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii na terenie województwa zachodniopomorskiego w ramach finansowania zwrotnego</i>	<i>Rekomendacje zostaną wdrożone po zakończeniu renegotjacji Programu oraz dokonaniu pogłębionych analiz przez firmę Delloitte.</i>
5	<i>Ocena zdolności beneficjentów do realizacji projektów wpisanych na listę Indykatoryjnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 (tak zwana lista IPI).</i>	<i>Na bieżąco wdrażana jest rekomendacja dotycząca przeprowadzania szkoleń dla beneficjentów w zakresie wniosków o płatność i rozliczania projektów. Ponadto, zostanie wdrożona rekomendacja dotycząca aktualizacji Lokalnego Systemu Informatycznego. Został wprowadzony dodatkowy monitoring projektów indywidualnych.</i>

Źródło: Opracowanie własne

Szczegółowe rekomendacje wynikające z tych badań zostały przedstawione w punkcie 2.7 niniejszego sprawozdania.

Analiza wkładu danej osi priorytetowej w realizację celów Strategii Lizbońskiej znajduje się w pkt. 2.1.6.6

Stan realizacji rekomendacji i zaleceń Komisji Europejskiej odnoszących się do przedmiotowej osi priorytetowej znajduje w punkcie 2.1.6.3 niniejszego sprawozdania.

Działanie 1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje

Postęp finansowy

W ramach działania 1.1 w okresie sprawozdawczym złożono **950** wniosków aplikacyjnych poprawnych pod względem formalnym na łączną wartość dofinansowania **161 105 168,93 EUR** (638 781 994,82 zł) (EFRR+BP). Od uruchomienia programu w przedmiotowym działaniu złożono **1 527** wniosków na łączną kwotę dofinansowania **243 835 662,80 EUR** (966 808 402,99 zł) (EFRR+BP).

W 2010 r. podpisano **444** umowy o dofinansowanie na kwotę równą **62 257 337,41 EUR** (246 850 342,82 zł) z EFRR, co stanowi **57,24 %** alokacji EFRR przeznaczonej na działanie 1.1. Od uruchomienia programu w przedmiotowym działaniu podpisano **564** umowy na kwotę dofinansowania z EFRR **83 201 710,82 EUR** (329 894 783,41 zł), co stanowi **76,49 %** alokacji EFRR przeznaczonej na działanie 1.1.

W okresie sprawozdawczym IZ RPO WZ zaakceptowała Beneficjentom wydatki we wnioskach o płatność na wartość równą **18 169 235,08 EUR** (72 041 017,11 zł) z EFRR, co stanowi **16,70 %** alokacji przeznaczonej na oś 1. Od uruchomienia Programu IZ RPO WZ zaakceptowała Beneficjentom wydatki we wnioskach o płatność na wartość równą **19 893 965,45 EUR** (78 879 572,99 zł) z EFRR, co stanowi **18,29%** alokacji przeznaczonej na oś 1.

W 2010 r. w ramach działania 1.1. ogłoszono 4 konkursy. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację ww. konkursów wynosiła **20 807 061,79 EUR**. Od uruchomienia programu ogłoszono **10** konkursów. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację ww. konkursów wynosiła **94 445 054,73 EUR**.

W ramach poddziałania 1.1.1 Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwa (Schemat A) złożono **235** wniosków aplikacyjnych na kwotę ponad 8 razy większą w stosunku do alokacji przeznaczonej na konkurs. Wnioski poprawne formalnie stanowią **74%** liczby wniosków złożonych w ramach konkursu. W ramach poddziałania 1.1.1 Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwa (Schemat B) złożonych zostało **329** wniosków o dofinansowanie na kwotę ponad trzy razy większą niż alokacja przeznaczona na realizację przedmiotowego konkursu. Wnioski poprawne formalnie stanowią **78,42%** liczby wniosków złożonych w ramach konkursu.

W ramach poddziałania 1.1.3 Inwestycje MSP w nowe technologie złożonych zostało **135** wniosków aplikacyjnych. Wnioskowana wartość dofinansowania ww. dokumentacji aplikacyjnej to **50 925 196,93 EUR** z EFRR, wartość złożonych wniosków aplikacyjnych przekroczyła alokację przeznaczoną na realizację poddziałania prawie 7 razy. **104** wnioski przeszły ocenę formalną, kwota dofinansowania z EFRR wynosi **38 212 663,36 EUR** z czego **78** wniosków zostało zatwierdzonych przez Komisję Oceniającą Projekty, na kwotę dofinansowania **27 641 462,36 EUR** (EFRR).

W ramach poddziałania 1.1.2 Inwestycje w małe i średnie przedsiębiorstwa złożono **281** wniosków aplikacyjnych na kwotę ponad 8 razy większą od alokacji przeznaczonej na konkurs. Wnioski poprawne formalnie stanowią **77%** liczby wniosków złożonych w ramach konkursu.

Tabela 42 Zainteresowanie wnioskodawców konkursami ogłoszonymi w 2010 r. w ramach działania 1.1

Działanie	Poddziałanie	Data ogłoszenia konkursu	Alokacja EFRR na konkurs	Liczba złożonych wniosków	Wartość złożonych wniosków (EFRR)	Wnioskowana wartość EFRR w stosunku do alokacji na konkurs	Liczba pozytywnych wniosków po ocenie formalnej/wszystkich złożonych wniosków
			(EUR)	(szt.)	(EUR)	(%)	(%)
1.1	1.1.1 (Schemat A)	24.03.10 r.	3 783 102,14	235	30 478 163,78	806	74
	1.1.1 (Schemat B)	24.03.10 r.	1 891 551,07	329	6 284 591,64	332,25	77,04
	1.1.3	30.04.10 r.	7 566 204,29	135	50 925 196,93	673,22	-
	1.1.2	30.07.10 r.	7 566 204,29	<u>280</u> ³¹	63 640 368,01	841	77

Źródło: opracowanie własne

Postęp rzeczowy oraz analiza stopnia osiągnięcia wskaźników

W ramach I osi priorytetowej zrealizowano 81 projektów z zakresu bezpośredniej pomocy inwestycyjnej dla sektora MSP a więc wskaźnik dla 2010 roku został zrealizowany. Szacuje się, że do roku 2015 w województwie zostanie zrealizowanych 564 projektów, a więc wskaźnik zostanie zrealizowany w 141%. Zjawisko to jest wynikiem intensyfikacji konkursów (od początku realizacji Programu zostało ogłoszonych 10 naborów w ramach działania 1.1) oraz alokowania znaczących kwot na konkursy dla sektora MSP (47% środków przeznaczonych na oś 1 została przeznaczona na wsparcie MSP). Działania te są odpowiedzią województwa na spowolnienie gospodarcze i problemy firm z finansowaniem zewnętrznym inwestycji. Poza tym, ze względu na to, iż w pierwszej osi priorytetowej istnieje zwiększone ryzyko rozwiązywania umów o dofinansowanie (m.in. w wyniku przeprowadzonych kontroli u beneficjentów) uzasadnionym jest, aby przedmiotowy wskaźnik przyjmował wartości dużo większe od pierwotnie zakładanych.

Jednakże ze względu na to, iż IZ RPO WZ planuje przeznaczyć na działanie 1.1 dodatkowe 10 000 000 EUR (środki z KRW oraz z tzw. dostosowania technicznego), planuje się również zwiększyć wartości docelowe wskaźnika *Liczba projektów z zakresu bezpośredniej pomocy inwestycyjnej dla sektora MSP* dla roku 2015 (z 400 na 440 szt.).

³¹ W odpowiedzi na ogłoszony konkurs wpłynęło łącznie 281 wniosków. Jeden projekt został wycofany podczas oceny formalnej na prośbę Wnioskodawcy (kwota dofinansowania EFRR 214 375,79 EUR).

W okresie sprawozdawczym zostały zrealizowane 4 projekty przez firmy istniejące na rynku nie dłużej niż 2 lata, co daje 20% realizacji wskaźnika. Na podstawie podpisanych umów IZ RPO WZ szacuje jego wzrost do 94 w 2015 r. (co zrealizuje założoną wartość docelową w 58,75%). Wskaźnik ze względu na brak wyodrębnienia specjalnego poddziałania w ww. zakresie (zgodnie ze stanowiskiem KE) ma charakter kontekstowy. Dodatkowo na etapie przygotowywania RPO WZ nie były znane zapisy linii demarkacyjnej, przewidujące wsparcie nowoutworzonych przedsiębiorstw w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. W związku z powyższym IZ RPO WZ na etapie renegocjacji przewiduje usunięcie podwskaźnika „przez 2 pierwsze lata po rozpoczęciu działalności”, a następnie dodanie go do wskaźnika *Liczba wspartych przedsiębiorstw, w tym – mikro, - małych, - średnich, jako wskaźnika o charakterze kontekstowym*.

W rezultacie działań opisanych powyżej w okresie sprawozdawczym wsparto 80 przedsiębiorstw (47 mikro-, 22 małe i 11 dużych). Szacunkowe wykonanie tego wskaźnika w roku 2015 wyniesie 505 wspartych przedsiębiorstw, tj. trzykrotnie więcej niż zakładano. Jest to wynik podjętych przez IZ RPO WZ działań: w 2010 r. zostały ogłoszone 4 konkursy mające na celu podnieść konkurencyjność (działanie 1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje). Poza tym w 2010 r. decyzją IZ RPO WZ dokonano aktualizacji RPO WZ, w ramach której przesunięto:

- 1 513 400,00 EUR (6 000 631 zł) z 5 kategorii interwencji (Zaawansowane usługi wsparcia dla przedsiębiorstw i grup przedsiębiorstw – poddziałanie 1.3.2) do kategorii 7 (Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i innowacji (innowacyjne technologie, tworzenie przedsiębiorstw przez uczelnie, istniejące ośrodki B+RT i przedsiębiorstwa, itp. – poddziałanie 1.1.3),
- 9 256 600 EUR (36 702 419 zł) z kategorii 8 (Inne inwestycje w przedsiębiorstwa - poddziałanie 1.3.3 i działanie 1.4) do kategorii 7 (Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i innowacji (innowacyjne technologie, tworzenie przedsiębiorstw przez uczelnie, istniejące ośrodki B+RT i przedsiębiorstwa, itp.) – poddziałanie 1.1.3).

Działania te mają na celu ograniczenie negatywnych skutków kryzysu gospodarczego.

Ponadto IZ RPO WZ planuje przeznaczyć na wsparcie dodatkowe 10 000 000 EUR (środki z KRW oraz z tzw. dostosowania technicznego), aby zachęcić przedsiębiorstwa do realizacji innowacyjnych, nastawionych na nowe miejsca pracy projektów. W obecnym okresie powolnego wychodzenia z kryzysu gospodarczego, bez możliwości otrzymania wsparcia ze środków RPO WZ, wiele przedsiębiorstw zrezygnowałoby z realizacji inwestycji.

W związku z planowanym dodatkowym wsparciem zakłada się również zwiększenie wartości docelowych dla roku 2015 wskaźnika: *Liczba wspartych przedsiębiorstw (zmiana ze 150 szt. na 165 szt.) w tym:*

- *mikroprzedsiębiorstw* (zmiana ze 100 szt. na 104 szt.),
- *małych przedsiębiorstw* (zmiana z 40 szt. na 49 szt.),
- *średnich przedsiębiorstw* (zmiana z 10 szt. na 12 szt.),

- w tym przez 2 pierwsze lata działalności (zmiana w 2013 r. z 80 szt. na 50 szt., w 2015 r. z 160 szt. na 90 szt.).

W ramach wsparcia przedsiębiorstw utworzono 247,51 miejsc pracy, a więc wskaźnik został zrealizowany w 61,68%. Obecnie IZ RPO WZ nie jest w stanie podać struktury tego wskaźnika wg płci, ponieważ jest w trakcie pozyskiwania tych danych od beneficjentów (w II półroczu 2010 r. zostało wprowadzone nowe oświadczenie, które stanowi załącznik dla Beneficjentów składających wnioski o płatność końcową pn.: „Oświadczenia Beneficjenta o osiągnięciu wskaźnika rezultatu *Liczba utworzonych miejsc pracy (w tym kobiet)*”). W związku z powyższym informacje na temat wartości osiągniętego wskaźnika wykazane będą w kolejnym sprawozdaniu. Wg podpisanych umów zatrudnienie do 2015 roku znacząco wzrośnie i wyniesie 2 015,58 osoby (wskaźnik zostanie zrealizowany w 100,78%). Przedmiotowy wskaźnik jest bezpośrednio powiązany z liczbą projektów inwestycyjnych, jednakże jego realizacja jest przesunięta w czasie, ze względu na fakt, iż nowe miejsca pracy są generowane przez okres do 12 miesięcy od zakończenia realizacji projektu. Podobny problem występuje ze wskaźnikiem liczba utworzonych miejsc pracy na obszarach wiejskich – w 2010 r. utworzono 24 miejsca pracy, co stanowi 30% realizacji wskaźnika. Szacuje się, że do 2015 r. zostanie utworzonych 585,28 miejsc pracy, co zrealizuje zakładaną wartość wskaźnika do roku 2015 w 146,32%, co stanowić będzie ok. 30% wszystkich miejsc pracy, które zostaną zrealizowane w ramach działania 1.1. Analizując powyższe dane liczbowe można wywnioskować, że projekty realizowane na obszarach stosunkowo słabiej rozwiniętych gospodarczo generują stosunkowo dużo miejsc pracy, co jest doskonałą metodą, aby niwelować różnicowanie społeczne i gospodarcze między miastem, a wsią w województwie zachodniopomorskim.

Ze względu na fakt, iż IZ RPO WZ planuje przeznaczyć na działanie 1.1 dodatkowe 10 000 000 EUR (środki z KRW oraz z tzw. dostosowania technicznego), planuje się również zwiększyć wartości docelowe dla roku 2015 wskaźnika *Liczba utworzonych miejsc pracy w sektorze przedsiębiorstw w* (zmiana z 2 000 szt. na 2 100 szt.) w tym:

- *kobiety* (zmiana z 1 000 szt. na 1 050 szt.),
- *mężczyźni* (zmiana z 1 000 szt. na 1 050 szt.).

W 2010 r. zrealizowano 10 projektów z zakresu bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego dla MŚP w zakresie promocji produktów i procesów przyjaznych dla środowiska, co oznacza, że założona wartość na rok 2010 została zrealizowana w 100%. Szacuje się, że do 2015 r. w województwie zostanie zrealizowanych 44 projekty, a więc wskaźnik zostanie zrealizowany w 110%.

W zeszłym okresie sprawozdawczym realizacja wskaźnika pn. *Liczba projektów współpracy pomiędzy instytucjami produkcyjnymi a badawczymi* była zagrożona. W związku z powyższym w 2010 roku ogłaszając nowy konkurs w ramach poddziałania 1.1.3, IZ RPO WZ zmieniła zasady punktowania w ramach kryterium „Innowacyjny charakter projektu” tak, aby w trakcie oceny merytorycznej wniosków o dofinansowanie punkty preferencyjne uzyskiwały projekty, w których wdrożenie nowej technologii wynika ze współpracy Wnioskodawcy z sektorem B+RT. W ten sposób do wskaźnika są agregowane wartości z poddziałania skierowanego do instytucji badawczych, jak i poddziałania dla sektora MSP, co pozwala na ukazanie rzeczywistego rozwoju współpracy MSP z sektorem B+RT.

Dzięki temu zabiegowi przedmiotowy wskaźnik zostanie zrealizowany w stopniu znacznie przekraczającym ustalone wartości docelowe – szacuje się bowiem, że do 2015 roku w województwie zostanie zrealizowanych 16 projektów ukierunkowanych na współpracę pomiędzy instytucjami produkcyjnymi a badawczymi w ramach poddziałania 1.1.3, podczas gdy zaprogramowanych były 2.

Działanie 1.2 Innowacje i transfer technologii

Postęp finansowy

W ramach działania 1.2 w okresie sprawozdawczym złożono **9** wniosków aplikacyjnych poprawnych pod względem formalnym; są to pierwsze złożone wnioski od uruchomienia programu. Łączna wartość dofinansowania wynosi **30 547 689,81 EUR** (121 121 590,11 zł) (EFRR+BP).

W 2010 r. podpisano **7** umów o dofinansowanie na kwotę równą **25 845 361,70 EUR** (102 476 859,13 zł) z EFRR, co stanowi **71,79%** alokacji EFRR przeznaczonej na działanie 1.2. Są to pierwsze podpisane umowy od uruchomienia Programu

W okresie sprawozdawczym oraz od uruchomienia programu Beneficjenci nie wykazali wydatków we wnioskach o płatność. W 2010 r. w ramach działania 1.2. ogłoszono 1 konkurs (1.2.1 Wsparcie proinnowacyjnych instytucji otoczenia biznesu). Alokacja EFRR przeznaczona na realizację konkursu wynosiła **7 061 790,67 EUR**. Jest to pierwszy konkurs od uruchomienia Programu. Konkurs zostanie zakończony w 2011 r. W związku z powyższym informacje na temat złożonych wniosków o dofinansowanie zostaną zamieszczone w Sprawozdaniu za 2011 r.

Tabela 43 Zainteresowanie wnioskodawców konkursami ogłoszonymi w 2010 r. w ramach działania 1.2

Działanie	Poddziałanie	Data ogłoszenia konkursu	Alokacja EFRR na konkurs (EUR)	Liczba złożonych wniosków (szt.)	Wartość złożonych wniosków (EFRR) (EUR)	Wnioskowana wartość EFRR w stosunku do alokacji na konkurs (%)	Liczba poprawnych formalnie wniosków w stosunku do wszystkich złożonych wniosków (%)
1.2	1.2.1	06.12.10 r.	7 061 790,67	Dane zostaną przedstawione w Sprawozdaniu za 2011 r.			

Źródło: opracowanie własne

Z Indyktywnego harmonogramu konkursów na 2011 r. wynika, iż w przyszłym okresie sprawozdawczym w ramach 1 Osi priorytetowej Gospodarka – Innowacje – Technologie przewiduje się ogłoszenie w maju 2011 r. naboru projektów w trybie konkursowym dla Poddziałania 1.2.2 Infrastruktura B+R.

Informacja na temat **Projektów indywidualnych** znajduje się w punkcie 2.1.6 niniejszego sprawozdania.

Postęp rzeczowy oraz analiza stopnia osiągnięcia wskaźników

W zeszłym okresie sprawozdawczym realizacja wskaźnika pn. *Liczba projektów współpracy pomiędzy instytucjami produkcyjnymi a badawczymi* była zagrożona. Dnia 22 kwietnia 2010 roku zostały wpisane 4 projekty na Indykatywną Listę Projektów Indywidualnych zakładające współpracę Wnioskodawcy z sektorem B+RT (działanie 1.2.1). W związku z powyższym przedmiotowy wskaźnik do roku 2015 zostanie zrealizowany w 200%. w 2010 roku.

W roku 2010 nie zrealizowano również projektów z zakresu B+RT a co za tym idzie nie utworzono miejsc pracy. Brak realizacji wskaźników z zakresu B+RT wynika z faktu, iż dopiero w okresie sprawozdawczym zostały podpisane umowy w ramach poddziałania 1.1.3 (4 projekty) i 1.2.2 (3 projekty o strategicznym znaczeniu dla regionu). W związku powyższym na chwilę obecną IZ RPO WZ jest w stanie podać jedynie szacunkową realizację na rok 2011 i kolejne lata. I tak wg szacunków do 2015 roku zostanie zrealizowanych 7 projektów z zakresu B+RT (4 projekty w ramach poddziałania 1.1.3 i 3 w ramach 1.2.2), co zrealizuje wartość docelową określoną dla Programu w 100%. Wartości te przedłożą się na wskaźnik dotyczący utworzonych miejsc pracy w tym zakresie – wg szacunków do 2015 roku zostanie utworzonych 48 miejsc pracy, co przekracza zakładaną wartość dla Programu ponad trzykrotnie. Poza tym na rok 2011 zaplanowano konkurs w ramach działania 1.2.2, którego celem jest wsparcie działalności badawczo-rozwojowej poprzez zwiększenie zdolności podmiotów do świadczenia usług w zakresie prac badawczych i rozwojowych, co pozwoli w jeszcze większym stopniu zrealizować wartości docelowe na kolejne lata również wskaźnika dotyczącego w swym zakresie MSP (na podstawie podpisanych do końca 2010 r. umów wartość tego wskaźnika do 2015 r. zostanie zrealizowana w 80%).

Działanie 1.3 Zaawansowane usługi wsparcie dla przedsiębiorców

Postęp finansowy

W ramach działania 1.3 w okresie sprawozdawczym złożono **25** wniosków aplikacyjnych poprawnych pod względem formalnym na łączną wartość dofinansowania **26 039 739,31 EUR** (103 247 566,38 zł) (EFRR+BP). Od uruchomienia programu w przedmiotowym działaniu złożono **146** wniosków na łączną kwotę dofinansowania **106 449 186,87 EUR** (422 071 025,93 zł) (EFRR+BP).

W 2010 r. podpisano **46** umów o dofinansowanie na kwotę równą **25 419 258,93 EUR** (100 787 361,66 zł) z EFRR, co stanowi **29,06%** alokacji EFRR przeznaczonej na działanie 1.3. Od uruchomienia programu w przedmiotowym działaniu podpisano **85** umów na kwotę dofinansowania z EFRR **87 651 121,98 EUR** (347 536 698,67 zł) co stanowi **100,19%**³² alokacji EFRR przeznaczonej na działanie 1.3,

W okresie sprawozdawczym Beneficjenci wykazali wydatki we wnioskach o płatność na wartość równą **3 093 546,53 EUR** (12 265 911,98 zł) z EFRR, co stanowi **3,54%** alokacji EFRR przeznaczonej na działanie 1.3. Od uruchomienia programu Beneficjenci wykazali wydatki we wnioskach o płatność

³² Przekroczenie alokacji dla działania 1.3 wynika z różnych wartości przyjętego kursu Euro na wypłaty środków w ramach umów.

na wartość równą **62 028 592,11 EUR** (245 943 367,73 zł) z EFRR, co stanowi **70,90 %** alokacji EFRR przeznaczonej na działanie 1.3.

W 2010 r. w ramach działania 1.3. ogłoszono **2** konkursy. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację ww. konkursów wynosiła **1 261 034,05 EUR**. Od uruchomienia programu ogłoszono **6** konkursów. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację ww. konkursów wynosiła **55 850 693,57 EUR**

W ramach podziałania 1.3.2 Promocja przedsiębiorstw w wymiarze międzynarodowym nabór jest prowadzony w sposób ciągły. 29 września 2010 dokonano zamknięcia naboru w ramach konkursu z 2009 r., a 30 września uruchomiono konkurs z roku 2010. Wnioski o dofinansowanie w ramach naboru 2010 Wnioskodawcy mogli składać od 15 października 2010 r. Do końca 2010 roku wpłynęło **14** wniosków aplikacyjnych. Wnioskowana wartość dofinansowania ww. dokumentacji aplikacyjnej to **56 797,30 EUR** z EFRR (w ramach konkursu nr RPOWZ/1.3.2/2010/1, co nie przekracza alokacji przeznaczonej na przedmiotowy konkurs. Wnioski poprawne formalnie stanowią **64%** liczby wniosków złożonych w ramach konkursu. Natomiast w ramach konkursu nr RPOWZ/1.3.2/2009/1 w 2010 r. 3 wnioski zostały ocenione poprawnie formalnie. Wnioskowana wartość dofinansowania ww. dokumentacji aplikacyjnej to **15 132,41 EUR**.

Konkurs ogłoszony w ramach podziałania 1.3.1 Specjalistyczne doradztwo dla MSP jest prowadzony w trybie ciągłym, zostanie zakończony w 2011 r. W związku z powyższym informacje na temat złożonych wniosków o dofinansowanie zostaną zamieszczone w Sprawozdaniu za 2011 r. nie wpłynęły wnioski.

Tabela 44 Zainteresowanie wnioskodawców konkursami ogłoszonymi w 2010 r. w ramach działania 1.3

Działanie	Podziałanie	Data ogłoszenia konkursu	Alokacja EFRR na konkurs	Liczba złożonych wniosków	Wartość złożonych wniosków (EFRR)	Wnioskowana wartość EFRR w stosunku do alokacji na konkurs	Liczba poprawnych formalnie wniosków w stosunku do wszystkich złożonych wniosków
			(EUR)	(szt.)	(EUR)	(%)	(%)
1.3	1.3.1	28.12.10 r.	756 620,43	Dane zostaną przedstawione w Sprawozdaniu za 2011 r.			
	1.3.2 ³³	30.09.10 r.	1 261 034,05	14	225 201,29	7,51	64

Źródło: opracowanie własne

Informacja na temat **Projektów indywidualnych** znajduje się w punkcie 2.1.6 niniejszego sprawozdania.

Postęp rzeczowy oraz analiza stopnia osiągnięcia wskaźników

W roku 2010 nie zrealizowano projektów z zakresu bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego dla MŚP promujących atrakcyjność regionu, bądź wspierających międzynarodową aktywność przedsiębiorstw. Wg szacunków, w 2015 r. wskaźnik zostanie zrealizowany zaledwie w 8,75% (7 na 80 założonych

³³ Konkurs nr RPOWZ/1.3.2/2010/1

projektów). Należy jednak zauważyć, że w 30 września 2010 r. IZ RPO WZ ogłosiła konkurs otwarty w ramach poddziałania 1.3.2., w którym zniesiono wymóg uczestnictwa przedsiębiorcy po raz pierwszy w targach/wystawach – co powinno wpłynąć to na wartość omawianego wskaźnika w przyszłych okresach sprawozdawczych. Na podstawie danych z list rankingowych w ramach konkursu uruchomionego w roku 2010 rekomendowanych do dofinansowania jest 40 projektów (w tym 2 misje). Na podstawie posiadanych danych szacuje się więc, że w 2015 r. wskaźnik zostanie zrealizowany co najmniej w 50% (40 na 80 założonych projektów). Ponadto nabór nadal jest prowadzony, dodatkowo IZ RPO WZ prowadzi szereg działań informacyjnych i promocyjnych, więc należy się spodziewać, że wskaźnik zostanie osiągnięty na wyższym poziomie.

W 2010 roku został również zrealizowany wskaźnik pn. Dodatkowe inwestycje wykreowane dzięki wsparciu – osiągnął on bowiem wartość 155,8 mln EUR, podczas gdy dla rok 2010 zakładano 11 mln EUR. Do 2015 r. wskaźnik wzrośnie do 468,53 mln EUR (851,87% realizacji wskaźnika). Sytuacja ta jest związana z faktem, iż podczas realizacji Programu została zwiększona alokacja na poddziałanie 1.3.3. z 20 mln EUR na prawie 37 mln EUR. Dodatkowe środki spowodowały zatem znaczny wzrost inwestycji w tym zakresie.

Ciekawie prezentują się mierniki dotyczące poddziałania 1.3.4. Otóż wskaźnik pn. *Liczba utworzonych lub wspartych funduszy pożyczkowych i poręczeniowych* kształtuje się na poziomie 6 szt. (600% realizacji). Do 2015 r. wskaźnik ten wzrośnie i osiągnie wyniesie 15 szt., co pięciokrotnie przekroczy wartość docelową ustaloną dla Programu. W 2010 roku udzielono 53 poręczeń i pożyczek (81,54% realizacji wskaźnika), jednak do 2015 roku wartość ta wzrośnie i wyniesie 13 758 szt., podczas gdy na etapie programowania zakładano 250 szt. Znaczne przekroczenie wartości docelowych wynika z faktu, iż pierwotnie zakładano, że poddziałanie to będzie realizowane poprzez bezzwrotne dotacje. Jednakże w trakcie trwania Programu IZ RPO WZ podjęła decyzję o zastosowaniu mechanizmu Inicjatywy Jeremie - wskaźniki więc wprost potwierdzają słuszność tej decyzji.

3.1.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

Tabela 45 Problemy we wdrażaniu RPO WZ w ramach 1 osi priorytetowej

Lp.	Data/okres	Problematyka	Przyjęte rozwiązania
1.	Kwiecień 2010	5 kwietnia 2010 r. weszły w życie Rozporządzenia Rady Ministrów z 29 marca 2010 r.: „w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc inną niż pomoc de minimis lub pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie” oraz „w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc de minimis”, zgodnie z którymi podmioty ubiegające się o pomoc publiczną lub pomoc de minimis (wnioskodawcy), przedkładają podmiotom udzielającym pomocy	IZ RPO WZ wprowadziła wymóg przedstawiania dokumentów potwierdzających sytuację finansową Wnioskodawcy za okres 3 lat, w celu możliwości weryfikacji informacji zawartych w załącznikach Dokonano aktualizacji załączników zgodnie z

		właściwy formularz wraz z informacjami na temat swojej sytuacji ekonomicznej. Dla trwających konkursów spowodowało to wymóg zmiany zasad dla wniosków składanych po wejściu w życie przedmiotowego rozporządzenia.	rozporządzeniami

Źródło: opracowanie własne

Pozostałe znaczące problemy wraz z podjętymi środkami zaradczymi odnoszące się do osi 1, opisano w punkcie 2.3 niniejszego sprawozdania.

3.2. Oś Priorytetowa 2 Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej

3.2.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów

Celem głównym Osi Priorytetowej 2 Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej jest rozwój społeczno-gospodarczy poprzez poprawę stanu infrastruktury transportowej i technicznej.

Cele szczegółowe to:

- wzrost dostępności komunikacyjnej regionu,
- rozwój i podniesienie jakości transportu publicznego,
- wzrost dostępności do infrastruktury elektrycznej i gazowej na obszarach deficytowych.

Na realizację Osi Priorytetowej 2 przeznaczonych zostało **215 789 475 Euro** w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego co stanowi **25,83% środków Programu**.

Pomoc w ramach Osi Priorytetowej 2 kierowana będzie głównie do jednostek samorządu terytorialnego (związki i stowarzyszenia), jednostek organizacyjnych jst posiadających osobowość prawną, jednostek sektora finansów publicznych (pozostałe), przedsiębiorców.

Komplementarność z pozostałymi osiami priorytetowymi RPO WZ 2007-2013

Oś 6. *Rozwój funkcji metropolitalnych*, w zakresie – transportu miejskiego (kryterium demarkacji: obszar realizacji).

2 OŚ PRIORYTETOWA ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TRANSPORTOWEJ I ENERGETYCZNEJ

- **215 789 475 EUR** kwota przeznaczona na realizację 2 osi priorytetowej, co stanowi **27,86 %** alokacji EFRR przeznaczonej na Program.
- **185 843 776,67 EUR** kwota udostępnionej alokacji EFRR do końca 2010 r. przeznaczona na tryb konkursowy, indywidualny oraz systemowy, co stanowi **86,12 %** alokacji przeznaczonej na Oś 2.
- **Postęp realizacji w 2010 roku:**
- **22** - liczba złożonych wniosków aplikacyjnych poprawnych pod względem formalnym o ogólnej wartości dofinansowania równej **50 610 727,81 EUR** (EFRR+BP), co stanowi **23,45 %** alokacji przeznaczonej na Oś 2
- **65** – liczba podpisanych umów o dofinansowanie o wartości EFRR równej **66 679 984,30 EUR**, co stanowi **30,90 %** alokacji EFRR przeznaczonej na Oś 2
- **40 107 235,16 EUR** - kwota wykazana przez Beneficjentów w zaakceptowanych wnioskach o płatność, co stanowi **18,59 %** zobowiązań alokacji EFRR w ramach Osi 2
- **12 152 479,11 EUR płatności w formie refundacji** przekazane na rzecz Beneficjentów, co stanowi **5,63 %** alokacji EFRR przeznaczonej na Oś 2.

W ramach osi priorytetowej 2 w roku sprawozdawczym złożono **22** wnioski o dofinansowanie poprawnych formalnie. Ich łączna wartość dofinansowania to **50 610 727,81 EUR** (200 671 535,78 zł) (EFRR+BP). Od uruchomienia programu w ramach przedmiotowej osi priorytetowej złożono **137** wniosków na łączną kwotę dofinansowania **148 209 504,39 EUR** (587 650 684,91zł) (EFRR+BP), z których **102** wnioski zostały zatwierdzone do realizacji. Łączna wartość dofinansowania (EFRR+BP) ww. wniosków to **133 994 218,55 EUR** (531 287 076,55 zł).

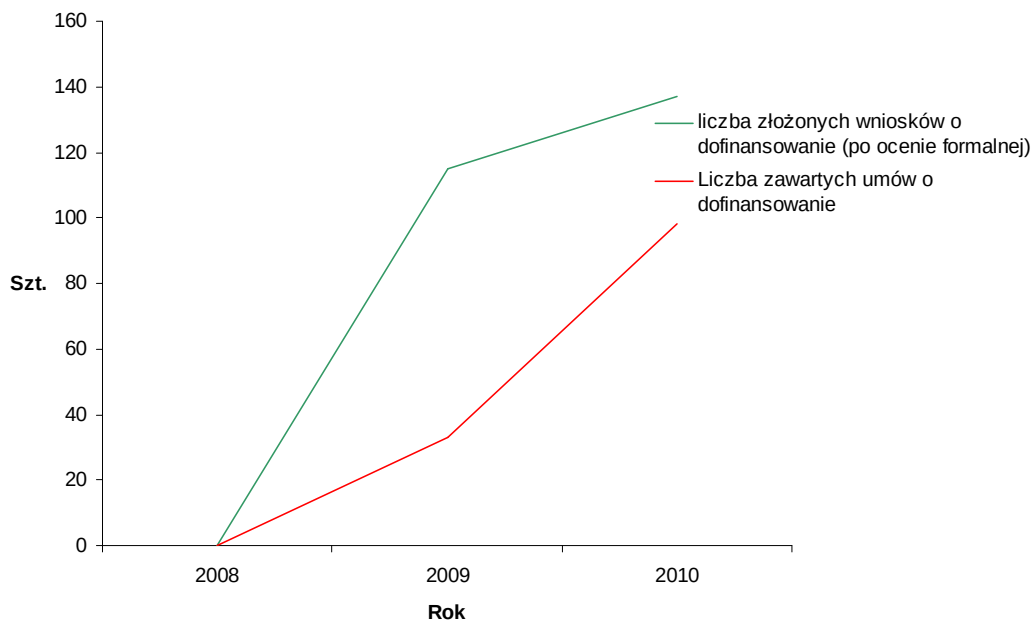
W 2010 r. podpisano **65** umów o dofinansowanie na kwotę równą **66 679 984,30 EUR** (264 386 137,76 zł) z EFRR, co stanowi **30,90 %** alokacji EFRR przeznaczonej na oś 2. Od początku realizacji Programu podpisano **98** umów na kwotę dofinansowania z EFRR **141 053 908,41 EUR**, co stanowi **65,31 %** alokacji EFRR przeznaczonej na Oś 2.

W okresie sprawozdawczym i od uruchomienia Programu IZ RPO WZ zaakceptowała Beneficjentom wydatki we wnioskach o płatność na wartość równą **40 107 235,16 EUR** (159 025 187,41 zł) z EFRR. Kwota ta stanowi **18,59 %** alokacji przeznaczonej na realizację priorytetu 2.

W okresie sprawozdawczym i od uruchomienia Programu wydatki wykazane przez IZ w deklaracjach do IC kształtowały się na poziomie **36 528 895,97 EUR** (144 837 072,51 zł) z EFRR, co stanowi **16,93 %** alokacji przeznaczonej na realizację 2 osi priorytetowej.

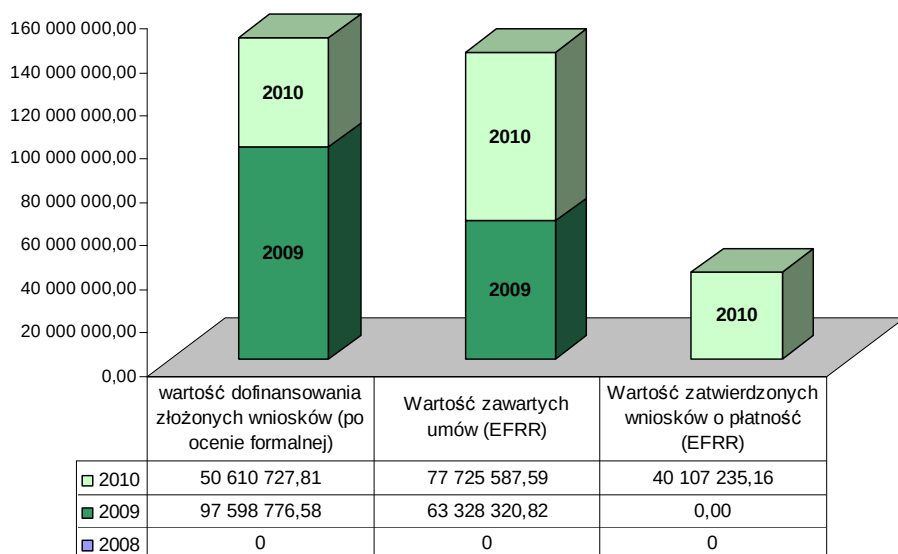
W ramach 2 Osi priorytetowej realizowane są projekty w trybie konkursowym, indywidualnym oraz systemowym.

Wykres 63 Liczba złożonych wniosków aplikacyjnych oraz liczba podpisanych umów o dofinansowanie w ramach osi 2 od początku realizacji Programu (EUR)

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 64 Przyrost wartości dofinansowania złożonych wniosków (po ocenie formalnej), wartości zawartych umów (EFRR) oraz wartości zatwierdzonych wniosków o płatność (EFRR) w ramach osi 2 od początku realizacji Programu w podziale na lata w EUR.

Źródło: Opracowanie własne

W ramach 2 osi priorytetowej od uruchomienia programu ogłoszono **5** konkursów. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację ww. konkursów wynosiła **60 151 058,79 EUR**. Konkursy z podziałem na działania/poddziałania zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 46 Przeprowadzone konkursy w ramach osi 2 od uruchomienia programu

Rok	Działanie	Poddziałanie	Alokacja EFRR na konkurs (EUR)
2008	2.1 Zintegrowany system transportowy województwa	2.1.2 Lokalna infrastruktura drogowa	25 702 774,27
2009		2.1.2 Lokalna infrastruktura drogowa	14 145 636,35
		2.1.6 Zintegrowany system transportu publicznego	9 457 755,36
2010	2.2 Lokalna infrastruktura energetyczna	2.2.1 Sieci elektroenergetyczne	6 052 963,43
		2.2.2 Sieci dystrybucji gazu ziemnego	4 791 929,38

Źródło: opracowanie własne

Analiza jakościowa (realizacja wskaźników)

Informacje nt. wskaźników postępu fizycznego Osi priorytetowej 2 przedstawiono w *Tabeli 4 Postęp fizyczny programu operacyjnego*.(załącznik nr IV)

Od początku realizacji Programu w ramach 2 osi priorytetowej Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej zostało zatwierdzone 10 wniosków o płatność końcową, co skutkuje realizacją niektórych założonych wskaźników. Poza tym IZ RPO WZ oszacowała wartości pozostałych wskaźników na podstawie podpisanych do końca okresu sprawozdawczego umów o dofinansowanie.

Efekty realizacji 2 osi priorytetowej są mierzone poprzez wskaźniki:

– PRODUKTU:

- Liczba projektów z zakresu infrastruktury transportowej (działanie 2.1 Zintegrowany system transportowy województwa),
- Liczba projektów z zakresu infrastruktury energetycznej (działanie 2.2 Lokalna infrastruktura energetyczna),
- Liczba kilometrów nowych dróg (gminnych, powiatowych, wojewódzkich) (działanie 2.1 Zintegrowany system transportowy województwa),
- Liczba kilometrów zrekonstruowanych dróg (gminnych, powiatowych, wojewódzkich) (działanie 2.1 Zintegrowany system transportowy województwa),
- Liczba kilometrów nowych/ zrekonstruowanych dróg na obszarach wiejskich (działanie 2.1 Zintegrowany system transportowy województwa),
- Liczba kilometrów zrekonstruowanych linii kolejowych (działanie 2.1 Zintegrowany system transportowy województwa),

- Liczba zakupionego taboru komunikacji miejskiej (działanie 2.1 Zintegrowany system transportowy województwa),
- Pojemność zakupionego taboru komunikacji miejskiej (działanie 2.1 Zintegrowany system transportowy województwa).

– **REZULTATU:**

- Oszczędność czasu (na zmodernizowanych liniach kolejowych) w przewozach pasażerskich i towarowych (działanie 2.1 Zintegrowany system transportowy województwa),
- Oszczędność czasu (na nowych i zmodernizowanych drogach) w przewozach pasażerskich i towarowych (działanie 2.1 Zintegrowany system transportowy województwa),
- Przyrost ludności korzystającej z transportu miejskiego (działanie 2.1 Zintegrowany system transportowy województwa),
- Liczba nowych odbiorców energii elektrycznej (działanie 2.2 Lokalna infrastruktura energetyczna),
- Liczba nowych odbiorców gazu z sieci (działanie 2.2 Lokalna infrastruktura energetyczna).

Z powyższego zestawienia wynika, iż 2 oś priorytetową opisuje 8 wskaźników produktu i 5 rezultatu. Jeśliby spojrzeć na to zagadnienie w sposób liczbowy, to w 2010 roku zostały zrealizowane tylko dwa wskaźniki produktu (*Liczba projektów z zakresu infrastruktury transportowej* oraz *Liczba kilometrów zrekonstruowanych dróg na obszarach wiejskich*) i jeden rezultatu (*Przyrost ludności korzystającej z transportu miejskiego*). Biorąc pod uwagę szacunki, do 2015 r. zostanie zrealizowanych 75% wskaźników produktu (6 mierników) i 60% wskaźników rezultatu (3 mierniki). Wskaźniki w głównej mierze są realizowane przez projekty dotyczące systemu transportowego województwa – dzięki środkom pochodzącym z Programu do roku 2015 zostanie zrekonstruowanych i wybudowanych ponad 200 km dróg, 200 km linii kolejowych, co z kolei pozwoli zaoszczędzić w przewozach pasażerskich i towarowych na drogach ok. 22 mln EUR, natomiast na zmodernizowanych liniach kolejowych ok. 1 mln EUR.

Lokalna infrastruktura energetyczna jest obszarem w mniejszym stopniu realizowanym. Działanie 2.2 to przede wszystkim dwa projekty indywidualne. Przeprowadzone 2 nabory w tym zakresie, z uwagi na małe zainteresowanie ze strony potencjalnych beneficjentów nie przyniosły spodziewanych rezultatów, w związku z czym IZ RPO WZ planuje przenieść część niewykorzystanej alokacji na priorytetowe dla województwa zadania drogowe.

Szczegóły dotyczące realizacji poszczególnych wskaźników zostały zamieszczone w dalszej części analizy.

Realizacja 2 osi priorytetowej *Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej* w świetle zaprezentowanych powyżej danych odnoszących się do postępu finansowego jaki i rzeczowego przedmiotowej osi niewątpliwie redukuje słabe strony oraz ogranicza zidentyfikowane zagrożenia

w obszarze zróżnicowanie przestrzeni oraz środowisko wskazanym w analizie SWOT województwa zachodniopomorskiego m.in. takie jak:

- słaba jakość dróg,
- słaba jakość połączeń transportowych wewnątrz województwa,
- uciążliwość ruchu tranzytowego przebiegającego przez centra miast,
- zawieszenie i likwidacja regionalnych i lokalnych połączeń kolejowych.

Do pozytywnego wpływu na ww. słabe strony i ograniczenia przyczyniają się głównie projekty realizowane w ramach działania 2.1 *Zintegrowany system transportowy województwa*, dzięki którym zostanie zrekonstruowane i wybudowane ponad 200 km dróg i 200 km linii kolejowych.

Realizacja wyżej wymienionych typów przedsięwzięć będzie dodatnio oddziaływać na aktywizację gospodarczą poszczególnych miejscowości i całego regionu.

Nadmienić należy, iż zły stan dróg, brak obwodnic i bezkolizyjnych skrzyżowań na trasach o dużym natężeniu ruchu były istotnymi negatywnymi czynnikami przy podejmowaniu decyzji o tworzeniu oddziałów dużych przedsiębiorstw w województwie zachodniopomorskim. Dalszą konsekwencją takiej sytuacji jest duże ograniczenie w generowaniu nowych miejsc pracy, a tym samym spowolnienie działań przeciwdziałających bezrobociu w regionie.

Zatem zasadnym jest stwierdzenie, że omawiane typy projektów pośrednio przyczyniają się do wzmocnienia regionu także w drugim ze wskazanych obszarów analizy SWOT województwa tj. konkurencyjność gospodarki.

Jak wynika z powyższego omawiane działania są spójne z celem szczegółowym RPO WZ poprawa atrakcyjności inwestycyjnej i spójności terytorialnej województwa, którego jednym z zadań jest zwiększenie przestrzennej konkurencyjności regionu oraz spójności terytorialnej. Ponadto w zakres przedmiotowego celu wpisuje się modernizacja systemu energetycznego, która jest realizowana poprzez inwestycje w ramach poddziałania 2.2.1 *Sieci elektroenergetyczne*.

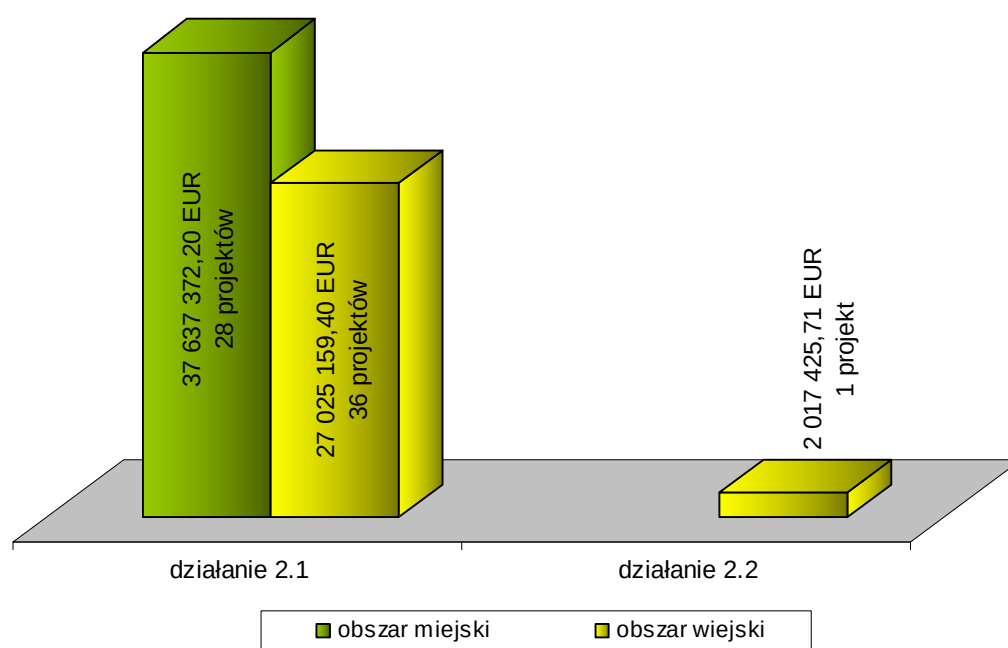
Inwestycje, które będą realizowane w ramach ww. poddziałania zakładają zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego mieszkańcom i przedsiębiorcom regionu co stanowi warunek niezbędny dla rozwoju gospodarczego i społecznego. Przedsięwzięcia te mają także duże znaczenie dla zmniejszenia ryzyka wystąpienia zjawiska energetycznego typu blackout które miało miejsce w Szczecinie w 2008 roku.

Terytorialny rozkład projektów.

W ramach 2 osi priorytetowej, w roku 2010 podpisano 65 umów o łącznym dofinansowaniu z EFRR w wysokości 66 679 984,30 EUR na realizację projektów z zakresu infrastruktury transportowej i energetycznej. 37 projektów, czyli 57% wszystkich umów podpisanych w ramach osi 2 w aktualnym okresie sprawozdawczym, realizowanych jest na obszarach wiejskich, pozostała część, 28 projektów (dokładnie 43%), na obszarach miejskich. Z analizy zawartych umów, w podziale na poszczególne działania osi 2, wynika, że zarówno pod względem wartościowym, jak i ilościowym, najwięcej

projektów realizowanych jest w ramach działania 2.1 *Zintegrowany system transportowy województwa*. Projekty z tego działania realizowane są przede wszystkim na obszarach wiejskich. Inwestycje „miejskie”, mimo tego że słabsze pod względem ilościowym, uzyskały wyższe dofinansowanie. W ramach działania 2.2 *Lokalna infrastruktura energetyczna*, w 2010 roku zawarto 1 umowę z przedsiębiorstwem ENEA Operator Sp. z o.o., które realizuje projekt na terenach wiejskich Gm. Wierzychowo. Szczegółowy, wartościowo-ilościowy podział projektów realizowanych w ramach poszczególnych działań osi 2, z uwzględnieniem obszaru ich realizacji, przedstawia poniższy wykres.

Wykres 65 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 r., w ramach poszczególnych działań osi 2 RPO WZ, według obszaru ich realizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Dokładny, wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w ramach poszczególnych działań osi 2 w podziale na miejsce ich realizacji, oparty na danych zawartych na wykresie 65, stanowiący wyniki analizy umów zawartych w 2010 roku w ramach poszczególnych działań osi 2 według typu obszaru ich realizacji, przedstawia poniższa tabela.

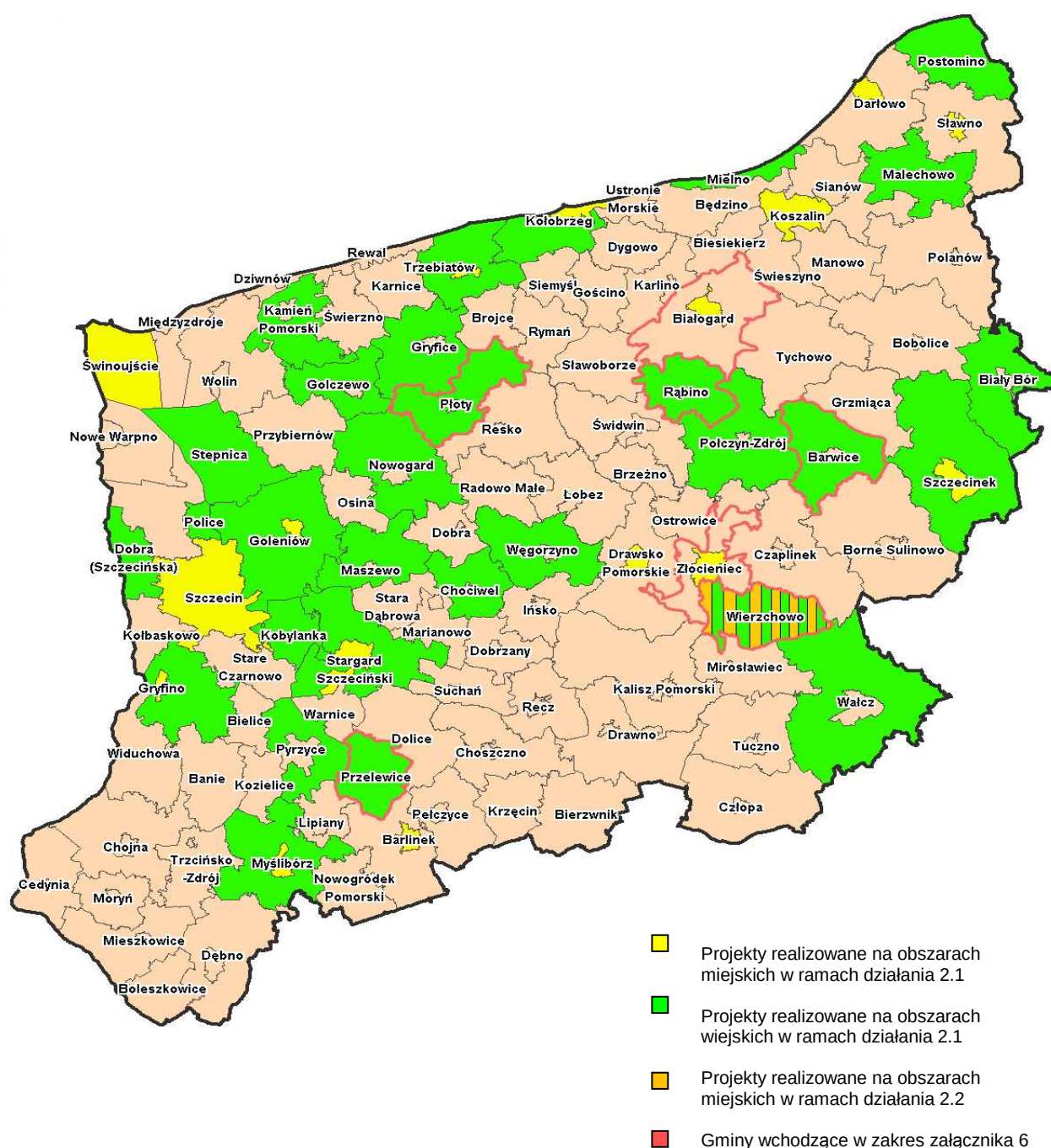
Tabela 47 Wartościowo-ilościowy podział umów podpisanych w 2010 r., zawartych w ramach poszczególnych działań osi 2, w podziale na miejsce ich realizacji

	Gmina	Obszar miejski		Obszar wiejski	
		Kwota w EUR	Liczba projektów	Kwota w EUR	Liczba projektów
Działanie 2.1	Barlinek	3 175 694,58	1	-	-
	Barwice	-	-	95 106,81	1
	M Białogard	2 099 863,38	3	-	-
	Biały Bór	-	-	506 209,33	1
	Chociwel	-	-	2 573 188,90	1
	M Darłowo	378 310,21	1	-	-
	Dobra (Szczecińska)	-	-	327 090,58	2
	Drawsko Pomorskie	162 279,165	2	-	-
	Golczewo	-	-	177 734,84	1
	Goleniów	116 652,53	1	3 938 209,33	1
	Gryfice	-	-	364 598,12	1
	Gryfino	123 195,17	1	476 998,719	2
	Kamień Pomorski	-	-	492 571,98	1
	Kobylanka	-	-	317 039,09	1
	Kołobrzeg	4 050 546,22	2	294 201,29	1
	M Koszalin	7 972 271,64	3	-	-
	M Świnoujście	6 897 547,72	3	-	-
	Malechowo	-	-	756 620,43	1
	Maszewo	-	-	60 824,13	1
	Mielno	-	-	1 094 343,40	2
	Myślibórz	45 702,75	1	125 659,89	1
	Nowogard	-	-	79 807,75	1
	Płoty	-	-	261 504,33	1
	Police	-	-	732 247,85	1
	Połczyn- Zdrój	-	-	1 633 592,72	2
	Postomino	-	-	297 658,01	1
	Przelewice	-	-	122 115,82	1
	Pyrzyce	-	-	328 047,57	1
	Rąbino	-	-	849 336,04	1
	M Sławno	378 310,21	1	-	-
	Stargard Szczeciński	378 231,83	1	625 457,78	1
	Stepnica	-	-	1 256 711,52	1
	Szczecin	2 978 562,42	1	-	-
	Szczecinek	2 634 921,07	2	86 960,79	1
	Trzebiatów	6 137 765,00	4	3 026 481,72	1
	Wałcz	-	-	756 619,17	1
	Węgorzyno	-	-	574 804,21	2
	Wierzchowo	-	-	4 793 417,34	2
	Złocieniec	107 518,26	1	-	-
Działanie 2.2	Wierzchowo	-	-	2 017 452,71	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie

Spośród wszystkich umów podpisanych w 2010 roku w ramach 2 osi priorytetowej RPO WZ, 8 projektów realizowanych jest na terenie gmin o szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej. Szczegółowy podział projektów z uwzględnieniem obszaru i miejsca ich realizacji z zaznaczeniem gmin wchodzących w zakres załącznika 6 oraz w podziale na działania osi 2, przedstawia poniższa mapa.

Mapa 8 Przestrzenny rozkład projektów realizowanych w ramach osi 2, w podziale na miejsce i obszar ich realizacji, poszczególne i z wyróżnieniem projektów realizowanych na terenach gmin wchodzących w zakres załącznika 6

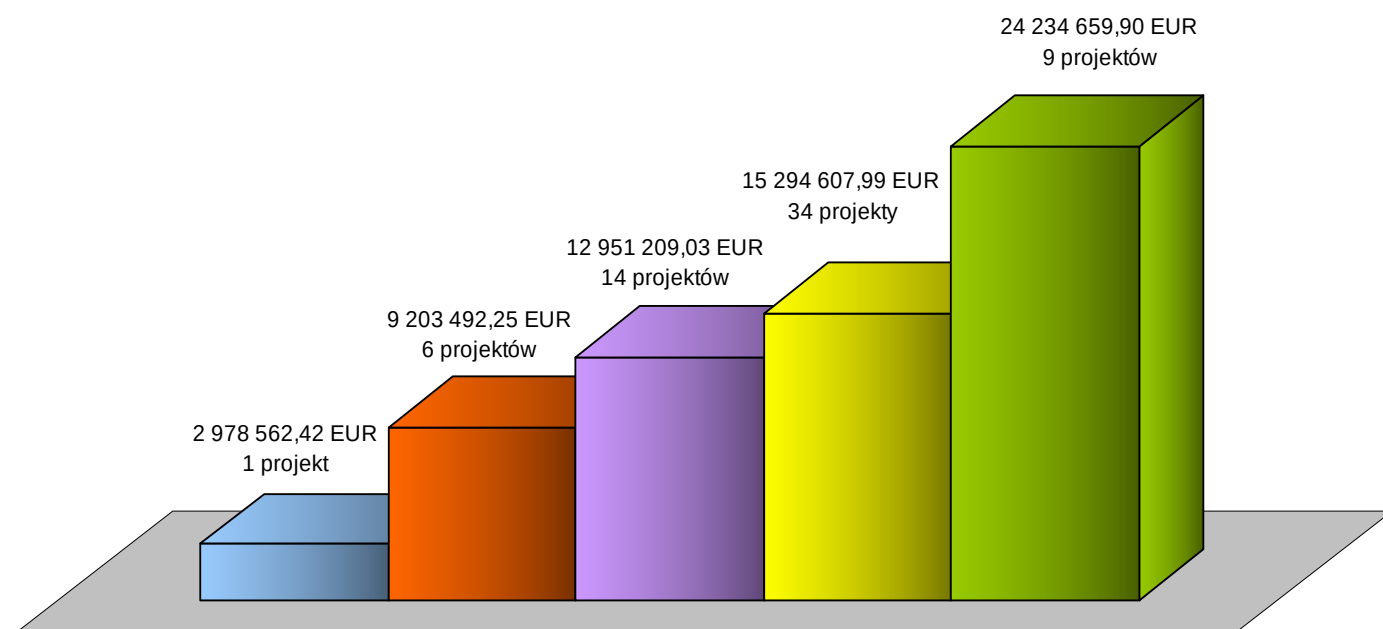

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013 i Państwowego Zasobu Geodezyjnego

Rozkład projektów według typów beneficjentów

Z analizy umów zawartych w aktualnym okresie sprawozdawczym w ramach 2 osi priorytetowej, pod względem typów beneficjentów wynika, że najwięcej projektów zakontraktowanych w 2010 r., w ramach działania 2.1 *Zintegrowany system transportowy województwa*, realizują jednostki samorządu terytorialnego, w tym gminy- 34 projekty o łącznym dofinansowaniu z EFRR w wysokości 15 294 607,99 EUR, powiaty - 14 projektów dofinansowanych kwotą 12 951 209,03 EUR i Województwo Zachodniopomorskie - 9 projektów dofinansowanych w wysokości 24 234 659,90 EUR. Szczegółowy podział projektów działania 2.1, według formy prawnej beneficjentów przedstawia poniższy wykres.

Wykres 66 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 r. w ramach działania 2.1, według formy prawnej beneficjentów

■ Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie ■ spółki z o.o. ■ powiaty ■ gminy ■ Województwo Zachodniopomorskie

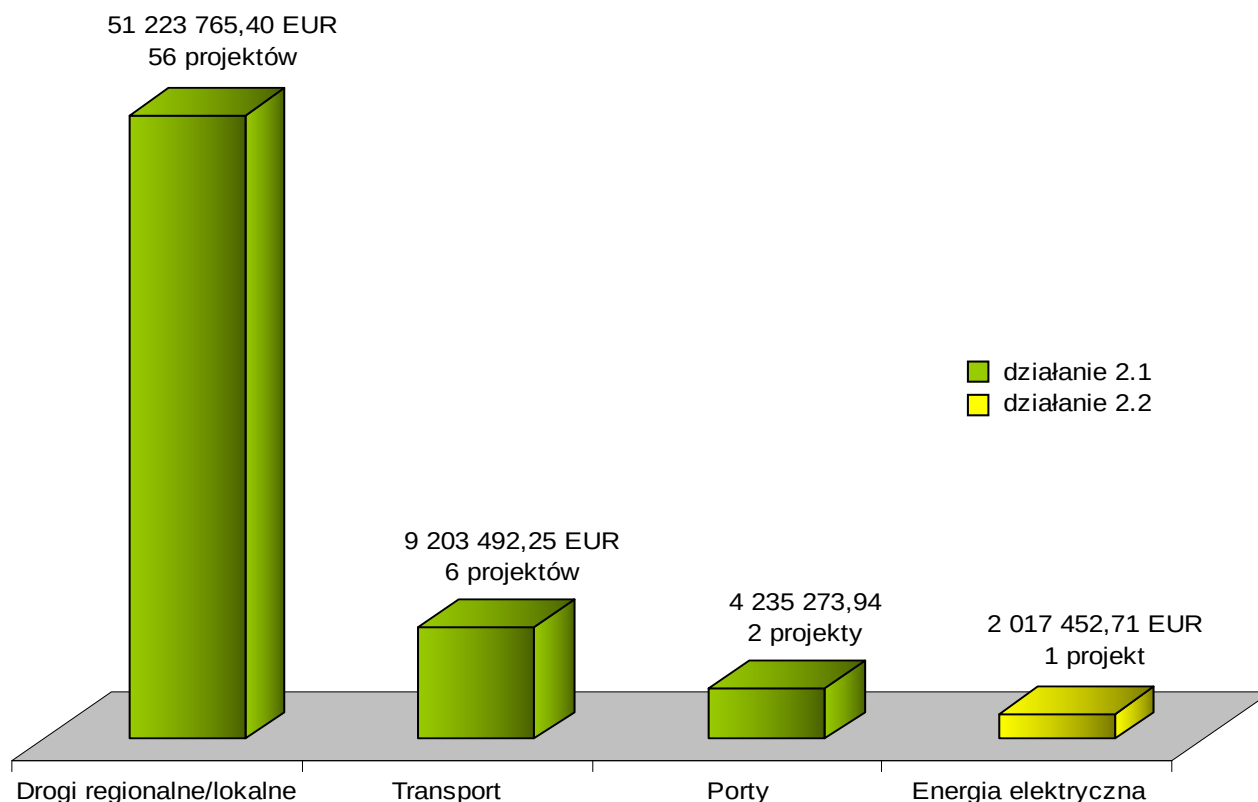
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

W ramach działania 2.2 *Lokalna infrastruktura energetyczna*, w aktualnym okresie sprawozdawczym zawarto tylko jedną umowę. Beneficjentem realizowanego projektu jest ENEA Operator Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

Rozkład wg typu projektów

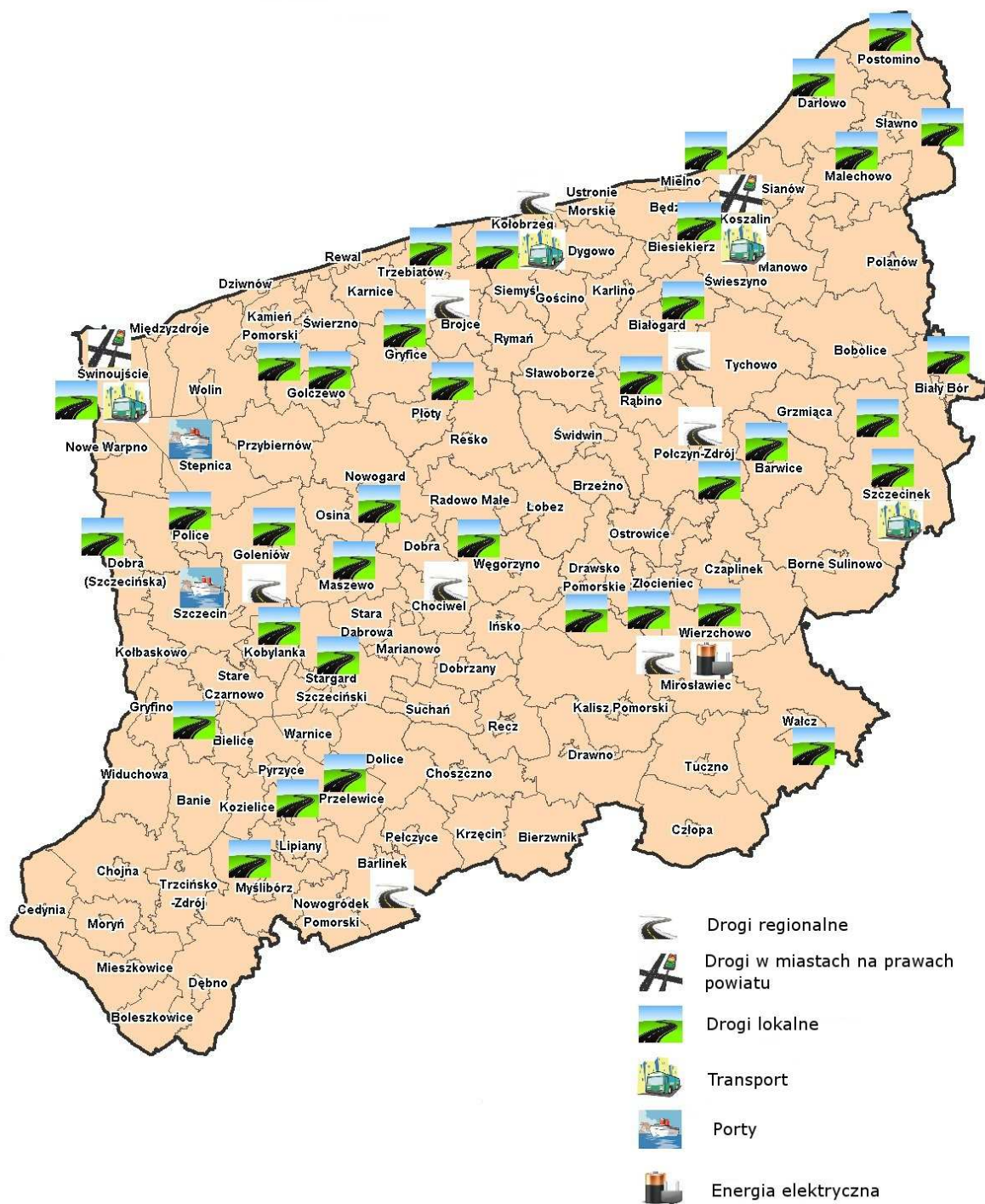
W aktualnym okresie sprawozdawczym, w ramach osi 2, zdecydowanie największą ilość projektów realizowano z zakresu budowy dróg regionalnych i lokalnych. Łączna kwota dofinansowania z EFRR, którą wsparto inwestycje drogowe, to 51 223 765,40 EUR. Pozostałe projekty to inwestycje z zakresu transportu, energii elektrycznej i portów. Szczegółowo, z uwzględnieniem wartości i ilości podpisanych umów, podział projektów według ich przynależności do poszczególnych kategorii interwencji przedstawia wykres 66. Obrazowo rozkład przestrzenny poszczególnych typów projektów z zaznaczeniem ich miejsca realizacji przedstawia Mapa nr 9.

Wykres 67 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 r. w ramach poszczególnych działań osi 2, według typów realizowanych projektów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Mapa 10 Rozkład przestrzenny poszczególnych typów projektów z zaznaczeniem ich miejsca realizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013 i Państwowego Zasobu Geodezyjnego

Opis wkładu osi priorytetowej w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn

W ramach przedmiotowego priorytetu, zasada równości szans (m.in. kobiet i mężczyzn) realizowana jest poprzez działania opisane w punkcie 2.2.1 niniejszego sprawozdania.

Cross-financing został przedstawiony w punkcie 2.6.3 niniejszego sprawozdania

Wyniki badań ewaluacyjnych dotyczących wsparcia w ramach danej osi priorytetowej oraz sposobu wykorzystania ww. rekomendacji

W ramach 2 osi priorytetowej Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej były realizowane następujące badania ewaluacyjne i ekspertyzy:

Tabela 48 Badania ewaluacyjne przeprowadzone w ramach osi 2

Lp.	Tytuł badania/ekspertyzy	Rekomendacje
1	<i>Ekspertyza na temat zasadności wyznaczania obszaru o szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 i jego wpływu na aktywność beneficjentów w aplikowaniu o wsparcie z funduszy unijnych</i>	<i>Rekomendacje zostaną wdrożone po zakończeniu renegotiacji Programu. Ponadto, część rekomendacji będzie możliwa do wdrożenia w przyszłym okresie programowania.</i>
2	<i>Uszczegółowienie metodologii obliczania wskaźników celu głównego i celów szczegółowych RPO WZ. Wyznaczenie wartości wskaźników zrealizowanych w 2009 r. oraz szacowanej realizacji na rok 2010</i>	<i>Rekomendacje zostaną wdrożone po zakończeniu renegotiacji Programu. Ponadto, zostanie wdrożona rekomendacja dotycząca aktualizacji Lokalnego Systemu Informatycznego</i>
3	<i>Ocena zdolności beneficjentów do realizacji projektów wpisanych na listę Indykatywnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 (tak zwana lista IPI).</i>	<i>Na bieżąco wdrażana jest rekomendacja dotycząca przeprowadzania szkoleń dla beneficjentów w zakresie wniosków o płatność i rozliczania projektów. Ponadto, zostanie wdrożona rekomendacja dotycząca aktualizacji Lokalnego Systemu Informatycznego. Został wprowadzony dodatkowy monitoring projektów indywidualnych.</i>

Źródło: Opracowanie własne

Szczegółowe rekomendacje wynikające z tych badań zostały przedstawione w punkcie 2.7 niniejszego sprawozdania.

Analiza wkładu danej osi priorytetowej w realizację celów Strategii Lizbońskiej znajduje się w pkt. 2.1.6.6

Stan realizacji rekomendacji i zaleceń Komisji Europejskiej odnoszących się do przedmiotowej osi priorytetowej znajduje w punkcie 2.1.6.3 niniejszego sprawozdania.

Działanie 2.1 Zintegrowany system transportowy województwa

Postęp finansowy

W ramach działania 2.1 w okresie sprawozdawczym złożono **20** wniosków aplikacyjnych poprawnych pod względem formalnym na łączną wartość dofinansowania **48 327 502,19 EUR** (191 618 546,18 zł) (EFRR+BP). Od uruchomienia programu w przedmiotowym działaniu złożono **135** wniosków na łączną kwotę dofinansowania **145 926 278,77 EUR** (578 597 695,31zł) (EFRR+BP).

W 2010 r. podpisano **64** umowy o dofinansowanie na kwotę równą **64 662 531,59 EUR** (256 386 937,76 zł), co stanowi **32,18 %** alokacji EFRR przeznaczonej na działanie 2.1. Od uruchomienia programu w przedmiotowym działaniu podpisano **97** umowy na kwotę dofinansowania z EFRR **139 036 455,70 EUR** (551 279 546,86 zł) co stanowi **69,20 %** alokacji EFRR przeznaczonej na działanie 2.1.

W okresie sprawozdawczym IZ RPO WZ zaakceptowała Beneficjentom wydatki we wnioskach o płatność na wartość równą **40 107 235,16 EUR** (159 025 187,41 zł) z EFRR. Są to pierwsze złożone wnioski o płatność od uruchomienia programu.

Od uruchomienia programu ogłoszono **3** konkursy. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację ww. konkursów wynosiła **49 306 165,98 EUR**.

Informacja na temat **Projektów indywidualnych** znajduje się w punkcie 2.1.6 niniejszego sprawozdania.

Postęp rzeczowy oraz analiza stopnia osiągnięcia wskaźników

W 2010 r. zrealizowano 10 projektów z zakresu infrastruktury transportowej a więc osiągnięto założony cel w 167,67%. Szacuje się, że do 2015 r. w województwie zostanie zrealizowanych 97 projektów. Znaczne przekroczenie wartości docelowej przedmiotowego wskaźnika (404,17% realizacji) jest związane z działaniami IZ RPO WZ zmniejszającymi maksymalne dofinansowanie projektów dotyczących dróg lokalnych, w wyniku czego zostanie zrealizowanych dużo projektów o stosunkowo małej wartości.

Powyższe projekty przyczyniły się do zrekonstruowania 10,697 km dróg (44,57% realizacji wskaźnika), w tym 9,338 km dróg gminnych (233,45% realizacji wskaźnika) i 1,359 km dróg powiatowych (13,59% realizacji wskaźnika). W wyniku realizacji przedmiotowych inwestycji na nowych i zmodernizowanych drogach, w przewozach pasażerskich i towarowych oszczędności na koniec okresu sprawozdawczego wyniosły 154 842,73 EUR – jest to zaledwie 15,48%, jednak szacuje się, że do roku 2015 wskaźnik wzrośnie i wyniesie 21 908 842,12 EUR (109,54% realizacji wskaźnika).

Na podstawie zawartych do końca okresu sprawozdawczego umów o dofinansowanie IZ RPO WZ przewiduje, że do 2015 roku zostanie zrekonstruowanych 197,357 km dróg (161,77% realizacji wskaźnika). Patrząc na ten wskaźnik w podziale na poszczególne kategorie dróg – tj. na gminne, powiatowe i wojewódzkie, szacuje się, że do 2015 zostanie zrekonstruowanych 50,303 km dróg gminnych (167,68% realizacji wskaźnika), 108,546 km dróg powiatowych (235,97% realizacji wskaźnika) oraz 38,508 km dróg wojewódzkich (83,71% realizacji wskaźnika).

W okresie sprawozdawczym wskaźnik dotyczący *Liczby kilometrów nowych dróg* nie został osiągnięty. Patrząc na prognozy tego wskaźnika do 2015 r. zostanie wybudowanych 19,13 km dróg (70,85% realizacji wskaźnika), w tym 8,47 km dróg gminnych (105,88% realizacji wskaźnika), 5,407 km dróg powiatowych (67,59% realizacji wskaźnika) oraz 5,253 km dróg wojewódzkich (47,75% realizacji wskaźnika).

Z powyższej analizy wynika, że istnieje zagrożenie w wykonaniu wskaźników dotyczących nowych dróg powiatowych. Wskaźniki te występują w dwóch poddziałaniach: 2.1.2 (Lokalna infrastruktura drogowa) i 2.1.3 (Drogi w miastach na prawach powiatu). Podziałanie 2.1.3 jest realizowane w trybie indywidualnym przez trzy projekty – zawarte umowy o dofinansowanie wyczerpują dostępną alokację. Natomiast w ramach podziałania 2.1.2 wspierane są projekty, których przedmiotem jest m.in. budowa, przebudowa i rozbudowa zarówno dróg gminnych, jak i powiatowych. W wyniku przeprowadzonych naborów (konkurs nr RPOWZ/2.1.2/2008/1 i RPOWZ/2.1.2/2009/1) najlepsze okazały się projekty, których realizacja dotyczy przede wszystkim dróg gminnych. Skutkiem tego, szacuje się, że wskaźniki dotyczące właśnie dróg gminnych zostaną osiągnięte w 106 % (nowe drogi) i 168 % (zrekonstruowane drogi), natomiast wskaźniki dotyczące nowych dróg powiatowych nie zostaną zrealizowane. Jednakże w realizowanych już przedsięwzięciach zidentyfikowano oszczędności - w związku z czym, IZ RPO WZ po dokładnym przeanalizowaniu sytuacji, podejmie decyzję, czy przeznaczyć je na budowę dróg powiatowych.

Na chwilę obecną występuje również niebezpieczeństwo niezrealizowania wskaźników dotyczących nowych i zmodernizowanych dróg wojewódzkich. Ze względu na fakt, iż w przypadku województwa zachodniopomorskiego wszystkie projekty realizowane przez Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich wynikają ze strategicznego podejścia do sieci drogowej i stanowią listę inwestycji kompleksowo poprawiających jakość dróg w regionie, IZ RPO WZ planuje (po akceptacji KE) przeznaczyć na ten obszar (kategoria interwencji nr 23 Drogi regionalne i lokalne):

- 4 070 105 EUR (16 137 966,33 zł) – środki pochodzące z KRW i tzw. dostosowania technicznego,
- 8 500 000 EUR (33 702 500 zł) – niewykorzystane środki w działaniach skierowanych na rozwój sieci energetycznych (obszary tematyczne nr 33 – energia elektryczna i nr 35 – gaz ziemny).

Posunięcia te pozwolą na zrealizowanie założonych wartości docelowych przedmiotowych wskaźników a nawet ich przekroczenie. W związku z powyższym, planuje się również podnieść wartości docelowe wskaźnika pn. *Długość zrekonstruowanych dróg wojewódzkich* dla:

- 2013 roku z 30 km na 50 km,
- 2015 roku z 46 km na 80 km.

W 2010 roku zrekonstruowano 9,391 km dróg na obszarach wiejskich i tym samym przekroczone zakładaną wartość ponad trzykrotnie. Szacuje się, że w 2015 r. wartości docelowe wskaźnika *Liczba kilometrów nowych/zrekonstruowanych dróg na obszarach wiejskich* zostaną przekroczone zarówno w drogach nowych (252,94% wartości docelowej), jak i zrekonstruowanych (391,65% wartości docelowej).

W wyniku realizacji wyżej opisanych projektów do 2015 r. w przewozach pasażerskich i towarowych (na nowych i zmodernizowanych drogach) zostaną wygenerowane oszczędności w wysokości 21 908 842,12 EUR (86 868 559,01 zł) a więc wskaźnik zostanie zrealizowany w 109,54%.

W okresie sprawozdawczym nie zostały zrekonstruowane linie kolejowe, jednak przewiduje się nieco ponad 100% realizacji omawianego wskaźnika do roku 2015. Wiąże się to z ogłoszonym w październiku 2009 r. naborem projektów indywidualnych w poddziałaniu 2.1.7 Regionalny transport kolejowy Schemat A Infrastruktura kolejowa, a następnie z podpisaniem dwóch umów. Zakończenie projektów planowane jest na rok 2012 oraz 2013, stąd osiągnięcie wartości docelowej wskaźnika *Liczba kilometrów zrekonstruowanych linii kolejowych* będzie możliwe dopiero w kolejnych latach. W związku z powyższym dopiero w 2013 roku będzie zauważalna oszczędność czasu (na zmodernizowanych liniach kolejowych) w przewozach pasażerskich i wyniesie 329 591,42 EUR (1 306 829,98 zł), do roku 2015 wzrośnie i wyniesie 1 016 659,52 EUR (4 031 055,00zł) a więc wskaźnik zostanie zrealizowany w 101,67%.

W okresie sprawozdawczym nie zakupiono również taboru komunikacji miejskiej a więc nie zostały zrealizowane wskaźniki *Liczba zakupionego taboru komunikacji miejskiej* oraz *Pojemność zakupionego taboru komunikacji miejskiej*. Związane jest to z faktem, iż projekty, które realizują przedmiotowe wskaźniki zostaną zakończone w 2011 i 2012 r. Wobec powyższego pierwsze wnioski o płatność końcową zostaną złożone w 2011 r. - na ich podstawie IZ RPO WZ wykaże realizację tych wskaźników. Na podstawie podpisanych umów IZ RPO WZ szacuje, że do 2015 r. w województwie zostaną zakupione 32 sztuki taboru komunikacji miejskiej, w których łącznie będzie dostępnych 1 652 miejsc a więc założenia zostaną zrealizowane trzykrotnie. Znaczne przekroczenie wartości wskaźnika wynika z jego niedoszacowania na etapie programowania (przyjęto zbyt duże ceny pojazdów) i wcześniejszych doświadczeń we wdrażaniu ZPORR.

Jeśli natomiast chodzi o wskaźnik dotyczący przyrostu ludności korzystającej z transportu miejskiego, to już w 2010 r. została osiągnięta wartość założona w 2015 r. (wartość wskaźnika w 2010 r. wyniosła 100 000 osób, podczas gdy wartość docelowa na 2010 r. została ustalona na poziomie 15 000 osób, a w 2015 r. – 45 000 osób). Znaczne przekroczenie wartości docelowych jest związane z problemem w pozyskiwaniu danych – niemożliwe jest bowiem policzenie realnego przyrostu w osobach – przyrost ludności korzystającej z transportu miejskiego ustala się więc na podstawie liczby sprzedanych jednorazowych i wieloprzejazdowych biletów (zgodnie z metodologią GUS).

Działanie 2.2 Lokalna infrastruktura energetyczna

Postęp finansowy

W ramach działania 2.2 w okresie sprawozdawczym złożono 2 wnioski aplikacyjne poprawne pod względem formalnym, są to pierwsze złożone wnioski od uruchomienia programu. Łączna wartość dofinansowania **2 283 225,62 EUR** (9 052 989,60 zł) (EFRR+BP).

W 2010 r. podpisano 1 umowę o dofinansowanie na kwotę z EFRR równą **2 017 452,71 EUR** (7 999 200,00 zł), co stanowi **13,57%** alokacji EFRR przeznaczonej na działanie 2.2. Jest to pierwsza umowa

podpisana w ramach ww. działania. W okresie sprawozdawczym i od uruchomienia Beneficjenci nie wykazali wydatków we wnioskach o płatność.

W 2010 r. ogłoszono **2** konkursy w ramach działania 2.2. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację ww. konkursów wynosiła **10 844 892,81 EUR**. Są to pierwsze ogłoszone konkursy od uruchomienia programu.

W ramach poddziałania 2.2.1 Sieci elektroenergetyczne zostało złożonych 5 wniosków aplikacyjnych. Wnioskowana wartość dofinansowania ww. dokumentacji aplikacyjnej to **3 315 535,94 EUR** z EFRR, co stanowi **55 %** alokacji przeznaczonej na przedmiotowy konkurs. Wyniki oceny formalnej i merytorycznej w ramach tego naboru zostaną przedstawione w kolejnym sprawozdaniu. W ramach poddziałania 2.2.2 Sieci dystrybucji gazu ziemnego nie zostały złożone wnioski o dofinansowanie.

Tabela 49 Zainteresowanie wnioskodawców konkursami ogłoszonymi w 2010 r. w ramach działania 2.2

Działanie	Poddziałanie	Data ogłoszenia konkursu	Alokacja EFRR na konkurs (EUR)	Liczba złożonych wniosków (szt.)	Wartość złożonych wniosków (EFRR) (EUR)	Wnioskowana wartość EFRR w stosunku do alokacji na konkurs (%)	Liczba poprawnych formalnie wniosków w stosunku do wszystkich złożonych wniosków (%)
2.2	2.2.1	28.10.10 r.	6 052 963,43	5	3 315 535,94	55%	Wnioski zostaną ocenione w przyszłym okresie sprawozdawczym
	2.2.2	28.10.10 r.	4 791 929,38	0	0	0%	-

Źródło: opracowanie własne

Postęp rzeczowy oraz analiza stopnia osiągnięcia wskaźników

W 2010 roku nie zrealizowano projektów z zakresu infrastruktury energetycznej. Problemem może okazać się uzyskanie jego wartości docelowej do 2015 r. Na liście projektów indywidualnych znajdują się dwa projekty go realizujące (*Budowa linii napowietrznej 110 kV pomiędzy GPZ w m. Mirosławiec i Czaplunek* oraz *Zaopatrzenie w gaz ziemny podmiotów funkcjonujących w północnej części gminy Pełczyce*). Poza tym, IZ RPO WZ ogłosiła w drugim półroczu 2010 r. nabór wniosków o dofinansowanie w ramach poddziałań 2.2.1 i 2.2.2. W odpowiedzi na konkurs w ramach poddziałania 2.2.1 wpłynęło 5 wniosków o dofinansowanie, które zostaną poddane ocenie formalnej i merytorycznej w I połowie 2011 r. W przypadku poddziałania 2.2.2 brak jest zainteresowania ze strony potencjalnych beneficjentów, w wyniku czego do IZ RPO WZ nie wpłynął żaden wniosek o dofinansowanie. Sytuacja ta przedkłada się realnie na wskaźniki rezultatu, które w 2010 r. nie zostały zrealizowane.

Jeśli chodzi o wskaźnik *Liczba nowych odbiorców energii elektrycznej*, to z informacji, które posiada IZ RPO WZ na dzień sporządzania niniejszego dokumentu (biorąc pod uwagę projekty z poddziałania 2.2.1 znajdujące się na Liście rankingowej) szacuje się, że do 2015 r. zostanie podłączonych 350 nowych odbiorców energii elektrycznej. Ze względu na niepełne wykorzystanie środków w ramach

dofinansowania inwestycji w energetykę elektryczną IZ RPO WZ planuje przesunąć na priorytetowe dla województwa zadania drogowe (drogi regionalne) niewykorzystane środki w działaniu skierowanym na rozwój sieci energetycznych (obszar tematyczny nr 33 – energia elektryczna) w wysokości 3 000 000 EUR (11 895 000 zł). W konsekwencji IZ RPO WZ chciałaby zmniejszyć wartości docelowe wskaźnika *Liczba nowych odbiorców energii elektrycznej* w następujący sposób:

- dla 2010 r. z 700 osób na 0 osób,
- dla 2013 r. z 2 000 osób na 300 osób,
- dla 2015 r. z 2 800 osób na 450 osób.

Problemem może okazać się również uzyskanie wartości docelowej wskaźnika *Liczba nowych odbiorców gazu z sieci*. Na liście projektów indywidualnych znajduje się jeden projekt go realizujący (*Zaopatrzenie w gaz ziemny podmiotów funkcjonujących w północnej części gminy Pełczyce* realizowany przez Wielkopolską Spółkę Gazownictwa Spółka z o.o). Na podstawie złożonego wniosku o dofinansowanie szacuje się, że w 2015 r. wskaźnik ten zostanie zrealizowany w 29% (do 2015 roku będzie 633 nowych odbiorców gazu z sieci). Poza tym IZ RPO WZ ogłosiła w drugim półroczu 2010 r. nabór wniosków o dofinansowanie w ramach poddziałania 2.2.2, w odpowiedzi na który nie wpłynęły wnioski o dofinansowanie. Ze względu na brak realizacji inwestycji z zakresu infrastruktury sieci gazowych IZ RPO WZ planuje przesunąć na priorytetowe dla województwa zadania drogowe (drogi regionalne) niewykorzystane środki w działaniu skierowanym na rozwój sieci energetycznych (obszar tematyczny nr 35 – gaz ziemny) w wysokości 5 500 000 EUR (21 807 500 zł). W konsekwencji IZ RPO WZ planuje również zmniejszyć wartość docelową wskaźnika *Liczba nowych odbiorców gazu z sieci* w następujący sposób:

- dla 2010 r. z 500 osób na 0 osób,
- dla 2013 r. z 1 500 osób na 150 osób,
- dla 2015 r. z 2 200 osób na 600 osób.

3.2.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

Znaczące problemy wraz z podjętymi środkami zaradczymi opisano w punkcie 2.3 niniejszego sprawozdania.

3.3. Oś Priorytetowa 3 Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego

3.3.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów

Celem głównym Osi Priorytetowej 3 Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego jest rozwój regionalnej i lokalnej infrastruktury społeczeństwa informacyjnego.

Cele szczegółowe to:

- budowa i rozbudowa infrastruktury sieciowej warunkująca prawidłowy rozwój społeczeństwa informacyjnego poprzez powszechność oraz dostępność do jego usług,
- stworzenie dostępu do usług informacyjnych oraz rozwój infrastruktury komunikacji elektronicznej,

- rozwój e-usług.

Komplementarność z pozostałymi osiami priorytetowymi RPO WZ 2007-2013

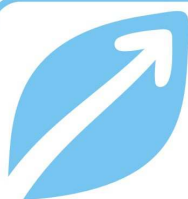
Oś 1. *Gospodarka – Innowacje – Technologie*, w zakresie:

- infrastruktury związanej z badaniami i rozwojem technologicznym oraz ośrodki kompetencji w zakresie konkretnych technologii (kryterium demarkacji: rodzaj beneficjenta i rodzaj projektu),
- szybkich sieci komputerowych łączących ośrodki badawcze (kryterium demarkacji: rodzaj beneficjenta),
- transferu technologii i udoskonalania sieci współpracy między MSP (kryterium demarkacji: rodzaj beneficjenta i rodzaj projektu).

Na realizację Osi Priorytetowej 3 przeznaczonych zostało **42 000 000 Euro** w ramach EFRR, co stanowi **5,03%** środków Programu.

Pomoc w ramach Osi Priorytetowej 3 kierowana jest głównie do jednostek samorządu terytorialnego (związki i stowarzyszenia), jednostek organizacyjnych jst posiadających osobowość prawną, szkół wyższych, jednostek naukowych, organizacji pozarządowych, jednostek sektora finansów publicznych (pozostałe).

Informacja nt. fizycznych i finansowych postępów priorytetu

3 OŚ PRIORYTETOWA ROZWÓJ SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO

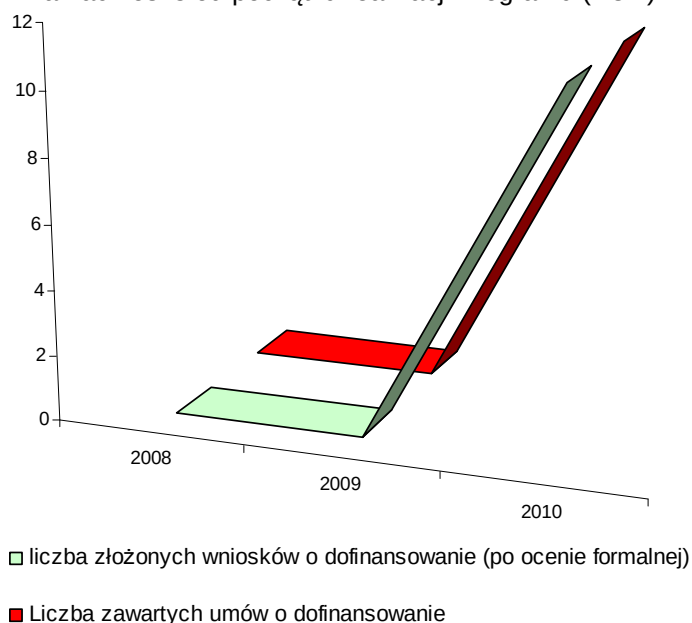
- **42 000 000 EUR** kwota przeznaczona na realizację 3 osi priorytetowej, co stanowi **5,03 %** alokacji EFRR przeznaczonej na Program.
- **39 077 200,50 EUR** kwota udostępnionej alokacji EFRR do końca 2010 r. przeznaczona na tryb konkursowy, indywidualny oraz systemowy, co stanowi **93,04 %** alokacji przeznaczonej na Oś 3.
- **Postęp realizacji w 2010 roku:**
- **11** - liczba złożonych wniosków aplikacyjnych poprawnych pod względem formalnym o ogólnej wartości równej **19 180 417,25 EUR** , co stanowi **45,67 %** alokacji przeznaczonej na Oś 3.
- **11** – liczba podpisanych umów o dofinansowanie o wartości EFRR równej **19 180 417,25 EUR**, co stanowi **45,67 %** alokacji EFRR przeznaczonej na Oś 3
- W ramach 3 Osi priorytetowej beneficjenci nie złożyli wniosków o płatność, nie dokonano także płatności na rzecz Beneficjentów
- **Najwięcej projektów** realizowanych jest przez **jednostki samorządu terytorialnego**

W ramach 3 osi priorytetowej w okresie sprawozdawczym złożono **11** wniosków aplikacyjnych poprawnych pod względem formalnym na łączną wartość dofinansowania **19 180 417,25 EUR** (76 050 354,38 zł) (EFRR+BP). Od uruchomienia programu w ramach przedmiotowej osi priorytetowej złożono **11** wniosków na łączną kwotę dofinansowania **19 180 417,25 EUR** (76 050 354,38 zł) (EFRR+BP), z których **11³⁴** wniosków zostało zatwierdzonych do realizacji. Łączna wartość dofinansowania (EFRR+BP).ww. wniosków to **19 180 417,25 EUR** (76 050 354,38 zł).

W 2010 r. podpisano 11 umów o dofinansowanie na kwotę równą **19 180 417,25 EUR** (76 050 354,38 zł) z EFRR, co stanowi **45,67 %** alokacji przeznaczonej na oś 3. Są to pierwsze podpisane umowy w ramach osi 3.

W okresie sprawozdawczym Beneficjenci nie złożyli wniosków o płatność, nie dokonano także płatności na rzecz Beneficjentów

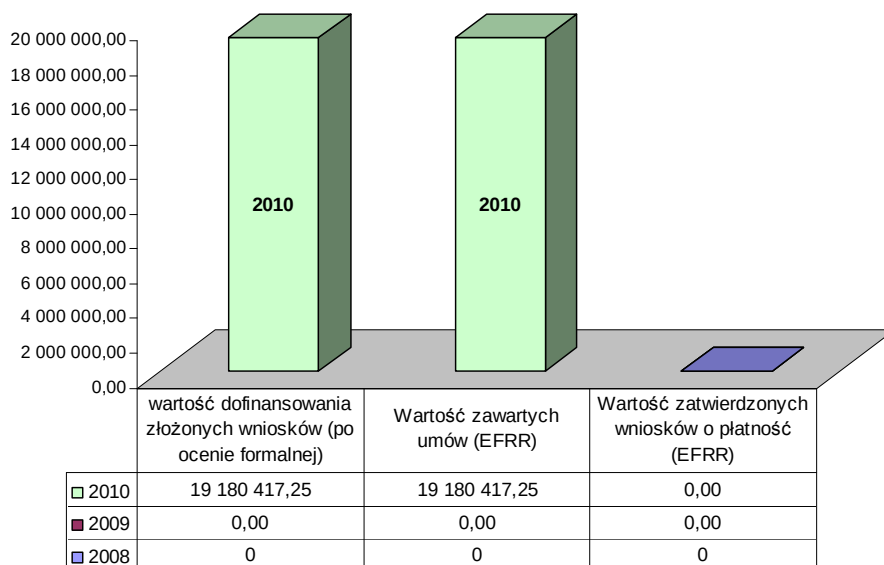
Wykres 68 Liczba złożonych wniosków aplikacyjnych oraz liczba podpisanych umów o dofinansowanie w ramach osi 3 od początku realizacji Programu (EUR)

Źródło: Opracowanie własne

³⁴ W Informacji miesięcznej za miesiąc grudzień wystąpiła pomyłka w liczbie i wartości zatwierdzonych wniosków o dofinansowanie.

Wykres 69 Wartość dofinansowania złożonych wniosków (po ocenie formalnej), wartość zawartych umów (EFRR) oraz wartość zatwierdzonych wniosków o płatność (EFRR) w ramach osi 3 od początku realizacji Programu (EUR)

Źródło: Opracowanie własne

W ramach 3 Osi priorytetowej realizowane są projekty w trybie konkursowym, indywidualnym oraz systemowym.

Ogłoszono konkurs w ramach działania 3.1. Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego Alokacja przeznaczona na tryb konkursowy wynosi **14 880 201,77 EUR** co stanowi **35,43%** alokacji EFRR przeznaczonej na oś 3. Ww. konkurs zostanie zakończony w 2011 r. W związku z powyższym informacje na temat złożonych wniosków o dofinansowanie zostaną zamieszczone w Sprawozdaniu za 2011 r.

W ramach działania 3.2 Rozwój systemów informatycznych i e-usług w okresie sprawozdawczym przeprowadzono nabór w trybie systemowym. Został złożony 1 wniosek o dofinansowanie.

Wnioskowana wartość dofinansowania ww. dokumentacji aplikacyjnej to **4 350 567,46 EUR** z EFRR.

Informacja na temat **Projektów indywidualnych** znajduje się w punkcie 2.1.6 niniejszego sprawozdania.

Analiza jakościowa (realizacja wskaźników)

Informacje nt. wskaźników postępu fizycznego Osi priorytetowej 3 przedstawiono w Tabeli 4 *Postęp fizyczny programu operacyjnego* (załącznik nr IV).

Pomimo braku złożonych wniosków o płatność końcową w ramach realizacji trzeciej osi, według IZ RPO WZ w perspektywie trwania całego programu nie wpłynie to negatywnie na realizację wskaźników. Swoje stanowisko IZ RPO WZ uzasadnia zawartymi umowami o dofinansowanie oraz złożonymi wnioskami aplikacyjnymi w okresie sprawozdawczym. Do 31 grudnia 2010 r. podpisano 11 umów, na podstawie których dokonano oszacowania realizacji wskaźników w ramach osi.

Efekty realizacji 3 osi priorytetowej są mierzone poprzez wskaźniki:

– **PRODUKTU:**

- Liczba projektów z zakresu rozwoju społeczeństwa informacyjnego (działania 3.1 Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego oraz 3.2 Rozwój systemów informatycznych i e-usług),
- Długość sieci Internetu szerokopasmowego (działanie 3.1 Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego),
- Ilość instytucji, które wdrożyły usługi on-line (działanie 3.2 Rozwój systemów informatycznych i e-usług).

– **REZULTATU:**

- Liczba osób, które uzyskały dostęp do szerokopasmowego Internetu (działanie 3.1 Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego),
- Liczba połączeń do Internetu szerokopasmowego (działanie 3.1 Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego),
- Liczba powstałych usług on-line (działanie 3.2 Rozwój systemów informatycznych i e-usług),
- Liczba osób korzystających ze zbudowanych/ zmodernizowanych Publicznych Punktów Dostępu do Internetu PIAP – wskaźnik błędnie został przypisany do działania 3.2 Rozwój systemów informatycznych i e-usług (powinien być przy działaniu 3.1, Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego) – zostanie to zmienione przy najbliższej aktualizacji URPO WZ.

Działania wykonane przez IZ RPO WZ w 2010 roku dotyczące 3 osi priorytetowej są kontynuacją działań podjętych w zeszłym okresie sprawozdawczym, dzięki czemu w przedmiotowej osi priorytetowej widać już postęp we wdrażaniu. W związku z powyższym ogłoszono konkurs w ramach działania 3.1, a także podpisano 10 umów na dofinansowanie projektów indywidualnych i 1 na dofinansowanie projektu systemowego. Dzięki tym działaniom do 2015 roku w województwie zostanie zrealizowanych 11 projektów z zakresu rozwoju społeczeństwa informacyjnego - o 3 więcej niż zakładano na etapie programowania (4 w ramach działania 3.1 oraz 7 w ramach działania 3.2). Projekty realizowane w ramach działania 3.1 do końca 2015 roku wygenerują 85,25 km sieci Internetu szerokopasmowego (85,25% realizacji wartości docelowej), w wyniku czego do Internetu szerokopasmowego do 2015 roku zostanie podłączonych 170 szkół (34% realizacji wskaźnika) i 366 podmiotów administracji publicznej (48,80% realizacji wskaźnika). Projekty te nawet w najmniejszym

stopniu nie zapewniają połączeń do Internetu szerokopasmowego gospodarstw domowych i MSP. Zrealizowanie zarówno tych wskaźników, jak i wskaźnika *Liczba osób, które uzyskały dostęp do szerokopasmowego Internetu* będzie niemożliwe – jest to bowiem spowodowane przyjętym na poziomie linii demarkacyjnej podziałem zadań pomiędzy programy regionalne i krajowe. Przedmiotowe działania realizowane są w ramach projektów inwestycyjnych z zakresu dostępu tzw. ostatniej mili finansowanych ze środków Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. W związku z powyższym IZ RPO WZ podczas najbliższych Renegocjacji RPO WZ 2007 – 2013 z Komisją Europejską będzie chciała usunąć przedmiotowe wskaźniki z Programu.

W marcu 2011 r. zostanie zakończony konkurs nr RPOWZ/3.1/2010/1 – wobec powyższego w przyszłym okresie sprawozdawczym IZ PRO WZ będzie w stanie ponownie oszacować wartości pozostałych wskaźników, jak również wskaźnika pn. *Liczba osób korzystających ze zbudowanych/zmodernizowanych Publicznych Punktów Dostępu do Internetu PIAP*. Z podpisanych do końca okresu sprawozdawczego umów do 2015 r. wynika, że 15 655 osób będzie korzystało z tych urządzeń (15,66% realizacji wskaźnika).

Dzięki projektom realizowanym w ramach działania 3.2 do końca 2015 roku usługi on-line zostaną wdrożone przez 2 064 instytucje, co znacznie przekroczy zakładaną wartość docelową (o 20 640%). Pierwotnie ustalona wartość docelowa na poziomie 10 szt. wynikała z innej metodologii obliczania wskaźnika. Obecnie IZ RPO WZ w tym zakresie stosuje metodologię opracowaną dla potrzeb wskaźników kluczowych KSI – stąd szacowana wartość wskaźnika znacznie przekracza założoną wartość docelową.

Dzięki przedmiotowym projektom do 2015 r. powstaną 62 usługi on-line a więc wskaźnik zostanie zrealizowany w 103%. IZ RPO WZ na etapie renegocjacji Programu planuje przenieść ten miernik do wskaźników produktu i aby móc zmierzyć jego efekt planuje dodać wskaźnik rezultatu pn. *Liczba osób korzystających z usług on-line*.

W przyszłym okresie sprawozdawczym IZ RPO WZ nie planuje zmian alokacji środków w przedmiotowej osi priorytetowej.

Podsumowując: kolejny rok we wdrażaniu Programu przyniósł znaczący postęp w realizacji 3 osi priorytetowej. Mimo, że do końca okresu sprawozdawczego nie zatwierdzono wniosków o płatność końcową widać, że IZ RPO WZ przezwyciężyła trudności, jakie występowały w poprzednim okresie sprawozdawczym i umiejętnie korzysta z przyznanych w tym zakresie środków.

Informacje przedstawione powyżej należy ocenić pozytywnie. Stworzenie możliwości szerokiego dostępu do Internetu wymaga budowy nowej infrastruktury telekomunikacyjnej, w tym podstawowej, tj. kanalizacji teletechnicznej itp. Budowana infrastruktura powinna uzupełniać już istniejącą, szczególnie w obszarach o niższym stopniu jej nasycenia (tereny wiejskie, małe miejscowości i miasta). Projekty realizowane w ramach trzeciej osi priorytetowej skutecznie wypełniają te wymagania oraz wpisują się w założenia i cele Programu.

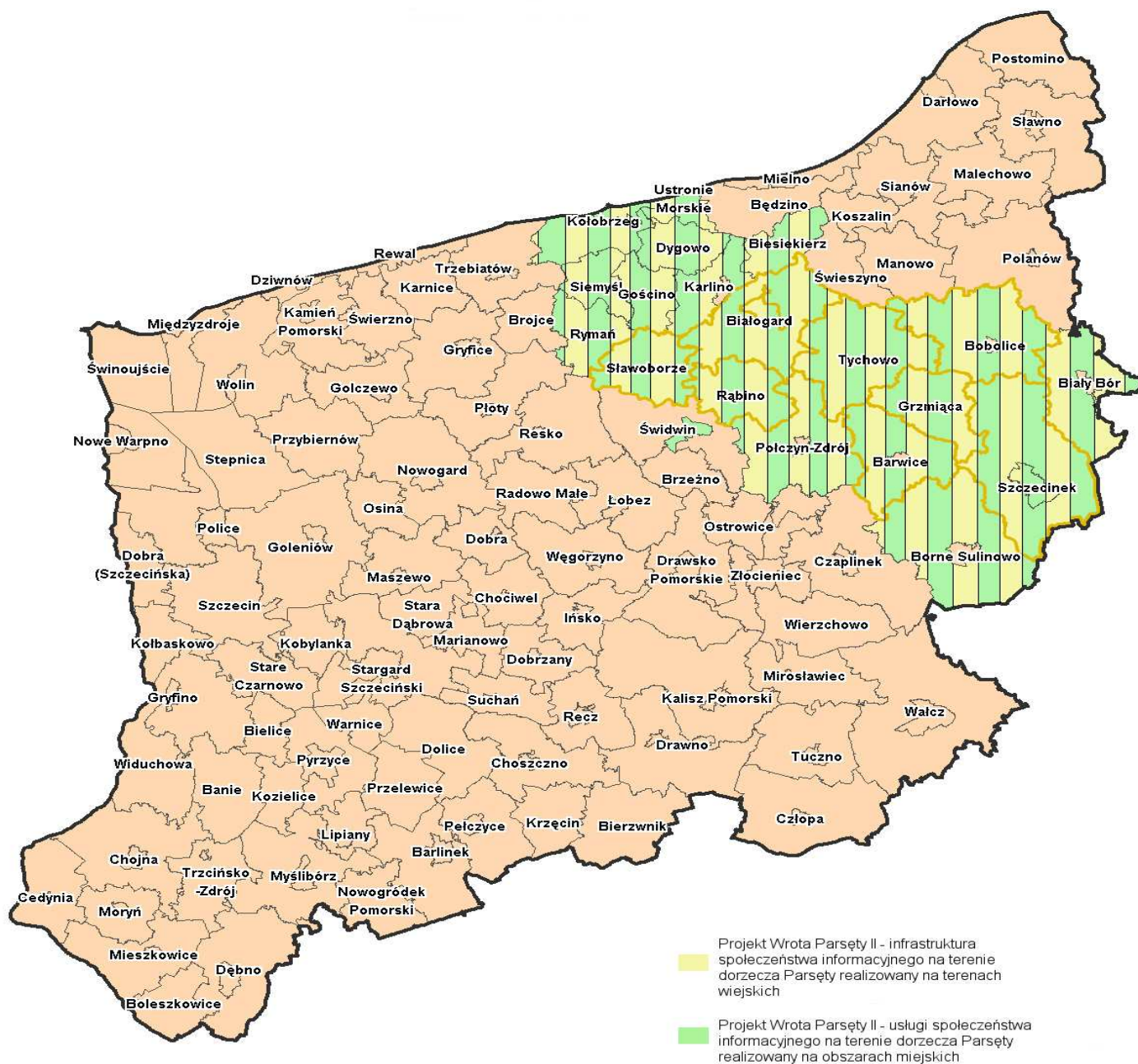
Cel szczegółowy RPO WZ pn. wzrost innowacyjności i efektywności gospodarowania, skutecznie osiągany jest przez projekty realizowane w ramach opisywanej osi. Potwierdzeniem tego jest podpisanie w okresie sprawozdawczym umów na realizację jedenastu projektów z tego zakresu (w roku 2009 nie podpisano żadnej umowy). Projekty te to także wypełnienie założeń analizy SWOT województwa, niwelowanie słabych stron i wykorzystywanie szans województwa. Realizowane projekty z pewnością przyczynią się poprzez wykorzystanie łączny szerokopasmowych do polepszenia jakości funkcjonowania nie tylko jednostek samorządu terytorialnego, ale także społeczeństwa i szeroko rozumianej lokalnej przedsiębiorczości. To z kolei będzie miało odzwierciedlenie w poprawie sytuacji ekonomiczno-społecznej regionu. Polepszenie warunków związanych z infrastrukturą informatyczną regionu poprawia m.in. warunki inwestycyjne przyciągając tym samym zewnętrznych inwestorów. Województwo zachodniopomorskie jest jednym z województw o najwyższym wskaźniku bezrobocia, a tworzenie warunków związanych z jego redukcją będzie miało wpływ na rozwój gospodarczy nie tylko regionu ale i całego kraju. Jedną ze słabych stron wskazaną w analizie SWOT województwa jest występowanie deficytów w wyposażeniu w infrastrukturę informatyczno-telekomunikacyjną i techniczną na obszarach wiejskich. Nie jest to sytuacja dobra z punktu widzenia rozwoju gospodarczego regionu, dlatego też inwestycje w ramach trzeciej osi priorytetowej zmierzają do redukcji tych deficytów. Jeden z projektów o którym była już mowa we wcześniejszej części sprawozdania wdrażany jest na terenach gmin wiejskich o szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej, wchodzących w zakres załącznika 6.

Podsumowując: kolejny rok we wdrażaniu Programu przyniósł znaczący postęp w realizacji 3 osi priorytetowej. Mimo, że do końca okresu sprawozdawczego nie zatwierdzono wniosków o płatność końcową widać, że IZ RPO WZ przezwyciężyła trudności, jakie występowały w poprzednim okresie sprawozdawczym i umiejętnie korzysta z przyznanych w tym zakresie środków.

Terytorialny rozkład projektów

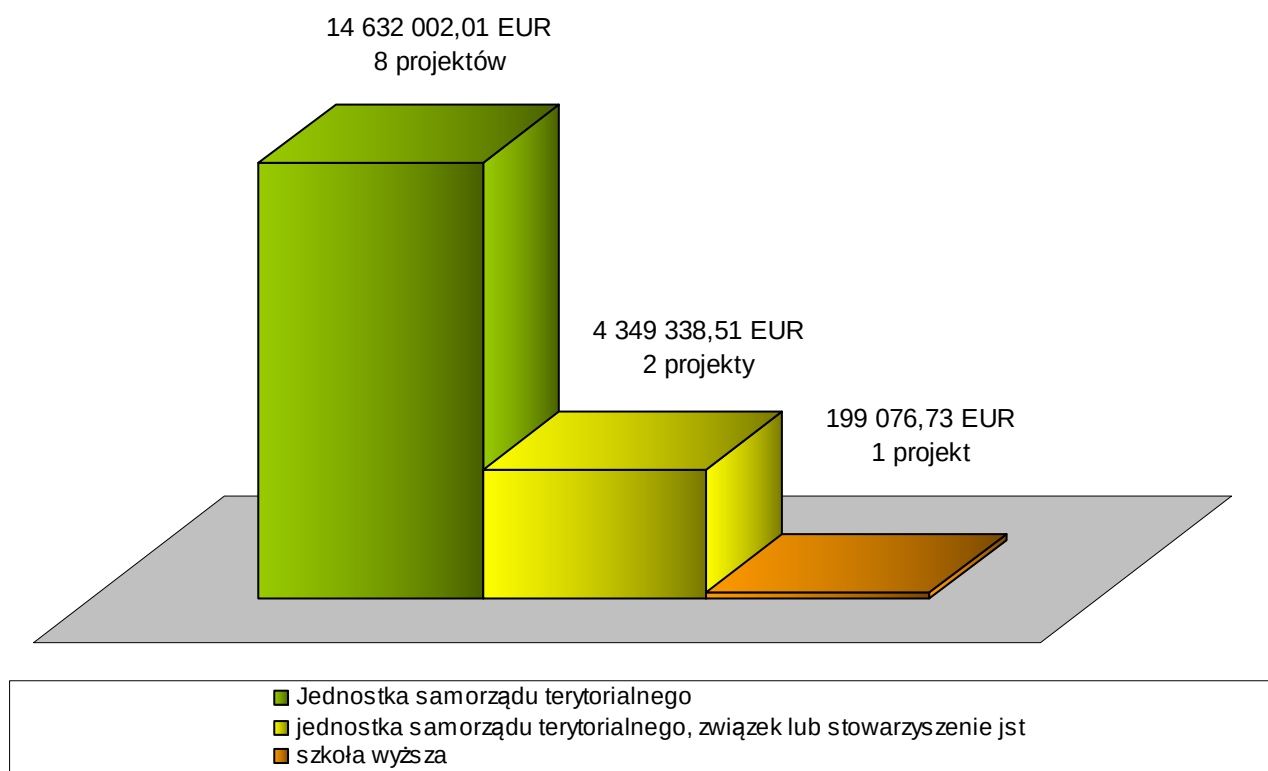
W ramach 3 osi priorytetowej, w roku 2010 podpisano 11 umów - o łącznym dofinansowaniu z EFRR w wysokości 19 180 417,25 EUR - na realizację projektów z zakresu rozwoju społeczeństwa informacyjnego. Niemal wszystkie projekty realizowane są na obszarach miejskich. Wyjątek stanowi projekt *Wrota Parsęty II - infrastruktura społeczeństwa informacyjnego na terenie dorzecza Parsęty*, realizowany przez Związek Miast i Gmin Dorzecza Parsęty na terenach wiejskich, dofinansowany z EFRR w wysokości 3 972 257,25 EUR. Przedmiotowy projekt, podobnie jak bliźniaczy projekt tego samego beneficjenta realizowany na obszarach miejskich (*Wrota Parsęty II - usługi społeczeństwa informacyjnego na terenie dorzecza Parsęty*), wdrażany jest na terenie kilkunastu gmin województwa, w tym także na terenach miejskich i wiejskich gmin o szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej, wchodzących w zakres załącznika 6 (MG Barwice, Gm. Białogard, M Białogard, MG Bobolice, Gm. Grzmiąca, Gm. Rąbino, Gm. Sławoborze, Gm. Szczecinek oraz Gm. Tychowo). Obrazowo rozkład terytorialny projektów Związku Miast i Gmin Dorzecza Parsęty z rozróżnieniem typu obszaru realizacji, przedstawia poniższa mapa.

Mapa 11 Rozkład projektów realizowanych przez Związek Miast i Gmin Dorzecza Parsęty z podziałem na typ obszaru realizacji i wyróżnieniem gmin spełniających kryteria Załącznika 6

Podobnie jak w przypadku osi 2, w ramach 3 osi RPO WZ, w ubiegłym roku najbardziej aktywnym typem beneficjenta były jednostki samorządu terytorialnego, które zawarły 8 umów na realizację projektów dofinansowanych łącznie kwotą w wysokości 14 632 002,01 EUR z EFRR, 2 umowy podpisał wspomniany wyżej Związek Miast i Gmin Dorzecza Parsęty, działający jako związek JST i 1 umowę- Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie. Obrazowo, powyższy podział przedstawia poniższy wykres.

Wykres 70 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 r. w ramach osi 3 RPO WZ, według typu beneficjenta

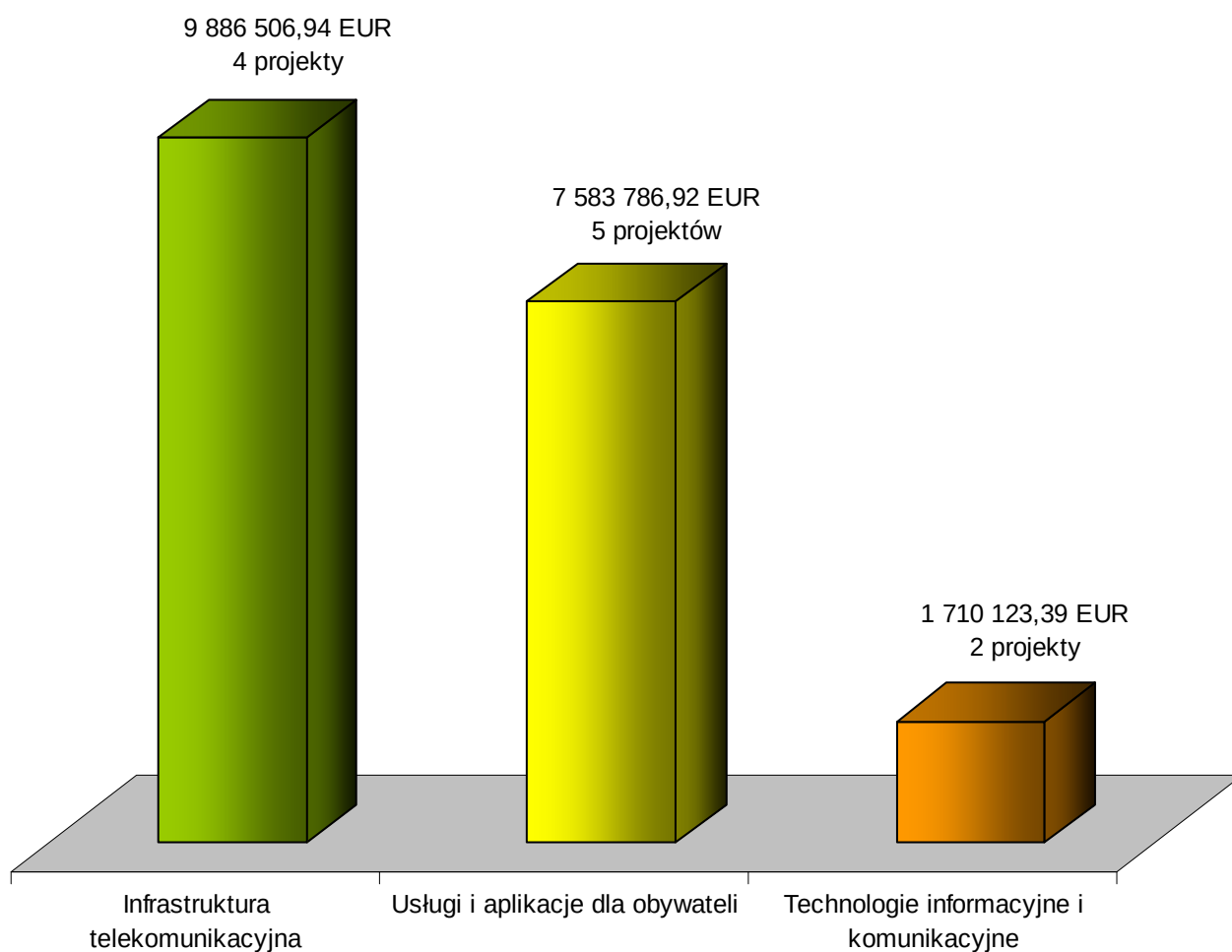
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Z bardziej szczegółowego podziału typów beneficjentów ze względu na ich formę prawną wynika, że 7 z 8 umów zawartych przez JST, podpisały samorządy gminne, 1 projekt realizuje Województwo Zachodniopomorskie.

Rozkład według typu projektów

W aktualnym okresie sprawozdawczym, w ramach 3 osi priorytetowej, najwięcej umów podpisano na realizację projektów z zakresu usług i aplikacji dla obywateli oraz infrastruktury telekomunikacyjnej. 2 umowy zawarto na realizację inwestycji z dziedziny technologii informacyjnych i komunikacyjnych. Dokładny, wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 roku w ramach osi 6, według typów realizowanych projektów przedstawia wykres 70.

Wykres 71 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 r. w ramach osi 3 RPO WZ, według typów realizowanych projektów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Opis wkładu osi priorytetowej w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn

W ramach przedmiotowego priorytetu, zasada równości szans (m.in. kobiet i mężczyzn) realizowana jest poprzez działania opisane w punkcie 2.2.1 niniejszego sprawozdania.

Cross-financing został przedstawiony w punkcie 2.6.3 niniejszego sprawozdania.

Wyniki badań ewaluacyjnych dotyczących wsparcia w ramach danej osi priorytetowej oraz sposobu wykorzystania ww. rekomendacji

W ramach 3 osi priorytetowej Rozwój społeczeństwa informacyjnego były realizowane następujące badania ewaluacyjne i ekspertyzy:

Tabela 50 Badania ewaluacyjne przeprowadzone w ramach osi 3

Lp.	Tytuł badania/ekspertyzy	Rekomendacje
1	<i>Ekspertyza na temat zasadności wyznaczania obszaru o szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 i jego wpływu na aktywność beneficjentów w aplikowaniu o wsparcie z funduszy unijnych</i>	<i>Rekomendacje zostaną wdrożone po zakończeniu renegotiacji Programu. Ponadto, część rekomendacji będzie możliwa do wdrożenia w przyszłym okresie programowania.</i>
2	<i>Uszczegółowienie metodologii obliczania wskaźników celu głównego i celów szczegółowych RPO WZ. Wyznaczenie wartości wskaźników zrealizowanych w 2009 r. oraz szacowanej realizacji na rok 2010</i>	<i>Rekomendacje zostaną wdrożone po zakończeniu renegotiacji Programu. Ponadto, zostanie wdrożona rekomendacja dotycząca aktualizacji Lokalnego Systemu Informatycznego</i>
3	<i>Ocena zdolności beneficjentów do realizacji projektów wpisanych na listę Indykatoryjnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 (tak zwana lista IPI).</i>	<i>Na bieżąco wdrażana jest rekomendacja dotycząca przeprowadzania szkoleń dla beneficjentów w zakresie wniosków o płatność i rozliczania projektów. Ponadto, zostanie wdrożona rekomendacja dotycząca aktualizacji Lokalnego Systemu Informatycznego. Został wprowadzony dodatkowy monitoring projektów indywidualnych.</i>

Źródło: Opracowanie własne

Szczegółowe rekomendacje wynikające z tych badań zostały przedstawione w punkcie 2.7 niniejszego sprawozdania.

Analiza wkładu danej osi priorytetowej w realizację celów Strategii Lizbońskiej znajduje się w pkt. 2.1.6.6

Stan realizacji rekomendacji i zaleceń Komisji Europejskiej odnoszących się do przedmiotowej osi priorytetowej znajduje w punkcie 2.1.6.3 niniejszego sprawozdania.

3.3.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

Znaczące problemy wraz z podjętymi środkami zaradczymi opisano w punkcie 2.3 niniejszego sprawozdania.

3.4. Oś Priorytetowa 4 Infrastruktura ochrony środowiska

3.4.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów

Celem głównym Osi Priorytetowej 4 Infrastruktura ochrony środowiska jest poprawa stanu środowiska naturalnego w województwie zachodniopomorskim.

Cele szczegółowe to:

- ograniczenie ilości zanieczyszczeń emitowanych do powietrza, wód i gleby,
- poprawa jakości wody pitnej dostarczanej mieszkańcom,
- usprawnienie systemu gospodarki odpadami,
- czynna ochrona przyrody,
- wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych,
- poprawa stanu bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, przeciwpożarowego i ochrony
- przed skutkami nadzwyczajnych zagrożeń środowiska.

Komplementarność z pozostałymi osiami priorytetowymi RPO WZ 2007-2013

Oś priorytetowa 1. *Gospodarka – Innowacje – Technologie*, w zakresie pomocy udzielanej na cele promocji produktów i procesów produkcyjnych przyjaznych dla środowiska (kryterium demarkacji: rodzaj projektów).

Na realizację Osi Priorytetowej 4 przeznaczonych zostało **61 280 000 EUR** w ramach EFRR, co stanowi **7,34%** środków Programu.

Pomoc w ramach Osi Priorytetowej 4 kierowana jest głównie do jednostek samorządu terytorialnego (związki i stowarzyszenia), jednostek organizacyjnych jst, administracji rządowej, PGL Lasów Państwowych i jego jednostek organizacyjnych, parków narodowych i krajobrazowych, organizacji pozarządowych, spółek wodnych, jednostek sektora finansów publicznych (pozostałe), przedsiębiorców.

4 OŚ PRIORYTETOWA INFRASTRUKTURA OCHRONY ŚRODOWISKA

- **61 280 000 EUR** kwota przeznaczona na realizację 4 osi priorytetowej, co stanowi **7,34 %** alokacji EFRR przeznaczonej na Program.
- **31 809 803,28 EUR** kwota udostępnionej alokacji EFRR do końca 2010 r. przeznaczona na tryb konkursowy, co stanowi **51,91 %** alokacji przeznaczonej na Oś 4.
- **Postęp realizacji w 2010 roku:**
- **46** - liczba złożonych wniosków aplikacyjnych poprawnych pod względem formalnym o ogólnej wartości dofinansowania równej **16 791 217,20 EUR (EFRR +BP)**, co stanowi **25,84 %** alokacji przeznaczonej na Oś 4
- **37** – liczba podpisanych umów o dofinansowanie o wartości EFRR równej **19 780 453,19 EUR**, co stanowi **32,28 %** alokacji EFRR przeznaczonej na Oś 4
- **2 309 712,80 EUR** - kwota **dofinansowania** wykazana przez Beneficjentów w zaakceptowanych wnioskach o płatność, co stanowi **3,77 %** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi 4
- **1 641 345,62 płatności w formie refundacji** przekazane na rzecz Beneficjentów, co stanowi **2,68 %** alokacji EFRR przeznaczonej na Oś 4

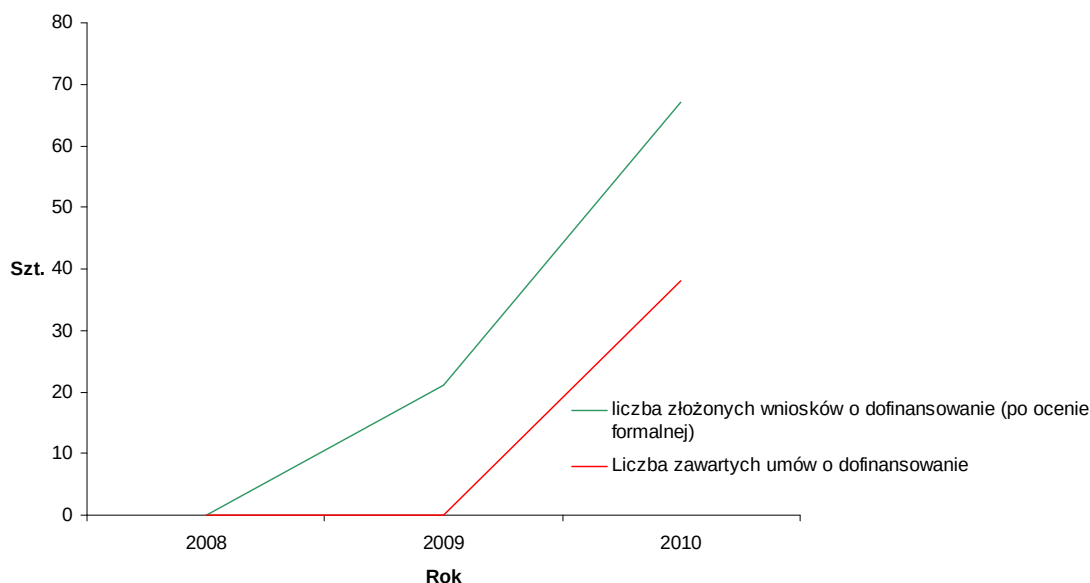
W ramach osi priorytetowej 4 w roku sprawozdawczym złożono **46** wniosków o dofinansowanie poprawnych formalnie. Ich łączna wartość dofinansowania to **16 791 217,20 EUR** (66 577 176,21zł) (EFRR+BP). Od uruchomienia programu w ramach przedmiotowej osi priorytetowej złożono **67** wniosków na łączną kwotę dofinansowania **53 963 581,89 EUR** (213 965 602,19 zł) (EFRR+BP), z których **38** wniosków zostało zatwierdzonych do realizacji. Łączna wartość dofinansowania ww. wniosków to **26 598 145,70 EUR** (105 461 647,71 zł) (EFRR+BP).

W 2010 r. podpisano **37** umów o dofinansowanie na kwotę równą **19 780 453,19 EUR** (78 429 496,88 zł) z EFRR, co stanowi **32,28 %** alokacji przeznaczonej na oś 4. Są to pierwsze podpisane umowy od początku realizacji Programu.

W okresie sprawozdawczym Beneficjenci wykazali wydatki we wnioskach o płatność na wartość równą **2 309 712,80 EUR** (9 158 011,27 zł) z EFRR. Kwota ta stanowi **3,77 %** alokacji przeznaczonej na realizację priorytetu 4. Są to pierwsze wydatki we wnioskach o płatność od początku realizacji Programu.

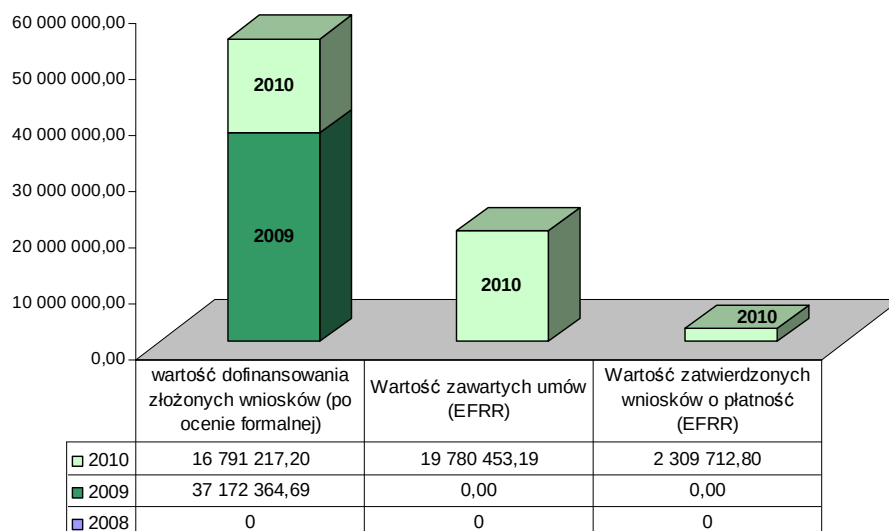
Wydatki wykazane przez IZ w deklaracjach do IC kształtowały się na poziomie **1 529 387,51 EUR** (6 064 021,47 zł) z EFRR, co stanowi **2,50 %** alokacji przeznaczonej na realizację osi priorytetowej. Są to pierwsze wydatki wykazane przez IZ w deklaracjach do IC od początku realizacji Programu.

Wykres 72 Liczba złożonych wniosków aplikacyjnych oraz liczba podpisanych umów o dofinansowanie w ramach osi 4 od początku realizacji Programu (EUR)

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 73 Przyrost wartości dofinansowania złożonych wniosków (po ocenie formalnej), wartości zawartych umów (EFRR) oraz wartości zatwierdzonych wniosków o płatność (EFRR) w ramach osi 4 od początku realizacji Programu w podziale na lata w EUR

Źródło: Opracowanie własne

W ramach 4 osi priorytetowej od uruchomienia programu ogłoszono **5** konkursów. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację ww. konkursów wynosiła **47 303 422,45 EUR**. Konkursy z podziałem na działania/poddziałania zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 51 Przeprowadzone konkursy w ramach osi 4 od uruchomienia programu

Rok	Działanie	Poddziałanie	Alokacja EFRR na konkurs (EUR)
2009	4.3 Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków	-	17 215 150,06
2010	4.1 Energia odnawialna i zarządzanie energią	-	19 293 820,93
	4.2 Gospodarka odpadami	-	5 044 136,19
	4.4 Ochrona powietrza	-	1 815 889,03
	4.5 Ochrona przyrody i zapobieganie zagrożeniom	4.5.2 Zapobieganie zagrożeniom	3 934 426,23

Źródło: opracowanie własne

W ramach 4 Osi priorytetowej realizowane są projekty w trybie konkursowym.

W okresie sprawozdawczym w ramach osi 4 ogłoszono 4 konkursy. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację ww. konkursów wynosi **30 088 272,38 EUR**.

W ramach działania 4.1 Energia odnawialna i zarządzanie energią złożone zostały 3 wnioski aplikacyjne na łączną wartość EFRR **2 576 368,22 EUR**, wartość ta stanowi **13,35%** alokacji przeznaczonej na realizację działania. Wszystkie złożone wnioski były poprawne pod względem formalnym.

W ramach działania 4.2 Gospodarka odpadami złożono 14 wniosków aplikacyjnych na kwotę dofinansowania z EFRR **7 714 151,44 EUR**. Wartość złożonych wniosków przekracza alokację przeznaczoną na konkurs. Wnioski poprawne formalnie stanowią **71%** liczby wniosków złożonych w ramach konkursu.

W ramach działania 4.4 Ochrona powietrza wnioski o dofinansowanie Beneficjenci mogli składać do 3 stycznia 2011 r. W związku z powyższym informacje na temat wyniku naboru zostaną zamieszczone w Sprawozdaniu za 2011 r.

W ramach poddziałania 4.5.2 Zapobieganie zagrożeniom złożono **34** wnioski aplikacyjne na kwotę dofinansowania z EFRR **9 394 184,101 EUR**. Wartość złożonych wniosków ponad 2 razy przekracza alokację przeznaczoną na realizację poddziałania. Wnioski poprawne formalnie stanowią **97,06%** liczby wniosków złożonych w ramach konkursu.

Tabela 52 Zainteresowanie wnioskodawców konkursami ogłoszonymi w ramach Osi 4

Działanie	Poddziałanie	Data ogłoszenia konkursu	Alokacja EFRR na konkurs (EUR)	Liczba złożonych wniosków (szt.)	wartość złożonych wniosków EFRR (EUR)	Wnioskowana wartość EFRR w stosunku do alokacji na konkurs (%)	liczba pozytywnych wniosków po ocenie formalnej/wszystkich złożonych wniosków (%)
4.5	4.5.2	28.01.10 r.	3 934 426,23	34	9394184,10	238,77	97,06

4.1	-	31.03.10 r.	19 293 820,93	3	2576368,22	13,35	100,00
4.2	-	31.08.10 r.	5 044 136,19	14	7 714 151,44	153,00	71,00
4.4	-	29.10.10 r.	1 815 889,03	Dane zostaną przedstawione w Sprawozdaniu za 2011 r.			

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z Indyktywnym harmonogramem konkursów na rok 2011 planuje się ogłoszenie konkursu dla działania 4.1 Energia odnawialna i zarządzanie energią (marzec), 4.2 Gospodarka odpadami (lipiec). 4.4 Ochrona powietrza (maj) i poddziałania 4.5.1 Promowanie bioróżnorodności i ochrona przyrody (w tym NATURA 2000) (marzec).

Analiza jakościowa (realizacja wskaźników)

Informacje nt. wskaźników postępu fizycznego Osi priorytetowej 4 przedstawiono w *Tabeli 4 Postęp fizyczny programu operacyjnego* (załącznik nr IV).

W okresie sprawozdawczym nie zatwierdzono wniosków o płatność końcową w osi 4, zatem nie odnotowano postępu rzeczowego. Jednakże IZ RPO WZ nie dostrzega zagrożeń w realizacji 4 osi do 2015 r., z uwagi na zawarte do końca okresu sprawozdawczego umowy. Do 31 grudnia 2010 r. podpisano 37 umów, na podstawie których dokonano oszacowania realizacji wskaźników w ramach osi.

Efekty realizacji 4 osi priorytetowej są mierzone przez wskaźniki:

– PRODUKTU:

- liczba projektów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej (działanie 4.3 Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków),
- długość sieci kanalizacyjnej (działanie 4.3 Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków),
- liczba projektów z zakresu gospodarki odpadami (działanie 4.2 Gospodarka odpadami),
- liczba projektów mających na celu poprawę jakości powietrza (działanie 4.4 Ochrona powietrza),
- liczba projektów z zakresu prewencji zagrożeń (działanie 4.5 Ochrona przyrody i zapobieganie zagrożeniom),
- liczba projektów z zakresu energii odnawialnej (działanie 4.1 Energia odnawialna i zarządzanie energią).

– REZULTATU:

- liczba osób przyłączonych do wodociągu (działanie 4.3 Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków),
- liczba osób przyłączonych do sieci kanalizacyjnych (działanie 4.3 Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków),
- liczba osób objętych selektywną zbiórką odpadów (działanie 4.2 Gospodarka odpadami),

- liczba osób zabezpieczonych przed powodzią (działanie 4.5 Ochrona przyrody i zapobieganie zagrożeniom),
- liczba osób zabezpieczonych przed pożarami lasów i innymi zagrożeniami (działanie 4.5 Ochrona przyrody i zapobieganie zagrożeniom),
- potencjalna wytworzona moc zainstalowana (działanie 4.1 Energia odnawialna i zarządzanie energią).

W 2009 roku został ogłoszony konkurs w ramach działania 4.3. W wyniku jego przeprowadzenia w województwie do 2015 r. zostanie zrealizowanych 13 projektów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej (86,68% realizacji wskaźnika). Podpisane umowy opiewały na wartość dofinansowania z EFRR równą 21 573 018,62 EUR (85 537 018,82 zł), co stanowiło 93,80% dostępnej na działanie 4.3 alokacji. W wyniku zidentyfikowanych oszczędności w realizowanych projektach, kwota przeznaczona na dofinansowanie z EFRR (wszystkich projektów z podpisanymi umowami o dofinansowanie) zmalała do 15 075 624,27 EUR (59 774 850,23 zł), co obecnie stanowi 65,55% dostępnej na działanie 4.3 alokacji. W związku z tym, IZ RPO WZ po dokładnym przeanalizowaniu sytuacji, podejmie decyzję, w jaki sposób zagospodarować wolne środki.

Dzięki tym projektom do 2015 roku zostanie wybudowanych lub zmodernizowanych 105,57 km sieci kanalizacyjnych (wskaźnik zostanie zrealizowany w 234,60%), co w rezultacie pozwoli przyłączyć 3 750 osób do sieci wodociągowej (100% realizacji wskaźnika) i 20 141 osób do sieci kanalizacyjnej (895,16% realizacji wskaźnika). Znaczne przekroczenie wartości wskaźników wynika z tego, że IZ RPO WZ nie przewidziała tak dużego zainteresowania konkursami na projekty z zakresu infrastruktury kanalizacyjnej i w związku z tym podjęła następujące decyzje:

- uchwałą nr 1771/09 z dnia 10 grudnia 2009 r. zostało przesunięte w ramach działania 4.3 2 507 648 EUR (9 942 824,32 zł) z 45 kategorii interwencji (Gospodarka i zaopatrzenie w wodę pitną) do 46 kategorii (Oczyszczenie ścieków). Działanie to spowodowane było faktem, iż łączna wartość dofinansowania dla projektów wpisanych na listę rankingową wynosiła 13 230 131,51 EUR (52 457 471,42 zł): 3 346 361,50 EUR (13 268 323,33 zł) w ramach 45 kategorii interwencji oraz 9 883 770,01 EUR (39 189 148,09 zł) w ramach 46 kategorii, natomiast kwota dofinansowania projektów w ramach kategorii interwencji 46, które pozytywnie przeszły ścieżkę oceny wynosiła 24 618 491,98 EUR (97 612 320,69 zł). W związku z powyższym IZ RPO WZ, aby zapewnić finansowanie projektów z listy rezerwowej dokonała przesunięcia między przedmiotowymi kategoriami interwencji.
- uchwałą nr 1018/10 z dnia 15 czerwca 2010 r. przesunięto 4 000 000 EUR (15 860 000 zł) z działania 4.4 Ochrona powietrza na działanie 4.3 Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków.

Takie działania poskutkowały możliwością zrealizowania większych projektów a tym samym zwiększyło realizację wskaźników.

W 2010 r. został przeprowadzony konkurs w ramach działania 4.2 (Gospodarka odpadami). W wyniku przeprowadzonej w 2010 r. oceny, do dofinansowania zostało zakwalifikowanych 8 projektów, z czego

dla 5 podpisano w 2010 r. umowy. W związku z powyższym IZ RPO WZ jest w stanie oszacować (na podstawie przedmiotowych umów), że do 2015 r. zostanie zrealizowanych pięć projektów z tego zakresu (50% realizacji wskaźnika). W rezultacie selektywną zbiorczą odpadów zostanie objętych 14 505 osób (14,51% realizacji wskaźnika).

Jednocześnie z dostępnych na dzień sporządzania niniejszego sprawozdania informacji wynika, że w 2011 r. zostaną podpisane kolejne trzy umowy. W wyniku realizacji kolejnych projektów do 2015 r. ochroną zostanie objętych dodatkowo 110 419 osób, a więc wskaźnik zostanie zrealizowany w 124,92%. Z uwagi na wolne środki, IZ RPO WZ planuje ogłosić w 2011 r. w tym zakresie ponownie konkurs.

Do końca grudnia 2010 r. nie podpisano żadnej umowy o dofinansowanie w ramach działania 4.4. Sytuacja ta jest związana z faktem, iż w terminie od 12 listopada 2010 r. do 3 stycznia 2011 r. prowadzony był nabór wniosków o dofinansowanie, w wyniku którego wpłynęło 5 dokumentacji aplikacyjnych. Tak mała liczba wnioskodawców jest prawdopodobnie spowodowana brakiem świadomości wśród przedsiębiorców o możliwości aplikowania w ramach konkursów ogłaszanych poza 1 osią priorytetową. W związku z powyższym, IZ RPO WZ podejmie dodatkowe działania informacyjno – promocyjne, a następnie w maju 2011 r. ponownie ogłosi konkurs.

W 2010 r. IZ RPO WZ przeprowadziła również konkurs w ramach działania 4.5.2 (Zapobieganie zagrożeniom), dzięki któremu do 2015 r. zostanie zrealizowanych 18 projektów z zakresu prewencji zagrożeń (o 8 więcej niż zakładano). Szacuje się, że do 2015 r. przed pożarami lasów i innymi zagrożeniami zostanie zabezpieczonych 3 165 374 osób (wartość docelowa ustalona na 2015 r. wynosi 50 000 osób). Znaczne przekroczenie wartości docelowej wynika ze specyfiki złożonych projektów, ponieważ celem każdego z nich jest zabezpieczenie przed pożarami lasów mieszkańców województwa zachodniopomorskiego (jedna osoba jest objęta kilkoma systemami).

Przedmiotowe projekty dotyczą ochrony przed pożarami lasów i innymi zagrożeniami, dlatego IZ RPO WZ rozważy, po analizie dostępności środków w ramach osi 4, sfinansowanie projektu, który znajduje się na pierwszym miejscu listy rezerwowej (Zapobieganie zagrożeniom na terenie Gminy Mielno). Projekt ten zakłada, że do 2015 r. zostanie zabezpieczonych przed powodzią 7 299 os., co zrealizowałoby wartość docelową przedmiotowego wskaźnika dwukrotnie.

W okresie sprawozdawczym został ogłoszony konkurs w ramach działania 4.1. W wyniku jego przeprowadzenia nie udało się wyłonić projektów z zakresu energii odnawialnej. Spowodowane jest to przede wszystkim zapisami rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 7 grudnia 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. z dnia 16 grudnia 2009 r.), zgodnie z którym podjęcie prac związanych z przygotowaniem projektu przed dniem 1 stycznia 2010 r. wyklucza sektor MŚP z możliwości aplikowania o wsparcie. Jednocześnie duże przedsiębiorstwa chcące realizować projekty o całkowitej wartości wydatków kwalifikowalnych powyżej 20 mln. z uwagi na zapisy linii demarkacyjnej, również zostały wykluczone.

W związku z powyższym IZ RPO WZ planuje ogłosić w 2011 r. kolejny konkurs, do którego dopuszczone zostaną projekty, w ramach których nie wystąpi pomoc publiczna oraz projekty, w ramach których IZ RPO WZ udzielać będzie pomocy de minimis. Planowane zmiany powinny skutkować realizacją założonych celów.

Ponadto, w roku 2010 IZ RPO WZ rozważała, aby w ramach tego działania realizować projekty wykorzystując instrument inżynierii finansowej – Inicjatywę JESSICA. Od 16 czerwca 2010 r., zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 539/2010 zmieniającego Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności w odniesieniu do uproszczenia niektórych przepisów oraz w odniesieniu do niektórych przepisów w zakresie zarządzania finansowego **konieczne jest udostępnienie instrumentów inżynierii finansowej, w ramach środków na rzecz efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii, ze względu na znaczenie tych środków dla priorytetów unijnych i krajowych.**

W związku z powyższymi faktami, Instytucja Zarządzająca podjęła działania na przeznaczenie części środków w ramach Inicjatywy JESSICA na projekty związane z poprawą efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii. Analizując jednak wyniki konkursu w ramach działania 4.1, gdzie finansowany jest tylko jeden projekt, pojawiły się wątpliwości, czy znalazłyby się projekty z tego zakresu w województwie zachodniopomorskim i co ważne jakie będą korzyści dla potencjalnych Funduszy Rozwoju Obszarów Miejskich z zastosowania pożyczek czy wkładów kapitałowych w zakresie odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej. Zasadne było zatem przeprowadzenie ewaluacji ex-ante pod tym kątem. W dniu 18 sierpnia 2010 roku Instytucja Zarządzająca ogłosiła nabór ofert na wykonanie ekspertyzy pn. „Określenie zasadności finansowania projektów w zakresie poprawy efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii na terenie województwa zachodniopomorskiego w ramach finansowania zwrotnego”. Opracowanie zostało wykonane przez firmę Fundeko Sp. J. Ekspertyza wykazała małe zainteresowanie potencjalnych beneficjentów przy finansowaniu projektów ze środków Inicjatywy JESSICA z zakresu odnawialnych źródeł energii, natomiast większe zainteresowanie wsparciem projektów termomodernizacyjnych. Dlatego też, po przedstawieniu przez Wykonawcę wyników podczas szóstego posiedzenia Rady Inwestycyjnej Funduszu Powierniczego JESSICA w dniu 21 października 2010 r. postanowiono zlecić dodatkową, pogłębioną analizę pod kątem popytu z zakresu efektywności energetycznej. W związku z powyższym, przewodniczący Rady zdecydował o wstrzymaniu przez EBI prac związanych z przygotowaniem aneksu do Umowy o finansowaniu w zakresie zwiększenia alokacji JESSICA o środki dedykowane odnawialnym źródłom energii, a pogłębienie ekspertyzy przewidziano na przyszły okres sprawozdawczy.

W przyszłym okresie sprawozdawczym IZ RPO WZ nie planuje zmian alokacji środków w przedmiotowej osi priorytetowej.

Realizacja wartości wskaźników zawartych w programie w odniesieniu do 4 osi priorytetowej wskazuje na pozytywne rozstrzygnięcia, zwłaszcza w działaniu 4.2 Gospodarka odpadami, gdzie zakładane wysokości wartości poszczególnych wskaźników znacząco przekraczają wartości zaplanowane

w programie (wskaźnik zostanie zrealizowany w 124,92%) oraz w działaniu 4.3 (konkurs ogłoszony w 2009 roku), gdzie wskaźnik zostanie zrealizowany w 234,60%, co w rezultacie pozwoli przyłączyć 3 750 osób do sieci wodociągowej (100% realizacji wskaźnika) i 20 141 osób do sieci kanalizacyjnej (895,16% realizacji wskaźnika). Tak znaczne przekroczenie realizacji wskaźnika nastąpiło również w ramach działania 4.5.2. Zapobieganie zagrożeniom.

Powoduje to, iż wskazane w analizie SWOT obszary problemowe (gospodarka wodno-ściekowa i gospodarka odpadami), w dużym stopniu zostaną zniwelowane.

Ponadto, na podstawie danych całłościowych dla osi 4 wnioskujemy, iż poprzez realizację poszczególnych projektów nie ma zagrożenia dla osiągnięcia celów Programu.

Dodatkowo, każdorazowo, dla naborów, przeprowadzanych w ramach 4 osi, bonifikatę (kryteria punktowane) uzyskiwały projekty realizowane na terenach gmin o szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno gospodarczej.

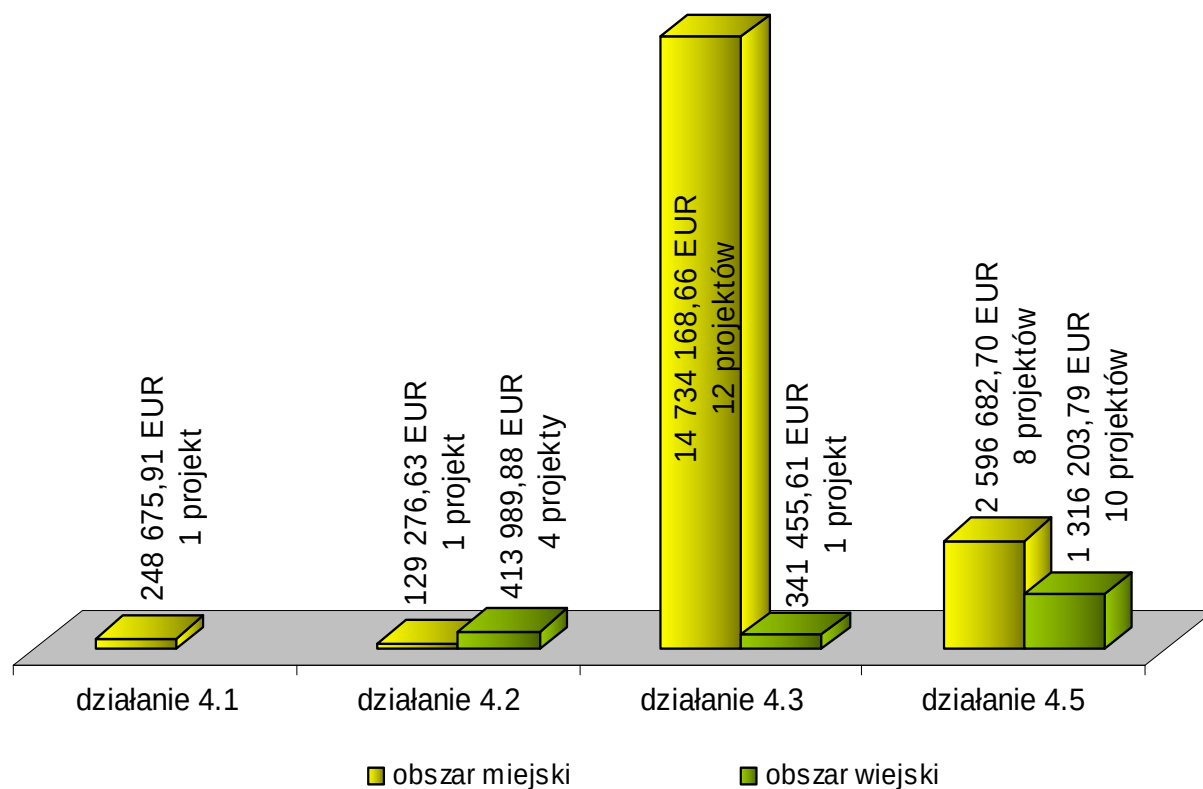
Natomiast, mając na uwadze rekomendacje Komisji oraz IZ (strona 84), w obszarach działań (działanie 4.1, 4.4) tj. gdzie planowane do osiągnięcia wskaźniki zrealizowane są w niewielkim stopniu, IZ podejmie działania mające na celu wprowadzenie uproszczeń oraz rozszerzenie możliwości aplikacji dla potencjalnych wnioskodawców, takich jak: dodatkowe działania informacyjno – promocyjne, ponowne ogłoszenie naboru dla działania, rozszerzenie typu wnioskodawcy, a także dopuszczenie możliwości aplikowania w ramach pomocy inwestycyjnej (sektorowej), de minimis oraz bez pomocy (dla działania 4.1).

Podkreślenia wymaga fakt, iż biorąc pod uwagę przebieg naboru dla działania 4.1 (nabór ogłoszony w marcu 2011 r.), nie istnieje niebezpieczeństwo nieosiągnięcia zakładanych Programem wartości wskaźników.

Terytorialny rozkład projektów.

Spośród 37 umów podpisanych w 2010 r. w ramach osi priorytetowej 4 *Infrastruktura ochrony środowiska*, 22 projekty (59% podpisanych umów) realizowane są na terenach miejskich a 15 (41% podpisanych umów) na terenach wiejskich, z czego aż 7 na obszarze gmin o szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej, wchodzących w zakres załącznika 6. Podział projektów osi 4, według obszaru ich realizacji i poszczególnych działań osi, przedstawia wykres 74

Wykres 74 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 r. w ramach poszczególnych działań osi 4 RPO WZ, według obszaru ich realizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI

Szczegółowy, wartościowy i ilościowy rozkład umów zawartych w ramach osi 4 w podziale na miejsce ich realizacji przedstawiony został w poniższej tabeli.

Tabela 53 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 r., zawartych w ramach osi 4, w podziale na miejsce ich realizacji

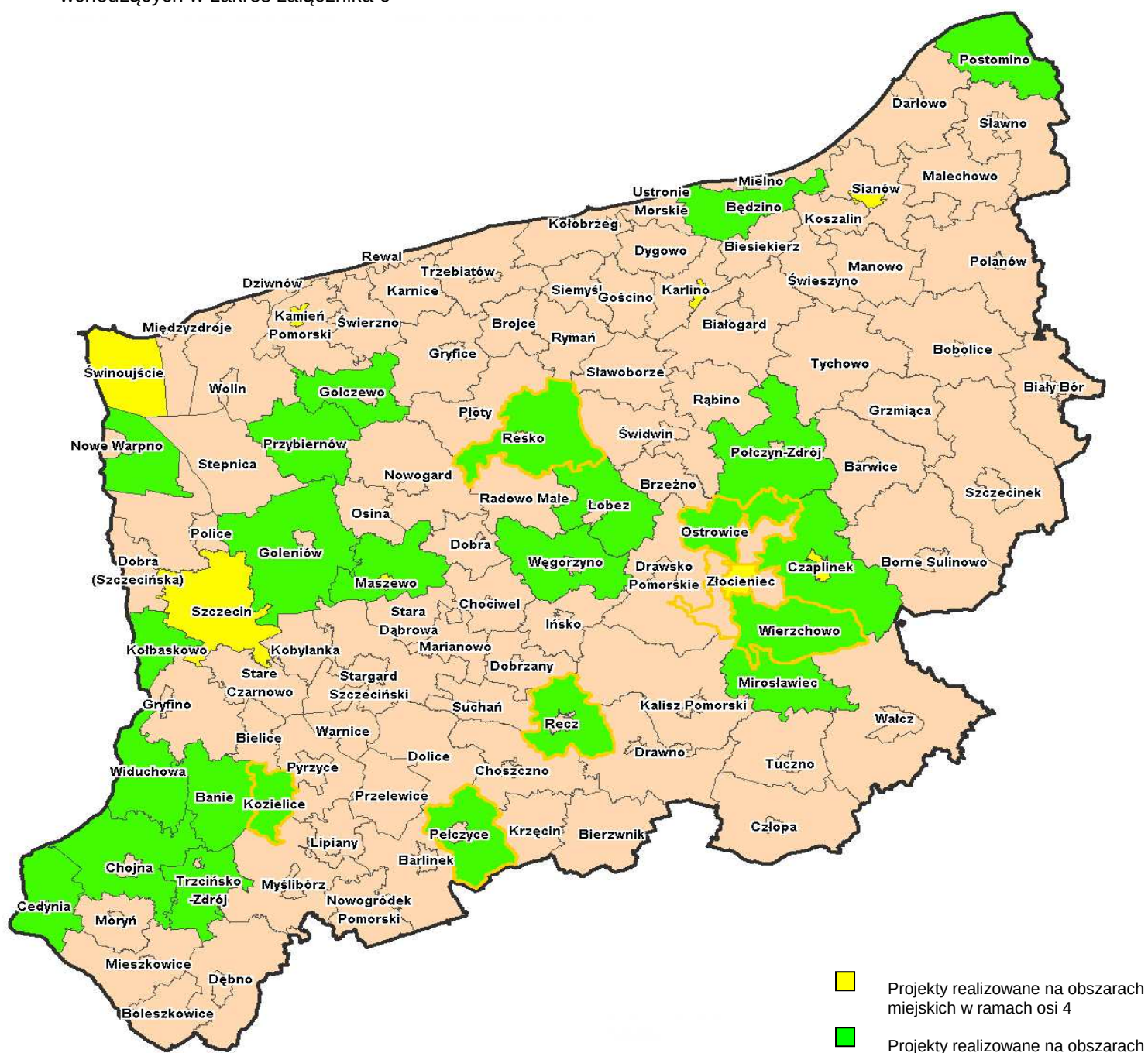
Gmina	Obszary wiejskie		Obszary miejskie	
	Wielkość dofinansowania (w EUR)	Liczba projektów	Wielkość dofinansowania (w EUR)	Liczba projektów
Banie	181 295,83	1	-	-
Będzino	170 239,67	1	-	-
Cedynia	684 508,81	1	-	-
Chojna	1 128 206,36	1	-	-
Czaplinek	124 036,13	1	554 248,41	1
Golczewo	1 294 803,53	2	-	-
Goleniów	1 117 243,91	1	-	-
Kamień Pomorski	-	-	751 828,50	1
Karlino	-	-	356 367,10	2

Gmina	Obszary wiejskie		Obszary miejskie	
	Wielkość dofinansowania (w EUR)	Liczba projektów	Wielkość dofinansowania (w EUR)	Liczba projektów
Kołbaskowo	174 379,02	1	-	-
Kozielice	34 047,92	1	-	-
Łobez	96 129,82	1	-	-
M. Szczecin	-	-	711 465,83	3
M. Świnoujście	-	-	69 727,49	1
Mirosławiec	129 088,05	1	-	-
Maszewo	1 341 949,88	1	104 035,31	1
Nowe Warpno	211 097,10	1	-	-
Ostrowice	2 480 776,86	1	-	-
Połczyn Zdrój	86 584,98	1	-	-
Pelczyce	953 679,69	1	-	-
Postomino	118 025,77	1	-	-
Przybiernów	56 746,53	1	-	-
Recz	1 011 534,78	1	-	-
Resko	931 334,42	1	-	-
Sianów	-	-	341 455,61	1
Trzcińsko Zdrój	669 255,35	1	-	-
Węgorzyno	157 538,61	1	-	-
Widuchowa	1 375 685,03	2	-	-
Wierzchowa	1 936 174,26	1	-	-
Złocieniec	-	-	426 962,61	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Spośród wszystkich umów podpisanych w 2010 roku w ramach 4 osi priorytetowej RPO WZ, 6 projektów realizowanych jest na terenach wiejskich gmin o szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno- gospodarczej a 1 projekt na terenach miejskich gminy spełniającej kryteria załącznika 6. Dokładny podział projektów z uwzględnieniem obszaru i miejsca ich realizacji z zaznaczeniem gmin wchodzących w zakres załącznika 6, przedstawia poniższa mapa.

Mapa 12 Przestrzenny rozkład projektów realizowanych w ramach osi 4, w podziale na miejsce i obszar ich realizacji, poszczególne i z wyróżnieniem projektów realizowanych na terenach gmin wchodzących w zakres załącznika 6

Źródło: opracowanie własne

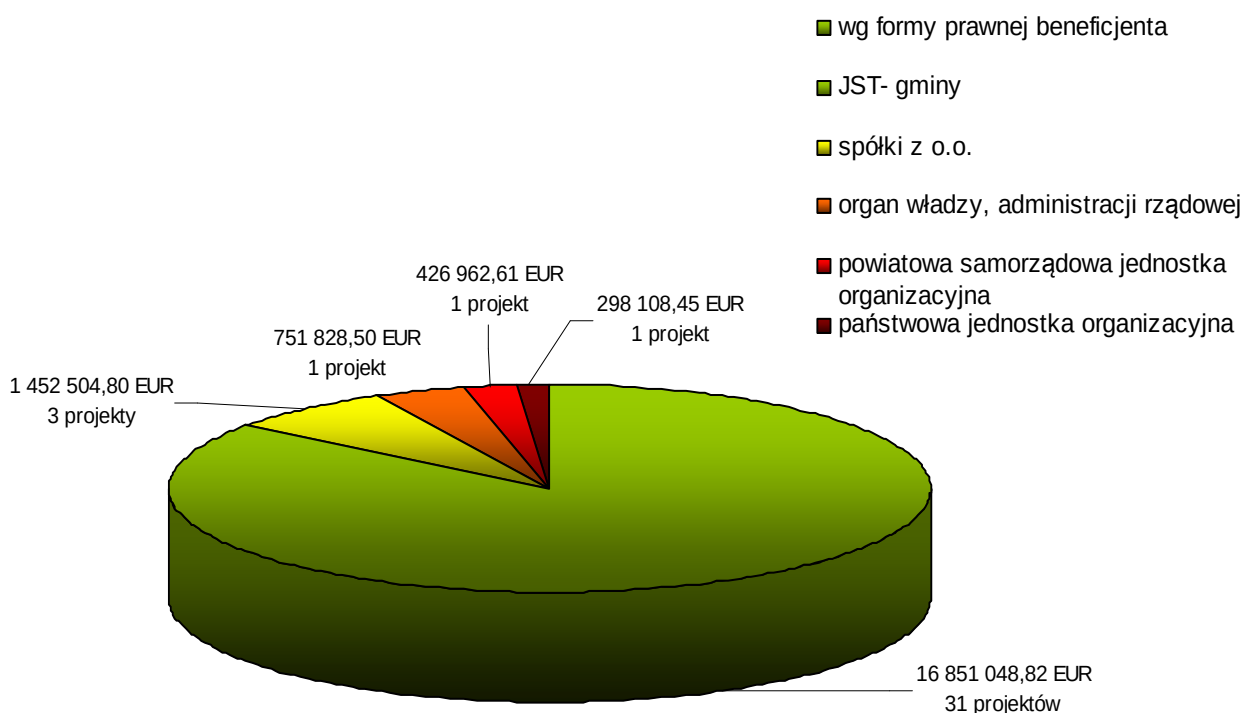
Rozkład projektów według typów beneficjentów

W 2010 r., w ramach 4 osi priorytetowej, zawarto umowy na realizację projektów z trzema typami beneficjentów:

- jednostkami samorządu terytorialnego,
- przedsiębiorstwami/przedsiębiorcami,
- administracją rządową.

Pod względem formy prawnej, wśród beneficjentów, w aktualnym okresie sprawozdawczym zdecydowanie przeważały gminy, które zawarły łącznie 31 umów dofinansowanych z EFRR w wysokości 16 851 048,82 EUR. 3 umowy na kwotę 1 452 504,80 EUR podpisano z przedsiębiorstwami działającymi w formie spółek z ograniczoną odpowiedzialnością a po jednej z organami administracji rządowej (Komendą Wojewódzką Państwową Strażą Pożarną w Szczecinie oraz Inspekcją Ochrony Środowiska Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie) i powiatową samorządową jednostką organizacyjną. Powyższy podział umów obrazowo przedstawia poniższy wykres:

Wykres 75 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 r. w ramach osi 4 RPO WZ, według formy prawnej beneficjentów

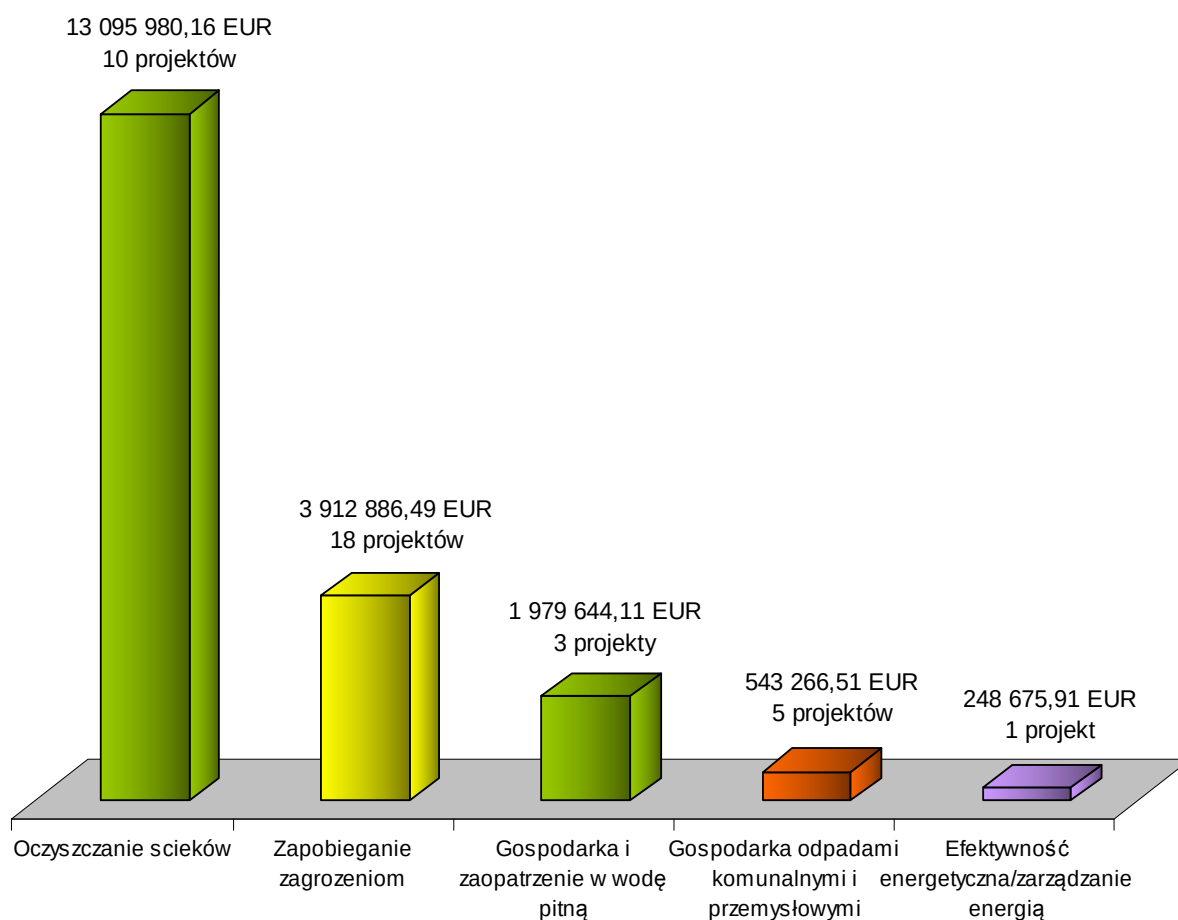
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Rozkład według typów projektów

Z założenia, w ramach 4 osi priorytetowej RPO WZ, realizowane są projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki ściekami, poprawy jakości powietrza i stanu bezpieczeństwa

przeciwpowodziowego, przeciwpożarowego oraz ochrony przed skutkami nadzwyczajnych zagrożeń środowiska. W roku 2010, wśród projektów realizowanych w ramach osi 4, podpisano 18 umów z zakresu zapobiegania zagrożeniom, 10 umów z zakresu oczyszczania ścieków, 5 projektów z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi i przemysłowymi, 3 projekty z zakresy gospodarki i zaopatrzenia w wodę pitną oraz 1 projekt z efektywności energetycznej i zarządzania energią. Wartościowo powyższy podział przedstawia się następująco:

Wykres 76 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 r. w ramach osi 4 RPO WZ, według typów realizowanych projektów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI

Opis wkładu osi priorytetowej w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn

W ramach przedmiotowego priorytetu, zasada równości szans (m.in. kobiet i mężczyzn) realizowana jest poprzez działania opisane w punkcie 2.2.1 niniejszego sprawozdania.

Cross-financing został przedstawiony w punkcie 2.6.3 niniejszego sprawozdania.

Wyniki badań ewaluacyjnych dotyczących wsparcia w ramach danej osi priorytetowej oraz sposobu wykorzystania ww. rekomendacji

W ramach 4 osi priorytetowej Infrastruktura ochrony środowiska były realizowane następujące badania ewaluacyjne i ekspertyzy:

Tabela 54 Badania ewaluacyjne przeprowadzone w ramach osi 4

Lp.	Tytuł badania/ekspertyzy	Rekomendacje
1	<i>Ekspertyza na temat zasadności wyznaczania obszaru o szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 i jego wpływu na aktywność beneficjentów w aplikowaniu o wsparcie z funduszy unijnych</i>	<i>Rekomendacje zostaną wdrożone po zakończeniu renegocjacji Programu. Ponadto, część rekomendacji będzie możliwa do wdrożenia w przyszłym okresie programowania.</i>
2	<i>Uszczegółowienie metodologii obliczania wskaźników celu głównego i celów szczegółowych RPO WZ. Wyznaczenie wartości wskaźników zrealizowanych w 2009 r. oraz szacowanej realizacji na rok 2010</i>	<i>Rekomendacje zostaną wdrożone po zakończeniu renegocjacji Programu. Ponadto, zostanie wdrożona rekomendacja dotycząca aktualizacji Lokalnego Systemu Informatycznego</i>
3	<i>Określenie zasadności finansowania projektów w zakresie poprawy efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii na terenie województwa zachodniopomorskiego w ramach finansowania zwrotnego</i>	<i>Rekomendacje zostaną wdrożone po zakończeniu renegocjacji Programu oraz dokonaniu pogłębionych analiz przez firmę Delloitte.</i>

Źródło: Opracowanie własne

Szczegółowe rekomendacje wynikające z tych badań zostały przedstawione w punkcie 2.7 niniejszego sprawozdania.

Analiza wkładu danej osi priorytetowej w realizację celów Strategii Lizbońskiej znajduje się w pkt. 2.1.6.6

Stan realizacji rekomendacji i zaleceń Komisji Europejskiej odnoszących się do przedmiotowej osi priorytetowej znajduje w punkcie 2.1.6.3 niniejszego sprawozdania.

3.4.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

Tabela 55 Problemy we wdrażaniu RPO WZ w ramach 4 osi priorytetowej

Lp.	Data/okres	Problematyka	Przyjęte rozwiązanie
1.	31 marca 2010	1. Niedookreślenie zasady, kiedy pomoc publiczna ma miejsce w sektorze energetycznym. W związku z powyższym, posiadanie przez wnioskodawcę statusu	1. Ograniczenie to spowodowało, że w ramach konkursu aplikowało tylko 3

		<i>przedsiębiorcy energetycznego</i> wraz z <i>koncesją</i> było warunkiem udziału w konkursie. Wymóg ten wynika z rozporządzenia MRR z dnia 7 grudnia 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. z dnia 16 grudnia 2009 r), gdzie pomoc udzielana jest jedynie przedsiębiorstwom energetycznym w myśl ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625, z późn. zm.). Wraz z wypisem/odpisem z dokumentacji rejestrowej Wnioskodawca załączał kopię aktualnej koncesji na wytwarzanie energii, której dotyczył wniosek o dofinansowanie. W przypadku braku koncesji należało przedstawić oświadczenie o posiadaniu statusu przedsiębiorstwa energetycznego w myśl Ustawy Prawo energetyczne, w którym wnioskodawca wskazywał, że prowadzona przez niego działalność gospodarcza w zakresie wytwarzania energii nie wymaga koncesji. 2. Wskaźnik programowy RPO – potencjalna wytworzona moc zainstalowana [MWh].	wnioskodawców, z czego jeden otrzymał dofinansowanie. Dokonano analizy stworzenia działania – Energetyka Jessica. 2. Potencjalna moc wyrażona jest w MW, natomiast ilość energii wytworzonej przez producenta energii, wyrażona jest w MWh. Wobec sprzeczności miana i jednostki miary wskaźnika programowego, potencjalną moc przypisano wskaźnikowi produktu (MW), a ilość energii wytworzonej przypisano wskaźnikowi rezultatu (MWh).
2.	31 sierpnia 2010	1. Zgodnie z Wytycznymi MRR w zakresie reguł dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług publicznych w ramach zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego w gospodarce odpadami, podmiot świadczący usługi publiczne na mocy umowy o świadczenie tych usług z jst, dokonuje rozliczenia usługi w oparciu o rekompensatę. 2. Brak określenia zarówno w przepisach unijnych jak i polskich definicji systemu gospodarki odpadami. 3. Wskaźnik programowy RPO – liczba osób objętych selektywną zbiórką odpadów.	1. Brak w przedmiotowych Wytycznych sposobu wyliczeń rekompensaty oraz wzoru umowy, zawierającej rozliczenia rekompensaty, spowodowało, iż ogłoszony konkurs oparto na pomocy de minimis, bez konieczności legitymowania się przez wnioskodawcę umową o świadczenie usług publicznych z rekompensatą. 2.i 3. Wobec ograniczenia dla wypełnienia zobowiązań względem realizacji wskaźnika oraz braku jednorodnej podstawy

		4. W ciągu 3 lat od przyjęcia RPO zmieniły się priorytety w województwie w zakresie gospodarki odpadami. Powstał Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami, w którym zdefiniowano inne zadania (np. rekultywacja nieczynnych składowisk). 5. Trudne do określenia wdrożenie wspólnotowej zasady <i>zanieczyszczający płaci</i>.	prawnej dla określenia „systemu gospodarki odpadami”, ogłoszony został konkurs, w którym projektami kwalifikującymi się do dofinansowania były projekty uwzględniające działania od selektywnego zbierania, przez przygotowanie odpadów do odzysku lub unieszkodliwiania oraz, o ile wynikało to z planów gospodarki odpadami, instalacje do odzysku, w tym recyklingu oraz unieszkodliwiania, a także działania na rzecz likwidacji zagrożeń wynikających ze składowania odpadów zgodnie z krajowym i wojewódzkim planem gospodarki odpadami. 1.- 5. Przeprowadzono ankietę wśród JST.
3.	28 stycznia 2010	1. Brak wyraźnych wskazań jakie uwarunkowania definiują system ochrony przeciw pożarowej. 2. Ograniczony dostęp do informacji o ochronie przeciw pożarowej.	1.i 2. Ogłoszony konkurs koncentrował się na projektach, które polegały na ochronie pożarowej lasów, ze względu na określone standardy ochrony (zasób przepisów), niż w odniesieniu do ochrony przeciw pożarowej ludzi i mienia.

Źródło: opracowanie własne

3.5 Oś Priorytetowa 5 Turystyka, kultura i rewitalizacja

3.5.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów

Celem głównym Osi Priorytetowej 5 Turystyka, kultura i rewitalizacja jest podniesienie atrakcyjności województwa poprzez rozwój turystyki, kultury oraz rewitalizację obszarów zdegradowanych.

Cele szczegółowe to:

- stworzenie i rozwój regionalnych i ponadregionalnych produktów turystycznych wpływających na wydłużenie sezonu turystycznego,
- wzrost atrakcyjności turystycznej i kulturalnej regionu,

- rewitalizacja i pobudzenie gospodarcze obszarów problemowych.

Komplementarność z pozostałymi osiami priorytetowymi RPO WZ 2007-2013

Oś 1. *Gospodarka – Innowacje – Technologie*, w zakresie bezpośredniego wsparcia przedsiębiorstw (kryterium demarkacji: wielkość przedsiębiorstwa).

Oś. 6. *Rozwój funkcji metropolitalnych*, w zakresie:

- ścieżek rowerowych (kryterium demarkacji: lokalizacja projektu),
- innego wsparcia na rzecz wzmocnienia usług turystycznych (kryterium demarkacji: lokalizacja projektu),
- ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego (kryterium demarkacji: lokalizacja projektu),
- rozwoju infrastruktury kulturalnej (kryterium demarkacji: lokalizacja projektu),
- zintegrowane projekty dla odnowienia obszarów miejskich/wiejskich (kryterium demarkacji: lokalizacja projektu).

Na realizację Osi Priorytetowej 5 przeznaczonych zostało **74 935 655 EUR** w ramach EFRR, co stanowi **8,97%** środków Programu.

Pomoc w ramach Osi Priorytetowej 5 kierowana jest głównie do jednostek samorządu terytorialnego, (związki i stowarzyszenia), jednostek organizacyjnych jst posiadających osobowość prawną, administracji rządowej, organizacji pozarządowych, PGL Lasów Państwowych i jego jednostek organizacyjnych, jednostek sektora finansów publicznych (pozostałe), parków narodowych i krajobrazowych, instytucji kultury, kościołów i innych związków wyznaniowych oraz osób prawnych kościołów i innych związków wyznaniowych, spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych, TBS, przedsiębiorców.

5 OŚ PRIORYTETOWA TURYSTYKA, KULTURA I REWITALIZACJA

- **74 935 655 EUR** kwota przeznaczona na realizację 5 osi priorytetowej, co stanowi **8,97 %** alokacji EFRR przeznaczonej na Program
- **46 128 762,82 EUR** kwota udostępnionej alokacji EFRR do końca 2010 r. przeznaczona na tryb konkursowy oraz indywidualny oraz Inicjatywę JESSICA, co stanowi **61,56 %** alokacji przeznaczonej na Oś 5.
- **Postęp realizacji w 2010 roku:**
- **84** - liczba złożonych wniosków aplikacyjnych poprawnych pod względem formalnym o ogólnej wartości dofinansowania równej **41 396 487,43 EUR** (EFRR+BP) , co stanowi **51,97 %** alokacji przeznaczonej na Oś 5
- **33** – liczba podpisanych umów o dofinansowanie o wartości EFRR równej **31 819 630,11 EUR**, co stanowi **42,46 %** alokacji EFRR przeznaczonej na Oś 5
- **9 667 798,24 EUR** - kwota wykazana przez Beneficjentów w zaakceptowanych wnioskach o płatność, co stanowi **12,90 %** zobowiązań alokacji EFRR w ramach Osi 5
- **7 539 234,36 EUR płatności w formie refundacji** przekazane na rzecz Beneficjentów, co stanowi **10,06%** alokacji EFRR przeznaczonej na Oś 5

W ramach osi priorytetowej 5 w roku sprawozdawczym złożono **84** wnioski o dofinansowanie poprawnych formalnie. Ich łączna wartość dofinansowania to **41 396 487,43 EUR** (164 137 072,67 zł) (EFRR+BP). Od uruchomienia programu w ramach przedmiotowej osi priorytetowej złożono **140** wniosków na łączną kwotę dofinansowania **85 916 323,13 EUR** (340 658 221,22 zł) (EFRR+BP), z których **54** wnioski zostały zatwierdzone do realizacji. Łączna wartość dofinansowania ww. wniosków to **54 841 027,13 EUR** (217 444 672,59 zł) (EFRR+BP).

W 2010 r. podpisano **33** umowy o dofinansowanie na kwotę równą **31 819 630,11 EUR** (126 164 833,38 zł) z EFRR, co stanowi **30,90 %** alokacji przeznaczonej na oś 5. Od początku realizacji

Programu podpisano **52³⁵** umowy na kwotę dofinansowania z EFRR **57 731 203,17 EUR**, co stanowi **77,04 %** alokacji EFRR przeznaczonej na Oś 5

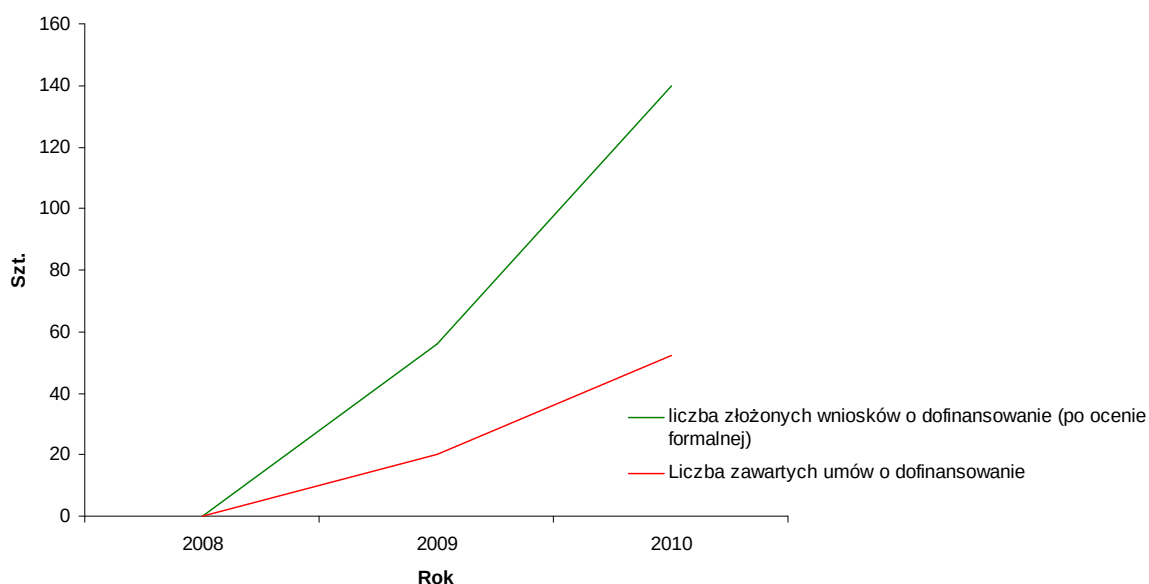
W okresie sprawozdawczym IZ RPO WZ zaakceptowała Beneficjentom wydatki we wnioskach o płatność na wartość równą **9 667 798,24 EUR** (38 332 820,03 zł) z EFRR. Kwota ta stanowi **12,90 %** alokacji przeznaczonej na realizację priorytetu 5. Od początku realizacji Programu IZ RPO WZ zaakceptowała Beneficjentom wydatki we wnioskach o płatność na wartość równą **22 306 490,80 EUR** (88 445 236,03 zł), co stanowi **29,77%** alokacji EFRR przeznaczonej na Oś 5.

³⁵ Zawiera Inicjatywę JESSICA

Wydatki wykazane przez IZ w deklaracjach do IC kształtowały się na poziomie **8 323 222,88 EUR (33 001 578,72 zł)** z EFRR, co stanowi **11,11 %** alokacji przeznaczonej na realizację osi priorytetowej. Od początku realizacji Programu wydatki wykazane przez IZ w deklaracjach do IC kształtowały się na poziomie **12 638 692,56 EUR (83 113 994,72 zł)**, co stanowi **16,87%** alokacji EFRR przeznaczonej na Oś 5.

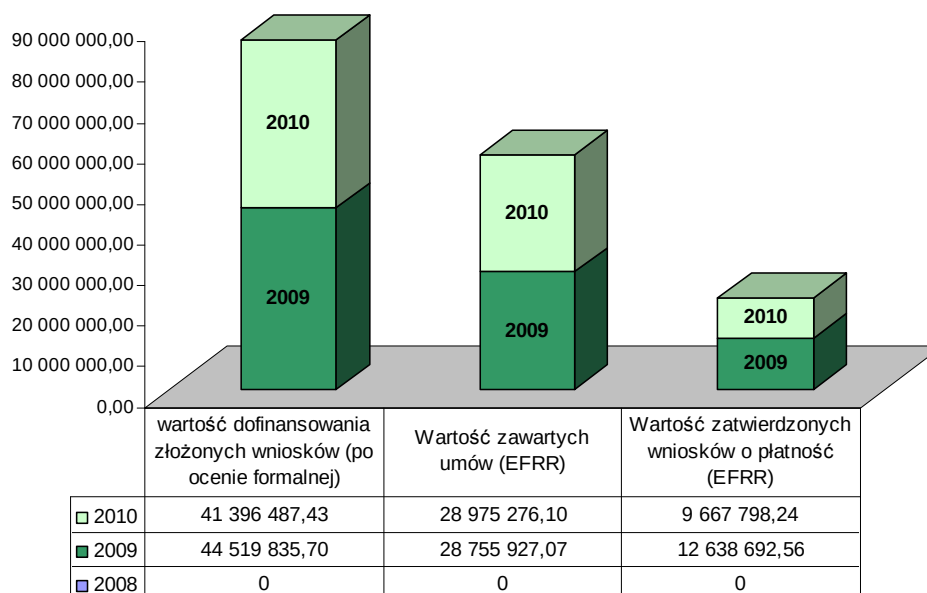
W ramach 5 Turystyka, kultura i rewitalizacja Osi priorytetowej realizowane są projekty w trybie konkursowym, indywidualnym oraz projekt dotyczące Inicjatywy Wspólnotowej JESSICA.

Wykres 77 Liczba złożonych wniosków aplikacyjnych oraz liczba podpisanych umów o dofinansowanie w ramach osi 5 od początku realizacji Programu (EUR)

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 78 Przyrost wartości dofinansowania złożonych wniosków (po ocenie formalnej), wartości zawartych umów (EFRR) oraz wartości zatwierdzonych wniosków o płatność (EFRR) w ramach osi 5 od początku realizacji Programu w podziale na lata w EUR³⁶

Źródło: Opracowanie własne

W ramach 5 osi priorytetowej od uruchomienia programu ogłoszono **6** konkursów. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację ww. konkursów wynosiła **23 756 999,24 EUR**. Konkursy z podziałem na działania/poddziałania zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 56 Przeprowadzone konkursy w ramach osi 5 od uruchomienia Programu

Rok	Działanie	Poddziałanie	Alokacja EFRR na konkurs (EUR)
2008	5.1 Infrastruktura turystyczna	5.1.1 Infrastruktura turystyki	12 731 624,46
2009	5.2 Rozwój kultury – ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego	5.2.1 Rozwój i odtworzenie infrastruktury kultury wraz z systemem informacji kulturalnej	2 576 446,66
	5.3 Ścieżki rowerowe	-	5 372 005,04
2010	5.1 Infrastruktura turystyczna	5.1.2 Regionalny system informacji turystycznej oraz rozwój produktów turystycznych	1 008 827,24
	5.2 Rozwój kultury – ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego	5.2.2 Zachowanie dziedzictwa kulturowego	2 017 654,48
	5.5 Rewitalizacja	5.5.1 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	50 441,36

Źródło: opracowanie własne

³⁶ Wartość umów o dofinansowanie oraz wnioski o płatność zawierają Inicjatywę JESSICA

Analiza jakościowa (realizacja wskaźników)

Informacje nt. wskaźników postępu fizycznego Osi priorytetowej 5 przedstawiono w *Tabeli 4 Postęp fizyczny programu operacyjnego*. (załącznik nr IV)

Od początku realizacji Programu w ramach 5 osi priorytetowej Turystyka, kultura i rewitalizacja zostało zatwierdzone 2 wnioski o płatność końcową, co skutkuje realizacją niektórych założonych wskaźników. Poza tym IZ RPO WZ oszacowała wartości pozostałych wskaźników na podstawie podpisanych do końca okresu sprawozdawczego umów o dofinansowanie.

Efekty realizacji 5 osi priorytetowej są mierzone przez wskaźniki:

– PRODUKTU:

- Liczba projektów z zakresu turystyki (działania 5.1 Infrastruktura turystyczna, 5.3 Ścieżki rowerowe oraz 5.4 Promocja, ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodniczego),
- Liczba nowych/zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej (działania: 5.1 Infrastruktura turystyczna, 5.3 Ścieżki rowerowe oraz 5.4 Promocja, ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodniczego),
- Liczba projektów z zakresu kultury (działanie 5.2 Rozwój kultury – ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego),
- Liczba nowych/zmodernizowanych obiektów kulturalnych (działanie 5.2 Rozwój kultury – ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego),
- Liczba projektów z zakresu rewitalizacji (działanie 5.5 Rewitalizacja).

– REZULTATU:

- Liczba utworzonych miejsc pracy (działania: 5.1 Infrastruktura turystyczna, 5.2 Rozwój kultury – ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego, 5.3 Ścieżki rowerowe, 5.4 Promocja, ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodniczego oraz 5.5 Rewitalizacja),
- Liczba osób korzystających z systemu informacji turystycznej (działanie 5.1 Infrastruktura turystyczna),
- Liczba osób korzystających z efektów projektów z zakresu kultury (działanie 5.2 Rozwój kultury – ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego),
- Powierzchnia obszarów poddanych rewitalizacji (działanie 5.5 Rewitalizacja).

Z powyższego zestawienia wynika, iż 5 oś priorytetową opisuje 5 wskaźników produktu i 4 rezultatu. Jeśliby spojrzeć na to zagadnienie w sposób liczbowy, to w 2010 roku został zrealizowany tylko 1 wskaźnik produktu (*Liczba projektów z zakresu kultury*).

Biorąc natomiast pod uwagę szacunki, do 2015 r. zostanie zrealizowanych 80% wskaźników produktu (4 mierniki) i 50% wskaźników rezultatu (2 mierniki). W dalszej części analizy zostały opisane działania, jakie podjęła IZ RPO WZ, aby zrealizować założone wartości przedmiotowych wskaźników.

Szczegóły dotyczące realizacji poszczególnych wskaźników w podziale na działania zostały zamieszczone w dalszej części analizy. Wskaźniki *Liczba projektów z zakresu turystyki*, *Liczba nowych/zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej* oraz *Liczba utworzonych miejsc pracy* agregują się z poziomu działań do osi priorytetowej, w związku z czym ogólna analiza stopnia osiągnięcia tych mierników została zamieszczona poniżej, natomiast bardziej szczegółowa przy opisie poszczególnych działań.

W ramach 5 osi priorytetowej, w okresie sprawozdawczym zrealizowano 1 projekt z zakresu turystyki, (50% realizacji wskaźnika). W wyniku realizacji tego projektu wybudowano 1 obiekt infrastruktury turystycznej, co pozwoliło zrealizować założony na 2010 r. wskaźnik w 33,33%. IZ RPO WZ nie widzi jednak zagrożenia dla realizacji przedmiotowych wskaźników, ponieważ na podstawie podpisanych do końca roku 2010 umów szacuje się, że w 2015 r. zostaną zrealizowane 29 projekty (290% realizacji wskaźnika).

Dzięki wdrożonym projektom zostanie wybudowanych bądź zmodernizowanych 95 obiektów infrastruktury turystycznej, podczas gdy wartość docelowa została ustalona na poziomie 6.

Znaczne przekroczenie szacowanej wartości w zakresie turystyki wynika z decyzji IZ RPO WZ o zmniejszeniu maksymalnego poziomu dofinansowania projektu z dopuszczalnych 85% do 50% (60 % w zakresie gmin objętych załącznikiem 6 do RPO) wydatków kwalifikowalnych, co automatycznie pozwoliło na dofinansowanie większej liczby złożonych projektów.

Wszystkie realizowane projekty w ramach 5 osi priorytetowej mają wpływ na wskaźnik kluczowy *Liczba utworzonych miejsc pracy* – i tak w 2010 r. zatrudnione zostały 3 osoby, co oznacza, że wskaźnik został zrealizowany w 25%. Biorąc pod uwagę zawarte do końca okresu sprawozdawczego umowy o dofinansowanie, do 2015 r. zostanie utworzonych 77 miejsc pracy (202,63% realizacji). Znaczne przekroczenie wartości docelowych tego wskaźnika wynika z szeregu działań podejmowanych przez IZ RPO WZ opisanych w ramach poszczególnych działań.

Z przedstawionej analizy wynika, iż projekty złożone w okresie sprawozdawczym realizują w dużym stopniu wartości zawarte w programie. Liczba złożonych wniosków poprawnych pod względem formalnym w 2010 r. jest większa niż w roku 2009 r. (84 – 2010 r., 56 – 2009 r.) co świadczy o zwiększaniu się aktywności poszczególnych podmiotów w aplikowaniu o środki zewnętrzne, jak również o wzroście świadomości z możliwości płynących z rozwoju poszczególnych regionów.

Poprzez analizę osiągniętych wskaźników w okresie sprawozdawczym można również wskazać na korzyści płynące z udzielania wsparcia instytucjom realizującym projekty na terenach gmin o szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno gospodarczej. Dzięki realizacji projektów na wskazanych obszarach wzrosła liczba atrakcji turystycznych oraz kulturalnych w regionie, poprzez co zwiększył się również liczba turystów, a także wydłużył sezon turystyczny.

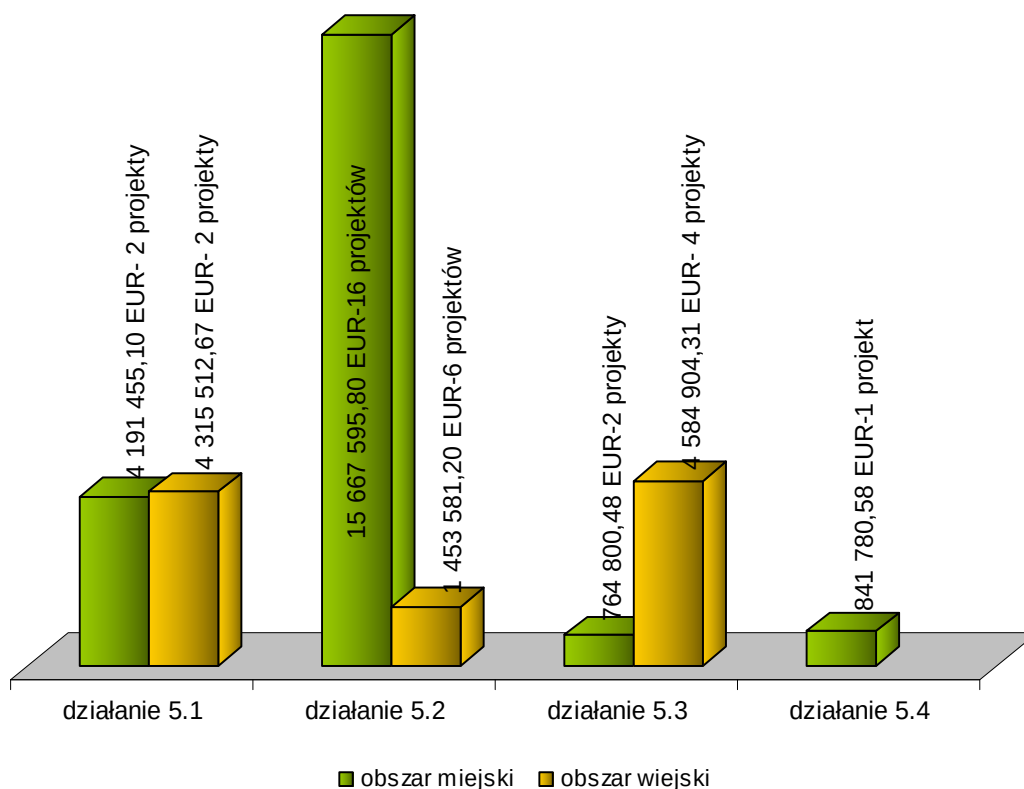
Szczególne uwagi należy zwrócić na zakładane wysokości wartości poszczególnych wskaźników, które nierzadko znacząco przekraczają wartości zaplanowane w programie. Na podstawie tych danych wnioskujemy, iż poprzez realizację poszczególnych projektów zostaną osiągnięte cele programowe, w szczególności wzrost atrakcyjności turystycznej i kulturalnej regionu.

Terytorialny rozkład projektów.

W ramach osi priorytetowej 5 *Turystyka, kultura i rewitalizacja*, w roku 2010 podpisano 33 umowy na realizację projektów o łącznym dofinansowaniu z EFRR w wysokości 31 819 630,11 EUR. Ponad 60% tych projektów realizowanych jest na obszarach miejskich, pozostała część- dokładnie 36% - na obszarach wiejskich.

Z analizy podpisanych umów wynika, że w podziale na poszczególne działania osi 5, zarówno pod względem wartościowym, jak i ilościowym, najwięcej projektów realizowanych jest w ramach działania 5.2 *Rozwój kultury-ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego* a najmniej, w ramach działania 5.4 *Promocja, ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodniczego*. Projekty z przedmiotowych dziedzin realizowane są przede wszystkim na obszarach miejskich. Szczegółowy, wartościowo-ilościowy podział projektów realizowanych w ramach poszczególnych działań osi 5, z uwzględnieniem obszaru ich realizacji, przedstawia poniższy wykres:

Wykres 79 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 r. w ramach poszczególnych działań osi 5 RPO WZ, według obszaru ich realizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Dokładny, wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w ramach poszczególnych działań osi 5 w podziale na miejsce ich realizacji, przedstawia poniższa tabela:

Tabela 57 Wartościowo-ilościowy podział umów podpisanych w 2010 r., zawartych w ramach poszczególnych działań osi 2, w podziale na miejsce ich realizacji

Gmina	Łączna wartość (w EUR)	Liczba projektów
Działanie 5.1		
Kołobrzeg	3271885,25	1
Rewal	3311255,18	1
Świnoujście	919569,86	1
Stepnica	1004257,50	1
Działanie 5.2		
Drawno	575770,73	1
Drawsko Pomorskie	1089821,00	1
Golczewo	89770,06	1
Kamień Pomorski	529309,32	1
Karlino	115354,63	1
Kołobrzeg	3682837,8	3
M Koszalin	5837096,79	2
Świnoujście	66397,41	1
Maszewo	231887,22	1
Polanów	204202,10	1
Połczyn Zdrój	255810,14	1
Przelewice	232747,79	1
Pyrzyce	1380049,00	1
M Szczecinek	1097178,03	1
M Świdwin	341324,19	1
Trzebiatów	366916,78	1
M Wałcz	534877,85	1
Widuchowa	119203,31	1
Złocieniec	370622,80	1
Działanie 5.3		
Barlinek	432639,05	1
Trzebiatów	458063,49	1
Nowogard	309463,53	1
Rewal	492307,00	1
M Wałcz	332161,44	1
Rymań	3325070,28	1
Działanie 5.4		
M Koszalin	841780,58	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych KSI/SIMIK 2007-2013

Spośród 33 umów podpisanych w 2010 roku w ramach 5 osi priorytetowej RPO WZ 3 projekty realizowane są na terenach gmin o szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno gospodarczej. Są to:

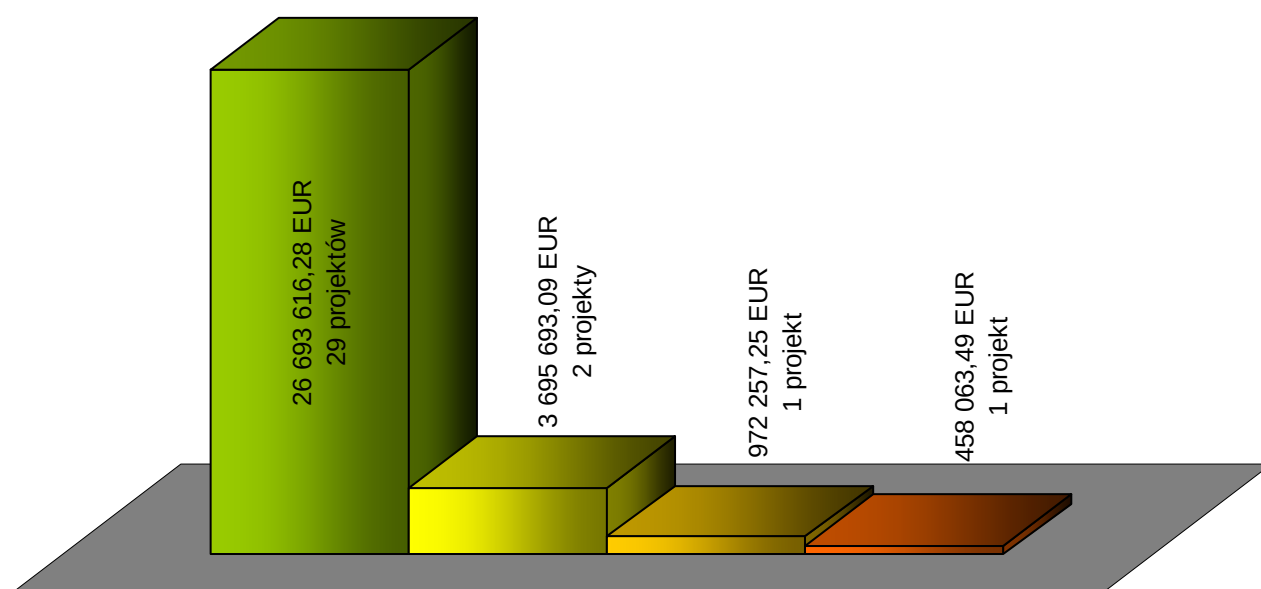
- Projekt pod nazwą *Nadbudowa z przebudową oraz zmianą sposobu użytkowania byłego budynku usług handlowych na Centrum Społeczno-Kulturalne w Polanowie* realizowany na terenie gminy Polanów
- Projekt pod nazwą *Przebudowa i remont pomieszczeń na Gminne Centrum Kultury w Przelewicach* realizowany na terenie gminy Przelewice
- Projekt pod nazwą *Rozbudowa i przebudowa budynku kina w Złocieńcu* realizowany przez Złocieniecki Ośrodek Kultury na terenie gminy Złocieniec.

Obrazowo, przestrzenny rozkład wszystkich projektów osi 5, w podziale na poszczególne działania i z wyróżnieniem projektów realizowanych na terenach gmin wchodzących w zakres załącznika 6 przedstawia poniższa mapa.

Rozkład projektów według typów beneficjentów

W 2010 roku, najwięcej umów na realizację projektów z zakresu turystyki, kultury i rewitalizacji, w ramach RPO WZ, zawarły jednostki samorządu terytorialnego. Z 30 umów podpisanych przez JST, 29 zawartych zostało przez samorządy gminne. Ponadto, jak wynika z poniższego wykresu, według podziału beneficjentów pod względem ich formy prawnej, 2 umowy zawarły samorządowe osoby prawne i po jednej Kościół Katolicki i państwowa samorządowa jednostka organizacyjna.

Wykres 80 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 r. w ramach osi 5 RPO WZ, według formy prawnej beneficjentów

■ wspólnota samorządowa - gmina
■ Kościół Katolicki

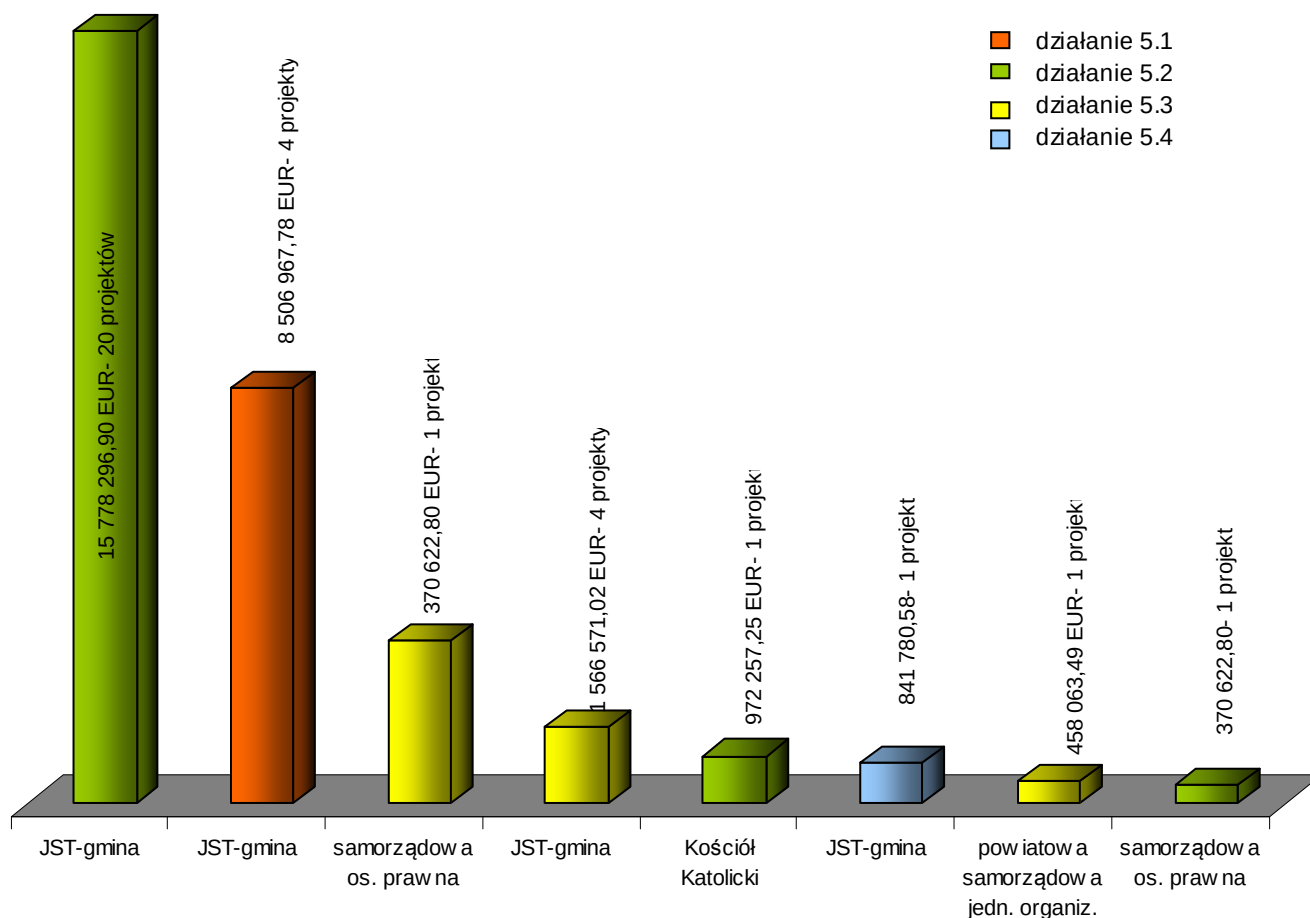
■ samorządowa osoba prawna
■ powiatowa samorządowa jednostka organizacyjna

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI

Szczegółowa analiza umów podpisanych w ramach poszczególnych działań osi 5, pod względem typu beneficjentów realizujących projekty wykazała, że gminy, jednostki samorządu terytorialnego najbardziej aktywne w pozyskiwaniu środków z EFRR na projekty z zakresu osi 5, uzyskane dofinansowanie inwestują zarówno w działania z dziedziny rozwoju i ochrony dziedzictwa kulturowego (działanie 5.2), infrastruktury turystycznej (działanie 5.1), jak i z zakresu budowy ścieżek rowerowych (działanie 5.3) oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego (działanie 5.4).

Wyniki powyższej analizy przedstawia poniższy wykres.

Wykres 81 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 r. w ramach poszczególnych działań osi 5 RPO WZ, według formy prawnej beneficjentów

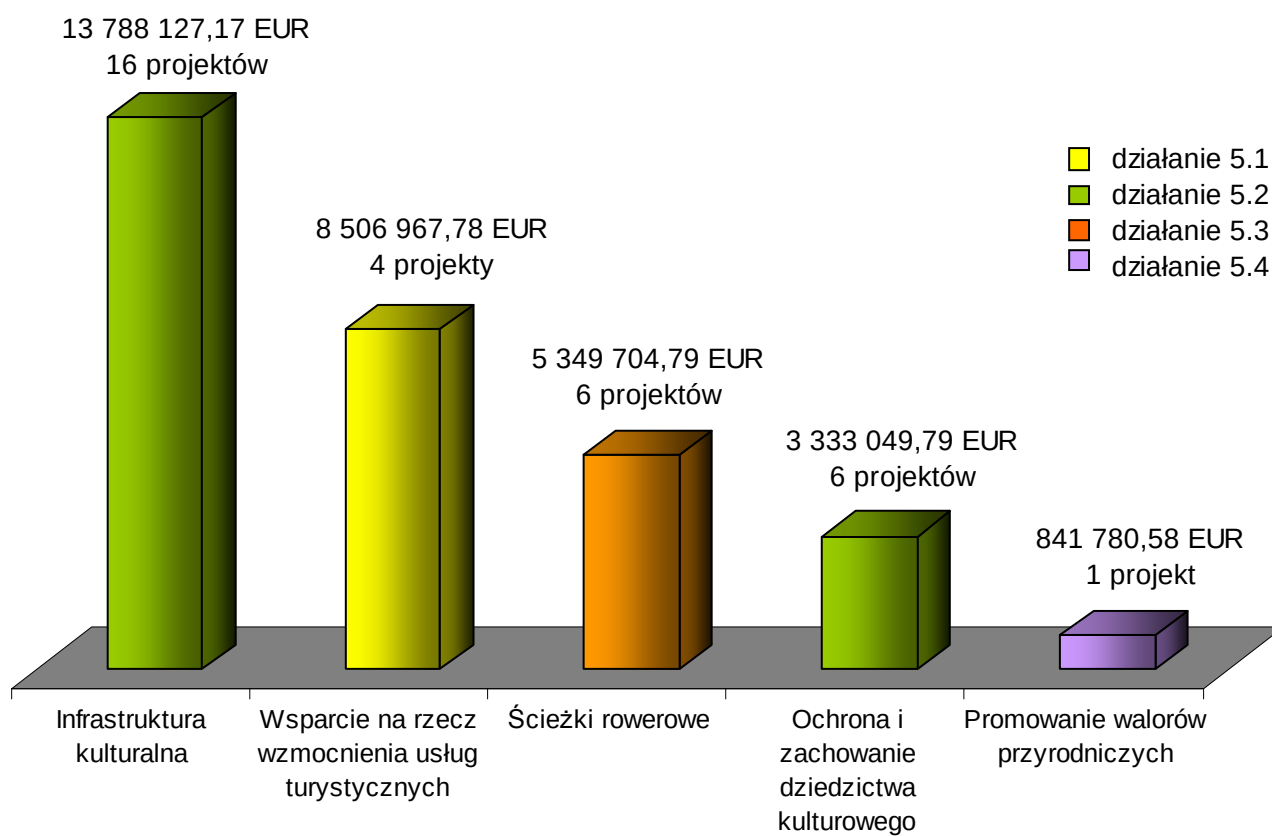

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI

Rozkład według typów projektów

W 2010 r., w ramach 5 osi priorytetowej, najwięcej umów podpisano odpowiednio na realizację projektów z zakresu infrastruktury kulturalnej, budowy ścieżek rowerowych, ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego oraz wsparcia na rzecz wzmocnienia usług turystycznych. Jedną umowę podpisano w ubiegłym roku na realizację inwestycji z zakresu promowania walorów przyrodniczych. Dokładny, wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 roku w ramach osi 6, według typów realizowanych projektów przedstawia wykres 81. Obrazowo, rozkład przestrzenny poszczególnych typów projektów ze wskazaniem ich miejsca realizacji przedstawia mapa.

Wykres 82 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 r. w ramach poszczególnych działań osi 5 RPO WZ, według typów realizowanych projektów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI

Mapa 14 Rozkład przestrzenny poszczególnych typów projektów ze wskazaniem ich miejsca realizacji w ramach 5 osi priorytetowej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013 i Państwowego zasobu Geodezyjnego

Opis wkładu osi priorytetowej w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn

W ramach przedmiotowego priorytetu, zasada równości szans (m.in. kobiet i mężczyzn) realizowana jest poprzez działania opisane w punkcie 2.2.1 niniejszego sprawozdania.

Cross-financing został przedstawiony w punkcie 2.6.3 niniejszego sprawozdania.

Wyniki badań ewaluacyjnych dotyczących wsparcia w ramach danej osi priorytetowej oraz sposobu wykorzystania ww. rekomendacji

W ramach 5 osi priorytetowej Turystyka, kultura, rewitalizacja były realizowane następujące badania ewaluacyjne i ekspertyzy.

Tabela 58 Badania ewaluacyjne przeprowadzone w ramach osi 5

Lp.	Tytuł badania/ekspertyzy	Rekomendacje
1	<i>Ekspertyza na temat zasadności wyznaczania obszaru o szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 i jego wpływu na aktywność beneficjentów w aplikowaniu o wsparcie z funduszy unijnych</i>	<i>Rekomendacje zostaną wdrożone po zakończeniu renegotiacji Programu. Ponadto, część rekomendacji będzie możliwa do wdrożenia w przyszłym okresie programowania.</i>
2	<i>Uszczegółowienie metodologii obliczania wskaźników celu głównego i celów szczegółowych RPO WZ. Wyznaczenie wartości wskaźników zrealizowanych w 2009 r. oraz szacowanej realizacji na rok 2010</i>	<i>Rekomendacje zostaną wdrożone po zakończeniu renegotiacji Programu. Ponadto, zostanie wdrożona rekomendacja dotycząca aktualizacji Lokalnego Systemu Informatycznego</i>
3	<i>Ocena zdolności beneficjentów do realizacji projektów wpisanych na listę Indykatoryjnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 (tak zwana lista IPI).</i>	<i>Na bieżąco wdrażana jest rekomendacja dotycząca przeprowadzania szkoleń dla beneficjentów w zakresie wniosków o płatność i rozliczania projektów. Ponadto, zostanie wdrożona rekomendacja dotycząca aktualizacji Lokalnego Systemu Informatycznego. Został wprowadzony dodatkowy monitoring projektów indywidualnych.</i>

Źródło: Opracowanie własne

Szczegółowe rekomendacje wynikające z tych badań zostały przedstawione w punkcie 2.7 niniejszego sprawozdania.

Analiza wkładu danej osi priorytetowej w realizację celów Strategii Lizbońskiej znajduje się w pkt. 2.1.6.6

Stan realizacji rekomendacji i zaleceń Komisji Europejskiej odnoszących się do przedmiotowej osi priorytetowej znajduje w punkcie 2.1.6.3 niniejszego sprawozdania.

Działanie 5.1 Infrastruktura turystyczna

Postęp finansowy

W ramach działania 5.1 w okresie sprawozdawczym złożono **12** wniosków aplikacyjnych poprawnych pod względem formalnym na łączną wartość dofinansowania **11 801 383,78 EUR** (46 792 486,69 zł). Od uruchomienia programu w przedmiotowym działaniu złożono **43** wnioski na łączną kwotę dofinansowania z EFRR **41 553 843,19 EUR** (164 760 988,25 zł).

W 2010 r. podpisano **4** umowy o dofinansowanie na kwotę równą **8 506 967,78 EUR** (33 730 127,26 zł) z EFRR, co stanowi **31,51%** alokacji EFRR przeznaczonej na działanie 5.1. Od uruchomienia programu w przedmiotowym działaniu podpisano **22** umowy na kwotę dofinansowania z EFRR **21 779 848,28 EUR** (86 357 098,44 zł), co stanowi **80,67%** alokacji EFRR przeznaczonej na działanie 5.1.

W okresie sprawozdawczym IZ RPO WZ zaakceptowała Beneficjentom wydatki we wnioskach o płatność na wartość równą **6 197 611,05 EUR** (24 573 527,82 zł) z EFRR. Od uruchomienia programu Beneficjenci wykazali wydatki we wnioskach o płatność na wartość równą **6 197 611,05 EUR** (24 573 527,82 zł) z EFRR, co stanowi **22,95%** alokacji EFRR przeznaczonej na działanie 5.1.

W 2010 r. ogłoszono 1 konkurs w ramach działania 5.1. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację konkursu wynosiła **1 008 827,24 EUR**. Od uruchomienia programu ogłoszono 2 konkursy. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację ww. konkursów wynosiła **13 740 451,70 EUR**.

W ramach poddziałania 5.1.2 Regionalny system informacji turystycznej oraz rozwój produktów turystycznych złożono 10 wniosków aplikacyjnych na kwotę dofinansowania z EFRR 1 949 195,88 EUR. Wartość złożonych wniosków prawie dwukrotnie przekroczyła alokację na poddziałanie 5.1.2. Wnioski poprawne pod względem formalnym stanowią 80% wszystkich złożonych wniosków.

Tabela 59 Zainteresowanie wnioskodawców konkursami ogłoszonymi w ramach działania 5.1

Działanie	Poddziałanie	Data ogłoszenia konkursu	Alokacja EFRR na konkurs (EUR)	Liczba złożonych wniosków w (szt.)	Wartość złożonych wniosków (EFRR) (EUR)	Wnioskowana wartość EFRR w stosunku do alokacji na konkurs (%)	Liczba poprawnych formalnie wniosków w stosunku do wszystkich złożonych wniosków (%)
5.1	5.1.2	02.08.2010 r.	1 008 827,24	10	1 949 195,88	193%	80%

Źródło: opracowanie własne

W przyszłym okresie sprawozdawczym w ramach poddziałania 5.1.2 rozpocznie się nabór projektów w trybie systemowym

Postęp rzeczowy oraz analiza stopnia osiągnięcia wskaźników

W okresie sprawozdawczym zrealizowano 1 projekt z zakresu turystyki (50% realizacji wskaźnika). W wyniku realizacji tego projektu wybudowano 1 obiekt infrastruktury turystycznej, co pozwoliło zrealizować założony na 2010 r. wskaźnik w 33,33%. IZ RPO WZ nie widzi jednak zagrożenia dla realizacji przedmiotowych wskaźników, ponieważ na podstawie podpisanych do końca okresu

sprawozdawczego umów szacuje się, że do 2015 r. zostanie zrealizowanych 29 projekty (290% realizacji wskaźnika). Na realizację tego wskaźnika największy wpływ mają projekty z działania 5.1 - wg szacunków do 2015 r. będzie ich 22, w ramach działania 5.3 zostanie zrealizowanych 6 projektów, natomiast w ramach działania 5.4 – 1 projekt).

W rezultacie zostanie wybudowanych bądź zmodernizowanych 95 obiektów infrastruktury turystycznej, podczas gdy wartość docelowa została ustalona na poziomie 6. W rozbiciu na działania szacowana realizacja wygląda następująco:

- działanie 5.1 – 78 obiektów,
- działanie 5.3 – 16 obiektów,
- działanie 5.4 – 1 obiekt.

Znaczne przekroczenie szacowanej wartości w zakresie turystyki wynika z decyzji IZ RPO WZ o zmniejszeniu maksymalnego poziomu dofinansowania projektu z dopuszczalnych 85% do 50% (60 % w zakresie gmin objętych załącznikiem 6 do RPO) wydatków kwalifikowalnych, co automatycznie pozwoliło na dofinansowanie większej liczby złożonych projektów.

W zakresie projektów dot. systemów informacji turystycznej dnia 2 sierpnia 2010 r. został ogłoszony konkurs na nabór wniosków o dofinansowanie w ramach poddziałania 5.1.2, natomiast Umowy o dofinansowanie zostaną zawarte w I półroczu 2011 r. Wobec powyższego wskaźnik *Liczba osób korzystających z systemu informacji turystycznej* w 2010 r. nie został osiągnięty. Jednak wg szacunków na podstawie wniosków o dofinansowanie znajdujących się na liście rankingowej, wartość przedmiotowego wskaźnika w 2015 r. osiągnie wartość 1 086 154, a więc jest wyższa od wartości docelowej o 6 razy.

Wszystkie opisane powyżej projekty mają wpływ na realizację wskaźnika kluczowego, jakim jest *Liczba utworzonych miejsc pracy*. W 2010 r. dzięki zrealizowanym przedsięwzięciom zatrudnione zostały 3 osoby (w ramach działania 5.1), co oznacza, że wskaźnik został zrealizowany w 50%³⁷. Biorąc pod uwagę zawarte umowy o dofinansowanie w ramach działania 5.1, do 2015 r. zostanie utworzonych 45,50 miejsc pracy a więc wskaźnik zostanie zrealizowany w 239,27%³⁸. Znaczne przekroczenie wartości docelowej wynika z faktu, iż dzięki środkom pochodzącym z Programu zostanie zrealizowanych więcej projektów z zakresu turystyki, co wprost przekłada się na mierzalne efekty, jakimi są nowe miejsca pracy dla mieszkańców województwa.

Działanie 5.2 Rozwój kultury – ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego

Postęp finansowy

W ramach działania 5.2 w okresie sprawozdawczym złożono 27 wniosków aplikacyjnych poprawnych pod względem formalnym na łączną wartość dofinansowania **16 318 380,97 EUR** (64 702 380,54 zł)

³⁷ Procent realizacji wskaźnika obliczono w stosunku do poprawnej wartości docelowej określonej w URPO (wersja 5.4)

³⁸ Procent realizacji wskaźnika obliczono w stosunku do poprawnej wartości docelowej określonej w URPO (wersja 5.4)

(EFRR+BP). Od uruchomienia programu w przedmiotowym działaniu złożono **52** wnioski na łączną kwotę dofinansowania **31 085 757,26 EUR** (123 255 027,53 zł) (EFRR+BP).

W 2010 r. podpisano **22** umowy o dofinansowanie na kwotę równą **17 121 176,95 EUR** (67 885 466,62 zł), co stanowi **90,01%** alokacji EFRR przeznaczonej na działanie 5.2. EFRR. Są to pierwsze podpisane umowy od uruchomienia programu w ramach ww. działania.

W okresie sprawozdawczym IZ RPO WZ zaakceptowała Beneficjentom wydatki we wnioskach o płatność na wartość równą **3 470 187,19 EUR** (13 759 292,21 zł) z EFRR. Są to pierwsze wydatki we wnioskach o płatność od uruchomienia programu w ramach ww. działania.

W 2010 r. ogłoszono 1 konkurs w ramach działania 5.2. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację konkursu wynosiła **2 017 654,48 EUR**. Od uruchomienia programu ogłoszono 2 konkursy. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację ww. konkursów wynosiła **4 594 101,13 EUR**.

W ramach poddziałania 5.2.2 Zachowanie dziedzictwa kulturowego złożono **31** wniosków aplikacyjnych na kwotę **12 407 409,00 EUR** z EFRR. Wartość złożonych wniosków ponad 6 krotnie przekroczyła alokację na poddziałanie 5.2.2. Wnioski poprawne pod względem formalnym stanowią **78%** wszystkich złożonych wniosków.

Tabela 60 Zainteresowanie wnioskodawców konkursami ogłoszonymi w ramach działania 5.2

Działanie	Poddziałanie	Data ogłoszenia konkursu	Alokacja EFRR na konkurs	Liczba złożonych wniosków	wartość złożonych wniosków (EFRR)	Wnioskowana wartość EFRR w stosunku do alokacji na konkurs	liczba pozytywnych wniosków po ocenie formalnej/wszystkich złożonych wniosków
			(EUR)	(szt.)	(EUR)	(%)	(%)
5.2	5.2.2	12.05.2010 r.	2 017 654,48	31	12 407 409,00	614,94	-

Źródło: opracowanie własne

Informacja na temat **Projektów indywidualnych** znajduje się w punkcie 2.1.6 niniejszego sprawozdania.

Postęp rzeczowy oraz analiza stopnia osiągnięcia wskaźników

W 2010 roku, dzięki środkom z RPO WZ zrealizowano jeden projekt zakresu kultury (100% realizacji wskaźnika), w wyniku którego został wybudowany jeden obiekt kulturalny (50% realizacji wskaźnika). W 2010 r. z efektów realizacji przedmiotowego projektu skorzystało 1 500 osób (15% realizacji wskaźnika). Pomimo, że w okresie sprawozdawczym wskaźniki nie zostały zrealizowane, IZ RPO WZ nie widzi zagrożenia dla ich realizacji do 2015 r. ze względu na podpisane do końca okresu sprawozdawczego umowy o dofinansowanie. Do 2015 r. zostanie zrealizowanych 23 projekty z zakresu kultury (575% realizacji wskaźnika), w wyniku czego zostanie wybudowanych lub zmodernizowanych 17 obiektów (242,86% realizacji wskaźnika), natomiast z efektów tych projektów skorzysta 1 782 202 osoby (4 455,51%). Znaczne przekroczenie wartości docelowych przedmiotowych wskaźników wynika ze zwiększenia o 4 500 000 EUR (17 842 500 zł) wartości środków przeznaczonych na dofinansowanie projektów z listy rezerwowej (przesunięcie

z poddziałania 5.1.1). Poza tym mając na względzie fakt, iż działania dotyczące infrastruktury kultury oraz dziedzictwa kulturowego w osiach 5 i 6 są komplementarne i obejmują swym zakresem całe województwo (wskaźnik pn. *Liczba osób korzystających z efektów projektów z zakresu kultury* generowany jest przez projekty realizowane zarówno na terenie Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego (SOM), jak i poza nim), IZ RPO WZ planuje (podczas najbliższych renegocjacji Programu) urealnić wartości docelowe w ramach przedmiotowych osi priorytetowych, przy zachowaniu łącznej wartości z obu osi na niezmienionym poziomie tj. 1 040 000 osób. W związku z powyższym przedmiotowy wskaźnik w 5 osi będzie kształtował się następująco:

- w roku 2013 przyjmie wartość 300 000, zamiast 30 000,
- w roku 2015 przyjmie wartość 540 000, zamiast 40 000.

Wszystkie opisane powyżej projekty mają wpływ na realizację wskaźnika kluczowego, jakim jest *Liczba utworzonych miejsc pracy*. W 2010 r. wskaźnik nie został zrealizowany, jednak biorąc pod uwagę zawarte umowy o dofinansowanie, do 2015 r. zostanie utworzonych 31,5 miejsc pracy (165,79% realizacji³⁹). Znaczne przekroczenie wartości docelowej wynika z faktu, iż dzięki środkom pochodzącym z Programu zostanie zrealizowanych więcej projektów z zakresu kultury, co wprost przekłada się na mierzalne efekty, jakimi są nowe miejsca pracy dla mieszkańców województwa.

Działanie 5.3 Ścieżki rowerowe

Postęp finansowy

W ramach działania 5.3 w okresie sprawozdawczym złożono **20** wniosków aplikacyjnych poprawnych pod względem formalnym, są to pierwsze złożone wnioski od uruchomienia programu. Wnioskowana łączna wartość dofinansowania to **12 292 748,36 EUR** (48 740 747,24 zł) (EFRR+BP).

W 2010 r. podpisano **6** umów o dofinansowanie na kwotę równą **5 349 704,79 EUR** (21 211 579,50 zł), co stanowi **94,48%** alokacji EFRR przeznaczonych na działanie 5.3. Są to pierwsze podpisane umowy w ramach działania 5.3

W okresie sprawozdawczym i od uruchomienia programu Beneficjenci nie wykazali wydatków we wnioskach o płatność.

W okresie sprawozdawczym nie ogłoszono naborów w trybie konkursowym. Od uruchomienia programu w ramach działania 05.03 ogłoszono **1** konkurs. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację ww. konkursu wynosiła **5 372 005,04 EUR**.

Postęp rzeczowy oraz analiza stopnia osiągnięcia wskaźników

W związku z tym, iż wg załącznika 3 do URPO wskaźniki produktu i rezultatu w ramach działań 5.1, 5.3 oraz 5.4 są wspólne opis wskaźników dla przedmiotowego działania znajduje się w opisie działania 5.1.

³⁹ Procent realizacji wskaźnika obliczono w stosunku do poprawnej wartości docelowej określonej w URPO (wersja 5.4)

Działanie 5.4 Promocja, ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodniczego

Postęp finansowy

Działanie realizowane jest w trybie indywidualnym. W ramach działania 5.4 w okresie sprawozdawczym złożono **1** wniosek aplikacyjny poprawny pod względem formalnym, jest to pierwszy złożony wniosek od uruchomienia programu. Łączna wartość dofinansowania wynosi **841 780,58 EUR** (3 337 660,00 zł) (EFRR+BP).

W 2010 r. podpisano **1** umowę o dofinansowanie na kwotę równą **841 780,58 EUR** (3 337 660,00 zł), co stanowi **87,69%** alokacji EFRR przeznaczonej na działanie 5.4. Jest to pierwsza podpisana umowa w ramach działania 5.4

W okresie sprawozdawczym i od uruchomienia programu Beneficjenci nie wykazali wydatków we wnioskach o płatność.

Informacja na temat **Projektów indywidualnych** znajduje się w punkcie 2.1.6 niniejszego sprawozdania

Postęp rzeczowy oraz analiza stopnia osiągnięcia wskaźników

W związku z tym, iż wg załącznika 3 do URPO wskaźniki produktu i rezultatu w ramach działań 5.1, 5.3 oraz 5.4 są wspólne opis wskaźników dla przedmiotowego działania znajduje się w opisie działania 5.1.

Działanie 5.5 Rewitalizacja

Postęp finansowy

W ramach działania 5.5 w okresie sprawozdawczym złożono **24** wnioski aplikacyjne poprawne pod względem formalnym na łączną wartość dofinansowania **142 193,75 EUR** (563 798,20 zł) (EFRR+BP). Są to pierwsze złożone wnioski od uruchomienia programu w ramach przedmiotowego działania.

W 2010 r. nie podpisano umów o dofinansowanie. Od uruchomienia programu w przedmiotowym działaniu podpisano **1** umowę na kwotę dofinansowania z EFRR **12 638 692,56 EUR** (50 112 416,00 zł), co stanowi **56,59%** alokacji EFRR przeznaczonej na działanie 5.5. W okresie sprawozdawczym Beneficjenci nie wykazali wydatków we wnioskach o płatność. Od uruchomienia programu Beneficjenci wykazali wydatki we wnioskach o płatność na wartość równą **12 638 692,56⁴⁰ EUR** (50 112 416,00 zł) z EFRR, co stanowi **56,69 %** alokacji EFRR przeznaczonej na działanie 5.5.

W 2010 r. ogłoszono 1 konkurs w ramach działania 5.5. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację konkursu wynosiła **50 441,36 EUR**. Jest to pierwszy konkurs od uruchomienia programu.

W odpowiedzi na ogłoszony konkurs w ramach poddziałania 5.5.1 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych wpłynęło **27** Lokalnych Programów Rewitalizacji. Wartość złożonych projektów

⁴⁰ Zawiera Inicjatywę JESSICA

prawie trzykrotnie przekroczyła alokację na poddziałanie 5.5.1. Wnioski poprawne formalnie stanowią **89%** liczby wniosków złożonych w ramach konkursu.

Realizacja tego poddziałania została podzielona na dwa etapy:

Pierwszym etapem jest wybór w drodze konkursu Lokalnych Programów Rewitalizacji (LPR), przygotowanych przez jednostki samorządu terytorialnego ze Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego. Drugim etapem będzie wybór w procedurze konkursowej podprojektów wchodzących w zakres Projektów Zintegrowanych w wybranych wcześniej LPR. Ogłoszenie konkursu planuje się na kwiecień 2011 r.

Tabela 61 Zainteresowanie wnioskodawców konkursami ogłoszonymi w ramach działania 5.5

Działanie	Poddziałanie	Data ogłoszenia konkursu	Alokacja EFRR na konkurs (EUR)	Liczba złożonych wniosków (szt.)	wartość złożonych wniosków (EFRR) (EUR)	Wnioskowana wartość EFRR w stosunku do alokacji na konkurs (%)	Liczba poprawnych formalnie wniosków w stosunku do wszystkich złożonych wniosków (%)
5.5	5.5.1	02.08.2010 r.	50 441,36	27	148 715,81	295%	89%

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z Indyktywnym harmonogramem konkursów na rok 2011 planuje się ogłoszenie konkursu dla poddziałania 5.5.1 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych.

Postęp rzeczowy oraz analiza stopnia osiągnięcia wskaźników

Jeśli chodzi o działanie 5.5, to wsparcie procesu rewitalizacji ze środków RPO WZ jest prowadzone w ramach bezzwrotnego systemu dotacyjnego i Inicjatywy JESSICA.

System dotacyjny przewiduje dwuetapowy wybór przedsięwzięć z zakresu rewitalizacji:

1. Pierwszy etap został przeprowadzony w 2010 r. i dotyczył wyboru w drodze konkursu Lokalnych Programów Rewitalizacji (LPR), przygotowanych przez jednostki samorządu terytorialnego z Województwa Zachodniopomorskiego.
2. Drugi etap będzie obejmował wybór w procedurze konkursowej podprojektów wchodzących w zakres Projektów Zintegrowanych w wybranych wcześniej LPR. Konkurs IZ RPO WZ planuje ogłosić w kwietniu 2011 r., zatem informacje na temat szacowanych wartości wskaźników zostaną przedstawione w przyszłym okresie sprawozdawczym.

W zakresie inicjatywy JESSICA w dniu 29 grudnia 2010 r. została podpisana umowa operacyjna pomiędzy Bankiem Ochrony Środowiska S.A. (BOŚ S.A.) a Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI), na mocy której BOŚ S.A. będzie pełnił funkcję Funduszu Rozwoju Obszarów Miejskich dla Inicjatywy JESSICA w województwie zachodniopomorskim poza Szczecińskim Obszarem Metropolitalnym. Powyższa instytucja planuje ogłosić nabór wniosków o pożyczkę w ramach Inicjatywy JESSICA w I kwartale 2011 roku. W związku z powyższym informacje na temat szacowanych wartości wskaźników zostaną przedstawione w przyszłym okresie sprawozdawczym

(szczegółowy opis Stanu wdrażania Inicjatywy JESSICA znajduje się w punkcie 2.1.6.5 niniejszego sprawozdania w części dotyczącej analizy jakościowej).

W przyszłym okresie sprawozdawczym IZ RPO WZ nie planuje zmian alokacji środków w przedmiotowej osi priorytetowej.

3.5.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

Znaczące problemy wraz z podjętymi środkami zaradczymi opisano w punkcie 2.3 niniejszego sprawozdania.

3.6 Oś Priorytetowa 6 Infrastruktura turystyczna na obszarze metropolitalnym

3.6.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów

Celem głównym Osi Priorytetowej 6 Infrastruktura turystyczna na obszarze metropolitalnym jest budowanie potencjału rozwojowego Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego.

Cele szczegółowe to:

- rozwijanie efektywnego, atrakcyjnego i przyjaznego dla środowiska transportu publicznego,
- rewitalizacja i racjonalne zagospodarowanie obiektów i obszarów o znaczeniu metropolitalnym,
- wzrost atrakcyjności turystycznej i kulturalnej Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego.

Komplementarność z pozostałymi osiami priorytetowymi RPO WZ 2007-2013

Oś 1. Gospodarka – Innowacje – Technologie, w zakresie bezpośredniego wsparcia przedsiębiorstw (kryterium demarkacji: wielkość przedsiębiorstwa).

Oś 5. Turystyka, kultura i rewitalizacja, w zakresie:

- ścieżek rowerowych (kryterium demarkacji: lokalizacja projektu),
- transportu miejskiego (kryterium demarkacji: obszar realizacji),
- innego wsparcia na rzecz wzmocnienia usług turystycznych (kryterium demarkacji: lokalizacja projektu),
- ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego (kryterium demarkacji: lokalizacja projektu),
- rozwoju infrastruktury kulturalnej (kryterium demarkacji: lokalizacja projektu),
- zintegrowane projekty dla odnowienia obszarów miejskich/wiejskich (kryterium demarkacji: lokalizacja projektu).

Na realizację Osi Priorytetowej przeznaczonych zostało **116 780 745 Euro** w ramach EFRR, co stanowi **13,98%** środków Programu.

Pomoc w ramach Osi Priorytetowej 6 kierowana jest głównie do jednostek samorządu terytorialnego, (związki i stowarzyszenia), jednostek organizacyjnych jest posiadających osobowość prawną,

administracji rządowej, organizacji pozarządowych, PGL Lasów Państwowych i jego jednostek organizacyjnych, jednostek sektora finansów publicznych (pozostałe), parków narodowych i krajobrazowych, instytucji kultury, kościołów i innych związków wyznaniowych oraz osób prawnych kościołów i innych związków wyznaniowych, spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych, TBS, przedsiębiorców.

Informacja nt. fizycznych i finansowych postępów priorytetu

6 OŚ PRIORYTETOWA ROZWÓJ FUNKCJI METROPOLITALNYCH

- **116 780 745 EUR** kwota przeznaczona na realizację 6 osi priorytetowej, co stanowi **13,98 %** alokacji EFRR przeznaczonej na Program
- **96 567 465,27 EUR** kwota udostępnionej alokacji EFRR do końca 2010 r. przeznaczona na tryb konkursowy oraz indywidualny oraz Inicjatywę JESSICA, co stanowi **82,69 %** alokacji przeznaczonej na Oś 6.
- **Postęp realizacji w 2010 roku:**
- **31** - liczba złożonych wniosków aplikacyjnych poprawnych pod względem formalnym o ogólnej wartości dofinansowania równej **66 832 031,66 EUR** (EFRR+BP), co stanowi **54,50 %** alokacji przeznaczonej na Oś 6
- **23** – liczba podpisanych umów o dofinansowanie o wartości EFRR równej **51 947 209,07 EUR**, co stanowi **44,48 %** alokacji EFRR przeznaczonej na Oś 6
- **8 857 924,11 EUR** - kwota wykazana przez Beneficjentów w zaakceptowanych wnioskach o płatność, co stanowi **7,59 %** zobowiązań alokacji EFRR na lata 2007-2013 w ramach Osi 6
- **8 715 736,26 EUR płatności w formie refundacji** przekazane na rzecz Beneficjentów, co stanowi **10,06%** alokacji EFRR przeznaczonej na Oś 6
- **Najwięcej projektów** realizowanych jest przez **jednostki samorządu terytorialnego**

W ramach osi priorytetowej 6 w okresie sprawozdawczym złożono **31** wniosków o dofinansowanie poprawnych formalnie. Ich łączna wartość dofinansowania to **66 832 031,66 EUR** (264 989 005,52 zł) (EFRR+BP). Od uruchomienia programu w ramach przedmiotowej osi priorytetowej złożono **41** wniosków na łączną kwotę dofinansowania **84 310 400,96 EUR** (334 290 739,81 zł) (EFRR+BP), z których **33** wnioski zostały zatwierdzone do realizacji. Łączna wartość dofinansowania (EFRR+BP) ww. wniosków to **71 549 796,39 EUR** (283 694 942,68 zł).

W 2010 r. podpisano **23** umowy o dofinansowanie na kwotę równą **51 947 209,07 EUR** (205 970 683,96 zł) z EFRR, co stanowi **44,48 %** alokacji przeznaczonej na oś 6. Od początku realizacji

Programu podpisano **33⁴¹** umowy na kwotę dofinansowania z EFRR **79 549 231,77 EUR**, co stanowi **68,12 %**.

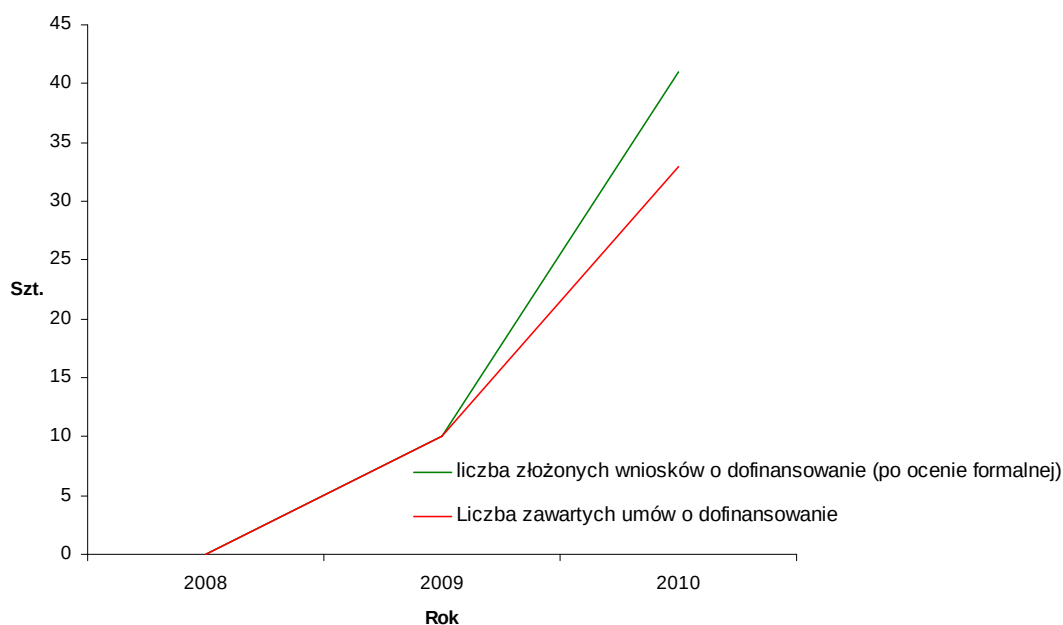
⁴¹ Zawiera Inicjatywę JESSICA

W okresie sprawozdawczym IZ RPO WZ zaakceptowała Beneficjentom wydatki we wnioskach o płatność na wartość równą **8 857 924,11 EUR** (35 121 669,09 zł) z EFRR. Kwota ta stanowi **7,59%** alokacji przeznaczonej na realizację osi priorytetowej 6. Od początku realizacji Programu IZ RPO WZ zaakceptowała Beneficjentom wydatki we wnioskach o płatność na wartość równą **24 352 965,72 EUR** (96 559 509,09 zł), co stanowi **20,85%** alokacji przeznaczonej na oś 6.

Wydatki wykazane przez IZ w deklaracjach do IC kształtowały się na poziomie **8 781 647,72 EUR** (34 819 233,21 zł) z EFRR, co stanowi **7,52%** alokacji przeznaczonej na realizację tej osi priorytetowej. Od początku realizacji Programu wydatki wykazane przez IZ w deklaracjach do IC kształtowały się na poziomie **24 276 689,33 EUR** (96 257 073,21 zł), co stanowi **20,79%** alokacji przeznaczonej na oś 6

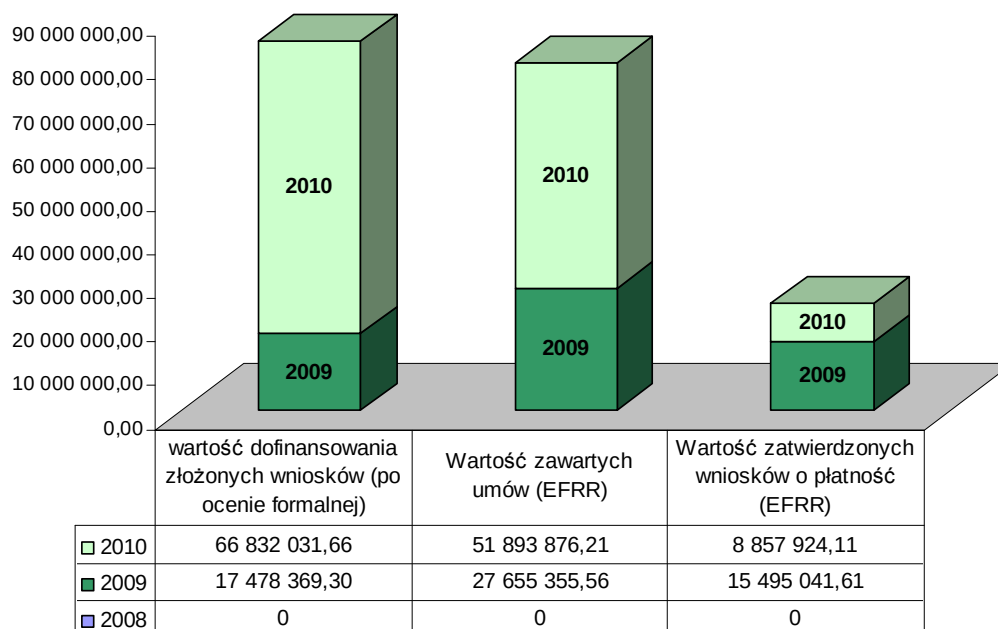
W ramach 6 Osi priorytetowej realizowane są projekty w trybie konkursowym, indywidualnym oraz projekt dotyczący Inicjatywy Wspólnotowej JESSICA.

Wykres 83 Liczba złożonych wniosków aplikacyjnych oraz liczba podpisanych umów o dofinansowanie w ramach osi 6 od początku realizacji Programu (EUR)

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 84 Przyrost wartości dofinansowania złożonych wniosków (po ocenie formalnej), wartości zawartych umów (EFRR) oraz wartości zatwierdzonych wniosków o płatność (EFRR) w ramach osi 6 od początku realizacji Programu w podziale na lata w⁴²

Źródło: Opracowanie własne

W ramach 6 osi priorytetowej od uruchomienia programu ogłoszono **8** konkursów. Alokacja EFRR udostępniona w ramach ww. konkursów wynosiła **44 226 412,61 EUR**. Konkursy z podziałem na działania/poddziałania zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 62 Przeprowadzone konkursy w ramach osi 6 od uruchomienia Programu

Rok	Działanie	Poddziałanie	Alokacja EFRR na konkurs (EUR)
2008	6.1 Infrastruktura turystyczna na obszarze metropolitalnym	6.1.1 Infrastruktura turystyki na obszarze metropolitalnym	8 261 721,56
2009	6.3 Ścieżki rowerowe na obszarze metropolitalnym	-	3 152 585,12
	6.4 Zintegrowany system transportu publicznego na obszarze metropolitalnym	-	16 393 442,62
2010	6.1 Infrastruktura turystyczna na obszarze metropolitalnym	6.1.1 Infrastruktura turystyki na obszarze metropolitalnym	2 017 654,48
	6.1 Infrastruktura turystyczna na obszarze metropolitalnym	6.1.2 Regionalny system informacji turystycznej oraz rozwój produktów	1 134 930,64

⁴² Wartość umów o dofinansowanie oraz wnioski o płatność zawierają Inicjatywę JESSICA

Rok	Działanie	Poddziałanie	Alokacja EFRR na konkurs (EUR)
		turystycznych na obszarze metropolitalnym	
	6.2 Wzrost atrakcyjności kulturalnej na obszarze metropolitalnym	6.2.2 Zachowanie dziedzictwa kulturowego na obszarze metropolitalnym	5 044 136,19
	6.4 Zintegrowany system transportu publicznego na obszarze metropolitalnym	-	8 196 721,31
	6.6 Rewitalizacja na obszarze metropolitalnym	6.6.1 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych na obszarze metropolitalnym – I etap	25 220,68

Źródło: opracowanie własne

W ramach 6 osi priorytetowej w 2010 r. ogłoszono 5 konkursów. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację ww. konkursów wynosi **61 815 889,03 EUR**.

W ramach poddziałania 6.1.2 Regionalny system informacji turystycznej oraz rozwój produktów turystycznych na obszarze metropolitalnym zostały złożone 4 wnioski o dofinansowanie. Wnioskowana wartość dofinansowania ww. dokumentacji aplikacyjnej to **759 040,00 EUR** z EFRR, co stanowi 67 % alokacji przeznaczonej na przedmiotowy konkurs. 50 % ww. wniosków stanowią Wnioski poprawne formalnie. IZ RPO WZ podjęła decyzje o wykorzystaniu pozostałej alokacji w 2011 r. poprzez tryb systemowy.

W związku z terminem ogłoszenia wyników w 2011 r. informacje na temat złożonych wniosków o dofinansowanie ramach poddziałania 6.1.1 Infrastruktura turystyki na obszarze metropolitalnym zostaną zamieszczone w Sprawozdaniu za 2011 r.

Konkurs ogłoszony w ramach poddziałania 6.2.2 Zachowanie dziedzictwa kulturowego na obszarze metropolitalnym zostanie zakończony w 2011 r. W związku z powyższym informacje na temat złożonych wniosków o dofinansowanie zostaną zamieszczone w Sprawozdaniu za 2011 r.

W okresie sprawozdawczym w ramach działania 6.4 Zintegrowany system transportu publicznego na obszarze metropolitalnym złożono 4 wnioski aplikacyjne na kwotę **12 335 737,46 EUR** z EFRR , wartość ta przekracza dostępną alokację o połowę. Wszystkie złożone wnioski są poprawne pod względem formalnym. W związku z tym, IZ RPO zwiększyła alokację na ww. działanie.

W ramach poddziałania 6.6.1 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych na obszarze metropolitalnym w I etapie wpłynęły 3 Lokalne Programy Rewitalizacji. Wnioskowana wartość złożonych projektów nie przekroczyła alokacji na poddziałanie 6.6.1. Wszystkie projekty są poprawne pod względem formalnym i w 2011 r. będą przedmiotem oceny merytorycznej.

Realizacja tego poddziałania została podzielona na dwa etapy.

Pierwszym etapem jest wybór w drodze konkursu Lokalnych Programów Rewitalizacji (LPR), przygotowanych przez jednostki samorządu terytorialnego ze Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego. Drugim etapem będzie wybór w procedurze konkursowej podprojektów wchodzących w zakres Projektów Zintegrowanych w wybranych wcześniej LPR. Ogłoszenie konkursu planuje się na kwiecień 2011 r.

Poniżej przedstawiono zainteresowanie poszczególnymi konkursami ogłoszonymi w roku 2010.

Tabela 63 Zainteresowanie wnioskodawców konkursami ogłoszonymi w ramach 6 osi w 2010 r.

Działanie	Poddziałanie	Data ogłoszenia konkursu	Alokacja EFRR na konkurs (EUR)	Liczba złożonych wniosków (szt.)	Wartość złożonych wniosków (EFRR) (EUR)	Wnioskowana wartość EFRR w stosunku do alokacji na konkurs (%)	Liczba poprawnych formalnie wniosków w stosunku do wszystkich złożonych wniosków (%)
6.1	6.1.1	30.12.10 r.	2 017 654,48	Dane zostaną przedstawione w Sprawozdaniu za 2011 r.			
	6.1.2	02.08.10 r.	1 134 930,64	4	759 040,00	67	50
6.2	6.2.2	05.11.10 r.	50 441 361,92	Dane zostaną przedstawione w Sprawozdaniu za 2011 r.			
6.4	-	20.05.10 r.	8 196 721,31	4	12 335 737,46	150,5	100
6.6	6.6.1	02.08.10 r.	25 220,68	3	11 692,31	46	100

Źródło: opracowanie własne

Jak widać, największym zainteresowaniem wnioskodawców w roku 2010 cieszył się konkurs w ramach działania 6.4.

Zgodnie z Indyktywnym harmonogramem konkursów na rok 2011, planuje się ogłoszenie jednego konkursu, w ramach poddziałania 6.6.1 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych na obszarze metropolitalnym. Oraz uruchomienie naboru w trybie systemowym w ramach poddziałania 6.1.2 Regionalny system informacji turystycznej oraz rozwój produktów turystycznych na obszarze metropolitalnym. Ponadto, nabór projektów do współfinansowania będzie także prowadzony przez Fundusze Rozwoju Obszarów Miejskich w ramach Inicjatywy JESSICA.

Informacja na temat **Projektów indywidualnych** znajduje się w punkcie 2.1.6 niniejszego sprawozdania.

Analiza jakościowa (realizacja wskaźników)

Informacje nt. wskaźników postępu fizycznego Osi priorytetowej 6 przedstawiono w Tabeli 4 Postęp fizyczny programu operacyjnego (załącznik nr IV).

W okresie sprawozdawczym i od początku realizacji Programu nie zatwierdzono wniosków o płatność końcową w osi 6 (z wyjątkiem inicjatywy JESSICA), zatem nie odnotowano postępu rzeczowego.

Jednakże Instytucja Zarządzająca RPO nie dostrzega zagrożeń w realizacji 6 osi do 2015 r., z uwagi na zawarte do końca okresu sprawozdawczego umowy oraz przeprowadzone bądź planowane nabory

wniosków. Do 31 grudnia 2010 r. podpisano 33 umowy, na podstawie których dokonano oszacowania realizacji wskaźników w ramach osi.

Efekty realizacji 6 osi priorytetowej są mierzone poprzez wskaźniki:

– **PRODUKTU:**

- Liczba projektów z zakresu infrastruktury transportowej (działania 6.4 Zintegrowany system transportu publicznego na obszarze metropolitalnym i 6.5 Inteligentne systemy transportowe na obszarze metropolitalnym),
- Pojemność zakupionego taboru komunikacji miejskiej (działanie 6.4 Zintegrowany system transportu publicznego na obszarze metropolitalnym),
- Liczba projektów zapewniających zrównoważony rozwój oraz poprawiających atrakcyjność miast, w tym:
 - z zakresu turystyki (działania 6.1 Infrastruktura turystyczna na obszarze metropolitalnym i 6.3 Ścieżki rowerowe na obszarze metropolitalnym),
 - z zakresu kultury (działanie 6.2 Wzrost atrakcyjności kulturalnej na obszarze metropolitalnym),
 - z zakresu rewitalizacji (działanie 6.6 Rewitalizacja na obszarze metropolitalnym),
- Liczba nowych/zmodernizowanych obiektów kulturalnych (działanie 6.2 Wzrost atrakcyjności kulturalnej na obszarze metropolitalnym).

– **REZULTATU:**

- Liczba utworzonych miejsc pracy (działania 6.1 Infrastruktura turystyczna na obszarze metropolitalnym, 6.2 Wzrost atrakcyjności kulturalnej na obszarze metropolitalnym, 6.3 Ścieżki rowerowe na obszarze metropolitalnym, 6.4 Zintegrowany system transportu publicznego na obszarze metropolitalnym, 6.5 Inteligentne systemy transportowe na obszarze metropolitalnym oraz 6.6 Rewitalizacja na obszarze metropolitalnym),
- Liczba osób korzystających z systemu informacji turystycznej (działanie 6.1 Infrastruktura turystyczna na obszarze metropolitalnym),
- Liczba osób korzystających z efektów projektów z zakresu kultury (działanie 6.2 Wzrost atrakcyjności kulturalnej na obszarze metropolitalnym),
- Przyrost ludności korzystającej z transportu miejskiego (działanie 6.4 Zintegrowany system transportu publicznego na obszarze metropolitalnym),
- Powierzchnia Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego poddana rewitalizacji (działanie 6.6 Rewitalizacja na obszarze metropolitalnym).

IZ RPO WZ postawiła duży nacisk na projekty z zakresu infrastruktury transportowej – zostały bowiem ogłoszone dwa konkursy w ramach działania 6.4 (jeden w roku 2009, drugi w 2010), natomiast

22 grudnia 2010 r. została podpisana umowa o dofinansowanie projektu indywidualnego pn. „Budowa systemu zarządzania ruchem w Szczecinie” realizowana przez Gminę Miasto Szczecin (działanie 6.5). Efektem tych zabiegów jest wykorzystanie większości alokacji w ramach działań 6.4 i 6.5 a także wysoka realizacja założonych do roku 2015 wartości wskaźników (wg szacunków). I tak w województwie zostanie zrealizowanych aż 7 projektów z zakresu infrastruktury transportowej (w ramach działania 6.4 – 6 projektów, natomiast w ramach działania 6.5 – 1 projekt), czyli o 40% więcej niż zakładano. W wyniku realizacji przedmiotowych projektów w zakupionym taborze komunikacji miejskiej do 2015 roku dla pasażerów dostępnych będzie 8 196 miejsc (273,2% realizacji wskaźnika). W efekcie spowoduje to wzrost ludności korzystającej z transportu miejskiego o 378 232 osoby (378,23% realizacji wskaźnika).

Szósta oś priorytetowa to również projekty mające zapewnić zrównoważony rozwój oraz poprawić atrakcyjność miast z zakresu turystyki, kultury i rewitalizacji. Turystyka w RPO WZ 2007-2013 jest wspierana zarówno poprzez realizację projektów w trybie konkursowym, indywidualnym oraz systemowym. W tym obszarze również widać dużą aktywność ze strony IZ RPO WZ, która przekłada się na wymierne efekty. Od początku realizacji Programu ogłoszono bowiem 4 konkursy - dwa w ramach poddziałania 6.1.1 (Infrastruktura turystyki na obszarze metropolitalnym), jeden w 6.1.2 (Regionalny system informacji turystycznej oraz rozwój produktów turystycznych na obszarze metropolitalnym) a także jeden w ramach działania 6.3 (Ścieżki rowerowe na obszarze metropolitalnym). Działania te spowodują, że do 2015 r. zostanie zrealizowanych 19 projektów w przedmiotowym zakresie (7 projektów w ramach działania 6.3 i 12 w ramach działania 6.1), co zrealizuje założony wskaźnik ponad dwukrotnie. Efektem realizacji wyżej wymienionych projektów jest między innymi liczba osób korzystających z systemu informacji turystycznej. Wskaźnik ten jest realizowany poprzez poddziałanie 6.1.2, w ramach którego dnia 2 sierpnia 2010 r. został ogłoszony konkurs na nabór wniosków o dofinansowanie, natomiast Umowy o dofinansowanie zostaną zawarte w I półroczu 2011 r. Wobec powyższego wskaźnik *Liczba osób korzystających z systemu informacji turystycznej* w 2010 r. nie został osiągnięty. Jednak wg szacunków, na podstawie wniosków o dofinansowanie znajdujących się na liście rankingowej, wartość przedmiotowego wskaźnika w 2015 r. osiągnie wyniesie 368 700 osoby, a więc jest wyższa od wartości docelowej ponad 2 razy.

Projekty mające zapewnić zrównoważony rozwój oraz poprawić atrakcyjność miast z zakresu kultury są realizowane w ramach działania 6.2 głównie poprzez projekty indywidualne, chociaż w 2010 roku został przeprowadzony konkurs w ramach poddziałania 6.2.2 (Zachowanie dziedzictwa kulturowego na obszarze metropolitalnym). Na podstawie podpisanych do końca 2010 r. umów szacuje się, że do 2015 roku zostanie zrealizowanych 6 projektów z przedmiotowego zakresu (150% realizacji wskaźnika), z których efektów skorzysta 518 339 osób (51% realizacji wskaźnika). Wartość wskaźnika z pewnością ulegnie zmianie, ponieważ w I połowie 2011 r. będą ogłoszone wyniki konkursu realizowanego w ramach poddziałania 6.2.2. Biorąc powyższe pod uwagę, ale również mając na względzie fakt, iż działania dotyczące infrastruktury kultury oraz dziedzictwa kulturowego w osiach 5 i 6 są komplementarne i obejmują swym zakresem całe województwo (wskaźnik pn. *Liczba osób korzystających z efektów projektów z zakresu kultury* generowany jest przez projekty realizowane zarówno na terenie Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego (SOM), jak i poza nim), IZ RPO WZ

planuje (podczas najbliższych renegotjacji Programu) urealnić wartości docelowe w ramach przedmiotowych osi priorytetowych, przy zachowaniu łącznej wartości z obu osi na niezmiennym poziomie tj. 1 040 000 osób. W związku z powyższym przedmiotowy wskaźnik w 6 osi będzie kształtował się następująco:

- w roku 2013 przyjmie wartość 300 000, zamiast 500 000,
- w roku 2015 przyjmie wartość 540 000, zamiast 1 000 000.

W 2010 r. nie wybudowano i nie zmodernizowano obiektów kulturalnych, ale na podstawie podpisanych do końca okresu sprawozdawczego umów o dofinansowanie szacuje się, że do 2015 r. zostanie wybudowanych (lub zmodernizowanych) 6 obiektów a więc wskaźnik zostanie zrealizowany w 150%.

Wszystkie opisane powyżej projekty mają wpływ na realizację wskaźnika kluczowego, jakim jest *Liczba utworzonych miejsc pracy*. Szacunki wskazują, że do 2015 r. realizacja tego wskaźnika przekroczy zakładany poziom (58,5 etatów, co stanowi 121,88% wartości docelowej), z czego w ramach działania 6.1 zostanie utworzonych 38, w ramach działania 6.2 – 19, natomiast w ramach działania 6.5 – 2 miejsc pracy.

Jeśli chodzi o działanie 6.6, to wsparcie procesu rewitalizacji ze środków RPO WZ jest prowadzone w ramach bezzwrotnego systemu dotacyjnego i Inicjatywy JESSICA.

System dotacyjny przewiduje dwuetapowy wybór przedsięwzięć z zakresu rewitalizacji:

- Pierwszy etap został przeprowadzony w 2010 r. i dotyczył wyboru w drodze konkursu Lokalnych Programów Rewitalizacji (LPR), przygotowanych przez jednostki samorządu terytorialnego z Województwa Zachodniopomorskiego.
- Drugi etap będzie obejmował wybór w procedurze konkursowej podprojektów wchodzących w zakres Projektów Zintegrowanych w wybranych wcześniej LPR. Konkurs IZ RPO WZ planuje ogłosić w kwietniu 2011 r., zatem informacje na temat szacowanych wartości wskaźników zostaną przedstawione w przyszłym okresie sprawozdawczym.

W zakresie inicjatywy JESSICA, EBI prowadziło negocjacje z kandydatem na Fundusz Rozwoju Obszarów Miejskich dla Inicjatywy JESSICA w województwie zachodniopomorskim na terenie Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego. W związku z powyższym IZ RPO WZ nie jest w stanie oszacować przedmiotowych wskaźników (szczegółowy opis Stanu wdrażania Inicjatywy JESSICA znajduje się w punkcie 2.1.6.5 niniejszego sprawozdania w części dotyczącej analizy jakościowej).

W przyszłym okresie sprawozdawczym IZ RPO WZ nie planuje zmian alokacji środków w przedmiotowej osi priorytetowej.

Zgodnie z przedstawionymi powyżej informacjami w okresie sprawozdawczym nabory wniosków (w trybie konkursowym oraz ILPI) koncentrowały się na wsparciu rozwoju turystyki i obsługi ruchu turystycznego, zachowania dziedzictwa kulturowego oraz rozwoju transportu miejskiego. Z uwagi na terminy ogłoszenia ww. konkursów rozstrzygnięcie konkursów związanych z turystyką i zachowaniem

dziedzictwa kulturowego nastąpi w roku 2011.

Należy pokreślić, że projekty realizowane w ramach rozstrzygniętego w 2010 r. konkursu dotyczącego działania 6.4. Zintegrowany system transportu publicznego na obszarze metropolitalnym zapewniają osiągnięcie oraz znaczne przekroczenie zakładanych docelowych wartości wskaźników programowych (produktu i rezultatu) dotyczących pojemności taboru komunikacyjnego oraz „Przyrost ludności korzystającej z transportu miejskiego”.

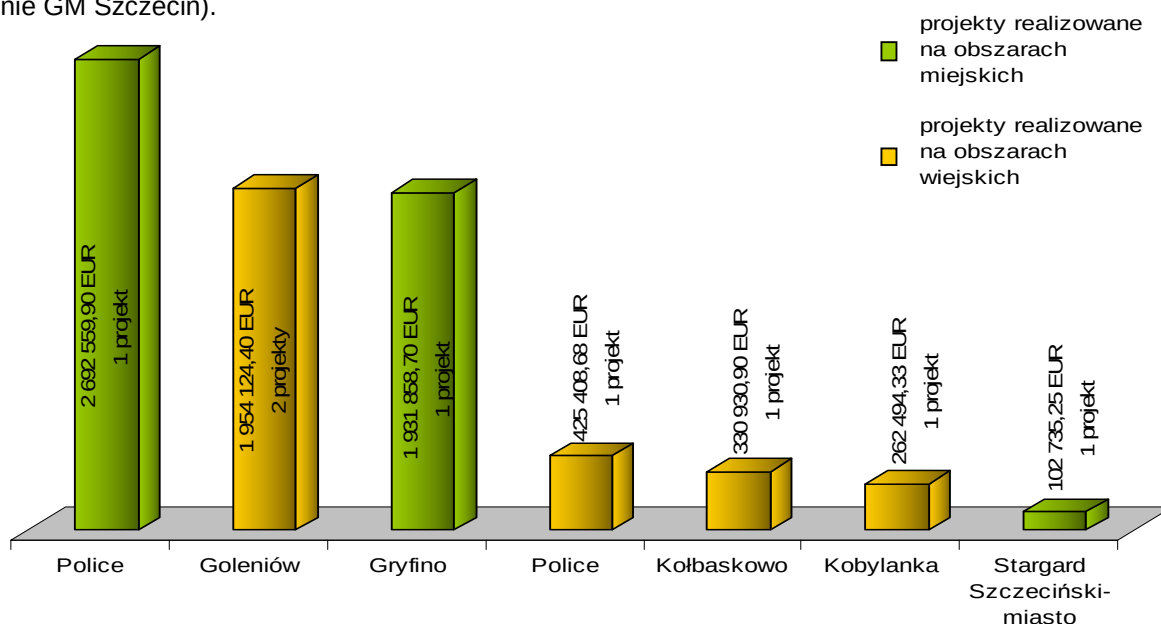
Większości projektów realizowanych w ramach 6 osi priorytetowej zlokalizowanych jest na obszarze Gminy Miasto Szczecin. Jest to wynikiem potencjału turystycznego, kulturalnego i społecznego Szczecina, który stanowi miasto rdzeniowej obszaru metropolitalnego oraz jeden z filarów rozwoju regionu. Dzięki skoncentrowaniu interwencji środków RPO WZ w obszarach dotyczących turystyki, kultury oraz transportu publicznego tworzone są dogodne warunki do rozwoju gospodarczego i społecznego SOM i pozostałej części województwa w oparciu o zdiagnozowane i wskazane jako mocne strony endemiczne walory regionu.

Terytorialny rozkład projektów

W ramach 6 osi priorytetowej, w 2010 roku, podpisano łącznie 23 umowy na realizację projektów z zakresu kultury, turystyki, rewitalizacji i infrastruktury transportu miejskiego, zlokalizowanych na terenie Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego, z czego 18 projektów, o łącznej wartości 48974250,75 EUR, realizowanych jest na terenach miejskich (w tym 15 projektów dofinansowanych kwotą 44247096,91 EUR realizowanych na terenie Gminy miasto Szczecin) a 5 projektów, opiewających na kwotę 2972958,315 EUR (z EFRR), na terenach wiejskich SOM.

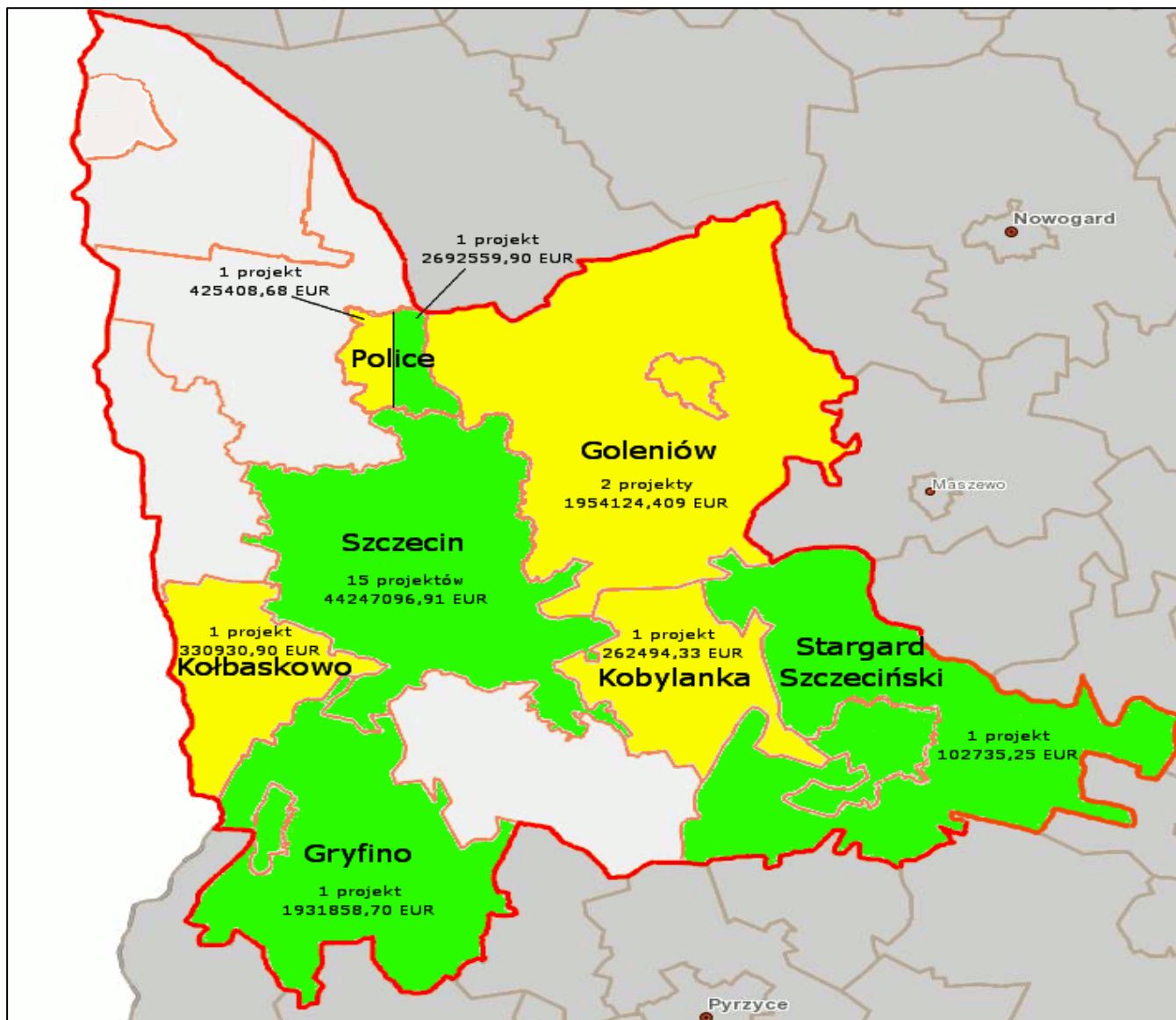
Szczegółowy, wartościowo-ilościowy podział projektów realizowanych w ramach osi 6, z uwzględnieniem miejsca i obszaru ich realizacji z pominięciem projektów realizowanych na terenie GM Szczecin, przedstawia poniższy wykres.

Wykres 85 Wartościowo-ilościowy podział umów podpisanych w ramach osi 6 w 2010r, z uwzględnieniem miejsca oraz obszaru ich realizacji (z pominięciem projektów realizowanych na terenie GM Szczecin).

Przestrzenny rozkład projektów, oparty na powyższym podziale umów podpisanych w 2010 r. w ramach osi 6, uwzględniającym miejsce i obszar realizacji projektów i przedstawionym na wykresie 84, z uwzględnieniem projektów realizowanych na obszarze GM Szczecin, przedstawia mapa ...

Mapa 16 Przestrzenny rozkład projektów realizowanych w ramach osi 6, oparty na podziale umów podpisanych w 2010 r. w ramach RPO WZ, z uwzględnieniem liczby projektów i wartości ich dofinansowania z EFRR oraz typu obszaru realizacji⁴³

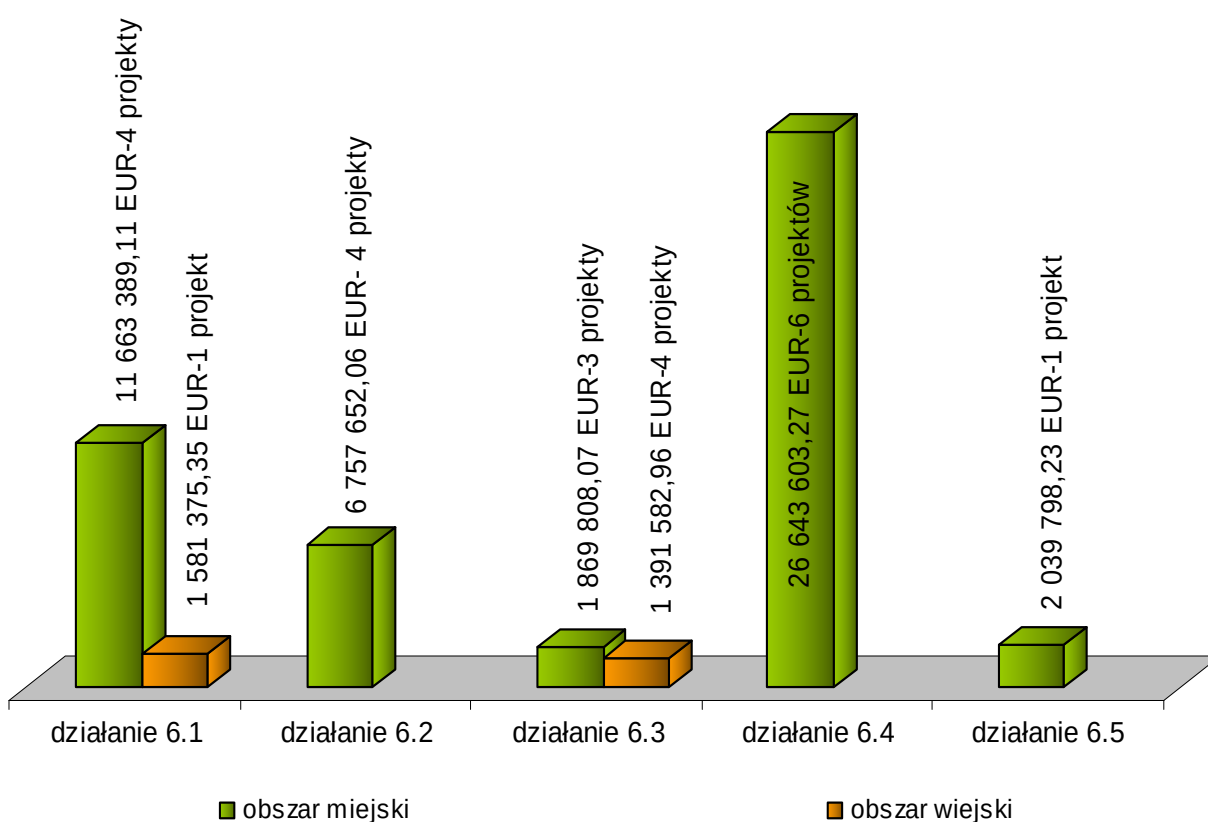
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013 oraz danych zawartych na stronie Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego: www.som.szczecin.pl

⁴³ Powyższy podział na obszary realizacji projektów (obszary miejskie i wiejskie) nie jest zgodny z faktycznym podziałem administracyjnym, obrazuje jedynie terytorialne rozmieszczenie projektów z zaznaczeniem typu obszaru, na jakim są one realizowane.

Z dodatkowej analizy przestrzennego rozkładu umów podpisanych w 2010 r. w ramach osi 6, w podziale na poszczególne działania wynika, że na terenach miejskich SOM realizowane są zarówno projekty z zakresu systemu transportu publicznego (działanie 6.4) i inteligentnych systemów transportowych (działanie 6.5), jak i infrastruktury turystycznej (działanie 6.1), wzrostu atrakcyjności kulturalnej (działanie 6.2) oraz ścieżek rowerowych (działanie 6.3). Na terenach wiejskich SOM, realizowane są przede wszystkim projekty z zakresu budowy ścieżek rowerowych i rozbudowy infrastruktury turystycznej.

Przedmiotowy podział, pod względem ilości i wartości zawartych umów, przedstawia poniższy wykres.

Wykres 86 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 r. w ramach poszczególnych działań osi 6 RPO WZ, według obszaru ich realizacji

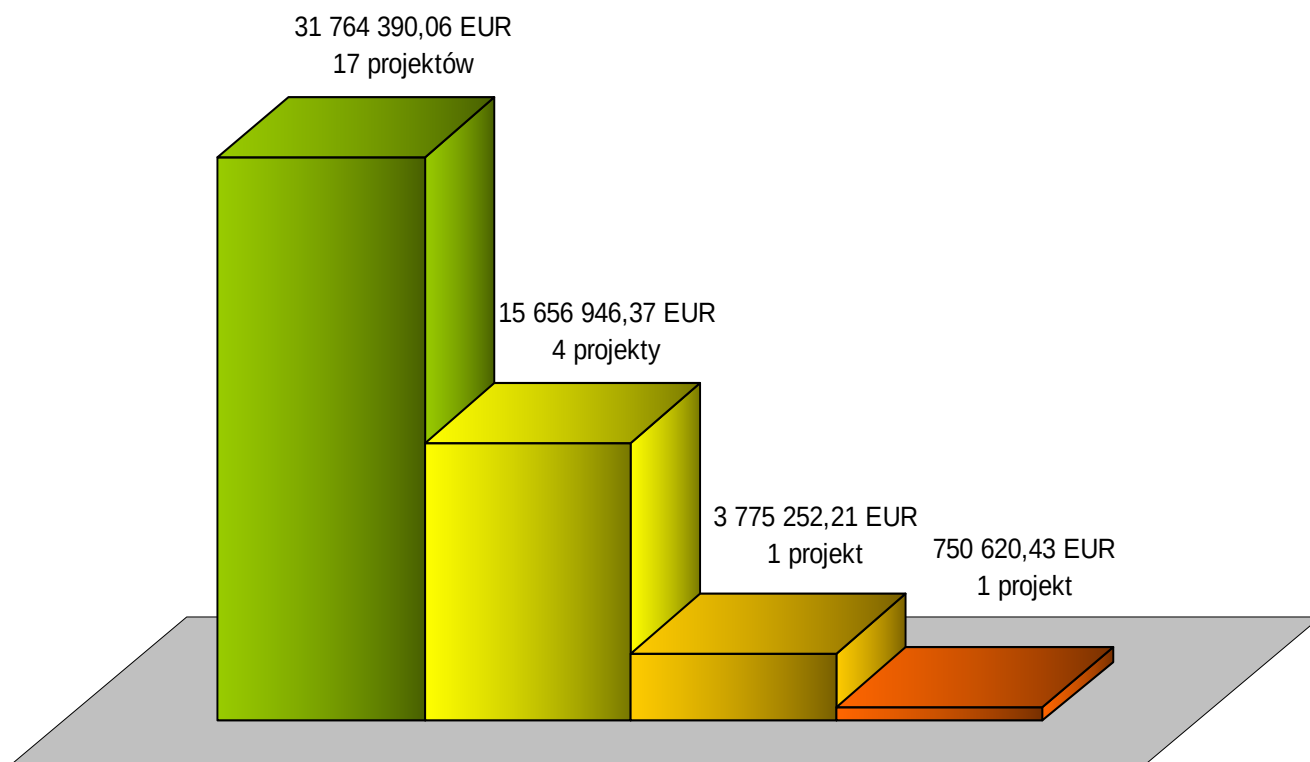

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Rozkład projektów według typów beneficjentów

W przypadku 6 osi priorytetowej, rozkład projektów według typów beneficjentów, którzy w 2010 r. zawarli umowy o dofinansowanie projektów z EFRR w ramach RPO WZ, przedstawia się bardzo podobnie jak w przypadku osi 5. Najwięcej umów zawarły jednostki samorządu terytorialnego. W tej kategorii 17 umów podpisały samorządy gminne, 4 umowy zawarli operatorzy komunikacji zbiorowej, działający w formie spółek z ograniczoną odpowiedzialnością oraz po jednej umowie- Kościół Katolicki-Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Jana Ewangelisty i instytucja kultury, funkcjonująca prawnie jako wojewódzka samorządowa jednostka organizacyjna. Obrazowo podział ten, oparty o wartość dofinansowania projektów, przedstawia poniższy wykres.

Wykres 87 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 r. w ramach osi 6 RPO WZ, według formy prawnej beneficjentów

■ JST- gminy ■ spółki z o.o. ■ wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne ■ Kościóły, związki wyznaniowe

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

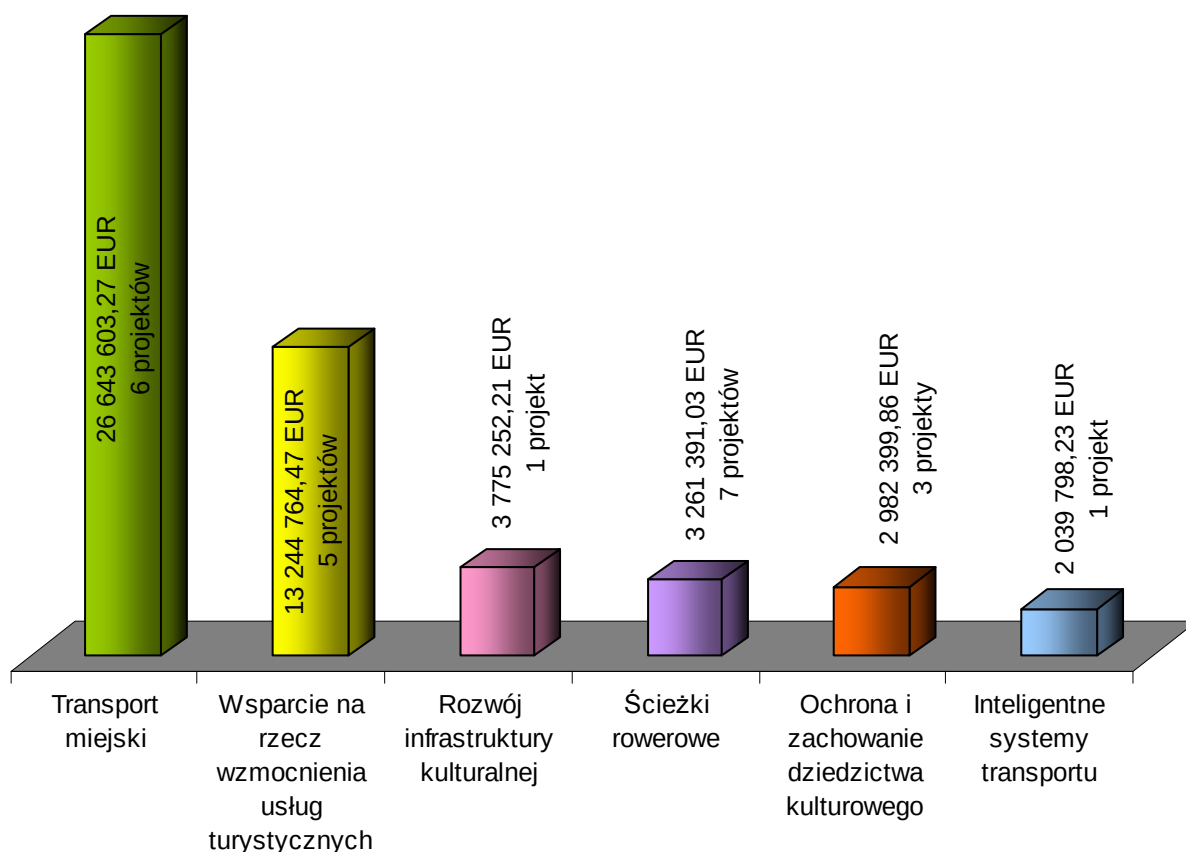
Z bardziej szczegółowej analizy umów zawartych w ramach 6 osi priorytetowej, pod względem typu beneficjentów realizujących projekty wynika, że gminy, jednostki najbardziej aktywne w pozyskiwaniu środków z EFRR na projekty z zakresu osi 6, uzyskane dofinansowanie inwestują zarówno w realizację projektów z zakresu infrastruktury turystycznej (działanie 6.1) i budowy ścieżek rowerowych (działanie 6.3), jak i z dziedziny transportu publicznego (działanie 6.4) i poprawy atrakcyjności kulturalnej (działanie 6.2).

Rozkład wg typu projektów

W 2010 r., w ramach 6 osi priorytetowej, najwięcej umów podpisano na realizację projektów z zakresu budowy ścieżek rowerowych, wsparcia na rzecz wzmocnienia usług turystycznych oraz transportu miejskiego. Te ostatnie uzyskały zarazem najwyższe dofinansowanie spośród wszystkich typów projektów realizowanych w ramach osi 6. W ubiegłym roku podpisano także 3 umowy na realizację inwestycji z dziedziny ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego i po jednej umowie z zakresu inteligentnych systemów transportu oraz rozwoju infrastruktury kulturalnej. Dokładny, wartościowo-

ilościowy podział umów zawartych w 2010 roku w ramach osi 6, według typów realizowanych projektów przedstawia poniższy wykres.

Wykres 88 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 r. w ramach osi 6 RPO WZ, według typów realizowanych projektów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Opis wkładu osi priorytetowej w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn

W ramach przedmiotowego priorytetu, zasada równości szans (m.in. kobiet i mężczyzn) realizowana jest poprzez działania opisane w punkcie 2.2.1 niniejszego sprawozdania.

Cross-financing został przedstawiony w punkcie 2.6.3 niniejszego sprawozdania.

Wyniki badań ewaluacyjnych dotyczących wsparcia w ramach danej osi priorytetowej oraz sposobu wykorzystania ww. rekomendacji

W ramach 6 osi priorytetowej Rozwój funkcji metropolitalnych były realizowane następujące badania ewaluacyjne i ekspertyzy.

Tabela 64 Badania ewaluacyjne przeprowadzone w ramach osi 6

Lp.	Tytuł badania/ekspertyzy	Rekomendacje
1	<i>Ekspertyza na temat zasadności wyznaczania obszaru o szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 i jego wpływu na aktywność beneficjentów w aplikowaniu o wsparcie z funduszy unijnych</i>	<i>Rekomendacje zostaną wdrożone po zakończeniu renegotiacji Programu. Ponadto, część rekomendacji będzie możliwa do wdrożenia w przyszłym okresie programowania.</i>
2	<i>Uszczegółowienie metodologii obliczania wskaźników celu głównego i celów szczegółowych RPO WZ. Wyznaczenie wartości wskaźników zrealizowanych w 2009 r. oraz szacowanej realizacji na rok 2010</i>	<i>Rekomendacje zostaną wdrożone po zakończeniu renegotiacji Programu. Ponadto, zostanie wdrożona rekomendacja dotycząca aktualizacji Lokalnego Systemu Informatycznego</i>
3	<i>Ocena zdolności beneficjentów do realizacji projektów wpisanych na listę Indykatoryjnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 (tak zwana lista IPI).</i>	<i>Na bieżąco wdrażana jest rekomendacja dotycząca przeprowadzania szkoleń dla beneficjentów w zakresie wniosków o płatność i rozliczania projektów. Ponadto, zostanie wdrożona rekomendacja dotycząca aktualizacji Lokalnego Systemu Informatycznego. Został wprowadzony dodatkowy monitoring projektów indywidualnych.</i>

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Szczegółowe rekomendacje wynikające z tych badań zostały przedstawione w punkcie 2.7 niniejszego sprawozdania.

Analiza wkładu danej osi priorytetowej w realizację celów Strategii Lizbońskiej znajduje się w pkt. 2.1.6.6

Stan realizacji rekomendacji i zaleceń Komisji Europejskiej odnoszących się do przedmiotowej osi priorytetowej znajduje w punkcie 2.1.6.3 niniejszego sprawozdania.

3.6.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

Znaczące problemy wraz z podjętymi środkami zaradczymi opisano w punkcie 2.3 niniejszego sprawozdania.

3.7 Oś Priorytetowa 7 Rozwój infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia

3.7.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów

Celem głównym Osi Priorytetowej 7 Rozwój infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia na obszarze metropolitalnym jest poprawa jakości i dostępności do infrastruktury edukacyjnej, sportowej oraz ochrony zdrowia.

Cele szczegółowe to:

- podniesienie jakości infrastruktury edukacji,
- podniesienie jakości i rozwój bazy sportowej,
- poprawa jakości i dostępności placówek ochrony zdrowia.

Komplementarność z pozostałymi osiami priorytetowymi RPO WZ 2007-2013

Oś 1. *Gospodarka – Innowacje – Technologie*, w zakresie wsparcia na rzecz zakładów opieki zdrowotnej (kryterium demarkacji: rodzaj beneficjenta).

Na realizację Osi Priorytetowej przeznaczonych zostało **58 480 000 EUR** w ramach EFRR, co stanowi **7,00%** środków Programu.

Pomoc w ramach Osi Priorytetowej 7 kierowana jest głównie do jednostek samorządu terytorialnego, (związki i stowarzyszenia), zakładów opieki zdrowotnej działającej w publicznym systemie ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, szkół wyższych, osób prawnych i fizycznych będących organami prowadzącymi szkoły lub placówki oświatowe, jednostek sektora finansów publicznych (pozostałe).

Informacja nt. fizycznych i finansowych postępów priorytetu

7 OŚ PRIORYTETOWA ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ I OCHRONY ZDROWIA

- **58 480 000 EUR** kwota przeznaczona na realizację 7 osi priorytetowej, co stanowi **7,00 %** alokacji EFRR przeznaczonej na Program*.
- **61 365 387,19 EUR** kwota udostępnionej alokacji do końca 2010 r. przeznaczona na tryb konkursowy oraz indywidualny, co stanowi **104,93 %** alokacji przeznaczonej na Oś 7.
- **Postęp realizacji w 2010 roku:**
- **26** - liczba złożonych wniosków aplikacyjnych poprawnych pod względem formalnym o ogólnej wartości dofinansowania równej **8 433 210,46 EUR** (EFRR+BP), co stanowi **14,42 %** alokacji przeznaczonej na Oś 7
- **30** – liczba podpisanych umów o dofinansowanie o wartości EFRR równej **10 238 937,86 EUR**, co stanowi **17,51 %** alokacji EFRR przeznaczonej na Oś 7
- **14 743 761,04 EUR** - kwota wykazana przez Beneficjentów w zaakceptowanych wnioskach o płatność, co stanowi **25,21 %** zobowiązań alokacji EFRR w ramach Osi 7.
- **7 565 628,77 EUR płatności w formie refundacji** przekazane na rzecz Beneficjentów, co stanowi **12,94 %** alokacji EFRR przeznaczonej na Oś 7

W ramach osi priorytetowej 7 w roku sprawozdawczym złożono **26** wniosków o dofinansowanie poprawnych formalnie. Ich łączna wartość dofinansowania to **8 433 210,46 EUR** (33 437 679,46 zł) (EFRR+BP). Od uruchomienia programu w ramach przedmiotowej osi priorytetowej złożono **83** wnioski na łączną kwotę dofinansowania **62 858 884,26 EUR** (249 235 476,08 zł) (EFRR+BP), z których **72**

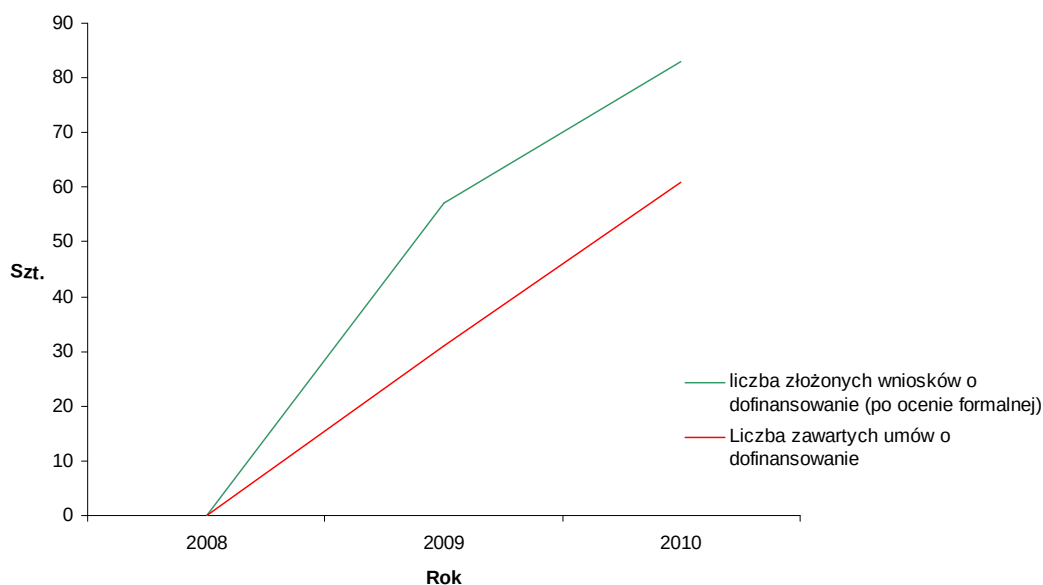
wnioski zostały zatwierdzone do realizacji. Łączna wartość dofinansowania ww. wniosków to **59 832 358,83 EUR** (237 235 302,76 zł) (EFRR+BP).

W 2010 r. podpisano **30** umów o dofinansowanie na kwotę równą **10 238 937,86 EUR** (40 597 388,63 zł) z EFRR, co stanowi **17,51 %** alokacji przeznaczonej na oś 7. Od początku realizacji Programu podpisano **61** umów na kwotę dofinansowania **53 784 875,43 EUR** z EFRR co stanowi **91,97%**.

W okresie sprawozdawczym IZ RPO WZ zaakceptowała Beneficjentom wydatki we wnioskach o płatność na wartość równą **14 743 761,04 EUR** (58 459 012,51 zł) z EFRR. Kwota ta stanowi **30,76%** alokacji przeznaczonej na realizację priorytetu 7. Są to pierwsze wydatki we wnioskach o płatność od początku realizacji Programu.

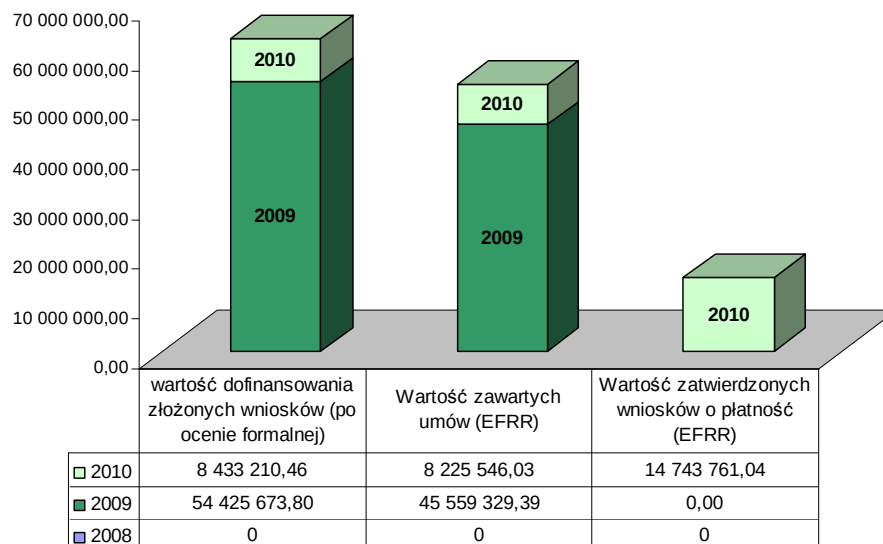
Wydatki wykazane przez IZ w deklaracjach do IC kształtowały się na poziomie **12 504 448,01 EUR** (49 580 136,37 zł) z EFRR, co stanowi **21,38%** alokacji przeznaczonej na realizację osi priorytetowej. Są to pierwsze wydatki wykazane przez IZ w deklaracjach do IC od początku realizacji Programu.

Wykres 89 Liczba złożonych wniosków aplikacyjnych oraz liczba podpisanych umów o dofinansowanie w ramach osi 7 od początku realizacji Programu (EUR)

Źródło: opracowanie własne

Wykres 90 Przyrost wartości dofinansowania złożonych wniosków (po ocenie formalnej), wartości zawartych umów (EFRR) oraz wartości zatwierdzonych wniosków o płatność (EFRR) w ramach osi 2 od początku realizacji Programu w podziale na lata w EUR

Źródło: opracowanie własne

W ramach 7 osi priorytetowej od uruchomienia programu ogłoszono **7** konkursów. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację ww. konkursów wynosiła **20 302 519,51 EUR**. Konkursy z podziałem na działania/poddziałania zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 65 Przeprowadzone konkursy w ramach osi 7 od uruchomienia programu

Rok	Działanie	Poddziałanie	Alokacja EFRR na konkurs (EUR)
2009	7.1 Infrastruktura edukacyjna	7.1.1 Infrastruktura edukacyjna – szkolnictwo wyższe	4 077 272,38
		7.1.2 - 1 Infrastruktura edukacyjna – szkolnictwo gimnazjalne i ponadgimnazjalne	4 077 272,38
		7.1.2 - 2 Infrastruktura edukacyjna – szkolnictwo gimnazjalne i ponadgimnazjalne	3 278 688,52
		7.1.3 Infrastruktura edukacyjna – szkolnictwo gimnazjalne	3 171 211,85
	7.2 Infrastruktura sportowa	-	3 301 484,38
	7.3 Infrastruktura ochrony zdrowia	7.3.2 – 1 Lokalna infrastruktura ochrony zdrowia	1 639 969,56
		7.3.2 - 2 Lokalna infrastruktura ochrony zdrowia	756 620,43

W ramach 7 Osi priorytetowej realizowane są projekty w trybie konkursowym oraz indywidualnym.

W okresie sprawozdawczym nie ogłoszono naborów w trybie konkursowym w ramach 7 Osi priorytetowej, nie przewiduje się również konkursów w ww. trybie w 2011 r. ze względu na wyczerpanie alokacji.

Informacja na temat **Projektów indywidualnych** znajduje się w punkcie 2.1.6 niniejszego sprawozdania

Analiza jakościowa (realizacja wskaźników)

Informacje nt. wskaźników postępu fizycznego Osi priorytetowej 7 przedstawiono w *Tabeli 4 Postęp fizyczny programu operacyjnego* (załącznik nr IV).

Od początku realizacji Programu w ramach 7 osi priorytetowej: *Rozwój Infrastruktury Społecznej i Ochrony Zdrowia* zostało zatwierdzonych 7 wniosków o płatność końcową, co skutkuje realizacją niektórych założonych wskaźników. Poza tym IZ RPO WZ oszacowała wartości pozostałych wskaźników na podstawie podpisanych do końca okresu sprawozdawczego umów o dofinansowanie.

Efekty realizacji 7 osi priorytetowej są mierzone poprzez wskaźniki:

– PRODUKTU:

- Liczba projektów z zakresu infrastruktury oświaty (działanie 7.1 Infrastruktura edukacyjna),
- Liczba zmodernizowanych szpitali (działanie 7.3 Infrastruktura ochrony zdrowia),
- Ilość zakupionego sprzętu medycznego (działanie 7.3 Infrastruktura ochrony zdrowia),
- Liczba projektów z zakresu ochrony zdrowia (działanie 7.3 Infrastruktura ochrony zdrowia),
- Liczba projektów z zakresu infrastruktury sportowej (działanie 7.2 Infrastruktura sportowa),
- Liczba projektów z zakresu infrastruktury rynku pracy osób niepełnosprawnych (działanie 7.4 Infrastruktura dla osób niepełnosprawnych).

– REZULTATU:

- Liczba studentów korzystających z efektów projektów (działanie 7.1 Infrastruktura edukacyjna),
- Potencjalna liczba badań medycznych przeprowadzonych sprzętem zakupionym w wyniku realizacji projektów (działanie 7.3 Infrastruktura ochrony zdrowia),
- Liczba osób korzystających z infrastruktury społecznej pozostałej powstałej w wyniku realizacji projektów (działanie 7.2 Infrastruktura sportowa),
- Liczba osób korzystających z infrastruktury rynku pracy osób niepełnosprawnych (działanie 7.4 Infrastruktura dla osób niepełnosprawnych).

W okresie sprawozdawczym wsparto 4 projekty z zakresu infrastruktury oświaty, zatem o 2 więcej niż zakładano. Wpływ na ten wynik bez wątpienia mają rezultaty trzech konkursów ogłoszonych w tym zakresie w 2009 roku. Znaczne przekroczenie szacowanej wartości w zakresie infrastruktury oświaty wynika jednak przede wszystkim z decyzji IZ RPO WZ o zmniejszeniu maksymalnego poziomu dofinansowania projektu z dopuszczalnych 85% do 50% (60 % w zakresie gmin objętych załącznikiem 6 do RPO) wydatków kwalifikowalnych, co automatycznie pozwoliło na dofinansowanie większej liczby złożonych projektów. Decyzja ta ma również wpływ na wskaźnik rezultatu i tak w 2010 roku 2 000 studentów skorzystało z efektów tych projektów (100% realizacji wskaźnika). Do roku 2015 wartość ta znacznie wzrosła i wyniesie 69 980 osób (349,90% realizacji wskaźnika).

W 2010 roku dzięki środkom z RPO WZ zmodernizowano 2 szpitale, co oznacza że w 100% zostały zrealizowane dwa wskaźniki: *Liczba projektów z zakresu ochrony zdrowia* i *Liczba zmodernizowanych szpitali*. Wsparcie unijne spowodowało zakup 5 sztuk sprzętu medycznego (250% realizacji wskaźnika), co w rezultacie pozwoliło na wykonanie 5 000 badań medycznych (227,27% realizacji wskaźnika). Warto w tym miejscu przypomnieć, że działanie 7.3 jest realizowane przez tryb konkursowy (konkurs został przeprowadzony w 2009 roku) i indywidualny (na Liście Projektów Indywidualnych na dzień 31.12.2010 r. znajdowało się 5 projektów). W związku z naborami prowadzonymi w ramach tych dwóch trybów do końca 2010 roku podpisano 16 umów o dofinansowanie wyczerpując dostępną na to działanie alokację. W związku z tym, szacunki realizacji wskaźników w tym obszarze do roku 2015 wyglądają bardzo obiecująco: szacuje się bowiem, że do 2015 roku zostanie zrealizowanych 16 projektów z zakresu ochrony zdrowia (266,67% realizacji wskaźnika), w tym zostanie zmodernizowanych 14 szpitali (280% realizacji wskaźnika). Znaczne przekroczenie szacowanej wartości w tym zakresie wynika przede wszystkim z decyzji IZ RPO WZ o zmniejszeniu maksymalnego poziomu dofinansowania projektu z dopuszczalnych 85% do 55% wydatków kwalifikowalnych (w ramach poddziałania 7.3.2), co automatycznie pozwoliło na dofinansowanie większej liczby złożonych projektów. Decyzja ta w widoczny sposób przekłada się na ilość zakupionego sprzętu medycznego, gdyż szacuje się, że do końca 2015 roku zostanie zakupionych aż 1 146 sztuk sprzętu, co znacznie przekroczy wartość docelową ustaloną na poziomie 6 szt. Dzięki środkom unijnym do zachodniopomorskich szpitali trafi m.in. 9 aparatów RTG, 3 kardiomonitoring modułowe, 2 lasery operacyjne, 2 lasery endoskopowe, 13 łóżek do intensywnej terapii, wideokolonoskop oraz 2 mikroskopy laryngologiczne (diagnostyczne – operacyjne). Zakup tych urządzeń zwiększy dostępność do usług medycznych, co wprost wynika z analizy wskaźnika rezultatu. Za pomocą zakupionego sprzętu bowiem do 2015 roku zostanie przeprowadzonych 1 126 983 badań medycznych (zakładano 11 000 badań). Pierwotnie ustalone wartości dla roku 2015 tych wskaźników wynikały z innej metodologii ich obliczania. Obecnie IZ RPO WZ w tym zakresie stosuje metodologię opracowaną dla potrzeb wskaźników kluczowych KSI – stąd szacowane wartości wskaźników znacznie przekraczają założone wartości docelowe.

W okresie sprawozdawczym nie zrealizowano projektów z zakresu infrastruktury sportowej, jednak do 2015 r. w województwie zostanie zrealizowanych 11 przedmiotowych projektów, co oznacza że wskaźnik zostanie zrealizowany w 110%. W rezultacie, z powstałej infrastruktury społecznej do 2015 roku skorzysta 1 854 260 osób, podczas gdy szacowana wartość wynosi 20 000 osób.

Znaczne przekroczenie wartości docelowej wynika z przyjętej metodologii obliczania wskaźnika. Na etapie programowania przewidywano, że w ramach RPO WZ zostaną wsparte boiska przyszkolne, ale w trakcie wdrażania dominującymi okazały się być projekty dotyczące boisk sportowych, czy stadionów miejskich, do których dostęp mają wszyscy mieszkańcy, jak również turyści. W obiektach tych odbywają się również różnego rodzaju imprezy kulturalne, które także wpływają na wartość przedmiotowego wskaźnika.

Wskaźniki dotyczące infrastruktury rynku osób niepełnosprawnych są realizowane przez dwa projekty indywidualne: Rozbudowa i modernizacja Centrum Rehabilitacji Chorych Na Stwardnienie Rozsiane – nowa powierzchnia, nowe możliwości oraz Budowa i wyposażenie Międzygminnego Zakładu Aktywności Zawodowej. IZ RPO WZ, w wyniku renegocjacji z KE planuje zmienić wartości docelowe przedmiotowego wskaźnika. Pierwotnie przyjęte wartości (dla roku 2010 – 1 szt., 2013 – 0 szt., 2015 – 1 szt.) nie były ujęte narastająco. W związku z powyższym, w wyniku dokonania przedmiotowej technicznej zmiany wskaźnik będzie kształtował się następująco: 2010 r. – 1 szt., 2013 r. – 1 szt., 2015 r. – 2 szt. Mając powyższe na uwadze wskaźnik produktu *Liczba projektów z zakresu infrastruktury rynku pracy osób niepełnosprawnych* do 2015 r. zostanie zrealizowany w 100%.

Jeśli natomiast chodzi o wskaźnik rezultatu, to szacuje się, że do 2015 roku 6 osób będzie korzystało z infrastruktury rynku pracy osób niepełnosprawnych (6% realizacji wskaźnika). Jednak szacunek ten jest niepełny, ponieważ został dokonany tylko w oparciu o pierwszy projekt. Wniosek

o dofinansowanie drugiego projektu zostanie złożony w 2011 r., w związku z powyższym IZ RPO WZ w przyszłym okresie sprawozdawczym przedstawi urealnione szacunki przedmiotowego wskaźnika.

Informacje na temat planowanych zmian alokacji środków w osi 7 zostały przedstawione w punkcie 2.1.6.4 niniejszego sprawozdania.

Dobry wynik realizacji osi 7 jest wzmocniony także faktem, iż zmniejszenie maksymalnego poziomu dofinansowania pozwoliło na dofinansowanie większej liczby projektów, co wpłynęło pozytywnie na efektywność realizacji zamierzeń RPO.

Znaczące zmniejszenie deficytu infrastruktury sportowej, która jest wydajnie eksploatowana dzięki ogólnemu dostępowi dla społeczeństwa znacząco wpływa na jakość kultury fizycznej w województwie. Ponadto pozytywnie na stan zdrowia wpływa realizacja zaplanowanych działań w dziedzinie opieki zdrowotnej w województwie zachodniopomorskim. Natomiast dzięki realizacji inwestycji w dziedzinie szkolnictwa prognozy wykonania wskaźników będą wyższe niż zakładano.

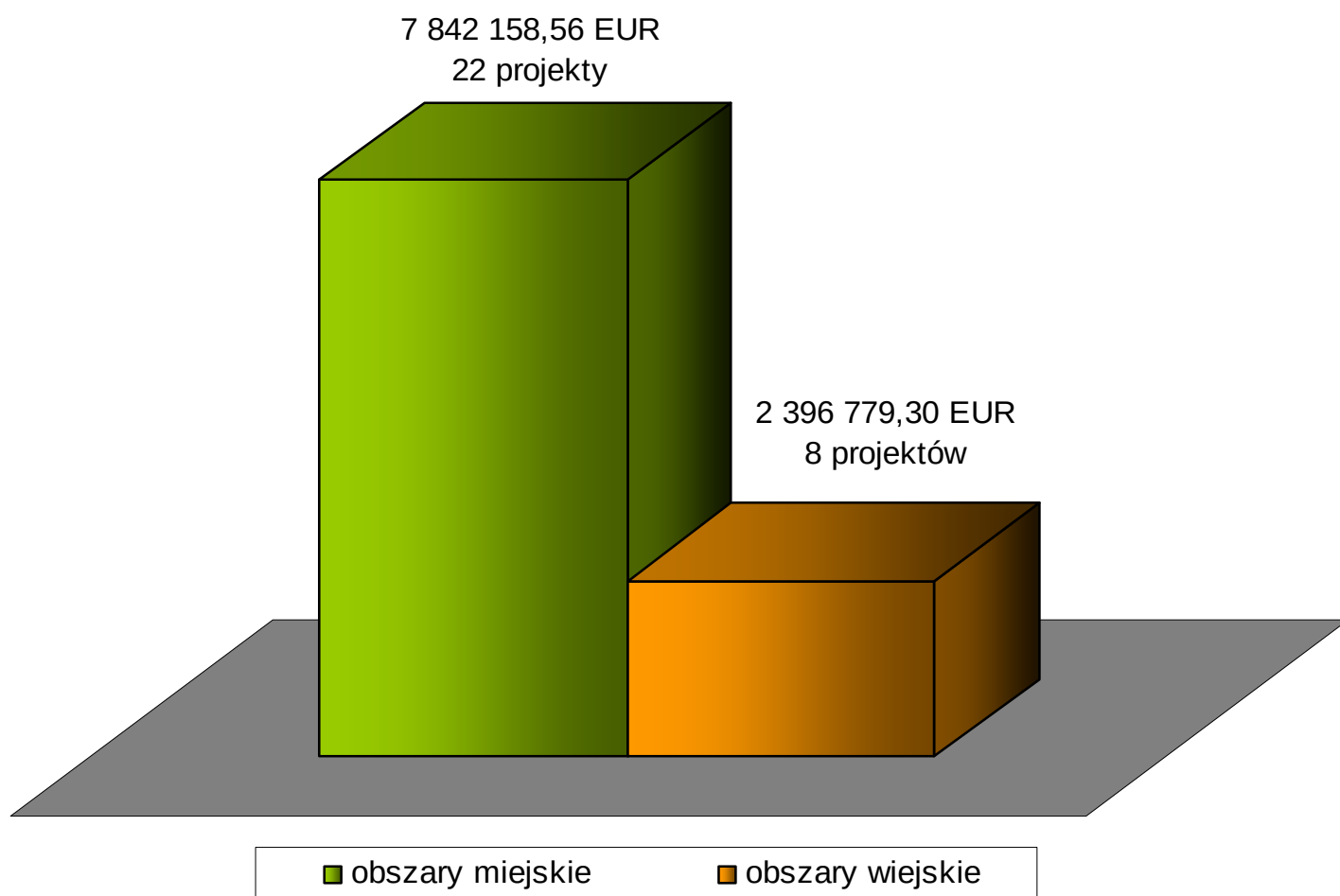
Kwota przekazanych płatności do Beneficjenta w wysokości 25% daje niezwykle dobrą prognozę na realizację osi w kolejnych latach oraz na znaczący wzrost poziomu życia mieszkańców poprzez realizację zakładanych wartości poszczególnych wskaźników osi 7.

Terytorialny rozkład projektów.

W ramach 7 osi priorytetowej, w 2010r., podpisano łącznie 30 umów na realizację projektów z zakresu rozwoju infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia. Zdecydowana większość projektów, bo aż 73%

wszystkich inwestycji realizowanych w ramach osi 7, o łącznym dofinansowaniu z EFRR w wysokości 7 842 158,56 EUR, to projekty wdrażane na obszarach miejskich. Pozostałe 27% (8 projektów dofinansowanych kwotą 2 396 779,30 EUR), to inwestycje realizowane na obszarach wiejskich. Obrazowo, wartościowy i ilościowy podział zawartych umów według obszaru ich realizacji przedstawia poniższy wykres.

Wykres 91 Wartościowo-ilościowy podział umów podpisanych w 2010 r. w ramach osi 7, według obszaru ich realizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Dokładny, wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w ramach osi 7, według miejsca ich realizacji, przedstawia poniższa tabela.

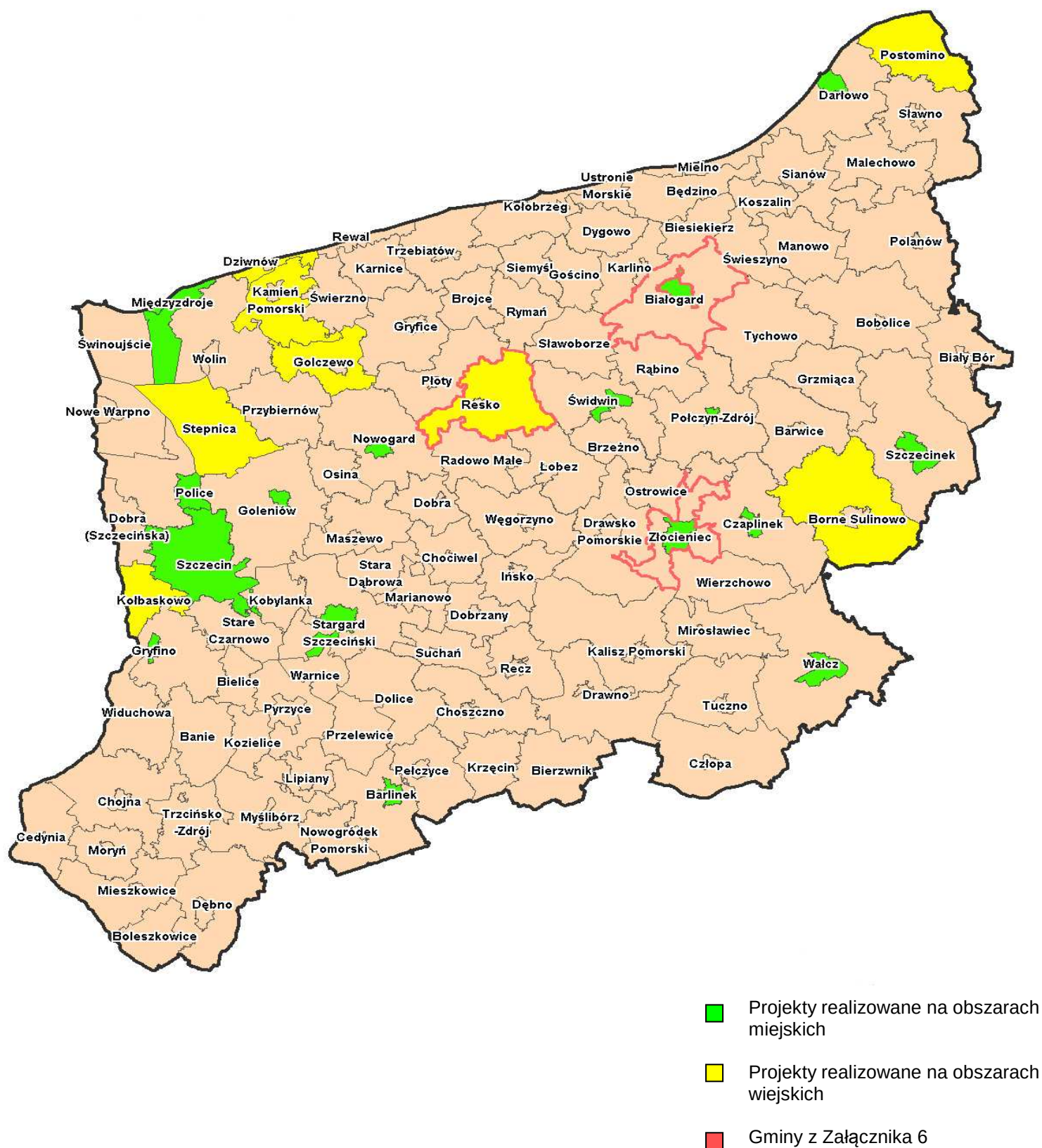
Tabela 66 Wartościowo-ilościowy podział umów podpisanych w 2010 r. w ramach osi 7, według miejsca realizacji projektów

Gmina	Obszar miejski		Obszar wiejski	
	Wartość w EUR	Liczba projektów	Wartość w EUR	Liczba projektów
Barlinek	669 777,76	2	-	-
Borne Sulinowo	-	-	397 225,73	1
M Białogard	970 106,97	3	-	-
Czaplinek	454 420,72	2	-	-
M Darłowo	404 787,26	1	-	-
Dziwnów	-	-	235 983,97	1
Golczewo	-	-	66 347,97	1
Goleniów	1 850 899,80	2	-	-
Gryfino	58 695,65	1	-	-
Kamień Pomorski	-	-	191 232,05	1
Kołbaskowo	-	-	687 600,50	1
M Szczecin	56 616,90	1	-	-
Międzyzdroje	86 647,63	1	-	-
Nowogard	132 391,04	1	-	-
Police	88 272,38	1	-	-
Połczyn-Zdrój	512 487,20	1	-	-
Postomino	-	-	40 4791,33	1
Resko	-	-	358 813,84	1
Stargard Szczeciński	466 078,18	2	-	-
Stepnica	-	-	54 783,90	1
M Szczecinek	172 972,99	1	-	-
M Świdwin	458 154,19	1	-	-
M Wałcz	1 023 478,62	1	-	-
Złocieniec	449 296,53	1	-	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Obrazowo, przestrzenny rozkład projektów, oparty na powyższych podziałach, uwzględniający zarówno miejsce, jak i typ obszaru realizacji projektów, z wyróżnieniem projektów realizowanych na obszarze gmin o szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej wchodzących w zakres załącznika 6, przedstawia poniższa mapa.

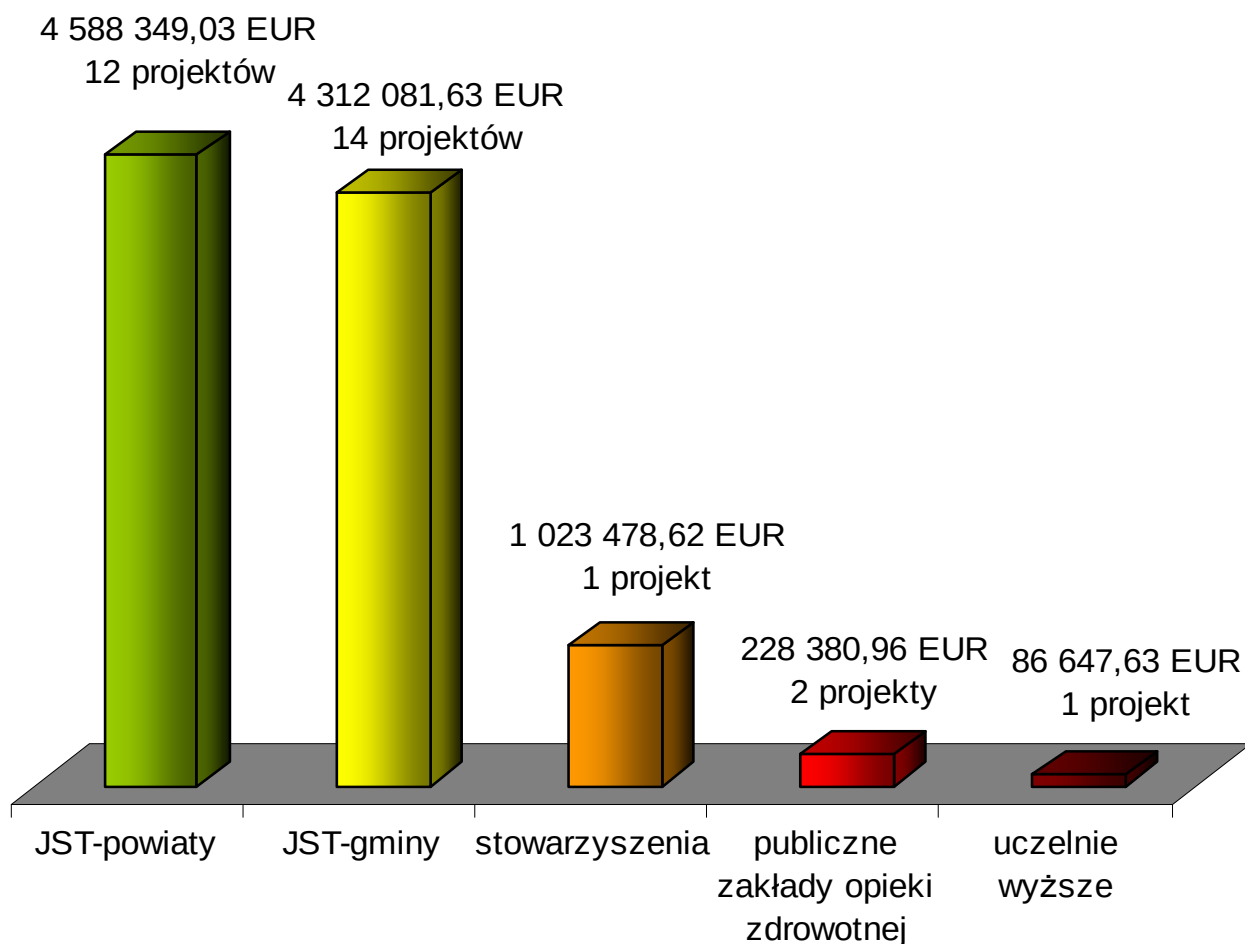
Mapa 17 Przestrzenny rozkład projektów osi 7, w podziale na obszar ich realizacji z wyróżnieniem projektów realizowanych na terenach gmin wchodzących w zakres załącznika 6

Rozkład projektów według typów beneficjentów

W 2010 r., w aplikowaniu o środki z EFRR w ramach 7 osi priorytetowej RPO WZ, najbardziej aktywne były jednostki samorządu terytorialnego: gminy, które podpisały łącznie 14 umów na kwotę dofinansowania w wysokości 4 312 081,63 EUR i powiaty realizujące w sumie 12 projektów dofinansowanych kwotą 4 588 349,03 EUR. Pozostali beneficjenci, to publiczne zakłady opieki zdrowotnej (Samodzielny Publiczny Szpital Rejonowy w Nowogardzie oraz Samodzielny Publiczny Szpital Powiatowy w Goleniowie), stowarzyszenie Zachodniopomorski Związek Piłki Nożnej w Szczecinie i uczelnia wyższa- Uniwersytet Szczeciński. Obrazowo podział ten przedstawia poniższy wykres.

Wykres 92 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 r. w ramach osi 7 RPO WZ, według typu beneficjenta

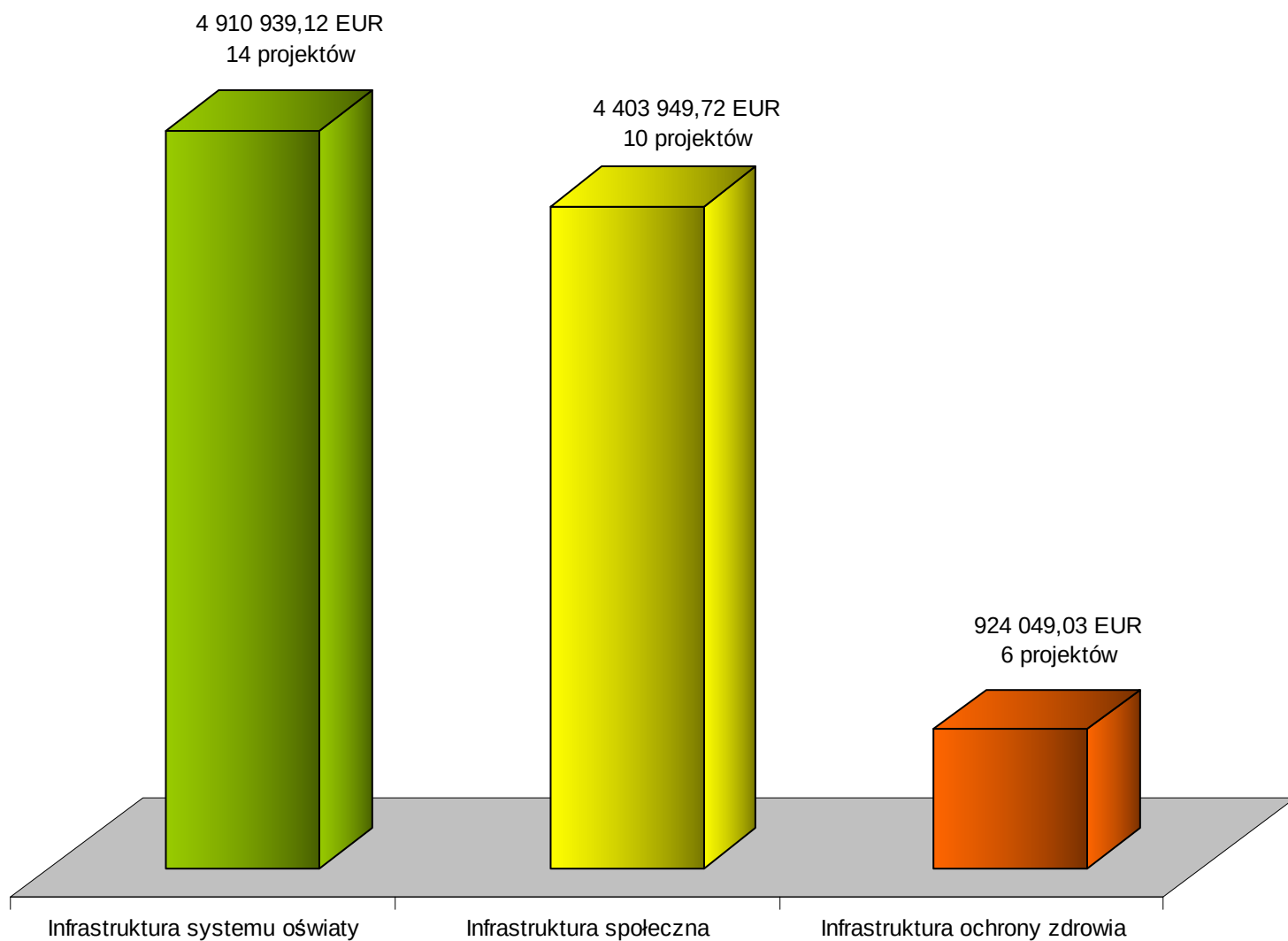
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Rozkład według typów projektów

W aktualnym okresie sprawozdawczym, w ramach 7 osi priorytetowej, najwięcej umów podpisano na realizację projektów z zakresu infrastruktury systemu oświaty (kategoria interwencji 75.)- 14 projektów o łącznym dofinansowaniu z EFRR w wysokości 4 910 939,12 EUR oraz infrastruktury społecznej

(kategoria interwencji 79.)- 10 projektów dofinansowanych kwotą w wysokości 4 403 949,72 EUR. Niewiele mniej, bo 6 projektów wpisało się w kategorię interwencji 76. *Infrastruktura ochrony zdrowia*. Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 roku w ramach osi 7, według typów realizowanych projektów, opartych o poszczególne kategorie interwencji, przedstawia wykres 92.

Wykres 93 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 r. w ramach osi 7 RPO WZ, według typów realizowanych projektów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Opis wkładu osi priorytetowej w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn

W ramach przedmiotowego priorytetu, zasada równości szans (m.in. kobiet i mężczyzn) realizowana jest poprzez działania opisane w punkcie 2.2.1 niniejszego sprawozdania.

Cross-financing został przedstawiony w punkcie 2.6.3 niniejszego sprawozdania.

Wyniki badań ewaluacyjnych dotyczących wsparcia w ramach danej osi priorytetowej oraz sposobu wykorzystania ww. rekomendacji

W ramach 7 osi priorytetowej Rozwój infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia były zrealizowane następujące badania ewaluacyjne i ekspertyzy.

Tabela 67 Badania ewaluacyjne przeprowadzone w ramach osi 7

Lp.	Tytuł badania/ekspertyzy	Rekomendacje
1	<i>Ekspertyza na temat zasadności wyznaczania obszaru o szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 i jego wpływu na aktywność beneficjentów w aplikowaniu o wsparcie z funduszy unijnych</i>	<i>Rekomendacje zostaną wdrożone po zakończeniu renegotiacji Programu. Ponadto, część rekomendacji będzie możliwa do wdrożenia w przyszłym okresie programowania.</i>
2	<i>Uszczegółowienie metodologii obliczania wskaźników celu głównego i celów szczegółowych RPO WZ. Wyznaczenie wartości wskaźników zrealizowanych w 2009 r. oraz szacowanej realizacji na rok 2010</i>	<i>Rekomendacje zostaną wdrożone po zakończeniu renegotiacji Programu. Ponadto, zostanie wdrożona rekomendacja dotycząca aktualizacji Lokalnego Systemu Informatycznego</i>
3	<i>Ocena zdolności beneficjentów do realizacji projektów wpisanych na listę Indykatoryjnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 (tak zwana lista IPI).</i>	<i>Na bieżąco wdrażana jest rekomendacja dotycząca przeprowadzania szkoleń dla beneficjentów w zakresie wniosków o płatność i rozliczania projektów. Ponadto, zostanie wdrożona rekomendacja dotycząca aktualizacji Lokalnego Systemu Informatycznego. Został wprowadzony dodatkowy monitoring projektów indywidualnych.</i>

Źródło: Opracowanie własne

Szczegółowe rekomendacje wynikające z tych badań zostały przedstawione w punkcie 2.7 niniejszego sprawozdania.

Analiza wkładu danej osi priorytetowej w realizację celów Strategii Lizbońskiej znajduje się w pkt. 2.1.6.6

Stan realizacji rekomendacji i zaleceń Komisji Europejskiej odnoszących się do przedmiotowej osi priorytetowej znajduje w punkcie 2.1.6.3 niniejszego sprawozdania.

3.7.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

Znaczące problemy wraz z podjętymi środkami zaradczymi opisano w punkcie 2.3 niniejszego sprawozdania.

4. Programy EFS: Spójność i koncentracja

Nie dotyczy RPO

5. Programy EFRR/ Fundusz spójności : DUŻE RPOJEKTY

W ramach RPO WZ nie przewiduje się realizacji projektów dużych.

6. POMOC TECHNICZNA

Alokacja przeznaczona na realizację 8 Osi priorytetowej wynosi 33 417 524,84 EUR co stanowi **4%** alokacji przeznaczonej na Program.

Wszelkie wydatki w ramach Pomocy Technicznej RPO WZ realizowane są w oparciu o Roczne Plany Działań (RPD) stanowiące wykaz i szczegółowy opis wydatków planowanych do realizacji. RPD przedstawiane jest Zarządowi Województwa Zachodniopomorskiego wraz z projektem uchwały w sprawie podjęcia decyzji. W Krajowym Systemie Informatycznym są wykazywane tylko decyzje, gdyż RPD nie odzwierciedla swą strukturą wniosków aplikacyjnych, które w ramach pozostałych priorytetów w RPO WZ wprowadzane są do KSI.

W okresie sprawozdawczym realizowane były:

- **4 Roczne plany działań** o łącznej wartości dofinansowania **5 341 848,68 EUR** ze środków EFRR, co stanowi **15,99%** alokacji przeznaczonej na realizację ósmego priorytetu.

Od uruchomienia programu realizowanych było:

- **12 Rocznych Planów Działań** na łączną wartość dofinansowania **9 932 593,31 PLN** ze środków EFRR, co stanowi **29,72 %** alokacji przeznaczonej na 8 oś priorytetową.

W okresie sprawozdawczym podjęto **2 decyzje** na łączną wartość **2 234 533,42 EUR** co stanowi **6,69%** alokacji przeznaczonej na realizację 8 osi priorytetowej. Przedmiotowe decyzje zatwierdzają Roczne Plany Działań na 2011 rok⁴⁴.

Od uruchomienia Programu podjęto **14 decyzji** na łączną wartość z EFRR **12 167 126,73 EUR** co stanowi **36,41%** alokacji przeznaczonej na realizację 8 Osi.

w 2010 r. złożono **wnioski o płatność** na kwotę **5 529 507,81 EUR**, która stanowi **16,55%** alokacji przeznaczonej na realizację priorytetu ósmego.

⁴⁴ W ramach działania 8.1 *Wsparcie procesu zarządzania i wdrażania RPO WZ* w II półroczu 2010r. (1.07.2010 r.) podjęto decyzję RPZP.08.01.00-32-002/11-00 zatwierdzającą RPD na 2011 r. o łącznej wartości 9 914 000 PLN. Przedmiotowa decyzja została wprowadzona do KSI w styczniu 2011 r. W związku z powyższym decyzja ta ujęta zostanie w sprawozdaniu za kolejny okres sprawozdawczy.

Od uruchomienia Programu złożono wnioski o płatność na łączną wartość 7 623 889,14⁴⁵ EUR, która stanowi 22,81% alokacji przeznaczonej na realizację 8 osi priorytetowej.

Ze środków z Pomocy Technicznej RPO WZ w 2010 r. sfinansowane zostało:

- Wynagrodzenie pracowników Wydziału Zarządzania i Wdrażania RPO w tym: nagrody pracownicze oraz dodatkowe wynagrodzenie roczne
- Liczba pracowników (stan na dzień 31/12/10) – 164 osób w tym: 111 kobiet, 53 mężczyzn,
- Oplaty za najem powierzchni biurowej wraz z mediami (koszty związane z adaptacją i utrzymaniem) – powierzchnia zajmowana przez Wydział Zarządzania i Wdrażania RPO to 2 537,46 m²
- organizacja posiedzeń ZKM i ZGSE,
- Wsparcie eksperckie, w tym: wynagrodzenia ekspertów oceniających projekty w ramach KOP oraz ekspertyzy projektów znajdujących się na Indykatywnej Liście Projektów Indywidualnych,
- Tłumaczenia pisemne związane z inicjatywami wspólnotowymi Jeremie i Jessica,
- Specjalistyczne szkolenia pracowników,
- usługi prawne i doradcze,
- Sprzęt komputerowy dla pracowników w tym komputery, monitory, serwery itp.
- Doposażenie biura w tym meble, materiały biurowe, sprzęt niezbędny do funkcjonowania Wydziału, zakup fachowej literatury oraz publikacji itp.,
- W zakresie procesów ewaluacji RPO WZ,
- Zakup dostaw i usług związanych z bieżącym funkcjonowaniem WW RPO oraz z realizacją zadań związanych z wdrażaniem RPO WZ w tym usługi gastronomiczne itp.
- Podróże służbowe krajowe i zagraniczne pracowników (w tym: udział w szkoleniach, konferencjach, koszty związane z wyjazdami na kontrole projektów na miejscu ich realizacji, wizyty monitorujące itp.)

Wartości opisanych wydatków przedstawia poniższa tabela.

⁴⁵ Wartość uwzględnia kwoty wycofane w wysokości 939,241 EUR (3 724,09 PLN) (dotyczy decyzji nr RPZP.08.01.00-32-002/09-00 i RPZP.08.01.00-32-001/08-00)

Tabela 68 Liczba i wartość wszystkich projektów / planów działań w ramach programu dofinansowanych ze środków pomocy technicznej według głównych typów (projekty objęte decyzjami/ umowami o dofinansowanie)

Lp.	Typ projektu	Liczba projektów objętych decyzjami/ umowami od uruchomienia programu	Wartość projektów objętych decyzjami/ umowami (w części dofinansowania ze środków UE) od uruchomienia programu
1.	Szkolenia (w tym dla pracowników, dla beneficjentów, system motywacyjny)	11	623 957,09
2.	Promocja i informacja	5	904 224,11
3.	Zatrudnienie	8	7 099 691,39
4.	Sprzęt komputerowy	7	184 647,46
5.	Wyposażenie/ remont/ wynajem powierzchni biurowych	8	1 124 443,38
6.	Ekspertyzy/ doradztwo	5	736 216,83
7.	Ewaluacje	4	429 433,03
8.	Kontrola/ audyt	-	0,00
9.	Organizacja procesu wyboru projektów	-	0,00
10.	Organizacja komitetów monitorujących i podkomitetów	5	27 711,59
11.	Inne (m.in. rozbudowa LSI, delegacje krajowe i zagraniczne oraz wyjazdy studyjne pracowników, tłumaczenia, usługi doradcze, sprzęt telekomunikacyjny)	12	1 036 801,85
12.	Razem	14	12 167 126,73

Źródło: opracowanie własne na podstawie Wydanych decyzji o dofinansowanie zamieszczonych w KSI SIMIK 07-13.

Procesy zarządzania i wdrażania RPO WZ są w 100% wspierane finansowo ze środków pomocy technicznej RPO WZ.

W ramach realizacji Projektu nr WW-8.1/1/10 nastąpiło przekroczenie w grupie wydatków dotyczącej zakupu dostaw i usług, co jednak nie miało wpływu na przekroczenie kwoty wskazanej w Rocznym Planie Działań, a dotyczącej wszystkich kategorii wydatków finansowanych w ramach Projektu. W pozostałych projektach wydatki poniesione w ramach poszczególnych kategorii nie przekraczają kwot na nie zarezerwowanych.

W okresie od 1 stycznia 2010 r. do 31 grudnia 2010 roku nie stwierdzono problemów dotyczących wykorzystania środków przeznaczonych na pomoc techniczną.

Postęp rzeczowy

Oś priorytetowa 8 realizowana jest poprzez wskaźniki produktu i rezultatu w ramach działań 8.1 oraz 8.2

Wskaźniki produktu:

- **Liczba utworzonych miejsc pracy finansowanych ze środków programu - wyłącznie umowy o pracę (8.1).** Wskaźnik w II półroczu 2010 r. osiągnął wartość 867 etaty. W związku z tym, iż w dokumentach programowych przedmiotowy wskaźnik wykazywany jest w szt., wartość powyższa podzielona została przez 12, co w rezultacie ukształtowało wskaźnik na poziomie 72,25 szt. Wskaźnik został osiągnięty w stosunku do wartości docelowej określonej na 2010 r. (68 szt.) w ponad 100 %. Szacuje się, iż w roku 2015 realizacja wskaźnika będzie się kształtowała na poziomie 149 szt., tak wysoka wartość szacowanego wskaźnika wynika z rosnących potrzeb zatrudnienia w procesie zarządzania i wdrażania funduszy europejskich.

- **Liczba przeprowadzonych szkoleń, warsztatów, treningów, wizyt studyjnych itp. (8.1, 8.2)** Wartość wskaźnika w 2010 r. osiągnęła 223 szt. co stanowi 74,33% w stosunku do wartości docelowej (300 szt.) określonej na 2010 r. w dokumentach programowych.

- W ramach działania 8.1 wartość zrealizowanego wskaźnika to 76 szt. na 240 planowanych w okresie sprawozdawczym. Na wartość ww. wskaźnika składa się 10 posiedzeń ZKM, 38 szkoleń dla pracowników, 18 kursów językowych oraz 10 wykupionych studiów podyplomowych)

- W ramach działania 8.2 wartość zrealizowanego wskaźnika to 147 szt. na 60 planowanych w okresie sprawozdawczym. Na wartość ww. wskaźnika składają się 132 szkolenia dla beneficjentów, 2 posiedzenia ZGSE, 2 konferencje i seminaria.

Szacunki wskazują iż wg decyzji zawartych do końca grudnia 2010 r. wskaźnik ten wzrośnie do 425 szt. w roku 2015. Wartość docelowa określona w dokumentach programowych kształtuje się na poziomie 1 000 szt., więc wskaźnik na ten zrealizowany będzie już w niemal 50 %.

- **Liczba zakupionych zestawów komputerowych - laptopy, serwery, komputery (8.1)**

Wskaźnik jest osiągnięty na poziomie 9 szt. W stosunku do wartości docelowej określonej na 2010 r. (80 szt.) realizacja jego to jedyne 11,25 %. Tak niska wartość realizowanego wskaźnika wynika ze źle przyjętej metodologii agregowania wskaźnika do KSI. Nie wliczone są zestawy komputerowe typu laptop + monitor. W przyszłym okresie sprawozdawczym powyższa kwestia zostanie uregulowana i dane w KSI zostaną zaktualizowane. Na dzień 31 grudnia 2010 r. szacuje się, iż do roku 2015 zostanie zakupionych 51 szt. zestawów komputerowych co stanowi 34% wartości docelowej dla roku 2015 w dokumentach programowych.

- **Liczba ocen, ekspertyz, analiz, studiów, opracowań i koncepcji wykonanych przez ewaluatorów zewnętrznych (8.2)** Wartość przedmiotowego wskaźnika w 2010 r kształtuje się na poziomie 10 szt. W stosunku do wartości docelowej określonej w RPO (30 szt.) zrealizowany jest on na poziomie 33,33%. Ponieważ wnioski o płatność w ramach PT składane są w roku następującym po okresie, którego wniosek dotyczy to faktyczna realizacja wskaźnika w roku 2010 zostanie wykazana w I półroczu 2011 r. Szacuje się, iż w roku 2015 wartość wskaźnika kształtowała się będzie na poziomie 105 szt. co stanowi 150% realizacji wskaźnika założonego w ramach programu.

Wskaźniki rezultatu:

- **Liczba przeszkolonych potencjalnych beneficjentów (8.2)** Wartość przedmiotowego wskaźnika w roku 2010 (3868 osób) w stosunku do wartości docelowej określonej na 2010 r. w dokumentach programowych (1000 osób) została zrealizowana w 386,8%. Wartość docelowa oszacowana na rok 2015 r. to 3000 osób. W związku z powyższym zakładana wartość docelowa została już zrealizowana i jeszcze wzrośnie. Wynika to z faktu, iż większość szkoleń dla Beneficjentów już się odbyła, kolejne lata będą wykazywały tendencję spadkową, gdyż będzie coraz mniej ogłaszanych konkursów.

Podkreślić należy, iż do KSI agregowany jest również wskaźnik pn.: **Liczba przeszkolonych osób**, który nie jest wykazywany na poziomie 8 osi w Programie. Jest to wskaźnik realizujący działanie 8.1 i obejmuje ilość osób przeszkolonych w postaci pracowników IZ RPO WZ. Realizacja wskaźnika w 2010 r. kształtuje się na poziomie 122 przeszkolonych pracowników, co stanowi 179,41% w stosunku do wartości docelowej wskazanej w roku 2010 (68 osób). Szacuje się, iż do końca 2015 roku przeszkolonych zostanie 238 osób co stanowi ponad 300% wartości docelowej określonej w danym roku. Tak duża szacowana realizacja wskaźnika spowodowana jest tym, iż metodologia zastosowana w określaniu wartości docelowej przyjętej w roku 2007 odzwierciedlała tylko raz osobę, która uczestniczyła w szkoleniu. Natomiast IZ zgodnie z nową metodologią agreguje osoby uczestniczące

w szkoleniach po kilka razy (zgodnie ze stanem faktycznym) tak, aby można było stwierdzić poziom doksztalcania się pracowników.

W ramach 8 osi priorytetowej Pomoc Techniczna było zrealizowane następujące badanie ewaluacyjne.

Tabela 69 Badania ewaluacyjne przeprowadzone w ramach osi 8

Lp.	Tytuł badania/ekspertyzy	Rekomendacje
1	<i>Ocena efektywności i skuteczności wdrażania Pomocy Technicznej w ramach RPO WZ na lata 2007-2013 i poziomu kosztów administracyjnych zarządzania i wdrażania RPO WZ 2007-2013</i>	<i>Na bieżąco wdrażana jest rekomendacja dotycząca monitoringu pracy ekspertów Komisji Oceniających Projekty. Ponadto, została wdrożona rekomendacja dotycząca przeprowadzania szkoleń dla pracowników w małych grupach.</i>

Źródło: Opracowanie własne

Szczegółowe rekomendacje wynikające z tego badania zostały przedstawione w punkcie 2.7 niniejszego sprawozdania.

7. PROMOCJA I INFORMACJA

Celem strategicznym prowadzonego przez IZ RPO procesu komunikacji jest zapewnienie odpowiedniego poziomu wiedzy o możliwościach pozyskania środków w ramach RPO WZ. Cel ten jest realizowany poprzez liczne działania informacyjne i promocyjne, które mają zapewnić powszechny

dostęp do informacji na temat RPO WZ, zasad pozyskiwania środków na projekty, kategorii beneficjentów i rodzajów samych projektów. Poprzez działania informacyjne, promocyjne i szkoleniowe IZ RPO wspiera nie tylko potencjalnych wnioskodawców ale również beneficjentów już realizujących projekty w ramach RPO WZ . Dodatkowym celem działań informacyjnych i promocyjnych jest uświadamianie roli Wspólnoty w zakresie wspierania rozwoju województwa zachodniopomorskiego.

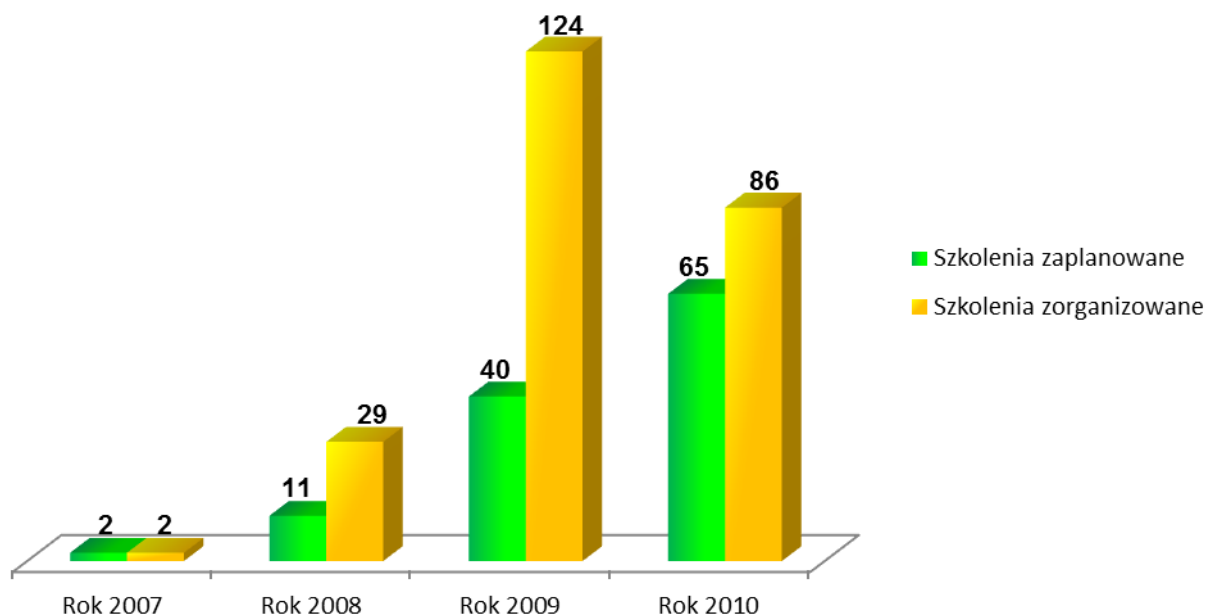
W piątym roku wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego IZ RPO prowadziła różnorodne działania, opisane szczegółowo w tabeli (załącznik – tabela nr VIII). Tabela, a konkretnie pkt 7 tabeli nr VIII (por. załącznik) przedstawia także dobrą praktykę – kampanię promocyjną Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego, prowadzona pod hasłem „Zmieniamy Obraz Regionu”. Kampania posiada swoją podstronę:

http://www.rpo.wzp.pl/rpo/kampania_promocyjna

Realizacja działań promocyjnych, informacyjnych i szkoleniowych prowadzona jest tak, aby osiągnąć cele założone w Planie Komunikacji. Plany roczne pozwalają w sposób optymalny realizować poszczególne potrzeby, które wynikają ze szczegółowych obszarów, dominujących w danym roku. Analiza ankiet poszkoleniowych oraz wskaźników osiąganych w ciągu roku w stosunku do zaplanowanych pozwala na wniosek, iż realizacja Planu przebiega skutecznie.

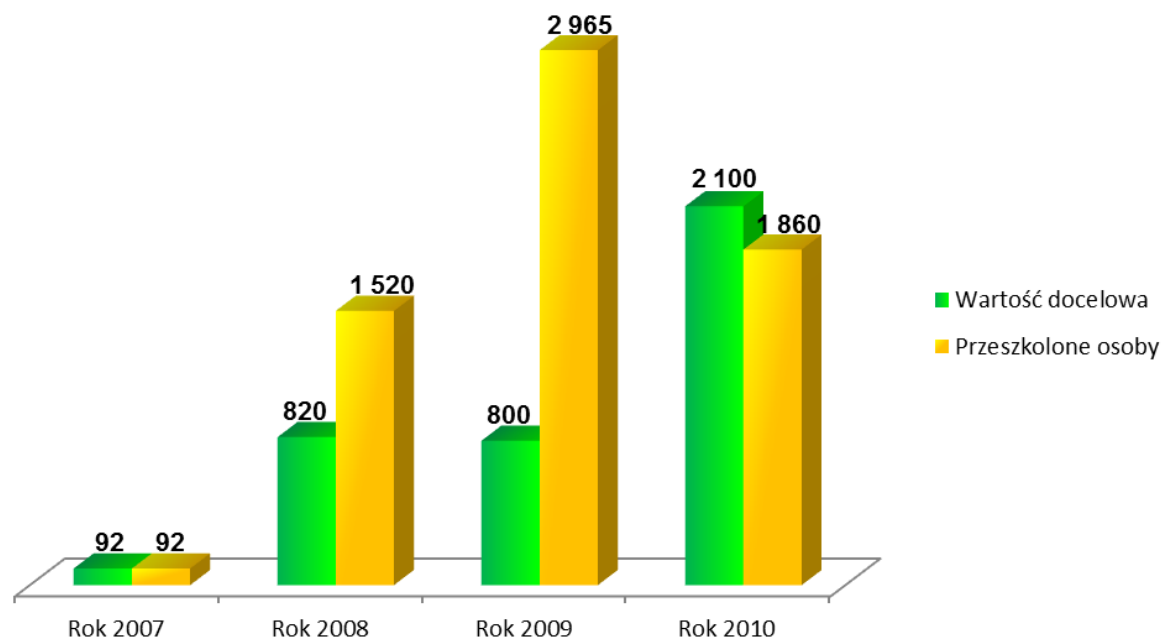
Należy w tym miejscu zwrócić uwagę na trzy równorzędne elementy, które warunkują obecny oraz przyszły stan realizacji zadań promocyjnych i informacyjnych. Działania dotyczą szkoleń dla pracowników i beneficjentów, promocję programu i informacje na jego temat. Wszystkie z tych zadań są narzędziami istotnymi i ważnymi dla realizacji Planu Komunikacji. Szkolenia dla beneficjentów, zwłaszcza dotyczące realizacji i rozliczeń projektów, które są ważnymi zagadnieniami na obecnym etapie realizacji programu pozwalają na poprawne zakończenie projektów. Z kolei Szkolenia dla pracowników są istotnym elementem podnoszenia kwalifikacji kadry urzędniczej oraz ważną częścią systemu motywacyjnego. Poniższy wykres przedstawia liczbę szkoleń organizowanych w stosunku do liczby szkoleń planowanych.

Wykres 94 Liczba szkoleń organizowanych w stosunku do liczby szkoleń planowanych

Źródło: opracowanie własne

Wykres 95 Liczba przeszkolonych osób

Źródło: opracowanie własne

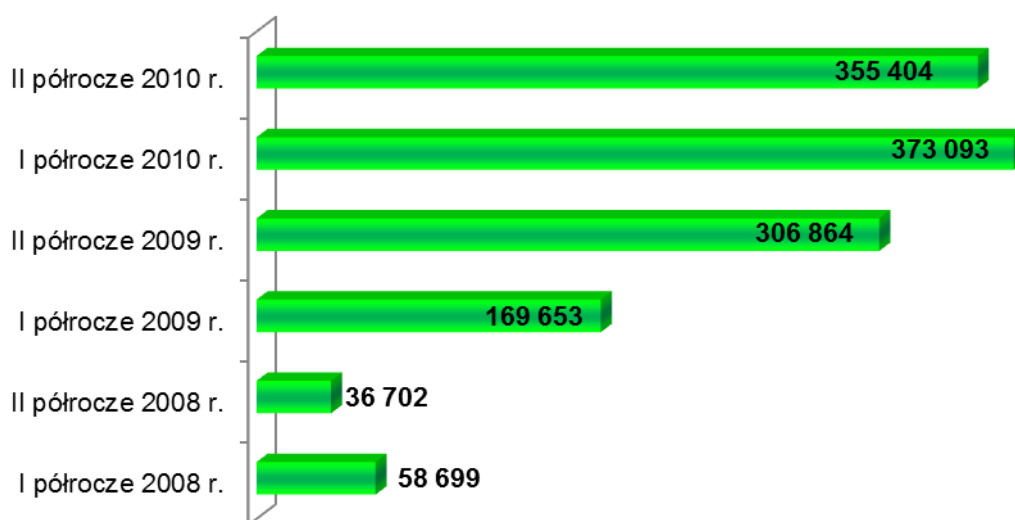
Drugim elementem, o którym należy wspomnieć są działania promocyjne. Biorąc pod uwagę obecny stan wdrażania wielu działań, konieczne jest pokazywanie zmian w regionie, które zachodzą w wyniku

realizacji projektów. Dobrym rozwiązaniem w tym kontekście może być w ciągu najbliższych lat pokazywanie zakończonych ciekawych projektów – i promowanie ich jako dobrych praktyk. Dotyczy to na przykład programów radiowych i telewizyjnych oraz kampanii promocyjnych pokazujących ciekawe projekty realizowane lokalnie.

Kolejnym elementem jest prowadzenie działań informacyjnych poprzez bezpośrednie informowanie, wydawanie broszur i ulotek informacyjnych oraz seminaria informacyjne i konferencje.

Liczba odwiedzin strony internetowej pokazuje nieustannie rosnącą popularność programu regionalnego. Świadczy o istotnej roli tego narzędzia, a także efektach promocji portalu, którego adres pojawia się na większości materiałów promocyjnych i informacyjnych.

Wykres 96 Liczba odwiedzin strony internetowej

Źródło: opracowanie własne

Spis załączników

Załącznik I

Tabela 1. Postęp fizyczny Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013

Załącznik II

Tabela 2. Osie priorytetowe w podziale na źródło finansowania (w EUR)

Załącznik III

Tabela 3. Podział kumulatywny przyznanego wkładu wspólnotowego wg kategorii

Załącznik IV

Tabela 4. Postęp fizyczny wg priorytetów

Załącznik V

Tabela 5. Wskaźniki kontekstowe

Załącznik VI

Tabela 6. EU 2020

Załącznik VII

Tabela 7. SUE RMB

Załącznik VIII

Formularz dotyczący informacji i promocji.

SPIS TABEL

Tabela 1 Zmiany Systemu Instytucjonalnego.....	16
Tabela 2 Zmiany w Programach pomocowych	22
Tabela 3 Nabory ogłoszone w 2010 r. w podziale na tryby.....	27
Tabela 4 Ogłoszone i przeprowadzone nabory w trybie systemowym i indywidualnym w 2010 r.....	28
Tabela 5 Beneficjenci projektów indywidualnych, którzy w 2010 złożyli w IZ RPO WZ pełną dokumentację projektową.....	32
Tabela 6 Inwestycje dofinansowane z RPO WZ ujęte w Wieloletnim Programie Inwestycyjnym dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013.....	47
Tabela 7 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 roku w ramach RPO WZ według formy prawnej beneficjentów	60
Tabela 8 długości dróg publicznych województwa zachodniopomorskiego wg stanu na 31 grudnia 2009 r.....	77
Tabela 9 Planowany podział środków pochodzących z KRW i dostosowania technicznego w EUR... ..	92
Tabela 10 Rekomendacje IZ RPO WZ na okres 2014 – 2020 w podziale na poszczególne obszary..	92
Tabela 11 Dokumenty podpisane w okresie sprawozdawczym istotne dla systemu realizacji Inicjatywy JEREMIE	97
Tabela 12 Posiedzenia Rady Inwestycyjnej Zachodniopomorskiego Funduszu Powierniczego JEREMIE w okresie sprawozdawczym	98
Tabela 13 Realizacja celów Strategii Lizbońskiej przez RPO WZ wg kontraktacji i certyfikacji – stan na dzień 31.12.2010 r. (wartości narastająco, od uruchomienia Programu).....	108
Tabela 14 Stan realizacji celów Strategii EU 2020 w oparciu o kontraktację oraz wydatki wykazane we wnioskach o płatność, narastająco od uruchomienia	113
Tabela 15 Priorytety SUE RMB realizowane w ramach osi priorytetowych i działań RPO WZ.....	117
Tabela 16 Liczba umów i wartość dofinansowania z UE w umowach podpisanych w ramach RPO WZ realizujących SUE RMB z podziałem na poszczególne osie priorytetowe i działania RPO WZ.....	119
Tabela 17 Realizacja SUE RMB w ramach priorytetu I z podziałem na poszczególne działania RPO WZ	122
Tabela 18 Realizacja SUE RMB w ramach priorytetu II z podziałem na działania RPO WZ	123
Tabela 19 Realizacja SUE RMB w ramach priorytetu III z podziałem na działania RPO WZ	125
Tabela 20 Ochrona środowiska.....	134
Tabela 21 Wybrane projekty, w których realizowane były wskaźniki środowiskowe	134
Tabela 22 Projekty oceniane w 2010 roku w zakresie ochrony środowiska i możliwości występowania pomocy publicznej	140
Tabela 23 Kryteria strategiczne wzmacniające efekty synergii w regionie	155
Tabela 24 Linia demarkacyjna pomiędzy Programami Operacyjnymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej	171
Tabela 25 Badania ewaluacyjne i ekspertyzy zrealizowane w 2010 r.	181

Tabela 26 Rekomendacje z badania <i>Ekspertyza na temat zasadności wyznaczania obszaru o szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej w ramach RPO WZ 2007-2013 i jego wpływu na aktywność beneficjentów w aplikowaniu o wsparcie z funduszy unijnych</i>	183
Tabela 27 Rekomendacje z badania <i>Ocena efektów wspierania środkami ZPORR (działania 2.5, 3.4) i SPO WKP (działania 1.2.1, 1.2.2, 2.2.1, 2.1, 2.3) sektora MŚP w województwie zachodniopomorskim, ze szczególnym uwzględnieniem wzrostu innowacyjności i konkurencyjności</i>	185
Tabela 28 Rekomendacje z badania <i>Uszczegółowienie metodologii obliczania wskaźników celu głównego i celów szczegółowych RPO WZ. Wyznaczenie wartości wskaźników zrealizowanych w 2009 r. oraz szacowanej realizacji na rok 2010</i>	188
Tabela 29 Rekomendacje z badania <i>Określenie zasadności finansowania projektów w zakresie poprawy efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii na terenie województwa zachodniopomorskiego w ramach finansowania zwrotnego</i>	190
Tabela 30 Zestawienie kryteriów podziału projektów	191
Tabela 31 Rekomendacje z badania <i>Ocena zdolności beneficjentów do realizacji projektów wpisanych na listę Indykatywnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 (tak zwana lista IPI)</i>	192
Tabela 32 Rekomendacje z badania <i>Ocena efektywności i skuteczności wdrażania Pomocy Technicznej w ramach RPO WZ na lata 2007-2013 i poziomu kosztów administracyjnych zarządzania i wdrażania RPO WZ 2007-2013</i>	193
Tabela 33 Rekomendacje z badania <i>Ocena zdolności monitoringu i ewaluacji we wdrażaniu RPO WZ na lata 2007-2013 oraz systemu wdrażania rekomendacji wykonywanych badań ewaluacyjnych</i>	194
Tabela 34 <i>Badania ewaluacyjne zaplanowane do realizacji w 2011 r.</i>	195
Tabela 35 <i>Zagadnienia obrad ZKM</i>	199
Tabela 36 <i>Kryterium dopuszczające</i>	200
Tabela 37 <i>Kryterium wykorzystania środków wspólnotowych (certyfikacji)</i>	201
Tabela 38 <i>Kryterium kontraktacji</i>	201
Tabela 39 <i>Przeprowadzone konkursy w ramach osi 1 od uruchomienia programu</i>	206
Tabela 40 <i>Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych przez przedsiębiorców w 2010 r. w ramach działania 1.3 osi 1 RPO WZ, według formy prawnej beneficjentów i w podziale na mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa</i>	217
Tabela 41 <i>Badania ewaluacyjne w ramach osi 1</i>	221
Tabela 42 <i>Zainteresowanie wnioskodawców konkursami ogłoszonymi w 2010 r. w ramach działania 1.1</i>	223
Tabela 43 <i>Zainteresowanie wnioskodawców konkursami ogłoszonymi w 2010 r. w ramach działania 1.2</i>	226
Tabela 44 <i>Zainteresowanie wnioskodawców konkursami ogłoszonymi w 2010 r. w ramach działania 1.3</i>	228
Tabela 45 <i>Problemy we wdrażaniu RPO WZ w ramach 1 osi priorytetowej</i>	229
Tabela 46 <i>Przeprowadzone konkursy w ramach osi 2 od uruchomienia programu</i>	233

Tabela 47 Wartościowo-ilościowy podział umów podpisanych w 2010 r., zawartych w ramach poszczególnych działań osi 2, w podziale na miejsce ich realizacji.....	237
Tabela 48 Badania ewaluacyjne przeprowadzone w ramach osi 2	242
Tabela 49 Zainteresowanie wnioskodawców konkursami ogłoszonymi w 2010 r. w ramach działania 2.2.....	246
Tabela 50 Badania ewaluacyjne przeprowadzone w ramach osi 3	257
Tabela 51 Przeprowadzone konkursy w ramach osi 4 od uruchomienia programu	261
Tabela 52 Zainteresowanie wnioskodawców konkursami ogłoszonymi w ramach Osi 4	261
Tabela 53 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 r., zawartych w ramach osi 4, w podziale na miejsce ich realizacji	267
Tabela 54 Badania ewaluacyjne przeprowadzone w ramach osi 4	272
Tabela 55 Problemy we wdrażaniu RPO WZ w ramach 4 osi priorytetowej	272
Tabela 56 Przeprowadzone konkursy w ramach osi 5 od uruchomienia Programu	278
Tabela 57 Wartościowo-ilościowy podział umów podpisanych w 2010 r., zawartych w ramach poszczególnych działań osi 2, w podziale na miejsce ich realizacji.....	281
Tabela 58 Badania ewaluacyjne przeprowadzone w ramach osi 5	289
Tabela 59 Zainteresowanie wnioskodawców konkursami ogłoszonymi w ramach działania 5.1	290
Tabela 60 Zainteresowanie wnioskodawców konkursami ogłoszonymi w ramach działania 5.2	292
Tabela 61 Zainteresowanie wnioskodawców konkursami ogłoszonymi w ramach działania 5.5	295
Tabela 62 Przeprowadzone konkursy w ramach osi 6 od uruchomienia Programu	299
Tabela 63 Zainteresowanie wnioskodawców konkursami ogłoszonymi w ramach 6 osi w 2010 r.	301
Tabela 64 Badania ewaluacyjne przeprowadzone w ramach osi 6	310
Tabela 65 Przeprowadzone konkursy w ramach osi 7 od uruchomienia programu	313
Tabela 66 Wartościowo-ilościowy podział umów podpisanych w 2010 r. w ramach osi 7, według miejsca realizacji projektów	318
Tabela 67 Badania ewaluacyjne przeprowadzone w ramach osi 7	322
Tabela 68 Liczba i wartość wszystkich projektów / planów działań w ramach programu dofinansowanych ze środków pomocy technicznej według głównych typów (projekty objęte decyzjami/ umowami o dofinansowanie)	325
Tabela 69 Badania ewaluacyjne przeprowadzone w ramach osi 8	327

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1 Liczba projektów indywidualnych z podziałem na poszczególne osie priorytetowe RPO WZ	11
Wykres 2 Przyrost liczby złożonych wniosków aplikacyjnych w ramach RPO WZ od początku uruchomienia Programu do etapu podpisania umowy o dofinansowanie	24
Wykres 3 Procent podpisanych umów/decyzji w podziale na poszczególne osie w stosunku do alokacji EFRR od uruchomienia Programu	25
Wykres 4 Procent zatwierdzonych wniosków o płatność w podziale na poszczególne osie w stosunku do alokacji EFRR od uruchomienia Programu	26

Wykres 5 Procent wydatków wykazanych przez IZ w deklaracjach do IC w podziale na poszczególne osie w stosunku do alokacji EFRR od uruchomienia Programu	27
Wykres 6 Wartość dofinansowania projektów indywidualnych z EFRR (mln EUR) z podziałem na poszczególne osie priorytetowe od uruchomienia Programu.....	31
Wykres 7 Liczba podpisanych umów w ramach projektów indywidualnych od uruchomienia Programu w podziale na poszczególne lata.....	34
Wykres 8 Wartość podpisanych umów z EFRR (mln) w ramach projektów indywidualnych od uruchomienia Programu w podziale na poszczególne lata (EUR)	35
Wykres 9 Zaakceptowane wydatki beneficjenta w stosunku do wartości zakontraktowanych na nie środków z EFRR w mln	36
Wykres 10 Procent realizacji zobowiązań UE na lata 2007-2013 (podpisane umowy do końca okresu sprawozdawczego w stosunku do dostępnej alokacji)	40
Wykres 11 Wartość umów podpisanych w zakresie infrastruktury B+R w EUR	42
Wykres 12 Rozkład projektów z zakresu sfery badawczo-rozwojowej oraz społeczeństwa informacyjnego i wartość ich dofinansowania z uwzględnieniem kategorii interwencji.....	43
Wykres 13 Rozkład projektów realizowanych w obszarze środowiska i energetyki według kategorii interwencji.....	44
Wykres 14 Rozkład projektów realizowanych w obszarze środowiska i energetyki uwzględniający dział gospodarki.....	45
Wykres 15 Rozkład projektów z zakresu transportu uwzględniający poszczególne typy działań/poddziałów	46
Wykres 16 Rozkład projektów w obszarze transportu uwzględniający poszczególne kategorie interwencji.....	46
Wykres 17 Rozkład projektów z zakresu infrastruktury społecznej uwzględniający poszczególne typy działań/poddziałów	48
Wykres 18 Rozkład projektów z zakresu infrastruktury społecznej uwzględniający poszczególne kategorie interwencji.....	48
Wykres 19 Rozkład projektów realizowanych w obszarze turystyki, kultury i rewitalizacji uwzględniający poszczególne kategorie interwencji	49
Wykres 20 Rozkład projektów realizowanych w obszarze turystyki, kultury i rewitalizacji uwzględniający poszczególne typy projektów	50
Wykres 21 Rozkład projektów z zakresu przedsiębiorczości uwzględniający poszczególne kategorie interwencji.....	51
Wykres 22 Rozkład projektów realizowanych w obszarze przedsiębiorczości i ich wartość w podziale na poszczególne kategorie interwencji.....	51
Wykres 23 Rozkład projektów uwzględniający typy przedsięwzięć realizowanych w ramach 8 kategorii interwencji w obszarze przedsiębiorczości.....	52
Wykres 24 Rozkład projektów uwzględniający poszczególne działy gospodarki w ramach RPO WZ	53
Wykres 25 Rozkład projektów realizowanych w ramach 22 działu gospodarki „Inne niewyszczególnione usługi”	54

Wykres 26 Rozkład projektów i ich wartość w podziale na poszczególne działy gospodarki.....	55
Wykres 27 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 roku w ramach RPO WZ według obszaru ich realizacji	56
Wykres 28 Wartościowo-ilościowy rozkład projektów realizowanych w 2010 roku w ramach RPO WZ, według typów beneficjentów.....	59
Wykres 29 Szacowana liczba nowo utworzonych miejsc pracy w ramach RPO WZ w podziale na osie priorytetowe na podstawie zawartych umów o dofinansowanie.....	62
Wykres 30 Struktura podmiotów pod względem rodzaju prowadzonej działalności (2010r.)	66
Wykres 31 Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw.....	67
Wykres 32 Odchylenia przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto od przeciętnego w województwie w 2010 r.....	68
Wykres 33 Aktywność ekonomiczna ludności województwa zachodniopomorskiego w IV kwartale lat 2005-2010.....	72
Wykres 34 Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw.....	73
Wykres 35 Liczba zlikwidowanych miejsc pracy według sekcji PKD w województwie zachodniopomorskim przeciętnie w 2009 roku.	73
Wykres 36 Wartości wsparcia dla Pośredników Finansowych w ramach pożyczki globalnej (w EUR).....	94
Wykres 37 Wartości wsparcia dla Pośredników Finansowych w ramach reporeczenia (w EUR)	95
Wykres 38 Podział alokacji przeznaczonej na Strategię Lizbońską wg osi priorytetowych.	104
Wykres 39 Realizacja Strategii Lizbońskiej wg kontraktacji i wniosków o płatność – porównanie lat 2009 i 2010	105
Wykres 40 Umowy wpisujące się w Strategię Lizbońską zawarte w 2010 - podział na kategorie interwencji.....	105
Wykres 41 Umowy zawarte w 2010 r. wpisujące się w Strategię Lizbońską - podział na osie priorytetowe	106
Wykres 42 Alokacja w RPO WZ na Strategię Lizbońską oraz Strategię Europa 2020.....	111
Wykres 43 Udział poszczególnych osi priorytetowych RPO WZ w realizacji priorytetów SUE RMB według wartości wydatków ogółem w podpisanych umowach w okresie sprawozdawczym	118
Wykres 44 Wartość wydatków ogółem w podziale na poszczególne osie priorytetowe RPO WZ w podpisanych umowach realizujących priorytety SUE RMB w okresie sprawozdawczym (w EUR)	119
Wykres 45 Liczba podpisanych umów z finansowaniem krzyżowym w 2010 roku w podziale na działania/poddziałania	158
Wykres 46 Wartość podpisanych umów z finansowaniem krzyżowym w EUR w 2010 roku w podziale na działania/poddziałania	159
Wykres 47 Rozkład szkoleń objętych finansowaniem krzyżowym w projektach w 2010 roku.....	160
Wykres 48 Rozkład szkoleń z zakresu wdrażania systemów ISO w projektach w 2010 roku.....	160
Wykres 49 Badania i ekspertyzy zrealizowane w latach 2008 - 2010.....	181
Wykres 50 Realizacja kryterium dopuszczającego	200
Wykres 51 Udział punktów w poszczególnych kryteriach rankingujących w podziale na województwa (ranking łączny)	202

Wykres 52 Podział krajowej rezerwy wykonania RPO 2007-13- ranking wg stanu na 31.12.2010...	203
Wykres 53 Liczba złożonych wniosków aplikacyjnych oraz liczba podpisanych umów o dofinansowanie w ramach osi 1 od początku realizacji Programu.....	205
Wykres 54 Przyrost wartości dofinansowania złożonych wniosków (po ocenie formalnej), wartości zawartych umów (EFRR) oraz wartości zatwierdzonych wniosków o płatność (EFRR) w ramach osi 1 od początku realizacji Programu w podziale na lata w EUR	206
Wykres 55 Wartościowo-ilościowy podział umów podpisanych w ramach osi 1 wg obszaru ich realizacji i w podziale na poszczególne działania	210
Wykres 56 Wartościowo-ilościowy podział projektów realizowanych w 2010 r. w ramach osi 1 według typów beneficjentów	213
Wykres 57 Wartościowo-ilościowy podział projektów realizowanych przez przedsiębiorców w ramach osi 1, w podziale na mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa	214
Wykres 58 Wartościowo-ilościowy podział projektów realizowanych przez przedsiębiorców w ramach osi 1 według formy prawnej beneficjentów.....	215
Wykres 59 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych przez przedsiębiorców w 2010 r. w ramach działania 1.1 osi 1 RPO WZ, w podziale na mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa i według formy prawnej beneficjentów	216
Wykres 60 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 r. w ramach działania 1.2 osi 1 RPO WZ, według formy prawnej beneficjentów	217
Wykres 61 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 r. w ramach działania 1.1 1 osi priorytetowej RPO WZ, według typów realizowanych projektów	219
Wykres 62 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 r. w ramach działania 1.2 1 osi priorytetowej RPO WZ, według typów realizowanych projektów	220
Wykres 63 Liczba złożonych wniosków aplikacyjnych oraz liczba podpisanych umów o dofinansowanie w ramach osi 2 od początku realizacji Programu (EUR).....	232
Wykres 64 Przyrost wartości dofinansowania złożonych wniosków (po ocenie formalnej), wartości zawartych umów (EFRR) oraz wartości zatwierdzonych wniosków o płatność (EFRR) w ramach osi 2 od początku realizacji Programu w podziale na lata w EUR.	232
Wykres 65 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 r., w ramach poszczególnych działań osi 2 RPO WZ, według obszaru ich realizacji	236
Wykres 66 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 r. w ramach działania 2.1, według formy prawnej beneficjentów	239
Wykres 67 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 r. w ramach poszczególnych działań osi 2, według typów realizowanych projektów	240
Wykres 68 Liczba złożonych wniosków aplikacyjnych oraz liczba podpisanych umów o dofinansowanie w ramach osi 3 od początku realizacji Programu (EUR).....	249
Wykres 69 Wartość dofinansowania złożonych wniosków (po ocenie formalnej), wartość zawartych umów (EFRR) oraz wartość zatwierdzonych wniosków o płatność (EFRR) w ramach osi 3 od początku realizacji Programu (EUR).....	250

Wykres 70 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 r. w ramach osi 3 RPO WZ, według typu beneficjenta	255
Wykres 71 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 r. w ramach osi 3 RPO WZ, według typów realizowanych projektów	256
Wykres 72 Liczba złożonych wniosków aplikacyjnych oraz liczba podpisanych umów o dofinansowanie w ramach osi 4 od początku realizacji Programu (EUR).....	260
Wykres 73 Przyrost wartości dofinansowania złożonych wniosków (po ocenie formalnej), wartości zawartych umów (EFRR) oraz wartości zatwierdzonych wniosków o płatność (EFRR) w ramach osi 4 od początku realizacji Programu w podziale na lata w EUR	260
Wykres 74 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 r. w ramach poszczególnych działań osi 4 RPO WZ, według obszaru ich realizacji	267
Wykres 75 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 r. w ramach osi 4 RPO WZ, według formy prawnej beneficjentów	270
Wykres 76 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 r. w ramach osi 4 RPO WZ, według typów realizowanych projektów	271
Wykres 77 Liczba złożonych wniosków aplikacyjnych oraz liczba podpisanych umów o dofinansowanie w ramach osi 5 od początku realizacji Programu (EUR).....	277
Wykres 78 Przyrost wartości dofinansowania złożonych wniosków (po ocenie formalnej), wartości zawartych umów (EFRR) oraz wartości zatwierdzonych wniosków o płatność (EFRR) w ramach osi 5 od początku realizacji Programu w podziale na lata w EUR	278
Wykres 79 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 r. w ramach poszczególnych działań osi 5 RPO WZ, według obszaru ich realizacji	281
Wykres 80 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 r. w ramach osi 5 RPO WZ, według formy prawnej beneficjentów	285
Wykres 81 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 r. w ramach poszczególnych działań osi 5 RPO WZ, według formy prawnej beneficjentów.....	286
Wykres 82 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 r. w ramach poszczególnych działań osi 5 RPO WZ, według typów realizowanych projektów.....	287
Wykres 83 Liczba złożonych wniosków aplikacyjnych oraz liczba podpisanych umów o dofinansowanie w ramach osi 6 od początku realizacji Programu (EUR).....	298
Wykres 84 Przyrost wartości dofinansowania złożonych wniosków (po ocenie formalnej), wartości zawartych umów (EFRR) oraz wartości zatwierdzonych wniosków o płatność (EFRR) w ramach osi 6 od początku realizacji Programu w podziale na lata w.....	299
Wykres 85 Wartościowo-ilościowy podział umów podpisanych w ramach osi 6 w 2010r, z uwzględnieniem miejsca oraz obszaru ich realizacji (z pominięciem projektów realizowanych na terenie GM Szczecin).	305
Wykres 86 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 r. w ramach poszczególnych działań osi 6 RPO WZ, według obszaru ich realizacji Separatory	307
Wykres 87 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 r. w ramach osi 6 RPO WZ, według formy prawnej beneficjentów	308

Wykres 88 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 r. w ramach osi 6 RPO WZ, według typów realizowanych projektów	309
Wykres 89 Liczba złożonych wniosków aplikacyjnych oraz liczba podpisanych umów o dofinansowanie w ramach osi 7 od początku realizacji Programu (EUR).....	312
Wykres 90 Przyrost wartości dofinansowania złożonych wniosków (po ocenie formalnej), wartości zawartych umów (EFRR) oraz wartości zatwierdzonych wniosków o płatność (EFRR) w ramach osi 2 od początku realizacji Programu w podziale na lata w EUR	313
Wykres 91 Wartościowo-ilościowy podział umów podpisanych w 2010 r. w ramach osi 7, według obszaru ich realizacji	317
Wykres 92 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 r. w ramach osi 7 RPO WZ, według typu beneficjenta	320
Wykres 93 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych w 2010 r. w ramach osi 7 RPO WZ, według typów realizowanych projektów	321
Wykres 94 Liczba szkoleń organizowanych w stosunku do liczby szkoleń planowanych	329
Wykres 95 Liczba przeszkolonych osób	329
Wykres 96 Liczba odwiedzin strony internetowej.....	330

SPIS MAP

Mapa 1 Przestrzenny, ilościowy podział projektów realizowanych w 2010 r. w ramach RPO WZ	57
Mapa 2 Przestrzenny rozkład projektów realizowanych w 2010 r. w ramach RPO WZ na obszarach defaworyzowanych spełniających kryteria Załącznika nr 6 (na terenie gmin o szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej).....	58
Mapa 3 Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2010 r.	69
Mapa 4 Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2009 r.	70
Mapa 5 Wskaźnik zatrudnienia według województw w 2010 roku	71
Mapa 6 Dostęp do Internetu w miejscowościach województwa zachodniopomorskiego	76
Mapa 8 Przestrzenny rozkład projektów realizowanych w ramach osi 2, w podziale na miejsce i obszar ich realizacji, poszczególne i z wyróżnieniem projektów realizowanych na terenach gmin wchodzących w zakres załącznika 6.....	238
Mapa 10 Rozkład przestrzenny poszczególnych typów projektów z zaznaczeniem ich miejsca realizacji.....	241
Mapa 14 Rozkład przestrzenny poszczególnych typów projektów ze wskazaniem ich miejsca realizacji w ramach 5 osi priorytetowej	288
Mapa 16 Przestrzenny rozkład projektów realizowanych w ramach osi 6, oparty na podziale umów podpisanych w 2010 r. w ramach RPO WZ, z uwzględnieniem liczby projektów i wartości	306
Mapa 17 Przestrzenny rozkład projektów osi 7, w podziale na obszar ich realizacji z wyróżnieniem projektów realizowanych na terenach gmin wchodzących w zakres załącznika 6	319

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1 Alokacja RPO WZ w podziale na Osie Priorytetowe	7
Rysunek 2 Wykorzystanie środków Inicjatywy JEREMIE przez fundusze pożyczkowe w ramach pożyczki globalnej	96
Rysunek 3 Wykorzystanie środków Inicjatywy JEREMIE przez fundusze poręczeniowe w ramach reporeczenia	97

WYKAZ SKRÓTÓW

BGK	Bank Gospodarstwa Krajowego
EBI	Europejski Bank Inwestycyjny
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
IK NSRO	Instytucja Koordynująca Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013
IK RPO	Instytucja Koordynująca Regionalne Programy Operacyjne
ILPI	Indykatorywna Lista Projektów Indywidualnych RPO WZ 2007-2014
IPOC	Instytucja Pośrednicząca w Certyfikacji
IW	Instrukcja Wykonawcza IZ RPO WZ
IZ RPO WZ	Instytucja Zarządzająca RPO WZ 2007-2013
JST	Jednostka Samorządu Terytorialnego
KE	Komisja Europejska
KK NSRO	Komitet Koordynacyjny Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013
KSI (SIMIK 07-13)	Krajowy System Informatyczny (SIMIK 07-13)
LPR	Lokalny Program Rewitalizacji
LSI	Lokalny System Informatyczny dla RPO WZ 2007-2013
MRR	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
NSRO	Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013
OOŚ	Ocena Oddziaływania na Środowisko
OSZiK	Opis Systemu Zarządzania i Kontroli
PO	Program Operacyjny/programy operacyjne
PO IG	Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka na lata 2007-2013
PO IIŚ	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013
PO KL	Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007-2013
PROW	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
RPO	Regionalny Program Operacyjny/regionalne programy operacyjne
RPO WZ	Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013
SOM	Szczeciński Obszar Metropolitalny
SRWZ	Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego
SUE RMB	Strategia Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego
UE	Unia Europejska
URPO WZ	Uszczegółowienie RPO WZ
WWRPO	Wydział Wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego
WZRPO	Wydział Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym
ZGSE	Zachodniopomorska Grupa Sterująca Ewaluacją
ZKM	Zachodniopomorski Komitet Monitorujący dla RPO WZ 2007-2013
ZPORR	Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego na lata 2004-2006
ZST	Zachodniopomorska Sieć Teleinformatyczna

